

భవిత

స్వర్ణయా వర్ధతే విద్య

f Sakshi Bhavita TV Program on Facebook [facebook.com/sakshibhavita](https://www.facebook.com/sakshibhavita)

CAMPUS Placements

క్యాంపస్ ప్లేస్మెంట్స్.. ఎలాంటి స్కీల్స్ ఉన్న విద్యార్థులకు కంపెనీలు జాబ్ ఆఫర్ చేస్తున్నాయి.. రిక్రూట్మెంట్లో సబ్జెక్ట్ నాలెడ్జ్కు ప్రాధాన్యత ఇస్తున్నాయా? స్కీల్స్కు పెద్ద పీట వేస్తున్నాయా? వంటి అంశాలతో రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా ఈ విద్యా సంవత్సరంలో జరిగిన 'క్యాంపస్ రిక్రూట్మెంట్' తీరుపై విశ్లేషణ...

3

డీఎస్సీకి..25 రోజుల గడువు మాత్రమే మిగిలి ఉంది.. అందుబాటులో ఉన్న ఈ సమయంలో.. తుది అడుగులు పకడ్బందీగా ఉంటేనే లక్ష్యాన్ని విజయవంతంగా చేదించవచ్చు. ఈ నేపథ్యంలో అభ్యర్థులు అనుసరించాల్సిన వ్యూహాలు..

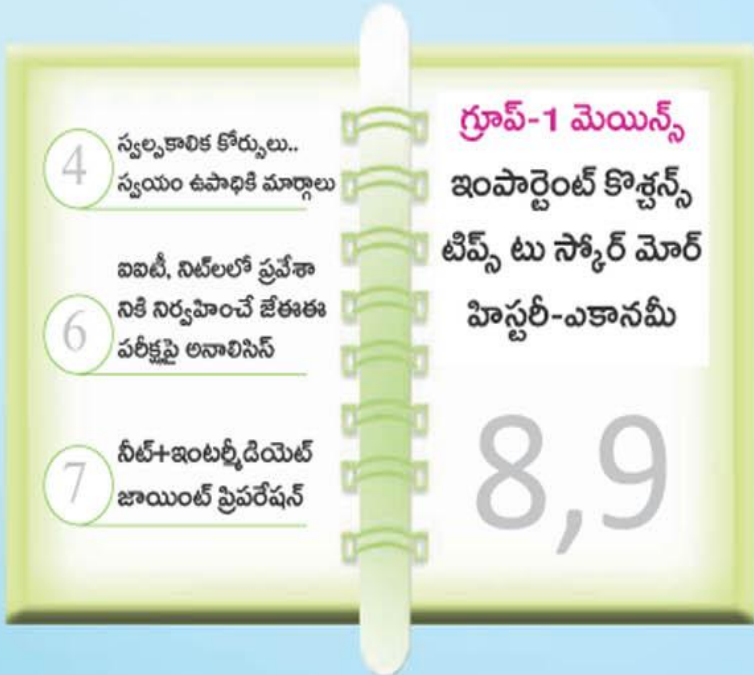
2

CAT 2012

ప్రతిష్టాత్మక ఇండియన్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ మేనేజ్మెంట్ (ఐఐఎం)ల నుంచి పీజీ డిగ్రీ పూర్తి చేస్తే అవకాశాలకు ఆకాశమే హద్దు. ఇలాంటి ఇన్స్టిట్యూట్లలో ప్రవేశం పొందాలంటే మాత్రం కామన్ అడ్మిషన్ టెస్ట్ (క్యాట్)ను విజయవంతంగా దాటాలి. క్యాట్-2012 నోటిఫికేషన్ విడుదలైన నేపథ్యంలో..ప్రపరేషన్ వ్యూహాలు.

5

4 స్వల్పకాలిక కోర్సులు.. స్వయం ఉపాధికి మార్గాలు

6 ఐఐటీ, నిట్లలో ప్రవేశానికి నిర్వహించే జేఈఈఎస్ఐ పరీక్షపై అనాలిసిస్

7 నీట్+ఇంటర్మీడియేట్ జాయింట్ ప్రెపరేషన్

గ్రూప్-1 మెయిన్స్ ఇంపార్టెంట్ కొన్సెప్ట్స్ టిప్స్ టు స్కార్ మోర్ హిస్టరీ-ఎకానమీ

8,9

ప్రతి ఆదివారం ఉదయం 9-30 నుంచి 10గంటల వరకు.. మీ సాక్షి టీవీలో

మీరు ఉద్యోగావకాశాల కోసం ఎదురు చూస్తున్నారా? ఏపీపీఎస్సీ గ్రూప్స్, సివిల్స్, బ్యాంక్స్ వంటి పోటీ పరీక్షలకు సిద్ధమవుతున్నారా? అయితే సాక్షి భవిత టీవీ ప్రోగ్రాం చూడండి

వివిధ రంగాల్లో ఉపాధి.. కెరీర్ ఎంపికలో మెలకువలు.. తాజా ఉద్యోగాల సమాచారం.. అడ్మిషన్స్ వివరాలు.. విద్యా సమాచారం.. స్కాలర్షిప్ల వివరాలు... ఇంకా మరెన్నో...

భవిత

డీఎస్సీ.. తుది అడుగులు ఇలా..

ఆంధ్రా

నివేల్స్ వ్యవహారం చే డీఎస్సీ..

నిర్వహణకు రంగం సిద్ధమైంది.. వివిధ కేటగిరీల్లో కలిపి భర్తీ చేయనున్న మొత్తం

21,343 పోస్టులకు దాదాపు.. మూడున్నర లక్షల మంది అభ్యర్థులు పోటీ పడుతున్నారు.. టెట్ సెక్యూరిటీ వెయిటింగ్.. సిలబస్ లో మార్పులు చేర్పులు.. వెరసి నూతన విధానంలో నిర్వహించే డీఎస్సీకి.. 25 రోజుల గడువు మాత్రమే మిగిలి ఉంది.. అందుబాటులో ఉన్న ఈ సమయంలో.. తుది అడుగులు పక్కదారిగా ఉంటేనే లక్ష్యాన్ని విజయవంతంగా చేదించ వచ్చు. ఇందుకోసం అభ్యర్థులు అనుసరించాల్సిన పూర్వహాలు..

నూతన విధానంలో

టీఎన్ఎలీ ఎలిజిబిలిటీ టెస్ట్ (టిఎన్ఎలీ)కు వెయిటింగ్ ప్రకారం 20 మార్పులు కేటాయిస్తుండడంతో.. డీఎస్సీని 80 మార్పులతో పరిమితం చేశారు (గతంలో 100 మార్పులు ఉండేవి). మొత్తం 160 ప్రశ్నలు ఉంటాయి. ఒక్కొక్క ప్రశ్నకు అర మార్కు కేటాయిస్తారు. పరీక్ష సమయాన్ని కూడా రెండున్నర గంటలకు (150 నిమిషాలు) కుదించారు. అంతే స్థాయిలో సిలబస్ లో మార్పులు చేశారు.

పోటీ తీవ్రత ఇలా:

డీఎస్సీ దరఖాస్తు చేసుకున్న వివరాలను పరిశీలిస్తే.. నోటిఫికేషన్ లో ప్రకటించిన స్కూల్ అనిస్టెంట్ ఖాళీలు 5,695. వీటి కోసం దరఖాస్తు చేసుకున్న అభ్యర్థుల సంఖ్య 3,35,004. అంటే ఒక్క పోస్టుకు సగటున 59 మంది అభ్యర్థులు పోటీ పడుతున్నారు. కేవలం డీఎస్సీ అభ్యర్థులనే ఎనెటీవ్ పోస్టులకు ఆర్డులుగా పేర్కొనడంతో ఈ పోస్టులకు పోటీ పడేవారి సంఖ్య గణనీయంగా తగ్గింది. 11,602 పోస్టులకు దరఖాస్తు చేసుకున్న అభ్యర్థుల సంఖ్య 41,716. అంటే ఒక్క పోస్టుకు సగటున 3.6 మంది అభ్యర్థులు పోటీ పడుతున్నారు. ఈ వివరాలను బట్టి డీఎస్సీ అభ్యర్థులు కొద్దిగా కష్టపడితే ఉద్యోగం భాయం. స్కూల్ అనిస్టెంట్ పోస్టులకు మాత్రం సజ్జెక్ట్, జిల్లాల వారీగా విభజించిన పోటీ నెలకొంది.

సిలబస్ లో మార్పులు:

డీఎస్సీ ఎక్సామ్ ప్యాటర్న్ లో పలు మార్పులు చేశారు. సెకండరీ గ్రేడ్ టీచర్ (ఎనెటీవ్), స్కూల్ అనిస్టెంట్ (ఎనెటీవ్) రెండు విభాగాల్లోనూ సిలబస్ పరంగా చాలా మార్పులు చేశారు. కొత్తగా కొన్ని విభాగాలను ప్రవేశపెట్టారు.. మరికొన్నింటిని తొలగించారు. గతంలో ఎనెటీవ్ కి సంబంధించి జనరల్ నాలెడ్జ్, ఇంగ్లీష్, కంటింట్-మెథడాలజీ (మ్యాథ్స్, సోషల్, సైన్స్), ఎడ్యుకేషనల్ సైకాలజీ అంశాల్లో ప్రశ్నలు ఉండేవి. నూతన విధానంలో సైకాలజీ స్థానంలో పర్సెక్యూటివ్ ఇన్ ఎడ్యుకేషన్ అనే విభాగాన్ని ప్రవేశపెట్టారు. ఇంగ్లీష్ తోపాటు తెలుగు భాషను కూడా చేర్చారు. ఎనెటీవ్ కూడా.. జనరల్ నాలెడ్జ్, ఇంగ్లీష్, కంటింట్-మెథడాలజీ, ఎడ్యుకేషనల్ సైకాలజీ అంశాలపై ప్రశ్నలు ఉండేవి. ప్రస్తుతం ఎడ్యుకేషన్ సైకాలజీ స్థానంలో పర్సెక్యూటివ్ ఇన్ ఎడ్యుకేషన్ అనే విభాగాన్ని ప్రవేశపెట్టారు.

కంటింట్ తోపాటు:

సిలబస్ ను ఒక్కసారి పరిశీలిస్తే కంటింట్ కు పెద్ద పీట వేసి నట్లు తెలుస్తుంది. కంటింట్ కు కేటాయించిన మార్పులు

ఎక్కువగా ఉండటంతో చాలా మంది అభ్యర్థులు ఈ విభాగంపై ఎక్కువ దృష్టి పెట్టి అవకాశం ఉంది. ఇదే సమయంలో మిగిలిన టాపిక్స్ పట్ల నిర్లక్ష్యం తగదు. అభ్యర్థుల విజయాన్ని నిర్దేశించడంలో 'మెథడాలజీ', 'పర్సెక్యూటివ్ ఇన్ ఎడ్యుకేషన్' పాత్ర కూడా కీలకం. కాబట్టి ఈ అంశాల్లో సాధ్యమైనన్ని ఎక్కువ మార్కులు స్కోర్ చేసేలా ప్రయత్నించాలి. స్కూల్ అనిస్టెంట్ కంటింట్ 6 నుంచి 10 తరగతుల అంశాలకు సంబంధించినవే కాబట్టి అందరూ సులభంగానే ప్రిపేర్ అవుతుంటారు (ప్రశ్నల క్లిష్టత ఇంటర్మీడియట్ స్థాయిలో ఉంటుంది). మిగిలిన అభ్యర్థుల కంటే పోటీలో ముందుదాంట్ల మాత్రం మెథడాలజీ, పర్సెక్యూటివ్ ఇన్ ఎడ్యుకేషన్, జనరల్ నాలెడ్జ్ అంశాల్లో ఎక్కువ స్కోర్ చేయాలి.

మెథడాలజీ:

ఈ సారి డీఎస్సీ-స్కూల్ అనిస్టెంట్ లో మెథడాలజీ ప్రాధాన్యత పెరిగింది. కేటాయించిన 16 మార్కులకు గాను 32 ప్రశ్నలు వస్తాయి. ఏ సజ్జెక్ట్ మెథడాలజీ అయినా తెలుగు అకాడమీ పుస్తకాన్ని ప్రతిపాదికగా తీసుకోవాల్సి ఉంటుంది. గతంలో పోల్చితే డీఎస్సీలో ప్రశ్నల కఠినత స్థాయి పెరిగింది. ఇంతకుముందు ప్రశ్నలు డైరెక్ట్ గా ఉండేవి (జ్ఞాన సంబంధ ప్రశ్నలు). కానీ ఇటీవల నిర్వహించిన టెట్ ప్రశ్నాపత్రాలను పరిశీలిస్తే.. ప్రశ్నల సరళి మారుతుందనే అంశాన్ని గమనించవచ్చు. కాబట్టి మొదట మెథడాలజీలోని భావనలను అవగాహన చేసుకుంటే ఈ అంశంపై పట్టు సాధించవచ్చు. ఆ భావనల ఆధారంగా అన్వయ పద్ధతిలో ప్రశ్నలు ఇచ్చినా.. సమాధానం ఇచ్చే విధంగా ప్రాక్టీస్ చేయాలి. ప్రశ్నల తీరును గమనిస్తే.. మెథడాలజీ భావనలను సన్నివేశాలకు జోడించిన అప్లికేషన్ వీల్స్ ఎక్కువగా ఆడుగుతున్నారు. ఇప్పటికే అభ్యర్థులు మెథడాలజీ భావనలను చదివి ఉంటారు. కాబట్టి ప్రతి రోజూ వివిధ మాదిరి ప్రశ్నపత్రాలను, గత డీఎస్సీ, టెట్ ప్రశ్నపత్రాలను ప్రాక్టీస్ చేయడం మంచిది. దీని వల్ల ప్రశ్నల సరళి తెలుస్తుంది. అప్లికేషన్ వీల్స్ ను అన్వయ చేసేటప్పుడు సరైన రీతిలో ఆలోచించడం అలవాటుపడుతుంది. మరో కీలకాంశం.. ప్రశ్నలను క్లుప్తంగా చదవాల్సి, ప్రశ్నను పాజిటివ్ గా ఇచ్చారా? నెగిటివ్ గా ఇచ్చారా? అనేది గమనించాలి. నెగిటివ్ అంటే కింది వాటిలో లక్ష్యానికి 'సంబంధించిన' ప్రవచనం అని అడిగితే తొందరలో 'సంబంధించిన' అని అర్థం చేసుకుని తప్పు సమాధానాన్ని ఎంచుకోనే అవకాశం ఉంది. ఇలాంటి ప్రశ్నలను ఎంచుకొని ప్రాక్టీస్ చేయడం మంచిది.

ఏ సజ్జెక్ట్ మెథడాలజీలోనైనా దాదాపుగా 10 అధ్యాయాలుంటాయి. అప్లికేషన్ తరహా ప్రశ్నలు అడిగే అవకాశం ఉన్న అధ్యాయాల్లోంచి ప్రశ్నలు ఎక్కువగా ఇవ్వడాన్ని గమనించవచ్చు. అదేవిధంగా లక్ష్యాలు, సృష్టికర

జనరల్ టిప్స్

- సాధ్యమైనన్ని మార్క్ టెస్టులను రాయాలి. వీటి ఫలితాలను విశ్లేషించుకోవాలి.
- వీలైతే అధ్యాయాల వారీగా ప్రాక్టీస్ టెస్ట్ రాయడం కూడా లాభిస్తుంది.
- గతంలో నిర్వహించిన డీఎస్సీ, టెట్ ప్రశ్నపత్రాలను విధిగా సాల్వ్ చేయాలి.
- ఇప్పటికే ప్రీవరేషన్ పూర్తి చేసి ఉంటారు కాబట్టి రివిజన్ కు ప్రాధాన్యం ఇవ్వాలి.
- రివిజన్ ను కూడా గ్రూప్ డిస్కషన్ తరహాలో చేయడం లాభిస్తుంది. మెథడాలజీ విషయంలో ఇది చక్కగా ఉపకరిస్తుంది.
- కొత్త టాపిక్స్ ను ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ చదవకూడదు.

ణాలు, బోధన పద్ధతులు, పాఠ్యప్రణాళిక, మూల్యాంకనం, బోధనోపకరణాలు వంటి అధ్యాయాల్లోని విట్స్ ను ప్రాక్టీస్ చేయాలి. మెథడాలజీలో ఒక్కొక్క కఠినమైన యూనిట్ ను ఎంచుకుని గ్రూప్ డిస్కషన్ చేయడం వల్ల కూడా అవగాహన సులభమవుతుంది.

కంటింట్:

అభ్యర్థులందరికీ ప్రీవరేషన్ లో సులభమైన విభాగం కంటింట్. అభ్యర్థులందరికీ డిగ్రీ స్థాయి నాలెడ్జ్ ఉంటుంది. కాబట్టి 6-10 తరగతుల పాఠ్యపుస్తకాలకు సంబంధించి కంటింట్ సులభంగా అర్థం అవుతుంది. పాఠ్యపుస్తకాల్లో ప్రతి పాఠాన్ని ఏ వాక్యం వదిలి పెట్టకుండా ఇప్పటికే పూర్తి చేసి ఉండాలి. కంటింట్ ప్రీవరేషన్ సమయంలో ఎక్కువగా తెలిసిన అంశాలు ఉంటాయి కాబట్టి మానసిక శ్రమ అంతగా ఉండదు. కాబట్టి ఈ కంటింట్ ప్రీవరేషన్ కు రోజు వారీ షెడ్యూల్ లో చివరి దశ కేటాయించాలి. చిట్టచివరి పదే గ్రూప్ డిస్కషన్ చేయడం వల్ల రివిజన్ అవుతుంది. సారు ప్యూత ఉన్న పాఠ్యాంశాలను అన్నింటినీ ఒక చోట రాసుకుని ప్రిపేర్ కావాలి.

పర్సెక్యూటివ్ ఇన్ ఎడ్యుకేషన్:

విజయాన్ని నిర్దేశించే కీలక విభాగం పర్సెక్యూటివ్ ఇన్ ఎడ్యుకేషన్ అని చెప్పొచ్చు. విద్యను చారిత్రక, తాత్విక, మనోవైజ్ఞానిక, సామాజిక, సమకాలీన దృక్పథంతో పరిశీలించడమే పర్సెక్యూటివ్ ఇన్ ఎడ్యుకేషన్. ఇందులో ఐదు యూనిట్లు ఉన్నాయి. ఇందులో విద్య చారిత్రక నేపథ్యం, ఉపాధ్యాయ సాదికారత, తేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వ పథకాలు, పర్యావరణ విద్య, జనాభా విద్య, సహిత విద్య, ఉచిత నిర్బంధ విద్యా హక్కు చట్టం, సమాచార హక్కు చట్టం, బాలల హక్కులు, మానవ హక్కులు, నేషనల్ కరిక్యులం ఫ్రేమ్ వర్క్-2005కు సంబంధించిన అంశాలు ఉంటాయి. ఎనెటీవ్/ఎనెటీవ్ లకు ఒకే రకమైన సిలబస్ నిర్దేశించినప్పటికీ.. ప్రశ్నల క్లిష్టతలో తేడా ఉంటుంది. డీఎస్సీ అభ్యర్థులకు పేపర్-4 లో, టీఈడీలో కూడా ఫౌండేషన్స్ అఫ్ ఎడ్యుకేషన్, స్కూల్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ పుస్తకాల్లో సంబంధిత అంశాల ప్రస్తావన కొంత వరకు ఉంటుంది. మిగిలిన సిలబస్ కోసం.. అంశాల వారీగా మార్కెట్లో లభించే స్టాండర్డ్ పుస్తకాల నుంచి సోల్స్ ప్రిపేర్ చేసుకోవాలి.

ఎనెటీవ్:

ఎనెటీవ్ పోల్చితే.. ఎనెటీవ్ పోస్టులకు పోటీ తక్కువగా ఉండటం డీఎస్సీ అభ్యర్థులకు కలిసొచ్చే అంశం. మ్యాథ్స్, సైన్స్, సోషల్ మూడు సజ్జెక్టులుగా ఉండే కంటింట్.. అత్యంత సులభమైన విభాగం. ఇక్కడ కీలకాంశం.. తమ

- వివిధ మెటీరియల్స్ పై ఆధారపడకుండా తెలుగు అకాడమీ పుస్తకాలకే పరిమితం కావాలి.
- తెలుగు అకాడమీ రూపొందించిన వీట్ బ్యాంక్ ను కూడా అధ్యయనం చేయాలి.
- పాఠ్యపుస్తకాల్లో పాఠ్యాంశాల చివరన ఇచ్చిన వీట్స్ ను ఎక్కువగా ప్రాక్టీస్ చేయాలి.
- కంటింట్ లోని ప్రశ్నలకు సమాధానాలను తక్కువ సమయంలో గుర్తించేలా ప్రాక్టీస్ చేయాలి. దీని వల్ల కొద్దిగా కష్టంగా ఉండే పర్సెక్యూటివ్ ఇన్ ఎడ్యుకేషన్, మెథడాలజీ విభాగాల్లో ఆలోచనతో ఆప్షన్ ను ఎంచుకునే వెసులుబాటు లభిస్తుంది.
- కీలకమైన ఈ చివరి దశలో ఎలాంటి ఒత్తిడికి లోనుకాకుండా అత్యుత్సాహంతో ఉండాలి.

నేపథ్యానికి చెందని పాఠ్యాంశాలు (ఉదాహరణకు.. బయాలజీ అభ్యర్థులు గణితం, సోషల్ స్టడీస్ చదవడం) చదివేటప్పుడు కొంత ఇబ్బందికి గురవడం సహజం. అభ్యర్థులు ఇప్పటికే కనీసం డిగ్రీ స్థాయి అవగాహన కలిగి ఉంటారు కాబట్టి ప్రాథమిక, ప్రాథమికోన్నత తరగతుల పాఠ్యాంశాల విషయంలో సిలబస్ ను అనుసరిస్తూ.. ప్రతి పాఠ్యాంశం వెనుక ఇచ్చిన వీట్స్ ను టోపోసన పడితే సులభంగానే ఈ సమస్యను అధిగమించొచ్చు. సోషల్, సైన్స్ అభ్యర్థులు మాత్రం గణితం విషయంలో కొంత జాగ్రత్తగా ఉండాలి. వీరు స్కూల్ ఎడ్యుకేషన్ తర్వాత ఎక్కువగా మ్యాథ్స్ ను పాలో కాకపోవడమే దీనికి కారణం. దీనికి ఏకైక పరిష్కారం.. ప్రాక్టీస్ కు ఎక్కువగా ప్రాధాన్యత ఇవ్వడం. నూత్రాలు, మౌలికాంశాలపై ప్రధానంగా దృష్టి సారించాలి. అప్లికేషన్ మెథడ్ ను పెంచుకోవాలి. ఇంపార్టెంట్ అంటూ కొన్ని పాఠ్యాంశాలకే పరిమితం కాకుండా అన్ని పాఠ్యాంశాల మీద దృష్టి సారించాలి. మెథడాలజీ విషయానికొస్తే.. డీఎస్సీ సిలబస్ నుంచి ప్రశ్నలు ఉంటాయి.

బోధనా లక్ష్యాలు, అభ్యసనానుభవాలు, మూల్యాంకనం, బోధనా పద్ధతులు, బోధనోపకరణాలు అంశాలను కంటింట్ లోని పాఠ్యాంశాలకు అన్వయించుకుని ప్రీవరేషన్ సాగించాలి. ఏమే సజ్జెక్టు ఏ పద్ధతి సరిపోతుందనే అంశంపై అవగాహన పెంచుకోవాలి. లాంగ్వేజెస్ లో చేర్చిన తెలుగు, ఇంగ్లీష్ భాషలు కంటింట్ టెస్ట్ కాదు. ఆయా భాషల్లో అభ్యర్థుల సామర్థ్యాన్ని పరీక్షించే విధంగా ప్రశ్నలు ఉండే అవకాశం ఉంది. టెట్ లో లాంగ్వేజెస్ కోసం ఏ విధంగా ప్రీవరేషన్ సాగించాలి.. ఆ ప్రీవరేషన్ సరిపోతుంది.

జనరల్ నాలెడ్జ్:

స్కూల్ అనిస్టెంట్, ఎనెటీవ్ రెండు పేపర్ లోనూ ఈ విభాగానికి 10 మార్కులు చొప్పున కేటాయించారు. గత ప్రశ్నపత్రాలను పరిశీలిస్తే.. కంటింట్ అప్లైడ్ తోపాటు స్టాండర్డ్ జేక్ కు కూడా పెద్ద పీట వేశారు. కంటింట్ అప్లైడ్ కోసం.. పరీక్ష తేదీకి ఏడాదికి ముందు జాతీయ, అంతర్జాతీయ, రాష్ట్ర స్థాయిల్లో చోటు చేసుకున్న పరిణామాలు, వార్తల్లోని వ్యక్తులు, సమావేశాలు, క్రీడలు-విజేతలు, వివిధ సర్వేలు, జనాభా గణాంకాలు వంటి అంశాలపై ప్రశ్నలుంటాయి. స్టాండర్డ్ జేక్ కోసం.. వివిధ చారిత్రక కథనాలు, రాష్ట్రాలు, తేంద్రపాలిత ప్రాంతాలు, వివిధ తెగలు-సంస్కృతి, రాజవాసులు, కరెన్సీ, సముద్రాలు-నదులు, హైకోర్టు, సుప్రీంకోర్టు, స్వాతంత్ర్యోద్యమం, సైన్స్ అండ్ టెక్నాలజీ తదితర అంశాలపై ప్రశ్నలు ఉంటాయి.

ప్లేన్మెంట్స్... కోరినట్టుంటేనే కొలువు

- ప్రొఫెషనల్ అబిట్యూడ్, ఆఫ్టిట్యూడ్, నట్టెక్కులపై వట్టు.. కమ్యూనికేషన్ స్కిల్స్, హై ఎనర్జీ.. ఇవి నేటి ఇంజనీరింగ్ స్టూడెంట్కు సాటిలేని నైపుణ్యాలు! కోరుకున్న కంపెనీలో కొలువులు కట్టబెట్టే ఫార్ములాలు..
- బ్రాంచ్ ఏదైనా.. మార్కులు ఎన్నుకొన్నా.. విద్యార్థుల్లో కంపెనీలు చూసే కోణాలవే..
- నీటిని వంటకట్టించుకున్న ఇంజనీరింగ్ విద్యార్థికి క్యాంపస్ ప్లేన్మెంట్లో ఎదురుండదు..
- హైదరాబాద్ నుంచి అమెరికా వరకు.. బెంగళూరు నుంచి జపాన్ వరకు.. అవకాశాలకు హద్దులుండవు!!

ఐటీ, నాన్ ఐటీ.. కంపెనీ ఏదైనా సరే..! కోరుకున్న లక్షణాలను అందించుకున్న వాళ్లకు లక్షలకు లక్షల ప్యాకేజీలు ఇవ్వడానికి కంపెనీలు ఏమాత్రం వెనుకంజ వేయడంలేదు. దీనికి ప్రత్యక్ష నిదర్శనమే.. ఈ ఏడాది రాష్ట్రవ్యాప్తంగా జరిగిన క్యాంపస్ ప్లేన్మెంట్ల తీరు. గతేడాది లక్నోబరలో ప్రారంభమైన క్యాంపస్ ప్లేన్మెంట్లు ఈ నెలాఖరుతో ముగిశాయి. ఈ నేపథ్యంలో... క్యాంపస్ ప్లేన్మెంట్లు జరిగిన తీరు, కంపెనీలు విద్యార్థుల నుంచి ఆశిస్తున్న లక్షణాలు.. ఎలాంటి విద్యార్థులకు కొలువులు లభిస్తున్నాయి? ప్యాకేజీలు ఎలా ఉన్నాయి.. కంపెనీలు ఉద్యోగాలవ్వడానికి, సబ్జెక్ట్ నాలెడ్జ్ను పరిగణనలోకి తీసుకుంటాయా.. కమ్యూనికేషన్ స్కిల్స్ మాటేంటి.. ఇలా ఈ ఏడాది క్యాంపస్ ప్లేన్మెంట్ తీరుతెన్నులను పరిశీలించిన నిపుణుల విశ్లేషణ...

ఐటీడీ హవా:

గతంతో పోల్చితే ఈ ఏడాది ఇంజనీరింగ్ కాలేజీల్లో క్యాంపస్ ప్లేన్మెంట్లకు వచ్చే కంపెనీల సంఖ్య పెరిగింది. రాష్ట్రంలో ఐటీఎస్సీ, ఉస్మానియా, ఏయూ వంటి ప్రముఖ క్యాంపస్ లో 2010వరకు సుమారు 40 కంపెనీలు ప్లేన్మెంట్ డ్రైవ్స్ నిర్వహిస్తే, ఈ ఏడాది ఆ సంఖ్య 55 నుంచి 60కిపైగా ఉంది. వీటిలో చాలా కంపెనీలు మొదటిసారి ప్లేన్మెంట్లకు హాజరయ్యాయి. గతేడాది ప్రధానంగా మైక్రోసాఫ్ట్, విప్రో, టీసీఎస్, ఓరాకిల్, ఎసిం చర్, మోర్గాన్ స్టాన్లీ, హెచ్ఎస్ఎల్, ఎల్ ఆండ్ టీ, భారత్ పెట్రోలియం, అమెజాన్, డెలాయిటీ, ఎన్ఎడియూ, హెచ్ఐ, మహింద్రా ఆండ్ మహింద్రా, ఫ్లిప్కార్ట్, ఎమ్ ఫిన్, పూర్వరంగ్ కంపెనీలు రిక్రూట్మెంట్ డ్రైవ్లో పాల్గొంటే... ఈసారి బహుళజాతి సంస్థలైన గోల్డెన్ సాఫ్ట్, క్వార్కాం వంటి కంపెనీలు సైతం క్యాంపస్ ప్లేన్మెంట్లకు రావడం విశేషం. వీటిలో ఎక్కువ కంపెనీలు కంప్యూటర్ సైన్స్ విద్యార్థులను తీసుకోవడానికి పోటీపడ్డాయి. దాంతో ఈ బ్రాంచ్ విద్యార్థులకు డిమాండ్ పెరిగింది. గతేడాది ఉస్మానియా, ఐటీఎస్సీ, ఏయూ క్యాంపస్ లో నిర్వహించిన ప్లేన్మెంట్లలో రూ.10 లక్షల వార్షిక వేతనం కేవలం కొన్ని కంపెనీలే అఫర్ చేయగా.. ఈ ఏడాది ఆ స్థాయి వేతనం ఇవ్వడానికి 20 కుపైగా కంపెనీలు ముందుకు వచ్చాయి. ఐటీ రంగం విస్తరిస్తుండడం.. కొత్త ప్రాజెక్టులు వస్తుండడం.. ఏదేకాల్లోనూ కంపెనీల విస్తరణ.. పోటీని తట్టుకునేందుకు ముందుకు ప్రణాళికలు వంటి కారణాలతో ముందుగానే రిజర్వేషన్ చేసే పటిష్టత చేసుకోవడానికి దాదాపు అన్ని కంపెనీలు ప్రయత్నించాయి. దాంతో ఎప్పుడూ అక్సెస్ లో ప్రారంభమై.. ఏప్రిల్ లో ముగిసే ప్లేన్మెంట్ ప్రక్రియ ఈ ఏడాది జూలై వరకు కొనసాగింది.

గరిష్ట ప్యాకేజీ.. ఫేస్ బుక్ 45 లక్షలు:

ఈ ఏడాది ప్లేన్మెంట్లలో వరంగల్ ఎన్ఐటీలో హరివి నయ్ అనే సీఎస్ఈ విద్యార్థికి ఫేస్ బుక్ ఆఫీస్ కంపెనీ రూ.45 లక్షల వార్షిక వేతనం అఫర్ చేసింది. బిట్స్ క్యాంపస్ నుంచి ఆరుజ్ చైతన్య అనే సీఎస్ఈ విద్యార్థికి జపాన్ లోని టోక్యోకు చెందిన ఓ సాఫ్ట్వేర్ కంపెనీ నుంచి రూ.35 లక్షల వార్షిక వేతనం లభించింది. ఆ తర్వాత మోర్గాన్ స్టాన్లీ అనే ఐటీ కంపెనీ బిట్స్ క్యాంపస్ లో సీఎస్ఈ విద్యార్థికి రూ.11.5లక్షల అఫర్ చేయగా.. ఐటీఎస్సీ, నీటివల్లో ఇద్దరు సీఎస్ఈ విద్యార్థులకు మైక్రో సాఫ్ట్ నుంచి 10.5 లక్షల కాలర్ అఫర్ అందింది.

ఐటీ తర్వాత ఈసీఈ, మెకానికల్, సివిల్ బ్రాంచ్ విద్యార్థులకు అత్యధికంగా అవకాశాలు లభించాయి. ఈ బ్రాంచ్ విద్యార్థులకు సైతం ఐటీ కంపెనీలే మంచి అఫర్లతో రిక్రూట్ చేసుకున్నాయి. ప్రధానంగా కోర్ బ్రాంచ్ విద్యార్థులకు హెచ్ఎస్ఎల్, ఎల్ ఆండ్ టీ, భారత్ పెట్రోలియం, అమెజాన్, డెలాయిటీ, హెచ్ఐ, మహింద్రా ఆండ్

మహింద్రా వంటి కంపెనీలు జాబ్ అఫర్స్ ఇచ్చాయి. ఐటీ సర్వీసులందించే టీసీఎస్, విప్రో, కార్గిలెంట్, అమెజాన్ వంటి చాలా కంపెనీలు బ్రాంచ్ తో సంబంధం లేకుండా విద్యార్థి స్కిల్స్ ను చూసి నియమించుకున్నాయి. టాలెంట్ హంటింగ్లో కంపెనీల మధ్య పోటీ.. విద్యార్థులు ఆకర్షణీయమైన ప్యాకేజీలు దక్కించుకునేందుకు దోహదం చేసింది. అంతేకాకుండా భవిష్యత్ అవసరాలకోసం నగలు నైపుణ్యం కలిగి, మంచి అబిట్యూడ్ ఉన్న విద్యార్థులకు సైతం కంపెనీలు ఆపాయింట్మెంట్ ఆర్డర్లు ఇచ్చాయి. దాదాపు అన్ని ప్రముఖ ఇంజనీరింగ్ క్యాంపస్ లలోనూ టీకి 90 శాతానికిపైగా విద్యార్థులు ఉద్యోగాలు దక్కించుకున్నారు.

మార్కులు.. సాఫ్ట్ స్కిల్స్:

క్యాంపస్ ప్లేన్మెంట్లలో కంపెనీలు అందరికీ ఉద్యోగాలిచ్చేస్తున్నాయా? ఇంగ్లీష్ బాగా వస్తే చాలు.. లక్షలకు లక్షల ప్యాకేజీలు అఫర్ చేస్తున్నాయా..? పోటీ కారణంగా విద్యార్థి నైపుణ్యాలేరా ఉన్నా.. మార్కుల వర్గంలే తక్కువగా ఉన్నా.. అవకాశం ఇస్తున్నాయా? అంటే కాదనే చెప్పాలి. ఎందుకంటే.. విద్యార్థిలో తాము కోరుకున్న స్కిల్స్ విషయంలో కంపెనీలు చాలా స్పష్టంగా వ్యవహరిస్తున్నాయి. అన్నిరకాలుగా ఒకటికే రెండుసార్లు పరీక్షించిన

పరిశీలిస్తున్న లంకాలివే

- ప్రొడక్ట్ టెస్ట్ కంపెనీలైన మైక్రోసాఫ్ట్, ఎంపికా, డెలాయిటీ, గూగుల్, యాహూ కంపెనీలు 70 నుంచి 75 శాతం పాస్ వర్గంలోనే ఉంటేనే ప్లేన్మెంట్లకు ఆసక్తి మెరుగుగా ఉన్నాయి. ఒక్క సబ్జెక్ట్ బ్యాంక్ లో ఉన్నా అనుమతింపడంలేదు.
- ఇన్స్టిట్యూట్ 68 శాతం, టీసీఎస్, కార్గిలెంట్ 60 శాతం.. కోర్ కంపెనీలు 65 శాతం వర్గంలోనే ఉంటేనే ప్లేన్మెంట్లకు అంగీకరిస్తున్నాయి.
- పాస్ వర్గంలోనే ఉంటేనే పాటు కామన్ గా కొన్ని నైపుణ్యాలను వారిచేపై మొగ్గుచూపుతున్నాయి.
- కంపెనీలు కోరుకునే అన్నిరకాల స్కిల్స్ ఉన్నవాళ్లకు రూ.10 లక్షలకుపైగా.. మధ్యస్థంగా ఉన్నవారికి రూ.5లక్షల నుంచి రూ.4 లక్షలు ఇవ్వడానికి ఆసక్తి కనబరుస్తున్నాయి.
- కంపెనీలన్నీ ప్రధానంగా సీ ప్రోగ్రామింగ్, డాటా స్ట్రక్చర్స్, ఆపరేటింగ్ సిస్టమ్స్ బాగా వచ్చినవాళ్లకే అవకాశాలిస్తున్నాయి. వీటికి సంబంధించి తమ ప్రతిభను ప్రదర్శించిన వాళ్లకే అఫర్ లెటర్స్ సిద్ధం చేస్తున్నాయి.
- విద్యార్థులందరిలో అబిట్యూడ్, ఆఫ్టిట్యూడ్ను తప్పనిసరిగా పరిశీలిస్తున్నాయి.
- గ్రూప్ డిస్కషన్లో సదరు విద్యార్థికి నాయకత్వ లక్షణాలున్నాయా.. లేదా ఎగ్రెసివ్ గా వ్యవహరిస్తున్నాడా? లాజికల్ గా మాట్లాడుతున్నాడా? అనలిటికల్ లీ అప్రోచ్ ఉందా... అనేవి కూడా చూస్తున్నారు. అసలేమాత్రం మాట్లాడకుండా మౌనంగా ఉన్నవారిని ఎంపికచేసుకోవడానికి ఇష్టపడటంలేదు.
- ఇంగ్లీష్ లో మాట్లాడటం వస్తే చాలామందికి చాలా మంచి విద్యార్థులు. కాని ఇంగ్లీష్ లో ఎంత అనర్గళంగా మాట్లాడినా.. ఎదుటివారికి సరిగా కమ్యూనికేట్ చేయగలుగుతున్నాడా? కన్ఫిడెన్స్ చేయగలుగుతున్నాడా.. లేదా అనేవి తప్పనిసరిగా పరిగణనలోకి తీసుకుంటున్నాయి.
- బ్రాంచ్ తోపాటు కమ్యూనికేషన్ స్కిల్స్, ఫిజికల్ అప్ రియన్స్, లాంగ్వేజ్ నైపుణ్యాలు, లాజికల్ స్కిల్స్, ప్రాజ్జం సాల్వింగ్ స్కిల్స్, టెక్నికల్ నాలెడ్జ్, క్రిటికల్ థింకింగ్ వంటి అంశాలను కూడా కంపెనీలు చూస్తున్నాయి.
- మొదటి రెండేళ్ల సబ్జెక్ట్ లో ఫండ్ మెంటల్స్ పై విద్యార్థి కున్న పట్టును పరీక్షించడానికి కంపెనీలు ఎక్కువ ప్రాధాన్యతనిస్తున్నాయి. లీడర్ షిప్ క్వాలిటీస్, బృంద చర్యల్లో సానుకూలంగా స్పందిస్తున్నారా లేదా జాబ్ వచ్చిన తర్వాత గిగిలంపాటు నిరంతరాయంగా హై లెవెల్ ఎనర్జీతో పనిచేయగలిగే సామర్థ్యం ఉందా? అనేవి కూడా ప్లేన్మెంట్ లో కీలకపాత్ర పోషిస్తున్నాయి. ఈ లక్షణాలన్న వాళ్లకే తాజా ప్లేన్ మెంట్ లో ఉద్యోగాలు దక్కించుకున్నారు.

2011-12 వివిధ కళాశాలల్లో రిక్రూట్మెంట్ వివరాలు

యానివర్సిటీ	మొత్తం ప్లేన్మెంట్లు (బీటెక్, ఎంఐట్)	పాల్గొన్న కంపెనీలు	అత్యధిక వేతనం రూ. లక్షలలో
బెబెల్ హిల్స్ (సీఎస్ఈ)	205	65	74
బెబెల్ హిల్స్ - హైదరాబాద్ ఉస్మానియా (సీఎస్ఈ)	161	40	35
ఆంధ్రా వర్సిటీ (సీఎస్ఈ)	728	38	8.5
జేఎన్టీయూహెచ్ (సీఎస్ఈ)	870	20	9
జేఎన్టీయూహెచ్ (సీఎస్ఈ)	457	40	10.5
బిట్స్ హైదరాబాద్ (సీఎస్ఈ)	429	25	11.5
సీబీఐటీ (సీఎస్ఈ)	1055	56	10.5

వచ్చే అవకాశాలు తక్కువగా ఉండటం-మున్ముందు జరగబోయే క్యాంపస్ ప్లేన్మెంట్లపై కొంతమేర ప్రభావం చూపించవచ్చుంటున్నాయి. 2013 ఇంజనీరింగ్ పాస్ అవుట్ విద్యార్థులకు ఎప్పుడు ప్లేన్మెంట్స్ నిర్వహించేది చెప్పడానికి సంసిద్ధత వ్యక్తంచేయడంలేదని కొందరు ప్లేన్మెంట్ అధికారులు చెబుతున్నారు. ఇప్పటికే ఐటీ కంపెనీల్లో రిజర్వేషన్ పెరిగిపోవడం కూడా ఇందుకు మరో కారణం. ప్రస్తుత పరిస్థితులు దీర్ఘకాలం కొనసాగినా.. 2013 పాస్ అవుట్ బ్యాచ్ విద్యార్థులపై పెద్దగా ప్రభావం చూపకపోవచ్చని మరికొంతమంది అంచనా. రిక్రూట్మెంట్ లో ఐటీ కంపెనీలు విద్యార్థులను తీసుకునే సంఖ్య కొంత తగ్గితే తగ్గిస్తా.. కోర్ కంపెనీల ప్లేన్మెంట్లు మాత్రం పెద్దగా మారవచ్చని క్యాంపస్ వర్గాల అభిప్రాయం. ఈలోగా పరిస్థితులు మెరుగుపడితే తిరిగి ప్లేన్మెంట్లు ఘనజోషంతో

ప్రాఫెషనల్ అబిట్యూడ్ పెంచుకోవాలి:

ప్రధానంగా చాలామంది విద్యార్థుల్లో ప్రొఫెషనల్ అబిట్యూడ్ ఉండడంలేదని.. సాఫ్ట్ స్కిల్స్, ఇంగ్లీష్, కమ్యూనికేషన్ స్కిల్స్ బాగా మెరుగుపరచుకోవాలని కంపెనీలు పేర్కొంటున్నాయి. ఈ నేపథ్యంలో... విద్యార్థులు కంపెనీలు కోరుతున్న లక్షణాలను ఇప్పటినుంచే మరింతగా మెరుగుపరచుకునేందుకు ప్రయత్నించడం మేలు చేస్తుంది. మొదటి రెండేళ్ల సబ్జెక్ట్ ఫండ్ మెంటల్స్ పై దృష్టి సారించి.. ఏం అడిగినా చెప్పగలిగేలా ఉండాలి. అదేవిధంగా ల్యాబ్ లో ప్రోగ్రామింగ్ ను బాగా ప్రాక్టీస్ చేయాలి. స్టడీలో రెగ్యులారిటీ అవసరం. అలాగే వెర్చుల్ ఎవిలిటీ, కమ్యూనికేషన్ స్కిల్స్ కు తప్పనిసరిగా సాన పెట్టాలి. రెజ్యూమె తయారీలో నైపుణ్యం సాధించాలి. కోర్ కంపెనీ ప్లేన్మెంట్లకు వెళ్లాలనుకునేవాళ్లు ఫండ్ మెంటల్స్, వెర్చుల్ ఎవిలిటీలో గట్టి పట్టు సాధించాలి. వీటితోపాటు చాలా కంపెనీలు ఇప్పుడు విద్యార్థుల్లో ఎనర్జీ లెవెల్స్ ను కూడా పరిగణనలోకి తీసుకుంటున్నాయి. ఎందుకంటే.. దాదాపు విద్యార్థులంతా ఇంటర్లో కార్పొరేట్ కాలేజీల నుంచి రావడం.. అక్కడ నిరంతర చదువుల మధ్య ఎక్స్ ట్రా కరిక్యులర్ యాక్టివిటీస్ లేకపోవడంతో బీటెక్ తర్వాత కంపెనీలోకి చేరి 8 గంటలు కూడా ఉత్సాహంగా పనిచేయలేకపోతున్నారని కంపెనీలు ప్రస్తావిస్తున్నాయి. కాబట్టి విద్యార్థులు స్టడీతోపాటు ఎక్స్ ట్రా కరిక్యులర్ యాక్టివిటీస్ ద్వారా తమ ఎనర్జీ లెవెల్స్ ను పెంచుకోవడం.. పాజిటివ్ థింకింగ్ ను అలవాటు చేసుకుంటే.. క్యాంపస్ ప్లేన్మెంట్ లో జాబ్ అఫర్ సొంతం చేసుకోవచ్చు. కెరీర్ లోనూ ఉన్నతంగా రాణించొచ్చు!!

స్వల్పకాలిక కోర్సులు.. స్వయం ఉపాధికి మార్గాలు!!

అందరికీ ఉద్యోగాలు అసాధ్యమైన ప్రస్తుత పరిస్థితుల్లో వివిధ సంస్థలు అందిస్తున్న స్వల్పకాలిక కోర్సులు నిరుద్యోగులకు ఎంతో తోడ్పడుతున్నాయి. వీటిని పూర్తి చేస్తే వెంటనే ఉద్యోగావకాశాలు పొందొచ్చు.. లేదా స్వయంఉపాధిని పొందుతూ, మరో నలుగురుకి చేయూతనందించవచ్చు. ఈ నేపథ్యంలో వివిధ సంస్థలందించే స్వయం ఉపాధి కోర్సులపై ఫోకస్..

సెటిన్

స్వయం ఉపాధితో నిరుద్యోగ సమస్యను చాలా వరకు తగ్గించే ఉద్దేశంతో 1978లో ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేసిన సంస్థ సెటిన్ (సాఫ్ట్వేర్ ఫర్ ఇంప్లెమెంటేషన్ అండ్ ట్రైనింగ్ ఇన్ టెక్నీ సిటీస్). స్వయం ఉపాధి పేరుకెక్కుగానే టెక్నీ న గుర్తొచ్చేది సెటిన్. నిరుద్యోగ యువత మొదలు వ్యాపార రంగంపై అవగాహన, అసక్తి ఉన్న ప్రతి ఒక్కరికీ ఉపాధి కల్పించడంలో ఈ సంస్థ ఎనలేని పాత్ర పోషిస్తోంది. ఎప్పటికప్పుడు మార్కెట్ అవసరాలకు అనుగుణంగా కొత్త కోర్సులకు రూపకల్పన చేస్తూ.. వది, ఇంటర్.. అంతకంటే తక్కువ చదువుకున్న వారికి అనేక స్వయం ఉపాధి మార్గాలు చూపుతోంది.

శిక్షణ... ఆపై ఉపాధి:

సెటిన్ నిరుద్యోగులకు అనేక రకాల వినూత్న కోర్సులను అందుబాటులోకి తెచ్చింది. వికలాంగులు, మహిళలు, విద్యార్థులు, ఉన్నత చదువులు చదువుకున్న వారికి సైతం

ప్రయోజనం రంగంలోని పలు విభాగాల్లో అవకాశాలు కల్పించే విధంగా కృషి చేస్తోంది. ముఖ్యంగా యువత, విద్యార్థుల్లో నైపుణ్యాల అభివృద్ధికి శిక్షణ, మినీబస్ డ్రాఫ్ట్ పోర్టు పద్ధతులు, కంప్యూటర్ శిక్షణ, వేజ్ ఎంప్లాయిమెంట్ ట్రైనింగ్, ఉత్పాదక పద్ధతులు, ట్రేడింగ్, స్వయం ఉపాధి పద్ధతులతోపాటు ఇక్కడ కోర్సులు పూర్తిచేసిన వారికి పలు ప్రభుత్వ, ప్రైవేటు కంపెనీల్లో ఉద్యోగాలు ఇచ్చేవిధంగా ప్రత్యేకంగా ప్లేన్మెంట్ సెల్ నిర్వహిస్తోంది.

అందిస్తోన్న కోర్సులు:

- మూడు నెలల కంప్యూటర్ కోర్సులు: ఎంఎస్ ఆఫీస్, డెస్క్టాప్ వర్క్, మల్టీమీడియా, వెబ్ డిజైనింగ్, సర్టిఫికేట్ కోర్స్ ఇన్ కంప్యూటర్ హార్డ్వేర్, కంప్యూటర్ ఎయిర్ లైన్ టెక్నిక్, సర్టిఫికేట్ కోర్స్ ఇన్ కంప్యూటర్ అకౌంట్స్ (అడ్వాన్స్డ్), యూనిక్స్, సీ, సీ++ మొదలైనవి.
- 45 రోజుల కోర్సులు: కాలిసెంటర్ ట్రైనింగ్, కంప్యూటర్ అవేరెస్స్ ప్రోగ్రాం, ఆఫీస్ ఆటోమేషన్ ప్రోగ్రాం.
- అరు నెలల డిక్టికేట్ కోర్సులు (ఏదో తరగతి విద్యార్థులకు): అబ్జెక్ట్ ఎలక్ట్రీషియన్, ఎలక్ట్రీషియన్, డిజిల్ మెకానిక్, గోల్డ్ పాలిషింగ్ (3 నెలలు), అరు నెలల సర్టిఫికేట్ కోర్స్ ఇన్ మెషిన్ వర్క్, ప్లంబింగ్, కార్పెంటరీ కోర్సులకు ఏడో తరగతి పాస్ లేదా ఫెయిల్ అయినా అర్హులే.

కు): అబ్జెక్ట్ ఎలక్ట్రీషియన్, ఎలక్ట్రీషియన్, డిజిల్ మెకానిక్, గోల్డ్ పాలిషింగ్ (3 నెలలు), అరు నెలల సర్టిఫికేట్ కోర్స్ ఇన్ మెషిన్ వర్క్, ప్లంబింగ్, కార్పెంటరీ కోర్సులకు ఏడో తరగతి పాస్ లేదా ఫెయిల్ అయినా అర్హులే.

- వదో తరగతి అర్హతతో: రేడియో అండ్ టీవీ (బ్లాక్ అండ్ వైబ్, కలర్), (9 నెలలు); రేడియో, టీవీ కలర్ బ్లాక్ అండ్ వైబ్ (6 నెలలు); కలర్ టీవీ (3 నెలలు), రిఫ్రిజిరేషన్ (8 నెలలు)... ఈ కోర్సులకు టెస్ట్ పాస్, లేదా ఫెయిల్ అయినా అర్హులే, టెస్ట్ రైటింగ్ (6 నెలలు); టెలిఫోన్ ఆపరేటర్ (45 రోజులు); సెల్ఫోన్ రిపేరింగ్ (6 నెలలు); పార్ట్ హ్యాండ్ (6 నెలలు); సివిల్ డ్రాఫ్ట్ మెన్షిప్ (6 నెలలు); ఆర్కిటెక్చరల్ డ్రాఫ్ట్ మెన్షిప్ (6 నెలలు); సోఫ్ట్ ఇంగ్లీష్ (3 నెలలు); జ్యువెలర్ మేకింగ్ (6 నెలలు); సర్టిఫికేట్ కోర్సు ఇన్ డ్రాఫ్ట్ మెన్ సివిల్ (ఏడాది) మొదలైన కోర్సులు అందుబాటులో ఉన్నాయి.

మహిళల కోసం: మహిళలకు స్వయంఉపాధి కల్పించే విధంగా కటింగ్ అండ్ టైలరింగ్, బ్యూటీషియన్, జిగ్జాగ్, బంజారా అండ్ మిర్రర్ వర్క్, ప్యాషన్ డిజైనింగ్, డిప్లొమా ఇన్ బ్యూటీషియన్ వంటి ఎన్నో కోర్సులు ఉన్నాయి. జీతాలు భారీగానే: వివిధ విభాగాల కింద సెటిన్ రాష్ట్రవ్యాప్తంగా సుమారు 140 కోర్సుల వరకు నిర్వహిస్తోంది. వీటిలో అత్యధిక శాతం ప్రైవేటు రంగంలో అవకాశాలు కల్పించడంతోపాటు సొంతంగా ఉపాధి ఏర్పాటు చేసుకోవడానికి కూడా వీలుకల్పిస్తాయి. సెటిన్ కోర్సుల్లో అధిక

శాతం మెడికల్, హోటల్ రంగాలకు సంబంధించినవే. ముఖ్యంగా ఈ కోర్సులు పూర్తిచేస్తే దాదాపు అన్ని ప్రభుత్వ, ప్రైవేటు అస్సెట్లలో నర్సుల నుంచి ఆస్పత్రి నిర్వహణ, కంప్యూటర్ ఆపరేటర్లు, ఎక్స్లెల్, ఇతర అవయవాల స్కానింగ్ విభాగాల్లో తక్షణం ఉపాధి పొందే అవకాశం ఉంది. దీనికి తోడు మహిళల కోసం ప్రత్యేకమైన బ్యూటీషియన్, ప్యాషన్ డిజైనింగ్ కోర్సుల ద్వారా ఇంట్లోనే తక్కువ ఖర్చుతో సొంతంగా వ్యాపారం చేయడంతోపాటు ఇతరులకు శిక్షణనందించి అదనపు ఆదాయాన్ని సైతం పొందొచ్చు. చివరకు ఏదో తరగతి పూర్తి చేసిన వాళ్లు సైతం కార్పెంటర్లు, మేస్త్రీలుగా అవకాశాలు దక్కించుకోవచ్చు. అంతేకాదు... ఫైర్ సర్వీసులో డిప్లొమా, సర్టిఫికేట్ కోర్సులు పూర్తి చేస్తే బహుళ అంతస్తుల భవనాలు, వాణిజ్య సముదాయాలు, ప్రయోజన పారిశ్రామిక సంస్థల్లో అవసరం మేరకు మంచి జీతంతో ఉపాధి లభిస్తుంది.

స్వయం ఉపాధి:

కోర్సు పూర్తిచేసిన తర్వాత ఉద్యోగానికి బదులు స్వయంగా వ్యాపారం చేసుకోవాలనుకునేవారికి గైడ్లెన్సు కూడా సెటిన్ అందిస్తోంది. దీని ద్వారా వివిధ మ్యూసుమ్యాక్చరింగ్ యూనిట్లు, ఎలక్ట్రీకల్, ఎలక్ట్రానిక్స్ ఆసెంబ్లీ యూనిట్లు, ప్లడ్ ప్రాడక్ట్స్, సర్వీస్ యూనిట్లు, చిజినెస్ యూనిట్లపై అవగాహన లభిస్తుంది. తద్వారా స్వయం ఉపాధి పొందొచ్చు. వెబ్సైట్: www.setwinapgov.org

ఎంఎస్ఎంఈ-డీఏ (హైదరాబాద్)

దేశంలో నూత్న, చిన్నతరహా పరిశ్రమలను ప్రోత్సహించే ఉద్దేశంతో కేంద్రంలోని చిన్నతరహా పరిశ్రమల శాఖ మైక్రో స్కాల్ మీడియం ఎంటర్ప్రైజెస్ డెవలప్మెంట్ ఇన్ స్టిట్యూట్ (ఎంఎస్ఎంఈ-డీఏ)ని ఏర్పాటు చేసింది. ఈ సంస్థ చిన్నతరహా వ్యాపార, పారిశ్రామికవేత్తలకు చేదోడు వాడొడుగా నిలుస్తోంది. పలు సెమినార్లు, వర్క్ షాప్స్ నిర్వహించి భవిష్యత్తు వ్యాపారవేత్తలకు మెళకువలు నేర్పుతోంది. ఇందుకోసం ఎంటర్ప్రైజెస్ డివలప్మెంట్ స్కీల్ డెవలప్మెంట్ ప్రోగ్రామ్, మేనేజ్మెంట్ డెవలప్మెంట్ ప్రోగ్రామ్, స్కెల్ డెవలప్మెంట్ ప్రోగ్రామ్ను నిర్వహిస్తోంది.

ఎంటర్ప్రైజెస్ డివలప్మెంట్ ప్రోగ్రామ్:

ఈ కార్యక్రమం ద్వారా చదువుకున్న నిరుద్యోగులైన యువ రీయువకులకు, మహిళలకు, ఎస్సీ, ఎస్టీ వర్గాలవారికి వివిధ స్వయం ఉపాధి పద్ధతుల గురించి వివరిస్తారు. ఈ ప్రోగ్రామ్ వ్యవధి ఆరు వారాలు. ప్లడ్ ప్రాసెసింగ్, ప్యాషన్ డిజైనింగ్, బ్యూటీ థెరపీ, ట్రీన్ ఫ్రంటింగ్, మోటార్ రీవైండింగ్ అండ్ ట్రాన్స్ఫార్మర్ వైండింగ్, మ్యూసుమ్యాక్చర్ ఆఫ్ లెడర్ గూడ్స్, కెమికల్-డాని సంబంధిత ఉత్పత్తులు, ఎలక్ట్రానిక్స్, రిపేర్ అండ్ సర్వీసింగ్ ఆఫ్ టూవీలర్స్, మొబైల్ ఫోన్స్ రిపేరింగ్ వంటి స్వయం ఉపాధి పద్ధతుల గైడ్లెన్స్ ఇస్తారు.

మేనేజ్మెంట్ డెవలప్మెంట్ ప్రోగ్రామ్:

చిన్నతరహా యూనిట్ను స్థాపించాక ఎదురయ్యే సమస్యలను అధిగమించే స్కీల్స్ను నేర్పడానికి ఉద్దేశించింది మేనేజ్మెంట్ డెవలప్మెంట్ ప్రోగ్రామ్. దీని వ్యవధి వారం నుంచి 2 వారాలు. ఇందులో ఫైనాన్షియల్, మార్కెటింగ్, ఇండస్ట్రీయల్, ప్రొడక్ట్స్, మెటీరియల్స్, క్వాలిటీ, కస్టమర్ మేనేజ్మెంట్ గురించి శిక్షణనిస్తారు. ఇవేకాకుండా ఇంజనీరింగ్/వెబ్/ఎంబీ కళాశాలల విద్యార్థులు, మహిళలకు, ఎస్సీ, ఎస్టీలకు ఇంటిన్స్ మోటివేషన్ కాంపైన్ కార్యక్రమాన్ని కూడా ఎంఎస్ఎంఈ అందిస్తోంది. మరిన్ని వివరాలకు <http://msmehyd.ap.nic.in/> వెబ్సైట్ చూడొచ్చు.

గ్రామీణ యువతకు స్వయం ఉపాధి రామానంద తీర్థ రూరల్ ఇన్ స్టిట్యూట్

జాతిపిత గాంధీ 'పల్లెల్లో దేశానికి పట్టుగొమ్మలు' అన్నారు. అలాంటి పల్లె ప్రజల్లో నైపుణ్యాలు మెరుగుపరచి ఉపాధి పొందేలా.. స్వయం సహృద్ధి సాధించేలా చూసే లక్ష్యంతో ఏర్పాటైంది... శ్రీ స్వామి రామానంద తీర్థ రూరల్ ఇన్ స్టిట్యూట్ (ఎస్ఆర్ఆర్ఐ). నల్గొండ జిల్లా భూడాన్ పోచంపల్లి పద్ద జిల్లాలో గ్రామంలో 1995 లో ఈ సంస్థను ఏర్పాటు చేశారు. వంద ఎకరాల క్యాంపస్లో ఆధునాతన పరిశోధనశాలలు, కంప్యూటర్స్, క్లస్టర్లు, మహిళలకు, పురుషులకు ప్రత్యేక హాస్టల్స్ ఉన్నాయి. గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో ఉన్న నిరుద్యోగ యువత, యువకులకు స్వయం ఉపాధిని అందించడమే ద్యేయంగా ఈ సంస్థ పనిచేస్తోంది. ఇందుకోసం వారం వ్యవధి ఉన్న కోర్సుల నుంచి 3 నెలల వ్యవధి ఉన్న కోర్సులను సంస్థ అందిస్తోంది. ఎప్పటికప్పుడు మార్కెట్లో వస్తున్న మార్పులకు అనుగుణంగా, కంపెనీల అవసరాలను దృష్టిలో పెట్టుకుని 26 రకాల కోర్సులను అందిస్తోంది. అంతేకాకుండా వివిధ చిన్నతరహా పరిశ్రమలలో క్యాంపస్ ప్లేన్మెంట్స్ను కల్పించడమే కాకుండా.. స్వయం ఉపాధిని కోరుకునేవారికి గైడ్లెన్సు కూడా ఇస్తోంది. వీటితోపాటు పర్యవాలిటీ డెవలప్మెంట్తోపాటు కమ్యూనికేషన్ స్కీల్స్లో కూడా శిక్షణనిస్తోంది.

కోర్సులన్నీ ఉచితమే..

ప్రవేశం పొందిన విద్యార్థులందరికీ కోర్సులన్నీ ఉచితమే. అంతేకాకుండా హాస్టల్ సదుపాయం కూడా కల్పిస్తారు. మెన్ ఛార్జ్ కింద ఎస్సీ, ఎస్టీలు నెలకు ₹ 700, ఇతర కేటగిరీలవారు నెలకు ₹1000 సంస్థకు చెల్లించాలి.

ప్రవేశాల క్యాలెండర్:

2012-13 సంవత్సరానికిగానూ మొత్తం ఐదుసార్లు ప్రవేశాలు కల్పిస్తారు. అవి ఏప్రిల్-మే, జూన్-జూలై, ఆగస్టు-సెప్టెంబర్, అక్టోబర్-నవంబర్, డిసెంబర్-జనవరి. ప్రస్తుతం ఆగస్టు 21 నుంచి కోర్సుల ప్రవేశాలు ప్రారంభమవుతాయి.

ఇతర సంస్థల సహకారంతో..

ఈ క్రతువులో ఇన్ స్టిట్యూట్ ఇతర సంస్థల సహకారాన్ని సైతం తీసుకుంటుంది. ఇందుకోసం వివిధ ప్రభుత్వ సంస్థలు, ఎన్జీఓలతో కలిసి పనిచేస్తోంది. వాటిలో మినిస్ట్రీ ఆఫ్ న్యూ అండ్ రెస్టూరల్ ఎనర్జీ, న్యూట్రీల్, ఎంఎస్ఎంఈ-హైదరాబాద్, ఎంప్లాయిమెంట్ జనరేషన్ అండ్ మార్కెటింగ్ మిషన్-హైదరాబాద్, నేషనల్ కౌన్సిల్ ఆఫ్ రూరల్ ఇన్ స్టిట్యూట్స్-హైదరాబాద్ వంటి సంస్థలున్నాయి.

కోర్సులు:

వదో తరగతి : కటింగ్ అండ్ టైలరింగ్ (వ్యవధి: 3 నెలలు), అడ్వాన్స్డ్ గార్మెంట్ మేకింగ్ (వ్యవధి: 3 నెలలు), డిజైనింగ్ టెక్ మేకింగ్ (వ్యవధి: 2 నెలలు), ఎంబ్రాయిడరీ (హ్యాండ్ అండ్ మెషిన్) (వ్యవధి: 2 నెలలు), డ్రైయింగ్ అండ్ ప్యాట్రిక్ పెయింటింగ్ (వ్యవధి: 2 నెలలు), జర్నీస్ అండ్ ఆరి వర్క్ (వ్యవధి: 2 నెలలు), క్విల్డ్ ఆర్టికల్స్ అండ్ ప్యాస్సీ బ్యాగ్స్ (వ్యవధి: 2 నెలలు). ఈ కోర్సులన్నీ కేవలం మహిళలకు మాత్రమే అందిస్తున్నారు. జేసిక్ ప్లడ్ ప్రాసెసింగ్, మ్యాగ్నో అండ్ మిక్స్డ్ ప్రూట్స్ బార్న్, డౌమెంటిక్ డిటెయిల్స్ అండ్ క్లీనర్స్ కోర్సులను మహిళలతోపాటు పురుషులకు కూడా ఆఫర్ చేస్తున్నారు. ఈ కోర్సుల వ్యవధి వారం రోజులు.

వదో తరగతి (పాస్/ఫెయిల్):

డేటా ఎంట్రీ ఆపరేటర్ (వ్యవధి: 2 నెలలు), ఎలక్ట్రీషియన్ ట్రేడ్ (వ్యవధి: 3 నెలలు), ఎలక్ట్రానిక్ మెకానిజం (వ్యవధి: 2 నెలలు), సెల్ఫోన్ రిపేరింగ్ (వ్యవధి: 1 నెల), అటోమొబైల్ మెకానిజం (వ్యవధి: 3 నెలలు), ఫార్మ్ మెషిన్ మెకానిజం అండ్ ట్రాక్టర్ డ్రైవింగ్ (వ్యవధి: 2 నెలలు), సోలార్ ఎనర్జీ (ఎస్పీఎం అండ్ సోలార్ థర్మల్) (వ్యవధి: 2 నెలలు) కోర్సులను అందిస్తున్నారు. వీటిల్లో ఎలక్ట్రీషియన్ ట్రేడ్, అటోమొబైల్ మెకానిజం, ఫార్మ్ మెషిన్ మెకానిజం అండ్ ట్రాక్టర్ డ్రైవింగ్ కోర్సులకు పురుషులు మాత్రమే అర్హులు. వీటితోపాటు మహిళలకు 3 నెలల వ్యవధి ఉన్న ప్యాషన్ డిజైనింగ్ కోర్సును ఆఫర్ చేస్తున్నారు.

ఇంటర్మీడియట్:

ఎంఎస్ ఆఫీస్, డెస్క్టాప్ వర్క్, వెబ్ డిజైనింగ్, కంప్యూటరైజెడ్ అకౌంటింగ్ (బ్యూటీ), కంప్యూటర్ హార్డ్వేర్ మెకానిజం, కంప్యూటర్ నెట్వర్కింగ్, 2డి యూనిమెషన్ (ఇంటర్నెట్ పాటు డీటీపీ) కోర్సులను అందిస్తున్నారు. ఈ కోర్సులన్నీ వ్యవధి 2 నెలలు. అదేవిధంగా డిగ్రీ అర్హతతో టెక్నిక్ బూల్డ్ను ఆఫర్ చేస్తున్నారు. వెబ్సైట్: www.srti.in

స్వశక్తితో సంపాదన పొందాలనుకునేవారికి సెల్ఫ్ ఎంప్లాయిమెంట్ ఆపర్యునిటీస్ ఎన్నో ఉన్నాయి. వాటి గురించి తెలుసుకుని నైపుణ్యాలు పెంకుకుంటే స్వయం ఉపాధికి డోశ లేదు. మా సంస్థలో వివిధ స్వయం ఉపాధినిందించే కోర్సులతోపాటు భవిష్యత్లో వ్యాపారంలో సమర్థంగా రాణించేందుకు అవసరమైన కమ్యూనికేషన్ స్కీల్స్, సోఫ్ట్వేర్ ఇంగ్లీష్పై శిక్షణనిస్తున్నాం. కోర్సులు పూర్తిచేసుకున్నవారికి వివిధ కంపెనీలతో మాట్లాడి ప్లేన్మెంట్స్ కూడా అందిస్తున్నాం. స్వయం ఉపాధి కోసం రుణాలు పొందడానికి గల అవకాశాలపైనూ అవగాహన కల్పిస్తున్నాం. ఇప్పటివరకు దాదాపు 1,30,000 మంది విద్యార్థులు వివిధ కోర్సుల్లో శిక్షణ పొందారు. మా సంస్థ కింద 12 జిల్లాల్లో ఎక్స్టెన్షన్ సెంటర్స్ ఉన్నాయి. సంబంధిత గ్రామ పంచాయతీ సర్పంచ్, మండల ఆధికారులు వసతి సౌకర్యం కల్పిస్తే ఆయా ప్రాంతాలలో కూడా వివిధ స్వయం ఉపాధి కోర్సుల్లో శిక్షణనిస్తాం. ఇందుకు సంబంధించిన మిషనరీ, ఎక్స్టెన్షన్ మేమే సమకూరుస్తాం. రాజీవ్ యువకరణాలు, ఎంప్లాయిమెంట్ జనరేషన్ అండ్ మార్కెటింగ్ మిషన్, మినిస్ట్రీ ఆఫ్ రెస్టూరల్ ఎనర్జీ వంటివాటితో పనిచేస్తున్నాం.

డాక్టర్ డి.హనుమంతరావు,

క్యాంపస్ ట్రైనింగ్ ప్రోగ్రామ్ ఇన్ ఛార్జ్, స్వామి రామానంద తీర్థ రూరల్ ఇన్ స్టిట్యూట్, భూడాన్ పోచంపల్లి.

CAT - 2012

కార్పొరేట్ ప్రపంచంలో ఉజ్జ్వల కెరీర్ కు.. క్యాట్

ఇండియన్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ మేనేజ్మెంట్ (ఐఐఎం) లలో చేరితే.. కోర్సు పూర్తి కాకముందే కార్పొరేట్ దిగజాలు రెడ్ కార్పొరేట్ పరుస్తాయి. కార్పొరేట్ ప్రపంచంలో ఉజ్జ్వల కెరీర్ కు పునాది ఐఐఎంలు. అలాంటి ప్రతిష్టాత్మక ఇన్స్టిట్యూట్ లలో ప్రవేశానికి మార్గం కామన్ అడ్మిషన్ టెస్ట్ (క్యాట్).. అందుకే 'క్యాట్' పరీక్ష అంటే యువతకు ఎంతో క్రేజ్. 2012 సంవత్సరానికి క్యాట్ నోటిఫికేషన్ విడుదలైంది.

క్యాట్-2012 సమాచారం

అర్హత: గుర్తింపు పొందిన యూనివర్సిటీ నుంచి 50 శాతం (ఎస్సీ/ఎస్టీ/డిఎఫ్) ఎంట్రీలకు 45 శాతం) మార్కులతో ఏదైనా బ్యాచిలర్ డిగ్రీ లేదా తత్సమానం. దరఖాస్తు విధానం: ఎంపిక చేసిన యాక్సిస్ బ్యాంక్ శాఖల నుంచి క్యాట్ వోచర్ ను కొనుగోలు చేయాలి. తర్వాత ఆన్లైన్లో ఎగ్జామ్ కోసం రిజిస్ట్రేషన్ చేసుకోవాలి. www.catiim.in వెబ్సైట్ ఓపెన్ చేసి 'రిజిస్టర్ ఫర్ క్యాట్ 2012' అనే ఆప్షన్ మీద క్లిక్ చేయాలి. ఆ వెంటనే ఓ ప్రత్యేక స్క్రీన్ ఓపెన్ అవుతుంది. అందులో వోచర్ నెంబర్ అనే ఆప్షన్లో సంబంధిత వోచర్ నెంబర్ ను ఎంటర్ చేయడంతో పాటు.. దానికింద సెక్యూరిటీ కోడ్ బాక్స్ లో నెంబర్ ను ఎంటర్ చేయాలి. సెక్యూరిటీ కోడ్ బాక్స్ లో అప్పటికే కనిపించిన నెంబర్ ను రాయాలి. ఈ రెండు ప్రక్రియలు పూర్తయ్యాక 'సబ్మిట్' బటన్ మీద క్లిక్ చేస్తే.. క్యాట్ రిజిస్ట్రేషన్ ప్రక్రియ ప్రారంభమవుతుంది. ఈ క్రమంలో తొలుత లాగిన్ విండో ఓపెన్ అవుతుంది. రిజిస్ట్రేషన్ క్రమంలో అభ్యర్థులు ఐఐఎంలు, కోర్సుల వివరాలను ఎంటర్ చేసుకుంటుంటే జాగ్రత్తగా వ్యవహరించాలి. రిజిస్ట్రేషన్ సంబంధిత వివరాల కోసం www.catiim.in చూడొచ్చు. వోచర్ల అమ్మకం: జూలై 30-సెప్టెంబర్ 17, 2012 రిజిస్ట్రేషన్ షెడ్యూల్: జూలై 30-సెప్టెంబర్ 19, 2012 డిస్ట్రిబ్యూట్: అక్టోబర్ 11 - నవంబర్ 6, 2012 ఫలితాల విడుదల: జనవరి 9, 2013 వివరాలకు: www.catiim.in

ఇండియన్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ మేనేజ్మెంట్ (ఐఐఎం) లలో పీజీ పట్టా పొందడమంటే.. అవకాశాలకు ఆకాశమే హద్దు. దేశ వ్యాప్తంగా 13 నగరాల్లో ఐఐఎం క్యాంపస్ లు ఉన్నాయి. వీటిల్లో అడ్మిషన్ పొందడం ద్వారా ఉన్నత కెరీర్ కు బాటలు వేసుకోవాలనుకునే విద్యార్థులు ఎందరో. దాదాపు 3000 స్థాన కోసం పోటీ లక్షల్లోనే ఉంటుంది. కాబట్టి పక్కన్నదీ ప్రీపరేషన్ తో విజయం సాధ్యం.

గతదాది మాదిరిగానే:

క్యాట్ పరీక్షను ఈ ఏడాది ఐఐఎం-కోజికోడ్ కో-ఆర్డినేట్ చేస్తుంది. కంప్యూటర్ బేస్డ్ టెస్ట్ పద్ధతిలో పరీక్షను నిర్వహిస్తారు. అన్ని రకాల అకాడమిక్ బ్యాక్ గ్రౌండ్ కు చెందిన విద్యార్థులను ప్రోత్సహించడానికి వీలుగా గతదాది ప్రారంభించిన ఎగ్జామ్ ప్యాట్రన్ నే ఈ ఏడాది కూడా అమలు చేస్తున్నారు. ఇందులో రెండు విభాగాలు ఉంటాయి. అవి.. క్వెస్టియేబుల్స్ ఎవిలిబిల్ అండ్ డేటా

ఇంటర్ ప్రీటేషన్, వెర్బల్ ఎవిలిబిల్ అండ్ లాజికల్ రీజనింగ్. పరీక్షలో.. ఈ రెండు విభాగాలకు ప్రత్యేకమైన సమయ పరిమితి ఉంటుంది. ప్రతి విభాగానికి 70 నిమిషాల బొంబున మొత్తం 140 నిమిషాల సమయాన్ని సమాధానాలను గుర్తించడానికి కేటాయించారు. ప్రతి సెక్షన్లో 30 ప్రశ్నలకు సమాధానం రాయాలి. ప్రతి సెక్షన్ కు కొంటిన్యూయింగ్ నిబంధన ఉంటుంది. నిర్దిష్ట సెక్షన్ కు కేటాయించిన సమయం పూర్తయితే సమాధానాలివ్వడం పూర్తి కాకున్నా మరో సెక్షన్ కు వెళ్లాలి.

ట్యూటోరియల్-ప్రాక్టీస్ టెస్ట్:

పరీక్ష ప్రారంభానికి ముందు.. కంప్యూటర్ బేస్డ్ టెస్ట్ సమయంలో ఎలా వ్యవహరించాలి అనే విషయంలో అభ్యర్థులకు అవగాహన కల్పించే ఉద్దేశంతో నూతనలు, నలహారితో కూడిన 15 నిమిషాల ట్యూటోరియల్ అందుబాటులో ఉంటుంది. రిపోర్టింగ్ టైమ్ విషయానికొస్తే.. పరీక్షకు

హాజరయ్యే అభ్యర్థులు గంటన్నర ముందు రిపోర్ట్ చేయాలి. వెబ్సైట్ లో క్యాట్-2012 ప్రాక్టీస్ టెస్ట్ అందుబాటులో ఉంది. క్యాట్ టెస్ట్ సైట్స్ వివరాలు రిజిస్ట్రేషన్ ప్రారంభమైన తర్వాత అందుబాటులోకి వస్తాయి.

ప్రవేశ విధానం:

క్యాట్ స్కోర్ ఆధారంగా అభ్యర్థులు.. దేశ వ్యాప్తంగా ఉన్న 13 క్యాంపస్ లలో.. తమకు నచ్చిన ఇన్స్టిట్యూట్ లలో ప్రవేశం కోసం దరఖాస్తు చేసుకోవాలి. ఎంపిక ఇన్స్టిట్యూట్ లను బట్టి వేర్వేరుగా ఉంటుంది. సాధారణంగా క్యాట్ స్కోర్ ఆధారంగా షార్ట్ లిస్ట్ చేసిన అభ్యర్థులకు.. రిటెన్ ఎవిలిబిల్ టెస్ట్, గ్రూప్ డిస్కషన్, ఇంటర్వ్యూ వంటి పద్ధతుల ద్వారా అడ్మిషన్ కల్పిస్తారు. షార్ట్ లిస్ట్ సమయంలో.. ప్రీమియస్ అకాడమిక్ రికార్డు, వర్క్ ఎక్స్ పీరియన్స్ తదితర అంశాలను కూడా పరిగణనలోకి తీసుకుంటారు. వివరాల కోసం ఆయా ఇన్స్టిట్యూట్ ల వెబ్సైట్ ను చూడొచ్చు.

ప్రీపరేషన్ టిప్స్

అవగాహన:

ముందుగా పరీక్షలో అడిగే నాలుగు సబ్జెక్టులు.. క్వెస్టియేబుల్స్, వెర్బల్ ఎవిలిబిల్ అండ్ లాజికల్ రీజనింగ్, డేటా ఇంటర్ ప్రీటేషన్ అవగాహన పెంచుకోవాలి. క్వెస్టియేబుల్స్ ఎవిలిబిల్.. అల్టిమా, జామెట్రి, ట్రిగోనమెట్రి, మెన్యుయేషన్ వంటి అంశాలు ఉంటాయి. వెర్బల్ ఎవిలిబిల్ రీడింగ్ కాంప్రెహెన్షన్, గ్రామర్, వాక్యబులరీ వంటి అంశాల నుంచి ప్రశ్నలు వస్తాయి. డేటా ఇంటర్ ప్రీటేషన్ లో గ్రాఫ్స్, ఛార్ట్స్ సంబంధ ప్రశ్నలు అడుగుతారు.

చేసిక్వై పట్టు:

ఆందరూ భావిస్తున్నట్లు క్యాట్ క్లిష్టంగా ఉండదు. మ్యాథమెటిక్స్, ఇంగ్లీష్ సబ్జెక్టులలోని నాలెడ్జ్ ను టెస్ట్ చేసే విధంగా ఉంటుంది. ఇవి కూడా స్కూల్ స్థాయికి అటుఇటుగా ఉంటాయి. కాబట్టి క్యాట్ కు ప్రీపరేషన్ అవుతున్న అభ్యర్థులు సంబంధిత అంశాల్లోని బేసిక్స్ పై పట్టు సాధించే విధంగా కృషి చేయాలి అంటున్నారు క్యాట్-2011లో 99.99 వర్సెస్ టెస్ట్ లో బాపర్ గా నిలిచిన శేఖర్ ఆనంద్. కాబట్టి ప్రాథమిక దశ నుంచి ప్రీపరేషన్ సాగించడం మంచిది. అంశాల వారీగా.. నీచీఎస్ ఈ/ఎస్ ఎస్ ఈ వదో తరగతి మ్యాథమెటిక్స్, ఇంగ్లీష్ గ్రామర్ పుస్తకాలు చదవాలి. టైమ్స్ ఆఫ్ ఇండియా, హిందూ, ఎకనామిక్ టైమ్స్ వంటి దిన పత్రికలను క్రమం తప్పకుండా చదవాలి. వీటిల్లో ఉపయోగించే పదాల కోసం ఆక్స్ ఫర్డ్ డిక్షనరీని రిఫర్ చేయడం కూడా ఇంగ్లీష్ ఇంప్రూవ్ అవ్వడానికి దోహదం చేస్తుంది.

బలం-బలహీనతలు:

క్యాట్ ప్రీపరేషన్ క్రమంలో అభ్యర్థులు ముందుగా స్వీయ విశ్లేషణ చేసుకోవాలి. అంశాల వారీగా తమ అవగాహన స్థాయి తెలుసుకోవాలి. ఇందు కోసం మాక్ టెస్టులకు హాజరవ్వాలి. తమ అవగాహన స్థాయిని రివ్యూ చేసుకోవాలి. దీన్ని ఆధారంగా చేసుకుని ప్రీపరేషన్ ప్లాన్ రూపొందించుకోవచ్చు. ఒక సెక్షన్లో తక్కువ స్కోర్ చేయడానికి గల కారణాలను విశ్లేషించుకోవాలి. కాన్సెప్ట్స్ పై పట్టు లేకపోవడమా లేదా ప్రాక్టీస్ లేకపోవడమా? ఏది కారణమనే విషయాన్ని సమీక్షించుకోవాలి. ప్రతి విభాగంలో తప్పు చేస్తున్న అంశాలపై దృష్టి సారించి వాటికి ప్రత్యేక స్ట్రాటజీ రూపొందించుకోవాలి. వీటిగా ఉన్న సెక్షన్స్ ప్రాంగ్ అయ్యే విధంగా పట్టు ఉన్న విభాగాలపై మరింత పట్టు సాధించేలా ప్రీపరేషన్ స్ట్రాటజీ ఉండాలి.

టైమ్ మేనేజ్మెంట్:

పరీక్ష కోసం రిజిస్ట్రేషన్ చేసుకున్న తేదీ, అందుబాటులో ఉన్న సమయం, వ్యక్తిగత ప్రతిభ ఆధారంగా సెక్షన్ వారీగా అందుబాటులో ఉన్న సమయాన్ని విభజించుకుని టైమ్ టేబుల్ రూపొందించుకోవాలి. మంచి స్కోర్ చేసిన సబ్జెక్టులకు ఎక్కువ సమయం కేటాయించాలి. అదే సమయంలో తక్కువ స్కోర్ చేసిన సెక్షన్ ను విస్మరించకూడదు. వారానికి కనీసం రెండు మాక్ టెస్టులు రాసే విధంగా ప్రణాళిక రూపొందించుకోవాలి. తర్వాత వీటి సంఖ్య మూడుకు పెంచాలి. తర్వాత ఫలితాలను విశ్లేషించుకుని అవసరమైతే బేసిక్స్ పై దృష్టి సారించాలి. ప్రతి అభ్యర్థి సెప్టెంబర్ చివరి నాటికి

వీలైనంత ఎక్కువ అంశాల్లో ప్రతిభను మెరుగుపరచుకునేలా లక్ష్యం ఏర్పరచుకోవాలి. ఆ తర్వాత నుంచి పరీక్ష రోజు వరకు అందుబాటులో ఉన్న సమయంలో నేర్చుకున్న అంశాల పునశ్చరణకు కేటాయించాలి. పునశ్చరణ వల్ల కాన్సెప్ట్స్ పై మరింత పట్టుకు వీలవుతుంది. ఈ సమయంలో కొత్త అంశాలను ప్రయత్నించడం సరికాదు.

ఇటు ప్రీపరేషన్, అటు పరీక్ష సమయంలో టైం మేనేజ్మెంట్ ఎంతో ప్రధానం. ముఖ్యంగా గత ఏడాది మొదలు పెట్టిన ఆన్లైన్ టెస్ట్ విధానంతో టైం మేనేజ్మెంట్ అవశ్యకత ఎంతో పెరిగింది. రీజనింగ్ ఎవిలిబిల్, డేటా ఇంటర్ ప్రీటేషన్ విభాగాల్లో కష్టమైన ప్రశ్నలకు సమాధానం ఇవ్వడానికి ఎక్కువ సమయం తీసుకుంటుంది. అందువల్ల చివర్లో సమయం చాలక మార్కులు కోల్పోయే ప్రమాదం ఉంది. సులువైన, ఎక్కువ మార్కులు వచ్చే విభాగాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని ప్రీపరేషన్ సాగిస్తే విజయం సాధించవచ్చు. ఈ విషయంలో పరీక్ష సమయంలో నిర్ణీత విభాగంలో సామర్థ్యం, కేటాయించాల్సిన సమయాలను పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి.

ప్రశ్నల ఎంపిక:

క్యాట్ మాత్రమే కాకుండా ఇతర పరీక్షల్లోనూ విజయానికి దోహదం చేసే వ్యూహం ప్రశ్నల ఎంపిక. నిర్ణీత సెక్షన్ కు కేటాయించిన సమయంలో ముందుగా బాగా వచ్చిన ప్రశ్నలకు సమాధానం ఇచ్చిన తర్వాత మిగతా ప్రశ్నలపై దృష్టి సారించాలి. దీనికి ఎలాంటి ప్రీపరేషన్, టెక్నిక్స్ ఉండవు. ప్రతి విద్యార్థి స్వయంగా తమ అవగాహన స్థాయి ఆధారంగానే దీన్ని గుర్తించాలి.

సబ్జెక్టుల వారీగా

రీడింగ్ కాంప్రెహెన్షన్:

ఇందులో రాణించాలంటే సునిశిత పరిశీలన, ఏకాగ్రత అవసరం. రీడింగ్ ప్రాక్టీస్ చేయాలి. దినపత్రికలు, మేగజీన్లు, ఇంటర్వ్యూ బ్లాగ్స్ చక్కటి మార్గాలు. గ్రామీణ స్థాయి నుంచి అంతర్జాతీయం వరకు ఆర్థిక, సామాజిక, రాజకీయ, సమాచారం అంశాలపై అవగాహన మేలు చేస్తుంది. ఒక అంశం సారాంశాన్ని సంక్షిప్తంగా రాసే నైపుణ్యం సాంతం చేసుకోవాలి.

క్వాంటిటేటివ్ ఎవిలిబిల్:

ఇందులో మంచి మార్కులకు బేసిక్స్ పై పట్టు ప్రధాన మార్గం. ఒక చాప్టర్ లోని అంశాలను విభజించుకుని ప్రాక్టీస్ చేయడం సముచితం. ముఖ్యంగా సంబర్న్, జామెట్రి, అల్టిమా విభాగాల్లో ఈ విధానం ఎంతో అవసరం. ప్రాక్టీస్ కూడా ఎంతో ముఖ్యం. నేరుగా సమాధానాలను అలోచించకుండా నిర్ణీత సమస్యకు సంబంధించి పార్యురాల ఆధారంగా దశల వారీగా సమాధానం పొందే విధంగా నైపుణ్యం సాధించాలి.

లాజికల్ రీజనింగ్:

అభ్యర్థులు తమ స్వీయ ఆలోచనతో రాణించగలిగే విభాగమిది. ఒక సమాచారం ఇచ్చి దాని ఆధారంగా అడిగే ప్రశ్నలకు సమాధానాలి వ్యాఖ్యి ఉంటుంది. కాబట్టి ప్రశ్నల్లోని స్టేట్మెంట్ ను ఇతర స్టేట్మెంట్స్ తో పోల్చి 'కీ'లక పరిష్కారాన్ని గుర్తించే నైపుణ్యం అవసరం.

డేటా ఇంటర్ ప్రీటేషన్:

ఇతర సబ్జెక్టులతో పోల్చితే అభ్యర్థులకు క్లిష్టంగా భావించే విభాగం డేటా ఇంటర్ ప్రీటేషన్. పైచార్టులు, గ్రాఫ్లు, టేబుల్స్ ను విశ్లేషిస్తూ ప్రీపరేషన్ సాగించాలి. అంతేకాకుండా.. సూక్ష్మ పరిశీలన, కాలిక్యులేషన్, లాజికల్ రీజనింగ్ ఆధారిత ప్రశ్నలు కూడా ఉంటాయి. ఈ విభాగంలో పట్టు కోసం సాధనం నిరంతరం ప్రాక్టీస్. ఒక నిర్ణీత అంశాన్ని వేగంగా విశ్లేషించే సామర్థ్యం సాంతం చేసుకోవాలి. ముఖ్యంగా వర్సెస్ టేబుల్, యావర్జెన్స్ పై పట్టు సాధించాలి.

ఇండియన్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ టెక్నాలజీ (ఐఐఐటీ), నేషనల్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ టెక్నాలజీ (ఎన్ఐటీ) వంటి ప్రతిష్టాత్మక ఇంజనీరింగ్ ఇన్స్టిట్యూట్లలో ప్రవేశం కోసం... వచ్చే ఏడాది నుంచి ఉమ్మడి ప్రవేశ పరీక్ష (జేఈఈఎంఎస్, అడ్వాన్స్డ్) నిర్వహించడానికి రంగం సిద్ధమైంది.. బోర్డ్ ఆఫ్ ఇంటర్మీడియట్ ఎడ్యుకేషన్ ఈ విద్యా సంవత్సరం నుంచి ఇంటర్మీడియట్ ఎంపీసీ, బైపీసీ గ్రూపుల్లో మొదటి సంవత్సరంలో కొత్త సిలబస్ ప్రవేశపెట్టింది. ఈ నేపథ్యంలో ప్రముఖ ఇంజనీరింగ్ ఇన్స్టిట్యూట్లలో చేరడం టార్గెట్గా పెట్టుకున్న విద్యార్థులు.. ఏ విధంగా ప్రీవర్ కావాలి చూద్దాం...

బేసిక్స్ పై పట్టు.. విజయానికి తొలిమెట్టు

కాదు. మారిన సిలబస్కు అనుగుణంగా తమ ప్రీవర్షన్స్ కొంత మార్పుకోవాల్సి ఉంటుంది. ఈ క్రమంలో ఎగ్జామ్ ప్యాట్రన్ సంబంధిత వివరాలను ఒక్కసారి పరిశీలిస్తే..

మెయిన్స్-అడ్వాన్స్డ్:

ఐఐఐటీ-జేఈఈ, ఏఐఈఈఈ స్థానంలో నిర్వహించే ఎంట్రీ టెస్ట్.. జేఈఈ మెయిన్స్, జేఈఈ అడ్వాన్స్డ్ అనే రెండు దశలుగా ఉంటుంది. మొదటి దశ మెయిన్స్లో ఆత్మధిక మార్కులు సాధించిన 1,50,000 మందికి మాత్రమే.. రెండో దశ అడ్వాన్స్డ్ పరీక్షకు అనుమతిస్తారు. అడ్వాన్స్డ్ పరీక్షలో జాతీయ స్థాయి ర్యాంకులను బట్టి ఐఐఐటీలో ప్రవేశాలు కల్పిస్తారు. ఇక్కడ గమనించాల్సిన అంశం వీరంతా ఆయా రాష్ట్రాల ఇంటర్మీడియట్ బోర్డులు నిర్వహించే 12వ తరగతి (ఇంటర్మీడియట్)లో ఉత్తీర్ణులైన వారిలో ఆత్మధిక మార్కులు సాధించిన తొలి 20 శాతం మంది విద్యార్థుల్లో ఒకరిగా ఉండాలి.

ఎగ్జామ్ ప్యాట్రన్:

జేఈఈ మెయిన్స్, జేఈఈ అడ్వాన్స్డ్ రెండు పరీక్షలను కూడా మల్టీపుల్ చాయిస్ విధానంలో నిర్వహిస్తారు. ప్రతి పేపర్కు మూడు గంటల బొమ్మన సమయం కేటాయించారు. ఈ పరీక్షను సెంట్రల్ బోర్డ్ ఆఫ్ సెకండరీ ఎడ్యుకేషన్ (సీబీఎస్ఈ) లేదా కేంద్ర మానవ వనరుల మంత్రిత్వ శాఖ (ఎంహెచ్ఆర్డీ) నిర్వహించే అవకాశం ఉంది. కొర్సెస్ పేపర్

ర్సు మాత్రమే జేఈఈ బోర్డ్ రూపొందిస్తుంది. జేఈఈ మెయిన్స్లో-ఫిజిక్స్, కెమిస్ట్రీ, మ్యాథమెటిక్స్, అప్లిట్యూడ్ వంటి అంశాలపై ప్రశ్నలు వస్తాయి. ఇందులో విద్యార్థులలోని ఫండమెంటల్ స్థాయిలో ఉన్న అవగాహనను పరీక్షించే విధంగా ప్రశ్నలు ఆడుతున్నారు. దీని తర్వాత నిర్వహించే జేఈఈ-అడ్వాన్స్డ్లో ఫిజిక్స్, కెమిస్ట్రీ, మ్యాథమెటిక్స్ నల్లెత్తె ఆధారిత ప్రశ్నలు ఉంటాయి. ఇందులోని ప్రశ్నలు సమస్య పూర్వ సామర్థ్యాలను పరీక్షించే విధంగా వస్తాయి.

సిలబస్:

ప్రస్తుతానికి ఈ పరీక్షకు సంబంధించిన నిర్దేశిత సిలబస్ విషయంలో నిర్దిష్టమైన అధికారిక ప్రకటన వెలువడలేదు. ఆగస్టు చివరి వారానికి ఈ విషయంలో ఒక ప్రకటన వచ్చే అవకాశం ఉంది. వివిధ విశ్వవిద్యాల ప్రకారం.. ఎన్సీఈఆర్టీఐ రిసోర్సెస్ ఆధారంగా సీబీఎస్ఈ రూపొందించిన సిలబస్ (ఐఐఐటీ-జేఈఈ, ఏఐఈఈఈ సిలబస్ స్థాయి) ప్రకారం పరీక్ష నిర్వహించవచ్చు. మూడరి ప్రశ్నాపత్రాలను కూడా విడుదల చేయలేదు. ఆగస్టు చివరి నాటికి లేదా సిలబస్ తో పాటి వీటిని విడుదల చేసే అవకాశం ఉంది.

కీలకం ఇంటర్ మార్కులు:

ప్రతిపాదిత ఉమ్మడి పరీక్ష, సంబంధిత ఎగ్జామ్ ప్యాట్రన్కు సంబంధించి స్పష్టమైన వివరాలు వెల్లడికావాల్సి ఉంది. ఒక్కటి మాత్రం సుస్పష్టం.. మెరిట్ జాబితా రూపకల్పనలో

ఇంటర్మీడియట్ మార్కులు కీలక పాత్ర పోషించనున్నాయి. ఈ నేపథ్యంలో ఉమ్మడి పరీక్ష బోర్డు ఎగ్జామ్స్కు కూడా ఒకేసారి ప్రీవర్షన్ సాగించాల్సి ఉంటుంది. ఈ క్రమంలో విద్యార్థులు బోర్డ్ పరీక్షల్లో తమ ప్రతిభను మరింత మెరుగు పరచుకునే దిశగా కృషి చేయాలి. వచ్చే ఏడాది నుంచే ఇది తప్పనిసరి కావడంతో ప్రస్తుతం సీనియర్ ఇంటర్మీడియట్ విద్యార్థులు తీవ్రంగా కృషి చేయాలి. ముఖ్యంగా మెయిన్స్ పేపర్ కోసం ఫండమెంటల్స్పై పట్టు సాధించాలి. అడ్వాన్స్డ్ పేపర్ కోసం అప్లికేషన్ స్కిల్స్ను పెంచుకోవాలి. ఇప్పుడు మొదటి సంవత్సరం సిలబస్ను కూడా రివిజన్ చేసుకోవడం మేలు చేస్తుంది. లాస్ట్ మినిట్ టెన్షన్ను తప్పిస్తుంది.

బోర్డు ఎగ్జామ్స్ Vs కాంపిటీటివ్:

ప్రీవర్షన్ క్రమంలో విద్యార్థులు బోర్డు పరీక్షలకు కాంపిటీటివ్ పరీక్షలకు మధ్య ఉన్న వ్యత్యాసాన్ని గుర్తించాలి. బోర్డు ఎగ్జామ్స్ విషయానికొస్తే.. మూలాలు (కాన్సెప్ట్స్), నిర్వచనాలు, పార్శ్వాలూ, డెరివేషన్స్, ప్రయోగాల మీద ఎక్కువ దృష్టి కేంద్రీకరిస్తే మంచి స్కోర్ సాధించవచ్చు. కాంపిటీటివ్ పరీక్షల్లో.. బేసిక్ కాన్సెప్ట్స్ అప్లికేషన్స్ మీద, వాటి ఆధారంగా ప్రాబ్లమ్స్ను మల్టీపుల్ కాన్సెప్ట్స్లో సాల్వ్ చేసే విధంగా ప్రశ్నలు ఉంటాయి. అంతిమంగా పరీక్ష ఏదైనా ఫండమెంటల్స్ మీద పట్టు సాధించటమే కీలకమని గుర్తుంచుకోవాలి.

ఫిజిక్స్

మిగతా సబ్జెక్టులతో పోలితే.. ఫిజిక్స్ ప్రీవర్షన్ కోసం సులువు అని చెప్పొచ్చు. ఇందులోని కొన్ని చాప్టర్స్ మధ్య అంతర్గత సంబంధం ఉండడం ప్రీవర్షన్లో కలిసొచ్చే అంశం. ఉదాహరణకు ఎలక్ట్రోస్టాటిక్స్ చాప్టర్పై గట్టి పట్టు సాధిస్తే.. గ్రావిటేషన్, మాగ్నెటిజం చాప్టర్లలోని అంశాలను ఎలక్ట్రోస్టాటిక్స్లో నేర్చుకున్న అంశాలతో కొద్ది తేడాతో అన్వయించేసుకునే అవకాశం ఉంది. ఈ విధమైన కాన్సెప్టువల్ ఇంటిగ్రేషన్ అప్రోచ్లో ప్రీవర్ కావడం ద్వారా ఫిజిక్స్పై పట్టు సాధించవచ్చు.

ఇంపార్టెంట్ టాపిక్స్:

- మెకానిక్స్, ఎలక్ట్రీసిటీ, మాగ్నెటిజం చాప్టర్స్పై ఎక్కువ దృష్టి పెట్టాలి.
- థర్మోడైనమిక్స్, మోడ్రన్ ఫిజిక్స్లో కొన్ని టాపిక్స్ ఫిజిక్స్, కెమిస్ట్రీలో కామన్గా ఉంటాయి. కాబట్టి సిలబస్ ఆధారంగా ఈ రెండింటిలోని ఉమ్మడి అంశాలను ఒకే సమయంలో చదివితే ప్రీవర్షన్ సులువు అవుతుంది.
- వేవ్స్ చాప్టర్లో.. ట్రాన్స్మిషన్ వేవ్స్, సౌండ్ వేవ్స్ రెండింటికీ సమాన వెయిటేజీ ఉంటుంది. ఎన్హెచ్ఎం, ఫిజికల్ ఆప్టిక్స్, ఎల్సీ ఆసిలేషన్స్, ఏసీ సర్క్యూట్స్లో ఉండే మ్యాథమెటికల్ పార్ట్ వేవ్స్ చాప్టర్లో కూడా ఉపయోగకరంగా ఉంటుంది.
- గ్రావిటేషన్, ఎలక్ట్రోస్టాటిక్స్, మాగ్నెటిజంలలో ప్రెస్సెస్ వల్స్, అప్లికేషన్స్ ఒకే తరహాలో ఉంటాయి. ఉదాహరణకు వేరియబుల్స్ తేడాతో కూలుంబ్స్ లా.. న్యూటన్ గ్రావిటేషన్లో లాగా మానుతుంది. ఎలక్ట్రీసిటీ, మాగ్నెటిజం చాప్టర్లను ఒకే సారి చదువుకోవచ్చు.
- ప్రతిరోజు కనీసం రెండు గంటలు ఫిజిక్స్కు కేటాయించాలి. ప్రశ్నల సాధనలో వేగం పెంచుకోవడం కోసం వీలైనంత ఎక్కువగా ప్రాక్టీస్ చేయాలి. క్లాస్ రూం లెర్నింగ్ కోపాలు సెల్ఫ్ స్టడీ ఫ్లాన్ రూపొందించుకోవాలి. ఈ క్రమంలో కాన్సెప్టుల మధ్య పోలిక ఉన్న టాపిక్లను మమేకం చేసుకుంటూ సెల్ఫ్ స్టడీ క్వాలిండర్ రూపొందించుకోవాలి.

రిఫరెన్స్ బుక్స్:

తెలుగు అకాడెమీ టెక్స్ట్ బుక్స్ కాన్సెప్ట్స్ ఆఫ్ ఫిజిక్స్ (వాల్యూం 1-2)-హెచ్ఎస్ వర్క్ ప్రాబ్లమ్స్ ఇన్ జనరల్ ఫిజిక్స్-ఐఈఐఆర్ఐ

కెమిస్ట్రీ

ఇంటర్లో కెమిస్ట్రీ సబ్జెక్ట్ సిలబస్లో చోటు చేసుకున్న మార్పులు గమనించాల్సిన స్థాయిలో లేవు. చాప్టర్స్ డిస్ట్రిబ్యూషన్ మాత్రం మారింది. ఉదాహరణకు ఇప్పటి వరకు ద్వితియ సంవత్సరంలో ఉన్న థర్మోడైనమిక్స్, కెమికల్ ఈక్విలిబ్రియం; అమ్లలు, క్షారాలు యూనిట్లను నూతన సిలబస్లో మొదటి సంవత్సరంలోనే చేర్చారు. ఎన్సీఈఆర్టీఐ సిలబస్ను దృష్టిలో ఉంచుకుని మార్పులు చేసిన విషయం స్పష్టమవుతుంది. అదే సమయంలో అన్ని జాతీయ స్థాయి కాంపిటీటివ్ పోటీ పరీక్షలకు విద్యార్థులను సన్నద్ధం చేసేలా ఉంది. కెమిస్ట్రీలో చాలా భాగం డియరీ బేస్డ్గా ఉంటుంది. గత ప్రశ్నపత్రాలను పరిశీలిస్తే.. ఎన్సీఈఆర్టీఐ సిలబస్ ఆధారంగా ప్రశ్నలు అడిగారనే విషయం స్పష్టమవుతుంది. కాబట్టి ఎన్సీఈఆర్టీఐ బుక్స్ను ఫాలో కావడం మంచిది. ఇవి బోర్డ్ పరీక్షలతోపాటు ఎంట్రీ టెస్ట్ లకు కూడా ఉపకరిస్తాయి. సాధ్యమైనంత ఎక్కువగా ప్రాక్టీస్ను ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలి. ఆసతికికల్ పద్ధతిలో అప్రోచ్ కావాలి.

- కాన్సెప్ట్స్పై పట్టు సాధించడం ద్వారా కెమిస్ట్రీలో సులభంగా మంచి స్కోర్ చేయవచ్చు. బోర్డు, కాంపిటీటివ్ రెండు పరీక్షల్లో ఈ అంశం కీలక పాత్ర వహిస్తుంది. రెగులర్ క్లాసులకు హాజరవుతూ.. లెక్చర్స్ను ఫాలో కావడం ద్వారా కాన్సెప్ట్స్ను సులభంగా అవగాహన చేసుకోవచ్చు. కాన్సెప్ట్స్పై పట్టు ప్రీవర్షన్స్ను సులువు చేస్తుంది. ప్రతి చాప్టర్ పూర్తయిన తర్వాత అందులోని ముఖ్యమైన పాయింట్లు, ఫార్ములాలు, నిర్వచనాలు, డెరివేషన్స్ను నోట్స్ రూపంలో ప్రీవర్ చేసుకోవాలి. ప్రతి చాప్టర్కు సంబంధించి కనీసం రెండు ప్రాక్టీస్ డిస్క్స్ రాయాలి.
- క్లాస్ రూం లెర్నింగ్కు అదనంగా రోజుకు గంట నుంచి గంటన్నర సెల్ఫ్ స్టడీకి కేటాయించాలి. కెమిస్ట్రీ ఫిజికల్ కెమిస్ట్రీ, ఆర్గానిక్ కెమిస్ట్రీ, ఇన్ఆర్గానిక్ కెమిస్ట్రీ అనే

మూడు భాగాలుగా చదవాలి.

- కాన్సెప్ట్లకు ఎక్కువ ప్రాధాన్యం ఉండే ఫిజికల్ కెమిస్ట్రీలో పార్శ్వాలూ అన్వయించేలా ప్రాక్టీస్ చేయాలి. ప్రతి ఫార్ములాకు ప్రొఫైల్ రూపొందించుకోవాలి. మూలకాల ధర్మాలు, తయారీ విధానంలోని ప్రతిచర్యల వరుస క్రమం, ఫ్లో చార్ట్స్ రూపొందించుకోవాలి.
- ఆర్గానిక్ కెమిస్ట్రీ విషయంలో ఒక అంశాన్ని చదవడం దాన్ని వెంటనే పేపర్పై ప్రాక్టీస్ చేయడం తప్పనిసరి. మూలకాల ధర్మాలు, తయారీ విధానంలోని ప్రతిచర్యల వరుస క్రమం, ఫ్లో చార్ట్స్ రూపొందించుకోవాలి. 'ఇన్ఆర్గానిక్'లో వలు అంశాలను గుర్తుంచుకోవాలి. దీన్ని కాన్సెప్టు దృక్పథంతో అలవర్చుకోవచ్చు. గ్రూప్ మూలకాల సాధారణ ధర్మాలను పోల్చాలి. ఎలిమెంట్స్, మూలకాలు, ఎలక్ట్రోడ్స్, ఎలక్ట్రోలైట్స్ తయారీ ధర్మాలను, ఎలక్ట్రోడ్ రియాక్షన్స్ను పట్టిక రూపంలో పొందుపరుచుకోవాలి.

రిఫరెన్స్ బుక్స్: NCERT Text Books; Morrison and Boyd(organic); Paula yurkanis Bruice (organic); Advanced Problems in Organic chemistry, GRB Publications (OR); Advanced Problems in Organic chemistry, Balaji Publications; Physical Chemistry by O P Tondon; Physical chemistry by K L Kapoor (only reference); Advanced problems in physical chemistry by A S Singh, G R B Publications; Inorganic chemistry J D Lee; Inorganic chemistry O P Tondon.

మ్యాథమెటిక్స్

ఇంటర్లో మ్యాథమెటిక్స్లో సిలబస్ పరంగా మార్పులు ఎక్కువగానే జరిగాయని చెప్పొచ్చు. మ్యాథమెటిక్స్ 1ఎ గత విద్యా సంవత్సరం వరకు అల్టిమేట్, వెక్టర్ అల్టిమేట్, ట్రిగ్నోమెట్రీ కలయికగా ఉండేది. కొత్త సిలబస్లో వెక్టర్ అల్టిమేట్లో ఎలాంటి మార్పు లేకున్నా.. అల్టిమేట్లో రెండో సంవత్సరంలో ఉండే మాట్రిసెస్ అండ్ డిటర్మినెంట్స్ను

మొదటి సంవత్సరం సిలబస్లోకి బదిలీ చేశారు. అంతేకాకుండా ఈ అంశంలో కొత్తగా అప్లికేషన్ ఓరియంటెడ్ ప్రాబ్లమ్స్ను చేర్చారు. అల్టిమేట్లోని ఫంక్షన్స్, మ్యాథమెటికల్ ఇండక్షన్ తదితర చాప్టర్లలో కూడా కొత్త ప్రాబ్లమ్స్ను పొందుపరిచారు. ట్రిగ్నోమెట్రీకి రేషియోనిక్ సంబంధించి ట్రాన్స్ఫార్మేషన్ అండ్ ప్రొఫైల్స్ ఆఫ్ ట్రయాంగిల్స్లో ఆదనంగా మరికొన్ని అప్లికేషన్ ఓరియంటెడ్ ప్రాబ్లమ్స్ను చేర్చారు. హైల్స్ అండ్ డిస్కస్షన్స్; కాంప్లెక్స్ నెంబర్స్; డిమోవర్ థీరం; ట్రిగ్నోమెట్రీకి ఎక్స్పాన్షన్స్ చాప్టర్లను మ్యాథమెటిక్స్ 1ఎ నుంచి తొలగించారు.

మ్యాథమెటిక్స్ 1బిలో ప్రధానంగా గుర్తించాల్సిన అంశం రోల్స్ థీరం, లారెంజ్ మీన్ వాల్యూ థీరంలను చేర్చడం. ఐఐఐటీ-జేఈఈ, ఏఐఈఈఈ వంటి పరీక్షల్లో వీటి ప్రాధాన్యం ఎంతో. విద్యార్థులను జాతీయ స్థాయి పరీక్షలకు సన్నద్ధం చేసేలా మ్యాథమెటిక్స్ 1బిలో సెట్స్; రిలేషన్స్; సీక్వెన్స్ అండ్ సీరీస్; మ్యాథమెటిక్ రీజనింగ్లో ఆదనపు అంశాలను పొందుపరిచారు.

- మ్యాథమెటిక్స్ ప్రీవర్షన్లో టైం మేనేజ్మెంట్ ఎంతో కీలకం. సమస్యలన్నీ అప్లికేషన్ దృక్పథంలో ఉంటాయి. కాబట్టి ప్రతి రోజు సుమారు అయిదు గంటలు సమయం కేటాయించాలి. ఇందులో రెండు గంటలు క్లాస్ రూం లెర్నింగ్కు, మూడు గంటలు సెల్ఫ్ ప్రీవర్షన్ నేను కేటాయించాలి. క్లాస్ రూం లెర్నింగ్లో కచ్చితంగా నోట్స్ రాయుకోవాలి.
- మొదటగా చాప్టర్లోని బోర్డ్ సిలబస్-కాన్సెప్ట్స్ను నేర్చుకోవాలి. వాటి ఆధారంగా అకాడెమీ పుస్తకాల్లోని సమస్యలను సాధించాలి. జాతీయ స్థాయి పరీక్ష విషయానికొస్తే.. ఈ కాన్సెప్ట్స్ను మరింత లోతుగా నేర్చుకోవాలి. కొన్ని సమస్యల సాధనకు రెండు లేదా మూడు చాప్టర్లు అవసరమవుతాయి. ఇందుకోసం ఉపాధ్యాయుల ద్వారా ముందుగా కాన్సెప్ట్స్ను నేర్చుకోవడం మంచిది.

గమనిక: ఉమ్మడి ప్రవేశ పరీక్షకు సంబంధించి ఇందులో పేర్కొన్న విషయాలు ఇప్పటివరకు ఉన్న సమాచారం మేరకు, కేవలం విద్యార్థుల అవగాహన కోసమే. అధికార నోటిఫికేషన్లు మాత్రమే అంతిమంగా పరిగణించాలి.

సబ్జెక్టివ్.. ప్లస్ ఆబ్జెక్టివ్.. 'నీట్' గా విజయం

ఎంటిబీఎస్.. బీడిఎస్.. లక్షల మంది విద్యార్థులకు లక్ష్యాంగా మారిన మెడికల్ కోర్సులు.

అందుకే ఇంటర్మీడియేట్లో బైపీసీ గ్రూపులోకి అడుగులు. ఆ అడుగులకు తోడుగా అనునిత్యం అప్రతిష్టానికే సాగుతూ.. పక్కా పాఠశాలలో పట్టుబట్టిన.. మెడికల్ ఎంట్రీస్ లలో సక్సెస్ సాధించి.. ముఖ్యంగా మెడికల్ యూజీ కోర్సులు ఎంటిబీఎస్, బీడిఎస్ కోర్సుల్లో ప్రవేశానికి జాతీయ స్థాయిలో నేషనల్ ఎలిజబిలిటీ కమిషన్ ఎంట్రీస్ టెస్ట్ (నీట్)-యూజీ కి రంగం సిద్ధం కావడంతో.. విద్యార్థులు ఇంటర్మీడియేట్లో చేరిన తొలిరోజు నుంచే ఆ దిశగా దృష్టి సారించాల్సిన అవశ్యకత ఏర్పడింది. ఈ నేపథ్యంలో ఇంటర్మీడియేట్ చదువుతోపాటు.. నీట్ ప్రిపరేషన్కు అనుసరించాల్సిన వ్యూహాలపై నిపుణుల సలహాలు..

ఒక వైపు జాతీయ స్థాయిలో నీట్ నిర్వహణ భాయం అయింది. మరోవైపు ఈ ఏడాది నుంచి ఇంటర్మీడియేట్ (మొదటి సంవత్సరం) సిలబస్ మారింది. ఈ రెండింటినీ అనుసంధానం చేసుకుంటూ.. సమయం ఆదా చేసుకునే విధంగా ప్రిపరేషన్ సాగించడం ఎలా? అనే విషయంలో బైపీసీ విద్యార్థులు ఆందోళన చెందుతున్నారు. ఒకరకంగా మారిన సిలబస్ను విద్యార్థులకు ప్రయోజనం చేకూర్చే అంశంగానే పేర్కొనవచ్చు. ఎంటిబీఎస్, బీడిఎస్ కోర్సుల్లో ప్రవేశానికి మార్గం వేసే 'నీట్' మాత్రమే కాకుండా... ఐఐటీ, ఎన్ఐటీ వంటి ఇంజనీరింగ్ ఇన్స్టిట్యూట్లలో ప్రవేశానికి కూడా జాతీయ స్థాయిలో ఉమ్మడి ప్రవేశ పరీక్ష జరగనుంది. వీటిని దృష్టిలో పెట్టుకుని మన రాష్ట్రంలో ఇంటర్మీడియేట్ సిలబస్లో మార్పులు చేశారు. ఇప్పటికే జాతీయ స్థాయి ప్రవేశ పరీక్షల నిర్వహణకు ప్రామాణికంగా భావించే సీబీఎస్ఈ సిలబస్ను ఆధారంగా కొత్త సిలబస్ రూపకల్పన చేశారు. ఇది మన రాష్ట్ర విద్యార్థులకు కలిసొచ్చే అంశం. అంతేకాకుండా మన రాష్ట్ర విద్యార్థులకు 'నీట్-2013'కు మినహాయింపునిచ్చి.. 'నీట్-2014'కు సిద్ధం చేసే అవకాశాలు కనిపించడం కూడా మరో ప్రయోజనకర అంశం. ఈ క్రమంలో ప్రస్తుత విద్యా సంవత్సరంలో మొదటి సంవత్సరం సిలబస్లో మార్పులు చేసిన విధంగానే.. 2013లో ద్వితీయ సంవత్సరం సిలబస్లో కూడా మార్పులు జరగనున్నాయి. కాబట్టి విద్యార్థులు నేషనల్ ఎలిజబిలిటీ కమిషన్ ఎంట్రీస్ టెస్ట్ విషయంలో ఆందోళన చెందాల్సిన అవసరం లేదు. ఇక.. ప్రస్తుత విద్యా సంవత్సరంలో మొదటి సంవత్సరంలో అడుగు పెట్టిన విద్యార్థులు 'నీట్', ఇంటర్మీడియేట్ పరీక్షల ప్రిపరేషన్కు అనుసంధానం చేసుకుంటూ సాగేందుకు మెళకువలు...

సబ్జెక్టివ్ + ఆబ్జెక్టివ్:

ఇంటర్మీడియేట్ పరీక్ష ఎగ్జామ్స్: నీట్లో సక్సెస్ క్రమంలో విద్యార్థులు ముందుగా అలవర్చుకోవాల్సిన లక్షణాలు రెండు. అవి.. సబ్జెక్టివ్ అప్రోచ్; ఆబ్జెక్టివ్ అప్రోచ్. బోర్డ్ పరీక్షలు సబ్జెక్టివ్ విధానంలో వాక్యాల రూపంలో సమాధానాలు ఇవ్వాలిగా ఉంటాయి. నీట్, ఇతర ప్రవేశ పరీక్షలు ఆబ్జెక్టివ్ విధానంలో ఉంటాయి. కాబట్టి విద్యార్థులు ఒక చాప్టర్ను చదివేటప్పుడు ముందుగా బోర్డ్ ఎగ్జామ్ను దృష్టిలో పెట్టుకుని పూర్తి పాఠ్యాంశాన్ని అధ్యయనం

చేయాలి. ఆ తర్వాత ఆందులోని ముఖ్యాంశాలను పాఠ్యపుస్తక రూపంలో పొందుపర్చుకోవాలి. ఈ ముఖ్యాంశాలను రూపొందించుకునే క్రమంలో నీట్ సిలబస్ను పరిగణనలోకి తీసుకోవడం మరింత ప్రయోజనం చేకూర్చుతుంది. అనవసరమైన అంశాలపై సమయం వృథాను తప్పించవచ్చు. ఉదాహరణకు బయాలజీని పరిశీలిస్తే జీవ స్వరూప శాస్త్రం, అంతర్ నిర్మాణ శాస్త్రం, వృక్ష పరిరక్షణం వంటి పాఠ్యాంశాలకు సీబీఎస్ఈ సిలబస్లో స్వల్ప ప్రాధాన్యం ఉంది. విద్యార్థులు దీన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని ఆబ్జెక్టివ్ అప్రోచ్ కోణంలో పాఠ్యపుస్తక రూపొందించుకోవాలి. ఇలా సాగితే.. ఒకే సమయంలో రెండు లక్ష్యాల సాధనకు అవకాశాలు మరింత మెరుగవుతాయి.

క్లిష్టం.. ఇష్టంగా మారాలంటే:

ఇంటర్మీడియేట్లో ముఖ్యంగా బైపీసీ గ్రూపులో అధిక శాతం పాఠ్యాంశాలు క్లిష్టమైనవి... అదే సమయంలో పలు పరీక్షల కోణంలో ముఖ్యమైనవి. చాలామంది విద్యార్థులు వీటిని గుర్తుంచుకునే విషయంలో తీవ్రమైన ఇబ్బందులు ఎదుర్కొంటారు. దీన్ని అధిగమించాలంటే క్లిష్టంగా భావించే పాఠ్యాంశాలకు సంబంధించి ముఖ్యాంశాలతో సినాప్సిస్, వాటికి సంబంధించి ఫ్లోచార్ట్స్, మెమోరీ క్యాప్యూర్స్ (ఉదాహరణకు నాలుకతో సంబంధం కలిగిన కపాల నాడులు/ కాలులకు సంబంధించి HYLIMCA టెక్నిక్), యాంక్రానిమ్స్ వంటి చిన్నపాటి చిట్కాలు మేలు చేస్తాయి. ఈ టెక్నిక్స్ అకాడమిక్ పరీక్షలకు కాకుండా పోటీ పరీక్షల సమయంలో రివిజన్ కోణంలోనూ ఎంతో లాభిస్తాయి. క్లిష్టమైన, ముఖ్యమైన అంశాలను గుర్తుంచుకునే విషయంలో ఆత్యంత విలువైన టెక్నిక్ మెమోరీ క్యాప్యూర్స్.

ప్రతి చాప్టర్కు.. ప్రాక్టీస్ టెస్టులు:

విద్యార్థులు బోర్డ్ సిలబస్కు అనుగుణంగా తమ ప్రిపరేషన్ పూర్తి చేసిన ప్రతి చాప్టర్కు సంబంధించి ఏవేవంటే, ఎయిమ్స్, జిపిఎస్ వంటి జాతీయస్థాయి పరీక్షల గత ప్రశ్న పత్రాలను ప్రాక్టీస్ చేయాలి. ఈ మూడు పరీక్షలకు ప్రధాన ప్రాతిపదిక సీబీఎస్ఈ సిలబస్. అదే సిలబస్ ఆధారంగా నీట్ కూడా జరగనుంది. ఇలా ప్రతి చాప్టర్ పూర్తయిన వెంటనే దానికి సంబంధించి ప్రాక్టీస్ టెస్టుల వల్ల మరింత సత్ఫలితాలు సాధ్యమవుతాయి. అంతేకా

కుండా విద్యార్థులు సంబంధిత పాఠ్యాంశంలో తమకున్న పరిజ్ఞానంపై స్పష్టమైన అవగాహన ఏర్పడుతుంది. బలహీనంగా ఉన్న అంశాలను గుర్తించి వాటికి మరింత సమయం కేటాయించుకోవాలి.

సిలబస్ మారినా.. నో డిస్టెన్:

'బోర్డ్ సిలబస్ మారింది. క్లిష్టంగా ఉంటుందేమో'.. వంటి అనవసర ఆందోళనలకు విద్యార్థులు దూరంగా ఉండాలి. సిలబస్ మారినా అధిక శాతం అంతకుముందు మన అకాడమిక్ పుస్తకాల్లో ఉన్న అంశాలే. జాతీయ ఉమ్మడి పరీక్షల కోణంలో విద్యార్థుల సౌలభ్యం కోసం కొన్ని మార్పులు చేర్పులు చేశారు. ఉదాహరణకు సీబీఎస్ఈ 12వ తరగతిలో ఉన్న పర్యావరణం, పర్యావరణ సమస్యలు, జీవ శాస్త్రం, మానవ సంక్షేమం తదితర అంశాలను మన రాష్ట్రంలో ఇంటర్మీడియేట్ మొదటి సంవత్సరంలో పొందుపర్చారు. అంతేకాకుండా సిలబస్లో సమతుల్యం సాధించేలా కూడా కొత్త సిలబస్ ఉంది. ఈ క్రమంలో తెలుగు అకాడమి బోటనీ, జూవాలజీ పుస్తకాల్లోనుంచి ఇప్పటికే ఎన్సీఈఆర్టీ బయాలజీలో ఉండే అన్ని అంశాలను జూనియర్ ఇంటర్మీడియేట్లో యథాతథంగా చేర్చారు.

కామస్ ఎంట్రీస్.. కంపెరిటివ్ అప్రోచ్:

బోర్డ్ సిలబస్లో ఆసాతం పట్టు సాధించడంతోపాటు నీట్లో సక్సెస్ సాధించాలంటే విద్యార్థులు కంపెరిటివ్ అప్రోచ్పై దృష్టి సారించాలి. అంటే మన రాష్ట్ర స్థాయిలో నిర్వహించే ఎంసీఈ పాత ప్రశ్న పత్రాలను, జాతీయ స్థాయిలోని ఏవేవంటే, ఎయిమ్స్, జిపిఎస్, ఏఎఫ్ఎస్ తదితర ప్రశ్న పత్రాలతో పోల్చి చూడాలి. ఒకే అంశానికి సంబంధించి ఈ రెండు రకాల పరీక్షల మధ్య ప్రశ్నలు అడిగే తీరులోని తేడాను గమనించాలి. ఉదాహరణకు ఎంసీఈలో ప్రశ్నలు ఆరు రకాలుగా ఉంటాయి. అదే ఏవేవంటేలో మూడు రకాలుగానే ప్రశ్నలుంటాయి. ఇలా తేడాను గమనించాలి. ప్రస్తుతం మొదటి సంవత్సరం విద్యార్థులు ఏవేవంటే కోణంలో సాగడం సముచితం. ఎందుకంటే ఏవేవంటే నిర్వహణను సీబీఎస్ఈ చేపడుతోంది. నీట్ నిర్వహణ బాధ్యతలు కూడా సీబీఎస్ఈకే కేటాయించారు. ఎంట్రీస్ కోణంలోనే కాకుండా బోర్డ్ సిలబస్ అధ్యయనం కోణంలో కూడా కంపెరిటివ్ అప్రోచ్ కలిసొస్తుంది. సమయం ఆదా అవుతుంది. ఉదాహరణకు బోటనీ 'ప్లాంట్స్'ను పరిగణనలోకి తీసుకుంటే వేరులోని ట్యాప్ రూట్ మోడిఫికేషన్, లీమ్, స్పైమ్, రూట్ మోడిఫికేషన్ వంటివి ఇతర అంశాల్లోనూ కనిపిస్తాయి. అలాంటి వాటిని గుర్తించి చార్ట్స్ రూపంలో పొందుపర్చుకుంటే బోర్డ్ పరీక్షల సమయంలో, నీట్ విషయంలో రివిజన్కు ఉపకరిస్తాయి.

బుక్స్ ఎంపికలో అప్రమత్తం:

సిలబస్ మారడం, నీట్ జరగనుండటం వంటి కారణాల నేపథ్యంలో విద్యార్థులు పుస్తకాల ఎంపికలో తికమకపడుతుంటారు. ఎక్కువ సమాచార సేకరణ అనే దృష్టితో ఆలోచించి మార్కెట్లో లభించే అన్ని పుస్తకాలను సేకరిస్తారు. అయితే.. ప్రస్తుతం మారిన కొత్త సిలబస్ మొత్తం జాతీయ ఉమ్మడి ప్రవేశ పరీక్షలకు దృష్టిలో పెట్టుకుని రూపొందించిన కాబట్టి ముందుగా అకాడమిక్ పుస్తకాలను ప్రామాణికంగా తీసుకోవాలి. ఆ తర్వాత ఇతర పుస్తకాలపై దృష్టి సారించాలి. లేకుంటే ఒకే అంశం కోసం రెండు, మూడు పుస్తకాలను రిపేర్ చేయడం ఇంటర్మీడియేట్ స్థాయిలో సరికాదు. బోర్డ్ పుస్తకాల్లోని అన్ని పాఠ్యాంశాలను పూర్తి చేశాక.. స్వీయ విశ్లేషణ కోసం ఇతర మెటీరియల్ను వినియోగించుకోవాలి. ప్రామాణిక మెటీరియల్ అయి ఉండాలి.

సబ్జెక్టివ్ వారిగా ప్రిపరేషన్ టెక్నిక్స్

బయాలజీ.. ఈజీ:

బోర్డ్ సిలబస్, నీట్ సిలబస్ను తులనాత్మక విశ్లేషణ చేస్తే.. కెమిస్ట్రీ, ఫిజిక్స్లతో పోల్చినప్పుడు 'నీట్'లో పేర్కొన్న బయాలజీ సిలబస్ పరిధి కొంత తక్కువగానే ఉంది. బోటనీ (వృక్షశాస్త్రం) విషయంలో.. ప్రస్తుతం జరుగుతున్న జాతీయ ప్రవేశ పరీక్షల్లో వృక్ష శరీర ధర్మ శాస్త్రం, కణ జీవ శాస్త్రం, జీవ సాంకేతిక శాస్త్రం, వృక్ష రాజ్యం, సూక్ష్మ జీవ శాస్త్రాల నుంచే మూడొంతుల ప్రశ్నలు వస్తున్నాయి. స్వరూప శాస్త్రం, అంతర నిర్మాణ శాస్త్రాలు, వృక్ష పరిరక్షణం అంశాలకు తక్కువ ప్రాధాన్యం కనిపిస్తోంది. దీన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుంటే బోర్డ్ సిలబస్ను ఆసాతం టెపోసిన పట్టిన విద్యార్థికి 'నీట్' బయాలజీ విభాగంలో పైచేయి సాధించడానికి ఎక్కువ అవకాశాలున్నాయి.

జంతు శాస్త్రం:

ఇందులో మానవ శరీర ధర్మ శాస్త్రం, సంబంధిత పాఠ్యాంశాలు అతి ముఖ్యమైనవి. అదే విధంగా జీవ శాస్త్రం, జీవ పరిణామం, మానవ పరిణామాలు, కణ జాలాలు కూడా ముఖ్యమైనవి. అటు ఎంట్రీస్ లలోనూ వీటికి ప్రాముఖ్యం ఎక్కువే. కాబట్టి వీటిపై మరింత దృష్టి సారించాలి. సాధారణంగా విద్యార్థులు జంతువర్గాలు, విభాగాలు, వాటి విశిష్ట లక్షణాలు అనే అంశాలను 'బోరింగ్'గా పేలవుతారు. వాటిపై అంతగా ఆసక్తి చూపరు. బోర్డ్ పరీక్షల పరంగా ఛాయిస్ కోణంలో కొంత వెసులుబాటు ఉన్నా.. ప్రతి మార్కు కీలకమైన ఎంట్రీస్ విషయంలో అన్ని అంశాలు ముఖ్యమే. కాబట్టి ఆసక్తి లేకున్నా వాటిపై పట్టు సాధించాల్సిందే.

ఫిజిక్స్ ఫోకస్.. పోవాలంటే:

ఇంటర్మీడియేట్లో అధిక శాతం మంది విద్యార్థులు ముఖ్యంగా బైపీసీ విద్యార్థులకు ఫిజిక్స్ అంటే భయపడతారు. కారణం ఈ సబ్జెక్ట్ పరిధి విస్తృతంగా ఉండటం; ప్రతి అంశానికి భావనలు, సూత్రాలు, నిర్వచనాలు, అప్లికేషన్స్ అవసరమవడమే. వీటిపై పట్టు సాధించాలంటే గణిత శాస్త్రంలోని ప్రాథమిక అంశాలు డ్రీగ్మెంట్రీ, ఇంటిగ్రేషన్, డిఫరెన్షియేషన్స్ పాఠ్యాంశాలలోని ప్రాథమిక అంశాలపై అవగాహన ఏర్పరచుకోవాలి. దీనివల్ల అప్లికేషన్ స్క్రీన్ సాంతమవుతాయి. దీంతోపాటు అత్యంత కీలకమైన అంశం 'వెక్టర్స్'పై పట్టు సాధిస్తే ఫిజిక్స్ అధ్యయనం సరేయై సడతే అని గుర్తించాలి.

కెమిస్ట్రీ.. అధికమైనా స్కోరింగ్కు అస్సారం:

బోర్డ్, నీట్ సిలబస్లను పరిగణనలోకి తీసుకుని మిగతా సబ్జెక్ట్లతో పోల్చితే కెమిస్ట్రీ సిలబస్ అధికం. అదే సమయంలో స్కోరింగ్కు అస్సారమిచ్చేది కూడా. అందువల్ల ప్రారంభం నుంచే కర్చిన రసాయన శాస్త్రం, భావనలు, వివిధ కర్చిన కాంపౌండ్స్ మధ్య రసాయన చర్యలపై పట్టు సాధించాలి. పూర్తిగా జ్ఞాపక శక్తి ఆధారిత అంశాలతో కూడిన ఆకర్షన శాస్త్రాన్ని తులనాత్మకంగా (కంపెరిటివ్) అధ్యయనం చేయాలి. తరచుగా రివిజన్ చేసుకోవాలి. ఉదాహరణకు కెమిస్ట్రీలోని బయో మాలిక్యూల్స్ అనే అంశం వృక్ష జంతు శాస్త్రాల్లో చాలా వరకు ఒకే మాదిరిగా ఉంటుంది. కాబట్టి ఇలాంటి అంశాలను చదివేటప్పుడు రెండు సబ్జెక్ట్లలోని నిర్దేశిత సిలబస్ను పరిశీలిస్తూ చదివితే సమయం ఆదా అవుతుంది.

భారత్ లో పంచవర్ష ప్రణాళికలు... సమీక్ష

డా॥ తమ్మ కోటిరెడ్డి
ప్రాఫెసర్, ఇంజనీరింగ్ కాలేజీ

భారత్ లో జాతీయ, తలసరి ఆదాయ వృద్ధి ధోరణులను వివరించండి?

ఒక దేశ ఆర్థికాభివృద్ధిని అంచనా వేయడానికి.. అభివృద్ధి లక్ష్యాలను సమీక్షించడానికి.. జాతీయ ఆదాయంలోని వివిధ

రంగాల వాటాను అంచనా వేసి.. ఆయా రంగాల ప్రగతిని సమీక్షించడానికి జాతీయ, తలసరి ఆదాయాల పెరుగుదల ధోరణులను పరిశీలింపాలి.

20వ శతాబ్దం ప్రథమార్థంలో తలసరి ఆదాయ వృద్ధిలో స్తంభన ఏర్పడగా, జాతీయ ఆదాయ వృద్ధి కనిష్టంగా ఉంది. ద్వితీయార్థంలో మాత్రం జాతీయ, తలసరి ఆదాయాలు స్థిరమైన వృద్ధిని కనబరిచాయి. శివ సుబ్రహ్మణ్యన్ అంచనాల ప్రకారం 1900-01 నుంచి 1946-47 మధ్య కాలంలో Real Termsలో (వాస్తవ రూపంలో) జాతీయ ఆదాయ వార్షిక సగటు వృద్ధి ఒక శాతం, కాగా, తలసరి ఆదాయ సగటు వార్షిక వృద్ధి 0.2 శాతం మాత్రమే. ఇదే కాలానికి సంబంధించి జాతీయ ఆదాయ వృద్ధి రేటును 0.8 శాతంగా, తలసరి ఆదాయ వృద్ధి రేటు 0.04 శాతంగా మాడిన అంచనా వేశారు.

1950-51 నుంచి 1979-80 మధ్య కాలంలో జీడిపీ సగటు వృద్ధి 3.5 శాతం, కాగా, తలసరి జీడిపీ వృద్ధి 1.4 శాతం. వలస ఆర్థిక వ్యవస్థగా ఉన్న కాలంలో పోల్చితే.. స్వాతంత్ర్యానంతరం మొదటి మూడు దశ కాలాల్లో వృద్ధి రేటులో పెరుగుదల ఆధారంగా దేశంలో ఆర్థికాభివృద్ధి ప్రత్యేక ప్రారంభమైందని చెప్పొచ్చు. శివ సుబ్రహ్మణ్యన్ అంచనాల ప్రకారం అదే వృద్ధి రేటు కొనసాగినట్లయితే జాతీయ ఆదాయం 70 సంవత్సరాల కాలంలో, తలసరి ఆదాయం 35 సంవత్సరాల కాలంలో రెట్టింపయ్యేది. మాడిన అంచనా వృద్ధి అదే విధంగా కొనసాగితే జాతీయ ఆదాయం 1750 సంవత్సరాలలో రెట్టింపయ్యేది.

ఆరో ప్రణాళిక (1980-85)లో సాధించిన అభివృద్ధి కారణంగా జాతీయ, తలసరి ఆదాయాలు 5.5 శాతం, 3.2 శాతం చొప్పున పెరిగాయి. 1990-91 తర్వాత సూతన ఆర్థిక విధానాల నేపథ్యంలో ద్రవ్యోల్బణాన్ని ఆరికట్టి, జాతీయ తలసరి ఆదాయ పెరుగుదల దిశగా ప్రభుత్వం కృషి చేసింది. 1980-81 నుంచి 1990-91లో పోల్చినప్పుడు 1991-92 నుంచి 2004-05 మధ్య కాలంలో ప్రాథమిక రంగం, ద్వితీయ రంగం వృద్ధిలో కొంత క్షీణత సంభవించినా.. సేవా రంగ వృద్ధి రేటు అధికమైంది. 1991-92 నుంచి 2004-05 మధ్య కాలంలో జీడిపీ సగటు 5.9 శాతం వృద్ధిని నమోదు చేసుకోగా.. తలసరి జీడిపీ వృద్ధి సగటు 4.1 శాతం మాత్రమే. పెట్రోల్ ధరల పెరుగుదల కారణంగా పదో పంచవర్ష ప్రణాళికలో స్థూల జాతీయోత్పత్తి పెరుగుదల స్వల్పంగా తగ్గి.. తలసరి నికర జాతీయ ఆదాయ పెరుగుదల నిలకడగా ఉంది. తొమ్మిదో ప్రణాళికలో ఆర్థిక వ్యవస్థలో ప్రగతి సంతృప్తికరంగా లేకపోవడంతో ఈ ప్రణాళికలో జాతీయ ఆదాయ వృద్ధి సగటు 5.3 శాతంగా నమోదైంది. పదో ప్రణాళికలో ఆర్థిక వ్యవస్థ పుంజుకున్న నేపథ్యంలో జాతీయ ఆదాయ వృద్ధి 7.8 శాతం, తలసరి ఆదాయ వృద్ధి సగటు 6.1 శాతంగా నమోదయ్యాయి. 1950-51 నుంచి 2009-10 మధ్య కాలంలో జాతీయ ఆదాయ వృద్ధి రేటు 4.9 శాతం, తలసరి ఆదాయ వృద్ధి రేటు మూడు శాతంగా నమోదైంది.

ఆర్థిక వృద్ధి, ఆదాయం, పేదరికం, అసమానతలు- విశ్లేషించండి?

భారత్ లో అభివృద్ధి ప్రణాళిక ప్రారంభమైన తర్వాత ఉత్పాదకతలో కూడిన ఉపాధి అందింది.. పేద ప్రజల ఆదాయ స్థాయి పెంచడానికి ఆర్థిక వృద్ధి అవసరమని గుర్తించిన ప్రభుత్వం అనేక విధానాలను అవలంబించింది. ప్రణాళికలు ప్రారంభమైన తర్వాత 20 సంవత్సరాల కాలాన్ని పరిశీలిస్తే ఇటు ఆర్థిక పెరుగుదలలో, అటు ఆదాయ పేదరికం తగ్గుదలలోనూ ప్రగతి కనిపించలేదు. 1970ల చివరి కాలంలోనే ఆర్థిక వ్యవస్థలో వృద్ధి కొంతమేర మెరుగైంది. 1970ల చివర్లో నాలుగు శాతం, 1980ల ప్రారంభంలో అయిదు శాతం వృద్ధిని నమోదు చేసుకోగా 1990ల మధ్య కాలం నుంచి వృద్ధి గణనీయమైన పెరుగుదల సంభవించింది.

1970ల మధ్య సమయం నుంచి ఆర్థిక వృద్ధి రేటు, వాస్తవిక తలసరి ఆదాయంలో పెరుగుదల సంభవించగా పేదరిక నివృత్తిలో తగ్గుదల కనిపించింది. సంస్కరణల ముందు కాలంలో పోల్చితే సంస్కరణల అనంతర కాలంలోనే ఆర్థిక వృద్ధి, వాస్తవిక తలసరి ఆదాయంలో పెరుగుదల తక్కువగా ఉంది. మరోవైపు పేదరిక నివృత్తిలో తగ్గుదల కూడా స్వల్పంగా ఉంది. 1973-74 నుంచి 2004-05 మధ్య కాలంలో ఆర్థిక వృద్ధి, పేదరిక నివృత్తి మధ్య రుణాత్మక సేవా సంబంధం కనిపిస్తుంది. వివిధ ప్రాంతాలు, సామాజిక వర్గాలు, వివిధ వృత్తులపై ఆధారపడిన వారు, స్త్రీ-పురుష, వివిధ మతాల ప్రజలలోనూ పేదరిక నివృత్తిలో తేడాలు పెరిగాయి. స్వాతంత్ర్యానంతరం ఆర్థిక, సాంఘిక, సాంస్కృతిక అంశాల్లోని అసమానతలే వివిధ వర్గాల ప్రజల మధ్య పేదరిక నివృత్తి అధికమవడానికి కారణమయ్యాయి.

1993-94 నుంచి 2004-05 మధ్య కాలంలో అస్సాంలో పేదరిక నివృత్తిలో తగ్గుదల సంభవించగా ఉత్తర ప్రదేశ్, మహారాష్ట్ర, పశ్చిమ బెంగాల్ వంటి రాష్ట్రాల్లో

పేదరికంలో తగ్గుదల స్వల్పంగా నమోదైంది. దీనికి కారణంగా ఆయా రాష్ట్రాల్లో తలసరి ఆదాయంలో అవసరమైన మేర పెరుగుదల లేకపోవడమే. ఆంధ్రప్రదేశ్, కర్ణాటక, కేరళ, తమిళనాడు రాష్ట్రాల్లో 1973-74లో పేదరిక నివృత్తి 53.3 శాతం, కాగా, 2004-05 నాటికి 19.5 శాతానికి తగ్గింది. దీనికి ప్రధాన కారణంగా ఆయా రాష్ట్రాల్లో తలసరి ఆదాయంలో పెరుగుదల, జనాభా వృద్ధి రేటులో తగ్గుదల వంటి అంశాలను పేర్కొనొచ్చు. 1973-74లో దేశంలోని మొత్తం పేద ప్రజల్లో 24 శాతం మంది ఈ రాష్ట్రాల్లోనే ఉండగా.. ఈ శాతం 2004-05లో 15.24 శాతానికి తగ్గడం విశేషం.

పేదరిక నిర్మూలన విషయంలో ఆర్థిక సంస్కరణల ప్రభావం కొన్ని రాష్ట్రాల్లో కనిపించలేదు. తలసరి ఆదాయ వృద్ధిలో పెరుగుదల, పేదరిక నివృత్తిలో తగ్గుదల సంస్కరణ కాలంలో బీహార్, మధ్య ప్రదేశ్, ఉత్తర ప్రదేశ్, ఒడిస్సా వంటి రాష్ట్రాల్లో సంభవించలేదు. సంస్కరణల ముందు కాలంలో ఆదాయ వృద్ధిలో పెరుగుదల, పేదరిక తగ్గుదల అనుభవాలను ఎదుర్కొన్న గుజరాత్ లో.. సంస్కరణల కాలంలో Anti Poverty Effectiveness తగ్గింది. అన్ని రాష్ట్రాల్లోనూ 1983-84 నుంచి 2004-05 మధ్య కాలంలో గ్రామీణ, పట్టణ ప్రాంతాల్లో పేదరికంలో తగ్గుదల సాధ్యమవగా మరోవైపు అసమానతలు పెరిగాయి. ముఖ్యంగా అన్ని రాష్ట్రాల్లోని పట్టణ ప్రాంతాల్లో అసమానతలు పెరిగాయి. ఈ విషయంలో గుజరాత్ ప్రథమ స్థానంలో నిలిచింది. తమిళనాడు చివరి స్థానంలో ఉంది. ద్వీపకాలంగా పేదరికం ఎక్కువగా ఉన్న రాష్ట్రాల్లో గ్రామీణ అసమానతలు కొంతమేర తగ్గాయి. సంస్కరణల ముందు కాలంలో గ్రామీణ అసమానతల్లో తగ్గుదల సంభవించగా సంస్కరణల అనంతర కాలంలో అనేక రాష్ట్రాల్లో గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో అసమానతలు పెరగడం గమనార్హం.

దేశంలో అమలైన పంచవర్ష ప్రణాళికలను సమీక్షించండి?

భారతదేశంలో 1951 ఏప్రిల్ 1 నుంచి ప్రణాళికబద్ధమైన ఆర్థికాభివృద్ధి ప్రారంభమైంది. మొదటి నాలుగు పంచవర్ష ప్రణాళికల కాలంలో ఆర్థిక వ్యవస్థలో అనేక మార్పులు చోటు చేసుకున్నాయి. ప్రైవేటు యాజమాన్యంలో ఉన్న టైప్ ఇన్స్ట్రూమెంట్స్, ఎయిర్ క్రాస్స్ పోర్ట్, బొగ్గ గనులు, బ్యాంకుల జాతీయీకరణ వంటి విప్లవాత్మక చర్యలు చోటు చేసుకున్నాయి. ఇక.. ఆయా ప్రణాళికలను విశ్లేషిస్తే..

- మొదటి రెండు పంచవర్ష ప్రణాళికల్లో ఆర్థిక వ్యవస్థ అనేక సమస్యలను ఎదుర్కొన్నప్పటికీ వాటిని పరిష్కరించుకోగలిగింది. ఉక్కు ఉత్పత్తి పలు రెట్లు పెరిగింది. నిరుద్యోగ సమస్య నివారణకు అనేక చర్యలు తీసుకున్నారు. రివర్ వ్యాపార ప్రాజెక్ట్ నిర్మాణాలు పూర్తయ్యాయి. విద్యుత్ ఉత్పాదన సామర్థ్యం పెరిగింది.
- మూడో పంచవర్ష ప్రణాళికలో ఎదురైన అనేక సవాళ్లను దేశం సమర్థవంతంగా ఎదుర్కొంది. రుతుపవనాల అననుకూలత కారణంగా ఆహార ధాన్యాల కొరత, శక్తి సంతృప్తి వంటి సమస్యలు ఎదురయ్యాయి. దీంతో జాతీయ, తలసరి ఆదాయాల్లో వృద్ధి రేటు మందగించింది. ఆర్థిక ఒడిదుడుకుల నేపథ్యంలో నాలుగో ప్రణాళికను వెంటనే ప్రకటించకుండా వార్షిక ప్రణాళికలను అమలు చేశారు. వార్షిక ప్రణాళికల కాలంలో వ్యవసాయం, కుటుంబ సంక్షేమం, సాంఘిక సేవలపై దృష్టి కేంద్రీకరించారు.
- నాలుగో పంచవర్ష ప్రణాళిక కాలంలో అనేక భారీ ఇంజనీరింగ్ పరిశ్రమలు, అగ్రికెల్చర్ ప్యాక్షరీలను ఏర్పాటు చేశారు. అప్పటికే ఉన్న పరిశ్రమల్లో ఉత్పత్తి సామర్థ్యాన్ని పెంపొందించారు. ప్రణాళికల లక్ష్యాలను సాధించడానికి విదేశీ మారక నిల్వల అవశ్యకత ఏర్పడింది. ఇదే సమయంలో దేశంలోని రాజకీయ స్థితిరకతపై విదేశాల్లో విశ్వాసం సన్నగిల్లింది. పర్యవసానంగా విదేశీ తోడ్పాటు తగ్గింది. ఇలా అనేక సమస్యలు ఎదురైనప్పటికీ ఈ ప్రణాళికలో ప్రధానంగా ఆహార సమస్యను పరిష్కరించడం గమనించాల్సిన అంశం. కుటుంబ సంక్షేమ కార్యక్రమాల అమలు ప్రగతి చోటు చేసుకుంది. పంచవర్ష ఉత్పత్తి పెరుగుదలతోపాటు అనేక పరిశ్రమలు ఏర్పాటుయ్యాయి.
- అయిదో ప్రణాళిక పూర్తయ్యేనాటికి భారత్ బీకాఫ్ దశకు చేరువై స్వయం సమృద్ధి గల ఆర్థిక వ్యవస్థగా రూపాంతరం చెందగలదని ప్రణాళిక రచయితలు భావించారు. అధికారంలోకి వచ్చిన జనతా ప్రభుత్వం ప్రణాళిక అమలును నిలిపేసిన కారణంగా ముఖ్య ఉత్పత్తులకు కొరత ఏర్పడింది.
- ఆరో ప్రణాళికలో విద్యుత్ ఉత్పాదన, గ్రామీణ విద్యుత్ దీక్షణ, సిమెంట్, ఉక్కు, ఇతర ముఖ్య ఉత్పత్తుల పెంపుదలకు ప్రాధాన్యమిచ్చారు. ఈ ప్రణాళికలో ధరల నియంత్రణ విధానాన్ని తొలగించారు. తద్వారా ఆహార ధాన్యాల ధరల్లో పెరుగుదలతోపాటు జీవన వ్యయం కూడా పెరిగింది. అధిక జనాభాను నియంత్రించే దిశగా కుటుంబ నియంత్రణ పథకాన్ని విస్తృతంగా అమలు చేశారు. మొత్తంమీద ఈ ప్రణాళిక

టిప్స్ టు సక్సెస్ ఫర్ మోర్

- ముందుగా సిలబస్ లో పేర్కొన్న ప్రతి వాస్తవంలోని అన్ని అంశాలపై అవగాహన ఏర్పరచుకోవాలి.
- గణాంకాల ఆధారంగా విశ్లేషణ అవసరమైన ప్రశ్నలను మరింత జాగ్రత్తగా పరిశీలించాలి.
- ప్యాక్షర్లను అప్రమత్తంగా అధ్యయనం చేయాలి.
- ప్రశ్నపత్రంలో ఇచ్చిన ప్రతి ప్రశ్నను క్లుప్తంగా చదివి అర్థం చేసుకోవాలి. ఆ తర్వాత సమాధానం రాయడానికి ఉపక్రమించాలి.
- సమాధానాలను పూర్తిగా అంకెలు, గణాంకాలు శాతాలతో పూర్తిచేయకుండా.. నిర్దేశిత సమయంలో వీలయ్యే విధంగా విశ్లేషణలు, ఆచరణాత్మక సూచనలతో పూర్తి చేయాలి.
- కంపెరిటివ్ అనాలిసిస్ అవసరమైనప్పుడు మాత్రమే గణాంకాలు పేర్కొనడం సమంజసం.
- ఎలాంటి విషయంలో తెలుగు అనువాదానికి వీలేని ఇంగ్లీష్ పదజాలంపైనా పట్టు సాధించాలి. దీనివల్ల తెలుగులో ప్రశ్న అర్థం కాకున్నా.. ఇంగ్లీష్ లో ప్రశ్నను అవగతం చేసుకుని సరైన సమాధానం ఇచ్చేందుకు ఆస్కారం ఏర్పడుతుంది.

కలో 5.4 శాతం వృద్ధి నమోదైంది.

- ఏడో ప్రణాళిక కాలంలో.. '2000 సంవత్సరం నాటికి స్వయం నిర్ణయ సాధన ప్రధాన లక్ష్యం'గా నిర్ణయించి.. అందుకు అవసరమైన అంశాలపై దృష్టి కేంద్రీకరించడం జరిగింది. విద్యుత్ ఉత్పత్తిని పెంచడానికి ఈ ప్రణాళికలో ఎంతో కృషి చేశారు. ఈ ప్రణాళికలో వాస్తవ వృద్ధి 5.7 శాతం.
- సరళీకృత విధానాల నేపథ్యంలో ఎనిమిదో ప్రణాళిక ప్రారంభమైంది. ఈ ప్రణాళికలో వ్యవసాయ ఉత్పత్తిలో స్వయం సమృద్ధి సాధించడంతోపాటు ఉపాధి పెంపు, పేదరిక నివృత్తిలో తగ్గుదల చోటుచేసుకున్నాయి.
- తొమ్మిదో ప్రణాళికలో వ్యవసాయ, పారిశ్రామిక రంగాలపై ప్రభుత్వ రంగ పెట్టుబడులు తగ్గిన కారణంగా ఈ ప్రణాళికలో వృద్ధి రేటు తగ్గింది. లక్షిత వృద్ధి జీడిపీలో 6.5 కాగా వాస్తవ వృద్ధి 5.35 శాతం మాత్రమే.
- పదో ప్రణాళికలో వృద్ధిరేట్లను నిర్ణయించడం ద్వారా ప్రాంతీయ వికేంద్రీకరణకు ప్రత్యేక చర్యలు చేపట్టాలని నిర్ణయించారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ మామూలే విస్తరణకు.. విస్తృతంగా ఉన్న అంతర్గత మార్కెట్లను పటిష్ఠం చేయడం, ఆర్థికాదాయ వర్గాల ప్రజల కొనుగోలు శక్తిని పెంచడం ద్వారా ఆదాయ పునఃపంపిణీ చర్యలు చేపట్టారు.
- పదకొండో ప్రణాళికలో తొమ్మిది శాతం వృద్ధిని లక్ష్యంగా నిర్ణయించగా వాస్తవంగా 7.9 శాతం వృద్ధి నమోదైంది.

1857 తిరుగుబాటుకు కారణాలు, ఫలితాలు...

డా. యాకూబ్ బాబ్
రైటింగ్ - జీస్ ఫిట్ సర్కిల్, గుంటూరు.

భక్తి ఉద్యమ స్వభావాన్ని తెలిపి, సమకాలీన భారతదేశంలోని వివిధ రంగాలపై దాని ప్రభావాన్ని తెలిపండి?
హిందూ మతంలోని దురాచారాలు, మూఢ నమ్మకాల నుంచి దానిని సంస్కరించి, సులువైన మోక్ష మార్గంగా భక్తిని ప్రచారం చేస్తూ మధ్య యుగాల్లో బయలుదేరిన

మత ఉద్యమమే భక్తి ఉద్యమం.

భక్తి ఉద్యమం అవిరూపానికి కారణాలు:

సామాజిక కారణాలు: చాతుర్వర్ణ వ్యవస్థ, కుల వ్యవస్థ లతోపాటు నిమ్మ కులాల పట్ల తీవ్రమైన వివక్షలతో కూడిన హిందూ సమాజాన్ని సంస్కరించేందుకు భక్తి ఉద్యమం ఆవిర్భవించింది.

మత కారణాలు: సూఫీల బోధనల వల్ల ఇస్లాం వైపు ఆకర్షితులవుతున్న హిందువులను ఆపాల్చిన ఆవసరం.

రాజకీయ కారణాలు: హిందూ మత పోషకులైన రాజపుత్ర రాజుల ఓటమి వల్ల ఇస్లాం రాజ్యం ఆవిర్భవించడమే కాకుండా హిందూ మతం నిరాదరణకు, దాడులకు గురైంది.

భక్తి ఉద్యమ స్వభావం:

- యజ్ఞయగాది క్రతువులు, కర్మకాండలకు బదులు భక్తిని మోక్ష మార్గంగా బోధించడమే కాకుండా మోక్షానికి అందరూ అర్హులే అని చాటారు.
- నిర్గుణ భక్తి ఉద్యమకారులు ఇస్లాంలాగే విగ్రహారాధనను వ్యతిరేకించగా సగణ భక్తి ఉద్యమకారులు విగ్రహారాధనను కొనసాగించారు. భక్తి ఉద్యమకారులందరూ ఏకేశ్వరోపాసనను బోధించారు.
- కుల వ్యవస్థలోని అసమానతలను వ్యతిరేకించారు. సర్వమానవ సామ్రాజ్యత్వాన్ని ప్రచారం చేశారు.
- ప్రజలతో మమేకమై వారి భావాలనే బోధనలు చేశారు.
- ప్రతి భక్తి ఉద్యమకారుడు కూడా గురువు ప్రాధాన్యతను చాటి చెప్పడంతోపాటు నైతిక విలువలకు ప్రాధాన్యమిచ్చారు.

ముఖ్యమైన భక్తి ఉద్యమకారులు: రామానందుడు, కబీర్, నామదేవుడు, గురునానక్, వల్లభాచార్యులు, చైతన్యుడు, ఏకనాథ్, తుకారాం మొదలైనవారు.

భక్తి ఉద్యమ ఫలితాలు:

మతం: ఇస్లాం దాడి నుంచి హిందూ మతాన్ని రక్షించింది. హిందూ మతాన్ని సంస్కరించడం ద్వారా ఇస్లాం మత వ్యాప్తిని అరికట్టకలిగింది. రెండు మతాల మధ్య ఘర్షణను నివారించి సఖ్యతను సాధించింది.

సామాజిక రంగం: ఎక్కువ మంది భక్తి ఉద్యమకారులు నిమ్మకులాల నుంచి వచ్చినవారే. ఈ ఉద్యమం దిగువ కులాల స్థాయిని పెంచింది.

ఆర్థిక రంగం: కులవ్యవస్థలకు గౌరవాన్ని పెంచి హీన వృత్తులను కూడా భక్తి ఉద్యమకారులు గౌరవించారు. వీరిలో అత్యధికులు కులవ్యవస్థలను అనుసరిస్తున్నవారే. రాజకీయ రంగం: భారతదేశాన్ని పాలించిన ముస్లిం రాజులైన షేర్షా, ఆక్బర్ వంటివారు కూడా ఉదారభావాలతో హిందువులను, ముస్లింలను సమానంగా ఆదరించారు.

సాంస్కృతిక రంగం: ఎక్కువమంది ప్రాంతీయ భాషల్లో బోధనలు చేయడంతో ప్రాంతీయ భాషలు సుసంపన్నమయ్యాయి. మరాఠీ, బోజ్ పురి, అస్సామీ, మైథిలీ, బెంగాలీ, తెలుగు భాషల్లో అత్యున్నత సాహిత్యం వెలువడింది.

శాతవాహనుల కాలం నాటి ప్రాచీనాంధ్ర దేశంలోని సామాజిక, ఆర్థిక, మత పరిస్థితుల్ని చర్చించండి?

శాతవాహనులు యావదాంధ్ర దేశాన్ని ఏకం చేసి దాదాపు 4 శతాబ్దాలకుపైగా సుస్థిర పాలన అందించారు. వీరి కాలంలో సామాజిక, ఆర్థిక, మత పరిస్థితుల్లో అనేక కీలక పరిణామాలు చోటు చేసుకున్నాయి.

సామాజిక పరిస్థితులు: ఉత్తర భారతదేశంలో స్థిరపడిన వర్ణవ్యవస్థ ఆంధ్ర దేశంలోనూ ప్రవేశించింది. అయితే అది కఠినంగా లేదు. అనేక విదేశీ, స్వదేశీ తెగలూ ఇందులో కొత్తగా చేరారు. వర్ణ సంకరం కూడా తరచూ జరుగుతున్నట్లు తెలుస్తుంది. కులవ్యవస్థ ఈ కాలంలో ఇంకా ఏర్పడలేదు. ఓకే కుటుంబంలోని వారు భిక్షువృత్తులు చేపట్టి నట్లు దిమిక్ అనే చర్మకారుడు వేయించిన అమరావతి శాసనం తెలుపుతుంది. ఈ వృత్తుల నుంచే తర్వాత కులాలు ఏర్పడ్డాయి. సమాజంలో స్త్రీకి ఉన్నతస్థానం ఉంది. పూర్తి స్వేచ్ఛా, స్వాతంత్ర్యాలున్నట్లు తెలుస్తుంది. నాగానిక, బాలశ్రీ వంటి రాణులు పాలనలోనూ చురుగ్గా పాల్గొన్నారు. తమ భర్తల మతంతో సంబంధం లేకుండా శాతవాహన స్త్రీలు బౌద్ధాన్ని ఆదరించారు. విద్యా, సంగీత, సాహిత్యాల్లోనూ నాటి స్త్రీలకు ప్రవేశముంది. గాథానృత్యాలలోని పలు రచనలు స్త్రీలే చేశారు. కొందరు చరిత్రకారుల ప్రకారం ఈ కాలంలో మాతృస్వామిక వ్యవస్థ అమల్లో ఉంది. స్త్రీలకు అస్తిహక్కులు కూడా ఉండేవి.

ఆర్థిక పరిస్థితులు: వ్యవసాయానికి శాతవాహనులు గొప్ప ప్రోత్సాహాన్ని అందించారు. నీటిపారుదల వసతులను కల్పించారు. వ్యవసాయాన్ని విస్తరించే చర్యల్లో భాగంగా, కొత్త భూములను సాగులోకి తెచ్చేందుకు బ్రాహ్మణులకు భూదానాలు చేశారు. సాగునీటి కోసం ఉడక యంత్రాలను ప్రవేశపెట్టారు. వీరికాలంలో 1/6 వంతు భూమి శిస్తుగా ఉంది. ఈ కాలంలో ఆగ్నేయాసియా నుంచి తమలపాకులు, కొబ్బరి వంటి కొత్త పంటలు వచ్చి చేరాయి.

1857 తిరుగుబాటు కారణాలు, ఫలితాల గురించి రాయండి?

బ్రిటిష్ రాజ్యకాంక్ష, ఆర్థిక దోపిడీ, జాతి వివక్షతతో కూడిన విధానాలతోపాటు క్రైస్తవ మిషనరీల మత కార్యకలాపాలకు వ్యతిరేకంగా 1857లో భారతదేశంలోని వివిధ ప్రాంతాల నుంచి మహా ఉద్యమం 1857 తిరుగుబాటు.

తిరుగుబాటుకు కారణాలు:

రాజకీయ కారణాలు: వెస్ట్ మిన్స్టర్ సైన్యసహకార వద్దతి వల్ల స్వదేశీ సంస్థానాల రాజులు తమ సార్వభౌమాధికారాన్ని కోల్పోయి బ్రిటిష్ ఆధిపత్యానికి దాసోహమయ్యారు. డెల్హీ రాజ్య సంక్రమణ సిద్ధాంతం ద్వారా జైతపుర, సంబల్ పుర, ఝాన్సి వంటి అనేక స్వదేశీ రాజ్యాలు బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యంలో విలీనమయ్యాయి. దుష్ప్రసాదాల నెపం మీద అవధీని ఆక్రమించారు. బహదూర్షాహన్ను భారత చక్రవర్తి అనే బిరుదును తొలగించడంతో రాజకీయ అసంతృప్తి చెలరేగింది.

ఆర్థిక కారణాలు: బ్రిటిష్ రాజ్య శిస్తు నిర్ణయం, రైతావరీ, మహల్దారీ విధానాలు అనేక లోపాలతో ఉన్నాయి. ఇవి స్వయంసమృద్ధమైన గ్రామీణ ఆర్థిక వ్యవస్థను చిన్నాభిన్నం చేశాయి. వివక్షా పూరిత సుంకాల వల్ల కుటీర పరిశ్రమలు, చేతివృత్తుల వారు నష్టపోగా, స్వదేశీ సంస్థానాల్లోని ఉద్యోగులు, సైనికులు ఉపాధి కోల్పోయారు.

సాంఘిక, మత కారణాలు: సతీసహగమన నిషేధం, వితంతు వుసర్వివాహం, కుల అసమానతల నిషేధం, స్త్రీ, శిశువుల హక్కుల నిషేధం వంటివి సాంప్రదాయవాదులను కలవరపరిచాయి. 1813 చార్టర్ చట్టం మిషనరీ మత కార్యకలాపాలకు అనుమతించడం, బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం మత మార్పిడి చేసుకున్నవారికి ఆస్తి హక్కు కల్పించడంతో హిందూ మతస్తుల్లో అభివ్రతా భావం పెరిగింది.

సైనిక కారణాలు: భారత సిపాయిలకు, కంపెనీ సైనికులకు మధ్య జీతభత్యాలు, పదోన్నతులు, అలవెన్సులు

ఈ కాలంలో దేశ, విదేశీ వ్యాపారం విస్తృత స్థాయిలో కొనసాగింది. వ్యవసాయాభివృద్ధి వల్ల ఏర్పడిన మిగులుకు తోడు శాతవాహన రాజులు ఇచ్చిన ప్రోత్సాహం వల్ల వర్తక, వాణిజ్యాలకు గొప్ప ఉత్సాహం లభించింది. ఈ కాలంలో 18 చేతివృత్తులవారు ఉన్నారు. వ్యాపారులు శ్రేణులు అనే వర్తక సంఘాలుగా ఏర్పడ్డారు. వీరు బ్యాంకుల వలే డిపాజిట్లు స్వీకరించడం వంటి పనులు చేసేవారు. ఈ కాలంనాటి విదేశీవ్యాపారం ప్రధానంగా రోమ్తో జరిగింది. టాలమీ, పేరిప్లస్, పీనీ మొదలగువారి రచనల్లో అనేక రేవు వట్టలాల ప్రస్తావన ఉంది. యజ్ఞశ్రీ శాతకర్ణి ఓడగుర్తు గల నాణేలు వీరు విదేశీవ్యాపారానికి అందించిన ప్రోత్సాహానికి నిదర్శనం. ముఖ్యమైన ఎగుమతులు మసీనీ వస్త్రాలు, సుగంధ ద్రవ్యాలు, ముత్యాలు మొదలైనవి. కాగా ముఖ్య దిగుమతులు బంగారం, వెండి, రాగి, సీసం, గుర్రాలు తదితరాలు. విదేశీ వ్యాపారం భారతదేశానికి అనుకూలంగా ఉండేదని ప్లినీ రచనలు తెలుపుతున్నాయి.

మత పరిస్థితులు: వీరి కాలంలో వైదికమతంతోపాటు బౌద్ధ, జైనాలు ప్రాచుర్యంలో ఉన్నాయి. పౌరాణిక హిందూ మతం కూడా ప్రారంభమైంది.

వైదిక మతం: శాతవాహన రాజుల్లో అత్యధికులు ఈ మతాన్ని ఆదరించారు. మొదటి శాతకర్ణి చేసిన అనేక యుద్ధాల గురించి నానాఘాట్ శాసనం వివరిస్తుంది. గౌతమీపుత్ర శాతకర్ణికున్న ఏక బ్రాహ్మణ, ఆగమ నిలయ వంటి బిరుదులు వీరి వైదిక మతాభిమానానికి సూచికలు. భాగవతమతం: హాలుని గాథానృత్యాలలోనూ, నానాఘాట్ శాసనంలోనూ దీనికి సంబంధించిన ప్రస్తావనలున్నాయి. గౌతమీపుత్ర శాతకర్ణిని రామేశ్వరం వద్ద పోల్చారు.

జైవ మతం: గుడిమల్లంలోని ప్రాచీన శివాలయాన్ని వీరి కాలంలోనే నిర్మించారు. గాథానృత్య శివసోత్రంతో ప్రారంభమై గౌరీ స్తుతితో ముగుస్తుంది. వీటినిబట్టి చూస్తే

వంటి విషయాల్లో ఉన్న తీవ్రమైన జాతివరమైన వివక్ష సిపాయిల్లో అసంతృప్తి పెంచింది. 1838-42 మొదటి ఆఫ్ఘన్ యుద్ధం, 1845-49 పంజాబ్ యుద్ధం, 1854-56 క్రిమియా యుద్ధాలలో బ్రిటిష్ వారి పరాజయాలు సిపాయిల్లో ధైర్యాన్ని, ఆత్మవిశ్వాసాన్ని పెంచాయి.

తక్షణ కారణం: 1856లో కంపెనీ ప్రభుత్వం కొత్తగా ప్రవేశపెట్టిన రాయల్ ఎన్ ఫీల్డ్ తుపాకులకు వాడే తూటాలలో ఆవు, పందికొవ్వలను వాడారనే వదంతి వల్ల సిపాయిలు దీన్ని మత విశ్వాసానికి భంగకర చర్యగా భావించారు. ఈ తూటాలు వాడేందుకు నిరాకరించి పై అధికారిని చంపేందుకు ప్రయత్నించడంతో 1857 మార్చి 29న బారక్ పూర్ లోని 34వ పటాలానికి చెందిన మంగేషాంజీ సాకర్ శారు. 1857 ఏప్రిల్ 24న మీరట్ సిపాయిలు నూతన తూటాలను వాడేందుకు నిరాకరించడంతో వదేక్ష శిక్షకు గురయ్యారు. దీంతో మే 10న మీరట్లోని సిపాయిలు చలో ఢిల్లీ నినాదంతో తిరుగుబాటు ప్రారంభించారు.

తిరుగుబాటు ఫలితాలు: దేశంలోని పలు రంగాల్లో అనేక మార్పులు చోటు చేసుకున్నాయి.

- భారత్లో కంపెనీ పాలన రద్దయి...బ్రిటిష్ రాజ్ పాలన ప్రారంభమైంది. పాలనా వ్యవహారాలు పర్యవేక్షించేందుకు రాజ్య కార్యదర్శి వదలి ఏర్పడింది. గవర్నర్ జనరల్ పదవిని వైస్రాయ్గా మార్చారు.
- 1858 నవంబర్ 1 వీక్టిరియా రాణి ప్రకటన ద్వారా రాజ్య సంక్రమణ సిద్ధాంతం రద్దు కాగా స్వదేశీ రాజ్యాలు ఆక్రమణకు ముగింపు పలికాయి. భారతీయులకు ఉద్యోగ నియామకాల్లో, సమానావకాళాలకు హక్కు లభించింది.
- సైనిక కూర్పులో సమూల మార్పులు చేశారు. తిరుగుబాటు ప్రభావిత ప్రాంతాల్లో బ్రిటిష్ సైనికులు-స్వదేశీ సిపాయిల నిష్పత్తిని 1:2గా మార్చారు. విధేయ వర్గాలకు చెందిన సిక్కులు, జాట్లు, గూర్ఖాలకు

శైవం కూడా బాగా ప్రాబల్యంలో ఉన్నట్లుగా తెలుస్తుంది. బౌద్ధమతం: ఓక్క హాలుడు తప్ప మిగిలిన రాజులంతా వైదికాన్ని ఆదరించినా, రాణులు, ప్రజల ఆదరణతో ఈ మతం ఉచ్చదశకు చేరుకుంది. ఆంధ్రదేశ వ్యాప్తంగా అనేక బౌద్ధ క్షేత్రాలు, గుహాలయాలు, స్థూపాలను వీరి కాలంలో నిర్మించారు. అమరావతి స్థూపం, నాగార్జున కొండలోని యజ్ఞశ్రీ నిర్మించిన విహారం అనాటి కట్టడాల్లో ముఖ్యమైనవి. ఈ కాలంలోనే అచార్య నాగార్జునుడు బౌద్ధమత సాహిత్యాన్ని సుసంపన్నం చేస్తూ అనేక గ్రంథాలు రాశాడు. మహాయాన బౌద్ధానికి ఎనలేని సేవ చేశాడు.

జైనం: శాతవాహనరాజు శ్రీముఖుడు జైనాన్ని ఆదరించి నట్లు భావిస్తారు. ఈ కాలంలో కొండకుండాచార్యుడనే ప్రముఖ జైన సన్యాసి కొనకండ్ల కేంద్రంగా జైనమతాన్ని ప్రచారం చేశాడు. జైనంలో సరస్వతీగర్భం అనే ఒక నూతన శాఖను ఇతను ప్రారంభించాడు.

పౌరాణిక హిందూ మతం: పై మతాలతోపాటు దానిలో, తీర్థయాత్రల ద్వారా మోక్షసాధన ప్రసాదించే పౌరాణిక హిందూ మతాన్ని కూడా ప్రజలు ఆదరించారు.

టీప్స్

- ముందుగా ఎగ్జామినర్ కచ్చితంగా ఎలాంటి సమాధానం ఆశిస్తున్నారో గుర్తించి దానికి అనుగుణంగా తమ ప్రజెంటేషన్ ఉండేలా మానకోవాలి. ప్రశ్న అడిగిన కోణంలో 'కీ'లక పదాలు పొందుపర్చుకోవాలి. ఉదాహరణకు: భక్తి ఉద్యమాలపై ఇస్లాం ప్రభావం? అనే ప్రశ్నను పరిశీలిస్తే.. భక్తి ఉద్యమాలే కాకుండా సామాజిక, ఆర్థిక, సాహిత్యం, నృత్యం, కళలు వంటి అనేక ఇతర అంశాలపైనా ఇస్లాం ప్రభావం ఉంది. ప్రశ్నకు సమాధానం ఇచ్చే కోణంలో భక్తి ఉద్యమానికే సమాధానాన్ని పరిమితం చేసుకోవాలి.
- ఎంత సమాచార పరిజ్ఞానం ఉన్నా ఢిల్లీ దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి. 10 నిమిషాల వ్యవధిలో రెండు పేజీల్లో 200 పదాల్లో సమాధానం వూర్తి చేయాలి.
- ప్రశ్న ఆధారంగా ప్రజెంటేషన్ పాయింట్లు, లేదా వ్యాస రూపం అనేది నిర్ణయించుకోవాలి. ఉదా: భారతీయ కళలు, వాస్తు శిల్పానికి మొఘలుల సేవలు? అనే ప్రశ్నకు ఒక్కో చక్రవర్తి పేరును ఉపశీర్షికగా పేర్కొంటూ.. ఆ శీర్షిక కింద పాయింట్లు రూపంలో వారందించిన సేవలను ప్రస్తావించాలి.
- చాలామంది తాజాగా జరిగిన పరీక్షల్లో అడిగిన ప్రశ్నలు మళ్లీ రావు అనే ఆలోచనతో ఉంటారు. ఇది సరికాదు. శాతవాహనుల గురించి 2008, 2010 లలో అడిగారు. కాబట్టి అన్నిటిపై పట్టు సాధించాలి.

- సైన్యంలో స్థానం కల్పించారు.
- బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం సంస్కరణవాద చట్టాలకు స్పష్ట పలికి సామాజికాంశాల్లో తటస్థతను పాటించింది.
- తిరుగుబాటు సమయంలో హిందూ-ముస్లిం వ్యత్యాస భయపడిన ప్రభుత్వం దాన్ని భగ్నం చేసేందుకు విభజించు పాలించు విధానాన్ని అనుసరించడంతో ఇది తర్వాత కాలంలో హిందూ-ముస్లిం వ్యత్యాసం దెబ్బతీయడంతోపాటు భారతదేశ విభజనకు దారితీసింది.
- తిరుగుబాటును అణచివేసినా తిరుగుబాటు నాయకులు నానాసాహెబ్, ఝాన్సీ లక్ష్మీభాయి మొదలగు వారు తర్వాత కాలంలో జాతీయ నాయకులుగా కీర్తి తెచ్చి జాతీయోద్యమానికి స్ఫూర్తినిచ్చారు.
- తిరుగుబాటులో ఆస్తుల విధ్వంసం జరిగి, దీన్ని అణచివేసేందుకు జరిగిన భారీ వ్యయాన్ని తిరిగి రాజులుకు నేండుకు ప్రభుత్వం మరింత పెద్ద ఎత్తున పటిష్టత తంగా తన దోపిడీ విధానాన్ని కొనసాగించింది.

నాలుగేళ్ల ఇంజనీరింగ్లో రాణించేదెలా?

డా॥ ఎన్.ఉదయకుమార్

ప్రెసిడెంట్, ఎంపీఎస్ఆర్ ఇంజనీరింగ్ కాలేజీ, హైదరాబాద్

'తెలంగాణలో హైదరాబాద్ తర్వాత ముఖ్య పట్టణం'?
సమాధానం: విజయవాడ.
'ఇంటి పూర్తిపేరు చెప్పండి'
సమాధానం: ఇండియన్ ఇన్స్టిట్యూట్ టెక్నాలజీ.
'మన రాష్ట్ర గవర్నర్' సమాధానం: జేసీ దివాకర్ రెడ్డి.
ఏంటివి స్కూల్ పీల్చులు క్విజ్లో చెప్పిన సమాధానాలను కుంటున్నారా? కాదు క్యాంపస్ ఫీస్మింట్స్ కోసం ఒక ఇంజనీరింగ్ కళాశాలకెళ్లిన కంపెనీ ప్రతినిధులకు ఇంటి రూపులో ఇంజనీరింగ్ విద్యార్థులు చెప్పిన సమాధానాలు.

'ఏటా దాదాపు 2 లక్షల మంది విద్యార్థులు ఇంజనీరింగ్ పట్లాతో బయటకొస్తున్నారు. వారిలో 90 శాతం మందికి వారు చదివిన సబ్జెక్టులపై టేస్ట్ నాలెడ్జ్, వర్తమాన వ్యవహారాలపై కనీస పరిజ్ఞానం కూడా ఉండటం లేదు. కమ్యూనికేషన్ స్కిల్స్ గురించి ఎంత తక్కువగా చెప్పుకుంటే అంతమంచిది' - ఇవి వివిధ కంపెనీలు ఇంజనీరింగ్ విద్యార్థులపై వెలిబుచ్చిన అభిప్రాయాలు.. మరి ఈ లోపాలను ఎలా అధిగమించాలి? ఏ ఏ నైపుణ్యాలను పెంపొందించుకోవాలి? వాటికి సమాధానమే వ్యాసం..

మరికొద్ది రోజుల్లో నాలుగేళ్ల ఇంజనీరింగ్ కోర్సులో ప్రవేశాలకు కాన్సెలింగ్ జరగనుంది. భవిష్యత్లో తామెంచుకున్న బ్రాంచ్లో అత్యుత్తమంగా రాణించాలన్నా.. మంచి తెలివైన సొంతం చేసుకోవాలన్నా ఈ నాలుగేళ్ల ఇంజనీరింగ్ కోర్సులో విద్యార్థులు ముందు నుంచీ పక్కా ప్లానింగ్తో అడుగులు వేయాల్సిందే. ఈ సేపథ్యంలో విద్యార్థులు బీటెక్లో ఎలాంటి స్కిల్స్ను అభివృద్ధి చేసుకుంటే అటు అకాడమిక్గా.. ఇటు కెరీర్పరంగా విజయకేతనం ఎగురవేస్తారో తెలుసుకుందాం..

కెరీర్ గోల్

కోర్సు ప్రారంభంలోనే ఏ కెరీర్ను ఎంచుకోవాలనుకుంటున్నారో, దేనిపై మీరు అత్యంతాసక్తి ఉందో తెలుసుకోండి. ఉదాహరణకు బీటెక్ పూర్తికాగానే ఎంటిక్/ఇంజనీరింగ్ సర్వీసెస్/సివిల్/ట్రాన్స్/విదేశీ విద్య/ఎంటీఏ. వీటిలో మీకు దేనిపై ఆసక్తి ఉందో గమనించండి. అందుకనుగుణంగా మొదటి ఏడాది నుంచీ సిద్ధమవ్వండి.

కెరీర్ గోల్ను సాధించండిలా..

భాషపై పట్టు సాధించండి:

నేటి కాలొల్లో ప్రపంచంలో ఇంగ్లీషును ప్రాధాన్యత చెప్పనలవి కాదు. చాలా మంది విద్యార్థులు క్యాంపస్ ఇంటర్వ్యూల్లో వెనుదిరిగి భాషపై పట్టు లభించకే, కాబట్టి ఇంగ్లీషులో ఒకాబొకరి, లిజనింగ్ స్కిల్స్, రైటింగ్ స్కిల్స్, ఎనలిటికల్ స్కిల్స్, లాజికల్, రీజనింగ్ స్కిల్స్ వంటి వాటిని పెంపొందించుకోవాలి. అదేవిధంగా భాషపై పట్టుకోసం ఇంగ్లీషు సాహిత్యం, ఆంథ్రోపాలజీ,

అకాడమిక్ గోల్

నాలుగేళ్ల ఇంజనీరింగ్ కోర్సులో ప్రవేశం పొందిన విద్యార్థులందరూ ముందుగా తమ అకాడమిక్ లక్ష్యం ఏమిటో నిర్ణయించుకోవాలి. బీటెక్లో ప్రథమ శ్రేణిలో ఉత్తీర్ణుల వ్వాలనుకుంటున్నారా? లేదా 75 శాతం ఉత్తీర్ణతతో డిగ్రీ క్లస్ సాధించాలనుకుంటున్నారో లేదా అంతకంటే ఎక్కువ సుకోవాలి. ఆందుకనుగుణంగా మొదటి నుంచీ సిద్ధమవ్వాలి. ఇందుకోసం ఏమి చేయాలంటే..

అకాడమిక్ గోల్స్ను సాధించండిలా..

సూటికి సూరకాతం హాజరు సాధించండి:

కళాశాలలో చేరిన మొదటి రోజు నుంచీ ప్రతి రోజూ కళాశాలకు హాజరుకావడంతోపాటు అన్ని క్లాసులకు అందుబాటులో ఉండండి. క్లాసుకు హాజరుకాకపోవడం వల్ల సంబంధిత సబ్జెక్టుకు సంబంధించిన విలువైన సమాచారాన్ని కోల్పోయే ప్రమాదం ఉంది. కళాశాల ప్రారంభ మయ్యే సమయానికి తంచుగా క్లాసులో ఉండి, క్లాసులో జరిగే వివిధ డిస్కషన్లలో పాలుపంచుకోండి. దీంతోపాటుగా ఇతర కోకరిక్యుల్ యాక్టివిటీలోనూ చురుగ్గా పాల్గొనండి. ప్రాఫెసర్ చెప్పే ముఖ్యాంశాలను నోట్స్ రూపంలో రాసుకోండి. సంబంధిత పాఠ్యపుస్తకాలను క్లుణ్ణంగా అధ్యయనం చేయండి. మీకోచ్చే సందేహాలను ప్రాఫెసర్లను అడిగి నివృత్తి చేసుకోండి.

ఎప్పటి వని అప్పుడే చేయండి:

ఎప్పటికప్పుడు మీరు సమర్పించాల్సిన ఎస్సెస్మెంట్లు, ల్యాబ్ వర్క్ను సకాలంలో పూర్తి చేయండి. అదేవిధంగా క్లాసు ప్రారంభమయ్యే పది నిమిషాల ముందుగా అంతకుముందు రోజు తరగతిలో ఏమి చెప్పారో ఒక సారి గుర్తుకు తెచ్చుకోండి. ఆ రోజు చెప్పబోయే పాఠ్యాంశాన్ని అధ్యయనం చేసి మీకోచ్చే ఆలోచనలను గుర్తించండి. మీరు గుర్తించిన అంశాలన్నీ ప్రాఫెసర్ బోర్డులో కవర్ అయ్యాయో లేదో చూడండి. ఏవైనా ముఖ్యాంశాలు ప్రాఫెసర్ బోర్డులో రివీట్ అవుతుంటే వాటిని బాగా గుర్తుంచుకోండి. అదేవిధంగా మొదటి నుంచీ చివర వరకు ప్రతి పాఠ్యాంశం సారాంశాన్ని చదవండి. తరగతిలో రాసుకున్న నోట్స్, ఆస్సెస్మెంట్లు, ల్యాబ్ వర్క్తో రూపొందించుకున్న ప్రాజెక్టులన్నింటినీ ఒక మెటీరియ

ల్లో సిద్ధం చేసుకోండి. ఈ కార్యక్రమం అంతా మిడ్ ఎగ్జామ్స్ వచ్చేటప్పటికి పూర్తవ్వాలి. ఇలా చేస్తే పరీక్షల్లో అత్యధిక మార్కులు సాధించడానికి అవకాశం ఉంటుంది.

రాడీస్ చదువులాద్దు.. ఎఫెక్టివ్ స్టడీస్ ముద్దు:

ఇంజనీరింగ్ విద్యార్థులు గుర్తుంచుకోవాల్సిన ముఖ్య విషయం ప్రతి అంశాన్ని బట్టి పట్టాద్దు. ముందుగా చదువుకోవడానికి ప్రశాంతంగా ఉన్న ప్రదేశాన్ని ఎంచుకోవాలి. చదువుకోవడానికి తగిన విధంగా మంచి వ్యూహాలను సిద్ధం చేసుకోవడంతోపాటు పరీక్షల్లో అత్యధిక మార్కులు సాధించాలంటే.. మంచి స్టడీ స్కిల్స్ను కూడా అలవర్చుకోవాలి. అవసరమైతే ఇంటర్నెట్ సదుపాయాన్ని ఉపయోగించుకోవాలి. తరగతి బయట కనీసం రెండు గంటలన్నా మేగంగా చదివి.. అర్థం చేసుకోగల సామర్థ్యాన్ని సొంతం చేసుకోవాలి. ఉదాహరణకు వారంలో 25 గంటలు క్లాసులు జరుగుతాయనుకుంటే.. క్లాసు బయట వారంలో కనీసం 50 గంటలు చదవాల్సి ఉంటుంది. క్లాసులో సహచర విద్యార్థులు, ప్రాఫెసర్లు చెప్పే మంచి విషయాలను వినాలి. మీకు తెలియని విషయాలను అడిగి నేర్చుకోవడానికి వెనుకాడొద్దు.

మీ ప్రతిభను అంచనా వేసుకోండి:

నెలరోజులకొకసారి స్వీయ పరీక్షలను చేసుకోండి. ఈ నెల రోజుల్లో మీరు ఏ ఏ కొత్త విషయాలను నేర్చుకొన్నారు? కొత్త స్కిల్స్ను వేటిని పెంపొందించుకున్నారు? ఇలా స్వీయ పరీక్షలను సాగాలి. దీనివల్ల బలాలు, బలహీనతలు తెలుస్తాయి. దానికనుగుణంగా లోపాలను గుర్తించి.. అధ్యాపకులతో చర్చించండి. వారిచ్చే సలహాలను, మార్గదర్శకత్వాన్ని స్వీకరించండి. తరగతి బయట కూడా అధ్యాపకులతో ఇంటరాక్ట్ అవుతుండాలి. దీనివల్ల లోపాలను అధిగమించి విజేతగా నిలవొచ్చు.

సహధ్యాయిలతో చదువు.. మీకెంతో మేలు:

మీ ఇంటికి దగ్గరగా ఉన్న మీ క్లాస్మేట్స్ ఎవరో గుర్తించి.. వారితో స్నేహాన్ని పెంపొందించుకోండి. దీనివల్ల మీకెన్నో ప్రయోజనాలు ఉంటాయి. మీరెప్పుడైనా కళాశాలకు హాజరవుతుంటే.. మీ స్నేహితుల వద్ద నుంచీ నోట్స్ తీసుకుని రాసుకోవచ్చు. ఆ రోజు క్లాసు ముఖ్యాంశాలను వారితో చెప్పించుకుని విశుచ్ఛు. వారి నోట్స్తో మీ నోట్స్ను పోల్చి చూసుకోవడం ద్వారా మీ లోటుపాట్లు

ఏమిటో తెలుస్తాయి. అంతేకాకుండా మీకు సందేహాలున్న సబ్జెక్టులలో సందేహాలు నివృత్తి చేసుకోవచ్చు. ఇలా ఒకరి కున్న సందేహాలను మరొకరి ద్వారా నివృత్తి చేసుకోవచ్చు. పరీక్షల టైంలో అందరూ ఒక బృందంగా ఏర్పడి చదువుకుంటూ.. వివిధ ముఖ్యాంశాలపై బృంద చర్చలు నిర్వహించుకోవడం, మెటీరియల్ను క్లిష్ట రూపంలో ప్రశ్నించుకోవడం ద్వారా పరీక్షల్లో అత్యధిక మార్కులు సాధించడం తేలికవుతుంది.

ఇతర స్కిల్స్ను అలవర్చుకోండి:

కేవలం మీ తరగతికి సంబంధించిన చర్చలే కాకుండా ఇతర కార్యకలాపాల్లోనూ చురుగ్గా పాలుపంచుకోండి. ఉదా: పర్యావరణ పరిరక్షణపై స్కూల్ చిన్నారలకు అవగాహన కల్పించడం, మురికివాడల చిన్నారలకు కంప్యూటర్ క్లాసులను నిర్వహించడం, సేవ్ ఎనర్జీ మొదలైనవాటిపై దృష్టి పెట్టండి. దీనివల్ల నిర్వహణ నైపుణ్యాలు, నాయకత్వ లక్షణాలు, ఇంటర్వెన్షనల్ స్కిల్స్ అలవడతాయి. ఇవి మీ భావి జీవితానికి ఎంతో మేలు చేస్తాయి. దాంతోపాటు సమాజానికి ఎంతో కొంత చేకూర్చున్న ఆత్మ సంతృప్తి లభిస్తుంది.

నిండైన ఆత్మవిశ్వాసంతో పరీక్ష హాల్లోకి:

అకాడమిక్ గోల్స్ సాధించే లక్ష్యంలో.. చివరి మజిలీ పరీక్షలు. పరీక్ష రాసే ముందుగానే వివిధ టిప్సులకు ప్రిపేర్డ్ ఉండాలి. ఉదాహరణకు ఆప్టిక్స్ టైమ్ ప్రశ్నలు, మల్టిపుల్ చాయిస్ కొశ్న్స్, వైవా-వాయిస్, ఎలాంటి నోట్స్.. డిక్లై బుక్స్ లేకుండా ఒక ప్రశ్నను గుర్తుకు తెచ్చుకుని ఆ ప్రశ్నకు సమాధానాన్ని, దానికవసరమైన ప్రాజెక్ట్ వర్క్ను మననం చేసుకోవాలి. విఫలమైతే మరింత కృషి చేసి పట్టు సాధించాలి. నిండైన ఆత్మవిశ్వాసంతో పరీక్ష హాల్లోకి ఆడు గుట్టెట్టాలి. ముందుగా ప్రశ్నపత్రాన్ని ఆసాంతం చదవాలి. అందులో ఉన్న సూచనలను ముఖ్యంగా ఒకటికి రెండుసార్లు మననం చేసుకోవాలి.

ముందుగా మీరు బాగా రాయగలసనుకున్న ప్రశ్నలకు సమాధానాలు రాసి.. కొంచెం కష్టమైన ప్రశ్నలకు ఆ తర్వాత రాయాలి. చివరకు అత్యంత కష్టమైన ప్రశ్నలకు సమాధానాలు ఇవ్వాలి. మీకు తెలిసిన ప్రశ్నలకు ముందుగా సమాధానాలు ఇవ్వడం వల్ల మీ ఆత్మవిశ్వాసం స్థాయి పెరుగుతుంది. ఇలా చేస్తే మంచి మార్కులు సాధించొచ్చు.

హిస్టరీ మొదలైన పుస్తకాలను చదవాలి. దీనివల్ల సంబంధిత భాషపై పట్టు పెరగడంతోపాటు అసర్థంగా ఉపన్యసించగలిగే సామర్థ్యం అలవడతుంది. వీటితోపాటుగా వివిధ దినపత్రికలు, ఇండియా టుడే, బిజినెస్ టుడే, బిజినెస్ ఇండియా, ఆప్టల్ లుక్ మొదలైనవాటిని చదువుతుండాలి. రోజులో కనీసం రెండు లేదా మూడు కొత్త ఇంగ్లీషు వదాలను నేర్చుకోవడంతోపాటు సంభాషణల్లో వాటిని వాడుతుండాలి. అదేవిధంగా వారంలో నాలుగు గంటలు లాజికల్ రీజనింగ్, వెర్బల్ రీజనింగ్, క్వాంటిటేటివ్ ఆఫ్ ట్యూడ్ పుస్తకాలలో ప్రశ్నలను సాధన చేయాలి. ఇలా చేయడం వల్ల భవిష్యత్లో జీఆర్ఈ, జీమ్యాట్, క్యాట్ వంటి పరీక్షల్లో ప్రయోజనం కలుగుతుంది.

బృంద చర్చలతో పెంపొందించే విషయ పరిజ్ఞానం:

వివిధ పత్రికలు, మ్యాగజీన్లు చదవడంతోపాటు న్యూస్ ఛానెల్స్ వద్దే చర్చా కార్యక్రమాలను వీక్షించాలి. అందులో పాలుపంచుకున్న నిపుణులు ఏ ఏ అంశాలను స్పృశిస్తున్నారో.. వాటిలోని మంచిచెడులను నిశితంగా

గమనించి నోట్ చేసుకోవాలి. దీంతోపాటుగా రోజూ దినపత్రికల్లో చోటు చేసుకునే వివిధ అంశాలను మిత్రులతో చర్చిస్తే అర్థవంతంగా మాట్లాడే నైపుణ్యాన్ని పెంపొందించుకోవచ్చు. వివిధ అంశాలపై మీకున్న పరిజ్ఞానాన్ని అంచనా వేసుకునే అవకాశం కలుగుతుంది. ఇవేకాకుండా డిస్కవరీ, నేషనల్ జియోగ్రాఫిక్, యూనిమల్ ఫ్లానెట్, హిస్టరీ చానెల్స్ను చూస్తుండండి. ఈ ప్రోగ్రామ్స్ మీమ్మల్ని ఆశ్చర్యచకితుల్ని చేయడమే కాకుండా మీకు తెలియని చాలా సమాచారాన్ని తెలియజేస్తాయి.

పారెన్ స్టడీస్:

ఇంజనీరింగ్ చదువుతున్న విద్యార్థుల్లో చాలా మంది లక్ష్యం విదేశీ చదువులు. బీటెక్ పూర్తవగానే టోఫెర్, జీఆర్ఈ, జీమ్యాట్ వంటి పరీక్షలు రాసి ఎంఎస్ లేదా మేనేజ్ మెంట్ కోర్సుల్లోనో చేరిపోవచ్చు. విదేశీ చదువులే మీ లక్ష్యమైతే ఇంజనీరింగ్ మొదటి ఏడాది నుంచీ అందుకునుగుణంగా సిద్ధమవ్వాలి. ఇందుకోసం కోచింగ్ తీసుకోవడంతోపాటు విదేశీ విద్య ప్రవేశపరీక్షలపై ఇంటర్నెట్లో

లభ్యమయ్యే విస్తృత సమాచారాన్ని అందిపుచ్చుకోవాలి. వీటితోపాటు గుర్తింపున్న కన్సల్టెన్సీలను సందర్శించి పారెన్ ఎడ్యుకేషన్ గురించి, అభ్యుదయసాధనానికై అందించే కోర్సులు, వసతి సౌకర్యాలు, ఉద్యోగావకాశాలు వంటివాటిని తెలుసుకోవాలి.

ఆరోగ్యంపై శ్రద్ధ వహించండి:

ఎవరేం చేయాల్సిందో.. శారీరక, మానసిక ఆరోగ్యం చాలా అవసరం. ఇవి లేకపోతే ఎవరూ ఏమీ చేయలేరు. కాబట్టి దురలవాట్లకు దూరంగా ఉండండి. కళాశాలలో ఎన్సీసీ, ఎన్ఎస్ఎస్ వంటి వాటిలో చేరండి. మీకు ఆసక్తి ఉన్న గేమ్/స్పోర్ట్స్లో చురుకుగా పాల్గొనండి. వీటితోపాటు యోగా, మెడిటిషన్, ప్రాణాయామం వంటి వాటిలో శిక్షణ పొందండి. మంచి ఆహార అలవాట్లను పెంపొందించుకోవాలి. ప్రతి రోజూ వాకింగ్, స్ట్రెక్చింగ్, రన్నింగ్ చేస్తుండాలి. వీటివల్ల మీ మానసిక, శారీరక ఆరోగ్యాలు మెరుగుపడి రెండింటిలోనూ దృఢంగా తయారవుతారు. ఇది అటు చదువు, కెరీర్లో రాణించడానికి చోహదం చేస్తుంది.

గగన్ నారంగ్ కు ఒలింపిక్స్ పతకం

అశుకుమార్ శ్రీనివాసులు రెడ్డి
కెరెంట్ అఫైర్స్ నిపుణులు

కీడలు

ప్రారంభమైన లండన్ ఒలింపిక్స్

30వ ఒలింపిక్ క్రీడలు జూలై 27న లండన్ లోని ప్రధాన స్టేడియం స్టాట్స్ ఫీల్డ్ లో అట్టహాసంగా ప్రారంభమయ్యాయి. 19 రోజులపాటు 26 రకాల క్రీడల్లో జరిగే ఈ ఒలింపిక్స్ లో 204 దేశాల నుంచి 10,500 మంది క్రీడాకారులు పాల్గొంటున్నారు. 302 విభాగాల్లో పతకాలు బహూకరిస్తారు. భారత్ నుంచి 81 మంది క్రీడాకారులు పాల్గొంటున్నారు. మాటంగ్, బాక్సింగ్, ఆర్చరీ, బ్యాడ్మింటన్, టెన్నిస్ లతో సహా 13 రకాల క్రీడల్లో భారత క్రీడాకారులు పోటీ పడుతున్నారు. ప్రారంభ కార్యక్రమంలో భారత్ బృందానికి రెజ్లర్ సుశీల్ కుమార్ నేతృత్వం వహించాడు. లండన్ వేదికగా ఒలింపిక్స్ జరగడం ఇది మూడోసారి. ఇంతకుముందు 1948లో లండన్ లో జరిగాయి. ఆసియాలో జపాన్ (1964), దక్షిణ కొరియా (1988), చైనా (2008) మాత్రమే ఒలింపిక్స్ కు ఆతిథ్యమిచ్చాయి. ఆధునిక ఒలింపిక్ క్రీడలు 1896లో గ్రీస్ రాజధాని ఏథెన్స్ లో ప్రారంభమయ్యాయి.

చైనాకు తొలి స్వర్ణం

లండన్ ఒలింపిక్స్ లో తొలి స్వర్ణ పతకం చైనా షూటర్ యినిలింగ్ కు దక్కింది. జూలై 28న జరిగిన 10 మీటర్ల ఎయిర్ రైఫిల్ విభాగంలో ఈ స్వర్ణ పతకం సాధించింది.

భారత్ కు తొలి పతకం అందించిన గగన్ నారంగ్

హైదరాబాద్ కు చెందిన గగన్ నారంగ్ 2012 ఒలింపిక్స్ లో భారత్ కు తొలి పతకం అందించాడు. జూలై 30న నిర్వహించిన 10మీ. ఎయిర్ రైఫిల్ విభాగంలో మూడో స్థానంలో నిలిచి కాంస్య పతకం గెలిచాడు. ఈ పోటీలో రుమీనియాకు చెందిన ఆలిన్ జార్జి మాల్టో విను స్వర్ణం, ఇటలీకి చెందిన నికోలో కాంప్రియాని రజతం సాధించారు. ఫైనల్ లో మాల్టో వినుతో పాటు నారంగ్ 103.1 పాయింట్లు సాధించినా.. అర్జత పోటీల్లో పొందిన పాయింట్స్ ను కూడా కలపడంతో నారంగ్ కాంస్యంతో సరిపెట్టుకోవాల్సి వచ్చింది.

హామిల్టన్ కు హంగేరి గ్రాండ్ ప్రి

మెక్సికొలాన్ జట్టు డ్రెవర్ లీవిస్ హామిల్టన్ ఫార్ములా వన్ హంగేరి గ్రాండ్ ప్రి టైటిల్ సాధించాడు. బుడాపెస్ట్ లో జూలై 29న జరిగిన పోటీలో హామిల్టన్ మొదటి స్థానంలో నిలవగా, రైకో నెన్ రెండో స్థానం దక్కించుకున్నాడు.

జాతీయం

బ్రహ్మాన్ 32వ పరీక్ష

ఒడిశా తీరంలోని చాండిపూర్ ఇంటిగ్రేటెడ్ డిస్ట్ రేంజ్ నుంచి జూలై 29న నిర్వహించిన బ్రహ్మాన్ క్షిపణి పరీక్ష విజయవంతమైంది. బ్రహ్మాన్ ను పరీక్షించడం ఇది 32వ సారి. ఈ క్షిపణి 290 కి.మీ. దూరంలోని లక్ష్మాన్ గుట్ట వద్దనుంచి నరికొత్త ఉప వ్యవస్థల పనితీరును పరీక్షించేందుకు ఈ పరీక్ష జరిపారు. ఈ క్షిపణిని ఇప్పటికే సైనిక, నౌకా దళంలో చేర్చారు.

రాష్ట్రపతిగా ప్రణబ్ ప్రమాణం

భారత 13వ రాష్ట్రపతి (పదవీ పరంగా 14వ, వ్యక్తుల పరంగా 13వ)గా ప్రణబ్ ముఖర్జీ జూలై 25న పార్లమెంట్ సెంట్రల్ లో హాల్లో ప్రమాణ స్వీకారం చేశారు. సుప్రీంకోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తి జస్టిస్ సరోజ్ చౌదూరి కపాడియా ప్రణబ్ తో ప్రమాణ స్వీకారం చేయించారు. ఈ కార్యక్రమానికి పలువురు కేంద్రమంత్రిలు, విదేశీ ప్రతినిధులు కూడా హాజరయ్యారు.

దక్షిణాదిలో పెరుగుతున్న వాయు కాలుష్యం

దక్షిణాది రాష్ట్రాలు ఆంధ్రప్రదేశ్, కర్ణాటక, కేరళ, తమిళ నాడుతోపాటు ఒరిస్సా రాష్ట్రాల్లో అధిక స్థాయిలో వాయు

కాలుష్యం ఉందని కేంద్ర కాలుష్య నియంత్రణ బోర్డు (సీపీసీబీ) నివేదిక తెలిపింది. ఆత్యధిక కాలుష్యం కలిగించే పరిశ్రమల్లో 35.5 శాతం ఈ ఐదు రాష్ట్రాల్లో ఉన్నాయి. ఈ జాబితాలో 450 అత్యధిక కాలుష్య కారక పరిశ్రమలతో ఆంధ్రప్రదేశ్ అగ్రస్థానంలో ఉండగా, 161 పరిశ్రమలతో కర్ణాటక మూడో స్థానంలో ఉంది. ఈ తరహా పరిశ్రమలు ఒడిశాలో 65, కేరళలో 49 ఉన్నాయి.

కూచిపూడి నాట్యాచార్యుడు వెంపటి మృతి

ప్రముఖ కూచిపూడి నాట్యాచార్యుడు వెంపటి చిన సత్యం (83) జూలై 29న చైన్నెలో మరణించారు. కూచిపూడి నాట్యానికి అంతర్జాతీయ ఖ్యాతి తీసుకువచ్చిన ఆయన కృష్ణా జిల్లాలోని కూచిపూడి గ్రామంలో 1929 అక్టోబర్ 25న జన్మించారు. 18 ఏళ్ల వయసులో కూచిపూడి నృత్యాన్ని అభ్యసించారు. 1963లో కూచిపూడి ఆర్ట్ అకాడెమీని నెలకొల్పారు. శ్రీ కృష్ణ పారిశ్రామిక, శ్రీనివాస కళ్యాణం, రుక్మిణీ కళ్యాణం, చందాలిక, హరవిలాసం వంటి అనేక నృత్య రూపకాలను రూపొందించారు. 2008 జూన్ లో అమెరికాలో 300 మంది కళాకారులతో ఏక కాలంలో 'జతిస్వరం' ప్రదర్శించి గిన్నిస్ బుక్ రికార్డు సాధించారు. 100 కు పైగా తెలుగు చిత్రాలకు కూడా నృత్య

దర్శకత్వం వహించారు. రేఖ, హేమమాలిని వంటి ప్రముఖ నటీమణులకు కూచిపూడి నృత్యంలో శిక్షణనిచ్చారు. కూచిపూడి నృత్యం ద్వారా కళారంగానికి ఆయన చేసిన సేవలకుగాను 1967లో సంగీత అకాడెమీ ఫెలోషిప్, 1968లో పద్మభూషణ్ పురస్కారాలు లభించాయి.

అసోం అల్లర్లలో 44 మంది మృతి

అసోంలోని కోక్రాజార్, చిరాంగ్, దుబ్రి జిల్లాల్లో చెలరేగిన ఘర్షణ, హింసాత్మక సంఘటనల్లో అనేక మంది మృతి చెందారు. రెండు లక్షల మంది నిరాశ్రయులయ్యారు. కోక్రాజార్ జిల్లాలో బోడోలు, మరో వర్గానికి చెందిన వలసవాదుల మధ్య వైరమే ఈ అల్లర్లకు కారణం.

ఇస్రో చైర్మన్ కు ఎన్ కే యూ గౌరవ డాక్టరేట్

భారత అంతరిక్ష పరిశోధన సంస్థ (ఇస్రో) చైర్మన్ డాక్టర్ కె. రాధాకృష్ణన్ కు శ్రీ కృష్ణదేవరాయ యూనివర్సిటీ గౌరవ డాక్టరేట్ బహూకరించింది. జూలై 30న నిర్వహించిన యూనివర్సిటీ స్నాతకోత్సవంలో ఈ పురస్కారాన్ని అందించారు.

అంతర్జాతీయం

రామన్ మెగసెసె అవార్డులు

2012 సంవత్సరానికి రామన్ మెగసెసె అవార్డులను మనీలా (ఫిలిప్పైన్స్)లోని రామన్ మెగసెసె అవార్డ్ ఫౌండేషన్ జూలై 25న ప్రకటించింది.

సామాజిక సేవ విభాగంలో

తమిళనాడులోని కృష్ణగిరికి చెందిన కులండ్ ప్రాన్సిస్ కు ఈ అవార్డు లభించింది. కృష్ణగిరిలో ఇంటిగ్రేటెడ్ విలేజ్ డెవలప్ మెంట్ ప్రోగ్రామ్ (ఇవిడి) అనే స్వచ్ఛంద సంస్థను నిర్వహిస్తున్న ప్రాన్సిస్ గ్రామాల్లో మహిళలు, వారి కుటుంబాల ఆర్థిక సాధికారత కోసం కృషి చేస్తున్నారు. మూడు జిల్లాల్లో 7000 స్వయం సహాయక బృందాలను ఏర్పాటు చేశారు. కులండ్ ప్రాన్సిస్ (భారత్)తోపాటు చెన్ పు-చు(చైనా), రాముల్ డేవిడ్ (ఫిలిప్పైన్స్), యాంగ్ సెయిన్ కోమా(కాంబోడియా), అంజోనీ రువిండి జర్నో(ఇండోనేషియా), సౌరా రిజ్వా నా హసన్(బంగ్లాదేశ్)లు అవార్డుకు ఎంపికయ్యారు.

ఫిలిప్పైన్స్ మూడో అధ్యక్షుడు పేటె 1957లో ఏర్పాటైన ఈ అవార్డు ఆసియాలో అత్యున్నతమైందిగా ఆసియా సోషల్ గా దీనిని భావిస్తారు. తాజా విజేతలతో కలిపి ఇప్పటివరకు 296 మందికి మెగసెసె పురస్కారాలు లభించాయి. వీరిలో అత్యధికులు భారత్ కు చెందిన వారే (48 మంది) కావడం విశేషం. భారత్ తర్వాత 36 మందితో ఫిలిప్పైన్స్ రెండో స్థానంలో ఉంది. ప్రభుత్వ సేవ, ప్రజాసేవ, సామాజిక నాయకత్వం, జర్నలిజం-సాహిత్యం-సృజనాత్మక కళలు, శాంతి, అంతర్జాతీయ అవగాహన, ఎదుగుతున్న నాయకత్వం వంటి ఆరు రంగాల్లో కృషి చేసిన వారికి ఈ అవార్డు బహూకరిస్తారు.

ఉగాండాలో 'ఇబోలో' వైరస్

ప్రాణాంతక 'ఇబోలో' వైరస్ సోకి ఉగాండాలో ఒక్క

జూలైలోనే 14 మంది మరణించారు. ఇబోలో వైరస్ కు వ్యాక్సిన్, చికిత్స లేదు. ఉగాండాలో 2000లో ఈ వ్యాధి బారిన పడి 224 మంది మరణించారు. ఈ వ్యాధితో జ్వరం సోకిన వారు త్వరగా మృతి చెందుతారు. ఇది త్వరగా వ్యాపించే అంటువ్యాధి.

యూఎస్ ప్రెసిడెన్షియల్ అవార్డు

యువ శాస్త్రవేత్తలకిచ్చే అమెరికా అత్యున్నత యూఎస్ ప్రెసిడెన్షియల్ అవార్డు భారత సంతతికి చెందిన నలుగురికి దక్కింది. వీరిలో ఆంధ్రప్రదేశ్ కు చెందిన శ్రీదేవి వేదుల శర్మతో పాటు పవన్ సిన్హా, పరాగ్ ఎ పాల్కె, చిజు పర్వేదాస్ ఉన్నారు. ప్రెసిడెంట్ ఎర్రీ తెరెర్ అవార్డ్ ఫర్ సైంటిస్ట్ అండ్ ఇంజనీర్స్ గా వీరిలో ఈ అవార్డును 1996లో ఏర్పాటు చేశారు. ఇంజనీరింగ్, శాస్త్ర సాంకేతిక రంగాల్లో వ్యక్తిగతంగా సాధించిన విజయాలకు ఈ అవార్డు బహూకరిస్తారు.

నేషనల్ కౌన్సిల్ ఆఫ్ ఆర్ట్స్ లో భారత సంతతి మహిళ

అమెరికా నేషనల్ కౌన్సిల్ ఆఫ్ ఆర్ట్స్ లో భారత సంతతికి చెందిన నాట్యకారిణి రాణీ రామస్వామిని అమెరికా అధ్యక్షుడు ఒబామా నియమించారు.

ఘనా అధ్యక్షుడిగా జాన్ ద్రమాని మహామా

రిపబ్లిక్ ఆఫ్ ఘనా కొత్త అధ్యక్షుడిగా జాన్ ద్రమాని మహామా జూలై 25న ప్రమాణ స్వీకారం చేశారు. మహామా 2009 జనవరి నుంచి ఉపాధ్యక్షుడిగా ఉన్నారు. అధ్యక్షుడు జాన్ అట్టా మీల్స్ జూలై 24న మరణించడంతో మహామా అధ్యక్ష బాధ్యతలు చేపట్టారు.

హై స్పీడ్ ఇంటర్నెట్

అత్యంత వేగవంతమైన ఇంటర్నెట్ కనెక్షన్ ఆవిష్కరించి నట్లు గూగుల్ సంస్థ జూలై 28న ప్రకటించింది. దీనికి 'గూగుల్ ఫైబర్ సర్వీస్'గా పేరు పెట్టింది. సెకనుకు ఒక గిగాబైట్ (1 జీబీ) వేగంతో పనిచేసే ఈ వ్యవస్థ ప్రపంచంలోనే వేగవంతమైన ఇంటర్నెట్ సర్వీస్. దీని ద్వారా సెకనుకు ఒక సెనిమా డౌన్లోడ్ చేసుకోవచ్చు. ఒకే సమయంలో 8 టీవీ చానల్స్ ప్రదర్శనలను రికార్డు చేయొచ్చు. 500 గంటల కార్యక్రమాలను భద్రపరచుకోవచ్చు. ఈ వ్యవస్థను మొదటిసారిగా మిస్సోరి రాష్ట్రంలోని కాన్సాస్ సిటీలో ఆవిష్కరించారు. సెప్టెంబర్ నుంచి ఈ సగరంలో ఇన్స్టాలేషన్లు ప్రారంభించి, తర్వాత ఇతర నగరాలకు విస్తరిస్తారు.

మరో సౌర కుటుంబం!

మన సౌర కుటుంబం మూడిరిగానే గ్రహాలు క్రమపద్ధతిలో, సమాంతర కక్ష్యల్లో తిరుగుతున్న మరో సౌర వ్యవస్థను యూనివర్సిటీ ఆఫ్ కాలిఫోర్నియా ఐగో శాస్త్రవేత్తలు కనుగొన్నారు. సూర్యుడి చుట్టూ తిరుగుతున్న మన గ్రహాల వ్యవస్థ మూడిరిగానే అక్కడి గ్రహాల వ్యవస్థ కూడా ఏర్పడిందని వెల్లడించారు.

భూమికి 10 వేల కాంతి సంవత్సరాల దూరంలో కెప్లర్-90 అనే భారీ నక్షత్రం చుట్టూ ఇలాంటి గ్రహ వ్యవస్థ ఉన్నట్లు కనుగొన్నామని యూనివర్సిటీ ఆఫ్ కాలిఫోర్నియా పరిశోధకులు ప్రకటించారు. నాసాకు చెందిన కెప్లర్ స్పేస్ టెలిస్కోప్ ను ఉపయోగించి ఈ వ్యవస్థను గుర్తించారు. మన సౌర కుటుంబం ఆవల ఇలాంటి గ్రహ వ్యవస్థ ఉన్నట్లు కనుగొనడం ఇదే తొలిసారి. మన సూర్యుడి ప్రమాణానికి సమాంతరంగా ఇక్కడ గ్రహాల మార్గాలున్నాయని, ఈ కొత్త అధిగ్రహ వ్యవస్థలోని మూడు గ్రహాల మార్గాలు కూడా అక్కడి సూర్యుడి క్రమణానికి సమాంతరంగా ఉన్నాయని శాస్త్రవేత్తలు పేర్కొన్నారు.

Ask the expert

డా. మురళీధరన్
డి.ఎం.ఇ. నెట్వర్క్

ఆర్మీలో డాక్టర్గా కెరీర్ ప్రారంభించాలంటే?

యూఎస్ఎల్లో ఏరోనాటికల్ ఇంజనీరింగ్లో ఎంఎస్ చేయాలనుకుంటున్నాను? వివరాలు తెలపండి?

- లక్ష్మి, హైదరాబాద్.

యూఎస్ఎల్లో ఎంఎస్ చేయాలంటే ముందుగా ఆర్మీలో చేరి స్థిరపడే అవకాశం పెంచుకోవాలి. సంబంధిత ప్రవేశ పరీక్షను దాదాపుగా ఏడాదిన్నర ముందుగానే ప్రారంభించాలి. ఈ క్రమంలో ఆర్మీలో యూనివర్సిటీలు, వాటి అడ్మిషన్ ప్రక్రియను తెలుసుకోవాలి. సాధారణంగా ఏ దేశంలోనైనా అడ్మిషన్ విధానం ఏ రెండు ఇన్స్టిట్యూట్ల మధ్య ఒకే మాదిరిగా ఉండదు. ఇన్స్టిట్యూట్ల స్థాయి, పూర్వ చరిత్ర ఆధారంగా నిబంధనలు వేర్వేరుగా ఉంటాయి. కాబట్టి యూఎస్ఎల్లో ఏరోనాటికల్ కోర్సును ఆఫర్ చేస్తున్న యూనివర్సిటీలు, అడ్మిషన్ కోసం అవి పాటించే ప్రమాణాలను తెలుసుకోవాలి. ఈ క్రమంలో దాదాపు 10 నుంచి 12 బాప్ యూనివర్సిటీలను షార్ట్ లిస్ట్ చేసుకోవాలి. విద్యార్థులు తాము ఎంచుకున్న కళాశాలలలో ఏడాది ముందుగా సంప్రదించుకుని మొదలు

పెట్టాలి. కోర్సు అప్లికేషన్, ఇతర సమాచారం కోసం ఆయా ఇన్స్టిట్యూట్లకు ఈ సమయంలోనే వినతి పత్రాలు సమర్పించాలి. ఆ సమాచారం పొందాక.. రికమెండేషన్ లెటర్లు సిద్ధం చేసుకోవడం ఎంతో ముఖ్యమైన దశ. ఇందుకోసం విద్యార్థులు తమకు బాగా తెలిసిన ప్రొఫెసర్లు లేదా ప్రొఫెషనల్స్ను సంప్రదించడం మంచిది. దీంతోపాటు తాము చదువుతున్న విద్యా సంస్థల నుంచి సంబంధిత డాక్యుమెంట్ల కోసం దరఖాస్తు చేసుకోవాలి. సాధారణంగా ప్రతి ఇన్స్టిట్యూట్ ప్రవేశ సమయానికి 4.5 నెలల ముందే తుది జాబితా రూపొందిస్తుంది. ఈ క్రమంలో విద్యార్థులకు సమాచారం కూడా పంపుతుంది. ప్రవేశం కల్పించిన ఇన్స్టిట్యూట్లు అందించే ఇ-20 ఫామ్తో వీసా కోసం దరఖాస్తు చేయాలి. ఇందుకోసం సంబంధిత కాన్సులేట్ లేదా ఎంబసీ అధికారుల్ని సంప్రదించాలి. దరఖాస్తు సమయంలోనే.. అందుబాటులో ఉన్న తేదీల్లో తమకు అనుకూలమైన తేదీలను వీసా ఇంటర్వ్యూ కోసం ఎంచుకోవడం

మంచిది.

యూఎస్ఎల్లో దాదాపు అన్ని యూనివర్సిటీలు టోపి/ టీఆర్ఈ స్కూల్ ఆధారంగా ఎంఎస్లో ప్రవేశం కల్పిస్తున్నాయి. ఇంజనీరింగ్ విద్యార్థులు చివరి సంవత్సరంలోనే ఈ పరీక్షలకు హాజరవుతున్నారు. అలా కాకుండా మూడో సంవత్సరంలోనే వీటిని పూర్తి చేసుకోవడం మంచిది. ఒకవేళ మొదట్లో నిరాశపడితే ఫలితాలు వచ్చినా సరిదిద్దుకునే వీలుంటుంది. అంతేకాకుండా.. చివరి సంవత్సరంలో ఉండే ప్రాజెక్ట్ వర్క్ ఒత్తిడివల్ల ఈ పరీక్షలకు ప్రేరేపకత సమయం లభించకపోవచ్చు.

ఉపయోగపడే వెబ్సైట్లు:

- www.msinsus.com
- http://studysusa.com
- www.vfsusa.co.in
- www.studyusa.in
- www.usnews.com

ఆర్మీలో డాక్టర్గా కెరీర్ ప్రారంభించాలనుకుంటున్నాను. దీనికి సంబంధించిన వివరాలను తెలపండి?

- వర్ణ, కరీంనగర్.

ఆర్మీలో డాక్టర్గా కెరీర్ ప్రారంభించడానికి రెండు మార్గాలు.. ఒకటి ఆర్మీఫోర్స్ మెడికల్ కాలేజీ నుంచి ఎంబీబీఎస్ చేయడం, ఎంప్లాయ్మెంట్ నోటిఫికేషన్ ఆధారంగా ఆర్మీలో డాక్టర్ చేరడం. ఆర్మీలో డాక్టర్గా సేవలు అందించడానికి వేదికగా నిలుస్తోంది ఆర్మీఫోర్స్ మెడికల్ కాలేజీ(ఎంఫ్ఎంసీ)-వైజ్. ఈ ఇన్స్టిట్యూట్ నుంచి ఎంబీబీఎస్ చేయడం ద్వారా ఆర్మీలో డాక్టర్గా కెరీర్ ప్రారంభించవచ్చు. ఎంబీబీఎస్లో ప్రవేశం కోసం ఎంఫ్ఎంసీ జాతీయ స్థాయిలో ఎంట్రన్స్ టెస్ట్ నిర్వహిస్తుంది. ఎంఫ్ఎంసీలో ప్రవేశానికి ప్రతి ఏటా

ఎంట్రన్స్ టెస్ట్ నిర్వహిస్తారు. ఈ ఎంట్రన్స్ టెస్ట్ ద్వారా ఏటా 130 మంది విద్యార్థులను చేర్చుకుంటారు. ఎంట్రన్స్ టెస్ట్ 200 ప్రశ్నలకు, 200 మార్కులకు అట్టేకివే రూపంలో ఉంటుంది. ఇందుకోసం 2 గంటల సమయం కేటాయిస్తారు. బయాలజీ (బోటనీ, జీవాలజీలను కలిపి), ఫిజిక్స్, కెమిస్ట్రీల నుంచి 50 ప్రశ్నల బొంబున వస్తాయి. ఇంటిలిజెన్స్, లాజికల్ రీజనింగ్లపై 25 ప్రశ్నలు, ఇంగ్లీష్ లాంగ్వేజ్, కాంప్రహెన్షన్లపై 25 ప్రశ్నలుంటాయి. ప్రతి తప్ప సమాధానానికి 0.25 సెకెంట్ మార్కులు ఉంటాయి. రాత పరీక్షలో ఉత్తీర్ణులకు తర్వాతి దశలో ఇంటర్వ్యూ, మెడికల్ టెస్ట్ ఉంటుంది. వీటి ఆధారంగా సీటు ఖరారు చేస్తారు. సంబంధిత నోటిఫికేషన్ జనవరి/ఫిబ్రవరిలో వెలువడుతుంది. పరీక్ష మే నెలలో ఉంటుంది.

ఆర్థిక: 60 శాతం మార్కులతో ఇంటర్మీడియట్(ఇంగ్లీష్, ఫిజిక్స్, కెమిస్ట్రీ, బయాలజీ సజ్జెక్టులతో) ఉత్తీర్ణత. భారతీయులే ఉండాలి. అవివాహితులు మాత్రమే అర్హులు. మెడికల్ గా ఫీట్గా ఉండాలి. కనీస వయసు: 17 సంవత్సరాలు, గరిష్ట వయసు: 22 సంవత్సరాలు మించకూడదు.

ఎంఫ్ఎంసీ కాకుండా.. ఆర్మీ నేరుగా విడుదల చేసే ఎంప్లాయ్మెంట్ నోటిఫికేషన్ ద్వారా మెడికల్ కాప్స్ను రిక్రూట్ చేసుకుంటుంది. ఈ విధంగా కూడా ఆర్మీలో డాక్టర్గా కెరీర్ ప్రారంభించవచ్చు. సంబంధిత నోటిఫికేషన్ కోసం ఎంప్లాయ్మెంట్ న్యూస్ లేదా ఆర్మీ వెబ్సైట్ చూడొచ్చు.

వివరాలకు: <http://afmc.nic.in>,
<http://indianarmy.nic.in>

జాబ్స్ ఇన్ఫో

ఎస్బీఐ అసోసియేట్ బ్యాంక్స్లో 7740 క్లర్కల పోస్టులు

స్టేట్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా (ఎస్బీఐ), అసోసియేట్ బ్యాంక్స్లో క్లర్కల కేడర్ పోస్టుల భర్తీకి నోటిఫికేషన్ వెలువడింది.

మొత్తం పోస్టుల సంఖ్య: 7740

మన రాష్ట్రానికి కేటాయించిన పోస్టులు: 1002

ఆర్థిక: 60 శాతం మార్కులతో ఇంటర్మీడియట్ లేదా ఏదైనా గ్రాడ్యుయేషన్.

వయసు: ఆగస్టు 1, 2012 నాటికి 18- 28 ఏళ్లు.

ఎంపిక విధానం: రాత పరీక్ష ద్వారా. ఇందులో జనరల్ అవేర్సెస్, జనరల్ ఇంగ్లీష్, క్వాంటిటేటివ్ అప్టిట్యూడ్, రిజనింగ్ ఎవిలిటీ, మార్కెటింగ్ అప్టిట్యూడ్ / కంప్యూటర్ నాలెడ్జ్ అంశాల్లో ప్రశ్నలు వస్తాయి.

అప్లికేషన్ టైమ్లో ప్రశ్నపత్రం ఉంటుంది.

రాత పరీక్ష తేదీలు: ఆగస్టు 7, 14, 2012.

దరఖాస్తు: ఆన్లైన్లో దరఖాస్తు చేసుకోవాలి. ఆన్లైన్ రిజిస్ట్రేషన్ ప్రారంభం: జూలై 30, 2012.

ఆన్లైన్ రిజిస్ట్రేషన్ ముగింపు: ఆగస్టు 13, 2012.

వివరాలకు: www.sbi.co.in

ఏపీఎస్సీ-పాలిటెక్నిక్ లెక్చరర్స్ నోటిఫికేషన్

ఆంధ్రప్రదేశ్ పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్(ఏపీఎస్సీ), ప్రభుత్వ పాలిటెక్నిక్ కాలేజీల్లో ఇంజనీరింగ్-నాన్ ఇంజనీరింగ్ విభాగాల్లో లెక్చరర్స్ నియామకం కోసం నోటిఫికేషన్ విడుదల చేసింది. ఈ నోటిఫికేషన్ ద్వారా 20 విభాగాల్లో మొత్తం 869 ఖాళీలను భర్తీ చేయనుంది.

భర్తీ చేసే పోస్టులు:

విభాగాలు	ఖాళీలు
■ సివిల్ ఇంజనీరింగ్	133
■ మెకానికల్ ఇంజనీరింగ్	138
■ ఎలక్ట్రికల్ అండ్ ఎలక్ట్రానిక్స్ ఇంజనీరింగ్	138
■ ఎలక్ట్రానిక్స్ అండ్ కమ్యూనికేషన్ ఇంజనీరింగ్	130
■ కంప్యూటర్ ఇంజనీరింగ్	49
■ టెక్నోలజీ టెక్నాలజీ	8
■ ఇన్ఫర్మేషన్ టెక్నాలజీ	4
■ ఆటోమొబైల్ ఇంజనీరింగ్	5
■ ఫుటర్ టెక్నాలజీ	3
■ ప్లాస్టిక్ టెక్నాలజీ	2
■ ఆర్కైటెక్చరల్ ఇంజనీరింగ్	1
■ గార్మెంట్ టెక్నాలజీ	1
■ సిరామిక్ టెక్నాలజీ	1
■ లిథోగ్రఫీ(Lithography)	1
■ టన్నరీ (Tannery)	2
■ ఇంగ్లీష్	60
■ మ్యాథమెటిక్స్	55
■ ఫిజిక్స్	60

■ కెమిస్ట్రీ 60
■ కమ్యూనిటీ అండ్ కంప్యూటర్ ప్రాజెక్ట్ 18
వయసు: జూలై 1, 2012 నాటికి 18-35 ఏళ్లు. నిర్దేశిత అభ్యర్థులకు నిబంధనల మేరకు వయో సడలింపు ఉంటుంది. ఎంపిక విధానం: రెండు దశలుగా ఉంటుంది. మొదటి దశలో రాత పరీక్ష నిర్వహిస్తారు. ఇందులో క్వాల్లిఫై అయిన వారు తర్వాతి దశ ఇంటర్వ్యూకు హాజరు కావాలి. రాత పరీక్ష ఇంటర్వ్యూ రెండు దశలకు కలిపి మొత్తం 500 మార్కులు కేటాయిస్తారు. రాత పరీక్ష: అప్లికేషన్ విధానంలో నిర్వహించే రాత పరీక్షను మొత్తం 450 మార్కులు కేటాయిస్తారు. ఇందులో రెండు పేపర్లు ఉంటాయి. మొదటి పేపర్కు 150 మార్కులు కేటాయిస్తారు. ఈ పేపర్ అన్ని బ్రాండ్ అభ్యర్థులకు కామన్గా ఉంటుంది. ఈ పేపర్లో జనరల్ స్టడీస్, మెంటల్ ఎవిలిటీ విభాగాల నుంచి ప్రశ్నలు అడుగుతారు. మొత్తం 150 ప్రశ్నలకు 150 నిమిషాల్లో సమాధానాలను గుర్తించాలి. రెండో పేపర్లో సంబంధిత సజ్జెక్టు ప్రశ్నలు ఉంటాయి. ఈ పేపర్కు 300 మార్కులు కేటాయిస్తారు. మొత్తం 150 ప్రశ్నలకు 150 నిమిషాల్లో సమాధానాలను గుర్తించాలి. ఇంటర్వ్యూ: రాత పరీక్షలో క్వాల్లిఫై అయిన అభ్యర్థులకు 50 మార్కులకు ఇంటర్వ్యూ నిర్వహిస్తారు. మధ్య ఆన్లైన్ ద్వారా దరఖాస్తు చేసుకోవాలి. ఫీజు చెల్లించడానికి చివరి తేదీ: డిసెంబర్ 4, 2012. పరీక్ష తేదీ: జనవరి 6, 2013. వివరాల కోసం: www.apspsc.gov.in/

ఆర్మీ పోలీస్ ఫోర్స్ ఎగ్జామినేషన్

యూనియన్ పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ (యూపీఎస్సీ) - న్యూఢిల్లీ, సెంట్రల్ ఆర్మీ పోలీస్ ఫోర్స్ సెలెక్షన్ అసైస్టెంట్ కమాండెంట్ కేడర్ ఉద్యోగాల భర్తీ కోసం నిర్వహించే ఆర్మీ పోలీస్ ఫోర్స్ ఎగ్జామినేషన్ దరఖాస్తులను ఆహ్వానిస్తోంది. ఎగ్జామిన్ ద్వారా భర్తీ చేసే పోస్టుల సంఖ్య: 401 భర్తీ చేసే విభాగాల వారిగా ఖాళీలు:

- బోర్డర్ సెక్యూరిటీ ఫోర్స్ 94
  - సెంట్రల్ రిజర్వ్ పోలీస్ ఫోర్స్ 238
  - సెంట్రల్ ఇండస్ట్రియల్ సెక్యూరిటీ ఫోర్స్ 44
  - ఇండో-టిబెటన్ బోర్డర్ పోలీస్ ఫోర్స్ 26
  - సశస్త్ర సీమా బల్ 14
- ఆర్థిక: ఏదైనా గ్రాడ్యుయేషన్. నిర్దేశించిన విధంగా కారీరక ప్రమాణాలు ఉండాలి. వయసు: 20-25 ఏళ్లు. నిర్దేశిత అభ్యర్థులకు నిబంధనల మేరకు వయో సడలింపు ఉంటుంది. ఎంపిక విధానం: రాత పరీక్ష, ఫిజికల్ టెస్ట్, మెడికల్ టెస్ట్ ఆధారంగా ఉంటుంది. రాత పరీక్ష తేదీ: నవంబర్ 11, 2012. దరఖాస్తు: ఆన్లైన్ ద్వారా దరఖాస్తు చేసుకోవాలి. ఆన్లైన్ రిజిస్ట్రేషన్ చివరి తేదీ: ఆగస్టు 27, 2012. వివరాలకు: www.upsc.gov.in

భవిత

స్వర్ణయా వర్ధతే విద్య

స్టేట్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా

7740 క్లరికల్ పోస్టుల

భర్తీ కోసం నోటిఫికేషన్

విడుదల చేసిన నేపథ్యంలో..

పరీక్ష వివరాలు..ప్రిపరేషన్ ప్లాన్..

11

f Sakshi Bhavita TV Program on Facebook [facebook.com/sakshibhavita](https://www.facebook.com/sakshibhavita)

ఉద్యోగాలు..ఇంజనీరింగ్, మెడిసిన్, మేనేజ్మెంట్ కోర్సులు చదివినవారికేనా? ఈ కోర్సుల స్థాయిలో మిగతా కోర్సుల్లో జీతభత్యాలు అందుకోవడం అసాధ్యమా? ఎంతమాత్రం కాదు. ఇటీవల కాలంలో ఎక్కువ మంది విద్యార్థులు దూరమవుతున్న సోషల్ సైన్సెస్ కోర్సులు సైతం లక్షల్లోనే జీతభత్యాలు అందిస్తున్నాయి. సోషల్ సైన్సెస్ కోర్సులు అందించడంలో జాతీయస్థాయిలో పేరొందిన టాటా ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ సోషల్ సైన్సెస్ (టిస్) హైదరాబాద్ క్యాంపస్లోనూ కోర్సులు ప్రారంభించింది. ఈ నేపథ్యంలో టీస్ కోర్సులపై ఫోకస్...

టిస్

సోషల్ సైన్సెస్ కోర్సుల్లో మేటి

టీఆర్పీఎస్..

యువతకు 'ఇన్ కం' ట్యాక్స్ చేయూత

2

ఆదాయ మార్గాల అన్వేషణలో ఉన్న యువతకు.. స్వయం ఉపాధి దిశగా ఆలోచించే ఉత్సాహ వంతులకు..అదనపు ఆదాయం కోరుకునే వారికి..చేయూతనందించేందుకు ఇన్ కం ట్యాక్స్ డిపార్ట్మెంట్ ప్రవేశ పెట్టిన పథకం.. టీఆర్పీఎస్. బ్యాచిలర్ డిగ్రీ పూర్తి చేసిన ప్రతి ఒక్కరికీ అర్హత గలిగిన టీఆర్పీఎస్ తాజా నోటిఫికేషన్, ఈ సర్టిఫికేట్ ద్వారా కలిగే ప్రయోజనాలపై ఫోకస్..

3

4

'మెడిసిన్ అబ్రాడ్'పై ఫోకస్

- సివిల్స్ మెయిన్స్-జీఎస్ ప్రిపరేషన్ గైడ్లెన్స్
- గ్రూప్-1 మెయిన్స్-పేపర్-4 ప్రశ్నలు.. టిప్స్ టు స్కోర్ మోర్.

8,9

ప్రతిష్టాత్మక క్యాట్ పరీక్షకు ఈ ఏడాది కన్వీనర్ గా వ్యవహరించే అరుదైన గౌరవం తెలుగు వ్యక్తికి దొరికింది. మన రాష్ట్రంలోని గుంటూరు నుంచి ప్రస్థానం ప్రారంభించి.. తన ప్రతిభతో ఐఐఎం-కోజికోడ్ లో మంచి ఫ్యాకల్టీ గా గుర్తింపు పొందిన ఎస్ఎస్ఎస్ కుమార్.. మరో గౌరవం సొంతం చేసుకున్నారు. ఈ ఏడాది ఐఐఎం-కోజికోడ్ కో-ఆర్డినేట్ చేసే క్యాట్-2012కు కన్వీనర్ గా వ్యవహరించనున్నారు. సహచరులు.. ట్రిపుల్ 'ఎస్'(ఎస్ఎస్ఎస్)గా సంబోధించే కుమార్..క్యాట్ నోటిఫికేషన్ విడుదలైన సందర్భంగా సాక్షి భవితకు ఎక్స్ క్లూజివ్ ఇంటర్వ్యూ ఇచ్చారు. అందులోని ముఖ్యాంశాలు..

- కోర్సులో నిష్ణాతులుగా మారితే అవకాశాలకు కొదవుండదు.
- డిప్లొమా స్థాయిలో పాలిటెక్నిక్ లను పట్టింపు చేసేందుకు పకడ్బందీ చర్యలు.
- కోర్సులో భాగంగా ఆరు నెలల ఇండస్ట్రీ ఎక్స్ పోజర్ తప్పనిసరి.
- ఇంజనీరింగ్ కాలేజీలలోనూ స్కీల్ డెవలప్ మెంట్ సెంటర్స్.
- పరిశ్రమ వర్గాల భాగస్వామ్యంతో కొత్త నిలబెట్టిన రూపకల్పన.

రాష్ట్ర సాంకేతిక విద్యాశాఖ కమిషనర్ అజయ్ జైన్ తో ప్రత్యేక ఇంటర్వ్యూ

7

ప్రతి ఆదివారం ఉదయం 9-30 నుంచి 10గంటల వరకు.. మీ సాక్షి టీవీలో

మీరు ఉద్యోగావకాశాల కోసం ఎదురు చూస్తున్నారా? ఏపీపీఎస్సీ గ్రూప్స్, సివిల్స్, బ్యాంక్స్ వంటి పోటీ పరీక్షలకు సిద్ధమవుతున్నారా? అయితే సాక్షి భవిత టీవీ ప్రోగ్రాం చూడండి

వివిధ రంగాల్లో ఉపాధి.. కెరీర్ ఎంపికలో మెలకువలు.. తాజా ఉద్యోగాల సమాచారం.. అడ్మిషన్ వివరాలు.. విద్యా సమాచారం.. స్కాలర్ షిప్స్ వివరాలు... ఇంకా మరెన్నో...

భవిత

టీఆర్పీఎస్.. యువతకు 'ఇన్కం' ట్యాక్స్ చేయూత

బ్యాచిలర్ డిగ్రీ పూర్తి చేశారా?

ఆదాయ మార్గాల కోసం అన్వేషిస్తున్నారా?

మీకు నచ్చిన సమయంలో పని చేయాలని అభిలషిస్తున్నారా?

అయితే మీలాంటి వారికి ఆహ్వానం పలుకుతోంది ఆదాయం పన్ను శాఖ.

దేశానికి ప్రధాన ఆదాయ వనరులైన ఇన్కం ట్యాక్స్, సర్వీస్ ట్యాక్స్ రిటర్న్లను దాఖలు చేసే విషయంలో ఆయా వ్యక్తులు,

సంస్థలకు ఎదురవుతున్న ఇబ్బందులను దృష్టిలో పెట్టుకుని సరికొత్త పథకానికి రూపకల్పన చేసింది ఆదాయం పన్ను శాఖ. అదే ట్యాక్స్ రిటర్న్స్ ప్రీమిర్స్ స్కీం (టీఆర్పీఎస్). అటు పన్ను చెల్లింపుదారులకు, ప్రభుత్వానికి.. ఇటు ఆదాయ అన్వేషణలో ఉన్న యువతకు ప్రయోజనకరంగా మారుతున్న టీఆర్పీఎస్ తాజా నోటిఫికేషన్, విధివిధానాలపై విశ్లేషణ..

'ఇన్కం ట్యాక్స్ రిటర్న్స్ ఫైల్ చేయడమా? అదో పెద్ద వ్యవహారం.'

- పన్ను చెల్లింపుదారుల్లో నెలకొన్న అభిప్రాయం.

'దాదర్శిత అకౌంటింగ్ సంఖ్య తక్కువగా ఉంటోంది. వ్యక్తులు తమ ఆదాయం వెన్ను మునిగిపోతే ఇబ్బందులు ఎదుర్కొంటున్నారు. దీంతో పన్ను రాలిడి తగ్గుతోంది'

- ఇది ప్రభుత్వ అభిప్రాయం.

ఈ రెండు కోణాలకు పరిష్కార మార్గంగా కేంద్ర ప్రభుత్వం తొలిసారి 2006లో ప్రవేశ పెట్టిన పథకమే ట్యాక్స్ రిటర్న్స్ ప్రీమిర్స్ స్కీం. ఈ స్కీం ద్వారా దేశ వ్యాప్తంగా అయిదు వేల మందికి ఇన్కం ట్యాక్స్, సర్వీస్ ట్యాక్స్ విధివిధానాలపై, పన్ను మదింపుపై శిక్షణనిస్తారు. శిక్షణ విజయవంతంగా పూర్తి చేసుకున్న అభ్యర్థులకు సర్టిఫికేట్ పాటు గుర్తింపు నెంబర్ కేటాయిస్తారు. అప్పట్నుంచి ఆ అభ్యర్థులకు వ్యక్తులు, సంస్థల తరఫున ఇన్కం ట్యాక్స్, సర్వీస్ ట్యాక్స్ రిటర్న్స్ దాఖలు చేసే అర్హత లభిస్తుంది.

2006లో తొలి బ్యాచ్ లో దేశవ్యాప్తంగా అయిదు వేల మందికి టీఆర్పీఎస్ ద్వారా శిక్షణనిచ్చిన ఆదాయం పన్ను శాఖ.. తాజాగా రెండో బ్యాచ్ కు నోటిఫికేషన్ జారీ చేసింది.

NIIT.. ట్యాక్స్ మనీలతో ఒప్పందం:

దేశవ్యాప్తంగా అయిదువేల మందికి శిక్షణనిచ్చే క్రమంలో ప్రభుత్వం.. ప్రముఖ శిక్షణ సంస్థ NIIT, పన్నుల చట్టాల పరిశోధనలు, ప్రచురణల్లో పేరుగాంచిన ట్యాక్స్ మనీ సంస్థలతో ఒప్పందం కుదుర్చుకుంది. ఆదాయం పన్ను శాఖ ఆవసరాలకు తగిన విధంగా కోర్సు కరివ్వడం రూపకల్పన

జరుగుతుంది. దేశవ్యాప్తంగా ఉన్న NIIT శిక్షణ కేంద్రాల్లో ఎంపిక చేసిన సెంటర్లలో శిక్షణ తరగతులు నిర్వహిస్తారు.

రాష్ట్రంలో ఆరు సెంటర్లు.. 350 అభ్యర్థులు:

దేశంలో మొత్తం 107 టీఆర్పీ శిక్షణ కేంద్రాలను ఏర్పాటు చేయగా.. మన రాష్ట్రంలో ఆరు సెంటర్ల ద్వారా 350 మంది అభ్యర్థులకు శిక్షణనివ్వాలని నిర్ణయించారు.

అవి..

హైదరాబాద్ (మెహదీపట్నం)	50
హైదరాబాద్ (దిల్లీ నగర్)	50
సికింద్రాబాద్	50
విజయవాడ	100
విశాఖపట్నం	50
వరంగల్	50

అర్హత.. బ్యాచిలర్ డిగ్రీ:

ట్యాక్స్ రిటర్న్స్ ప్రీమిర్స్ స్కీం ద్వారా అయిదు వేల మందికి శిక్షణనిచ్చే క్రమంలో ముందుగా ప్రవేశ పరీక్ష ఉంటుంది. ఔత్సాహిక అభ్యర్థులు దీనికి దరఖాస్తు చేసుకోవాలి. ఎల్ఎల్బీ, ఎకనామిక్స్ సబ్జెక్ట్ గా బీఏ/బీఎస్సీ, స్టాటిస్టిక్స్ లో బీఏ/బీఎస్సీ, మ్యాథమెటిక్స్ లో బీఏ/బీఎస్సీ, బీకాం, బీబీఎం, బీబీఏ ఉత్తీర్ణులు ప్రవేశ పరీక్షకు దరఖాస్తు చేసుకునేందుకు అర్హులు. ఏప్రిల్ 1, 2012 నాటికి 21 నుంచి 35 ఏళ్ల మధ్య వయసుండాలి. దరఖాస్తుదారుల అకాడమిక్ పర్ఫార్మెన్స్ ఆధారంగా ఒక్కో సెంటర్ కు కేటాయించిన సీట్లకు పదిరెట్లు అభ్యర్థులను (అంటే ఒక్కో సీటుకు పది మందిని) ప్రవేశ పరీక్షకు ఎంపిక చేస్తారు. ఈ ప్రవేశ పరీక్షలో ఉత్తీర్ణులై మెరిట్ లిస్ట్ లో నిలిచిన అభ్యర్థులకు టీఆర్పీఎస్ శిక్షణ మొదలవుతుంది.

ప్రవేశ పరీక్ష ఇలా:

టీఆర్పీఎస్ శిక్షణ కోసం నిర్దేశించిన ప్రవేశ పరీక్ష రెండు గంటల వ్యవధిలో నాలుగు విభాగాలు (మ్యాథమెటిక్స్, రీజనింగ్, ఇంగ్లీష్ కాంప్రహెన్సన్, జనరల్ అవేర్నెస్)గా ఉంటుంది. అప్లైడ్ విధానంలో మొత్తం 160 ప్రశ్నలు అడుగుతారు. సాధారణంగా ఈ ప్రశ్నలు సగటు అభ్యర్థి కూడా సమాధానం ఇవ్వగలిగేవిగా ఉంటాయని, పదిమందిలో ఒకరిగా నిలవాలంటే మాత్రం వేగం, విశ్లేషణాత్మక నైపుణ్యాలు కీలక పాత్ర పోషిస్తాయని 2006 బ్యాచ్ టీఆర్పీఎస్ ఎంట్రీ విజేతలు చెబుతున్నారు.

పరీక్ష తర్వాత ఉచితంగా శిక్షణ:

ప్రవేశ పరీక్షలో ప్రతిభ చూపిన తర్వాత అభ్యర్థులకు నిర్దేశిత NIIT శిక్షణ కేంద్రాల్లో పదిహేను రోజుల పాటు సెర్టిఫైడ్, పదకొండు రోజులపాటు క్లాస్ రూం శిక్షణ ఉంటుంది. ఇది కూడా ఉచితమే. ఎలాంటి ఫీజు చెల్లించక్కర్లేదు. అయితే

శిక్షణ ప్రారంభంలో వేయి రూపాయల కాషన్ డిపాజిట్ చెల్లించాలి. శిక్షణ పూర్తయ్యాక ఆ మొత్తం మళ్లీ అభ్యర్థికి తిరిగిచ్చేస్తారు. ఇక.. శిక్షణ ఆసాంతం ఆదాయం పన్ను చట్టాలు, ప్రభుత్వ విధానాలు, మార్పులను తెలియజేసే విధంగా సాగుతుంది. శిక్షణ తరగతులు పూర్తయ్యాక ఆపర్టిక బోధించిన అంశాలపై పరీక్ష నిర్వహించి అందులో నిర్దేశిత ఉత్తీర్ణత మార్కులు పొందిన వారికి సర్టిఫికేట్, గుర్తింపు నెంబర్ కేటాయిస్తారు. దీంతో ఆ అభ్యర్థులు టీఆర్పీఎస్ అర్హత పొందినట్లే.

రిఫ్రెష్మెంట్ తరగతులు కూడా:

ప్రతి ఏటా బడ్జెట్ కారణంగా, ఇతర చట్టాల్లో సవరణల కారణంగా మార్పులు జరుగుతున్న విషయం తెలిసిందే. ఈ నేపథ్యంలో వాటిపై అవగాహన కల్పించే ఉద్దేశంతో ప్రతి ఏటా నిర్దేశిత రోజుల్లో రిఫ్రెష్మెంట్ తరగతులను కూడా నిర్వహిస్తారు. 2006 బ్యాచ్ టీఆర్పీఎస్ రెండో పాటు ఒక్కో విడత బోధనల రెండుసార్లు రిఫ్రెష్మెంట్ శిక్షణనిచ్చారు. అంతేకాకుండా టీఆర్పీ వెబ్ సైట్ లో ఎప్పటికప్పుడు తాజా మార్పులను పొందుపర్చి.. పన్నులు- విధి విధానాల్లో మార్పులపై సర్టిఫైడ్ టీఆర్పీఎస్ అవేర్నెస్ నాల్గై పొందేలా ఇన్కం ట్యాక్స్ డిపార్ట్మెంట్ చర్యలు చేపడుతోంది.

లాభమేంటి?

'టీఆర్పీ పథకం ఉద్దేశం బాగానే ఉంది. కానీ లాభమేంటి? ఆదాయం ఎలా వస్తుంది?' ఔత్సాహిక దరఖాస్తుదారుల్లో మెదిలే ప్రశ్న ఇదే. ఒకసారి టీఆర్పీ సర్టిఫికేట్ పొంది వ్యక్తులు, సంస్థల తరఫున రిటర్న్స్ దాఖలు చేసే అర్హత పొందిన అభ్యర్థికి.. మొదటి సంవత్సరంలో తన తరఫున దాఖలైన ప్రతి రిటర్న్ ద్వారా చెల్లించిన పన్ను మొత్తంలో మూడు శాతం; రెండో సంవత్సరంలో రెండు శాతం కమిషన్; మూడో సంవత్సరం నుంచి ఒకశాతం కమిషన్ను ఆదాయం పన్ను శాఖ చెల్లిస్తుంది. మరోవైపు క్లయింట్ల నుంచి కూడా ఒక్కో రిటర్న్ కు రూ. 250 వసూలు చేసుకోవచ్చు. ఇలా రెండు మార్గాల ద్వారా ఆదాయం లభిస్తుంది. అంతమాత్రాన.. పూర్తిస్థాయిలో ఈ వ్యవహారంలో నిమగ్న మవ్వాలైన అవసరం లేదు. అదనపు ఆదాయం కోరుకునే వారు పార్ట్ టైం విధానంలో కూడా తమకు నచ్చిన సమయాన్ని ఈ విధుల కోసం కేటాయించుకోవచ్చు. స్వయం ఉపాధి కోరుకునే వారికి కూడా ఇది ఎంతో చక్కని మార్గం.

ఆదాయపు పన్ను శాఖ నుంచి తోడ్పాటు:

సర్టిఫైడ్ టీఆర్పీఎస్ తమ తరఫున ఇన్కం ట్యాక్స్ రిటర్న్స్ అప్లైడ్ స్కీం సంఖ్యను.. తద్వారా ఆదాయాన్ని పెంచుకునేందుకు కూడా ఆదాయం పన్ను శాఖ మార్గం చూపుతుంది. ఎవరైనా ఒక వ్యక్తి తాను రిటర్న్ దాఖలు చేసేందుకు ఇబ్బంది పడుతున్నట్లు టీఆర్పీ వెబ్ సైట్ ద్వారా లేదా హెల్ప్ లైన్ సెంటర్ ద్వారా ఆదాయం పన్ను శాఖకు తెలియజేస్తే.. ఆ వ్యక్తి నివాసానికి సమీపంలోని టీఆర్పీఎస్ గుర్తించి వారికి సహాయం అందిస్తుంది.

రుణ సదుపాయం:

టీఆర్పీ సర్టిఫికేట్ పొందాక.. పూర్తిస్థాయిలో ఇదే బాధ్యతలు నిర్వహించాలని అతిలక్షించే అభ్యర్థులకు.. ఆఫీస్, ఇతర మౌలిక సదుపాయాలు సమకూర్చునేందుకు వీలుగా రుణ సదుపాయం కూడా అందుబాటులో ఉంది. ఇందుకోసం కెనరా బ్యాంక్ తో ఒప్పందం కుదుర్చుకుంది. దీని వల్ల 15 శాతం మార్జిన్ మనీతో రూ. ఆరవై వేల రుణం పొందొచ్చు. అంతేకాక రుణం మంజూరైన తర్వాత నెల నుంచే తిరిగి చెల్లించాల్సిన అవసరం లేదు. మూడు నెలల పాటు రీపేమెంట్ హాలిడీ సౌకర్యం కూడా అందుబాటులో ఉంది. ఇలా టీఆర్పీఎస్ అన్ని రకాలుగా తోడ్పాటునందిస్తోంది ఆదాయం పన్ను శాఖ.

సర్వీస్ ట్యాక్స్ రిటర్న్స్ కూడా అవకాశం

తొలి బ్యాచ్ (2006)లో సర్టిఫైడ్ టీఆర్పీఎస్ తొలుత ఇన్కం ట్యాక్స్ రిటర్న్స్ ఫైల్ చేసేందుకే అర్హత ఉండేది. తర్వాత వారికి సర్వీస్ ట్యాక్స్ రిటర్న్స్ ఫైల్ చేసే అవకాశం కూడా కల్పించారు. దీంతో వీరు ఆదాయం వరంగా ఆదోక్షన చెందాల్సిన అవసరం లేదు. తొలి బ్యాచ్ లో శిక్షణ పూర్తి చేసుకున్న మన రాష్ట్ర అభ్యర్థుల్లో కొందరు.. తమ ద్వారా సంవత్సరానికి రెండువేలకు పైగా రిటర్న్స్ దాఖలు చేస్తున్నారంటే.. దీని ద్వారా లభించే ఆదాయం ఎంతో అర్థం చేసుకోవచ్చు. వ్యక్తులు, హిందూ అవిభాజ్య కుటుంబాలు తరఫున ఆదాయం, సర్వీస్ పన్నుల రిటర్న్లు దాఖలు చేసే అర్హత ఉంటుంది. అంతేకాకుండా ఇటీవల కాలంలో టీడీఎస్ (ట్యాక్స్ డిడక్షన్ ఎట్ సోర్స్) పత్రాల దాఖలు చేయడం కూడా నిరంతర ప్రక్రియగా మారుతోంది. దీనికి కూడా టీఆర్పీఎస్ అర్హతే. మరోవైపు సర్వీస్ ట్యాక్స్ రిటర్న్స్ ను నెలవారీ, త్రైమాసిక, అర్థ సంవత్సర, వార్షిక కాల పరిమితుల్లో దాఖలు చేస్తుండటం, దానికోసం మార్గం తెలియక చాలామంది ఇబ్బందులు ఎదుర్కొంటుండటం కూడా టీఆర్పీఎస్ కలిసొచ్చే అంశమే. మొత్తంగా ట్యాక్స్ రిటర్న్స్ ప్రీమిర్స్ స్కీంను ఒక ప్రత్యామ్నాయ తెలిర్గా పేర్కొనొచ్చు.

-సాధు సరసింహ రెడ్డి, వాల్మీకి, డిప్యూటీ కమిషనర్, సెంట్రల్ ఎక్సైజ్ అండ్ సర్వీస్ ట్యాక్స్.

టీఆర్పీఎస్ నోటిఫికేషన్ షెడ్యూల్

ఆన్ లైన్ దరఖాస్తు లభ్యత: ఆగస్టు 9- ఆగస్టు 20
ఆన్ లైన్ దరఖాస్తు చివరి తేదీ: ఆగస్టు 20
ఫార్మిలిస్ట్ అభ్యర్థుల జాబితా వెల్లడి: సెప్టెంబర్ 5
(ఈ తేదీ నుంచి అభ్యర్థులు తమ ఆప్టిమైజ్డ్ కార్డును డౌన్లోడ్ చేసుకోవచ్చు)
పరీక్ష తేదీ: సెప్టెంబర్ 16, 2012.

దరఖాస్తు ఇలా

టీఆర్పీ ప్రవేశ పరీక్షకు ఆన్ లైన్ లేదా ఆఫ్ లైన్ విధానాల్లో దరఖాస్తు చేసుకోవచ్చు.

ఆన్ లైన్ విధానం:

- టీఆర్పీఎస్ వెబ్ సైట్ (www.trpscheme.com)లో లాగిన్ అవ్వాలి.
- నిర్దేశిత సమూహాల్లోని వివరాలను పూర్తి చేయాలి.
- పే ఆన్ లైన్ టై డ్రైడ్ / డెబిట్ కార్డ్ బటన్ పై క్లిక్ చేసి రూ. 100 చెల్లించాలి. ఆ ప్రక్రియ పూర్తయ్యాకే ట్రాన్సాక్షన్ పడి నెంబర్ వస్తుంది. దాన్ని ప్రింట్ తీసుకోవాలి.

ఆఫ్ లైన్ విధానం:

- ఈ విధానంలో అభ్యర్థులు పే ఆఫ్ లైన్ టై బ్యాంక్ చలాన్ బటన్ పై క్లిక్ చేయాలి.
- ఆ చలాన్ ను ప్రింట్ తీసుకుని, వివరాలు పూర్తి చేసి నిర్దేశిత రూ.100 ఫీజు, రూ.50 బ్యాంకు ఛార్జీలను చెల్లించాలి.

ఏ విధానంలో ఫీజు చెల్లించినప్పటికీ.. ఆ తర్వాత మళ్లీ వెబ్ సైట్ లో లాగిన్ అవ్వాలి. అప్లయ్ ఆన్ లైన్ బటన్ పై క్లిక్ చేసి అందులో కనిపించే అప్లికేషన్ ను పూర్తి చేయాలి. నిర్దేశిత ప్రదేశంలో ఫోటో అప్ లోడ్ చేయాలి.

కమ్యూనికేషన్ స్కీమ్స్ ఉంటే మరింత ఆదాయం

టీఆర్పీ సర్టిఫికేట్ పొందిన అభ్యర్థులు తమలోని కమ్యూనికేషన్ స్కీమ్స్, మార్కెటింగ్ స్కీమ్స్ ను ఎంత మెరుగుపరచుకుంటే అంతలా ఆదాయం లభిస్తుంది. నేను ఎమ్మెస్సీ మ్యాట్స్ చేసినా అదనపు ఆదాయం పొందే క్రమంలో 2006 బ్యాచ్ లో శిక్షణ తీసుకున్నాను. ఇందుకోసం నిర్వహించే ప్రవేశ పరీక్ష కూడా ఏమంత కష్టంగా ఉండదు. శిక్షణ కోర్సు కూడా నులభంగానే ఉంటుంది. అయితే పన్నులు, చట్టాలకు సంబంధించి నిరంతర మార్పులను గమనించే నైపుణ్యం పెంచుకోవాలి. కేవలం వ్యక్తిగతంగా క్లయింట్లను అన్వేషించడమే కాకుండా ఇన్కం ట్యాక్స్ డిపార్ట్మెంట్ ప్రతి ఏటా నిర్వహించే ప్రత్యేక క్యాంపెయిన్ కూడా సేవలు అందించి ఆదాయం పొందొచ్చు.

-బి.వి. రమణారెడ్డి,

సర్టిఫైడ్ టీఆర్పీ (2006 బ్యాచ్), హైదరాబాద్.

సోషల్ సైన్సెస్ కోర్సుల్లో మేటి.. 'టిస్'

భిన్న సంస్కృతులకు, విభిన్న ఆచార వ్యవహారాలకు నిలయం భారతావని. ఓ వైపు విపరీతంగా పెరుగుతోన్న జనాభా.. మరో వైపు అంతకంతకు రెట్టింపువుతున్న సమస్యలు దేశాభివృద్ధిని అడ్డుకుంటున్నాయి. దేశానికి స్వాతంత్ర్యం వచ్చి 65 ఏళ్లవుతున్నా ఎక్కడి సమస్యలు అక్కడే. సామాజిక అసమానతలకు కారణమవుతున్న వివిధ సమస్యలను అధ్యయనం చేసి, వాటిని పరిష్కరించే దిశలో ఆవిర్భవించిన సంస్థ.. టాటా ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ సోషల్ సైన్సెస్ (టిస్). ఇందుకోసం సోషల్ సైన్సెస్ లో వివిధ స్థాయిల్లో పలు కోర్సులను ఆఫర్ చేస్తోంది. ఇటీవల హైదరాబాద్ క్యాంపస్ లో కూడా కోర్సులు ప్రారంభమయ్యాయి. ఈ నేపథ్యంలో టీస్ కోర్సులపై ఫోకస్..

భారతదేశంలో సోషల్ వర్క్ లో ఏర్పాటైన మొట్టమొదటి స్కూల్ టాటా ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ సోషల్ సైన్సెస్. 20 మంది విద్యార్థులతో 1938లో నర్ బొరాట్టి టాటా గ్రాడ్యుయేట్ స్కూల్ ఆఫ్ సోషల్ వర్క్ గా ఉన్న ఈ సంస్థ 1946 నాటికి టాటా ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ సోషల్ సైన్సెస్ గా అవతరించింది. 1964లో ఈ సంస్థను యూజీసీ డిప్టు యూనివర్సిటీగా గుర్తించింది. ఈ క్రమంలో 2011లో 75 సంవత్సరాల మైలురాయిని అధిగమించింది. టీస్ ఆధ్వర్యంలో ఆరు స్కూళ్లు, 4 సెంటర్లు, 9 రిసోర్స్ సెంటర్లున్నాయి. ముంబై ప్రధాన క్యాంపస్ గా తులూపూర్ (మహారాష్ట్ర), హైదరాబాద్, గువహాటి (అసోం)లో టీస్ క్యాంపస్ లున్నాయి. సుశిక్షితమైన మానవ వనరులను అందించడానికి సమీకృత వృద్ధి (సస్టెనబుల్ డెవలప్ మెంట్), సామాజిక సంక్షేమం, సామాజిక న్యాయం, మానవ హక్కులు, గ్రామీణ, పట్టణాభివృద్ధి, సోషల్ వర్క్, డిజాస్టర్ మేనేజ్ మెంట్ లతోపాటు సమాజంలోని వివిధ వర్గాల అభ్యున్నతికి అవసరమైన కోర్సులను అందిస్తోంది.

టిస్ అందిస్తోన్న కోర్సులు:

ఇంటిగ్రేటెడ్ కోర్సులు

బీఏ ఇన్ సోషల్ సైన్సెస్ అండ్ మాస్టర్ ఇన్ ఆర్ట్స్
వ్యవధి: ఐదేళ్లు
అర్హత: ఏదైనా స్ట్రీమ్ లో ఇంటర్మీడియట్ ఉత్తీర్ణత.
వయోపరిమితి: జనరల్ కేటగిరీ విద్యార్థులకు 28 ఏళ్ల కంటే తక్కువ ఉండాలి. ఎస్సీ/ఎస్టీ కేటగిరీ విద్యార్థులకు 27 ఏళ్ల కంటే తక్కువ ఉండాలి.
మొత్తం సీట్లు: 180 (తులూపూర్-60, హైదరాబాద్-60, గువహాటి-60)

ఎంపిక విధానం: ఆన్ లైన్ లో జరిగే ప్రవేశపరీక్ష ఆధారంగా. ఆన్ లైన్ ప్రవేశపరీక్ష విధానం: గంట వ్యవధిలో జరిగే ఆన్ లైన్ ప్రవేశపరీక్షలో 60 మార్కులకు 60 ప్రశ్నలుంటాయి. ఇందులో ఇంగ్లీష్ లాంగ్వేజ్ ప్రాఫిషియన్సీ-20 ప్రశ్నలు, లాజికల్ అండ్ ఎనలిటికల్ రీజనింగ్-20, కరెంట్ ఈవెంట్స్-20 ప్రశ్నలుంటాయి. ఒక్కో ప్రశ్నకు ఒక్కో మార్కు.

బ్యాచులర్ డిగ్రీ కోర్సులు

బీఏ (హానర్స్) ఇన్ సోషల్ వర్క్ విత్ స్పెషలైజేషన్ ఇన్ రూరల్ డెవలప్ మెంట్
వ్యవధి: మూడేళ్లు
అర్హత: 50 శాతం మార్కులతో ఇంటర్మీడియట్ ఉత్తీర్ణత.
ఎంపిక విధానం: ప్రవేశపరీక్ష (100 మార్కులు), బృందచర్చ (40 మార్కులు), మౌఖిక పరీక్ష (50 మార్కులు)ల ఆధారంగా.

ఇంటర్డిసిప్లినరీ మాస్టర్స్ ప్రోగ్రామ్స్

- ఎంపి రూరల్ డెవలప్ మెంట్ అండ్ గవర్నెన్స్
- ఎంపి ఎకాలజీ, ఎన్విరాన్మెంట్ అండ్ సస్టెనబుల్

డెవలప్ మెంట్

- ఎంపి సోషల్ వర్క్
- మాస్టర్ ఆఫ్ లైబ్రరీ అండ్ ఇన్ఫర్మేషన్ సైన్స్ (ఎంఎల్ఐఎస్)

వ్యవధి: రెండేళ్లు

అర్హత: మూడేళ్ల వ్యవధి ఉన్న బ్యాచులర్స్ డిగ్రీ ఉత్తీర్ణత. ఎంపి రూరల్ డెవలప్ మెంట్ అండ్ గవర్నెన్స్ కు ఒకే ప్రయత్నంలో బ్యాచులర్స్ డిగ్రీ ఉత్తీర్ణత ఉండాలి. ఎంపిక: ప్రవేశపరీక్ష, గ్రూప్ డిస్కషన్, ఇంటర్వ్యూ

మాస్టర్స్ డిగ్రీ ప్రోగ్రామ్స్

ఎంపి సోషల్ వర్క్ విత్

- చిల్డ్రన్ అండ్ ఫ్యామిలీస్
- క్రిమినాలజీ అండ్ జస్టిస్
- కమ్యూనిటీ ఆర్గనైజేషన్ అండ్ డెవలప్ మెంట్ ప్రాక్టీస్
- డిజాస్టర్ రీలీఫ్ అండ్ యాక్షన్
- దళిత్ అండ్ ట్రిబల్ స్టడీస్ అండ్ యాక్షన్
- లైవ్ లివ్ లివ్ అండ్ ఎంటర్ప్రెన్యూరిష్మెంట్
- మెంటల్ హెల్త్
- పబ్లిక్ హెల్త్
- ఉమెన్ సెంటర్ ప్రాక్టీస్

ఇతర మాస్టర్స్ డిగ్రీ ప్రోగ్రామ్స్

- గ్లోబలైజేషన్ అండ్ లేబర్
- హ్యూమన్ రిసోర్సెస్ మేనేజ్ మెంట్ అండ్ లేబర్ రిలేషన్స్
- సోషల్ ఎంటర్ప్రెన్యూరిష్మెంట్
- కౌన్సెలింగ్
- డెవలప్ మెంట్ స్టడీస్

టిస్ హైదరాబాద్ క్యాంపస్

శంషాబాద్ అంతర్జాతీయ విమానాశ్రయం దగ్గర మహబూబ్ నగర్ జిల్లా కొత్తూరు మండలంలో 100 ఎకరాల విస్తీర్ణంలో టీస్ హైదరాబాద్ క్యాంపస్ రూపుదిద్దుకుంటోంది. ఇది 2014లో ఆకాడమిక్ ప్రోగ్రామ్స్ మొదలయ్యేనాటికి అందుబాటులోకి రానుంది. ప్రస్తుతం రాజేంద్రనగర్ (హైదరాబాద్)లో ఆంధ్రప్రదేశ్ ఆకాడమి ఆఫ్ రూరల్ డెవలప్ మెంట్ (అపార్ట్) నుంచి తన కార్యకలాపాలను నిర్వహిస్తోంది. వివిధ రంగాల్లో నిపుణులైన ఫ్యాకల్టీ, వివిధ ఆంశాల్లో పరిశోధన చేసే బృందాలు, అంతర్జాతీయ ప్రమాణాలతో కూడిన గ్రంథాలయం టీస్ క్యాంపస్ ప్రత్యేకత.

టిస్-హైదరాబాద్ అందిస్తోన్న కోర్సులు:

- బీఏ ఇన్ సోషల్ సైన్సెస్ అండ్ మాస్టర్స్ ఇన్ ఆర్ట్స్ (ఇంటిగ్రేటెడ్ కోర్సు)

- ఉమెన్స్ స్టడీస్
- మీడియా అండ్ కల్చరల్ స్టడీస్
- సోషల్ వర్క్ ఇన్ రూరల్ డెవలప్ మెంట్
- ఎలిమెంటరీ (ఎడ్యుకేషన్)
- మాస్టర్ ఆఫ్ హెల్త్ అడ్మినిస్ట్రేషన్
- మాస్టర్ ఆఫ్ హాస్పిటల్ అడ్మినిస్ట్రేషన్
- మాస్టర్ ఆఫ్ పబ్లిక్ హెల్త్ ఇన్ హెల్త్ పాలసీ, ఎకనామిక్స్ అండ్ సైన్సెస్
- మాస్టర్ ఆఫ్ పబ్లిక్ హెల్త్ ఇన్ సోషల్ ఎవిడెన్స్

ఎంపి/ఎంఎస్సీ కోర్సులు

- హ్యూమన్ పాలసీ అండ్ ప్రాక్టీస్
- డిజాస్టర్ మేనేజ్ మెంట్

ఈ కోర్సులతోపాటు వివిధ సబ్జెక్టులలో టీస్ డిప్లొమా, సర్టిఫికేట్, ఎంఫిల్, పీహెచ్ డీ కోర్సులను ఆఫర్ చేస్తోంది.

మాస్టర్స్ డిగ్రీ ప్రోగ్రామ్స్ అర్హత:

పబ్లిక్ హెల్త్ పాలసీ, మెంటల్ హెల్త్, ఎకనామిక్స్ అండ్ సైన్సెస్, పబ్లిక్ హెల్త్ ఇన్ ఎవిడెన్స్ కోర్సులకు ఏదైనా పీజీ కోర్సు ఉత్తీర్ణత సాధించి ఉండాలి. లేదా నాలుగేళ్ల బీఫార్మ్స్, బీఏఎస్సీ, ఇంజనీరింగ్, బ్యాచులర్ డిగ్రీ స్థాయిలో ఎంబీబీఎస్, పారామెడికల్ కోర్సుల ఉత్తీర్ణత. మిగతా అన్ని మాస్టర్ డిగ్రీ కోర్సులకు గుర్తింపు పొందిన యూనివర్సిటీ నుంచి ఏదైనా బ్యాచులర్ డిగ్రీ ఉత్తీర్ణత.

ఎంపిక విధానం: ప్రవేశపరీక్ష, గ్రూప్ డిస్కషన్, ఇంటర్వ్యూల ఆధారంగా ప్రవేశం ఉంటుంది. రాతపరీక్ష: కొన్ని కోర్సులకు 100 మార్కులకు, మరికొన్ని కోర్సులకు 70 మార్కులకు ప్రవేశపరీక్ష నిర్వహిస్తారు. ఇందులో 2 పార్సులు ఉంటాయి. అవి పార్ట్-1, పార్ట్-2. పార్ట్-1: 45 నిమిషాల వ్యవధిలో ఉండే పార్ట్-1 ఏ కోర్సు ఎందుకున్నవారైనా కామన్ గా ఉంటుంది. ఇందులో 3 సెక్షన్లు ఉంటాయి. సెక్షన్-1లో ప్రస్తుత, వర్తమాన సామాజిక విషయాలపై అభ్యర్థి జనరల్ ఎవేర్ నెస్/నాలెడ్జిను పరీక్షించేలా ప్రశ్నలడుగుతారు. సెక్షన్-2లో ఎనలిటికల్/లాజికల్ రీజనింగ్/క్వాంటిటేటివ్ ఎవిలిటిలపై ప్రశ్నలుంటాయి. సెక్షన్-3లో వెర్బల్ రీజనింగ్పై ప్రశ్నలడుగుతారు. ప్రశ్నలన్నీ ఆప్టిమిమ్ విధానంలో ఉంటాయి. పార్ట్-2: అభ్యర్థి ఎందుకున్న కోర్సు ఆధారంగా ఆప్టిమిమ్ టైమ్/వ్యాసరూప/డిస్క్రిప్టివ్ ప్రశ్నలు ఉంటాయి. పరీక్ష వ్యవధి ఒక గంట. విద్యార్థుల అవగాహన కోసం వెబ్ సైట్ చూడొచ్చు. అందులో మోడల్ పేపర్లు లభ్యమవుతాయి.

- ఎంపి రూరల్ డెవలప్ మెంట్ అండ్ గవర్నెన్స్ వ్యవధి: రెండేళ్లు
ప్రస్తుతం ఈ కోర్సుల్లో ప్రవేశాల ప్రక్రియ ముగిసి తరగతులు కూడా ప్రారంభమయ్యాయి. రానున్న రోజుల్లో బీఈడీ-ఎంఈడీ, మాస్టర్స్ డిగ్రీలో సోషల్ ఎంటర్ప్రెన్యూరిష్మెంట్, హ్యూమన్ రిసోర్సెస్ మేనేజ్ మెంట్ అండ్ లేబర్ రిలేషన్స్, పబ్లిక్ హెల్త్, సోషల్ పాలసీ, ప్లానింగ్ అండ్ డెవలప్ మెంట్, నేడు రల్ రిసోర్సెస్ అండ్ సస్టెనబుల్ డెవలప్ మెంట్ వంటి కోర్సులను టీస్ ప్రారంభించనుంది.

'టిస్' హైదరాబాద్ చిరునామా:

ఎస్.శంకరన్ ట్రాక్, ఏఎంఆర్-ఎపీ ఆకాడమి ఆఫ్ రూరల్ డెవలప్ మెంట్, రాజేంద్రనగర్, హైదరాబాద్-500 080.
వెబ్ సైట్: <http://tiss.edu>

గ్రూప్ డిస్కషన్: ఎందుకున్న కోర్సును బట్టి కనీసం 15 నిమిషాల వ్యవధి నుంచి 30 నిమిషాల వరకు గ్రూప్ డిస్కషన్ ఉంటుంది. దీనికి 30 మార్కులుంటాయి. ఇందులో విద్యార్థి కమ్యూనికేషన్ స్కిల్స్, ఇంటర్వ్యూనల్ స్కిల్స్ ను పరీక్షిస్తారు. కొన్ని కోర్సులకు ఏదైనా అంశంపై రైటప్ రాయమని కూడా అడుగుతారు.

వర్తనల్ ఇంటర్వ్యూ: 70 మార్కులకు ఉండే మౌఖిక పరీక్షలో విద్యార్థి ఎందుకున్న కోర్సుపై ప్రశ్నలడుగుతారు. ఉదాహరణకు సోషల్ వర్క్ ఎందుకున్న విద్యార్థికి వివిధ సామాజికాంశాలు, ప్రస్తుత సామాజిక సమస్యలు మొదలైనవాటిపై ప్రశ్నలు ఆడిగే అవకాశం ఉంది. వీటితోపాటు విద్యార్థి హాబీస్, కెరీర్ గోల్స్, అంతకుముందు ఎక్కడైనా పనిచేసి ఉంటే దాని పూర్వానుభవం, సబ్జెక్ట్ నాలెడ్జ్ మొదలైన అంశాలపై ప్రశ్నిస్తారు.

క్యాంపస్ ఫీస్ మెంట్స్:

సోషల్ సైన్సెస్ ను అందించడంలో ఈ సంస్థకు స్వంత మంచి పేరు మరో సంస్థకు లేదంటే అతిశయోక్తి కాదు. ఈ సంస్థలో ఏ కోర్సులు అభ్యసించినా నూటికి నూరు శాతం ఫీస్ మెంట్స్ కచ్చితంగా లభిస్తాయి. పెద్ద పెద్ద కార్పొరేట్ సంస్థలు సమాజ సేవలో చురుకుగా పాల్గొంటుండడంతో అవకాశాలు వృష్టం అని చెప్పొచ్చు. ఎన్టీపీఆల్తోపాటు పెద్ద వ్యాపార సంస్థలు, గవర్నమెంట్ ఆర్గనైజేషన్స్, విద్యా సంస్థలు, మీడియా హౌస్ లు, హెల్త్ కేర్, పరిశోధన సంస్థల్లో వీరికి అవకాశాలు లభిస్తాయి.

ఎంపి విద్యార్థికి రూ.12లక్షల వార్షిక వేతనం

సోషల్ కోర్సులంటే చాలామందిలో చురుకైన భావం ఉంది. ఇవి ఉద్యోగం సాధించడానికి పనికిరావని భావిస్తారు. ఈ అవకాశాన్ని తుదిదశ వరకు టీస్ లక్ష్యం. మిగిలిన కోర్సులతో పోల్చితే ప్రస్తుత సమాజ అవసరాలకు సరిపడే నిలబడిన రూపొందించే సోషల్ సైన్సెస్ కోర్సులకు ఎప్పుడూ డిమాండ్ ఉంటుంది. టీస్ కు దేశంలో ఇప్పటికే ముంద్రేతోపాటు పలుచోట్ల క్యాంపస్ లున్నాయి. హైదరాబాద్ క్యాంపస్ కొత్తది. ఇక్కడ ప్రస్తుతం రెండుకోర్సులు నిర్వహిస్తుండగా, ఇప్పటికే 100 మందికిపైగా విద్యార్థులు చేరారు. రాష్ట్రంలో అన్ని డిగ్రీ, ఇతర కాలేజీల్లో ప్రస్తుతం బీఏలో సోషియాలజీ, హిస్టరీ వంటి పలు ఆర్ట్స్ సబ్జెక్టుల్లో బోధిస్తున్న నిలబడిన పూర్తిగా పాతది. బోధన ప్రస్తుత అవసరాలకు సరిపోయేలా లేదు. టాటా ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ సోషల్ సైన్సెస్ లో ప్రవేశపెట్టిన బీఏ హిస్టరీ కోర్సుల్లో సంప్రదాయ చరిత్ర నిలబడిన బదులు ఎన్విరాన్మెంట్ హిస్టరీ, బేసిక్ సైన్స్ నిలబడిన బోధిస్తున్నారు. ఇక్కడ చేరిన 100మంది విద్యార్థుల్లో ఏమీ విద్యార్థులతోపాటు బీహార్, బెంగాల్, ఒరిస్సా, ఉత్తరప్రదేశ్, తమిళనాడు, కేరళ, ఢిల్లీ తదితర ప్రాంతాలకు చెందిన వారు చాలామంది ఉన్నారు. ఆర్ట్స్ కోర్సులకు వస్తే తగ్గదని నిరూపించడానికి ఈ కొత్త క్యాంపస్ లో చేరిన విద్యార్థులే నిదర్శనం. టీస్ లో ఎంపి రూరల్ డెవలప్ మెంట్ కోర్సు చదివిన ఒక విద్యార్థికి గెయిల్ సంస్థ రూ.12 లక్షల వార్షిక వేతనంతో గతేడాది క్యాంపస్ ఫీస్ మెంట్ లో జాబ్ ఆఫర్ ఇచ్చింది. దీంతో హైదరాబాద్ క్యాంపస్ లో రూరల్ డెవలప్ మెంట్ అండ్ గవర్నెన్స్ కోర్సుకు డిమాండ్ ఎక్కువగా ఉంది. భవిష్యత్తులో ఈ క్యాంపస్ నుంచి బయటకు వచ్చే ప్రథమ బ్యాచ్ విద్యార్థులకు క్యాంపస్ రిక్రూట్ మెంట్ నిర్వహించి మంచి అవకాశాలు వచ్చేలా ప్రయత్నాలు ప్రారంభించాం.

-ఎస్.శ్రీనివాస్,

అసిస్టెంట్ ప్రొఫెసర్, టీస్, హైదరాబాద్

డాక్టర్ కలకు మరో ప్రత్యామ్నాయం.. మెడిసిన్ అబ్రాడ్

బైపేస్ విద్యార్థుల మధుర స్వప్నం.. డాక్టర్ ప్రాఫెషన్. నీట్ల సంఖ్య పరిమితంగా ఉండడం.. పరిశీలనైన పోటీ ఫలితంగా.. ఎంసీ టీలో ఆశించిన ర్యాంకు రాకపోవడంతో.. నిరుత్సాహపడే విద్యార్థులకు విదేశీ వైద్య విద్య ఓ ప్రత్యామ్నాయంగా మారుతోంది. తక్కువ వ్యయంతో మెడికల్ డిగ్రీని అందిస్తున్న చైనా, రష్యా, ఉక్రెయిన్ తదితర దేశాలవైపు మన విద్యార్థులు అధికంగా దృష్టి సారిస్తున్నారు. ఈ నేపథ్యంలో విదేశీ వైద్య డిగ్రీపై ఫోకస్..

రాష్ట్రం నుంచి వైద్యవిద్య కోసం విదేశాలకు వెళుతోన్న విద్యార్థుల సంఖ్య ఏటా అంతకంతకూ పెరుగుతోంది. రాష్ట్రంలో మేనేజ్మెంట్ సీటుకు చెల్లించే ఫీజు కంటే తక్కువ వ్యయంతో విదేశాల్లో వైద్యవిద్య పూర్తి చేసే అవకాశం ఉంది. దీంతో చాలా మంది విద్యార్థులు.. డాక్టర్ కలను సాకారం చేసుకునేందుకు విదేశీ బాట పడుతున్నారు. ఈ క్రమంలో చైనా, ఉక్రెయిన్, రష్యా, ఫిలిప్పీన్స్, కిర్గిజ్స్టాన్ వంటి దేశాలు అబ్రాడ్ అవేష్యునిగా నిలుస్తున్నాయి.

ఎంసీఐ నర్సింగ్ తప్పనిసరి:

విదేశీ యూనివర్సిటీల్లో మెడిసిన్ చేయడానికి ముందు మెడికల్ కౌన్సిల్ ఆఫ్ ఇండియా (ఎంసీఐ) నుంచి ఆర్డర్ నర్సింగ్ కెట్ పొందాల్సి ఉంటుంది. కనీసం 50 శాతం మార్కులతో (ఫిజిక్స్, కెమిస్ట్రీ, బయాలజీ) ఇంటర్మీడియట్ పూర్తి చేసి, 17 ఏళ్లు నిండినట్లు నిర్ధారించుకున్నాకే ఎంసీఐ ఆర్డర్ నర్సింగ్ కెట్ ను జారీ చేస్తుంది. విదేశీ వర్సిటీలు కూడా ఇదే అర్హతతో ప్రవేశం కల్పిస్తున్నాయి. అవి.. భారతీయ పౌరుడై ఉండాలి. కనీసం 50 శాతం మార్కులతో గుర్తింపు పొందిన బోర్డు/కౌన్సిల్ నుంచి ఫిజిక్స్, కెమిస్ట్రీ, బయాలజీ ఎంక్రిజ్డ్ నల్లెక్టులుగా ఇంగ్లీష్ కంపల్లరీ నల్లెక్టుగా ఇంటర్మీడియట్ పూర్తి చేసి ఉండాలి. వయసు: కనీసం 17 ఏళ్లు ఉండాలి.

రెండు-మూడు నెలల ముందే:

రాష్ట్రంలో ఇంటర్మీడియట్ ఫలితాలు మేలో వెలువడుతాయి. విదేశాల్లో సెప్టెంబర్ లో ఆకడెమిక్ సెషన్ ప్రారంభమవుతుంది. ఈ అంశాలను దృష్టిలో ఉంచుకుని ప్లాన్ చేసుకోవాలి. ఎంసీఐ నర్సింగ్ కెట్, వీసా త్వరగానే లభిస్తుంది. పాస్ పోర్ట్ లభించడానికి ఎక్కువ సమయం పడుతుంది. కాబట్టి రెండు-మూడు నెలల ముందు సన్నాహకాలు ప్రారంభించాలి. ఆసక్తి, చేయాలనుకుంటున్న కోర్సుకు సంబంధించి ఏ దేశంలో నాణ్యమైన విద్య లభిస్తుందో ముందే ఒక అవగాహనకు రావడం మంచిది.

ఆరేళ్లు.. ఐదేళ్లు:

కోర్సు కాల వ్యవధి దేశాన్ని బట్టి మారుతుంది. రష్యా, ఉక్రెయిన్ వంటి దేశాల్లో ఆరేళ్లు+ఏడాది(ఇంటర్మీడియట్), చైనాలో మాత్రం ఐదేళ్లు+ఏడాది (ఇంటర్మీడియట్) ఉంటుంది. రష్యా, ఉక్రెయిన్, చైనా ఏ దేశంలోనైనా బోధన (మీడియం ఆఫ్ ఇన్స్ట్రక్షన్) ఆంగ్ల భాషలోనే ఉంటుంది. కోర్సులో భాగంగా ప్రతి రోజు స్టానిక భాష నేర్చుకోవడానికి కొంత సమయం కేటాయింబాల్సి ఉంటుంది. ఎందుకంటే రెండేళ్ల తర్వాత ఉండే క్లినికల్ ప్రాక్టీస్ లో భాగంగా స్టానికలతో మాట్లాడాలి.. డ్రీటింగ్ చేయాల్సి ఉంటుంది. కాబట్టి స్టానిక భాష తప్పకుండా నేర్చుకోవాలి. చైనాలో భారతీయ విద్యార్థులకు ప్రత్యేక తరగతి గది ఉంటుంది. ఇందులో భారతీయ యువకుల మాత్రమే బోధన చేస్తారు. రష్యా, ఉక్రెయిన్ తదితర దేశాల్లో అందరూ విద్యార్థులతో కలిసిన తరగతి గది ఉంటుంది.

టాప్ చైనా:

గతంలో మెడిసిన్ కోసం రాష్ట్ర విద్యార్థుల చూపు రష్యా, ఉక్రెయిన్, ఫిలిప్పీన్స్, కిర్గిజ్స్టాన్, జార్జియా, బెలారస్, రుమేనియా దేశాలపై ఉండేది. 2004లో భారత ప్రభుత్వ అనుమతిలో మెడిసిన్ అబ్రాడ్ దేశాల జాబితాలో చైనా

చేరింది. అప్పటి నుంచి మెడిసిన్ కోసం విదేశాలకు వెళుతున్న విద్యార్థుల్లో దాదాపు 60 నుంచి 70 శాతం మంది చైనాకు ప్రాధాన్యతనిస్తున్నారు. రష్యా, ఉక్రెయిన్ వంటి దేశాలలోని చల్లటి వాతావరణంతో పోల్చితే చైనా వాతావరణం మన దేశానికి సరిపోయే విధంగా ఉండడం, తక్కువ ఖర్చుతో, త్వరగా కోర్సు పూర్తికావడం వంటి అంశాలను ఇందుకు కారణాలుగా పేర్కొనవచ్చు.

ఖర్చు:

మన దేశంలో.. మేనేజ్మెంట్ సీటుకు చెల్లించే ఫీజుతో పోల్చితే రష్యా, ఉక్రెయిన్, ఫిలిప్పీన్స్, కిర్గిజ్స్టాన్, జార్జియా, బెలారస్, రుమేనియా, చైనా దేశాలలో తక్కువ ఖర్చుతోనే కోర్సు పూర్తి చేయవచ్చు. చైనాలో.. ట్యూషన్ ఫీజు, హాస్టల్ ఫీజు, రోజు వారీ ఖర్చులు, ఆన్లైన్ కలిపి నంవ త్వరానికి దాదాపు రూ. 2-2.50 లక్షల వ్యయం అవుతుంది. మిగిలిన దేశాల్లో రూ.3-4 లక్షల వరకు ఉంటుంది.

అకడెమిక్ ఇయర్:

రష్యా, ఉక్రెయిన్, చైనా ఏ దేశంలోనైనా సాధారణంగా సెప్టెంబర్/అక్టోబర్ లో విద్యా సంవత్సరం ప్రారంభమవుతుంది. జూన్ లో ముగుస్తుంది. ఏడాదికి రెండు విడతల సెలవులు ఉంటాయి. మొదటి విడతలో ఏప్రిల్ లో వారం నుంచి పది రోజులు.. తర్వాత జూలై, ఆగస్ట్ రెండు నెలలు సెలవులు ఇస్తారు. అన్ని దేశాల్లో కూడా నివాస వసతి సౌకర్యం యూనివర్సిటీ/కాలేజీకు అనుబంధంగా ఉన్న హాస్టల్ లో ఏర్పాటు చేస్తారు. ఆర్థికాధునిక లైబ్రరీ, ల్యాబ్ సౌకర్యాలు కూడా అందుబాటులో ఉంటాయి. గతంలో భద్రత వరంగా భారతీయ విద్యార్థులకు ఎదురైన సమస్యలు ప్రస్తుతం లేవు. ఇక్కడి నుంచి వెళ్లిన విద్యార్థులను

మానిటరింగ్ చేయడానికి ప్రత్యేకమైన వ్యవస్థ ఉంటుంది.

కోర్సు.. ఇంటర్మీడియట్:

కోర్సు తర్వాత చేయాల్సిన ఇంటర్మీడియట్ విషయంలో భారత ప్రభుత్వం కొన్ని నిబంధనలను కచ్చితంగా అమలు చేస్తుంది. రష్యా, ఉక్రెయిన్ వంటి దేశాల్లో కోర్సు పూర్తి చేసిన అభ్యర్థులు తప్పనిసరిగా ఇండియాలోనే ఇంటర్మీడియట్ (హాస్ సర్క్యుల్) చేయాలి. ఎందుకంటే ఈ దేశాలు ఎక్కువ చలి ప్రదేశాలు. వాటిలో పోల్చితే మన దేశ వాతావరణం భిన్నంగా ఉంటుంది. కాబట్టి అక్కడి ప్రజలకు, ఇక్కడ ప్రజలకు వచ్చే వ్యాధుల్లో తేడా ఉంటుంది. దీన్ని దృష్టిలో ఉంచుకుని ప్రభుత్వం ఈ నిబంధనను ప్రవేశపెట్టింది. చైనా విషయంలో కొంత మినహాయింపు ఉంది. మన పరిస్థితులు చైనాతో సరిపోతుండడంతో.. ఇంటర్మీడియట్ రెండు దేశాల్లో ఎక్కడైనా పూర్తి చేయవచ్చు. విద్యార్థుల ఆసక్తి మేరకు చైనా, ఇండియాలో ఇంటర్మీడియట్ చేసే అవకాశం ఉంది.

ప్రాక్టీస్:

కోర్సు పూర్తి చేసిన తర్వాత మిగిలిన మెడికల్ గ్రాడ్యుయేట్ల మాదిరిగానే ప్రాక్టీస్ ప్రారంభించవచ్చు. ఇందు కోసం మెడికల్ కౌన్సిల్ ఆఫ్ ఇండియా (ఎంసీఐ) స్ట్రీనింగ్ టెస్ట్ లో అర్హత సాధించాలి. దీన్ని ఫాలో చేస్తే మెడికల్ గ్రాడ్యుయేట్ ఎగ్జామినేషన్ (ఎఫ్ఎంజీఈ)గా కూడా వ్యవహరిస్తారు. ఈ పరీక్షను నేషనల్ బోర్డ్ ఆఫ్ ఎగ్జామినేషన్స్ (ఎన్బీఈ) నిర్వహిస్తుంది. ఏడాదికి రెండు సార్లు (మార్చి, సెప్టెంబర్) ఈ పరీక్ష జరుగుతుంది. 300 మార్కులకు ఉండే ఈ పరీక్షలో 150 మార్కులు సాధిస్తే అర్హత లభిస్తుంది. నేషనల్ బోర్డ్ ఆఫ్ ఎగ్జామినేషన్స్ వెబ్ సైట్: www.natboard.nic.in అంతేకాకుండా స్టేట్ లేదా సెంట్రల్ కౌన్సిల్ వద్ద డాక్టర్ గా రిజిస్ట్రేషన్ చేసుకోవడం ద్వారా ప్రభుత్వ, అనుబంధ విభాగాలు, పీఎనియా సంబంధిత సంస్థల ఉద్యోగాలకు అర్హత లభిస్తుంది. ఉన్నత విద్యను కూడా అభ్యసించవచ్చు. నిబంధనలమేరకు పీజీ, పీజీ డిప్లొమా, ఎండ్, ఎంఎస్ కోర్సులను కూడా చేసే అవకాశం ఉంటుంది.

గుర్తింపు:

పీజీ యూనివర్సిటీల భాగోతం బయటకు వస్తున్న ప్రస్తుత పరిస్థితుల్లో ఎందుకునే యూనివర్సిటీల పట్ల జాగ్రత్తలు

పాటించడం తప్పనిసరి. ఆయా యూనివర్సిటీలకు.. అఫిర్మేషన్లు కోర్సులకు సంబంధిత అధికృత ఏజెన్సీల గుర్తింపు ఉండాలి లేదా విషయాన్ని నిర్ధారించుకోవాలి. రష్యా, ఉక్రెయిన్, ఫిలిప్పీన్స్, కిర్గిజ్స్టాన్, జార్జియా, బెలారస్, రుమేనియా వంటి దేశాల్లో వరల్డ్ హెల్త్ ఆర్గనైజేషన్ (డబ్ల్యూహెచ్ఓ) గుర్తింపు ఉన్న వర్సిటీలను మాత్రమే ఎంచుకోవాలి. చైనాలో మాత్రం.. మెడికల్ కౌన్సిల్ ఆఫ్ ఇండియా (ఎంసీఐ) గుర్తింపు ఇచ్చిన ఇన్స్టిట్యూట్ లో మాత్రమే చేరాలి.

అధికంగా చేయాలి:

విదేశాల్లో మెడిసిన్ చేయాలనుకునే విద్యార్థులకు బ్యాంకులు కూడా అధికంగా చేయాలనేందుకున్నాయి. ఎంసీఐ, డబ్ల్యూహెచ్ఓ గుర్తింపు ఉన్న యూనివర్సిటీలలో చేరిన విద్యార్థులకు నిబంధనలను అనుసరించి విద్యార్థులు అందిస్తున్నాయి. వివిధ కోర్సులకు అయ్యే ఖర్చును అంచనా వేసి కావాల్సిన ఆర్థిక సహాయాన్ని అందిస్తున్నాయి. దీంతో మధ్య తరగతి విద్యార్థులు సైతం విదేశాల్లో ఉన్నత కోర్సులను అభ్యసించడానికి అవకాశం ఏర్పడింది. విద్యార్థులు నెల రోజులు ముందుగానే లోన్ కు దరఖాస్తు చేసుకుంటే ఎటువంటి టెన్షన్ ఉండదు. వీరు ఆఫర్ లెటర్, రెండు పాస్ పోర్ట్ సైజు ఫోటోలు, సెక్యూరిటీ షీట్ డీడ్ కాపీ, లింక్ డాక్యుమెంట్ (ముప్పు ప్లస్ కిందకు నుంచి), ప్రావర్తి ట్యూన్ రిసీట్, మున్సిపల్ అప్రెంటిస్ షిప్, లే అవుట్ అయితే దాని ప్లాన్ కూడా తీసుకువెళ్లాలి. వాటితో పాటు రెసిడెన్షియల్ ఫ్రాంట్ ఎలక్ట్రీసిటీ బిల్, అన్ని అకడెమిక్ నర్సింగ్ కెట్ల తప్పనిసరి. ఈ డాక్యుమెంట్లు ఉంటే వారం రోజుల్లో లోన్ మంజూరు చేస్తారు. చైనా యూనివర్సిటీలు ప్రతిభావంతులైన విద్యార్థులను ప్రోత్సహించే ఉద్దేశంతో స్కాలర్ షిప్ ఇస్తున్నాయి. ప్రతి ఏడాది 100 మంది విద్యార్థుల్లో టాప్-10 విద్యార్థులకు స్కాలర్ షిప్ అంద జేస్తున్నాయి.

వీసా పొందాలంటే:

విదేశీ విద్యార్థుల సౌకర్యార్థం వివిధ దేశాలు ఆయా దేశాల కాన్సులేట్ లను ఎర్పాటు చేస్తున్నాయి. విద్యార్థులు ఆ దేశ కాన్సులేట్ లేదా రాయబార కేంద్రాల ద్వారా వీసా పొందొచ్చు. ప్రధానంగా.. విద్యార్థులు, ఆర్థిక స్థాపక, సంబంధిత దేశానికి ఏ కోర్సు చదవడానికి వెళుతున్నారు? అనే విషయాలను క్షణంగా పరిశీలిస్తారు.

కన్సల్టేన్సీ ప్రాధాన్యం:

మెడిసిన్ అబ్రాడ్ కు.. కన్సల్టేన్సీల ప్రమేయం తప్పనిసరి. ఇంటర్నెట్ ద్వారా విదేశీ వర్సిటీలు అందించే కోర్సులు, ఫీజులు వంటి వివరాలను తెలుసుకోవడం సులభం. ఆయా దేశాలకు వెళ్లి చదువుకోవడానికి ముందుగా తెలుసుకోవాల్సిన నిబంధనలు, అనుసరించాల్సిన వద్దతులు, కోర్సు, యూనివర్సిటీ ఎంపిక వంటి సమాచారాన్ని అందించే విషయంలో కన్సల్టేన్సీలు విద్యార్థులకు సహాయపడుతున్నాయి. విద్యార్థులు కన్సల్టేన్సీ ఎంపికలో తగిన జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలి. కొన్ని సకీలి కన్సల్టేన్సీ సంస్థల పల్ల మోసపోయే ప్రమాదం కూడా లేకపోలేదు.

అభ్యర్థులు తెలుసుకోవాల్సినవి:

కచ్చితంగా మెడిసిన్ చేయాలనే ఆసక్తి ఉన్నట్లయితేనే విదేశాలకు వెళ్లండి. కన్సల్టేన్సీల ద్వారా విదేశాలకు వెళ్లండి.. సంబంధిత కన్సల్టేన్సీల గురించి క్షణంగా తెలుసుకోవాలి. ఆ కన్సల్టేన్సీ ద్వారా అంతకుముందు వెళ్లిన విద్యార్థుల సమాచారాన్ని సేకరించి.. అందులో కనీసం ఆయిదారు మందిని సంప్రదించడం అవసరం. కన్సల్టేన్సీ ప్రతినిధులు నూచించిన వారిని మాత్రమే కాకుండా మీరే అభ్యర్థుల్ని ఎంపిక చేసుకుని మాట్లాడితే వాస్తవాలు తెలుస్తాయి. విదేశాల్లో కోర్సు పూర్తి చేసిన, ప్రస్తుతం కోర్సును చేస్తున్న విద్యార్థుల్ని కూడా సంప్రదించే ప్రయత్నం చేయాలి.

తక్కువ ఖర్చుతో ఎంబీబీఎస్

రాష్ట్రంలో మేనేజ్మెంట్ సీటులో సీటుకు చేసే వ్యయంలో నాలుగో వంతుతో విదేశాల్లో ఎంబీబీఎస్ పూర్తి చేయవచ్చు. గత కొంత కాలంగా ఈ

దిశగా ఆలోచిస్తున్న విద్యార్థుల సంఖ్య ఏటా పెరుగుతోంది. ఎంసీఐ ద్వారా మెడిసిన్ కోసం సీటు లభించని అభ్యర్థులు మెడిసిన్ కలను నిజం చేసుకోవడాని అబ్రాడ్ చక్కని ప్రత్యామ్నాయం. ప్రస్తుతం ఇక్కడి నుంచి విదేశాల్లో మెడిసిన్ చదవాలనుకుంటున్న వారిలో 60-70 శాతం మంది చైనాకు ప్రాధాన్యతనిస్తున్నారు. తర్వాతి స్థానాల్లో రష్యా, ఉక్రెయిన్ ఉన్నాయి. ఈ దేశాలు కాకుండా మిగిలిన దేశాలను ఎంచుకుంటున్న వారి సంఖ్య చాలా స్వల్పం అని చెప్పొచ్చు. భద్రతా పరంగా కూడా ఎటువంటి ఆందోళన అవసరం లేదు. ఇక్కడి నుంచి వెళ్లి విద్యార్థులను మానిటరింగ్ చేయడానికి ప్రత్యేక వ్యవస్థ ఉంటుంది. విద్యా పరంగా, ల్యాబ్ తదితర విషయాల్లో అంతర్జాతీయ ప్రమాణాలను అక్కడి యూనివర్సిటీలు పాటిస్తాయి. బ్యాంకులు కూడా ఎడ్యుకేషన్ లోన్ అందిస్తుండడం సానుకూల అంశం. కోర్సు పూర్తయిన తర్వాత ప్రాక్టీస్, ఉన్నత విద్య, ప్రభుత్వ ఉద్యోగాలు.. తదితర విషయాల్లో ఇక్కడ చదివిన విద్యార్థులతో సమానంగా అవకాశాలు ఉంటాయి.

-డాక్టర్ ఎ.నాథ్ కుమార్, ఎండ్, డాక్టర్ అబ్రాడ్

అవకాశాల్లో తేడా ఉండదు

ఉక్రెయిన్ లో మెడిసిన్ పూర్తి చేశాను. నిలబని పరంగా అక్కడికి ఇక్కడికి తేడా లేదు. మన దేశంలో పోల్చుకుంటే.. భిన్నమైన సంస్కృతి, వాతావరణం.. అంతా కొత్తగా అనిపిస్తుంది. మొదటి ఆరు నెలలు సహజంగానే హామ్ నీక్ ఫీలింగ్ వస్తుంది. కోర్సు, ల్యాబ్, లైబ్రరీ, వసతి పరంగా సౌకర్యాలు అందుబాటులో ఉంటాయి. భారతీయులు ఇష్టపడే సంప్రదాయ ఆహారం లభిస్తుంది. సాంతంగా కూడా వంట చేసుకోవచ్చు. కోర్సు పూర్తి చేసిన తర్వాత భారత్ లో చదువుకున్న విద్యార్థులతో సమానంగా అవకాశాలు దక్కించుకోవచ్చు. నాతో పాటు మెడిసిన్ పూర్తి చేసిన వారిలో చాలా మంది ఇక్కడ పీజీ కోర్సులు చేయడంతోపాటు ప్రభుత్వ ఉద్యోగాల్లోనూ స్థిరపడ్డారు. మెడిసిన్ ప్రాఫెషన్ లో ప్రవేశించాలనుకునే వారికి కష్టపడే తత్వం, ఓపిక తప్పనిసరిగా ఉండాలి. కోర్సు చదివేటప్పుడు ఫండమెంటల్స్ మీద పట్టు సాధించాలి. మార్కెట్ లో ఎప్పుడూ కొత్తగా డ్రగ్ వస్తూనే ఉంటుంది కాబట్టి నిరంతరం అప్ డేట్ గా ఉండాలి.

-డాక్టర్ ఎన్. జహంగీర్,

ఎంబీబీఎస్ డిఎన్బీ, యశోద హాస్పిటల్.

సత్వర ఉపాధికి ప్యాకేజింగ్ కోర్సులు

ప్రపంచీకరణ నేపథ్యంలో ప్రతి దేశం ఓ కుగ్రామంలా మారిపోయింది. ఓ మాదిరి పట్టణాల్లో కూడా పరిశ్రమలు ఏర్పాటువుతున్నాయి. మన దేశంలోనే దాదాపు 7000 భారీ పరిశ్రమలు, 4,50,000 చిన్నతరహా పరిశ్రమలు ఉన్నాయి. ఆయా కంపెనీల్లో వస్తువుల తయారీ ఒకేత్రయితే.. వాటిని వినియోగదారుడిని ఆకర్షించేలా ప్యాక్ చేయడం మరో సవాలు. వస్తువు ఏదైనా చూడగానే ఆకట్టుకునే వివిధ డిజైన్ల ప్యాకేజింగ్ చూసి ఆ వస్తువుల అవసరం లేకపోయినా మనసు పారేసుకునే మారాజులెందరో. ఈ నేపథ్యంలో వివిధ సంస్థలందించే ప్యాకేజింగ్ కోర్సులపై ఫోకస్..

ఇండియన్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ ప్యాకేజింగ్

ప్యాకేజింగ్ ప్రమాణాలను పెంచే ఉద్దేశంతో కేంద్ర ప్రభుత్వంలోని వాణిజ్య మంత్రిత్వశాఖ 1986లో ఏర్పాటు చేసిన సంస్థ ఇండియన్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ ప్యాకేజింగ్. మన దేశం నుంచి విదేశాలకు ఎగుమతులను ప్రోత్సహించే ప్రక్రియలో నాణ్యమైన ప్యాకేజింగ్ టెక్నాలజీ అందించడమే ద్వేయంగా ఈ సంస్థ ఏర్పడింది. అంతేకాకుండా దేశంలోనూ, రాష్ట్రాలలోనూ ఆహార, వాణిజ్య, ఫార్మా, ఇతర రంగాల కంపెనీల ఉత్పత్తులకు పటిష్ట ప్యాకేజింగ్ రూపొందించడం.. విదేశాలకు ఎగుమతయ్యే ఆహార వస్తువులు, వదార్దాలు, రసాయనాలు, ఆభరణాలకు ప్యాకేజింగ్ చేసే నిష్ణాతులను తయారుచేయడం దీని ప్రధాన లక్ష్యం. ముంబై ప్రధాన క్యాంపస్ గోవా దేశవ్యాప్తంగా ఐదవవే మరో 4 క్యాంపస్లున్నాయి.

అవి, హైదరాబాద్ (ననత్ నగర్), ఢిల్లీ, కోల్ కతా, చెన్నై. ఈ సంస్థ ప్యాకేజింగ్ కోర్సులను ఆఫర్ చేయడంలో దేశవ్యాప్తంగా పేరుగాంచింది.

ఆఫర్ చేస్తాన్న కోర్సులు:

పుల్టెం సర్టిఫికేట్ ప్రోగ్రామ్ ఇన్ ప్యాకేజింగ్

వ్యవధి: 3 నెలలు

అర్హత: ఏదైనా డిగ్రీ/డిప్లొమా ఉత్తీర్ణత.

ఎంపిక విధానం: మొదట వచ్చినవారికి తొలి ప్రాధాన్యం

ప్రాథమిక ప్రవేశం కల్పిస్తారు.

కోర్సు స్వరూపం: మూడు నెలల కోర్సుల్లో ప్యాకేజింగ్ మెటీరియల్, ప్యాకేజింగ్ ఆఫ్ ఫుడ్ ప్రొడక్ట్స్, లాజిస్టిక్స్ అండ్ ఫీజిల్ డిస్ట్రిబ్యూషన్, ప్యాకేజింగ్ ప్రాసెస్, క్వాలిటీ కంట్రోల్, ప్యాకేజీ మార్కెటింగ్, ప్యాకేజింగ్ ఎకనామిక్స్, ప్యాకేజింగ్ లాస్ అండ్ రెగ్యులేషన్స్, ప్యాకేజింగ్ మేనేజ్ మెంట్ వంటి అంశాలపై శిక్షణనిస్తారు. అంతేకాకుండా విద్యార్థులకు అవగాహన కల్పించడానికి వివిధ పరిశ్రమలకు తీసుకెళ్తారు. ఈ కోర్సును విజయవంతంగా పూర్తిచేసుకున్న విద్యార్థులకు ఆసియన్ ప్యాకేజింగ్ ఫెడరేషన్ గుర్తింపు ఉన్న సర్టిఫికేట్ను ప్రధానం చేస్తారు.

పుల్టెం పోస్టుగ్రాడ్యుయేట్ డిప్లొమా ఇన్ ప్యాకేజింగ్

వ్యవధి: రెండేళ్లు

ముత్తం సీట్లు: హైదరాబాద్ క్యాంపస్లో 80, ముంబైలో 80, ఢిల్లీ-80, కోల్ కతా-60

అర్హత: సైన్స్/ టెక్నాలజీ అండ్ ఇంజనీరింగ్/నాణ్యత నిర్ధారణలో ద్వితీయశ్రేణిలో గ్రాడ్యుయేషన్ (12+3) విధానంలో ఉత్తీర్ణత. ఫైనలియర్ చదువుతున్న విద్యార్థులు అర్హులే. వీరు వర్సనల్ ఇంటర్మీడియట్ ఉత్తీర్ణులై ఉంటేనే ప్రవేశం లభిస్తుంది.

కోర్సు స్వరూపం: నాలుగు సెమిస్టర్లుగా ఉండే కోర్సులో మొదటి మూడు సెమిస్టర్లలో మ్యాథమేటిక్స్, కెమిస్ట్రీ అండ్ ఫిజిక్స్, ఎలక్ట్రికల్ టెక్నాలజీ, మెకానికల్ టెక్నాలజీ, ఇంజనీరింగ్ మెకానిజమ్స్, ప్యాకేజింగ్ టెక్నాలజీ-పరిచయం-వివిధ దశలు, ప్యాకేజింగ్ ప్రింటింగ్ టెక్నాలజీ, ఇండస్ట్రియల్ ఎలక్ట్రానిక్స్, ప్లాస్టిక్ మెకానిక్స్ అండ్ మెషిన్రీ, ఇంజనీరింగ్ డ్రాయింగ్, ప్రొడక్ట్స్ మేనేజ్మెంట్, ప్లాస్టిక్ టెక్నాలజీ, ప్రిన్సిపల్స్ ఆఫ్ మేనేజ్మెంట్ అండ్ ఎంటర్ ప్రెనూరియల్, మార్కెటింగ్-మెటీరియల్స్ మేనేజ్మెంట్, కమ్యూనికేషన్ స్కిల్స్, ఇండస్ట్రియల్/ఫీల్డ్ విజిట్స్, ప్రాజెక్ట్ వర్క్/లైబ్రరీ రిఫరెన్స్ మొదలైన అంశాలుంటాయి. చివరి సెమిస్టర్లో పూర్తిగా ఇండస్ట్రియల్ ట్రైనింగ్, ప్రాజెక్ట్ వర్క్ ఉంటుంది.

ఎంపిక విధానం: అకడమిక్ రికార్డ్, ప్రవేశపరీక్ష, మాఖిక పరీక్షల ఆధారంగా. ప్రవేశపరీక్షను ముంబై, ఢిల్లీ, హైదరాబాద్, చెన్నై, కోల్ కతాల్లో నిర్వహిస్తారు. మాఖిక పరీక్ష ముంబై, ఢిల్లీ, హైదరాబాద్, కోల్ కతాల్లో ఉంటుంది. ప్రవేశపరీక్ష విధానం: మల్టీపుల్ ఛాయిస్ విధానంలో జరిగే పరీక్షలో ఫిజిక్స్, కెమిస్ట్రీ, మ్యాథ్, ఇంజనీరింగ్ సజ్జెక్టులపై గ్రాడ్యుయేషన్ స్థాయిలో ప్రశ్నలుంటాయి.

గ్రాడ్యుయేట్ డిప్లొమా ఇన్ ప్యాకేజింగ్ (డిప్లొమాలో)

వ్యవధి: 18 నెలలు

అర్హత: గుర్తింపు పొందిన యూనివర్సిటీ నుంచి సైన్స్/ఇంజనీరింగ్/టెక్నాలజీ/కామర్స్/ఆర్ట్స్లో గ్రాడ్యుయేషన్తో పాటు ఏదాది పని అనుభవం లేదా గుర్తింపు పొందిన టెక్నికల్ బోర్డ్ నుంచి ఇంజనీరింగ్/టెక్నాలజీలో డిప్లొమాతో పాటు రెండేళ్ల పని అనుభవం.

ఈ కోర్సులతోపాటు ఎగ్జిక్యూటివ్ ప్యాక్టెరింగ్ వీకెండ్ ట్రైనింగ్ ప్రోగ్రామ్ను కూడా ఐఐపి నిర్వహిస్తుంది. ఇవేకాకుండా వారం వ్యవధి ఉన్న ప్యాకేజింగ్ ప్రిన్సిపల్స్ అండ్ సెన్సిటివైజ్ డెవలప్మెంట్, ప్లాస్టిక్ ఇన్ ప్యాకేజింగ్, ప్యాకేజింగ్ ఆఫ్ ఫుడ్ ప్రొడక్ట్స్, ప్యాకేజీ డిస్ట్రీబ్యూషన్ అండ్ ఎవల్యూ

షన్, ప్యాకేజింగ్ ఆఫ్ ఫార్మా ప్రొడక్ట్స్, ప్యాకేజీ డిజైన్ అండ్ డెవలప్మెంట్ వంటి కోర్సులను కూడా ఐఐపి ఆఫర్ చేస్తోంది.

ఉద్యోగావకాశాలు కల్పిస్తాన్న కంపెనీలు:

ఐఐపిలో కోర్సులు పూర్తిచేసుకున్న విద్యార్థులకు ఏడాదికి 3 లక్షల నుంచి 5 లక్షల ప్రారంభ వేతనంతో ఉద్యోగాలు ఇవ్వడానికి వివిధ కంపెనీలు పోటీపడుతున్నాయి. వాటిలో హరిత-ఎన్టీఐ, నెస్లే ఇండియా లిమిటెడ్, ఆగ్రో టెక్ ఫుడ్స్ లిమిటెడ్, క్యాడ్బరీ ఇండియా లిమిటెడ్, క్యాప్టాల్, కోకా కోలా, సిప్లా, దాబర్ ఇండియా, డాక్టర్ రెడ్డిస్, గుజరాత్ గ్లాస్ లిమిటెడ్, హిమాలయ డ్రగ్స్, హిందూస్థాన్ యూనిటీ వర్, హిందూస్థాన్ పెట్రోలియం, ఐటీసీ, జాన్సన్ అండ్ జాన్సన్, లార్సన్ అండ్ టూటో లిమిటెడ్, మాట్రిక్స్, డి పేపర్ ప్రొడక్ట్స్ లిమిటెడ్ మొదలైన కంపెనీలున్నాయి. వెబ్సైట్: www.iip-in.com

పాలిటెక్నిక్ ద్వారా..

మూడేళ్ల పాలిటెక్నిక్ డిప్లొమాలో ప్రవేశానికి నిర్వహించే 'కామన్ ఎంట్రన్స్ ఎగ్జామినేషన్ ఫర్ పాలిటెక్నిక్స్ (సీట్)' ద్వారా మూడేళ్ల డిప్లొమా ఇన్ ప్యాకేజీ టెక్నాలజీ కోర్సులో ప్రవేశం పొందొచ్చు. మన రాష్ట్రంలో హైదరాబాద్ (రామాంతపూర్)లో ఉన్న టీఎన్ పాలిటెక్నిక్ కళాశాలలో ఈ కోర్సును అందిస్తున్నారు. మొత్తం 60 సీట్లు అందుబాటులో ఉన్నాయి. ఈ ఏడాదికి ప్రవేశాల ప్రక్రియ పూర్తయింది. కోర్సు పూర్తిచేసుకున్న తర్వాత విద్యార్థులందరికీ దాదాపు క్యాంపస్ ప్లేన్మెంట్స్ కల్పిస్తున్నారు.

ప్యాకేజింగ్ కెరీర్:

ఢిల్లీ మార్కెట్ నుంచి గల్లీ మార్కెట్ వరకు వివిధ వస్తువులు ఉప్పెనలా వచ్చిపడుతున్నాయి. ఈ వస్తువులు వినియోగదారులను ఆకర్షించడానికి పొందికైన, ఆకర్షణీయమైన ప్యాకేజింగ్ తప్పనిసరి.

ఈ నేపథ్యంలో ప్యాకేజింగ్ కోర్సులు చేసిన నిపుణుల అవసరం అంతకంతకూ పెరుగుతోంది. విదేశాల్లో సైతం వీరికి మంచి అవకాశాలున్నాయి. కోర్సు ఏదైనా.. పూర్తయ్యేనాటికి వివిధ కంపెనీలు క్యాంపస్ ప్లేన్మెంట్స్ కల్పిస్తున్నాయి. ప్రారంభ వేతనం కంపెనీని బట్టి నెలకు ₹ 12,000 నుంచి ₹ 25,000 వరకు ఉంటుంది.

పాలిటెక్నిక్ రంగం మనుగడ సాగించినంత కాలం.. ప్యాకేజింగ్ పరిశ్రమకు ధోకా ఉండదు. ఏ ఉత్పత్తినా వినియోగదారుడికి చేరాలంటే.. ప్యాకేజింగ్ నిపుణులు లేకుండా సాధ్యంకాదు.

అందుకే ఐఐపి(ఇండియన్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ ప్యాకేజింగ్)

క్యాంపస్ ప్లేన్మెంట్లో విద్యార్థులకు ఆరంభంలో రూ.3లక్షల

నుంచి రూ.5లక్షల వరకు

వేతనం లభిస్తోంది. సృజనాత్మకత, పనితీరు ఆధారంగా భారీ వేతనాలు

అందుకోవచ్చు అంటున్నారు భారత ప్యాకేజింగ్ సంస్థ(ఐఐపి) చైర్మన్ ఎ.వి.ఎస్.చక్రవర్తి.

ఆయనతో భవిత ప్రత్యేక ఇంటర్వ్యూ...

ప్యాకేజింగ్ ఇండస్ట్రీ భవిష్యత్తు ఏ విధంగా ఉండబోతుంది? ప్రస్తుతం ప్రపంచ ప్యాకేజింగ్ రంగంలో భారత్ తొలి 10

స్థానాల్లో ఉంది. 2020 నాటికి 3వ స్థానానికి చేరుకుంటుందని అంచనా. నిత్యావసర వస్తువుల నుంచి విదేశాలకు ఎగుమతి చేసే వస్తువులకు వరకు.. ఉత్పత్తి ఏదైనా దాన్ని వినియోగదారుడి వద్దకు చేర్చడానికి ప్యాకేజింగ్ తప్పనిసరి. ఒకరకంగా చెప్పాలంటే.. ప్యాకేజింగ్ మానవ జీవితంలో భాగం అయిపోయింది. టూత్ పేస్టు నుంచి ఆహార వస్తువులు, దుస్తులు.. ఇలా అన్నింటికీ ప్యాకేజీ ఉంటుంది. ఏటా ఈ రంగం 15 శాతం వృద్ధి సాధిస్తోంది. ప్రస్తుతం డిమాండ్ మేరకు నిపుణులు అందుబాటులో లేరు.

విద్యార్థులకు కోర్సుల్లో ఏం నేర్చుతారు?

కంపెనీలు, పరిశ్రమలు ఏ ఉత్పత్తిని బయటకు తీసుకువచ్చినా.. వాటిని వినియోగదారుడు ఇష్టపడేలా చేయడంలో ప్యాకేజింగ్ డి టీలకపాత్ర. ప్యాకేజీ ఎంత బాగుంటుందనేదానిపైనే అమ్మకాలు ఆధారపడి ఉంటాయి. అందుకే

కోర్సులో ప్యాకేజింగ్ అంటే? దాని అవసరం? అందులో దశలు? ఫార్మా కంపెనీల ఉత్పత్తులకు ఎలాంటి ప్యాకేజీ అవసరం? కెమికల్ ఉత్పత్తులకు ఎలాంటి ప్యాకేజీ చేయాలి? ఆహార వదార్దాలకు అనువైన ప్యాకేజింగ్ ఏది? ఏ మోతాదులో చేయాలి? వంటివి నేర్పబడతాయి. ఒకరకంగా చెప్పాలంటే.. ఏ ఉత్పత్తికి ఏ ప్యాకేజింగ్ చేయాలి? అనేది కోర్సుల్లో భాగంగా శిక్షణ కల్పిస్తారు. అదేవిధంగా తయారు చేసిన, ఉత్పత్తి చేసిన వస్తువు, లేదా రసాయనాలు, మందులు, ఆహారవదార్దాలు.. ఇలా వాటి కాలపరిమితి ఆధారంగా సాంకేతికంగా ఏ ప్యాకేజింగ్ అనువైనదో నిర్ణయించేలా శిక్షణ ఇస్తారు.

ప్యాకేజింగ్ రంగంలో ఉద్యోగావకాశాలెలా ఉంటాయి? ప్లేన్మెంట్కు వచ్చే కంపెనీలేవి?

కోర్సు పూర్తవకుండానే ఉద్యోగం వచ్చేది ఈ రంగంలోనే. ప్యాకేజింగ్ కోర్సులు పూర్తిచేసినవారికి వివిధ కంపెనీలతో పాటు ఇతర ఆహారవదార్దాలు, వ్యవసాయ ఉత్పత్తులు,

క్షూట్ ఇండస్ట్రీ వంటివి పెద్దఎత్తున ఉద్యోగ అవకాశాలు ఇస్తున్నాయి. ఇక్కడ కోర్సుచేసిన వారికి ఆరంభంలో నగటున ఏడాదికి రూ.3 లక్షల నుంచి రూ.5లక్షల వరకు వేతనాల్లోస్తాయి. వినియోగదారుల అభిరుచులను సదరు విద్యార్థి పసిగట్టగలిగే నేర్పు, ఆకర్షణీయ ప్యాకేజింగ్తో ప్రొడక్ట్ వాల్యూ ఎలా పెంచగలరు? మారుతున్న ఆసక్తులకు అనుగుణంగా ప్యాకేజింగ్ను సృజనాత్మకంగా తీర్చిదిద్దగలిగే దూరదృష్టి? వంటివన్నీంటినీ కంపెనీలు ప్లేన్మెంట్లో పరిశీలిస్తాయి.

ఐఐపిలో చేరాలనుకునే విద్యార్థులకు మీరిచ్చే సలహా?

ప్యాకేజింగ్ పరిశ్రమను, కెరీర్ను ఇష్టపడితేనే ఈ రంగంలోకి రావాలి. లేకుంటే మనుగడ కష్టం. ఈ రంగంలో స్థిరపడాలనుకుని కోర్సు చేయాలనుకుంటే.. కచ్చితంగా ఈ రంగం మూలాలు తెలుసుకోవాలి. కోర్సులో చేరాక ఉద్యోగం కచ్చితంగా లభిస్తుంది. అంతేకాదు ఇక్కడ రీసెర్చ్ చేస్తే తక్కువ వ్యవధిలోనే ఉన్నత శిఖరాలను అధిరోహించవచ్చు.

ఫోకస్ ప్రిపరేషన్ కోసమే.. త్వరగా షెడ్యూల్

ఈ ఏడాది క్యాట్ షెడ్యూల్ను త్వరగా విడుదల చేయడానికి కారణం?

గత సంవత్సరంతో పోలితే.. ఈ ఏడాది క్యాట్ షెడ్యూల్ కొంత ముందుగానే వెలువడింది. గతంలో సాంకేతికంగా తలెత్తిన సమస్యలు, సంబంధిత అనుభవాలను దృష్టిలో ఉంచుకుని క్యాట్-2012 డిస్టింక్ విండ్స్ సాధ్యమైనంత త్వరగా అభ్యర్థులకు అందుబాటులోకి తెచ్చాలనే ఉద్దేశంతోనే.. త్వరగా నోటిఫికేషన్ విడుదల చేయడం జరిగింది. అంతేకాకుండా గతంలో.. ఫెస్టివల్ సీజన్లో నోటిఫికేషన్ రావడం.. అభ్యర్థుల ప్రిపరేషన్కు కొంత ఇబ్బందిగా ఉండేది. ఈ అంశాన్ని కూడా దృష్టిలో ఉంచుకుని త్వరగా షెడ్యూల్ ప్రకటించాల్సి వచ్చింది. దీనివల్ల అభ్యర్థులు ప్రిపరేషన్పై ఎక్కువ ఫోకస్ చేసే అవకాశం లభిస్తుంది.

ఈ ఏడాది క్యాట్ దరఖాస్తులకు పెద్దగా డిమాండ్ లేదంటూ వస్తున్న వార్తల్లో వాస్తవమెంత?

ఈ వార్తల్లో వాస్తవం లేదు. గణాంకాలను పరిగణనలోకి తీసుకుంటే.. గతేడాది ఈ సమయానికి ఎంతమంది క్యాట్ వోచర్లు కొన్నారో.. ఈ ఏడాది కూడా ఆ సంఖ్య దాదాపు అదే స్థాయిలో ఉంది. అంతకుముందు సంవత్సరంతో పోలితే 2011లో క్యాట్ కోసం రిజిస్ట్రేషన్ చేసుకున్న వారి సంఖ్య స్వల్పంగా పెరిగింది. అదే ట్రెండ్ ఈ ఏడాది కూడా కొనసాగుతుందని భావిస్తున్నాం. 13 ఐఐఎంలతోపాటు మరో 130 ఇతర విజిసెస్ స్కూల్స్లో అడ్మిషన్స్ కోసం జరిగే క్యాట్ దేశంలో ప్రతిష్టాత్మక పరీక్షల్లో ఒకటిగా ఉంది. రానున్న కొద్ది సంవత్సరాల్లో భారత ఆర్థిక వ్యవస్థ పుంజుకోనుంది. ఈ సంవత్సరం క్యాట్ ద్వారా ఎంబీఏలో చేరేవారు తమ కోర్సు పూర్తయ్యేసరికి ఈ ప్రగతి ఫలాలను చూస్తారు.

గతేడాది క్యాట్లో పలు మార్పులు చేసినప్పటికీ.. ఇంజనీరింగ్ విద్యార్థులే ఎక్కువగా ఎంపికయ్యారు. దీనిపై మీ అభిప్రాయం?

విద్యా నేపథ్యంతో సంబంధం లేకుండా ప్రతిభావంతులైన విద్యార్థులందరికీ అవకాశం కల్పించడమే లక్ష్యంగా గతేడాది క్యాట్లో మార్పులు చేయడం జరిగింది. గత కొన్నేళ్ల క్యాట్ ఫలితాలు, ఐఐఎంలలో అడుగుపెడుతున్న విద్యార్థుల బ్యాక్గ్రౌండ్ను పరిశీలిస్తే.. ఇంజనీరింగ్ గ్రాడ్యుయేట్లదే హవా అనేది స్పష్టం. ఈ అంశాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకుని ఈ మార్పులు చేశారనడం సహజం కాదు. క్యాంటిడేట్స్ ఎవిలిటీ, వెర్సైల్ ఎవిలిటీ

ప్రాఫైల్

పేరు: ఎన్ఎన్ఎస్ కుమార్

విద్యార్హతలు:

- బీటెక్ (ఆర్ఈసీ కాలికట్)
- ఎంబీఏ (ఎస్వియూఎస్)
- ఇండియన్ స్కూల్ ఆఫ్ మేనేజ్మెంట్ (ఐఎన్ఎం)-ధన్బాద్ నుంచి

'విదేశీ వ్యవస్థాగత పెట్టుబడులు-భారత ఆర్థిక వ్యవస్థ మీద ప్రభావం' అనే అంశంపై రీసెర్చ్ చేసి డాక్టరేట్ పొందారు.

కెరీర్: మొదట్లో క్యాటెటర్ మార్కెట్, ఫారెక్స్ మార్కెట్లో రెండేళ్లపాటు ఐఐఐఎం హోదాల్లో పనిచేశారు. ఆ తర్వాత 1998 నుంచి 2002 వరకు ఐఎన్ఎం-ధన్బాద్లో లెక్చరర్గా బాధ్యతలు నిర్వహించారు. 2002-03 మధ్య నేషనల్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ బ్యాంకింగ్ మేనేజ్మెంట్-పుణేలో ఫ్యాకల్టీగా పని చేశారు. 2003 నుంచి ఐఐఎం-కోజికోడ్ ఫ్యాకల్టీగా కొనసాగుతున్నారు. ఎకనామిక్స్, ఫైనాన్స్ లంకాలపై పలు జర్నల్స్ ప్రచురించారు.

లలో ప్రతిభ చూపే అభ్యర్థులందరికీ సమాన అవకాశాలు కల్పించాలనే ఉద్దేశంతో నూతన ఎగ్జామ్ ప్యాట్రన్ను రూపొందించడం జరిగింది. ప్రత్యేకించి ఏ ఒక్క గ్రూప్ లేదా కేటగిరీ కోసం క్యాట్లో మార్పులు చేయలేదు. అందరికీ సమాన అవకాశాలు కల్పించాలనే ఉద్దేశంతోనే నూతన విధానాన్ని ప్రవేశ పెట్టడం జరిగింది.

ప్రశ్నలు చాలా క్లిష్టంగా ఉంటున్నాయని గతంలో అభ్యర్థులు వ్యక్తం చేసిన అభ్యంతరాలపై ఏమైనా చర్యలు తీసుకున్నారా?

ప్రతిభావంతులైన అభ్యర్థులకు అవకాశం కల్పించడమే లక్ష్యంగా క్యాట్ టైప్ ప్యాట్రన్ ఉంటుంది. కాబట్టి క్యాట్లో ఆడిగే ప్రశ్నలు.. ఇతర పరీక్షలతో పోలితే కొంత క్లిష్టంగానే ఉంటాయి. డిస్టింక్ సిస్టమ్ కోసం కాస్తయే పద్ధతులారాగా ఒక అల్గారిథం రూపొందిస్తారు. దాని ఆధారంగా ఎంపిక చేసిన ప్రశ్నలను క్యాట్లో అడగడం జరుగుతుంది. విద్యార్థులకు, మానసికంగా అభ్యర్థి స్కోర్స్ను పరీక్షించడమే లక్ష్యంగా క్యాట్ పరీక్ష ప్యాట్రన్ ఉంటుంది. అమెరికన్ ఎడ్యుకేషనల్ రీసెర్చ్ అసోసియేషన్ (ఏఈఆర్ఎ), అమెరికన్ సైకలాజికల్ అసోసియేషన్ (ఎపీఎ), నేషనల్ కౌన్సిల్ ఆన్ మెనల్ మెంట్ ఇన్ ఎడ్యుకేషన్ (ఎన్ఎంఈ) సంయుక్తంగా ఈ ఫార్మాట్ను రూపొందిస్తాయి. విభాగాల వారీగా ఇచ్చిన సమాధానాల ఆధారంగా (నచ్చిన, తప్పు, వదిలివేసిన ప్రశ్నలను పరిగణనలోకి తీసుకుని) స్కోర్ను గణిస్తారు.

మొదటి రోజు రాసిన వారితో పోలితే తర్వాత రోజు హాజరైన వారికి ప్రశ్నపత్రం సులువుగా ఉంటుందనే వాదనపై మీ అభిప్రాయం? ఏ రోజు పరీక్ష రాసినా ప్రశ్నపత్రం క్లిష్టత ఒకే విధంగా ఉంటుందా?

ఏ రోజు పరీక్ష రాసినా.. ప్రశ్నపత్రం క్లిష్టత ఒకేవిధంగా ఉంటుంది. మొదటి రోజు రాసిన వారికి సులువుగా ఉంటుందనే వాదనలో ఏమాత్రం వాస్తవం లేదు. విశ్వసనీయత, కచ్చితత్వం కొలమానంగా అంతర్జాతీయ ప్రమాణాలను అనుసరిస్తూ రూపొందించిన విధానంలో క్యాట్ పరీక్ష నిర్వహణ ఉంటుంది. వివిధ ప్రమాణాల ఆధారంగా రూపొందించిన ప్రశ్నలను ఎంపిక చేసి ఇవ్వడం జరుగుతుంది. దీనివల్ల ప్రతి అభ్యర్థికి ఒక్కో ప్రత్యేకమైన స్టాట్ వస్తుంది.

ఇక్కడ గమనించాల్సిన అంశం.. ఏ రెండు స్టాట్లు కూడా ఒకే విధంగా ఉండే అవకాశం లేదు. అలాంటి పరిస్థితుల్లో మొదటిరోజు రాసిన వారితో పోలితే తర్వాత హాజరైన వారికి ప్రశ్నపత్రం సులువుగా ఉంటుందనే వాదన వాస్తవ దూరం. అంతేకాకుండా పరీక్ష తర్వాత ఎటువంటి నందేహాలకు తావులేని రీతిలో శాస్త్రీయ పద్ధతిలో మల్టీస్కోరింగ్ను అనుసరించి ప్రతి టైప్ను ప్రశ్నల క్లిష్టతస్థాయిని అనుసరించి అర్జెస్ట్ చేస్తారు. పోస్ట్ ఈక్వైటిడె స్కోర్స్ను ఒక కామన్ స్కేల్ ద్వారా మూల్యాంకనం చేసి.. ప్రతి అభ్యర్థి ప్రతిభను నిష్పాక్షికంగా అంచనా వేస్తారు. ప్రశ్న పత్రాల్లోని సెక్షన్ల వారీగా, పేపర్ మొత్తం మీద క్లిష్టత స్థాయి ఒకే విధంగా ఉండేలా జాగ్రత్తలు తీసుకుంటారు.

క్యాట్ అంతిమ లక్ష్యంగా భావిస్తున్న కారణంగా ప్రవరేషన్ వరంగా విద్యార్థులపై తీవ్ర ఒత్తిడి ఉంటుంది కదా!?

ఐఐఎంలలో కోర్సు పూర్తి చేస్తే.. అందివచ్చే అవకాశాలకు

అకాశమే హద్దు. కోర్సు పూర్తికాక ముందే ఎంఎస్సీలు, టాప్ కార్పొరేట్ కంపెనీలు కళ్లు చెదిరే ప్యాకేజీతో మీ ముందు ఉంటాయి. కార్పొరేట్ ప్రపంచంలో ఆకర్షణీయమైన కెరీర్కు కేరాఫ్ ఐఐఎంలు. అలాంటి ఐఐఎంలలో ప్రవేశానికి జరిగే పరీక్ష క్యాట్. కాబట్టి ప్రిపరేషన్లో కొంత ఒత్తిడి ఉండడం సహజం. పేలల్లో ఉండే నీట్ల కోసం లక్షలాది మంది పోటీపడుతుంటారు. మంచి స్కోర్ సాధిస్తేనే ప్రవేశం లభిస్తుంది. ఇటువంటి పరిస్థితి ఉత్సాహం వుతుంది. బేసిక్స్ మీద పట్టు సాధిస్తూ.. ప్రాక్టీస్కు ఎక్కువ ప్రాధాన్యతనిస్తూ.. సాధించగలననే అత్యుచిత్వాన్ని ఉంటే ఎలాంటి ఒత్తిడినైనా జయించవచ్చు.

ఐఐఎంల ప్రవేశ ప్రక్రియలో క్యాట్ స్కోర్, వర్క్ ఎక్స్ ప్లైరియెన్స్ రెండింటిలో దేనికి అధిక ప్రాధాన్యత ఉంటుంది?

క్యాట్ స్కోర్ ఆధారంగా అభ్యర్థులు.. దేశ వ్యాప్తంగా ఉన్న 13 క్యాంపస్లలో.. తమకు నచ్చిన ఇన్స్టిట్యూట్లలో ప్రవేశం కోసం దరఖాస్తు చేసుకోవచ్చు. ప్రవేశ ప్రక్రియ విషయానికొస్తే.. ఒక్కో ఐఐఎం ఒక్కో పద్ధతిని అనుసరిస్తుంది. ఈ ప్రక్రియలో క్యాట్ స్కోర్కు ఎంత ప్రాధాన్యత ఇస్తారో.. వర్క్ ఎక్స్ ప్లైరియెన్స్ కూడా అంతే ప్రాధాన్యత ఉంటుంది. ఏదో ఒక అంశానికే ప్రాధాన్యత ఇవ్వడం జరగదు. క్యాట్ స్కోర్, వర్క్ ఎక్స్ ప్లైరియెన్స్ రెండింటికి సమ ప్రాధాన్యత లభిస్తుంది.

క్యాట్లో మంచి స్కోర్ కోసం ఒకవైపు తీవ్ర ఒత్తిడి ఉంటే.. అదేసమయంలో 100% పర్సంటిజ్ సాధించిన అభ్యర్థులకు కూడా కొన్ని ఐఐఎంలు అడ్మిషన్ నిరాకరిస్తున్నాయి. కారణం?

ఈ వాదనలో కొంత వాస్తవం లేకపోలేదు. ఒకే మూస అభ్యర్థులు కాకుండా.. అన్ని రకాల నేపథ్యం నుంచి వచ్చిన అభ్యర్థులు ఉండేలా కొన్ని ఇన్స్టిట్యూట్లు జాగ్రత్తలు తీసుకుంటున్నాయి. మెరుగైన ఫలితాలు సాధించడానికి ఈ రకమైన ఛిన్న వాతావరణం అవసరం అని భావించడమే ఇందుకు కారణంగా పేర్కొనవచ్చు. కొన్ని ఇన్స్టిట్యూట్లు టెండర్(లింగ) వైవిధ్యతకు ప్రాధాన్యం ఇస్తుంటే.. మరికొన్ని ప్రొఫెషనల్ బ్యాక్గ్రౌండ్కు పెద్ద పీట వేస్తున్నాయి. కేవలం క్యాట్ మెరిట్ ప్రతిపాదికనే కాకుండా.. ఆకాడమిక్ రికార్డ్, ప్రొఫెషనల్ ఎక్స్ ప్లైరియెన్స్ వంటి అంశాలను పరిగణనలోకి తీసుకుని అడ్మిషన్ కల్పిస్తున్నాయనే విషయాన్ని ఈ సందర్భంగా గుర్తుంచుకోవాలి.

దరఖాస్తు విధానం:

ఎన్సీఈఆర్టీ వెబ్సైట్ నుంచి దరఖాస్తును డౌన్లోడ్ చేసుకోవచ్చు. దరఖాస్తుపై విద్యార్థులు చదువుతున్న స్కూల్ ప్రిన్సిపల్ సంతకం తప్పనిసరి. దరఖాస్తును స్థానిక లైజన్ ఆఫీసర్ నుంచి కూడా పొందొచ్చు. పూర్తి చేసిన దరఖాస్తును లైజన్ ఆఫీసర్కే అందజేయాలి.

దరఖాస్తుల స్వీకరణకు చివరి తేదీ: ఆగస్టు 31, 2012.
మొదటి దశ రాత పరీక్ష తేదీ: 18 నవంబర్, 2012.
రెండో దశ రాత పరీక్ష తేదీ: 12 మే, 2013.

చిరునామా:

డిప్యూటీ కమిషనర్
ఆఫీస్ ఆఫ్ ది డైరెక్టర్ ఆఫ్ గవర్నమెంట్ ఎగ్జామినేషన్స్,
చాపెల్ రోడ్-ఆవిడ్స్,
హైదరాబాద్ -500001.

వివరాలకు: www.ncert.nic.in

నేషనల్ టాలెంట్ సెర్చ్ ఎగ్జామినేషన్ -2013

నేషనల్ కౌన్సిల్ ఆఫ్ ఎడ్యుకేషన్ రీసెర్చ్ అండ్ ట్రైనింగ్ (ఎన్సీఈఆర్టీ) ప్రతిభావంతులైన విద్యార్థులను ప్రోత్సహించే ఉద్దేశంతో ప్రతి ఏటా నిర్వహించే 'నేషనల్ టాలెంట్ సెర్చ్ ఎగ్జామినేషన్-2013' కోసం నోటిఫికేషన్ విడుదల చేసింది. ఇందులో ఎంపికైన విద్యార్థులకు బీసీక్ సైన్సెస్, సోషల్ సైన్సెస్, కామర్స్ వంటి సబ్జెక్టులలో పీహెచ్డీ వరకు (నెల చొప్పున-యూజీసీ నిబంధనలకు లోబడి) స్కాలర్షిప్ అందజేస్తారు.

స్కాలర్షిప్:

నెలకు రూ.500. దేశవ్యాప్తంగా రెండు దశల్లో నిర్వహించే రాత పరీక్ష ద్వారా ఎంపిక చేసిన 1000 మంది విద్యార్థులకు

లకు 11వ తరగతి నుంచి పీహెచ్డీ వరకు స్కాలర్షిప్స్ను ప్రధానం చేస్తారు. ఇంజనీరింగ్, మెడిసిన్, మేనేజ్మెంట్, లా వంటి ప్రొఫెషనల్ కోర్సులకు మాత్రం పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేషన్ (Second degree level) వరకు ఈ సౌకర్యం కల్పిస్తారు. ప్రభుత్వ నిబంధనలకునుగుణంగా రిజర్వేషన్లు వర్తిస్తాయి.

అర్హత:

ప్రభుత్వ/ప్రభుత్వ గుర్తింపు పొందిన పాఠశాలలో పదో తరగతి చదువుతుండాలి.

ఎంపిక విధానం:

రెండు దశల్లో నిర్వహించే రాత పరీక్ష ద్వారా అర్హులను

ఎంపిక చేస్తారు. మొదటి దశ పరీక్ష రాష్ట్ర స్థాయిలో ఉంటుంది. ఇందులో మొట్టల ఎంబీబీ టైప్ (ఎంబీబీ), స్కాలర్షిప్ ఎంబీబీ టైప్ (ఎంబీబీ) అనే రెండు భాగాలు ఉంటాయి. వీటిల్లో సంబంధిత రాష్ట్ర నిలబస అనుసరించి పదో తరగతి స్థాయి ప్రశ్నలు వస్తాయి. హిస్టరీ, జాగ్రఫీ, సీవిక్స్, ఎకనామిక్స్, మ్యాథ్స్, సోషల్ సైన్సెస్ సబ్జెక్టుల నుంచి ప్రశ్నలు అడుగుతారు.

మొదటి దశలో క్యాట్పై అయిన విద్యార్థులు జాతీయ స్థాయిలో నిర్వహించే రెండో దశ రాత పరీక్షకు హాజరు కావాలి.

మొదటి దశ మాదిరిగానే ఇందులో కూడా మొట్టల ఎంబీబీ, స్కాలర్షిప్ ఎంబీబీ టైప్ ఉంటాయి. సీబీఎస్ఈ నిలబస ఆధారంగా ప్రశ్నలు వస్తాయి.

AP Technical Educational Commissioner

ఉద్యోగాల్లేవన్నారంటే.. విద్యార్థుల్లో స్కిల్స్ లేనట్లే!!

ప్రస్తుతం ఇంజనీరింగ్ విద్యలో తీసికట్టుగా ఉన్న నాణ్యతను రాత్రికిరాత్రి పెంచడం సాధ్యం కాదు. ఈలోగా విద్యార్థులు నష్టపోకుండా.. పాలిటెక్నిక్ కాలేజీల తరహాలో ఇంజనీరింగ్ కాలేజీల్లో కూడా స్కిల్ డెవలప్మెంట్ సెంటర్లను ఏర్పాటు చేయాలనుకుంటున్నాం. ఏఐసీటీఈ, యూజీసీ, యూనివర్సిటీలు, ఉన్నత విద్యామండలి.. ఈ నాలుగింటి మధ్య సమన్వయం సాధిస్తే ఇంజనీరింగ్ విద్యలో ఉన్నత ప్రమాణాలు సాధించొచ్చు. ఆ దిశగా ప్రయత్నాలు ప్రారంభించాం. రాష్ట్రవ్యాప్తంగా పాలిటెక్నిక్ కాలేజీల్లో ఉత్తీర్ణత కేవలం 18 శాతం మాత్రమే. దీన్ని 50 శాతం పెంచడానికి చర్యలు తీసుకుంటున్నాం. ఇంజనీరింగ్, ఫార్మసీ, మేనేజ్మెంట్ రంగాల్లో ఉద్యోగాలున్నా.. స్కిల్స్ లేని కారణంగా వాటిని అందుకోలేకపోతున్నారు. ఇకపై విద్యార్థులకు పూర్తిస్థాయిలో అండగా నిలవడానికి సాంకేతిక విద్యాశాఖను సమాయత్తం చేస్తున్నామంటున్నారు సీనియర్ ఐఐఎస్ అధికారి, ఆంధ్రప్రదేశ్ సాంకేతిక విద్య కమిషనర్ అజయ్ జైన్. ఆయనతో సాక్షి భవిత ప్రత్యేక ఇంటర్వ్యూ...

|| పాలిటెక్నిక్ విద్యలో ప్రమాణాలపై సందేహాలు వ్యక్తమవుతున్నాయి. ఉత్తీర్ణత కూడా తగ్గుతోంది. ప్రమాణాలు పెంచడానికి ఎలాంటి చర్యలు తీసుకుంటున్నారు?

పాలిటెక్నిక్ విద్యను సమూలంగా ప్రక్షాళన చేసేందుకు కనరత్న మొదలుపెట్టాం. ప్రస్తుతం పాలిటెక్నిక్ కాలేజీల్లో విద్యార్థుల ఉత్తీర్ణత 18 శాతం మాత్రమే ఉంది. విద్యాప్రమాణాలు పెంచడం ద్వారా దీన్ని ఈ ఏడాది 50 శాతానికి పెంచుతాం. పాలిటెక్నిక్ కోర్సుల్లో ప్రధానంగా మ్యాథ్స్, ఫిజిక్స్ సబ్జెక్టుల్లో ఎక్కువ శాతం విద్యార్థులు ఫెయిలవుతున్నట్లు గుర్తించాం. అలాంటి విద్యార్థులకు త్వరలో అన్ని కాలేజీల్లో అదనంగా ప్రత్యేక క్లాసులు నిర్వహిస్తాం. దాంతోపాటు సబ్జెక్టుల్లో వీటికి ఉన్న ఫస్ట్ ఇయర్ విద్యార్థులందరికీ ప్రత్యేక తరగతులు ఉంటాయి. అదనపు తరగతులు నిర్వహించినందుకు ఆయా కాలేజీల సిబ్బందికి తగిన ప్రోత్సాహాలు కూడా ఇవ్వాలని నిర్ణయించాం. ప్రతిరోజూ కొన్ని పాలిటెక్నిక్ కాలేజీల్లోని ప్రిన్సిపల్స్, విద్యార్థులతో సమన్వయంగా వీడియో కాన్ఫరెన్స్ ద్వారా సేవే మాట్లాడాలనుకుంటున్నా.

|| పాలిటెక్నిక్ లో బోధనలో నాణ్యత పెంచేందుకు ప్రవేశపెట్టిన ఈ-లెస్సన్స్ కాన్సెప్ట్ విఫలమైందా? ప్రత్యామ్నాయంగా స్టడీ మెటీరియల్ ఇచ్చే ఆలోచన ఉందా?

ఈ-లెస్సన్స్ కాన్సెప్ట్ ఉన్నతమైంది. కానీ అచరణలోనే కొన్ని సమస్యలున్నాయి. ప్రధానంగా మౌలికసదుపాయాల్లో కాలేజీల్లో ఈ-లెస్సన్స్ అమలుకు చాలా ఇబ్బందులున్నాయి. దీనివల్ల చాలాబోట్ల ఇవి అమలుకావడం లేదు. అందుకే ఆసలు ఇది ఎంతవరకు సాధ్యం? దీంతో ఉపయోగం ఉందా? ఈ విధానాన్ని మరింత సమర్థవంతంగా అమలుచేయాలంటే ఏం చేయాలి? వంటి అంశాలను అధ్యయనం చేయడానికి ఇటీవల ప్రత్యేక కమిటీని నియమించాం. నివేదిక వచ్చాక నిర్ణయం తీసుకుంటాం. సౌకర్యాలు లేని కాలేజీల్లో ఈ-లెస్సన్స్ అమలు జరిగేలా పాఠాలను ప్రింట్ పుట్టు తీసి.. అలికించే అంశాన్ని పరిశీలిస్తున్నాం. సబ్జెక్టుల్లో వెనుకబడిన విద్యార్థులు ఆర్థం చేసుకుని పరీక్షల్లో రాణించేందుకు ప్రత్యేక మెటీరియల్స్ త్వరలోనే ఉచితంగా అందించనున్నాం.

|| పాలిటెక్నిక్ విద్యార్థులు ఎక్కువమందిలో ప్రాక్టికల్ నాలెడ్జ్ ఉండడం లేదని కంపెనీలు పేర్కొంటున్నాయి. చాలా కాలేజీల్లో ల్యాబ్స్ పరిస్థితి కూడా అంతంతమాత్రమే? దీనికి కారణం?

పాలిటెక్నిక్ కోర్సులు అభ్యసించేవారిలో ప్రాక్టికల్ నాలెడ్జ్ పెంచేందుకు గట్టి చర్యలు తీసుకుంటున్నాం. కోర్సు స్టడీలో భాగంగా 6 నెలల ఇండస్ట్రీ ఎక్స్ పోజర్ తప్పనిసరి చేశాం. దాంతో మంచి ఫలితాల్లోవున్నాయి. అదేవిధంగా కంపెనీలకు కావలసిన స్కిల్స్ పై ముందు

గానే విద్యార్థులకు ప్రత్యేక శిక్షణ ఇస్తున్నాం. ఇందుకోసం రాష్ట్రవ్యాప్తంగా 25 స్కిల్ డెవలప్మెంట్ సెంటర్స్ నిర్వహిస్తున్నాం. త్వరలో మరో 25 పెంచాలని నిర్ణయించాం. చాలామంది పాలిటెక్నిక్ తర్వాత వీటికోల్ చేరుతున్నారు. ఉన్నత చదువుకు వెళ్లని వారి కోసం ప్రత్యేక జాబ్ మేజా నిర్వహించి మేమే ఉద్యోగాలిప్పిస్తున్నాం. ఇకపై దీన్ని రాష్ట్రమంతటా విస్తరిస్తాం. ల్యాబ్లు లేని కాలేజీ విద్యార్థులు 6 నెలల ఇండస్ట్రీ ఎక్స్ పోజర్లో మరింత రాటుదేలా చూస్తున్నాం. అన్ని కాలేజీల్లో సౌకర్యాలు కల్పించేందుకు ప్రయత్నాలు చేస్తున్నాం. భవిష్యత్తులో రాష్ట్రంలోని అన్ని కాలేజీల్లో ఫ్లైస్ మెంట్లు నిర్వహించేలా పరిశ్రమలతో మాట్లాడుతున్నాం.

|| పాలిటెక్నిక్ కాలేజీల్లో కాలం చెల్లిన కోర్సులు, పరిశ్రమలకు ఉపయోగపడని సిలబస్ ఏళ్లతరబడి అమలువుతోంది. విద్యార్థులు నష్టపోతున్నారా? కదా?

అన్ని కాలేజీల్లో పాఠశాలం నాటి కోర్సులు, సిలబస్ అమలువుతోంది. 2013 నుంచి కొత్త సిలబస్ను ప్రవేశపెట్టనున్నాం. దీనిప్రకారం- ప్రస్తుత పరిశ్రమ అవసరాలు, భవిష్యత్తు డిమాండ్ ను కూడా దృష్టిలో ఉంచుకొని సమాజానికి, పరిశ్రమలకు, విద్యార్థులకు ఉపయోగపడే కోర్సులు, సిలబస్ ను ప్రవేశపెడతాం. కంపెనీలను కూడా సిలబస్ రూపకల్పనలో భాగస్వామ్యం చేస్తాం. రానున్న రోజుల్లో పాలిటెక్నిక్ విద్య ప్రమాణాలు మెరుగవుతాయని కచ్చితంగా చెప్పగలము.

|| రాష్ట్రవ్యాప్తంగా పాలిటెక్నిక్ కాలేజీల్లో ప్రిన్సిపల్స్, హెడ్ ఆఫ్ డిపార్ట్మెంట్స్ పోస్టులు ఖాళీగా ఉన్నాయి. దీనివల్ల బోధన నత్తనడక నడుస్తోంది కదా?

బోధనను గాడిలో పెట్టేందుకు 869 పాలిటెక్నిక్ లెక్చరర్ పోస్టుల భర్తీకి ఇటీవలే ఏపీపీఎస్సీ నోటిఫికేషన్ విడుదల చేసింది. వీరు వచ్చే ఆగస్టు నాటికి విధుల్లో చేరుతారు. ఖాళీగా ఉన్న ప్రిన్సిపల్ పోస్టులను పదోన్నతుల ద్వారా భర్తీ చేయాలనే ఆలోచన చేస్తున్నాం. మొత్తం ఖాళీలను గుర్తించి ఆగస్టులోగా అర్హులందరికీ పదోన్నతులిస్తాం. ఈ ప్రక్రియ పూర్తైతే ఎక్కడా ఫ్యాకల్టీ సమస్య లేకుండా.. అన్ని కాలేజీల్లో పూర్తిస్థాయి బోధన జరిగేలా చూస్తాం.

|| వీటికే పూర్తిచేసుకున్న వాళ్లలో 20 శాతం మంది కూడా ఉద్యోగాలకు అర్హులు కావడం లేదు.. ప్రతి 10 మంది ఇంజనీర్లలో కేవలం నలుగురికే ఇంగ్లీష్ పై అవగాహన ఉంటోందని సర్వేలు వెల్లడిస్తున్నాయి?

నాలుగేళ్ల కిందటివరకు ఏపీలో 300 ఇంజనీరింగ్ కాలేజీలుండే.. ఇప్పుడు వాటి సంఖ్య 700కిపైగానే ఉంది. పెరిగిపోయిన కాలేజీల కారణంగా క్వాలిటీ డెబ్బింది. కాలేజీల సంఖ్య అమాంతం పెరగడానికి ఏఐసీటీఈ అనుమ

తులే కారణం. కాలేజీలు ఎక్కువగా ఉన్నా.. కొత్తవాటికి అనుమతులివ్వడం మంచిదికాదని ఏఐసీటీఈ ఆలోచించదు. వాస్తవానికి ఏఐసీటీఈ, సాంకేతికవిద్యాశాఖ, ఉన్నతవిద్యామండలి కలిసి పనిచేస్తే ఇంజనీరింగ్లో ప్రమాణాలు పెంచొచ్చు. విద్యార్థులకు అవసరమైన నైపుణ్యాలు అందించడానికి పాలిటెక్నిక్ కాలేజీల తరహాలోనే ఇంజనీరింగ్ కాలేజీల్లో స్కిల్ డెవలప్మెంట్ సెంటర్లను ఏర్పాటు చేయాలనుకుంటున్నాం. తద్వారా కార్పొరేట్ కంపెనీలకు అవసరమయ్యే కమ్యూనికేషన్ స్కిల్స్, లాంగ్వేజ్ స్కిల్స్ మెరుగవుతాయి.

|| ఇప్పటికే ఇంజనీరింగ్ కాలేజీల్లో వేలాది సీట్లు మిగిలిపోతుంటే.. అదనంగా వేల సీట్లు మంజూరు చేస్తున్నారు.. మరోవైపు కాలేజీలు కనీస ప్రమాణాలు పాటించడంలేదు. ఈ పరిస్థితికి పరిష్కారం?

ఏఐసీటీఈ ప్రత్యక్షంగా పరిశీలించి అనుమతులివ్వాలి. యూనివర్సిటీలు అక్రిడిటేషన్ ఇచ్చే విషయంలో మరింత లోతుగా పరిశీలించాలి. ఏఎఫ్ఆర్సీ కూడా తనవంతు ప్రమాణాలు పాటించాలి. ఈ మూడు వ్యవస్థలు కచ్చితంగా పనిచేస్తే.. ఇంజనీరింగ్ విద్య ప్రమాణాలు మెరుగవుతాయి. కానీ ప్రస్తుత పరిస్థితి అలా లేదు. కాలేజీలు అకడమిక్ ప్రమాణాలు మెరుగుపరచుకోకుండా.. వ్యాపారం కోసమే అన్నట్లు సీట్లు పెంచుకోవడానికి ప్రయత్నిస్తుండడంతో సమన్వయ ప్రయత్నమైంది. అందుకే సాంకేతిక విద్యాశాఖ రాష్ట్రవ్యాప్తంగా అన్ని కాలేజీల్లో సౌకర్యాలపై ప్రత్యేక కమిటీ ద్వారా అధ్యయనం చేసి కాలేజీల్లో సరిపడ ఫ్యాకల్టీ ఉందా? నిబంధన ప్రకారం ల్యాబ్లు పనిచేస్తున్నాయా? తదితర అంశాలపై కచ్చితమైన సమాచారాన్ని సేకరించాం. కమిటీ రిపోర్ట్ పై ప్రభుత్వం నుంచి అనుమతులు వచ్చాక తగిన చర్యలు తీసుకుంటాం.

|| మన దగ్గర ఫార్మసీ కాలేజీల్లో చదువు పూర్తి చేశాక.. ఉద్యోగాలు లభించడం కష్టమవుతోంది. పరిష్కారమేంటి?

ఉద్యోగాలు దొరకడం లేదనేది వాస్తవం కాదు. దేశంలోనే ఫార్మా రంగానికి హైదరాబాద్ హాట్. అలాంటప్పుడు ఫార్మాకంపెనీలు ఇక్కడి విద్యార్థులకే ఉద్యోగాలివ్వడానికి ముందుకు వస్తున్నాయి. ప్రస్తుతం ఫార్మసీలో డిప్లొమా కోర్సుకు చాలా అవకాశాలున్నాయి. ఇటీవలే ఓ ఫార్మా కంపెనీకి 500 మంది అవసరమైతే మేమే జాబ్ మేజా నిర్వహించాం. కానీ విద్యార్థుల్లో కావలసిన స్కిల్స్ లేకపోవడం సమస్యగా మారింది. ఫార్మసీలో తెరీర్ కొనసాగి

చాలనుకునేవాళ్లు. ఎదగాలనుకునేవాళ్లు మంచి కాలేజీ ఏదో తెలుసుకునే చేరాలి.

|| రాష్ట్రంలో చాలా ఎంజీఏ, ఎంసీఏ కాలేజీలు మూసివేత దిశగా పయనిస్తున్నాయి. కారణం?

కారణం.. స్వయంకృతాపరాధమే..! పూర్తిస్థాయి ఫ్యాకల్టీ, ల్యాబ్లు లేని ఏ విద్యాసంస్థ కూడా ఎక్కువ కాలం నడవలేదు. అనుమతులు వస్తున్నాయని.. కాలేజీలు ప్రారంభిస్తే అవి దీర్ఘకాలం నిర్వహించడం సాధ్యం కాదు. ఇప్పటికైనా యూనివర్సిటీలు కళ్లు తెరవాలి. మేనేజ్మెంట్ విద్య అయినా, ఇంజనీరింగ్ విద్య అయినా.. ముందు యూనివర్సిటీలు అన్ని జాగ్రత్తగా పరిశీలించి అక్రిడిటేషన్లు, ఇతర అనుమతులు ఇవ్వాలి. అన్నిరకాల ప్రమాణాలు అమలయ్యేలా చూడాల్సిన బాధ్యత వీటిదే.

|| వృత్తివిద్యా కోర్సు లభ్యమైతే కచ్చితంగా ఉద్యోగం లభిస్తుందనే గ్యారంటీ లేదు.. పాలిటెక్నిక్, ఇంజనీరింగ్, ఫార్మసీ ఇతర వృత్తివిద్యా కోర్సుల విద్యార్థులకు మీ సలహా?

మార్కెట్లో అవకాశాలెప్పుడూ ఉంటాయి. వాటిని అందిపుచ్చుకోలేనప్పుడే మార్కెట్లో జాబ్స్ లేవు అంటారు. ఏ బ్రాంచ్, కోర్సు చదివినా.. అందులో నిష్ణాతులుగా మారితే అవకాశాలకు కొదవుండదు. ప్రధానంగా కోర్ బ్రాంచ్ లో ఎవరికివారు పట్టు సాధించాలి. సబ్జెక్టు ఫండ్ మెంటర్స్ ను డెప్లిగా అర్థం చేసుకోవాలి. వీటికితోడు ఏ కోర్సు చదువుకున్నా.. తప్పనిసరిగా కమ్యూనికేషన్, లాంగ్వేజ్ స్కిల్స్ లేకుండా ఉద్యోగం సాధించడం అసాధ్యం. గ్రామీణప్రాంత విద్యార్థులకు ప్రతిభ ఉన్నా.. ఈ విషయంలోనే వెనుకబడిపోతున్నారు.

|| ముఖ్యంగా ఇంజనీరింగ్ విద్యార్థులకు మీ సలహా?

ఇంజనీరింగ్ లో చేరాలనుకుంటే.. ముందు మంచి కాలేజీ ఎంచుకోవాలి. ఇక్కడ తప్పుడుగు వేస్తే తెరీల్లో చాలా నష్టపోతారు. చాలామంది విద్యార్థులు ఇప్పటికీ అవగాహన లేక ఇంజనీరింగ్ లో ఆడ్మిషన్ రాగానే ఉద్యోగం భాయం అనే భ్రమలో ఉంటున్నారు. ఇది వాస్తవం కాదు. కాలేజీలో సౌకర్యాలున్నా, లేకున్నా.. సొంతంగా చదువుకుని నైపుణ్యాలు పెంచుకోవాలి. కేవలం వీటికోతోనే నరిపెట్టుకోకుండా.. ఉన్నత చదువులు చదవడానికి ప్రయత్నించాలి. వీటికే తర్వాత ఎంబీకే, పీహెచ్డీ చేస్తే అవకాశాలు అపారం!!

'జనరల్'గా.. జంకు లేకుండా

సివిల్ సర్వీసెస్ ప్రెమియర్ (ప్రాథమిక) పరీక్ష ఫలితాలు వెలువడ్డాయి. దాదాపు 13 వేల మంది మెయిన్స్ కు అర్హత సాధించారు. ఐఏఎస్, ఐఏఎఫ్, ఐఏఎస్ఎఫ్ వంటి అత్యున్నత సర్వీసులను అందుకునే క్రమంలో తొలి విజయం సొంతం చేసుకున్నారు. ఇక.. ఇప్పుడే అసలైన సవాలుకు సిద్ధం కావాలి. కారణం.. ఒకటే మాట.. అది మెయిన్స్ ఎగ్జామినేషన్! పూర్వోత్తర ప్రవేశం, సబ్జెక్ట్ పట్టు వంటి సాధనాలతో పోటీని లక్షల నుంచి వేలకు తగ్గించుకున్న ప్రైమ్ విజేతలు.. అంతకుమించి అస్త్రశస్త్రాలతో మెయిన్స్ దిశగా అడుగులు వేయాలి. ఈ మెయిన్స్ లోనే అత్యంత కీలకమైన విభాగం జనరల్ స్టడీస్. దీనికోసం అనుసరించాల్సిన పూర్వోత్తర నిపుణుల విశ్లేషణ..

సివిల్ సర్వీసెస్ మెయిన్స్ ఎగ్జామినేషన్ లో మిగతా పేషర్లతో పోల్చితే అభ్యర్థులు ఇబ్బందిగా భావించే పేషర్లు జనరల్ స్టడీస్ పేషర్. కారణం.. వీటి పరిధి విస్తృతంగా ఉండటం; అంతకుమించి మార్కెట్లో మెటీరియల్ లభించడం. అంతమాత్రాన ఆందోళన చెందాల్సిన అవసరం లేదు. అనునిత్యం సమకాలీన అంశాలపై అవగాహన కలిగి ఉంటే అవలీలగా నిర్దేశిత సీలబస్ లో పట్టు సాధించొచ్చు.

ఏది ముఖ్యం.. తెలుసుకుంటే తేలికే:

జనరల్ స్టడీస్ విషయంలో అంశాల పరిధి విస్తృతమైనా ఏది ముఖ్యం? అనేది తెలుసుకుంటే ప్రవేశం సులభంగా సాగుతుంది.. ఆపై అత్యధిక మార్కుల సాధనకు ఆస్కారం ఏర్పడుతుంది. ఇందుకోసం గత మూడు, నాలుగేళ్ల ప్రశ్న పత్రాలను విశ్లేషించడం లాభిస్తుంది. ఒక నిర్దిష్ట అంశానికి సంబంధించి ప్రశ్నలను అడుగుతున్న అన్ని కోణాలను పరిశీలించాలి. వాటి ద్వారా.. ఈసారి ఎలా అడగొచ్చు? ఏ ఏ అంశాలను స్వీకరించొచ్చు? అనే అవగాహన ఏర్పడుతుంది.

'భారతీయ కోణం'లో..

చదివే ప్రతి అంశాన్ని భారతీయ కోణంలో దృష్టి సారించి చదవాలి. ఉదా: అంతర్జాతీయంగా ఏదైనా ఒప్పందం జరిగితే ఆ ఒప్పంద ప్రభావం భారత్ పై ఎలా ఉంటుంది? ఆ ఒప్పందం రూపకల్పనలో భారత్ తీసుకున్న చొరవ? ఎలాంటి పాత్ర పోషించింది? భవిష్యత్తులో ఎలాంటి ప్రయోజనాలు చేకూరుతాయి? అనే కోణాల్లో చదవాలి. అయితే ఇదే సమయంలో ఆ ఒప్పందానికి సంబంధించి మూల్యాంకన చేయాల్సిన అవసరం లేదని గుర్తించాలి. మూల్యాంకన చేసుకుంటూ ప్రవేశం సాగిస్తే సమయం సరిపోదు. అంటే స్పష్టంగా ఏదైనా తాజా పరిణామంపై ప్రతికూల, అనుకూల అంశాలను స్వీకరిస్తే సరిపోతుంది.

నో టిషన్:

సాధారణంగా జనరల్ స్టడీస్ అంటే అర్థం, పూర్వమానిటీస్ వారికే అనుకూలం అనే అభిప్రాయం వ్యక్తమవుతుంది. కానీ ఇది సరికాదు. 'ఎలాంటి ప్రత్యేక పరిజ్ఞానం లేని అభ్యర్థి కూడా రాయగలిగితే' అని యూఏపీఎస్ నోటిఫికేషన్ లో పేర్కొన్న విధంగానే సీలబస్ పరిధి ఉంటుంది. సైన్స్

అండ్ టెక్నాలజీ, స్టాటిస్టిక్స్ అనాలిసిస్ వంటి సబ్జెక్ట్ ల నుంచి అడుగుతున్న ప్రశ్నలు సైతం సమయస్ఫూర్తి, సునిశిత పరిశీలన, విశ్లేషణ సామర్థ్యం, సమయోచిత స్పందన ఉన్న సగటు అభ్యర్థి రాయగలిగే విధంగానే ఉంటున్నాయి. అంతేకాకుండా వీజీ, పీహెచ్ డీ స్థాయి అభ్యర్థులకు అనుకూలం అనే మరో అపోహ ఉంది. ఇది కూడా అవాస్తవమే. బ్యాచిలర్ డిగ్రీతోనే సివిల్స్ సాధించిన వారెందరో ముఖ్యంగా ఉత్తర భారతదేశంలో ఆ సంఖ్య ఎక్కువే. మన రాష్ట్రంలో ఎక్కువ మంది వీజీ తర్వాత మాత్రమే వీటిపై దృష్టి సారిస్తున్నారని కాబట్టి ఆ అపోహ ఏర్పడుతోందంటున్నారు నిపుణులు.

ఎలా చదవాలి.. ఏది చదవాలి?

జనరల్ స్టడీస్ ప్రవేశం వేడించే రెండు ప్రధాన ప్రశ్నలివి. దీనికి పరిష్కారం కూడా గత ప్రశ్న పత్రాల పరిశీలనే. ఇక.. ఎలా చదవాలి? అనే విషయానికొస్తే ఏ అంశమైనా అప్లికేషన్ (అన్వయం) దృక్పథంతో సాగాలి. అంటే సదరు అంశానికి సంబంధించి నిజ జీవితంలో, సమాజంలో దాని ప్రభావం, ఫలితాలు తెలుసుకుంటూ సాగాలి.

నేపథ్యంపై దృష్టి:

చాలా మంది చేసే పొరపాటు.. నిర్దిష్ట అంశానికి సంబంధించి తాజా విషయ సేకరణతో సరిపెట్టడమే. ముఖ్యంగా సమకాలీన అంశాల విషయంలో ఈ పొరపాటు ఎక్కువగా ఉంటుంది. కానీ అయితే అంశాల నేపథ్యంపై కనీస అవగాహన ఏర్పరచుకోవాలి. ప్రశ్నలడిగే తీరును యూఏపీఎస్ ఏజెండా మార్పుతున్నందున ఈ తరహా ప్రవేశం ఎంతో ముఖ్యం. ఉదాహరణకు: ఇటీవల తాజాగా వెలుగు చూసిన విశ్వకణం (డైవర్కణం) విషయాన్ని తీసుకుంటే.. ఆ పరిశోధనలను ఉంటున్నాయి.. బేసిక్ సైన్స్ పరిశోధనలో భారత్ వెనుకబడింది. దీనికి పరిష్కారం ఏంటి? అనే తరహాలో ప్రశ్న అడగొచ్చు. అదే విధంగా ఇటీవల కాలంలో ఒలింపిక్స్ లో భారత్ ప్రదర్శన మెరుగవుతోంది? ఇదే సమయంలో సంప్రదాయక క్రీడల్లో (ఉదా: జాతీయ క్రీడ హాకీ తదితర) వెనుకబడుతున్నాం? ఎందుకు? అని అడగొచ్చు. ఇలాంటి ప్రశ్నలకు సమాధానం రాయాలంటే ఆయా అంశాల నేపథ్యంపై కనీస అవగాహన ఉంటేనే సాధ్యమవుతుంది.

అనుసంధానం చేసుకుంటూ:

జీవన్ ప్రవేశం.. ఇతర అంశాలు, తాజా పరిణామాలతో అనుసంధానం చేసుకుంటూ సాగడం ఎంతో లాభిస్తుంది. సమయం ఆదా అవుతుంది. ఇటీవల కాలంలో హిస్టరీ మినహా అన్ని సబ్జెక్ట్ ల ప్రశ్నలను కరెంట్ అఫైర్స్ అప్డేట్స్ తో ముడిపెట్టి ప్రశ్నలు అడుగుతోంది. కాబట్టి ఆ కోణంలో తమ ప్రవేశం పరిధిని విస్తరించుకోవాలి. ముఖ్యంగా కోర్ సబ్జెక్టులకు పేర్కొనే జాగ్రత్త, పాటిటీ, ఎకానమీస్ సమకాలీన అంశాలతో అనుసంధానం చేసుకుంటూ చదివే అవకాశం ఎక్కువగా ఉంటుంది. దీన్ని సద్వినియోగం చేసుకోవాలి. ఉదాహరణకు పాటిటీకి సంబంధించి తాజా రాజ్యాంగ సవరణలు-కారణాలు, ఫలితాలు, రాజ్యాంగంలో వాటి మూలాలను రాసే విధంగా ప్రశ్నలుంటాయి. అదే విధంగా జాగ్రత్తకి సంబంధించిన అంశాలను

తాజా పర్యావరణ సంబంధ పరిణామాలతో, పూర్వ ఎకానమీస్ ఎకనామిక్ జాగ్రత్తతో అనుసంధానం చేసుకోవచ్చు.

జనరల్ ఎస్సేతోనూ:

జనరల్ స్టడీస్ ప్రవేశంను జనరల్ ఎస్సేకు కూడా అనుకూలించే విధంగా ఒకే సమయంలో పూర్తి చేసుకునే పీలుంది. జీవన్ రెండు పేషర్లలో పేర్కొన్న సీలబస్ జనరల్ ఎస్సేలో పునరావృతం అవుతుంది. ఉదాహరణకు: జనరల్ స్టడీస్ లో అడిగే అంతర్జాతీయ ఒప్పందాలు-నిర్ణయాలు; శక్తి, పర్యావరణం; ఆర్థిక అంశాలు జనరల్ ఎస్సేలో కూడా ఉంటాయి. కాబట్టి చదివేటప్పుడే ఆ కోణంలో చదవాలి.

ఎవర్ గ్రీన్ టాపిక్స్:

జీవన్ విషయంలో ముఖ్యంగా మూడు విభాగాలు ఎవర్ గ్రీన్ టాపిక్స్ గా ఉంటున్నాయి. అవి.. శక్తి, పర్యావరణం, గ్రామీణాభివృద్ధి. అందువల్ల వీటిపై కచ్చితంగా దృష్టి పెట్టి అవసరమైన సమాచారాన్ని నిశ్చయం చేసుకోవాల్సిందే.

నోట్స్ రూపకల్పనలో:

విజయ సాధనలో ఎంతో ఉపకరించే సాధనం సొంత నోట్స్ రూపొందించుకోవడం. అయితే ఈ విషయంలో జాగ్రత్తగా వ్యవహరించాలి. చదివిన ప్రతి పదాన్ని, వాక్యాన్ని నోట్స్ లో చేర్చకుండా.. సెలెక్టివ్ గా అంశాలను ఎంచుకుని వాటిని పాయింట్స్ రూపంలో నోట్స్ లో పొందుపరచుకోవాలి. ఈ క్రమంలో ముఖ్యమైన అంశాలేంటి? అని తెలుసుకోవడానికి గత ప్రశ్న పత్రాల పరిశీలన లాభిస్తుంది. సెల్ఫ్ నోట్స్ లో ప్రతి అంశానికి సంబంధించి నేపథ్యం రాసుకోవాలి. ఉదాహరణకు: రాష్ట్రపతి ఎన్నికలు అనే అంశాన్ని తీసుకుంటే దానికి నేపథ్యంగా ఎలక్టోరల్ కాలేజీ అంటే ఏంటి? విధి విధానాలు? ఉంటేనే ఆ నోట్స్ కు పరిపక్వత చేకూరుతుంది.

కలిసొచ్చే రెండు అప్సర్స్:

సివిల్స్ మెయిన్స్ లో జాగ్రత్త, పబ్లిక్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ అప్సర్స్ ఎంచుకున్న అభ్యర్థులు జనరల్ స్టడీస్, జనరల్ ఎస్సే విషయంలో ముందుండేందుకు ఎంతో అస్కారం ఉంది. జాగ్రత్త పీటీసీ వ్యవసాయం, శక్తి, పరిశ్రమలు, రవాణా, ప్రాంతీయ అభివృద్ధి, జియో-పాటిటీ, పర్యావరణం వంటివి నేరుగా జనరల్ స్టడీస్ లేదా జనరల్ ఎస్సేలో ఉంటాయి. అదేవిధంగా పబ్లిక్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ పరిధిలోని రాజ్యాంగ సంస్థలు-నియామకాలు-తీరు తెన్నులు: ప్రభుత్వ పరిపాలన శైలి వంటివి కూడా జీవన్, ఎస్సేలో ప్రతిబింబిస్తాయి.

పద పరిమితికి అనుగుణంగానే:

జనరల్ స్టడీస్ విషయంలో భాగంగా అభ్యర్థులు ప్రవేశం నుంచే అలవాటుకోవాల్సిన లక్షణం పదపరిమితి కట్టుబడి ఉండటం. 20 పదాలు మొదలు 250 పదాల్లో రాయాల్సిన విధంగా ప్రశ్నలు ఉంటున్నాయి. దీన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని ఒక అంశాన్ని ఎన్ని పదాల్లో అడిగితే ఎంత సమాచారంతో సమాధానం రాయాలో ముందుగానే అవగాహన తెచ్చుకోవాలి. 20 పదాల్లో సమాధానం అశక్తి అంతకే పరిమితం కావాలి. అంతేతప్ప.. తెలిసిన అంశం కదా అని రాసు

గత ప్రశ్న పత్రాల పరిశీలనతో

జీవన్ సంబంధించి గత మూడు, నాలుగేళ్ల ప్రశ్న పత్రాలను శాస్త్రీయంగా, క్లుప్తంగా విశ్లేషిస్తే విజయానికి సగం చేరువైనట్లే. ఇక ప్రవేశం క్రమంలో ప్రతి అంశాన్ని లోతుగా చదవాల్సిన అవసరం లేదు. పేరుకు తగినట్లుగానే జనరల్ గానే ప్రశ్నలు ఉంటాయి. చదివే సమయంలోనే విస్తృత దృక్పథంతో చదవాలి. కరెంట్ అఫైర్స్ కు సంబంధించి ముఖ్యంగా గత ఆరు నెలల కాలంలోని ముఖ్య సంఘటనలను ఎట్టి పరిస్థితుల్లో విస్మరించకూడదు. ప్రస్తుత అభ్యర్థులు అందుబాటులోని రెండు నెలల సమయంలో తమ సామర్థ్యం మేరకు చదివే సమయంలో జనరల్ స్టడీస్ కు 25 శాతం వెయిటేజీ ఇవ్వాలి. మిగతా సమయాన్ని సహజంగా తమకు వట్టుండే అప్సర్స్ కు కేటాయించాలి.

మల్లికార్జున్,
20వ ర్యాంక్, సివిల్స్ 2011 విజేత

కోర్ సబ్జెక్టుల్లో పట్టు సాధిస్తూ..

ప్రస్తుత అభ్యర్థులు కోర్ సబ్జెక్టుల్లో పట్టు సాధిస్తూ వాటిని సమకాలీన పరిణామాలతో అనుసంధానం చేసుకుంటూ ప్రవేశం సాగించాలి. చదివే అంశాలను వాస్తవిక అన్వయ దృక్పథంతో చదవాలి. గత ఏడాది రెండు రకాల వాషింగ్ మెషిన్లు పేర్కొని వాటి మధ్య తేడాను రాయమని అడిగారు. ప్రస్తుతమున్న సమయంలో ప్రతి రోజు కనీసం మూడు గంటలు జనరల్ స్టడీస్ కు కేటాయించాలి. అంతర్జాతీయ వ్యవహారాల విషయంలో 2011 సెప్టెంబర్ నుంచి చీటు చేసుకున్న మార్పులపై అవగాహన ఏర్పరచుకోవాలి. చాలామంది అభ్యర్థులు ఇష్టం లేదనో లేదా కష్టంగా ఉందనో కొన్ని అంశాలను విస్మరిస్తారు. ఇది సరి కాదు. పూర్తి స్థాయిలో పరిజ్ఞానం పొందలేకపోయినా.. సీలబస్ లో ప్రతి అంశాన్ని స్వీకరించేలా ప్రవేశం సాగించాలి. దీని వల్ల కనీస అవగాహన ఏర్పడుతుంది. ఒక్కోసారి పరీక్ష హాల్లో ఇదే చేయూతనొచ్చుంది.

ఎం. పవన్ కుమార్,
53వ ర్యాంక్, సివిల్స్-2011 విజేత

కుంటూ వెళితే అదనపు ప్రయోజనమేమీ ఉండదు. అదే విధంగా 250 పదాల్లో అడిగితే దానికనుగుణంగా రాసేలా సమాచారం ఉండాలి. దీనికి ప్రధాన మార్గం ప్రాక్టీస్. అంతే కాకుండా చాలామంది రెండు మార్కులకు అడిగే 20 పదాల ప్రశ్నలకు ప్రాధాన్యం ఇవ్వరు. కానీ ఈ రెండు మార్కుల ప్రశ్నలే మార్కులను పెంచేందుకు దోహదం చేస్తాయి. ఇటీవల కాలంలో రెండు మార్కుల ప్రశ్నల సంఖ్య కూడా పెరుగుతోంది. 2009లో పేపర్-1లో 20, 2010లో పేపర్-1లో 18, పేపర్-2లో 8 ప్రశ్నలు అడిగారు. సాధారణంగా ఈ ప్రశ్నలు నేరుగా ఉంటాయి. అంటే గొప్ప వ్యక్తులు; శాస్త్రవేత్తలు; ప్రధాన సంఘటనలు ఇలా. వీటికి సమాధానం కూడా నేరుగానే ఉండాలి. ఒక శాస్త్రవేత్త గురించి 2 మార్కులకు సమాధానం రాసేటప్పుడు అతని ప్రధాన ఆవిష్కరణలు, ఫలితాలకు పరిమితం కావాలి.

ఫస్ట్-హెసర్ ఇలా:

తొలిసారి రాస్తున్న అభ్యర్థులు.. ప్రస్తుత సమయంలో కొత్త అంశాల జోలికి వెళ్లకుండా బాగా పట్టున్న అంశాలపై మరింత సమయం కేటాయించాలి. వాటిని పునశ్చరణ చేసుకోవాలి. చివరిసారి రాస్తున్న అభ్యర్థులు ముందుగా 'లాస్ట్ ఆటింప్ట్' అనే ఆందోళన వీడాలి. ఇతరులతో పోల్చితే టైం మేనేజ్మెంట్, సెల్ఫ్ నోట్స్, రివిజన్ వంటి విషయాలు తమకు అనుకూలిస్తాయి అనే సానుకూల దృక్పథంతో ప్రవేశం సాగించాలి. ఓటమి గెలుపునకు నాంది అనే సూక్తినే స్ఫూర్తిగా తీసుకుంటే విజయం సాధించినట్లే.

టాప్-టెన్ ఎక్స్ ప్లెక్టిడ్ టాపిక్స్

- రాష్ట్రపతి ఎన్నికలు
- పౌర సమాజం-ఉద్యమాలు
- సోషల్ నెట్ వర్క్ వెబ్ సైట్స్ - ప్రభావం-ప్రాధాన్యం
- శక్తి సంక్షోభం
- జీవ వైవిధ్యత
- రెండో తరం ఆర్థిక సంస్కరణలు- సంకీర్ణ ప్రభుత్వాలపై ప్రభావం
- మయన్మార్ తాజా రాజకీయ పరిణామాలు
- అందరికీ ఆరోగ్యం - ఆవశ్యకత- ప్రభుత్వ పాలసీ
- నీటి వనరుల నిర్వహణ
- అణు శక్తి, అణు శక్తి కేంద్రాల ఏర్పాటుపై నిరసనలు- కారణాలు

విపత్తులు, నష్టాలు, కారణాలపై అవగాహన అవసరం

సి. హరికృష్ణ
సెంట్రల్ ఫిస్కల్ అండ్ ట్రెజరీ సెక్షన్

ప్ర: సునామీ అంటే ఏంటి? సునామీ కారణాలు? సునామీ నిర్వహణకు భారత్ లో చర్యలు ఏంటి?

జ: సునామీ పదానికి మాతృక జపాన్. 'సు' అంటే ఓడరేవు; 'నామి' అంటే తెరటు అని అర్థం. సునామీ అంటే ఓడరేవును ముంచే సముద్ర తెరటు. ఏటా సగటున ఏడో ఒక ప్రాంతంలో

రెండు సునామీలు సంభవిస్తున్నాయి. పసిఫిక్ ప్రాంతంలో భారీ నష్టం కలిగించే సునామీ సంభవిస్తుంది. తీర ప్రాంతాల్లో జన సాంద్రత ఎక్కువగా ఉండటంతో సునామీల కారణంగా జరుగుతున్న ఆస్తి, ప్రాణ నష్టం భారీగానే ఉంటుంది. సముద్ర అడుగున భూకంపం ద్వారా జరిగే ఫలకల స్థానభ్రంశం ద్వారా జరిగే నీటి తరంగం సునామీ. అయితే అగ్ని పర్వతాలు బద్దలైతేనప్పుడు, గ్రహశకలాలు సముద్రంలో పడినప్పుడు కూడా సునామీ సంభవిస్తుంది. 1883 ఆగస్టు 27న ఇండోనేషియా తీరంలో క్రకటోవా అగ్ని పర్వతం బద్దలైతేనప్పుడు; రెండు మిలియన్ సంవత్సరాల క్రితం చిలీ తీరంలో భారీ గ్రహశకలం పడినప్పుడు కూడా సునామీలు సంభవించాయి. ఈ కారణాల ద్వారా సముద్ర గర్భంలో అధిక సాంద్రత సముద్ర ఫలకం, అల్ప సాంద్రత ఫలకం కిందికి జారిపోతూ భారీ మోతాదులో నీరు స్థానభ్రంశం చెంది సునామీ సంభవిస్తుంది. రిక్టర్ స్కేల్ పై 6.5 నుంచి 7.0 లేదా అంతకంటే తీవ్రతతో భూకంపం సమోదైనప్పుడు సునామీ సంభవిస్తుంది. 2004, డిసెంబర్ 26న సముద్ర తీరంలో 9.3 తీవ్రతతో, 2011 మార్చి 11న జపాన్ లో 8.9 తీవ్రతతో భూకంపాలు సంభవించి భారీ నష్టం వాటిల్లింది.

పొడవైన తీర రేఖ ఉండటంతో భారతీయ కూడా సునామీ ముప్పు పొంది ఉంది. 1762, 1868, 1881, 1883, 1884, 1945 లలో భారత్ లో సునామీలు సంభవించి నట్లు నిదర్శనాలు ఉన్నాయి. ఈ క్రమంలో 2004, డిసెంబర్ 26న సంభవించిన సునామీ ప్రభావానికి 12, 400 మంది దుర్మరణం పాలయ్యారు. తొలుత సముద్రాల్లో ప్రారంభమైన సునామీ ప్రభావం మన దేశ తీరాన్ని తాకడానికి రెండు గంటల సమయం పట్టింది. ఈ రకమైన ముప్పును ముందుగానే ఊహించడం ఎంతో ముఖ్యం. ప్రారంభం నుంచి సునామీని పసిగట్టి వ్యవస్థను ఏర్పరచినట్లయితే 2004లో సునామీ నష్టాన్ని నివారించే అవకాశం ఉండేది.

కొద్దిగా అలస్యమైన భారత ప్రభుత్వం 2007లో హైదరాబాద్ లోని Indian National Centre for Ocean Information Services (INCOIS) వద్ద సునామీ ముందుగా హెచ్చరిక కేంద్రాన్ని నెలకొల్పింది. ప్రస్తుతం సునామీ సంభవించిన ఆరు నుంచి ఎనిమిది నిమిషాల్లోపే ఈ కేంద్రం ఆ విషయాన్ని గుర్తించగలుగుతుంది. సునామీ సమాచారాన్ని వేగంగా అందించే లక్ష్యంతో భారత వాతావరణ విభాగం, Real Time Sismic Monitoring Network (RTSMN)ను ఏర్పాటు చేసింది. సునామీ తరంగం జనించగల అవకాశం ఉన్న భూకంపాలను పసిగట్టి లక్ష్యంతో చెన్నైలోని నేషనల్ ఇన్ స్టిట్యూట్ ఆఫ్ ఓషన్ టెక్నాలజీ (NIOT) బంగాళాఖాతంలో నాలుగు; ఆరే బియా సముద్రంలో రెండు Bottom Pressure Recordersను ఏర్పాటు చేసింది. సునామీ తరంగ దిశను, వేగాన్ని నిర్ధారించేందుకు ఇప్పటికే 30 ట్రైడ్ గేజ్ లను కూడా సముద్రంలో ఏర్పాటు చేశారు. సునామీ సమగ్ర నిర్వహణ కోసం 2010 సెప్టెంబర్ 3న జాతీయ విపత్తు నిర్వహణ సంఘం మార్గదర్శకాలను విడుదల చేసింది.

ప్ర: వర్తమాన పారిశ్రామిక అభివృద్ధి గురించి క్లుప్తంగా రాయండి?

జ: దేశ స్థూల జాతీయోత్పత్తి వృద్ధిలో పారిశ్రామిక వృద్ధి ఎంతో కీలక పాత్ర పోషించింది. గనులు, తయారీ రంగం, విద్యుత్ రంగాల్లో ఆర్థిక సంస్కరణల తర్వాత 1991-92 నుంచి 2011-12 వరకు సగటున 6.7 శాతం వృద్ధి నమోదు కాగా.. అదే కాలంలో జీడిపీ 6.9 శాతం వృద్ధి చూపింది. నిర్మాణ రంగాన్ని కూడా పరిగణనలోకి తీసుకుంటే ఈ కాలంలో పారిశ్రామిక రంగం ఏడు శాతం వృద్ధి చెందింది. పారిశ్రామిక రంగంలో ఉపాధి కల్పన కూడా క్రమంగా పెరిగింది. 1999-2000 మధ్య కాలంలో 64.6 మిలియన్ల మంది పారిశ్రామిక రంగంలో పని చేయగా.. 2009-10 నాటికి ఇది 100.7 మిలియన్లకు పెరిగింది. దేశంలో మొత్తం ఉపాధి కల్పనలో 1999-2000 ఆర్థిక సంవత్సరంలో 16.2 శాతం ఉన్న పారిశ్రామిక రంగం వాటా 2009-10 నాటికి 21.9 శాతానికి పెరిగింది. ముఖ్య రంగాల వారీగా పారిశ్రామిక అభివృద్ధిని పరిశీలిస్తే వస్త్ర పరిశ్రమలో 2010-11 కాలంలో ఎగుమతుల విలువ 26.82 బిలియన్ డాలర్లుగా నమోదైంది. 2009-10లో పోల్చితే 19.66 శాతం వృద్ధి సాధించింది. ప్రపంచ వాణిజ్య సంస్థ (డబ్ల్యుటీబీ) అంచనా ప్రకారం ప్రపంచ వస్త్ర ఎగుమతుల్లో భారత్ ఆరో స్థానంలో ఉంది. 35 మిలియన్ల మందిపైగా ఈ రంగంలో ఉపాధి పొందు

తున్నారు. ఎరువుల ఉత్పత్తిలో చైనా, అమెరికా తర్వాత భారత్ మూడో స్థానంలో ఉంది. వినియోగంలో మాత్రం చైనా తర్వాత రెండో స్థానంలో నిలిచింది. 2008-09లో 24.91 మిలియన్ టన్నుల ఎనీపీకే ఎరువులు వినియోగిస్తే.. ఆ మొత్తం 2009-10లో 26.49 మిలియన్ టన్నులకు పెరిగింది. వ్యవసాయ రంగంలో దాదాపు 80 శాతం వినియోగంలో ఉన్న యూరియాను దేశీయంగానే ఉత్పత్తి చేస్తున్నాం. మిగతా మొత్తాన్ని దిగుమతి చేసుకుంటున్నాం. అదే విధంగా 90 శాతం పోస్టాల్ ఎరువులను దిగుమతి చేసుకుంటున్నాం.

వేగంగా అభివృద్ధి చెందుతున్న రంగాల్లో ఒకటి. సముద్ర ఉత్పత్తులు, డైరీ ఉత్పత్తులు, ధాన్యం, మాంసం, పండ్లు, కూరగాయలు, చక్కెర, నూనెలు, పానీయాలు ముఖ్యమైన ఉత్పత్తులు. 2011-12 ఆర్థిక సంవత్సరంలో 27 శాతం వృద్ధి నమోదైంది. దేశంలో దిగుబడి అనంతర నష్టం దాదాపు ₹ 44 వేల కోట్ల మేర ఉంటుందని అంచనా. సరైన రీతిలో వ్యవస్థాపన రంగంలో విధానాలను అమలు చేస్తే మరింత వృద్ధి, ఉపాధి నమోదవుతుంది.

చైనా, జపాన్, అమెరికా తర్వాత జనవరి-నవంబర్ 2011 మధ్య కాలంలో ముడి స్టీల్ ఉత్పాదనలో భారత్ నాలుగో స్థానంలో ఉంది. స్పాన్సె వరన్ ఉత్పత్తిలో 2010-11 మధ్య కాలంలో దేశీయ ముడి స్టీల్ ఉత్పాదన 84

శాతం నమోదు చేసుకుంది. ఆటోమోటివ్ రంగం, హెవీ ఎలక్ట్రికల్ ఇంజనీరింగ్ రంగాల్లో కూడా వృద్ధి నమోదవుతోంది. ప్యాసింజర్ వెహికల్స్ ఉత్పాదనలో 2011 ఏప్రిల్-నవంబర్ మధ్య కాలంలో 2.9 శాతం వృద్ధి నమోదైంది.

కమర్షియల్ వెహికల్స్ ఉత్పాదనలో ఇదే కాలంలో అధికంగా 25.9 శాతం వృద్ధి సాధ్యమైంది. ఎలక్ట్రానిక్స్ హార్డ్వేర్ ఉత్పాదనలో 2009-10లో ₹ 1,10,720 కోట్లు విలువైన ఉత్పత్తులు నమోదు కాగా.. 2010-11లో ఆది ₹ 1, 21, 760 కోట్లకు పెరిగింది. 2010-11లో ఈ రంగంలో ఎగుమతులు 56 శాతం పెరిగాయి. నూళ్లు, చిన్న, మధ్య తరహా పరిశ్రమల వృద్ధి కూడా క్రమంగా పెరిగింది. దేశంలో దాదాపు 105.21 లక్షల యూనిట్లు ఉన్నాయి. ఇన్ఫర్మేషన్ టెక్నాలజీ (ఐటీ), ఐటీ ఆధారిత సేవల్లో కూడా భారత్ వృద్ధి చెందింది. నాన్ కామ్ అంచనాల ప్రకారం 2011-12లో ఐటీ, టీపీఓ రంగాల రెవెన్యూ 87.6 బిలియన్ డాలర్లు. ఈ రంగాల్లో ప్రత్యక్షంగా 2.8 మిలియన్ల మంది, పరోక్షంగా 8.9 మిలియన్ల మంది ఉపాధి పొందుతున్నారు. 1997-98లో జీడిపీలో దీని వాటా 1.2 శాతం ఉండగా.. 2011-12 నాటికి 7.5 శాతానికి పెరిగింది. 2010-11లో సాఫ్ట్వేర్ ఎగుమతుల విలువ 59 బిలియన్ డాలర్లు. కాగా.. 2011-12లో 69 బిలియన్ డాలర్లకు పెచ్చిందని అంచనా.

ప్ర: చీడపీడల నివారణ అంటే ఏంటి? భారత్ లో చీడపీడల నివారణ కోసం అవలంబిస్తున్న కార్యక్రమం గురించి రాయండి?

జ: పంట దిగుబడిని ప్రభావితం చేసే అంశాల్లో ప్రధానమైంది చీడపీడలు. వీటిని నివారించలేకపోతే తీవ్రమైన పంట నష్టం సంభవిస్తుంది. పంట సమయంలో, దిగుబడి తర్వాత కూడా చీడపీడల సమస్య ఎక్కువగా ఉంటుంది. భారత వ్యవసాయంలో దిగుబడి అనంతర నిర్వహణ లోపం ద్వారా ఏటా ₹ 44 వేల కోట్ల నష్టం వాటిల్లుతున్నట్లు అంచనా. దిగుబడికి ముందు నష్టం మరింత తీవ్రంగా ఉంటుంది.

చీడపీడల నివారణకు రెండు మార్గాలు ఉంటాయి. అవి..

- ప్రొఫిల్లాక్సిస్ నివారణ: చీడపీడలను పంట దరి చేరనియని మార్గాలు, శ్రమి సంహారకాల వినియోగం ఈ మార్గంలో ఉంటాయి.
- ఇమ్యూన్ సెన్సిటివ్: సంకరీకరణ, ట్రాన్స్ జెనిక్స్ ద్వారా చీడపీడలను నిరోధించే పంటల అభివృద్ధిని చేపట్టడం. భారత్ లో కేంద్ర వ్యవసాయ మంత్రిత్వ శాఖ అధ్యక్షంలోని వ్యవసాయ, సహకార విభాగం చీడపీడల నివారణకు నాలుగు కార్యక్రమాలను అమలు చేస్తోంది. అవి
- సమగ్ర సస్య రక్షణ (ఇంటిగ్రేటెడ్ పెస్ట్ మేనేజ్మెంట్ -ఐపీఎం)
- లోక్స్ నియంత్రణ, పరిశోధన
- సస్యరక్షణలో శిక్షణ
- శ్రమి సంహారక చట్టం అమలు

ప్రాథమిక సంఘం సిఫార్సు మేరకు ఈ నాలుగు కార్యక్రమాలను కలిపి Strengthening and Modernisation of Pest Management Approach in India అనే కార్యక్రమంగా రూపకల్పన చేశారు.

ఐపీఎం: సాధ్యమైనన్ని విభిన్న పద్ధతులను అనుసరించి చీడపీడలను నియంత్రణలో ఉంచాలనేదే ఐపీఎం లక్ష్యం. స్వాడిట్లీ ప్రధాన కేంద్రంగా ఉన్న నేషనల్ సెంటర్ ఆఫ్ ఇంటిగ్రేటెడ్ పెస్ట్ మేనేజ్మెంట్ చీడపీడల

కార్యక్రమాన్ని చేపడుతోంది.

ఇందులో ముఖ్యమైన అంశాలు:

- ప్లాంటింగ్ మెటీరియల్ పూర్తిగా శుద్ధి చేయడం, క్యాంపైసిస్ వ్యవస్థలను నిర్వహించడం.
- రైతులందరూ సమీక్షిగా పంట మార్పిడిని అవలంబించడం
- సాధ్యమైనంత తక్కువగా రసాయన శ్రమి సంహారకాలను వినియోగించడం, వాటి స్థానంలో జీవ శ్రమి సంహారకాలను వినియోగించడం.
- శ్రేత పారిశుద్ధ్యాన్ని నిర్వహించడం.
- దిగుబడిని సరైన రీతిలో నిల్వ చేయడం.
- శ్రమి నిరోధక పంటలను అభివృద్ధి చేయడం.

లోక్స్ నియంత్రణ, పరిశోధన:

గుజరాత్, హర్యానా, రాజస్థాన్ సరిహద్దులుగా ఉన్న పాకిస్తాన్ భూభాగంలో లోక్స్ అనే కీటకం బెడద చాలా తీవ్రంగా ఉంది. ఈ కీటకాలు భారీ సమూహాల్లో వచ్చి పంటను నష్టపరుస్తాయి. లోక్స్ దాడిని నివారించడానికి జోడిఫూర్లో లోక్స్ వార్నింగ్ ఆర్గనైజేషన్ ఏర్పాట్లైంది. రెండు లక్షల చదరపు కిలో మీటర్ల విస్తీర్ణంలోని ప్రాంతాన్ని ఈ కేంద్రం నిర్వహిస్తుంది.

సస్యరక్షణలో శిక్షణ:

దేశంలో 1986 వరకు సస్యరక్షణలో శిక్షణ అందుబాటులో లేదు. నిరంతర చీడపీడల నివారణ కోసం రైతులకు సేవలందించే వ్యవసాయ అధికారులకు శిక్షణ అవసరం. ఇదే ఉద్దేశంతో 1986లో హైదరాబాద్ లో నేషనల్ ప్లాంట్ ప్రొటెక్షన్ ట్రైనింగ్ ఇన్ స్టిట్యూట్ ఏర్పాట్లైంది. దీనికి ఎఫ్ఎం. అండ్ డబ్ల్యు.బీ గుర్తింపు కూడా ఉంది.

శ్రమి సంహారక చట్టం(1968) అమలు:

దేశంలో శ్రమి సంహారకాల ఉత్పత్తి, వినియోగం, దిగుమతిని నియంత్రించే లక్ష్యంతో ఈ చట్టం అమలువుతోంది. ఈ చట్టంలోని వివిధ అంశాల అమలుకు సెంట్రల్ ఇన్ స్పెక్టర్స్ ఓఫ్ అనే ప్రత్యేక విభాగాన్ని కూడా ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది.

ఎక్స్ పెక్టెడ్ కొత్తస్

- దేశంలో వర్తమాన శాస్త్ర, సాంకేతిక రంగ అభివృద్ధిని చర్చించండి?
- తుఫాన్ అంటే ఏంటి? తుఫాన్ ఏర్పడే విధానం? దేశంలో తుఫాన్ నిర్వహణ గురించి రాయండి?
- భారత్ పై శీతోష్ణస్థితి మార్పు ప్రభావాలను చర్చించండి? శీతోష్ణస్థితి ప్రభావాలను ఎదుర్కోసేందుకు ప్రభుత్వం తీసుకుంటున్న చర్యలేంటి?
- దేశంలో తాగునీటి సరఫరాలో ఉన్న సమస్యలను, పరిష్కార మార్గాలను రాయండి?
- విపత్తు నిర్వహణకు ఉద్దేశించి దేశంలో అమలువుతున్న కార్యక్రమాల గురించి క్లుప్తంగా రాయండి?
- ఎరువులు ఎన్ని రకాలు? దేశంలో ఎరువుల ఉత్పత్తి, వినియోగం గురించి రాయండి?
- పంట విజ్ఞానం అంటే ఏంటి? భారత్ సాధించిన పంట విజ్ఞానం, అభివృద్ధి గురించి తెలపండి?
- దేశంలో విపత్తులు, విపత్తు ద్వారా సంభవిస్తున్న నష్టాలకు కారణాలను వివరించండి?

టిప్స్ టు స్కోర్ మార్క్

- ఈ యూనిట్ లోని అంశాల్లో ముఖ్యమైనవి విపత్తు నిర్వహణ, శీతోష్ణస్థితి మార్పు. ఈ రెండు అంశాలు జనరల్ ఎస్సీకు కూడా ఉపయోగపడతాయి.
- దేశంలో విపత్తులు, వాటి ద్వారా సంభవిస్తున్న నష్టాల కారణాలపై అవగాహన అవసరం.
- నేషనల్ డిజాస్టర్ మేనేజ్మెంట్ అథారిటీ మార్గదర్శకాలపై కచ్చిత సమాచారం ఉంచుకోవాలి.
- గ్లోబల్ వార్మింగ్, ఇంటర్గవర్నమెంటల్ ప్యానల్ ఆన్ క్లైమేట్ ఛేంజ్ నివేదికలోని ముఖ్యాంశాలను పునశ్చరణ చేసుకోవాలి.
- అంతర్జాతీయ స్థాయిలో 1982 నాటి ధరిత్రీ సదస్సు మొదలు క్విట్ ప్రోటోకాల్, 2011 డర్బన్ సదస్సు తదితర పర్యావరణ సంబంధ సమాచారం అంశాలపై దృష్టి సారించాలి.
- అదేవిధంగా జాతీయ స్థాయిలో అమలువుతున్న నేషనల్ యాక్షన్ ప్లాన్ ఆన్ క్లైమేట్ ఛేంజ్ గురించి కూడా సమాచార సేకరణ చేసుకోవాలి.

ఎస్బిఐ క్లర్క్.. సుస్థిర కెరీర్కు తొలిమెట్టు

బ్యాంకు కొలువంటే... సుస్థిరమైన కెరీర్ సొంతమైనట్లే. భవిష్యత్తుకు బంగారు బాట పడినట్లే. అందుకే సాధారణ క్లర్క్ నుంచి స్వేచ్ఛలైజ్డ్ ఆఫీసర్ల వరకు ఏ కేటగిరీ అయినా.. నియామక ప్రక్రియ వెలువడితే చాలు.. దరఖాస్తులు వెల్లువెత్తుతాయి. ఇంటర్మీడియేట్ మొదలు ఇంజనీరింగ్, పీజీ ఉత్తీర్ణులు సైతం కొలువు ఖాయం చేసుకునేందుకు కసరత్తు చేస్తారు. ముఖ్యంగా ఇటీవల కాలంలో బ్యాంకింగ్ రంగం విస్తరిస్తుండటంతో అందుకు అవసరమైన మానవ వనరుల కొరత బ్యాంకుల్లో భారీ స్థాయిలో నియామకాలు సాగుతున్నాయి. ఈ క్రమంలో తాజాగా స్టేట్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా అసోసియేట్ బ్యాంకుల్లో 7,740 క్లర్క్ పోస్టుల భర్తీకి విడుదలైన నోటిఫికేషన్, రిక్రూట్మెంట్ పరీక్ష వివరాలు, విజయ వ్యూహాలపై విశ్లేషణ..

ఎక్కడ ఉందో జ్ఞప్తికి తెచ్చుకోవడం వంటి నైపుణ్యాలు సొంతం చేసుకోవాలి. వీటన్నిటికీ ప్రధాన పరిష్కారం నిరంతర ప్రాక్టీస్. ఒక అంశాన్ని చదువుతున్నప్పుడు దానికి సంబంధించిన ప్రీవియస్ ప్రశ్నలను పరిశీలించాలి. అంతేకాకుండా ప్రతి చాప్టర్ పూర్తయ్యాక స్వీయ సమయ పరిమితి విధించుకుని సెల్ఫ్ టెస్ట్ రాయాలి. తొలి దశలో తెలిసిన ప్రశ్నలకు సమాధానం ఇవ్వాలి. అవి ఎంత సమయంలో పూర్తయ్యాయో గుర్తించాలి. అక్కడితో ఆగకుండా తెలియని ప్రశ్నలకు సమాధానం ఇచ్చేందుకు ఉపక్రమించాలి. ఇలా.. రెండు దశల్లో సెల్ఫ్ టెస్ట్ పూర్తి చేసుకుని నిరాటంకంగా ఎన్ని ప్రశ్నలకు సమాధానం ఇవ్వగలిగారు? ఎన్ని ప్రశ్నల్లో దోషాలు తలెత్తాయి? అని విశ్లేషించుకోవాలి. సమాధానం ఇవ్వలేని ప్రశ్నలు పరీక్ష కోణంలో ముఖ్యమైనవా? కాదా? అని పరిశీలించాలి. ఇందుకోసం గత నాలుగైదేళ్ల ప్రశ్న పత్రాలను శాస్త్రీయంగా విశ్లేషించాలి. ఆ చాప్టర్లోని అంశాలకు లభిస్తున్న వెయిటిజీని గుర్తించి దానికనుగుణంగా సాగాలి. వెయిటిజీ ఎక్కువగా ఉండి, కష్టంగా ఉన్న టాపిక్స్ శిక్షణ తీసుకోవడానికి వెనుకాడద్దు.

చదివిన వాటిని పునశ్చరణ చేసుకోవాలి. అంతేకాని మూస ఢోరజీలో చదువుకుంటూ వెళితే అవగాహన స్థాయి ఏ మేరకు ఉందో తెలుసుకోవడం కష్టమవుతుంది. ఇప్పటికే పలు బ్యాంక్ పరీక్షలు రాసిన అభ్యర్థులు వాటిలో తమకు వచ్చిన మార్కులు, ఎందులో వెసుకంజలో ఉన్నామో గమనించి, ఆ అంశాలపై మరింత దృష్టి సారించాలి. పరీక్షకు రెండు వారాల ముందు నుంచి రివిజన్ చేసుకోవాలి.

మాక్ టెస్టులు:

అభ్యర్థులు గుర్తుంచుకోవాల్సిన మరో ప్రధానాంశం మాక్ టెస్టులకు హాజరు కావడం. కనీసం ఆయిదు మాక్ టెస్టుల కైనా హాజరు కావాలి. కోచింగ్ సెంటర్లు, కాంటింటింటి వెబ్ సైట్లలో తదితర మార్గాల ద్వారా మాక్ టెస్టులకు హాజరయ్యే అవకాశం అందుబాటులో ఉంది. దీన్ని వినియోగించుకోవాలి. నిర్దేశిత సమయంలో ఎన్ని ప్రశ్నలు పూర్తి చేశాం? ఎన్ని సరైన సమాధానాలిచ్చాం? అని విశ్లేషించుకోవాలి.

హైస్కూల్ స్థాయిలోనే:

ఎస్బిఐ క్లర్క్ పరీక్షలో నిర్దేశించిన విభాగాల్లోని ప్రశ్నలు పదో తరగతి లేదా ఇంటర్మీడియేట్ స్థాయిలోనే ఉంటాయి. జనరల్ అకౌంట్స్ విభాగం ప్రశ్నలు కూడా సమాజం, పరిసరాలపై అవగాహన ఉండి సమాధానం ఇచ్చేవిగానే ఉంటాయి. కాబట్టి అభ్యర్థులు ఆందోళన చెందక్కర్లేదు. అయితే ఆయా విభాగాలకు సంబంధించి కొన్ని మెళకువలు పాటిస్తే విజయావకాశాలు మెరుగవుతాయని చెప్పవచ్చు.

రిఫరెన్స్ బుక్స్

- అబ్జెక్టివ్ అర్థమేట్ - ఎస్.ఎల్ గులాటి
- న్యూమరికల్ అబ్జెక్టివ్ ఫర్ బ్యాంకింగ్ - దిల్లీస్ పబ్లికేషన్స్
- డిటా ఇంటర్మీడియేట్ ఆండ్ సఫీషియన్స్ - కిరణ్ పబ్లికేషన్స్
- మార్కెటింగ్ - ఫిలిప్ కోట్లర్
- నాన్ వెర్బల్ రీజనింగ్ - ప్రభాత్ జావేద్
- అనలిటికల్ రీజనింగ్ - ఎం.కె. పాండే
- వెర్బల్ రీజనింగ్ - ఆర్.ఎస్. అగర్వాల్
- ఇంగ్లీష్ ఫర్ కాంటింటింటి ఎగ్జామ్స్ - హరిమోహన్ ప్రసాద్
- ఇంగ్లీష్ ఫర్ కాంటింటింటి ఎగ్జామ్స్ - ఎ.కె. కుమార్

ప్రీపరేషన్ ఇలా:

బ్యాంక్ పరీక్ష అంటే పోటీ అత్యంత తీవ్రంగా ఉంటుంది. రెండేళ్ల క్రితం ఎస్బిఐ నిర్వహించిన 20 వేల క్లర్క్ పోస్టుల పరీక్షకు పదిలక్షలకుపైగా దరఖాస్తులు రావడమే ఇందుకు ప్రత్యక్ష నిదర్శనం. కనీసం ఆర్థిక ఇంటర్మీడియేట్ మాత్రమే కావడంతో ఇంటర్మీడియేట్ నుంచి పీజీ, ఎంబీఏ, ఎంసీఏ వంటి ప్రొఫెషనల్ కోర్సుల ఉత్తీర్ణులు కూడా దరఖాస్తు చేసుకోవడమే ప్రధాన కారణం. ఈసారి కూడా పోటీ ఇదే స్థాయిలో ఉండే అవకాశాలు ఉన్నాయి. దీంతో అభ్యర్థులు అందుబాటులో ఉన్న రెండు నెలల సమయంలో కఠోరంగా శ్రమిస్తే విజయం సాధ్యమవుతుంది.

వేగం.. వేగం.. అదే విజయ మంత్రం:

బ్యాంకు పరీక్షల్లో విజయ సాధనలో అత్యంత కీలక పాత్ర పోషించే అంశం వేగం. ప్రశ్నలు అబ్జెక్టివ్ విధానంలో ఉన్నప్పటికీ, వాటి సాధనలో అన్వయ సామర్థ్యం అవసరం ఎంతగానో ఉంటుంది. మరోవైపు అందుబాటులోని సమయం కూడా పరిమితమే. ముఖ్యంగా క్వాంటిటేటివ్ అబ్జెక్టివ్ విభాగంలో గణిత సంబంధ ప్రశ్నలకు సమాధానం కనుక్కోవాలంటే అంచెలవారిగా (స్టెప్ బై స్టెప్) నిర్దిష్ట సమస్యను పరిష్కరిస్తూ సాగాలి. అదే విధంగా జనరల్ ఇంగ్లీష్ విభాగంలోని ప్యాసిజ్ అధారిత ప్రశ్నలకు సమాధానం ఇవ్వాలంటే వేగంగా చదవడం, కీలక పదాలను గుర్తించడం, ప్యాసిజ్ కింద ఉడిగిన ప్రశ్నను చదువుతున్నప్పుడే దానికి సంబంధించిన సమాధానం ప్యాసిజ్లో

ప్రీపరేషన్లోనూ టైం మేనేజ్మెంట్:

సాధారణంగా ప్రీపరేషన్ క్రమంలో అభ్యర్థులు ముందుగా తమకు వట్టున్న అంశాలను పూర్తి చేసి తర్వాత మిగతా వాటిపై దృష్టి మళ్లించే ఆలోచనతో ఉంటారు. కానీ ఇది సరికాదు. దీనివల్ల ప్రీపరేషన్ చివరి దశకు వచ్చేటప్పటికే కొన్ని అంశాలు పూర్తికాని పరిస్థితి తలెత్తే ప్రమాదం ఉంది. ఇది పరీక్షలో ప్రతికూల ప్రభావం చూపుతుంది. కాబట్టి.. ప్రతి రోజు ప్రతి నెలకునూ చదివేలా టైం మేనేజ్మెంట్ పాటించాలి. ప్రస్తుతం అందుబాటులో ఉన్న సమయాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకుంటే ప్రతి రోజు కనీసం 8 నుంచి పది గంటలు ప్రీపరేషన్కు కేటాయించి.. సమయం పరంగా ప్రతి నెలకునూ సమ ప్రాధాన్యం ఇవ్వాలి. అంతేకాకుండా ప్రతి రోజు చదివిన అంశాల పునశ్చరణకు కొంత సమయం కేటాయించుకోవాలి. అదే విధంగా ప్రతివారం ఆ వారంలో

విభాగాల వారిగా ప్రీపరేషన్ టిప్స్

జనరల్ అకౌంట్స్:

ఈ విభాగంలో రాణించాలంటే సమకాలీన అంశాలు, ఆర్థిక-సామాజిక-రాజకీయ పరిణామాలపై దృష్టి పెట్టాలి. బ్యాంక్ పరీక్ష కాబట్టి వ్యాపార రంగంలో మార్పులపై అవగాహన ఏర్పరచుకోవడం లాభిస్తుంది. ఈ క్రమంలో తాజా వాణిజ్య ఒప్పందాలు, స్టాక్ మార్కెట్ మార్పులు వంటి వాటిపై పరిజ్ఞానం అవసరం. స్టాండర్డ్ జేకే విషయానికొస్తే శాస్త్రవేత్తలు-ఆవిష్కరణలు; ఆయా రంగాలకు సంబంధించి మొదటి వ్యక్తులు (ఉదా: భారత్లో మొదటి మహిళా గవర్నర్ లేదా అంతరిక్షంపై కాలిమోషన్ మొదటి వ్యక్తి తదితర); ఆతి పెద్ద-ఆతి చిన్న అంశాలు (ఉదా: అత్యంత ఎత్తైన పర్వతం లేదా అత్యంత పొడవైన నది తదితర) తెలుసుకోవాలి.

జనరల్ ఇంగ్లీష్:

బ్యాంక్ పరీక్షలో అభ్యర్థులు క్లిష్టంగా భావించే విభాగం జనరల్ ఇంగ్లీష్ అనడంలో సందేహం లేదు. అయితే దీన్ని సులువుగానే అధిగమించొచ్చు. ముఖ్యంగా యాంటానిమ్స్, సినానిమ్స్, వొకాబులరీ, బేసిక్ గ్రామర్పై పట్టు సాధించాలి. వొకాబులరీపై అవగాహనతో పది మార్కులకు ఉండే కాంప్రహెన్షన్ ప్యాసిజ్ అధారిత ప్రశ్నలకు

సులభంగా సమాధానం ఇవ్వొచ్చు. వొకాబులరీ పెంచుకోవడానికి మార్గం వేగంగా చదివే నైపుణ్యాన్ని అలవర్చుకోవడమే. ఇందుకోసం ప్రతిరోజు దినపత్రికలు వాటిలో వ్యాసాలు; వినియోగించిన పదాలు గమనించి నోట్ చేసుకోవాలి. ఇక మరో ముఖ్యమైన అంశం స్పాటింగ్ ది ఎర్రర్స్. దీనికోసం జేసీకే గ్రామర్, సబ్జెక్ట్-వెర్బ్ సంబంధం, టెన్సెస్లో అవగాహన ఉండాలి. రిఎవేజ్ మెంట్ ఆఫ్ సెంటెన్స్లో నైపుణ్యం కోసం ఫ్రేజ్స్, మీనింగ్స్, ప్రీపోజిషన్స్, ఆర్టికల్స్ బాగా ప్రీపరేషన్ సాగించాలి. స్పెల్లింగ్లోనూ పట్టు సాధించాలి. దీనికోసం ప్రతిరోజు డిక్షనరీలో కొన్ని పదాలను నేర్చుకోవాలి. ఇలా పదో తరగతి స్థాయిలోని గ్రామర్ అంశాలపై అవగాహన పెంచుకుంటే ఇంగ్లీష్ సులభమే.

రీజనింగ్:

ఎలాంటి నిర్దిష్ట సిలబస్ లేకుండా అభ్యర్థుల్లోని తులనాత్మక, విశ్లేషణాత్మక నైపుణ్యాలను పరీక్షించే విభాగం రీజనింగ్. సిరీస్, అనాలజీ, బ్లడ్ రిలేషన్స్, క్లాసిఫికేషన్స్, ఆల్టర్నేట్స్, నంబర్స్, డైరెక్షన్స్ వంటి నాన్ వెర్బల్ రీజనింగ్పై అధిక దృష్టి సారించుకోవాలి.

మార్కెటింగ్ అబ్జెక్టివ్-కంప్యూటర్ అవేర్నెస్:

కేవలం స్టేట్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా రిక్రూట్మెంట్ పరీ

క్షలో మాత్రమే కనిపించే విభాగం మార్కెటింగ్ అబ్జెక్టివ్ ఆండ్ కంప్యూటర్ అవేర్నెస్. అయితే వాస్తవానికి ఈ విభాగంలోని ప్రశ్నలు సులభంగా ఉంటున్నాయనేది నిపుణుల అభిప్రాయం. మార్కెటింగ్కు సంబంధించి ఆయా బ్యాంకులు, ఇతర వాణిజ్య సంస్థల కొత్త ప్రాడక్టులు, సేవలు, కొటేషన్లు ఔపోసన పట్టాలి. ఇక కంప్యూటర్ అవేర్నెస్లో రాణించాలంటే కంప్యూటర్కు సంబంధించి ప్రాథమిక పరిజ్ఞానం ఉండే సరిపోతుంది. ఈ నేపథ్యంలో కంప్యూటర్లు, ఆయా ప్రోగ్రామింగ్లో వినియోగించే పదజాలంపై ప్రధానంగా దృష్టి సారించాలి.

క్వాంటిటేటివ్ అబ్జెక్టివ్:

గణిత శాస్త్రానికి సంబంధించిన ప్రశ్నలు అడిగే ఈ విభాగంలో రాణించాలంటే ప్రతి సంఖ్యకు వర్గాలు, మూలాలు, కూడికలు, తీసివేతలు, గుణకారాలు, భాగహారాలు, క.సా.గు, క.సా.భా. వంటి టెక్నిక్స్ను ఔపోసన పట్టాలి. న్యూమరికల్ ఎవిలిటీ కోసం టేబుల్స్, పై చార్ట్స్, లైన్ గ్రాఫ్స్, బార్ గ్రాఫ్స్, డేటా సఫీషియన్స్, నంబర్ సిరీస్, పర్సంటేజీలు ముఖ్యమైనవి. వాస్తవానికి ఇవన్నీ సులభమైనవి.. అదే సమయంలో ప్రాక్టీస్తోనే సాధ్యమయ్యేవి. కాబట్టి ఈ విభాగం విషయంలో ప్రాక్టీస్కు అధిక ప్రాధాన్యం ఇవ్వాలి.

ఎస్బిఐ క్లర్క్ నోటిఫికేషన్ సమాచారం:

ఆర్డర్: 80 శాతం మార్కులతో ఇంటర్మీడియేట్ ఉత్తీర్ణత (ఎస్సీ/ఎస్సీ/వికలాంగులు, ఎస్సీ సర్టిఫికేట్లు అయిదు శాతం మినహాయింపు). లేదా సాధారణ శ్రేణిలో బ్యాచిలర్ డిగ్రీ ఉత్తీర్ణత.

వయోపరిమితి: ఆగస్టు 1 నాటికి 18-28 ఏళ్లు

దరఖాస్తు విధానం: ఆన్లైన్ విధానంలో ఫీజు: జనరల్/ఓబీసీ-రూ.350; రిజర్వ్డ్ కేటగిరీలు- రూ. 50

ఆన్లైన్ అప్లికేషన్ సమాధుకు చివరి తేదీ: ఆగస్టు 13, 2012

రాత పరీక్ష తేదీ: అక్టోబర్ 7, 14 2012

పరీక్ష కేంద్రాలు: హైదరాబాద్, తిరుపతి, విజయవాడ, విశాఖపట్నం

ఖాళీల వివరాలు:

ఎస్బిఐకి చెందిన ఆయిదు అసోసియేట్ బ్యాంక్లలో మన రాష్ట్రంలోని స్టేట్ బ్యాంక్ ఆఫ్ హైదరాబాద్లో 1880 ఖాళీలు ఉన్నాయి. అత్యధికంగా స్టేట్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ట్రావెన్ కోర్లో 2500 ఖాళీలున్నాయి. అభ్యర్థులు దరఖాస్తు సమయంలో తమకు ఆసక్తి ఉన్న బ్యాంకును పేర్కొనాలి. ఆ బ్యాంకు ప్రధాన కేంద్రంగా ఉన్న రాష్ట్రంలోనే పరీక్ష రాయాల్సి ఉంటుంది.

Ask the expert

డా. మురళీధరన్
డి.ఎం.ఇ. నెట్వర్క్

Q

కస్టమ్స్ ఆఫీసర్ కావాలంటే ఎలా?

ఫోరెన్సిక్ సైన్స్ కోర్సు వివరాలను తెలపండి?

-రవి, కర్నూలు.

నేర పరిశోధనలో ఆధారాలను సేకరించడంలో ఫోరెన్సిక్ సైన్స్ కీలక పాత్ర వహిస్తోంది. నవాక్షసు ఇష్టపడే వారికి చక్కని కెరీర్ ఫోరెన్సిక్ సైన్స్. ఈ కోర్సు చేసిన వారికి ప్రభుత్వ నేర పరిశోధన సంస్థలు, సీబీఐ, ఐబీ, రీసెర్చ్ ఆర్గనైజేషన్స్లో పాటు ప్రైవేట్ డిటెక్టివ్ ఏజెన్సీల్లోను ఆవకాశాలుంటాయి. ఫోరెన్సిక్ సైన్స్లో.. జరిగిన సంఘటనకు సంబంధించిన ఆధారాలను సేకరించడానికి ఉపయోగించే డిటెక్టివ్ సేకరించిన వాటిని శాస్త్రీయంగా విశ్లేషించడం వంటి నేర పరిశోధనకు ఉపకరించే అంశాలు ఈ

కోర్సులో ఉంటాయి. ఇందులో కూడా వివిధ విభాగాలుంటాయి. అవి.. ఫోరెన్సిక్ ఆర్కియాలజీ, ఫోరెన్సిక్ సైకాలజీ, ఫోరెన్సిక్ మెడిసిన్, ఫోరెన్సిక్ లింగ్వస్టిక్స్, ఫోరెన్సిక్ సిరియాలజీ, ఫోరెన్సిక్ కంప్యూటింగ్. బృందంలో పని చేయగలగడం, వివిధ పద్ధతుల్లో సమాచారాన్ని సేకరించడం, పరిశోధనల పట్ల అభిరుచి, విశ్లేషణ సామర్థ్యం వంటి లక్షణాలు ఫోరెన్సిక్ సైన్స్ చదవాలనుకునే వారికి తప్పనిసరి. గ్రాడ్యుయేషన్, పోస్ట్గ్రాడ్యుయేషన్, డిప్లొమా స్థాయిల్లో ఫోరెన్సిక్ సైన్స్ కోర్సు అందుబాటులో ఉంది. మెడిసిన్, ఆంథ్రోపాలజీ, సైకాలజీ చేసిన వారికి కూడా ఆయా రంగాలకు చెందిన స్పెషలైజ్డ్ కోర్సులను ఎంచు

కునే అవకాశం ఉంది. ఆఫర్ చేస్తున్న వర్సిటీలు: మన రాష్ట్రంలోని ఉస్మానియా యూనివర్సిటీ-హైదరాబాద్, మాస్టర్ స్థాయిలో ఎంఎస్సీ (ఫోరెన్సిక్ సైన్స్) ను అందిస్తోంది. కెమిస్ట్రీ ఒక సబ్జెక్టుగా డిగ్రీ పూర్తి చేసిన వారు దీనికి అర్హులు. రాత పరీక్ష ఆధారంగా ప్రవేశం ఉంటుంది. వెబ్సైట్: www.osmania.ac.in అమిటీ యూనివర్సిటీ (www.amity.edu) -నోయిడా, పంజాబీ యూనివర్సిటీ (www.punjabuniversity.ac.in) పాటియాలా కూడా ఫోరెన్సిక్ సైన్స్ కోర్సులను ఆఫర్ చేస్తున్నాయి.

బ్యాంకింగ్ స్పెషలైజేషన్తో ఉన్న మేనేజ్మెంట్ కోర్సుల వివరాలు?

-నరేష్, భద్రాచలం.

బ్యాంకింగ్ స్పెషలైజేషన్తో మేనేజ్మెంట్ కోర్సును చేసిన వారికి వివిధ బ్యాంకులు రిక్రూట్మెంట్లో ప్రాధాన్యత ఇస్తున్నాయి. ఒక బ్యాంకును ముందంజలో ఉంచేందుకు ఒక ఎగ్జిక్యూటివ్ కౌన్సిల్లో నాల్గో, అనుసరించాల్సిన వ్యూహాలు, తదితర అంశాలను ఈ కోర్సులో బోధిస్తారు. కోర్సు పూర్తి చేసినవారికి వివిధ బ్యాంకులలో ఎగ్జిక్యూటివ్, మేనేజ్రియల్ స్థానాల్లో అవకాశం ఉంటుంది.

ఆఫర్ చేస్తున్న ఇన్స్టిట్యూట్లు:

ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ బిజినెస్ అండ్ టెక్నాలజీ, హైదరాబాద్. కోర్సు: షీట్ డిప్లొమా ఇన్ బ్యాంకింగ్, ఇన్సూరెన్స్ అండ్ ఫైనాన్సియల్ సర్వీసెస్ ప్రవేశం: క్యాట్/మ్యాట్/ఏటీఎంఎ/ఎక్స్ఎట్/జీమ్యాట్ స్కోర్ ఆధారంగా పార్ట్ టైమ్ చేసిన అభ్యర్థులకు నిర్వహించే గ్రూప్ డిస్కషన్, ఇంటర్వ్యూ ద్వారా వివరాలకు: www.ipeindia.org సింబయాసిస్ స్కూల్ ఆఫ్ బ్యాంకింగ్ మేనేజ్మెంట్-పుణె కోర్సు: ఎంబీఏ(బ్యాంకింగ్ మేనేజ్మెంట్) అర్హత: ఏదైనా బ్యాచిలర్ డిగ్రీ వివరాలకు: www.ssbm.edu.in అమిటీ స్కూల్ ఆఫ్ ఇన్సూరెన్స్, బ్యాంకింగ్ అండ్ అక్చురీయల్ సైన్స్-నోయిడా కోర్సు: ఎంబీఏ(ఇన్సూరెన్స్ అండ్ బ్యాంకింగ్) ప్రవేశం: క్యాట్/మ్యాట్/ఇన్స్టిట్యూట్ నిర్వహించే రాత పరీక్ష, గ్రూప్ డిస్కషన్, ఇంటర్వ్యూ ద్వారా వివరాలకు: www.amity.edu/asias

కస్టమ్స్ ఆఫీసర్ కావాలంటే ఎలా?

- శ్రీకాంత్, కరీంనగర్.

కస్టమ్స్ ఆఫీసర్గా కెరీర్ ప్రారంభించడానికి రెండు మార్గాలున్నాయి. ఒకటి యూపీఎస్సీ-సి విల్ సర్వీసెస్ ఎగ్జామ్, ఎస్ఎస్సీ-కంప్లెక్స్ గ్రాడ్యుయేట్ లెవల్ ఎగ్జామినేషన్.

యూనియన్ పబ్లిక్ సర్వీసెస్ కమిషన్(యూపీఎస్సీ) సివిల్ సర్వీసెస్ ఎగ్జామినేషన్కు ప్రతి ఏటా నిర్వహిస్తుంది. దీని ద్వారా ఇండియన్ పోలీస్ సర్వీసెస్ (ఇఎస్ఎస్), ఇండియన్ అడ్మినిస్ట్రేటివ్ సర్వీసెస్ (ఇఎస్ఎస్), ఇండియన్ రెవిన్యూ సర్వీసెస్ (ఇఆర్ఎస్)..తదితర అఖిల భారత సర్వీసెస్ అధికారుల భర్తీ జరుగుతుంది. ఈ సర్వీసుల్లోని ఇఆర్ఎస్ (ఇఆర్ఎస్లో కస్టమ్స్ అండ్ సెంట్రల్ టాక్స్, ఇన్ కమర్స్ ట్యాక్స్ అనే రెండు విభాగాలు ఉంటాయి)కు ఎంపికావడం ద్వారా ఆసిస్టెంట్ కమిషనర్ హోదాలో కస్టమ్స్ విభాగంలో కెరీర్ ప్రారంభించవచ్చు. ఎంపికైన వారికి నేషనల్ అకాడమీ ఆఫ్ కస్టమ్స్, ఎక్సైజ్ అండ్ నార్టీటింగ్(ఎన్ఎస్ఈఎస్)-ఫరీదాబాద్లో శిక్షణనిస్తారు. సివిల్

సర్వీసెస్ పరీక్షను యూపీఎస్సీ ప్రతి ఏటా నిర్వహిస్తుంది. గుర్తింపు పొందిన యూనివర్సిటీ నుంచి ఏదైనా డిగ్రీ పూర్తి చేసిన వారు ఈ పరీక్షకు హాజరు కావచ్చు. ప్రెలిమిన్స్, మెయిన్స్, ఇంటర్వ్యూ మూడు దశలుగా ఉండే ఈ పరీక్షకు నోటిఫికేషన్ నవంబర్/ డిసెంబర్లో వెలువడుతుంది.

వివరాలకు: www.upsc.gov.in/

స్టాఫ్ సెలెక్షన్ కమిషన్(ఎస్ఎస్సీ), నిర్వహించే కంప్లెక్స్ గ్రాడ్యుయేట్ లెవల్ ఎగ్జామినేషన్ ద్వారా ఇన్సైక్టర్ హోదాలో కస్టమ్స్ విభాగంలో కెరీర్ ప్రారంభించవచ్చు. కావల్సిన అర్హత: గుర్తింపు పొందిన యూనివర్సిటీ నుంచి ఏదైనా గ్రాడ్యుయేషన్. నిర్దేశించిన విధంగా శారీరక ప్రమాణాలు ఉండాలి. ఇందు కోసం నిర్వహించే రాత పరీక్ష. టైర్ 1, టైర్ 2 రెండు దశలుగా ఉంటుంది. ఇందు లో క్యాబింట్ అయిన వారికి తర్వాత దశలో పర్సనల్ ఇంటర్వ్యూ/పర్సనాలిటీ టెస్ట్ నిర్వహిస్తారు. దీని ఆధారంగా నియామకం ఖరారు చేస్తారు.

వివరాలకు: <http://ssc.nic.in/>

బీటెక్ (డిప్లొమా)ను ఆఫర్ చేస్తున్న సంస్థలే?

-ప్రంజాత్, ఆదిలాబాద్.

కేంద్ర ప్రభుత్వ ఆదేశాల ప్రకారం.. దేశంలో ఏ యూనివర్సిటీ కూడా బీటెక్ను దూరవిద్యా విధానంలో ఆఫర్ చేయకూడదు. ఈ మేరకు ఆల్ ఇండియా కౌన్సిల్ ఫర్ టెక్నికల్ ఎడ్యుకేషన్ (ఏఐసీటీఈ) సర్క్యులర్ జారీ చేసింది. కాబట్టి రెగ్యులర్గా చదవడం మంచిది. అయితే కరస్పాండెన్స్ విధానంలో కొన్ని వర్సిటీలు బీటెక్ను అందిస్తున్నాయి. ఆ వివరాలు.

జిఎన్టీయూ- హైదరాబాద్:

కరస్పాండెన్స్-కమర్-కాంటాక్ట్ పద్ధతిలో బీటెక్ (ఈసీఈ, సివిల్, ఈఈఈ, మెకానికల్, సీఎస్ఈ) ఆఫర్ చేస్తోంది. సంబంధిత బ్రాంచ్లో డిప్లొమా ఉత్తీర్ణులు అర్హులు. రాత పరీక్ష ఆధారంగా ప్రవేశం కల్పిస్తారు. వెబ్సైట్: www.jntuh.ac.in ఆంధ్రా యూనివర్సిటీ: బీటెక్ (సివిల్, మెకానికల్, ఈఈఈ, ఈసీఈ, కెమికల్) అందిస్తుంది. అర్హత: సంబంధిత బ్రాంచ్లో డిప్లొమా. వెబ్సైట్: www.andhrauniversity.info ఇక్సీ స్కూల్ ఓఫ్: సివిల్, మెకానికల్ బ్రాంచ్ లతో కరస్పాండెన్స్ పద్ధతిలో బీటెక్ కోర్సును ఆఫర్ చేస్తుంది. వివరాలకు: www.ignou.ac.in

ఇన్ఫో కార్నర్

ఓఎస్జీసీలో 889 గ్రాడ్యుయేట్ టైన్స్ పోస్టులు

ఆయిల్ అండ్ నేచురల్ గ్యాస్ కార్పొరేషన్ లిమిటెడ్ (ఓఎన్జీసీఎల్), పలు విభాగాల్లో గ్రాడ్యుయేట్ టైన్స్ పోస్టుల భర్తీ కోసం నోటిఫికేషన్ విడుదల చేసింది.

మొత్తం ఖాళీల సంఖ్య: 889

విభాగాల వారీగా భర్తీ చేసే ఖాళీలు:

ప్రాడక్షన్-220; డ్రీలింగ్-110; జియోలజీ-50; జియో ఫిజిక్స్-54 (సర్వే-30, వెల్డ్-24); రిజర్వాయర్-47; కెమిస్ట్రీ-60; ప్రోగ్రామింగ్-21; సిమెంటింగ్-20; మెకానికల్-80; ఎలక్ట్రికల్-40; ఎలక్ట్రానిక్స్ అండ్ టెలికమ్యూనికేషన్-45; ఇన్స్ట్రుమెంటేషన్-30; సివిల్-15; ట్రాన్స్మిషన్-11; ఫైనాన్స్ అండ్ అకౌంట్స్-34; హెచ్ఆర్-25; ఎంఎం-31; మెడికల్-7; సెక్యూరిటీ-9

అర్హత: 60 శాతం మార్కులతో సంబంధిత విభాగాల్లో ఎంఎస్సీ/బీఈ/బీటెక్/ఎంసీఏ/ఎంబీఏ/ఎస్డబ్ల్యూ/సీఏ/ఎంబీబీఎస్. నిర్దేశించిన విధంగా శారీరక ప్రమాణాలు ఉండాలి.

వయసు: 30 ఏళ్లు.

డ్రీలింగ్-సిమెంట్ విభాగానికి: 28 ఏళ్లు.

ఎంపిక విధానం: రాత పరీక్ష, ఇంటర్వ్యూ ఆధారంగా

రాత పరీక్ష తేదీ: ఆక్టోబర్ 7, 2012.

దరఖాస్తు విధానం: ఆన్లైన్ ద్వారా

ఆన్లైన్ రిజిస్ట్రేషన్కు చివరి తేదీ: ఆగస్టు 26, 2012

వివరాలకు: www.conlineapply.com

ఉస్మానియా యూనివర్సిటీ

దిగువ కోర్సుల్లో ప్రవేశానికి ఉస్మానియా యూనివర్సిటీ దరఖాస్తులు ఆహ్వానిస్తోంది.

పోస్ట్ ఎమ్మెస్సీ డిప్లొమా ఇన్ రేడియోలాజికల్ ఫిజిక్స్:

ఎంజీఎస్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ ఆంకాలజీ, రీజినల్ కన్సల్టర్ సెంటర్ అండ్ ఇండో ఆమెరికన్ కన్సల్టర్ సెంటర్-హైదరాబాద్ సౌజన్యంతో ఈ కోర్సును నిర్వహిస్తోంది.

అర్హత: కనీసం 60 శాతం మార్కులతో ఎమ్మెస్సీ(ఫిజిక్స్/స్ట్రక్చరల్ ఫిజిక్స్) లేదా తత్సమాన ఉత్తీర్ణత.

బిచ్ ఇంటిగ్రేటెడ్ షీట్ కోర్సులు:

ఎమ్మెస్సీ(కెమిస్ట్రీ/ పార్మాక్యూటికల్ కెమిస్ట్రీ) కోర్సును ఉస్మానియా, పాలమూరు, మహాత్మా గాంధీ యూనివర్సిటీలు అందిస్తున్నాయి. ఎంబీబీ కోర్సును మహాత్మా గాంధీ యూనివర్సిటీ ఆఫర్ చేస్తోంది.

దరఖాస్తుల స్వీకరణకు చివరి తేదీ: ఆగస్టు 31, 2012

వివరాలకు: www.osmania.ac.in

కాకతీయ వర్సిటీలో దూరవిద్య డిగ్రీ

దూర విద్యా విధానం ద్వారా బీఏ/బీకాం/ బీబీఎం/ బీబీఎస్ కోర్సుల్లో ప్రవేశానికి నిర్వహించే అర్హత పరీక్ష కోసం కాకతీయ విశ్వవిద్యాలయం దరఖాస్తులు ఆహ్వానిస్తోంది.

అర్హత: ఏ విద్యార్హత లేనప్పటికీ జూన్ 30, 2012 నాటికి 18 ఏళ్లు నిండి ఉండాలి. 2008 నుంచి 2012 వరకు నిర్వహించిన అర్హత పరీక్షలో ఉత్తీర్ణులైనవారు లేదా ఇంటర్మీడియేట్ ఉత్తీర్ణులు నేరుగా ప్రవేశం పొందొచ్చు. దరఖాస్తులు: రూ.200 చెల్లించి అభ్యయన కేంద్రాల్లో దర

ఖాస్తులు పొందొచ్చు లేదా 'రిజిస్ట్రార్, ఎన్డీఎల్సీఈ, కాకతీయ విశ్వవిద్యాలయం, వరంగల్' పేరిట, వరంగల్ లోల్ చెల్లెలా ఆంధ్రాబ్యాంక్/ఎస్బీఐఎచ్/ఎస్బీఐలో తీసిన రూ. 250 డీడీ వంటి దరఖాస్తులు పొందొచ్చు.

ప్రవేశ పరీక్ష తేదీ: ఆక్టోబర్ 14, 2012

దరఖాస్తుల స్వీకరణకు చివరి తేదీ: సెప్టెంబర్ 14, 2012

పూర్తి వివరాలకు వెబ్సైట్ www.sdlceku.co.in

కార్పొరేషన్ బ్యాంకింగ్లో స్పెషలైజ్డ్ ఆఫీసర్లు

కార్పొరేషన్ బ్యాంక్, పలు విభాగాల్లో స్పెషలైజ్డ్ ఆఫీసర్ పోస్టుల భర్తీ కోసం దరఖాస్తులను ఆహ్వానిస్తోంది.

చర్యనలో ఆఫీసర్

ఆఫీషియల్ లాంగ్వేజ్ ఆఫీసర్

బిట్ (కంప్యూటర్) ఆఫీసర్

అగ్రికల్చరల్ ఫీల్డ్ ఆఫీసర్

లా మేనేజర్

సివిల్ ఇంజనీర్

ఎలక్ట్రికల్ ఇంజనీర్

రిస్క్ మేనేజర్

సెక్యూరిటీ మేనేజర్

పార్సెల్ మేనేజర్

క్రెడిట్ మేనేజర్

వివరాలకు: www.corpbank.com

సశస్త్ర సీమా బల్

సశస్త్ర సీమా బల్(ఎస్ఎస్బీ), పలు విభాగాల్లో డిక్లీకల్ ట్రైడ్ కేడర్, వెటర్నరీ పోస్టుల భర్తీ కోసం నోటిఫికేషన్

విడుదల చేసింది.

సబ్ ఇన్స్పెక్టర్ (పయసిర్)

ఖాళీలు: 32

అర్హత: గుర్తింపు పొందిన యూనివర్సిటీ నుంచి డిగ్రీ/ డిప్లొమా ఇన్ సివిల్ ఇంజనీరింగ్. నిర్దేశించిన విధంగా శారీరక ప్రమాణాలు ఉండాలి. వయసు: 30 ఏళ్లు.

హెడ్ కానిస్టేబుల్ (ఎలక్ట్రిషియన్-పురుషులకు మాత్రమే)

ఖాళీలు: 28

అర్హత: మెట్రిక్యులేషన్/తత్సమానంతోపాటు సంబంధిత ట్రైడ్లో ఐటీఐ నర్సిఫికేట్/తత్సమానం. రెండేళ్ల అనుభవం.నిర్దేశించిన విధంగా శారీరక ప్రమాణాలు ఉండాలి.

హెడ్ కానిస్టేబుల్ (వర్క్ షాప్- పురుషులకు మాత్రమే)

ఖాళీలు: 184

అర్హత: మెట్రిక్యులేషన్/తత్సమానంతోపాటు డిప్లొమా (అటోమెటల్/మోటార్ మెకానికల్)/సంబంధిత ట్రైడ్ లో ఐటీఐ నర్సిఫికేట్/తత్సమానం. రెండేళ్ల అనుభవం.

నిర్దేశించిన విధంగా శారీరక ప్రమాణాలు ఉండాలి.

హెడ్ కానిస్టేబుల్ (వెటర్నరీ)

ఖాళీలు: 68

అర్హత: ఇంటర్మీడియేట్(బయాలజీ మెయిన్ సబ్జెక్టుగా). సంబంధిత విభాగంలో ఏడాది అనుభవం. నిర్దేశించిన విధంగా శారీరక ప్రమాణాలు ఉండాలి.

కానిస్టేబుల్ (వెటర్నరీ)

ఖాళీలు: 50

అర్హత: మెట్రిక్యులేషన్. సంబంధిత విభాగంలో ఏడాది అనుభవం. నిర్దేశిత శారీరక ప్రమాణాలు ఉండాలి.

దరఖాస్తుల స్వీకరణకు చివరి తేదీ: ఆగస్టు 31, 2012. దరఖాస్తుల స్వీకరణకు చివరి తేదీ (వెటర్నరీ పోస్టులకు): సెప్టెంబర్ 15, 2012.

వివరాలకు: www.ssbrectt.gov.in

భవిత

స్వర్ణయా వర్ధతే విద్య

f Sakshi Bhavita TV Program on Facebook [facebook.com/sakshibhavita](https://www.facebook.com/sakshibhavita)

క్యాంపస్ ఫీస్ మెంట్స్..
రిక్రూట్ మెంట్స్ ట్రెండ్..
రాష్ట్రంలో ఇంజనీరింగ్
విద్యపై.. టాటా కన్సల్టెన్సీ
(టీసీఎస్) నర్సింగ్
ఫైన్ ప్రెసిడెంట్, లీజనల్ హెడ్
వి.రాజన్నతో ప్రత్యేక ఇంటర్వ్యూ

4

Inside

రాష్ట్రీయ మిలటరీ స్కూల్స్
అడ్మిషన్స్ పై ఫోకస్

5

సీఏ కోర్సులో కొత్త మార్పులు-
సీఏతో అవకాశాలపై సమగ్ర కథనం

7

- సివిల్స్ మెయిన్స్- పబ్లిక్ అడ్మినిస్ట్రేషన్-
స్కీరింగ్ ఏరియాస్
- గ్రూప్ 1 మెయిన్స్- పేపర్ 5-
న్యూ ప్యాట్రన్- స్టాటస్ టు స్కీర్ మోర్

8, 9

ఏ టు జెడ్ ఇన్ఫర్మేషన్ అబౌట్ స్టడీ అబ్రాడ్

10

ప్రతిష్టాత్మక ఎన్ఎస్ఐఐ-
యంగ్ సెంటిస్ట్ ప్లాటినం జూబ్లీ
అవార్డుకు ఎంపికైన ఐఐసీటీ శాస్త్రవేత్త
డాక్టర్ సూర్యప్రకాశ్ సింగ్తో ఇంటర్వ్యూ..

12

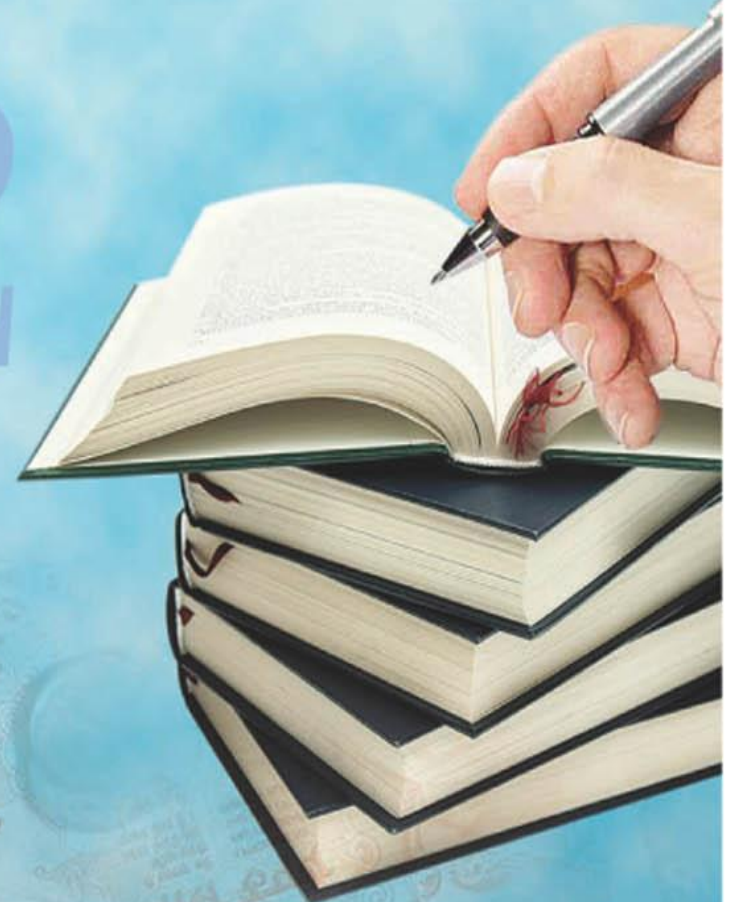
Education Loans

చదువుకొనేందుకు మార్గం

ఎడ్యుకేషన్ లోన్స్...

కొత్త విద్యా సంవత్సరం ప్రారంభమైంది..
కళాశాలలు మళ్ళీ తెరుచుకుంటున్నాయి..
కోటి ఆశలతో కాలేజీల్లోకి అడుగుపెడుతున్న
భావి తరానికి.. లక్షల్లో ఉండే ఫీజు గుదిబండగా
మారుతోంది.. మరో వైపు ఫీజురీయింబర్స్ మెంట్ పై
ప్రభుత్వ నిబంధనల ఫలితంగా వేలాది మంది
విద్యార్థులు ఉన్నత విద్యకు దూరమయ్యే పరిస్థితి..
ఈ తరుణంలో విద్యార్థులకు కారుచీకట్లో కాంతిరేఖ
ఎడ్యుకేషన్ లోన్స్... మంచి అకెడమిక్ రికార్డు..
అడ్మిషన్ కన్ఫర్మేషన్ ఉంటే చాలు..
ఇట్టే లభిస్తున్న ఎడ్యుకేషన్ లోన్స్ పై ఫోకస్..

2

ప్రతి ఆదివారం ఉదయం 9-30 నుంచి 10 గంటల వరకు.. మీ సాక్షి టీవీలో

మీరు ఉద్యోగావకాశాల కోసం ఎదురు చూస్తున్నారా? ఏపీపీఎస్సీ గ్రూప్స్, సివిల్స్, బ్యాంక్స్ వంటి
పోటీ పరీక్షలకు సిద్ధమవుతున్నారా? అయితే సాక్షి భవిత టీవీ ప్రోగ్రాం చూడండి

వివిధ రంగాల్లో ఉపాధి.. కెరీర్ ఎంపికలో మెలకువలు.. తాజా ఉద్యోగాల సమాచారం..
అడ్మిషన్ వివరాలు.. విద్యా సమాచారం.. స్కాలర్ షిప్స్ వివరాలు... ఇంకా మరెన్నో...

భవిత

చదువు 'కొనే'ందుకు మార్గం ఎడ్యుకేషన్ లోన్స్...

చదువుకునే రోజులు పోయాయి. చదువుకు 'కొనా'ల్సిన పరిస్థితులు తలెత్తుతున్నాయి. లక్షల్లో ఫీజులు చెల్లించాల్సిన ప్రాఫెషనల్ కోర్సులను చూసి బెంబేలెత్తుతున్న విద్యార్థులు.. అర్హతలున్నా ఆర్థిక పరిస్థితుల కారణంగా వాటివైపు చూడలేకపోతున్నారు. మరోవైపు మన రాష్ట్రంలో దివంగత ముఖ్యమంత్రి వై.ఎస్.రాజశేఖర రెడ్డి ప్రారంభించిన ఫీజు రీయింబర్స్ మెంట్ పథకానికి ప్రస్తుతం నిబంధనలు పేరిట అనేక పరిమితులు విధిస్తున్న తరుణంలో.. ఉన్నత విద్య ఔత్సాహికులకు ఇప్పటివరకు ఉన్న ఏకైక ఆశ, అవకాశం కూడా చేజారే ప్రమాదం ఏర్పడింది. ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో విద్యార్థులకు కాస్త ఉపశమనం కలిగించే అంశం బ్యాంకు రుణాలు. ఉన్నతవిద్యను ప్రోత్సహించే ఉద్దేశం కేంద్ర ప్రభుత్వం తీసుకున్న పలు చర్యలు, వడ్డీ రాయితీలు వంటి వాటి వల్ల ప్రస్తుతం అనేక జాతీయ బ్యాంకులు విద్యార్థులకు దేశంలో ఉన్నత చదువులు చదివేందుకు, విదేశీ విద్య చదివే విద్యార్థులకు సులభ నిబంధనలతో విద్యా రుణాలను మంజూరు చేస్తున్నాయి. వివరాలు..

కోర్సుల్లో నిర్దేశిత పర్సంటిజీ ఉండేనే అర్హులని పేర్కొంటున్నాయి.

ఎంత మొత్తం:

ఏ కోర్సుకైనా గరిష్ఠంగా రూ. పది లక్షల వరకు రుణం లభిస్తుంది. ప్రభుత్వ ప్రతిష్టాత్మక ఇన్స్టిట్యూట్లలో (ఐఐటీ, ఐఐఎం తదితర) ప్రవేశం లభించిన విద్యార్థులకు ఆ మొత్తం పదిహేను లక్షల వరకు ఉండే అవకాశాలున్నాయి. గతంలో తక్కువ మొత్తంలో ఉండే రుణాల మొత్తం పెరగడానికి కారణం ప్రభుత్వం, ఇండియన్ బ్యాంకర్స్ అసోసియేషన్ సంయుక్తంగా ఉన్నత విద్య ఔత్సాహికులను ప్రోత్సహించాలని నిర్ణయించడమే. దీంతో నిబంధనలను కూడా ఆయా బ్యాంకులు సులభతరం చేశాయి. గత ఆయిదార్లే కాలంలో విద్యా రుణాల మంజూరు సంఖ్య ఏటా పెరుగుతోంది.

విదేశీ విద్యకు కూడా:

ఇటీవల కాలంలో స్టడీ అట్రాడ్ దిశగా అడుగులు వేస్తున్న విద్యార్థుల సంఖ్య గణనీయంగా పెరుగుతోంది. ముఖ్యంగా పీజీ స్టాయి కోర్సులు (ఎంఎస్, ఎంబీఏ వంటి) చదివే వారి సంఖ్య పెరుగుతోంది. ఇలాంటి వారికి కూడా

నిర్ణయిస్తాయి. అవి..

- ట్యూషన్ ఫీజు
- ఎగ్జామినేషన్/ట్రైబ్రరీ/లేబోరేటరీ ఫీజు
- బుక్స్, యూనిఫాం, ఇన్స్ట్రుమెంట్స్ కొనుగోలుకయ్యే వ్యయం
- కంప్యూటర్ కొనుగోలు ఖర్చు
- కోర్సు పూర్తి చేయడానికి అవసరమైన ఇతర ఖర్చులు (ప్రాజెక్ట్ వర్క్, స్టడీ టూల్స్)

బ్యాంకు నిర్ణయించిన రుణ మొత్తాన్ని విదతలవారీగా నేరుగా కాలేజీలకే అందిస్తాయి. అయితే ప్రథమ సంవత్సరం ప్రవేశం సమయంలో విద్యార్థులు తాము అప్పటికే చెల్లించిన మొత్తానికి సంబంధించి ఆధారాలు చూపిస్తే ఆ మొత్తాన్ని మాత్రం విద్యార్థి పేరు మీద మంజూరు చేస్తాయి. ఆ తర్వాత నుంచి కోర్సు పూర్తయ్యే వరకు కాలేజీకి నేరుగా అందిస్తాయి.

నిబంధనలు సరళం:

ఇటీవల కాలంలో బ్యాంకులు విద్యార్థుల మంజూరు విషయంలో నిబంధనలను సులభతరం చేశాయి. ముఖ్యంగా 'బ్యాంకు రుణం' అంటేనే ష్యూరిటీలు అనే ఆందోళనకు తెరచించుతున్నాయి. ఈ క్రమంలో.. స్టడీ గేండ్ చదివే విద్యార్థులకు నాలుగు లక్షల వరకు రుణాలకు తల్లిదండ్రుల హామీ ఉంటే సరిపోతుంది. ఎలాంటి ఇతర ష్యూరిటీలు చూపించక్కర్లేదు. రూ. నాలుగు లక్షల నుంచి ఏడున్నరల లక్షల లోపై.. తల్లిదండ్రుల హామీ, కొల్లేటరల్ సెక్యూరిటీ, థర్డ్ పార్టీ గ్యారంటీ చూపించాల్సి ఉంటుంది. రూ. ఏడున్నర లక్షల దాటితే తల్లిదండ్రుల హామీ, రుణ మొత్తానికి సరిపడే ఆస్తుల హామీ చూపించాలి. దీంతోపాటు భవిష్యత్తులో విద్యార్థి సదరు రుణాన్ని తిరిగి చెల్లించగలడనే విషయానికి ఆధారంగా అతని భవిష్యత్తు ఆర్థిక సంబంధించిన ఎగ్జిక్యూటివ్ వక్రం కూడా అందించాలి. ఇటీవల రూపకల్పన చేసిన విద్యా రుణ పథకం ప్రకారం ఎలాంటి మార్జిన్ మనీ లేకుండానే రుణాలు మంజూరు చేయాలి. కానీ కొన్ని బ్యాంకులు దీన్ని అమలు చేయటంలేదు. కొంత మార్జిన్ మనీ ఉండాలని పేర్కొంటున్నాయి. విదేశీ విద్య విషయంలో మాత్రం ఇటీవల 15 శాతం మార్జిన్ మనీని నిర్దేశించింది.

వడ్డీ రేట్లు:

ఇటీవల విద్యా రుణ పథకం ప్రకారం.. ఇతర రుణాలతో పోల్చితే విద్యార్థులకు వడ్డీరేట్లు కొంచెం తక్కువగానే ఉంటాయి. అవి ఆయా బ్యాంకుల బేసిరేట్ల ఆధారంగా ఉంటాయి. ఈ వడ్డీ విషయంలోనూ ఆర్థికంగా వెనుకబడిన విద్యార్థులకు ప్రభుత్వం చేయూతనందిస్తోంది. తల్లిదండ్రుల వార్షిక ఆదాయం రూ. 4.50 లక్షల మించని విద్యార్థులకు విద్యా రుణాల వడ్డీలపై సబ్సిడీ అందిస్తోంది. ఈ సబ్సిడీ సదరు కోర్సు పూర్తయిన సంవత్సరం కాలం వరకు లేదా ఉద్యోగం పొందాక ఆరు నెలల కాలం వరకు (ఏది ముందు జరిగితే అప్పటివరకు) అమల్లో ఉంటుంది.

విద్యార్థులకు ప్రత్యేకం:

ఉన్నత విద్య దిశగా మహిళలను ప్రోత్సహించేందుకుగాను విద్యార్థినుల విషయంలో బ్యాంకులు ప్రత్యేక సదుపాయాలు కల్పిస్తున్నాయి. ఇందులో ముఖ్యమైనది వడ్డీ రాయితీ. ఇది అర శాతం నుంచి ఒక శాతం మధ్యలో ఉంటుంది. అదేవిధంగా ఆంగవికలకైన విద్యార్థులకు కూడా ఇదే మొత్తాల్లో వడ్డీ రాయితీని అందిస్తున్నాయి.

పన్నులలోనూ రాయితీలు:

విద్యా రుణాలకు చెల్లించే వడ్డీలకు ఆదాయం పన్ను చట్టం సెక్షన్ 80ఈ ప్రకారం పన్ను మినహాయింపు కూడా అమల్లో ఉంది. ఉద్యోగం చేస్తూ ఉన్నత చదువులకు రుణం తీసు

కున్నా లేదా పిల్లలు, భార్య చదువు కోసం, చెల్లెలి చదువు కోసం తీసుకున్న రుణాలకు చెల్లించే వడ్డీపై ఎటువంటి పరిమితులు లేకుండా పూర్తి మినహాయింపులు పొందవచ్చు. తీసుకున్న రుణానికి వడ్డీ చెల్లించడం మొదలు పెట్టినప్పటి నుంచి గరిష్ఠంగా ఎనిమిది సంవత్సరాల వరకు ఈ మినహాయింపులు లభిస్తాయి. చెల్లించే ఆసలుపై మాత్రం ఎటువంటి రాయితీలు లభించవు.

తిరిగి చెల్లింపు... వడ్డీ:

విద్యా రుణం తీసుకున్న విద్యార్థులు ఆ రుణం తీసుకున్న తర్వాత నెల నుంచే తిరిగి చెల్లించక్కర్లేదు. సంబంధిత కోర్సు పూర్తయ్యాక.. ఏడాది తర్వాత లేదా ఉద్యోగం వచ్చాక ఆరు నెలల తర్వాత ఏది ముందుగా జరిగితే అప్పటి నుంచి రుణాన్ని వాయిదాల పద్ధతిలో గరిష్ఠంగా ఐదు నుంచి ఏడేళ్ల వ్యవధిలో తిరిగి చెల్లించవచ్చు. వడ్డీ కూడా అందుబాటు లేకుండానే ఉంటుంది.

దరఖాస్తుకు సిద్ధమేనా:

విద్యా రుణాలను ఆశించే విద్యార్థులు కోర్సు ప్రారంభానికి ముందుగానే ఆ దిశగా తమ జీవితాన్ని ప్రారంభించాలి. ముఖ్యంగా నిర్దేశిత డాక్యుమెంట్లతో బ్యాంకులను సంప్రదించాలి. ఆ డాక్యుమెంట్లు వివరాలు.. అవి.

లోన్ అప్లికేషన్:

- అప్పటి వరకు పొందిన ఎడ్యుకేషన్ సర్టిఫికేట్లు
- తాజా అప్లికేషన్ కన్ఫర్మేషన్ ఫ్రూఫ్
- కోర్సుకయ్యే ఖర్చు మొత్తం అంచనా వక్రం
- రెండు పాస్ పోర్ట్ సైజు ఫోటోగ్రాఫ్లు
- గడచిన రెండేళ్ల కాలానికి తల్లిదండ్రుల ఇన్కం ట్యాక్స్ స్టేట్మెంట్
- గత ఆరు నెలల కాలానికి తల్లిదండ్రుల బ్యాంక్ ఆకౌంట్ స్టేట్మెంట్
- ఆస్తులు, అప్పులకు సంబంధించి సంక్షిప్త వివరణ
- తల్లిదండ్రుల ఆదాయ ధృవీకరణ
- నివాస ధృవీకరణ.
- 4 లక్షలవరకు ఎటువంటి డాక్యుమెంట్స్ అవసరం లేదు.

ఇబ్బందులు ఎదురైతే:

రుణ వాయిదాలను తప్పకుండా చెల్లించాలి. ఏదైనా ఇబ్బంది ఎదురైతే బ్యాంక్ మేనేజర్ ను కలవాలి. మీ ఇబ్బందిని వివరిస్తే వాయిదాలు చెల్లింపునకు మరికొంత సమయం ఇచ్చే అవకాశం ఉంటుంది. రుణం తీసుకున్న తర్వాత ఏదైనా కారణాల వల్ల చదువు పూర్తి కాకపోయినా, చెల్లింపు ఆగిపోయినా వెంటనే బ్యాంకుకు తెలియజేయాలి. లేకపోతే రుణఖాతాను నిరర్థక ఆన్లైన్(ఎన్పీఏ)గా పరిగణిస్తారు. ఒకసారి ఎన్పీఏగా పరిగణిస్తే మళ్లీ ఏ బ్యాంక్ లు రుణాలు ఇవ్వడానికి ముందుకు రావు. అందుకే అటు వంటి సమయంలో బ్యాంక్ మేనేజర్ ను సంప్రదించటం ఉత్తమం.

విదేశీ విద్య కోసం:

విదేశీ విద్యకు రుణం పొందాలనుకునే విద్యార్థులు వీసా మంజూరు కావడానికి అవకాశం ఉన్న తేదీకి నెల రోజుల ముందుగానే ఆ దిశగా కదలాలి. ఈ విద్యార్థులు అందించాల్సిన డాక్యుమెంట్లు.. అఫర్ లెటర్, రెండు పాస్ పోర్ట్ సైజు ఫోటోలు, సెక్యూరిటీ సేల్ డీడ్ కాపీ, లింక్ డాక్యుమెంట్ (ముప్పైపైకి కిందట నుంచి), ప్రావర్తి ట్యాక్స్ రిసీట్, మున్సిపల్ అప్రూవల్ ఫ్లాన్, లే అవుట్ అయితే దాని ఫ్లాన్ కూడా తీసుకువెళ్లాలి. వాటితో పాటు రెసిడెన్షియల్ ఫ్రూఫ్ కోసం ఎలక్ట్రిసిటీ బిల్, అన్ని అకడమిక్ సర్టిఫికేట్లు తప్పనిసరి. ఇలా వకడ్డంకగా డాక్యుమెంట్లన్నీ ప్రక్రియ పూర్తి చేస్తే లోన్ కు దరఖాస్తు చేసుకున్న వారం నుంచి పదిరోజుల్లోపే రుణం మంజూరవుతుంది.

ఓవైపు ఏకీకృత ఫీజు విధానం.. మరోవైపు కేవలం నిర్దేశిత మొత్తానికి మాత్రమే రీయింబర్స్ మెంట్ అమలు చేస్తామని.. మిగతా మొత్తాన్ని విద్యార్థులు బ్యాంక్ లోన్ రూపంలో భరించాలనే ప్రభుత్వ ఆలోచన సేవల్లో విద్యార్థుల ఉన్నత విద్యాభిలాషకు ఉన్న ఒకే ఒక అవకాశం విద్యా రుణాలు.

ఏఏ కోర్సులకు:

ఇండియన్ బ్యాంకర్స్ అసోసియేషన్, ఆర్బీఐ నిబంధనల ప్రకారం ఇంటర్మీడియట్ అర్హతతో చదివే బ్యాచిలర్ డిగ్రీ (బీటెక్, బీకాం, బీఏ, తదితర) కోర్సులకు, ఎంబీబీఎస్, అగ్రికల్చర్, ఎంబీఏ, ఎంసీఏ, ఎంటిక్ తదితర ప్రాఫెషనల్ కోర్సులు, వృత్తి విద్యా కోర్సులకు బ్యాంకులు రుణాలు అందిస్తున్నాయి. అయితే ఈ కోర్సులను ఏవనీటీఈ, యూజీసీ, ఎంసీఐ, హెచ్ఆర్డీ, యూనివర్సిటీ గుర్తింపు ఉన్న కళాశాలల్లో ప్రవేశం లభించిన విద్యార్థులకు మాత్రమే అందిస్తాయి. అంతేకాకుండా మెరిట్ ఆధారంగా కన్వీనర్ కోటలో నీటు పొందిన వారికే రుణాలు లభిస్తాయి. మేనేజ్ మెంట్ కోటలో, క్యాబిటేషన్ ఫీజులు చెల్లించి ప్రవేశం పొందిన అభ్యర్థులకు ఇవి లభించవు. అంతేకాకుండా కొన్ని బ్యాంకులు పదో తరగతి నుంచి అప్పటివరకు చదివిన

మన బ్యాంకులు రుణాలు మంజూరు చేస్తున్నాయి. గరిష్ఠంగా రూ.15 లక్షల వరకు రుణం లభిస్తుంది. ఇలా విదేశీ విద్యకు రుణం ఆశించే విద్యార్థులు కూడా ఏ దేశంలో చదవాలనుకుంటున్నారో.. ఆ ప్రభుత్వ గుర్తింపు ఉన్న ఇన్స్టిట్యూట్లలో మాత్రమే ప్రవేశం పొందాల్సి ఉంటుంది.

ప్రైవేట్ ఇన్స్టిట్యూట్లు కూడా:

ప్రభుత్వ గుర్తింపు పొందిన కళాశాలలు, కన్వీనర్ కోటలో నీటు పొందిన విద్యార్థులకు మాత్రమే రుణాలు బ్యాంకులు రుణాలు ఇస్తున్నాయి. మరి ప్రభుత్వ ప్రైవేట్ ఇన్స్టిట్యూట్లలో చేరే విద్యార్థుల పరిస్థితి ఏంటి? ఈ విషయంలోనూ కొన్ని ప్రైవేట్ ఇన్స్టిట్యూట్ విద్యార్థుల కోణంలో ఆలోచించాయి. తమ ఇన్స్టిట్యూట్లలో ప్రవేశం పొందిన విద్యార్థులకు ఫీజు భారం తప్పించాలనే ఉద్దేశంతో కొన్ని ప్రైవేటు బ్యాంకులతో ఒప్పందాలు కుదుర్చుకున్నాయి. దీంతో ఆయా ఇన్స్టిట్యూట్లలో ప్రవేశం పొందిన వారికి రుణాలు అందుతాయి.

రుణ మంజూరులో పరిగణించే అంశాలు:

విద్యార్థికి రుణం మంజూరు చేసే విషయంలో బ్యాంకులు కొన్ని విషయాలను పరిగణనలోకి తీసుకుని రుణ మొత్తాన్ని

ఓపెన్ స్కూల్ ఒడిలో.. చదువుకోండి

మొదట ఎస్ఎస్సీ.. తర్వాత ఇంటర్:

స్వత్రంత్ర ప్రతిపత్తి ఉన్న ఏపీ ఓపెన్ స్కూల్ మొదట 2008-09 సంవత్సరంలో దూరవిద్యలో ఎస్ఎస్సీ కోర్సును ప్రవేశపెట్టింది. ఇందుకోసం రాష్ట్రంలోని 23 జిల్లాలలో.. సుమారు 1400 స్టడీ సెంటర్స్ను ఏర్పాటు చేసింది. ఈ క్రమంలో 2010-11 సంవత్సరం నుంచి ఇంటర్మీడియట్ కోర్సును కూడా ప్రారంభించింది. ముఖ్యంగా బాలికలు, మహిళలు, గ్రామీణ యువత, వివిధ వసులు చేసే స్త్రీ, పురుషులు, ఎస్సీ, ఎస్టీలు, మైనారిటీలు మొదలైనవారిని అక్షర్యాస్యర్లు చేయడమే లక్ష్యంగా స్కూల్ పనిచేస్తోంది.

ఏపీ ఓపెన్ స్కూల్ అందిస్తోన్న కోర్సులు:

ఎనిమిదో తరగతి:

ఓపెన్ స్కూల్ ఈ ఏడాది నుంచి 8వ తరగతి కోర్సును కూడా ప్రారంభించింది.

ఆర్థిక: చదువుకోవాలనుకునేవారు/మధ్యలో చదువుమానే సినవారు దరఖాస్తు చేసుకోవచ్చు. దీంతోపాటు చదవగలిగే సామర్థ్యాన్ని కలిగిఉన్నట్లు డిక్లరేషన్ ఇవ్వాలి.

వయోపరిమితి: ఆగస్టు 31, 2012 నాటికి 14 ఏళ్లు నిండి ఉండాలి.

సజ్జెక్షన్లు: హిందీ, ఇంగ్లీష్, తెలుగు, ఉర్దూ భాషల్లో ఏదైనా ఒక భాషను ఎంపిక చేసుకోవాలి. మ్యాథ్స్, సైన్స్, సోషల్ తత్వసరిగా ఉంటాయి.

వృత్తి విద్యా కోర్సులు:

సాధారణ అర్హతలు లేనివారికి కూడా స్వయం ఉపాధిని కల్పించి వారి జీవితాలను వెలుగుల బాట పట్టించడానికి ఓపెన్ స్కూల్ వృత్తి విద్యా కోర్సులను కూడా అందిస్తోంది. అవి..

పదో తరగతి స్థాయి వృత్తి విద్యా కోర్సులు:

- రిటైల్ మార్కెటింగ్ అసిస్టెంట్
- స్టోర్ కీపర్
- బెడ్ సైడ్ అసిస్టెంట్/టెమెస్టిక్ సర్నింగ్
- హౌస్ కీపింగ్
- టైలరింగ్, గార్మెంట్ తయారీ
- బేకరీ అండ్ కన్ఫెక్షనరీ
- ఫ్యాబ్రిక్ పెయింటింగ్, ఎంట్రాయిడర్ అండ్ రోలింగ్, మగ్గం
- ఇండియన్ డాట్ డ్రాఫ్టింగ్
- పుట్టగొడుగుల పెంపకం-వర్మికల్చర్
- పండ్లు, కూరగాయలు నిలువ చేసే విధానాలు
- సర్పరీ ఆభివృద్ధి అండ్ మైక్రో ఇరిగేషన్ సిస్టమ్స్ సర్వీసింగ్
- సెలెక్షన్ అమృతం, సర్వీసింగ్ అండ్ రిపేరింగ్
- ఎలక్ట్రికల్ వైరింగ్
- అటో ఎలక్ట్రిషియన్, ఇన్వర్టర్ డిజైనింగ్ అండ్ బ్యాటరీస్ సర్వీసింగ్
- వెల్డింగ్ అండ్ ఫాబ్రికేషన్
- మాసల్లీ
- కార్పెంటరీ
- ప్లంబర్ అండ్ కానిటర్ వేర్ ఫిట్టర్
- ఫిట్టర్
- కంప్యూటర్ సైన్స్
- కంప్యూటర్ హార్డ్వేర్ డిజైనింగ్
- అపార్ట్మెంట్ సెక్యూరిటీ అండ్ సర్వీసింగ్
- ప్రాఫెషనల్ పెయింటింగ్ అండ్ పాలిషింగ్

ఇంటర్మీడియట్ స్థాయి వృత్తి విద్యా కోర్సులు:

- ఈవెంట్ మేనేజ్మెంట్
- అకౌంటింగ్, అడిటింగ్ అండ్ టాల్
- ఆఫీస్ సెక్రటరీషిప్
- మెడికల్ ల్యాబ్ డిజైనింగ్

'అందరికీ విద్య, అందుబాటులో విద్య' అనే నినాదంతో వివిధ కారణాలతో మధ్యలోనే చదువు మానేసినవారిని, అసలు చదువుకోనివారిని అక్షర్యాస్యర్లు చేసి, వారు కూడా జీవితంలో ఉన్నత స్థాయికి ఎదగడానికి 1991లో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేసిన సంస్థ..

ఆంధ్రప్రదేశ్ ఓపెన్ స్కూల్ సాసైటీ. 2012-13 సంవత్సరానికి గానూ ప్రవేశాల ప్రకటన విడుదలైన నేపథ్యంలో ఓపెన్ స్కూల్ అందిస్తోన్న కోర్సులు.. అర్హతలపై విశ్లేషణ...

- ఈసీజీ అండ్ ఆడియో మెట్రీక్ డిగ్రీషియన్
- డెంటల్ డిగ్రీషియన్ అసిస్టెంట్
- బ్యూటీషియన్
- హోటల్ ఫ్రంట్ ఆఫీస్ ఆపరేషన్
- జెరియోట్రీక్ కేర్
- ప్రీ స్కూల్ టీచర్ ట్రైనింగ్
- కేటరింగ్ అండ్ రెస్టారెంట్ మేనేజ్మెంట్
- ఫ్యాషన్ అండ్ అప్యరల్ డిజైనింగ్
- సాయిల్, ఫర్టిలైజర్, వాటర్ మేనేజ్మెంట్ అండ్ ప్లాంట్ ప్రొటెక్షన్
- డెయిరీ ఫామింగ్ అండ్ డెయిరీ పార్లర్ సర్వీసింగ్
- పాలీఫోమింగ్
- గోట్ అండ్ షీప్ ఫామింగ్
- బిల్డింగ్ కన్స్ట్రక్షన్ అండ్ మెయింటెనెన్స్
- టూ అండ్ ట్రీ వీలర్ డిగ్రీషియన్
- ఆడియో విజువల్ డిగ్రీషియన్
- సర్వీసింగ్ అండ్ మెయింటెనెన్స్ ఆఫ్ ఎర్ కండీషనర్స్ అండ్ రిఫ్రిజిరేటర్స్ డిగ్రీషియన్
- ఎలక్ట్రిషియన్ డిగ్రీషియన్
- కంప్యూటర్ ఆపరేషన్స్ అండ్ ప్రోగ్రామింగ్ అసిస్టెంట్
- ఫోటోగ్రఫీ అండ్ వీడియోగ్రఫీ
- ట్రావెల్ అండ్ టూరిజం సర్వీసింగ్

ఎస్ఎస్సీ

ఆర్థిక: చదవగల పరిజ్ఞానం కలిగి ఉన్నవారెవరైనా అర్హులే.

వయోపరిమితి: ఆగస్టు 31, 2012 నాటికి 14 ఏళ్లు నిండి ఉండాలి. గరిష్ట వయోపరిమితి లేదు.

సజ్జెక్షన్లు: విద్యార్థులు కనీసం ఐదు సజ్జెక్షన్లు ఉత్తీర్ణులవ్వాలి. అవి గ్రూప్-ఏలో 1 లేదా 2 భాషలు, గ్రూప్-బిలో కనీసం రెండు సజ్జెక్షన్లు, గ్రూప్-సి నుంచి ఒక వృత్తి విద్యా కోర్సు కలిపి మొత్తం 5 సజ్జెక్షన్లను ఎంచుకోవాలి. గ్రూప్-సిలోని ఒకేషన్ కోర్సు ఐచ్ఛికం. దీన్ని ఎంచుకోవాలనుకుంటే గ్రూప్-ఏ, గ్రూప్-బి నుంచి ఒక సజ్జెక్షన్ ఎంపిక చేసుకోవాలి. విద్యార్థులు ఆసక్తి, అవసరాన్ని బట్టి ఒక అదనపు సజ్జెక్షన్ అరో సజ్జెక్షన్గా ప్రవేశ సమయంలో గానీ, చదువుతున్నప్పుడు మొదటి నాలుగు కంటాక్ట్ క్లాసులోపు కానీ ఎంపిక చేసుకోవచ్చు. గ్రూప్-సి నుంచి ఏదో సజ్జెక్షన్ ఎంపిక చేసుకోవచ్చు. ఏదీఎమైనప్పటికీ 5 సజ్జెక్షన్లను మాత్రం తప్పనిసరిగా తీసుకోవాల్సి ఉంటుంది. మిగతావి ఐచ్ఛికం. గ్రూప్-బివారికి సజ్జెక్షన్లు.. గ్రూప్-ఏ: హిందీ, ఇంగ్లీష్, మరాఠీ, తెలుగు, ఉర్దూ, కన్నడం, ఒరియా, తమిళం గ్రూప్-బి: గణితం, సైన్స్ అండ్ టెక్నాలజీ, సోషల్, ఎకనామిక్స్, బిజినెస్ స్టడీస్, గృహ విజ్ఞానం, మనో విజ్ఞానశాస్త్రం, భారతీయ సంస్కృతి-వారసత్వం.

ఇంటర్మీడియట్

ఆర్థిక: గుర్తింపు పొందిన బోర్డ్ నుంచి ఎస్ఎస్సీ ఉత్తీర్ణత. ఎస్ఎస్సీ పూర్తిచేసినవారు ఉత్తీర్ణత పొందిన రెండేళ్ల తర్వాత మాత్రమే ఇంటర్మీడియట్ సర్టిఫికేట్ పొందడానికి అర్హులవుతారు.

వయోపరిమితి: ఆగస్టు 31, 2012 నాటికి 15 ఏళ్లు నిండి ఉండాలి. గరిష్ట వయోపరిమితి లేదు.

సజ్జెక్షన్లు: విద్యార్థులు 5 సజ్జెక్షన్లను తప్పనిసరిగా ఎంపిక చేసుకోవాలి. అవి గ్రూప్-ఏలో 1 లేదా 2 భాషలు, గ్రూప్-బిలో కనీసం రెండు సజ్జెక్షన్లు, గ్రూప్-సి నుంచి ఒక వృత్తి విద్యా కోర్సు కలిపి మొత్తం 5 సజ్జెక్షన్లను ఎంచుకోవాలి. గ్రూప్-సిలోని ఒకేషన్ కోర్సు ఐచ్ఛికం. దీన్ని ఎంచుకోవాలనుకుంటే గ్రూప్-ఏ, గ్రూప్-బి నుంచి ఒక సజ్జెక్షన్ ఎంపిక చేసుకోవాలి.

అదనపు సజ్జెక్షన్లు: విద్యార్థులు ఆసక్తి, అవసరాన్ని బట్టి ఒక అదనపు సజ్జెక్షన్ అరో సజ్జెక్షన్గా ప్రవేశ సమయంలో గానీ, చదువుతున్నప్పుడు మొదటి నాలుగు కంటాక్ట్ క్లాసులోపు కానీ ఎంపిక చేసుకోవచ్చు. గ్రూప్-సి నుంచి ఏదో సజ్జెక్షన్ ఎంపిక చేసుకోవచ్చు. గ్రూప్-బివారికి సజ్జెక్షన్లు: గ్రూప్-ఏ: ఇంగ్లీష్, హిందీ, తెలుగు, ఉర్దూ, అరబిక్. గ్రూప్-బి: మ్యాథ్స్, ఫిజిక్స్, కెమిస్ట్రీ, జీవశాస్త్రం, చరిత్ర, జాగ్రఫీ, రాజనీతిశాస్త్రం, అర్థశాస్త్రం, వాణిజ్య శాస్త్రం, గణాంక శాస్త్రం, గృహ విజ్ఞానశాస్త్రం, మనోవిజ్ఞానశాస్త్రం, సామాజిక శాస్త్రం, పెయింటింగ్, మానవ కమ్యూనికేషన్.

చేరడానికి. నలహాలు అందించడానికి అకడెమిక్ గైడన్స్, స్టేన్మెంట్ సెల్ కూడా ఉంటుంది. కోర్సుల్లో నైపుణ్యం పొంది ఉత్తీర్ణులైనవారు స్వయంఉపాధిలో చక్కగా స్థిరపడొచ్చు.

నిరంతర మూల్యాంకనం:

ట్యూటర్ మార్క్ ఎస్సెన్మెంట్లు (టీఎంఎ) ద్వారా ఎప్పటికప్పుడు విద్యార్థి ప్రగతిని తెలుసుకోవచ్చు. ప్రతి సజ్జెక్షన్కి మూడు టీఎంఎలు పూర్తిచేసి సమర్పించాలి. లేకుంటే వర్జిఫై చేయబడుతుంది.

గరిష్టంగా ఐదేళ్లలో కోర్సు పూర్తి చేయాలి:

ఎస్ఎస్సీ, ఇంటర్లో చేరిన విద్యార్థులు తెలుగు, హిందీ, ఇంగ్లీష్, ఉర్దూ మాధ్యమాల్లో కోర్సును పూర్తిచేయొచ్చు. ప్రవేశం పొందిన నాటి నుంచి గరిష్టంగా ఐదేళ్లలో కోర్సులను పూర్తి చేయాల్సి ఉంటుంది. ఈ కాలంలో మొత్తం తొమ్మిదిసార్లు పరీక్షలు రాసుకునే అవకాశం లభిస్తుంది. ఈ ఐదేళ్ల కాలంలో కోర్సులను పూర్తిచేయలేకపోతే మళ్లీ తాజాగా ప్రవేశం పొంది సంబంధిత కోర్సును చదవొచ్చు. ఇప్పుడు ప్రవేశం పొందినవారు ఏప్రిల్/మే నెలల్లో జరిగే వర్జిఫై పరీక్షలు రాయాలి. ఆ తర్వాత ప్రతి ఆరేళ్లకు జరిగే పరీక్షలకు హాజరుకావచ్చు.

పరీక్షలు.. సర్టిఫికేట్:

ఎస్ఎస్సీ, ఇంటర్ పరీక్షలు ఏడాదిలో రెండుసార్లు (ఏప్రిల్/మే; అక్టోబర్/నవంబర్) జరుగుతాయి. ఎస్ఎస్సీ, ఇంటర్లో ప్రతి సజ్జెక్షన్ 100 మార్కులకు ఉంటుంది. పరీక్ష వ్యవధి 3 గంటలు. వృత్తి విద్యా కోర్సుల్లో 70 మార్కులు ప్రాక్టికల్స్, 30 మార్కులు థియరీకి ఉంటాయి. ఎస్ఎస్సీ, ఇంటర్లో ప్రతి సజ్జెక్షన్లోనూ 35 శాతం మార్కులు తెచ్చుకుంటేనే ఉత్తీర్ణులైనట్లుగా పరిగణిస్తారు.

మార్కుల బదలాయింపు:

ఓపెన్ స్కూల్ ద్వారా అందించే కోర్సుల్లో మార్కుల బదలాయింపు సౌకర్యం కూడా ఉంది. అంతకుముందు ఏదైనా బోర్డ్ నుంచి పది, ఇంటర్లో కొన్ని సజ్జెక్షన్లు ఉత్తీర్ణులై ఉంటే..ఇప్పుడు ఓపెన్ స్కూల్ ద్వారా ఆ కోర్సులను పూర్తి చేయాలనుకుంటే పాసైన 2 సజ్జెక్షన్ల మార్కులను ఈ కోర్సుల్లోకి బదలాయింపు చేసుకోవచ్చు. ఈ సజ్జెక్షన్లు ఓపెన్ స్కూల్ ఆందిస్తోన్న సజ్జెక్షన్లకు చెంది ఉండాలి. అంతే కాకుండా ఈ సజ్జెక్షన్లు పాసై ఐదేళ్ల మించకుండా ఉండాలి. ఇలా మార్కుల బదలాయింపు పొందాలనుకునే విద్యార్థులు అడ్మిషన్ సమయంలోనే దరఖాస్తులో సంబంధిత సజ్జెక్షన్ల మార్కుల వివరాలు రాసి.. ఒరిజినల్ మార్కుల సర్టిఫికేట్ను దరఖాస్తుతో సమర్పించాలి.

సర్టిఫికేట్ గుర్తింపు:

ఏపీ ఓపెన్ స్కూల్కు రాష్ట్ర ప్రభుత్వ గుర్తింపు ఉంది. ఈ సంస్థ జారీ చేసే సర్టిఫికేట్ అటు ఉన్నత విద్యావకాలకు, ఇటు ఉద్యోగావకాలకు ఉపయోగపడుతుంది.

దరఖాస్తు విధానం:

వెబ్సైట్: www.apopenschool.org

వివిధ జిల్లాల్లో ఉన్న ఓపెన్ స్కూల్ స్టడీ సెంటర్లలో ఎస్ఎస్సీకి ₹ 100, ఇంటర్మీడియట్కి ₹ 200 చెల్లించి దరఖాస్తులు.

ప్రాసెక్యూషన్ పొందొచ్చు. పూర్తి చేసిన దరఖాస్తులు వంపదానికి చివరి తేదీ: ఆగస్టు 31, 2012

SPARK Institute of Physics
The most successful institute in A.P. announces result oriented coaching for
Pol. Tech./ J.L
Physics/ ECE/ Maths
Batches begin from 27th Aug.
9704531551/ 9492052969

ఇంజనీరింగ్.. వర్క్ హార్డ్... లెర్న్ మోర్

క్యాంపస్ ఫ్లైన్ మెంట్స్ లో విద్యార్థికి జాబ్ ఆఫర్ ఇచ్చేముందు.. ఎలాంటి లక్షణాలు పరిశీలిస్తారు?

క్యాంపస్ ఫ్లైన్ మెంట్ నిర్వహించేది కచ్చితంగా జాబ్ ఆఫర్ ఇవ్వడానికే! స్కీల్స్ ఉన్న విద్యార్థులకు అవకాశం ఇవ్వడానికి వెనకడుగు వేయం. ఫ్లైన్ మెంట్ ప్రక్రియలో కఠినమైన లోని అంశాలేవి అడగం. ఈ విషయంలో విద్యార్థులు కంపెనీల ఎక్స్ పెక్టేషన్స్ కు చాలా దూరంలో ఉంటున్నారు. వాస్తవానికి క్యాంపస్ ఫ్లైన్ మెంట్లో జూనియర్ నంబర్ లో ఉంటే ఇంటర్వ్యూ రౌండ్ కు ఎంపికైన అందరినీ.. మీకు ఏ సజ్జెక్షన్ ఇవ్వాలి? ఆపరేటింగ్ సిస్టం అంటే ఏంటి? సాఫ్ట్ వేర్ సిస్టం అంటే? అనే ప్రశ్నలే అడుగుతారు. కానీ చాలామంది విద్యార్థులు కనీసం వీటికి కూడా సమాధానం చెప్పలేకపోతున్నారు. వాస్తవానికి విద్యార్థులకు కఠినమైన పట్టుందా? డైట్ స్కీల్స్ ఎలా ఉన్నాయి? టీం లీడర్ లక్షణాలున్నాయా? ఎక్స్ పెక్టేషన్స్ వెళ్లి పనిచేయగల సంసిద్ధత? అంటే టూటోర్, ఆఫీస్ టూటోర్.. ఇలా పలు అంశాలను పరిగణనలోకి తీసుకుని ఎంపికచేస్తారు. గతేడాది టీసీఎస్ రాష్ట్రవ్యాప్తంగా 40 కాలేజీల్లో 5,000 మంది బీటెక్ విద్యార్థులకు జాబ్ ఆఫర్స్ కల్పించింది!

2013లో రిక్రూట్ మెంట్స్ ఆశాజనకంగా ఉండవని, ఉన్న ఉద్యోగులకు ప్రోత్సాహాలు ఇవ్వడానికి కూడా కంపెనీలు సుముఖంగా లేవని సర్వేలు చెబుతున్నాయి. ఇండస్ట్రీలో వాస్తవ పరిస్థితి ఎలా ఉంది?

నాస్కామ్ అంచనా ప్రకారం- 2012-13లో ఐటీ, మ్యానుఫ్యాక్చర్, టూరిజం అండ్ హాస్పిటాలిటీ, హెల్త్ కేర్, మీడియా తదితర రంగాలు కలిపి మొత్తం 16 లక్షల ఉద్యోగాలు ఇవ్వనున్నట్లు తెల్పింది. ఇందులో 4 లక్షల ఉద్యోగాలు మ్యానుఫ్యాక్చరింగ్, 2.30 లక్షల ఉద్యోగాలు ఐటీ రంగం, 2.70 లక్షల జాబ్స్ హెల్త్ కేర్, 2.30 లక్షల ఉద్యోగాలు హాస్పిటాలిటీ రంగాలు కల్పించనున్నాయి. ఐటీ రంగం కల్పించనున్న 2.30 లక్షల ఉద్యోగాల్లో.. 15 శాతం ఉద్యోగ కల్పన ఆంధ్రప్రదేశ్ నుంచి ఉండబోతోంది. అంటే.. 34,500 ఉద్యోగాలు ఈ ఏడాది రాష్ట్రంలో అన్ని క్యాంపస్ నుంచి వివిధ కంపెనీలు రిక్రూట్ చేసుకోనున్నాయి. ఈ 34,500 ఉద్యోగాల్లో 60 శాతం పోస్టులకు బీటెక్ గ్రాడ్యుయేట్స్ కు క్యాంపస్ ఫ్లైన్ మెంట్స్ ద్వారా సెలెక్ట్ చేసుకోనున్నాయి. ప్రస్తుతం ఫోర్ట్ ఇయర్ కు వచ్చిన బీటెక్ విద్యార్థుల్లో 20,000 నుంచి 25,000 మందికి ఈ ఏడాది ఉద్యోగాలు లభించే ఛాన్స్ ఉంది.

ప్రస్తుత మన రాష్ట్రంలో ఐటీ రంగ పరిస్థితి ఎలా ఉంది?

2011-12 ఆర్థిక సంవత్సరంలో దేశంలో ఐటీ వ్యాపారం 100 బిలియన్ డాలర్లు. వృద్ధిరేటు 15 శాతం నుంచి 16 శాతం వరకు ఉంది. ఏపీ విషయానికి వస్తూ.. 2010-11లో ఐటీ ఎగుమతులు మన రాష్ట్రం నుంచి 95వేల కోట్లు. కాగా, 2011-12 నాటికి రూ.40వేల కోట్లకు చేరుకుంది.

70 శాతానికిపైగా మార్కులు సాధించిన ఇంజనీరింగ్ విద్యార్థులు సైతం ఉద్యోగాల్లోకి భాగీగా ఉంటున్నారు. కారణం?

దేశవ్యాప్తంగా ఇంజనీరింగ్ సీట్లు, విద్యార్థుల సంఖ్యపరంగా చూస్తూ.. తమకనాడు ప్రభుత్వస్థానంలో ఉంది. ఆ తర్వాత ఆంధ్రప్రదేశ్ ది రెండో స్థానం. ఇంజనీరింగ్ గ్రాడ్యుయేట్ లను తయారుచేయడంలో ఈ రెండు రాష్ట్రాలు ముందంజలో ఉంటే.. ఉద్యోగావకాశాల కల్పన, వాటిని దక్కించుకోవడంలో మాత్రం చివరిస్థానంలో ఉన్నాయి. ఒకరకంగా చెప్పాలంటే.. ఇక్కడ ఎంప్లాయిబిలిటీ తక్కువ. ఇతర రాష్ట్రాలతో పోలితే కేవలం ఉద్యోగం కోసమే చదివే వాళ్లు ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఎక్కువ. అధిక ఉద్యోగాలు కల్పిస్తున్న

ఐటీ రంగం.. గ్లోబల్ విజన్. ఈ రంగంలో ఎక్స్ పెక్టేషన్స్ వెళ్లి పనిచేయగలిగే లక్షణాలు, సంసిద్ధత అవసరం. అలా అయితేనే ఉద్యోగాలు లభిస్తాయి.

ఆసోవామ్, నాస్కామ్ నివేదికలు ఏపీలో ఇంజనీరింగ్, ఫార్మసీ, మేనేజ్ మెంట్ విద్యా ప్రమాణాలు దిగజారుతున్నాయని స్పష్టం చేస్తున్నాయి.. వీటిని మెరుగుపర్చడానికి ఎలాంటి చర్యలు తీసుకోవాలి?

ఏపీలో లభిస్తున్న ఉద్యోగాలకంటే.. ఇక్కడ తయారవుతున్న గ్రాడ్యుయేట్స్ దేశంలోనే ఎక్కువ. కోర్సు పూర్తిచేసుకుని బయటకువచ్చే విద్యార్థికి జాబ్ గ్యారెంటీ ఉండాలంటే.. ముందు నిపుణులైన ప్రొఫెసర్లు, లెక్చరర్లు చాలా అవసరం. ఇంజనీరింగ్ విద్యా ప్రమాణాలు పెంచాలంటే.. ఇంటర్నల్ షిఫ్టుల తప్పనిసరిచేయాలి. డివిజన్ ప్రాక్టికల్ ఎక్స్ పోజర్ పెరిగి..

టీకప్పుడు టెక్నాలజీకి అనుగుణంగా తయారయ్యేలా క్లాస్ లుంటాయి. ఇలాంటి విధానాన్ని కచ్చితంగా అమలుచేయాలి.

పట్టణ విద్యార్థులతో పోలితే గ్రామీణప్రాంత విద్యార్థులు అవకాశాలు అందుకోవడంలో వెనుకబడిపోతున్నారా? వీరిలో స్కీల్స్ మెరుగుపరచడానికి టీసీఎస్ ఏమైనా చేస్తోందా?

గ్రామీణప్రాంత విద్యార్థులతో పోలితే నగర విద్యార్థులకు లోకేషన్ ఆధారిత ఉంటుంది. గ్రామీణప్రాంత విద్యార్థులకు ఉద్యోగాలు లభించకపోవడానికి చాలా కారణాలున్నాయి.

గ్రామీణ ప్రాంత విద్యార్థులకు ఉద్యోగాలు లభించకపోవడానికి కమ్యూనికేషన్ స్కీల్స్, లాంగ్వేజ్ స్కీల్స్ లేకపోవడమే ప్రధాన కారణం. అమెరికాలో సీరియస్ ఎడ్యుకేషన్ సిస్టం ఉంది. అక్కడ ప్రతి విద్యార్థి పట్టుదలగా కష్టపడి చదువుతాడు. కానీ మనవాళ్లలో ఇదే లోపించింది. క్యాంపస్ ఫ్లైన్ మెంట్ లో ఇంటర్వ్యూకు వెళ్లేటప్పుడు అక్కడే అడుగుతారు? ఏం చెప్పాలనే దానిపై కనీసం కనరత్న చేయడంలేదు. 2012-13 క్యాంపస్ ఫ్లైన్ మెంట్ లో ఆంధ్రప్రదేశ్ నుంచి 25,000 మంది బీటెక్ విద్యార్థులకు ఉద్యోగాలు లభించే ఛాన్స్ ఉంది. స్కీల్స్ ఉన్న విద్యార్థులకు జాబ్ ఇవ్వడానికి కంపెనీలు ఎప్పుడూ సిద్ధంగానే ఉంటాయి అంటున్నారు టాటా కన్సల్టెన్సీ (టీసీఎస్) సర్వీసెస్ వైస్ ప్రెసిడెంట్, రీజనల్ హెడ్ వి.రాజన్న.

ఆయనతో సాక్షి ప్రత్యేక ఇంటర్వ్యూ మీ కోసం...

కోర్సు పూర్తయ్యేవాటికి ఉద్యోగం సంపాదించగలనన్న దీమా, ఆత్మవిశ్వాసం విద్యార్థిలో పెరచుతుంది. ఆ దిశగా ఇప్పటికే మేం చాలా చేస్తున్నాం. మా కంపెనీల ప్రతినిధులను వంటి చాలా కాలేజీల్లో ఫ్యాకల్టీకి ఇవ్వడం, స్టూడెంట్స్ వర్క్ షాప్స్ నిర్వహిస్తున్నాం. సీఈవో కెన్సెల్ ప్రోగ్రామ్స్ నిర్వహిస్తున్నాం. తద్వారా కాలేజీలకు మా కంపెనీ ప్రతినిధులు వెళ్లి అవసరమైన స్కీల్స్, ప్రస్తుతం విద్యార్థులు వేటిని ఇంప్రూవ్ చేసుకోవాలి? అనే పలు విషయాలపై ఇవ్వడం ఇస్తున్నాం.

ఉన్నత విద్యారంగంలో ఫ్యాకల్టీ కొరత తీరాలంటే ఏం చేయాలి?

ముందు విద్యా ప్రమాణాలు పెంచాలి. ఎంట్రీ తర్వాత ఇంజనీరింగ్ రంగంలో పరిశోధనలు చేయాలంటే.. ముందు బీటెక్ స్థాయిలోనే మంచి విద్యార్థిని తయారుచేయాలి. మంచి విద్యార్థి తయారుకావాలంటే.. వాళ్లకి మంచి పాఠాలు చెప్పే ఫ్యాకల్టీ అవసరం. ఫ్యాకల్టీ కొరత తీరాలంటే.. డిగ్రీ స్థాయిలోనే నాణ్యమైన ప్రమాణాలు అమలు చేయాలి. కాలేజీలు, యూనివర్సిటీల్లోని ఫ్యాకల్టీకి ఎప్పటికప్పుడు పునశ్చరణ తరగతులు, మార్కెట్లోకి వస్తున్న కొత్త సాంకేతిక పరిజ్ఞానం వీరికి తెలిసేలా చేయాలి. ఎవరికైనా నాలెడ్జ్ అప్ డేట్ అవసరం. టీసీఎస్ లో ప్రతి ఉద్యోగికి ఎప్పుడు

సంకల్పం.. ఈ సూత్రాల ఆధారంగా పనితీరును అంచనావేస్తారు. మిగిలినవాళ్లతో పోలితే తాజా బీటెక్ విద్యార్థులు కంపెనీలో మంచి పనితీరు కనబరుస్తారు. పైగా కొన్నిసార్లు కంపెనీకి క్రిటికల్ ప్రాజెక్టులు వస్తాయి. వీటిని సమర్థంగా నిర్వహించగలిగేది వీళ్లే. అందుకే బీటెక్ ఆర్డర్ ఉన్న వాళ్లకే అవకాశాలు బాగుంటాయి.

టీసీఎస్ లో జాబ్ ఆశించే విద్యార్థులకు మీ సలహా?

బీటెక్ ప్రథమ సంవత్సరం నుంచే బాగా కష్టపడి చదవాలి. చేరినప్పటి నుంచే జాబ్ వస్తుందా? ఫోర్ట్ ఇయర్ వచ్చేసరికి మార్కెట్ ఎలా ఉంటుందో? వంటి అనవసర ఆందోళనలు పెట్టుకోకూడదు. బేసిక్స్ పై పట్టు సాధించేలా చదవాలి. క్యాంపస్ ఫ్లైన్ మెంట్ లో కంపెనీ ప్రతినిధులు ఆయా సజ్జెక్షన్స్ పట్టుందా? లేదా? అని తెలుపుతారు. ఇందులో నిరూపించుకుంటే.. నగం జాబ్ భాయం చేసుకున్నట్లే. ఆ తర్వాత లైఫ్ స్కీల్స్, కమ్యూనికేషన్ స్కీల్స్ మెరుగుపరచుకోవాలి. ఇంగ్లీష్ పై పట్టు చాలా అవసరం. టీం లీడర్ లక్షణాలు అలవరచుకోవాలి.

ట్రాన్స్ ఎంపికలో విద్యార్థులు ఎలాంటి జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలి?

ముందు మంచి కాలేజీ ఏదో తెలుసుకోవాలి. ఆ తర్వాత వ్యక్తిగత లక్ష్యాలు, ఇష్టాయిష్టాలు ముఖ్యం. స్నేహితులు చేరారనో, ఫేరెంట్స్ చెప్పారనో.. తీసుకుంటే నష్టపోయేది విద్యార్థి. వాస్తవానికి ఇంటర్ స్థాయిలోనే కనీసం స్పష్టత తెచ్చుకుంటే.. కెరీర్ కు మంచి బాటవేసుకున్నట్లే!

విదేశాల్లో రీసెర్చ్ ఓరియంటెడ్ విద్యావిధానం ఉంటే.. మన దేశంలో ఇప్పటికీ సంప్రదాయక విధానమే ఉంది?

ఏ దేశంలోనైనా నాణ్యమైన, గొప్ప ప్రొఫెసర్లు తయారవ్వాలంటే.. ముందు రీసెర్చ్ విద్యను ప్రోత్సహించాలి. ఈ విషయంలో చైనా, అమెరికానే మించిపోయి ప్రపంచంలో అత్యధికమంది పీహెచ్ డీ విద్యార్థులను ప్రోత్సహిస్తోంది. పీహెచ్ డీ చేసే విద్యార్థులు పెరగాలంటే.. కచ్చితంగా మార్కెట్లో మంచి అవకాశాలు లభిస్తాయనే భరోసా కల్పించాలి.

అవకాశాలు అందుకోవడంలో, మనకు విదేశీ విద్యార్థులకు వ్యత్యాసం?

అమెరికానే తీసుకుంటే.. అక్కడ సీరియస్ ఎడ్యుకేషన్ సిస్టం ఉంది. ప్రతి విద్యార్థి పట్టుదలగా కష్టపడి చదువుతాడు. మనవాళ్లలో ఇదే లోపించింది. చివరకు ఇంటర్వ్యూలకు, క్యాంపస్ ఫ్లైన్ మెంట్ కు వెళ్లేటప్పుడు కూడా ఏం అడుగుతారు? అక్కడే చెప్పాలి? అనేదానిపై కనీసం కనరత్న చేయడంలేదు. యూఎస్ లో ఒక్కో విద్యార్థి కనీసం రెండు లేదా మూడు సజ్జెక్షన్స్ ఛాంపియన్ గా ఉంటాడు. ఇదే వారికి అవకాశాలు తెచ్చిపెడుతుంది.

బీటెక్ విద్యార్థులకు మీ సలహా?

వర్క్ హార్డ్, లెర్న్ మోర్... ఇవి సరిగ్గా పాటిస్తే ఎవరైనా విజేతలే. ఉద్యోగం కోసమే ఇంజనీరింగ్ అనే భావన వద్దు. కాలేజీలో చేరినప్పటి నుంచే అనవసరపు ఆందోళన చెందక్కర్లేదు. ఆదేవిధంగా క్యాంపస్ ఫ్లైన్ మెంట్ లో, లేదా ఇంటర్వ్యూకి వెళ్లేటప్పుడు చేయాల్సిన మొదటిదాని ప్రీపేర్ కావడం. ఇది లేకుండా ఎక్స్ పెక్టేషన్స్ జాబ్ ఆఫర్ రావడం సాధ్యం కాదు. అన్ని జూనియర్ అవకాశాలు బాగానే ఉన్నాయి!!

త్రివిధ దళాల్లో కెరీర్ కు తొలిమెట్టు.. మిలటరీ స్కూల్స్

చిన్న తనం నుంచే క్రమ శిక్షణ.. క్రమ బద్ధమైన జీవితం.. ధైర్య సాహసాలు.. శారీరక దృఢత్వం.. ఇవన్నీ కావాలంటే సరైన వేదికలు 'రాష్ట్రీయ మిలటరీ స్కూల్స్'. అడుగు పెట్టిన తొలి రోజు నుంచే మిలటరీ ఓరియంటేడ్ గా విద్యా బోధన సాగే ఈ స్కూల్స్ ప్రవేశించడం భవిష్యత్తులో త్రివిధ దళాల్లో కెరీర్ కు తొలిమెట్టు.. సహజతో కూడిన కెరీర్ ను ఇష్టపడే పిల్లలకు చక్కని వేదిక మిలటరీ స్కూల్. అత్యున్నత ప్రమాణాలతో కూడిన విద్య బోధనతోపాటు.. పరిపూర్ణ వ్యక్తిత్వం గల పౌరులను తీర్చిదిద్దడం.. మిలటరీ స్కూల్స్ ప్రత్యేకత. 2013-14 విద్యా సంవత్సరంలో మిలటరీ స్కూల్స్ లో ప్రవేశం కోసం నోటిఫికేషన్ వెలువడింది.

ప్రాథమిక స్థాయి నుంచే విద్యార్థులను రక్షణ రంగం దిశగా అడుగులు వేయిస్తున్నాయి రాష్ట్రీయ మిలటరీ స్కూల్స్. దాదాపు ఆరేళ్లకంటే చరిత్ర కలిగిన ఈ మిలటరీ స్కూల్స్ లో విద్యనభ్యసించిన వేలాది మంది విద్యార్థులు రక్షణ శాఖ లో వివిధ హోదాల్లో అధికారులుగా దేశానికి సేవలందిస్తున్నారు. మొదట్లో కేవలం రక్షణశాఖ ఉద్యోగుల పిల్లల కోసం స్థాపించిన ఈ స్కూల్స్.. తర్వాత సాధారణ పౌరులకు సైతం ప్రవేశాలు కల్పిస్తున్నాయి. ఒక్కసారి అడ్మిషన్ పొందిన విద్యార్థి +2 పూర్తయ్యే వరకు చదివే అవకాశం ఉంది. నేషనల్ డిఫెన్స్ అకాడెమీ(ఎన్డీఏ)లో అడుగుపెట్టే దిశగా నైపుణ్యాలను తీర్చిదిద్దడం మిలటరీ స్కూల్స్ ప్రత్యేకత.

చారిత్రక నేపథ్యం:

రాష్ట్రీయ మిలటరీ స్కూల్స్ ను ప్రారంభంలో కింగ్ జార్జ్ రాయల్ ఇండియన్ మిలటరీ స్కూల్ గా వ్యవహరించే వారు. 1922 ఫిబ్రవరిలో బ్రిష్ ఆఫ్ వేల్స్ వేటికి శంకుస్థాపన చేశారు. 1925 నుంచి జలంధర్ కంటోన్మెంట్ లో ఈ స్కూల్స్ వని చేయడం ప్రారంభించారు. మొదట్లో రక్షణ శాఖలోని జూనియర్ కమిషన్ ఆఫీసర్ (జేసీఎఫ్), నాన్-కమిషన్ ఆఫీసర్ (ఎన్సీఎఫ్), తదితర ర్యాంకు నిబ్బంది పిల్లలకు మాత్రమే ప్రవేశం ఉండేది. ఆర్మీకి సంబంధించిన వివిధ రిట్రాటివ్ మెంట్ పరీక్షలకు సమావేశం చేసే విధంగా ఈ స్కూల్స్ లో శిక్షణ ఇచ్చేవారు. మిలటరీ అవసరాలను దృష్టిలో ఉంచుకుని కలిక్కులను రూపొందించారు. తర్వాత 1952లో రక్షణ శాఖ నిబ్బందితోపాటు సాధారణ పౌరుల పిల్లలకు కూడా ఇందులో ప్రవేశం కల్పించడం ప్రారంభించారు. 1954లో ఇండియన్ పబ్లిక్ స్కూల్స్ కాన్ఫరెన్స్ (ఎఫ్ ఎస్సీ)లో రాష్ట్రీయ మిలటరీ స్కూల్ సభ్యత్వం పొందింది. 1966లో ఈ స్కూల్స్ ను 'మిలటరీ స్కూల్స్'గా పేరు మార్చారు. 2007 నుంచి 'రాష్ట్రీయ ఇండియన్ మిలటరీ స్కూల్స్'గా వ్యవహరిస్తున్నారు. రక్షణ శాఖ కార్యదర్శి నేతృత్వం వహించే 'ది సెంట్రల్ గవర్నరింగ్ కౌన్సిల్ (సీజీసీ)' ఈ మిలటరీ స్కూల్స్ ను అపెక్స్ బాడీగా వ్యవహరిస్తుంది.

హైస్కూల్ టు ఇంటర్:

రాష్ట్రీయ మిలటరీ స్కూల్స్ లో ఆరు నుంచి 12వ తరగతి వరకు చదివే సదుపాయం ఉంది. ఇందుకోసం ప్రతి ఏటా ఆరు, తొమ్మిది, 11వ తరగతిల్లో అడ్మిషన్స్ నిర్వహిస్తారు. బాలురు మాత్రమే ప్రవేశం కల్గిస్తారు. అడ్మిషన్ ప్రక్రియ తరగతులను బట్టి వేర్వేరుగా ఉంటుంది. సీట్ల కేటాయింపులో త్రివిధ దళాల ఉద్యోగుల సంతతికి ప్రాధాన్యం ఇస్తారు. దాదాపు 67 శాతం సీట్లను త్రివిధ దళ ఉద్యోగుల పిల్లలకు కేటాయిస్తారు. మరో 20 శాతం సీట్లను త్రివిధ దళాల్లో ఆఫీసర్ ర్యాంకు అధికారుల పిల్లలకు కేటాయిస్తారు. సాధారణ పౌరులకు 13 శాతం సీట్లు అందుబాటు

టులో ఉంటాయి.

వ్యక్తిత్వ నిర్మాణం:

రాష్ట్రీయ ఇండియన్ మిలటరీ స్కూల్స్ నివాసం.. శీలం పరమ భూషణం. దీన్ని బట్టి ఈ స్కూల్స్ ఉద్దేశాన్ని అర్థం చేసుకోవచ్చు. ఇక్కడి విద్యార్థులను పరిపూర్ణ వ్యక్తిత్వం గల పౌరులుగా తీర్చిదిద్దడమే లక్ష్యంగా పని చేస్తాయి. అన్ని రంగాల్లో నిష్ణాతులుగా తయారు చేసేందుకు అవసరమైన సౌకర్యాలు ఈ స్కూల్స్ సొంతం. క్రాస్ ఫైట్ టీచర్స్, సైన్స్, మ్యాథమెటిక్స్ లో పరిశోధనలకు అత్యధునిక ప్రయోగశాలలు, కంప్యూటర్ ల్యాబ్, వేల పుస్తకాలతో కూడిన లైబ్రరీలు ఉంటాయి. మానసికంగా, శారీరకంగా విద్యార్థులను ప్రుడంగా తీర్చిదిద్దే స్పోర్ట్స్, ఎక్స్ట్రా కురిక్యులర్ యాక్టివిటీస్ ను పెద్దపీట వేస్తాయి. ఇందుకోసం జిమ్, స్విమ్మింగ్ పూల్, వివిధ రకాల క్లబ్స్-హౌస్ లు వంటి సౌకర్యాలు ఉంటాయి.

ప్రవేశం ఇలా:

రాష్ట్రీయ మిలటరీ స్కూల్స్ లో మూడు తరగతుల్లో ప్రవేశాలకు మాత్రమే ఓపెన్ నోటిఫికేషన్ ను విడుదల చేస్తారు. అవి ఆరు, తొమ్మిది, పదకొండు తరగతులు. ఆరో తరగతి ప్రవేశానికి దేశ వ్యాప్తంగా కామన్ ఎంట్రన్స్ టెస్ట్ నిర్వహిస్తారు. తొమ్మిదో తరగతిలో ప్రవేశం మాత్రం కొంత చిన్నగా ఉంటుంది. ఇందుకోసం దేశంలోని ఐదు మిలటరీ స్కూల్స్ వేర్వేరు నోటిఫికేషన్స్ విడుదల చేస్తాయి. ఈ క్రమంలో విద్యార్థులు తాము చేరదలచుకున్న స్కూల్స్ కు వేర్వేరుగా దరఖాస్తు చేసుకోవాలి. దేశ వ్యాప్తంగా ఆయా స్కూల్స్ సొంతంగా నిర్వహించే కామన్ ఎంట్రన్స్ డ్వారా ప్రవేశం కల్గిస్తారు. వదో తరగతిలో సాధించిన మార్కుల ద్వారాగా పదకొండో తరగతిలో అడ్మిషన్ కల్పిస్తారు.

మూడు దశలు:

ఆరు, తొమ్మిది తరగతులలో ప్రవేశానికి నిర్వహించే ప్రక్రియ మూడు దశల్లో ఉంటుంది. తొలి దశలో ఆప్లైడ్ విధానంలో కామన్ ఎంట్రన్స్ టెస్ట్ నిర్వహిస్తారు. ఇందులో ఉత్తీర్ణులైన విద్యార్థులు తర్వాతి దశలో ఇంటర్మీడియట్ హాజరు కావాలి. ఈ రెండు దశల్లో ఆర్డర్ సాధించిన వారికి మరీ దశలో మెడికల్ టెస్ట్ ఉంటుంది. ఈ టెస్ట్ ను జోన్ లో/కమాండ్, మిలటరీ హాస్పిటల్స్ లో నిర్వహిస్తారు. ఈ మూడు దశల్లో రాణించిన వారికి మాత్రమే ప్రవేశం లభిస్తుంది.

సీబీఎస్ ఈ సిలబస్:

రాష్ట్రీయ ఇండియన్ మిలటరీ స్కూల్స్ కు సెంట్రల్ బోర్డ్ ఆఫ్ సెకండరీ ఎడ్యుకేషన్ (సీబీఎస్ ఈ) గుర్తింపు ఉంటుంది. వీటిల్లో సీబీఎస్ ఈ సిలబస్ బోధిస్తారు. ఇంగ్లీష్ భాష బోధన మాధ్యమంగా (మీడియం ఆఫ్ ఇన్ స్ట్రక్షన్)

పరీక్షా విధానం

మిలటరీ స్కూల్స్ లో ప్రవేశం కోసం నిర్వహించే ఎంట్రన్స్ టెస్ట్ లు సాధారణ స్థాయిలోనే ఉంటాయి. విద్యార్థులు ప్రస్తుతం తాము చదువుతున్న తరగతుల క్లిష్టత స్థాయిలోనే ప్రశ్నలు అడుగుతారు. ఆరో తరగతి పరీక్షలో జనరల్ నాలెడ్జ్, ఇంటిలిజెన్స్, మ్యాథ్స్, ఇంగ్లీష్ విభాగాల నుంచి ప్రశ్నలు ఇస్తారు. మ్యాథమెటిక్స్ లో.. నెంబర్ సిస్టమ్, స్క్వేర్-స్క్వేర్ రూల్స్, రేషియో, ఎల్ సీఎం-హెచ్ సీఎఫ్, పర్సంటేజ్, టైమ్-డిస్ టెన్షన్, ప్రాపర్టీ-లాస్, ఏవరేజ్, సింపుల్ ఇంట్రస్ట్, జామెట్రి, ఏరియా, అల్జీబ్రా వంటి విభాగాలపై ప్రశ్నలుంటాయి. ఇంగ్లీష్ లో ది సౌన్ (నెంబర్, జెండర్), అడ్జెక్టివ్, పోజ్ ఇట్యులర్, ఎస్సే విభాగాలపై ప్రశ్నలు అడుగుతారు. ఇంటిలిజెన్స్ లో క్లాసిఫికేషన్, మ్యాథమెటికల్ సిరీస్, కోడింగ్-డి

కోడింగ్, అనాలజీ, కంప్లిషన్ ఆఫ్ ఇన్ కంప్లిషన్ ప్యాట్రన్ తదితరాలపై ప్రశ్నలు వస్తాయి. జనరల్ నాలెడ్జ్ లో హిస్టరీ, జాగ్రఫీ, జనరల్ సైన్స్, స్పోర్ట్స్ విభాగాల నుంచి ప్రశ్నలు అడుగుతారు.

రిఫరెన్స్ బుక్: రాష్ట్రీయ మిలటరీ స్కూల్స్ ఎంట్రన్స్ ఎగ్జామ్ ఫర్ క్లాస్ VI - అర్జింత్ వల్టికేషన్స్.

తొమ్మిదో తరగతి పరీక్షలో మాత్రం ఇందులో ఇంగ్లీష్, హిందీ, సోషల్ సైన్సెస్, మ్యాథమెటిక్స్, సైన్స్ సబ్జెక్టులపై ప్రశ్నలు ఉంటాయి. పరీక్ష విధానం స్కూల్ ను బట్టి వేర్వేరుగా ఉండే అవకాశం ఉంది. ఇందులో రాణించాలంటే.. వివిధ సబ్జెక్టుల్లోని ప్రాథమిక అంశాలు, సూత్రాలపై పట్టు సాధించడం ద్వారా చక్కని స్కోర్ చేయవచ్చు. హిందీ, ఇంగ్లీష్ లో టెస్ట్ గ్రామర్స్ పై అవగాహన పెంచుకోవాలి.

ఉంటుంది. ఆరు నుంచి పదో తరగతి వరకు హిందీ తప్పని సరి సబ్జెక్ట్. ఈ స్కూల్స్ కు చెందిన విద్యార్థులు ఇతర సీబీఎస్ ఈ స్కూల్స్ మాదిరిగానే.. ఆల్ ఇండియా సీనియర్ స్కూల్ సర్టిఫికేట్ ఎగ్జామినేషన్ (ఎఎస్ఎస్ఎస్ఈ)కు హాజరు కావాలి. 11వ తరగతిలో సైన్స్, అర్ట్స్, కామర్స్ కు సంబంధించిన ఎలక్టివ్ ను ఎంచుకునే అవకాశం ఉంటుంది. ఈ విద్యార్థులందరూ ఆల్ ఇండియా సెకండరీ స్కూల్ ఎగ్జామినేషన్ (ఎఎస్ఎస్ఎస్ఈ)కు హాజరు కావాలి. అర్మీ హెడ్ క్వార్టర్స్ నిర్వహించే స్కాలర్ షిప్ టెస్ట్ ఆధారంగా.. విద్యార్థులకు మీన్స్ కమ్ మెరిట్ స్కాలర్ షిప్ సౌకర్యం కూడా ఉంటుంది.

డైలీ షెడ్యూల్:

మిలటరీ స్కూల్స్ లో విద్యార్థుల దిన చర్య ఉదయం ఐదు గంటలకు ప్రారంభమవుతుంది. ఆరు గంటలకు ఫిజికల్ ట్రైనింగ్ లేదా పరేడ్ ఉంటుంది. ఆర్మీ ఫిజికల్ ట్రైనింగ్ కాఫ్స్ పర్యవేక్షణలో ఈ సెషన్ జరుగుతుంది. బ్రేక్ ఫాస్ట్ తర్వాత ఉదయం 8.30 నుంచి మధ్యాహ్నం 2 గంటల వరకు తరగతులు ఉంటాయి. మధ్యాహ్నం 2 గంటల తర్వాత సమయాన్ని సృజనాత్మకత, సంబంధిత స్పోర్ట్స్ ను పెంచే విధంగా షెడ్యూల్ రూపొందిస్తారు. మూడున్నర

నుంచి ఐదు గంటల వరకు గేమ్స్, తర్వాత హోమ్ వర్క్, క్లాస్ రూమ్ వర్క్ చేసేందుకు సమయం కేటాయిస్తారు. రాత్రి ఎనిమిది గంటలకు డిన్నర్ ఉంటుంది. శనివారాలు స్కూల్ లో భాగంగా ఉండే క్లబ్స్, విద్యార్థుల అభిరుచికి తగిన కార్యకలాపాలు చేపట్టేందుకు కేటాయిస్తారు.

స్పోర్ట్స్ తప్పనిసరి:

రాష్ట్రీయ మిలటరీ స్కూల్స్ లో అడుగుపెట్టిన విద్యార్థులకు క్లాస్ రూం టీచింగ్ తోపాటు ఎన్నో ఎక్స్ట్రా కురిక్యులర్ యాక్టివిటీస్, స్పోర్ట్స్ తప్పనిసరి. ఇందులో భాగంగా క్రీకెట్, బాక్సింగ్, స్విమ్మింగ్, హాకీ, బాస్కెట్ బాల్, సైక్లింగ్ వంటి వివిధ క్రీడాకాల్లో అత్యున్నత శిక్షణనిస్తారు. ఎక్స్ట్రా కురిక్యులర్ యాక్టివిటీస్ లో.. క్విట్, డిబేట్, రచన, నాటకం, కాలిగ్రఫీ వంటి యాక్టివిటీస్ లో పాల్గొనవచ్చు. రైఫిల్ షూటింగ్, రైడింగ్, మ్యూజిక్, మౌంటినిరింగ్, కళలు, కెంట్ అప్ టెక్నిక్ తదితర అంశాల్లో కూడా శిక్షణనిస్తారు. ముఖ్యంగా దేహధారాద్యతను పెంచే అంశాలకు ప్రాధాన్యమిస్తారు. ఫలితంగా 11, 12 ఏళ్ల వయసులో చేరిన విద్యార్థి పాఠశాల విద్యను పూర్తి చేసుకునే 18 ఏళ్ల నాటికి నేషనల్ డిఫెన్స్ అకాడెమీ (ఎన్డీఏ) ప్రవేశానికి కావల్సిన నైపుణ్యాలను సొంతం చేసుకునే విధంగా శిక్షణ ఇస్తారు.

రాష్ట్రీయ మిలటరీ స్కూల్స్ అడ్మిషన్ సమాచారం

దరఖాస్తు విధానం:

ప్రాసెస్స్, దరఖాస్తులను ఏదైనా రాష్ట్రీయ మిలటరీ స్కూల్ నుంచి రూ. 350 (ఎస్సీ/ఎస్టీలకు రూ.175) చెల్లింపు పొందొచ్చు.

అర్హతలు:

ఆరో తరగతి: ప్రభుత్వ/ప్రభుత్వ గుర్తింపు పొందిన పాఠశాలలో చదవే తరగతి ఉత్తీర్ణత/చదువుతూ ఉండాలి.

చయము: 10 నుంచి 12 ఏళ్ల (జూలై 1, 2013 నాటికి). యుద్ధంలో మరణించిన సైనికుల పిల్లలకు నిబంధనల మేరకు వయోపరిమితిలో ఆరు నెలల మినహాయింపు ఉంటుంది.

రాత పరీక్ష తేదీ: డిసెంబర్ 16, 2012.

దరఖాస్తుల స్వీకరణకు చివరి తేదీ: సెప్టెంబర్ 20, 2012.

లేటరల్ అడ్మిషన్స్ (తొమ్మిది, 11వ తరగతులు): తొమ్మిది, 11వ తరగతులకు మాత్రం ఆయా స్కూల్స్ లోని భాగలను బట్టి అడ్మిషన్స్ నిర్వహిస్తారు. తొమ్మిదో తరగతిలో ప్రవేశం కోసం డిసెంబర్ 23న కామన్ ఎంట్రన్స్ టెస్ట్ నిర్వహిస్తారు. తొమ్మిది, 11వ తరగతిల్లో ప్రవేశం కోరుకునే విద్యార్థులు సంబంధిత స్కూల్ డైరెక్టర్ నుంచి పూర్తి సమాచారాన్ని పొందొచ్చు.

అర్హత: తొమ్మిదో తరగతి-ప్రభుత్వ/ప్రభుత్వ గుర్తింపు

పొందిన స్కూల్ లో ఎనిమిదో తరగతి ఉత్తీర్ణత/చదువుతూ ఉండాలి.

చయము: 13 నుంచి 15 ఏళ్ల మధ్య ఉండాలి. (జూలై 1, 2013 నాటికి).

11వ తరగతి-ప్రభుత్వ/ప్రభుత్వ గుర్తింపు పొందిన స్కూల్ లో వదో తరగతి ఉత్తీర్ణత/చదువుతూ ఉండాలి.

చయము: 15 నుంచి 17 ఏళ్ల మధ్య ఉండాలి (జూలై 1, 2013 నాటికి).

వెబ్ సైట్: <http://rashtriyamilitaryschools.in>

■ రాష్ట్రీయ మిలటరీ స్కూల్స్,

చెయిల్ (హిమాచల్ ప్రదేశ్)

వెబ్ సైట్: rashtriyamilitaryschools.in/chail

■ అజ్మీర్ (రాజస్థాన్)

వెబ్ సైట్: rashtriyamilitaryschools.in/ajmer

■ బెలాం (కర్ణాటక)

వెబ్ సైట్: www.militaryschoolbelgaum.edu.in

■ బెంగళూరు (కర్ణాటక)

వెబ్ సైట్: rashtriyamilitaryschools.in/bangalore

■ ధోల్పూర్ (రాజస్థాన్)

వెబ్ సైట్: rashtriyamilitaryschools.in/dholpur

రూరల్ మేనేజ్మెంట్ కోర్సులు...

దేశానికి పట్టు కొమ్మలు గ్రామాలు.

అలాంటి గ్రామ ప్రాంతాల అభివృద్ధిలో

కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీలు, అభివృద్ధి ఏజెన్సీలది కీలక పాత్ర.. వీటిలో ప్రాథమిక

లిజం పెంచడం ద్వారా.. గ్రామాలు

మరింత ముందుకు వెళ్లి అవకాశం

ఉంది. ఈ అంశాలను దృష్టిలో ఉంచు

కుని అవసరమైన కోర్సులను అందించే

సంస్థ.. ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ రూరల్ మేనేజ్

మెంట్, ఆనంద్ (ఐఆర్ఎంఏ), 2012-

13 విద్యా సంవత్సరానికి ఐఆర్ఎంఏ

నోటిఫికేషన్ విడుదల చేసింది.

సంబంధిత అభ్యర్థిత్వంలో మేనేజ్మెంట్ విధులు నిర్వహించడానికి కావాల్సిన నైపుణ్యాలను ఈ కోర్సులో బోధిస్తారు. ఈ కోర్సు ఖాస రూం టీచింగ్, ఫీల్డ్ వర్క్ (ఫీల్డ్ వర్క్), డెవలప్మెంట్ ఇంటర్వ్యూ, మేనేజ్మెంట్ ట్రైనింగ్ అని నాలుగు విభాగాలుగా ఉంటుంది.

ఆర్డర్: గుర్తింపు పొందిన యూనివర్సిటీ నుంచి 50 శాతం మార్కులతో (ఎస్సీ, ఎస్టీలకు 45 శాతం) ఏదైనా గ్రాడ్యుయేషన్ (10+2+3 విధానంలో).

కాల వ్యవధి: రెండేళ్లు

ప్రవేశ విధానం: ఇన్స్టిట్యూట్ నిర్వహించే రాత పరీక్ష, ఇంటర్వ్యూ, గ్రూప్ డిస్కషన్ ఆధారంగా, ప్రీమియస్ కోర్సుస్ పేపర్స్ ను వెబ్సైట్ నుంచి డౌన్లోడ్ చేసుకోవచ్చు.

ఫెలో ప్రోగ్రాం ఇన్ రూరల్ మేనేజ్మెంట్ (ఎఫ్ఐఆర్ఎమ్): ఇది కోర్సు టెస్ట్ దాకా రెన్డెన్స్ ప్రోగ్రామ్. ఈ కోర్సులో భాగంగా పలు రకాల స్పెషలైజేషన్లను ఎంచుకోవాలి. అవి.. మేనేజ్మెంట్, అగ్రి బిజినెస్/రూరల్ మార్కెటింగ్, నేచురల్ రీసోర్స్ మేనేజ్మెంట్, డెవలప్మెంట్ మేనేజ్మెంట్, మైక్రో ప్లెనాన్స్ మేనేజ్మెంట్, గవర్నెన్స్ అండ్ లైట్ హౌస్, రూరల్ ఇన్ఫ్రాస్ట్రక్చర్ అండ్ సర్వీసెస్ మేనేజ్మెంట్, పబ్లిక్ పాలీసీ అండ్ నాన్ ప్రాఫిట్ మేనేజ్మెంట్. ఆర్డర్: గుర్తింపు పొందిన యూనివర్సిటీ నుంచి 55 శాతం మార్కులతో ఏదైనా సబ్జెక్ట్ పాస్ గ్రాడ్యుయేషన్. డిగ్రీలో 50 శాతం మార్కులు ఉండాలి. లేదా ఐఆర్ఎంఏ నుంచి పీజీడిప్లామా ఇన్ మేనేజ్మెంట్ లేదా 60 శాతం మార్కులతో ప్రాఫెషనల్ డిగ్రీ (ఇంజనీరింగ్, మెడిసిన్, అగ్రికల్చరల్, సైన్సెస్)తోపాటు మూడేళ్ల అనుభవం (ఇదే డిగ్రీ-సంవత్సరం).

ఫెలోషిప్:

ఈ ప్రోగ్రామ్ కు ఎంపికైన అభ్యర్థులకు ఫెలోషిప్ కూడా అందజేస్తారు. ప్రారంభంలో నెలకు రూ.14,000 ఫెలోషిప్ చెల్లిస్తారు. తర్వాత ఉండే క్వాలిఫైయింగ్ ఎగ్జామినేషన్లో ఉత్తీర్ణులైన వారికి నెలకు రూ.16,000 ఫెలోషిప్ ఉంటుంది. ఇవికాకుండా కంటిన్యూయింగ్ నిధుల కింద సంవత్సరానికి

రూ. 20,000 బోర్డున నాలుగేళ్లు ఇస్తారు.

ప్రవేశ విధానం: రాత పరీక్ష, ఇంటర్వ్యూ ఆధారంగా ఎంపిక చేస్తారు. దీంతోపాటు ఒక వ్యాసాన్ని కూడా ప్రజెంటే చేయాల్సి ఉంటుంది. అలాగే మేనేజ్మెంట్, సోషల్ వర్క్, ఎకనామిక్స్, సోషియాలజీ, సైకాలజీ, కామర్స్ లో యూజీ సి-జేఆర్ఎఫ్/సీఎస్ఎస్ఎల్ సిలో ఉత్తీర్ణులైన అభ్యర్థులు రాత పరీక్షకు హాజరు కావల్సిన అవసరం లేదు. వీరికి ఇంటర్వ్యూ నిర్వహించి ప్రవేశం కల్పిస్తారు. ప్రీమియస్ కోర్సుస్ పేపర్స్ ను వెబ్సైట్ నుంచి డౌన్లోడ్ చేసుకోవచ్చు.

స్కాలర్షిప్-షేర్మెంట్స్:

ఐఆర్ఎంఏ విద్యార్థులకు రతన్ టాటా స్కాలర్షిప్ తోపాటు అన్ని రకాల ప్రభుత్వ, ప్రైవేట్ స్కాలర్షిప్స్ అందుబాటులో ఉంటాయి. అంతేకాకుండా 15 మంది ఎస్సీ, ఎస్టీ విద్యార్థులకు కేంద్ర ప్రభుత్వం స్కాలర్ షిప్ మంజూరు చేస్తుంది. ఈ ఇన్స్టిట్యూట్ దారిద్ర్యరేఖకు దిగువన (బీపీఎల్) ఉన్న పేద విద్యార్థులకు ట్యూషన్ ఫీజులో కొంత మినహాయింపు ఇస్తుంది. ఇన్స్టిట్యూట్ విద్యార్థులకు స్టేట్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా-ఆనంద్, సెంట్రల్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా ఎటువంటి హామీ లేకుండా ఎడ్యుకేషన్ లోన్ అందిస్తుంది. షేర్మెంట్ విషయంలో కూడా ఐఆర్ఎంఏకు మంచి ట్రాక్ రికార్డు ఉంది. ఇక్కడి అభ్యర్థులు వివిధ యూనివర్సిటీలు, కాలేజీలు, ఎస్ఎస్ఎల్తోపాటు ప్రఖ్యాత ఇండియన్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ మేనేజ్మెంట్ (ఐఎంఏ)లో వివిధ హోదాల్లో స్థిర పడ్డారు.

తెలిపి:

రూరల్ మేనేజ్మెంట్ కోర్సు చేసిన వారికి కేంద్ర, రాష్ట్ర గ్రామీణాభివృద్ధి సంస్థల్లో విస్తృత ఉద్యోగావకాశాలు ఉంటాయి. రూరల్ డెవలప్మెంట్, కమ్యూనిటీ మొబలైజేషన్, మేనేజింగ్ కలెక్టివ్స్, ప్రాజెక్ట్ మేనేజ్మెంట్, ప్లానింగ్ అండ్ ఇన్ఫర్మేషన్ సిస్టమ్స్, ప్రాడక్షన్ మేనేజ్మెంట్, ప్లెనాన్స్ అండ్ అకౌంట్స్, హ్యూమన్ రీసోర్స్ డెవలప్మెంట్, నేచురల్ రీసోర్స్ మేనేజ్మెంట్ విభాగాల్లో అవకాశాలు లభిస్తాయి. గ్రామీణప్రాంతాల అభివృద్ధికోసం పని

చేసే వివిధ ప్రైవేట్ సంస్థల్లో, ఎన్ఐఎల్లో ఉపాధి అవకాశాలు లభించవచ్చు. పీహెచ్డీ పూర్తి చేసిన వారు వివిధ యూనివర్సిటీలు, కాలేజీల్లో రూరల్ డెవలప్మెంట్, మేనేజ్మెంట్ విభాగాల్లో ప్రొఫెసర్లుగా అవకాశాలను పొందవచ్చు. ఈ కోర్సు ఉత్తీర్ణులకు సంవత్సరానికి రూ.8 లక్షల వరకు వేతనం లభించవచ్చు.

దరఖాస్తు:

వెబ్సైట్ నుంచి ఆన్లైన్లో దరఖాస్తు చేసుకోవచ్చు. ఆన్లైన్లో దరఖాస్తు చేసుకున్న తర్వాత హార్డ్ కాపీని ప్రింట్ అవుట్ చేసి కింది చిరునామాకు పంపాలి. లేదా వెబ్సైట్ నుంచి కూడా దరఖాస్తులను డౌన్లోడ్ చేసుకోవచ్చు.

అడ్మిషన్స్ అఫీసు, ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ రూరల్ మేనేజ్మెంట్ అండ్-ఆనంద్ (ఐఆర్ఎంఏ) ఆనంద్-888 001, గుజరాత్.

ముఖ్యతేదీలు:

దరఖాస్తుల స్వీకరణకు చివరితేదీ: సెప్టెంబర్ 30, 2012
పరీక్ష తేదీ: నవంబర్ 11
రాష్ట్రంలో పరీక్ష కేంద్రాలు: హైదరాబాద్, విజయవాడ, వివరాలకు: www.irma.ac.in

జాబ్స్

అలహాబాద్ బ్యాంక్

అలహాబాద్ బ్యాంక్, క్లరికల్ కేడర్ (సింగిల్ విండో ఆపరేటర్) పోస్టుల భర్తి కోసం నోటిఫికేషన్ విడుదల చేసింది. మొత్తం పోస్టుల సంఖ్య: 1100
ఇందులో మన రాష్ట్రానికి కేటాయించినవి: 55.
వయసు: 18-28 ఏళ్లు (ఆగస్టు 1, 2012 నాటికి)
ఎంపిక విధానం: ఐటీపీఎస్-క్లరికల్ కేడర్ ఎగ్జామినేషన్ సర్కిల్, ఇంటర్వ్యూ ఆధారంగా.
దరఖాస్తు విధానం: ఆన్లైన్ ద్వారా దరఖాస్తు చేసుకోవాలి.

ఆన్లైన్ రిజిస్ట్రేషన్ ప్రారంభం: ఆగస్టు 8, 2012
ఆన్లైన్ రిజిస్ట్రేషన్ ముగింపు: ఆగస్టు 23, 2012
వివరాలకు: www.allahabadbank.com

తమిళనాడు మార్కెట్ ట్రేడ్ లిమిటెడ్

తమిళనాడు మార్కెట్ ట్రేడ్ లిమిటెడ్, పలు స్పెషల్ లిస్ట్ అఫీసర్ పోస్టుల భర్తి కోసం నోటిఫికేషన్ విడుదల చేసింది.

- అగ్రికల్చరల్ అఫీసర్
- చార్జెడ్ అకౌంటెంట్
- లా అఫీసర్

దరఖాస్తు విధానం: ఆన్లైన్ ద్వారా దరఖాస్తు చేసుకోవాలి.
ఆన్లైన్ రిజిస్ట్రేషన్ ప్రారంభం: ఆగస్టు 8, 2012

ఆన్లైన్ రిజిస్ట్రేషన్ ముగింపు: ఆగస్టు 25, 2012
వివరాలకు: http://career.tmb.in

ఇండియన్ ఆర్మీ

ఇండియన్ ఆర్మీ టెక్నికల్ విభాగంలో పార్ట్ సర్వీస్ కమిషన్ అఫీసర్ పోస్టుల భర్తి కోసం నోటిఫికేషన్ విడుదల చేసింది.

ఆర్డర్ (పురుషులు): బీటెక్/బీఈ (సివిల్, ఎలక్ట్రికల్, మెకానికల్, ఆటోమొబైల్ ఇంజనీరింగ్, ప్రొడక్షన్, ఎలక్ట్రానిక్స్, కమ్యూనికేషన్/టెలికమ్యూనికేషన్, ఆర్కిటెక్చర్/బిల్డింగ్ కన్స్ట్రక్షన్ టెక్నాలజీ, కంప్యూటర్ సైన్స్ అండ్ ఇంజనీరింగ్/కంప్యూటర్ సైన్స్/ఎంఎస్సీ-కంప్యూటర్స్). నిర్దేశించిన విధంగా కారీరక ప్రమాణాలు ఉండాలి.
వయసు: 20-27 ఏళ్లు.

ఎంపిక విధానం: ఎన్ఎస్ఐ ఇంటర్వ్యూ ఆధారంగా.
దరఖాస్తు విధానం: ఆన్లైన్లో దరఖాస్తు చేసుకోవాలి.
దరఖాస్తుల స్వీకరణకు చివరి తేదీ: ఆగస్టు 31, 2012.
పూర్తి వివరాలకు జూలై 28-ఆగస్టు 31 ఎంప్లాయిమెంట్ న్యూస్ చూడొచ్చు.
వివరాలకు: http://joinindianarmy.nic.in

పంజాబ్ నేషనల్ బ్యాంక్

పంజాబ్ నేషనల్ బ్యాంక్, మేనేజ్మెంట్ ట్రైనిస్ నియామకం కోసం నిర్వహించే పీజీ డిప్లామా ఇన్ బ్యాంకింగ్ అండ్ ఫైనాన్స్ ప్రోగ్రామ్లో ప్రవేశం కోసం దరఖాస్తులను అభ్యర్థినిస్తోంది. కోర్సు తర్వాత అభ్యర్థులను మేనేజ్

మెంట్ ట్రైనిస్ గా రిక్రూట్ చేసుకుంటారు.

ఆర్డర్: ఐటీపీఎస్-ప్రాజెక్షన్ అఫీసర్స్ ఎగ్జామిన్లో ఆర్డర్ సాధించి ఉండాలి.

దరఖాస్తు విధానం: ఆన్లైన్లో దరఖాస్తు చేసుకోవాలి.

ఆన్లైన్ రిజిస్ట్రేషన్ ప్రారంభం: ఆగస్టు 13, 2012

ఆన్లైన్ రిజిస్ట్రేషన్ ముగింపు: ఆగస్టు 27, 2012

వివరాలకు: www.pnbindia.in

పోస్టల్ శాఖలో ఖాళీలు

కేంద్ర పోస్టల్ శాఖ ఆంధ్ర

ప్రదేశ్ రీజియన్లో పోస్టల్

అసిస్టెంట్, సార్కింగ్ అసి

స్టెంట్ పోస్టుల భర్తికి నోటి

ఫికేషన్ విడుదల చేసింది.

వివరాలు..

పోస్టల్ అసిస్టెంట్:

ఖాళీలు: 362 (జనరల్ 287, ఎస్ఎస్ఐ 13, ఎంఎంఎస్ 1, ఎస్సీ సర్వీస్ మెన్ 43)

సార్కింగ్ అసిస్టెంట్:

ఖాళీలు: 69
ఆర్డర్: అరెస్టెడ్ శాతం మార్కులతో ఇంటర్మీడియట్ లేదా తత్సమాన కోర్సులో ఉత్తీర్ణత సాధించాలి. వయస్సు 18 నుంచి 27 సంవత్సరాల మధ్యలో ఉండాలి.

ఎంపిక విధానం: అప్లికేషన్ టెస్ట్, కంప్యూటర్ స్కిల్ టెస్ట్లో ప్రతిభ ఆధారంగా. కంప్యూటర్ స్కిల్ టెస్ట్లో టైటింగ్ నైపుణ్యాన్ని పరీక్షిస్తారు.

దరఖాస్తు విధానం: నిర్దేశిత హెడ్ పోస్ట్ అఫీస్ లో

రూ. 50 చెల్లించి దరఖాస్తులు పొందొచ్చు. పూర్తి చేసిన దరఖాస్తులను పోస్ట్ ద్వారా మాత్రమే పంపించాలి.

ఫీజు: రూ. 200 పోస్ట్ అఫీస్ లో చెల్లించాలి.

దరఖాస్తుల ప్రారంభం: ఆగస్టు 11, 2012

దరఖాస్తుల విశ్రయం చివరి తేదీ: సెప్టెంబర్ 25, 2012

పూర్తి చేసిన దరఖాస్తులకు చివరి తేదీ: అక్టోబర్ 1, 2012

దరఖాస్తులు పంపాల్సిన చిరునామా:

ఔరెక్ట్ రిక్రూట్మెంట్ సెల్, న్యూఢిల్లీ హెడ్ పోస్ట్ అఫీస్, న్యూఢిల్లీ - 110001

వివరాలకు: www.indiapost.gov.in

ఏజీబిఎస్సీ గ్రాడ్యుయేట్లకు పాగాకు బోర్డులో అవకాశాలు:

గుంటూరు కేంద్రంగా ఉన్న పాగాకు బోర్డ్ పీల్డ్ అఫీసర్ పోస్టుల భర్తికి ప్రకటన విడుదల చేసింది.

ఖాళీల సంఖ్య: 12

ఆర్డర్: అగ్రికల్చరల్ బీఎస్సీ ఉత్తీర్ణత

వయస్సు 30 సంవత్సరాల్లోపు

ఎంపిక విధానం: రాత పరీక్ష, ఇంటర్వ్యూ ఆధారంగా

దరఖాస్తు: బయోడేటాను పోస్ట్ ద్వారా అందించాలి.

చివరి తేదీ: సెప్టెంబర్ 14.

చిరునామా:

సెక్రటరీ, టుటాకో బోర్డ్, పోస్ట్ బాక్స్ నెం: 322, శ్రీనివాసరావు తోట, జి.టి. రోడ్, గుంటూరు- 522 004

CA

సరైన కెరీర్ కు.. సులువైన దారి.. సీఏ

మట్టుపల్లి మోహన్
మాస్టర్ మేండ్స్, గుంటూరు.

ప్రపంచంలో ఆర్థికపరంగా, వ్యాపార, వాణిజ్య రంగంలో వేగంగా వస్తున్న మార్పులకు అనుగుణంగా సీఏల అవసరం పెరిగింది. డిమాండ్ కు తగ్గట్టు ఈ కోర్సును పూర్తిచేసినవారు లేరు. ఎక్కువమంది మెడిసిన్, ఇంజనీరింగ్ కోర్సులపై ఆసక్తి చూపిస్తున్నారు. మరికొద్ది మంది సైన్స్ కోర్సులపై అడుగులు వేయడంతో ఈ రంగాల్లో డిమాండ్ కు మించి ఆయా కోర్సులు పూర్తి చేసిన వారున్నారు. వీరు లక్షలు ఖర్చుపెట్టి ఏళ్లకి ఏళ్లు శ్రమించి చివరకు నిరుద్యోగులుగా మిగులుతున్నారు. ఇందుకు ప్రత్యామ్నాయంగా సీఏ కోర్సును పూర్తి చేస్తే నెలకు లక్షలు ఆర్జించే జీతాలతోపాటు గౌరవప్రదమైన జీవితం విద్యార్థుల సొంతమవుతుంది. ఈ ఏడాది నుంచి సీఏ కోర్సులో మార్పులు చోటు చేసుకోనున్నాయి. ఈ నేపథ్యంలో సీఏ కోర్సుపై ప్రత్యేక ఫోకస్..

స్వతంత్ర ప్రతిపత్తి కలిగిన సంస్థ వసీల:

ప్రతి దేశంలో ఛార్టెడ్ అకౌంటెంట్లను అందించడానికి ప్రత్యేక అకౌంటింగ్ అసోసియేషన్లు ఉన్నాయి. ఈ సంస్థలు సీఏలుగా రూపొందించడానికి కావాల్సిన అన్ని రకాల శిక్షణనుండినూ ఆర్థిక వ్యవహారాలలో నిష్ణాతులుగా తీర్చిదిద్దుతున్నాయి. అదేవిధంగా మన దేశంలో సీఏలను తయారుచేసేందుకు 1949లో ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ ఛార్టెడ్ అకౌంటెంట్స్ ఆఫ్ ఇండియా (ఐసీఏఐ) అనే సంస్థను పార్లమెంట్ ఆమోదంతో ఏర్పాటు చేశారు.

సీఏ కోర్సుకు అర్హత:

ఇంటర్మీడియట్లో ఏ గ్రూప్ పూర్తిచేసినవారైనా సీఏ చదివేందుకు అర్హులు. సీఏలో సీపీటీ, ఐపీసీసీ, సీఏ ఫైనల్ అనే మూడు దశలు ఉంటాయి. ఈ కోర్సు మొత్తం పూర్తవడానికి ఇంటర్ తర్వాత కనీసం 4 ఏళ్లు పడుతుంది.

సీఏ అభ్యసించేందుకు రిజిస్ట్రేషన్ తప్పనిసరి:

సీఏ అభ్యసించే వారికి రిజిస్ట్రేషన్ తప్పనిసరి. ఈ రిజిస్ట్రేషన్ ను చదవే తరగతి ఉత్తీర్ణులైన ప్రతి విద్యార్థి చేయించుకోవచ్చు. అయితే దరఖాస్తు చేసుకునే సమయానికి, సీపీటీకి మధ్య రెండు నెలల వ్యవధి తప్పనిసరి. రిజిస్ట్రేషన్ చేయించుకునేందుకు ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ ఛార్టెడ్ అకౌంటెంట్స్ ఆఫ్ ఇండియా నిర్ణయించిన ఫీజును చెల్లించాలి. ప్రస్తుతానికి ఇంటర్మీడియట్ అర్హతతో సీపీటీకి సుమారు ₹ 6000 చెల్లించాలి. ఈ మొత్తాన్ని దక్షిణ భారతదేశ విభాగం సీఏ కేంద్రం చెల్లించి దరఖాస్తు చేపించాల్సి ఉంటుంది. అలా రిజిస్ట్రేషన్ పొందినవారు మాత్రమే సీపీటీ పరీక్ష రాసేందుకు అర్హులు. ఐపీసీసీ రిజిస్ట్రేషన్ కోసం ₹ 8000, అర్థికరీషిట్ కోసం మరో ₹ 2000 చెల్లించాల్సి ఉంటుంది. సీఏ ఫైనల్ కోసం సుమారు ₹ 8500ల రిజిస్ట్రేషన్ ఫీజును చెల్లించాలి.

కామన్ ప్రాఫిషియన్స్ డిస్ట్ (సీపీటీ):

ఇంటర్ పూర్తిచేసిన విద్యార్థుల కోసం ప్రతి ఏడాది జూన్, డిసెంబర్ నెలల్లో దేశవ్యాప్తంగా సీపీటీని నిర్వహిస్తారు. ఈ పరీక్ష 200 మార్కులకు ఆక్షిప్త వీధానంలో రెండు సెషన్లుగా ఉంటుంది. మొదటి సెషన్లో సెక్షన్-ఎలో ఫండ్ మెంట్ బల్స్ ఆఫ్ అకౌంటింగ్ 60 మార్కులకు, సెక్షన్-బీలో మర్చంట్ లా 40 మార్కులకు ఉంటుంది. రెండో సెషన్లో సెక్షన్-సీ జనరల్ ఎకనామిక్స్ 50 మార్కులకు, క్వాంటిటేటివ్ అప్లిట్యూడ్ 50 మార్కులకు ఉంటాయి. 200 మార్కులకు జరిగే ఈ పరీక్షలో విద్యార్థులు కనీసం 50 శాతం అంటే 100 మార్కులను సాధిస్తేనే ఐపీసీసీకి అర్హులవుతారు. పరీక్ష వ్యవధి: ఒక్కో సెషన్ రెండు గంటలు.

ఇంటిగ్రేటెడ్ ప్రాఫిషియన్స్ కాంపిటిన్స్ కోర్సు (ఐపీసీసీ):

ప్రతి ఏడాది మే, నవంబర్ నెలల్లో ఐపీసీసీ పరీక్షలు నిర్వహిస్తారు. ఐపీసీసీ రెండు గ్రూపులుగా ఉంటుంది. గ్రూప్-1లో అకౌంటింగ్ 100 మార్కులకు, లా, ఎడిట్ అండ్ కమ్యూనికేషన్ 100 మార్కులకు, కాస్ట్ అకౌంటింగ్ అండ్ ఫైనాన్స్

యల్ మేనేజ్మెంట్ 100 మార్కులకు, ట్యాక్స్ 100 మార్కులకు ఉంటాయి. ఈ నాలుగు పేషర్లలో 400 మార్కులకు జరిగే పరీక్షలో ఒక్కొక్క సబ్జెక్టులో కనీసం 40 మార్కులు సాధించి మొత్తం మీద 50 శాతం మార్కులతో 200, ఆఫ్ మార్కులు సాధించాలి.

గ్రూప్-2లో అడ్వాన్స్డ్ అకౌంటింగ్ 100 మార్కులకు, ఆడిటింగ్ అండ్ అప్యూరెన్స్ 100 మార్కులకు, ఇన్వెంటరీ టెక్నాలజీ అండ్ స్టాటెటిక్ మేనేజ్మెంట్ 100 మార్కులకు ఉంటాయి. ఒక్కో పేషర్ వ్యవధి మూడు గంటలు. ఈ గ్రూప్లో కూడా కనీసం 40 మార్కులు ప్రతి సబ్జెక్టులో సాధించాలి. అలాగే గ్రూప్ మొత్తం మీద 50 శాతం మార్కులు అంటే 150పైన మార్కులు సాధిస్తేనే ఐపీసీసీ ఉత్తీర్ణులవుతారు.

ఐపీసీసీకి నమోదు చేసుకున్న నాటి నుంచి 9 నెలల్లో పూర్తి చేయాలి. ఆ తర్వాత వారం రోజులుపాటు నిర్వహించే ఓరియంటేషన్ కోర్సు: ఇన్వెంటరీ టెక్నాలజీ ట్రైనింగ్లో నిర్వహించే వంద గంటల కోర్సులోనూ ఉత్తీర్ణత సాధించాలి.

రెండున్నరేళ్ల అర్థికరీషిట్ స్టేషండ్ నడుపాలయం:

ఐపీసీసీలో గ్రూప్-1 ఉత్తీర్ణత పొందిన విద్యార్థులు ప్రాఫెషనల్ ఛార్టెడ్ అకౌంటెంట్ వద్ద రెండున్నరేళ్ల పాటు తప్పనిసరిగా అర్థికరీషిట్ చేయాల్సి ఉంటుంది. ఇలా శిక్షణ పొందుతున్న కాలంలో ప్రతి నెలా స్టేషండ్ పొందొచ్చు. తద్వారా సీఏ విద్యార్థి వృత్తికి కావాల్సిన నైపుణ్యాన్ని పొందడమే కాకుండా కోర్సు పూర్తిచేసినా కావాల్సిన అర్థిక వనరులను సమకూర్చుకునేందుకు ఈ అర్థికరీషిట్ సహాయపడుతుంది.

సీఏ ఫైనల్:

సీఏ ఫైనల్ కూడా గ్రూప్-1, గ్రూప్-2లుగా ఉంటుంది. అర్థికరీషిట్ పూర్తైన విద్యార్థి ఈ రెండు గ్రూపులను ఒకే సమయంలో రాయొచ్చు. ప్రతి ఏడాది మే, నవంబర్ నెలల్లో సీఏ ఫైనల్ పరీక్షలు జరుగుతాయి. గ్రూప్-1లో ఫైనాన్స్ యల్ రిపోర్టింగ్ 100 మార్కులకు, స్టాటెటిక్ ఫైనాన్స్ యల్ మేనేజ్మెంట్ 100 మార్కులకు, అడ్వాన్స్డ్ ఆడిటింగ్ అండ్ ప్రాఫెషనల్ ఎడిట్ 100 మార్కులకు, కార్పొరేట్ అండ్ ఎలైడ్ లాస్ 100 మార్కులకు ఉంటుంది. ఇందులో కూడా ప్రతి సబ్జెక్టులో కనీసం 40 మార్కులు సాధించడంతోపాటు గ్రూప్ మొత్తం మీద 50 శాతం మార్కులంటే 400 మార్కులకు 200 మార్కులు సాధించాలి.

గ్రూప్-2లో అడ్వాన్స్డ్ మేనేజ్మెంట్ అకౌంటింగ్ 100 మార్కులకు, ఇన్వెంటరీ సిస్టమ్స్ కంట్రోల్ అండ్ ఆడిట్ 100 మార్కులకు, డైరెక్ట్ ట్యాక్స్ లాస్ 100 మార్కులకు, ఇన్వెంటరీ ట్యాక్స్ లాస్ 100 మార్కులకు ఉంటాయి. ఒక్కో పేషర్ పరీక్ష వ్యవధి మూడు గంటలు. ఇందులో కూడా ప్రతి సబ్జెక్టులో కనీసం 40 మార్కులు గ్రూప్ మొత్తం మీద 50 శాతం మార్కులు అంటే 400 మార్కులకు 200 మార్కులు సాధించాలి. ఇలా అయితేనే ఉత్తీర్ణులైనట్లు పరిగణిస్తారు.

సీఏలో మరో సులభదారి అకౌంటింగ్ టెక్నిషియన్ కోర్సు:

సీఏ గట్టిక్కలేనివారి కోసం ఐసీఏఐ ప్రవేశపెట్టిన కోర్సు అకౌంటింగ్ టెక్నిషియన్. సీపీటీ పాసిన విద్యార్థి సీఏ పూర్తి చేయలేను అని అనుకుంటే ఐపీసీసీలోని గ్రూప్-1 పూర్తి చేసి, ఒక ఏడాదిపాటు సీఏ దగ్గర అర్థికరీషిట్ చేస్తే అకౌంటింగ్ టెక్నిషియన్ సర్టిఫికేట్ లభిస్తుంది. పరిశ్రమలో దీనికి ప్రత్యేకమైన గుర్తింపు, అంతర్జాతీయ డిమాండ్ ఉంది. ఈ సర్టిఫికేట్తో ప్రభుత్వ/ప్రభుత్వేతర సంస్థలలో అకౌంటింగ్ టీగా చేరి నెలకు ₹ 25,000పైన జీతం పొందొచ్చు. ఉద్యోగం చేస్తూనే ఐపీసీసీ రెండో గ్రూప్లో కూడా ఉత్తీర్ణత పొంది తర్వాత ఫైనల్ రాసి ఛార్టెడ్ అకౌంటెంట్ హోదాను పొందొచ్చు.

సీఏ శిక్షణ కాస్ట్ అకౌంటింగ్ ప్రయోజనం:

ఛార్టెడ్ అకౌంటెంట్స్ లాస్ కాస్ట్ అకౌంటింగ్ కూడా విస్తృత అవకాశాలున్నాయి. ఒక కంపెనీ లేదా సంస్థలో మేనేజ్మెంట్ టీసుకున్న నిర్ణయాల విశ్లేషణ, బడ్జెట్ రూపకల్పన, సంస్థ పరిపాలన విశ్లేషణ, మొదలైన ఉత్పత్తి ఏ ఏ చర్యలు తీసుకోవాలి? లాభాలు ఆర్జించడానికి అనుసరించాల్సిన నిర్ణయాలు వంటివి కాస్ట్ అకౌంటింగ్ నిర్ణయించవలసిన పని. ఇలాంటి విధులను నిర్వహించడం కోసం పెద్ద పెద్ద కంపెనీలలో మేనేజ్మెంట్ డైరెక్టర్, ఫైనాన్స్ డైరెక్టర్, మార్కెటింగ్ మేనేజర్, సీఈఓ, సీఎఫ్ఓ వంటి ఉద్యోగాలు కాస్ట్ అకౌంటింగ్ అందుబాటులో ఉన్నాయి.

సీఏలకు అన్ని రంగాల్లోనూ ఉజ్వల భవిష్యత్తు:

ప్రపంచంలో ఎన్ని రకాల సంస్థలైతే ఉన్నాయో అన్ని రకాల సంస్థలలోనూ అంటే సేవా రంగం, టెలికమ్యూనికేషన్, బ్యాంకింగ్, ఇన్సూరెన్స్, సాఫ్ట్వేర్, వివిధ పరిశ్రమలు, ఆనేక సంస్థలలో సీఏలకు లక్షల సంఖ్యలో ఉపాధి అవకాశాలున్నాయి. ప్రపంచీకరణ నేపథ్యంలో టైర్-3 పట్టణాల్లో కూడా రిటైల్ షాపులు, జ్యువెలరీ, వస్త్ర, సెల్ ఫోన్ దుకాణాలు ఏర్పాటువుతున్నాయి. వీటన్నింటి రోజువారీ ఆదాయవ్యయాలు, ఉత్పత్తి ఖర్చులు, స్టాక్, మానవ వనరు

లకు చెల్లించే వేతనాలు, ఇతర వ్యయాలు, ఆస్తుకాలు, కొనుగోళ్లు, కంపెనీ లాభనష్టాలు.. ఇలా ప్రతి దశలోనూ సీఏల అవసరం అనివార్యం. అంతేకాకుండా కంపెనీల చట్టం 1956 ప్రకారం ప్రతి కంపెనీ తమ ఆర్థిక నివేదికలను సీఏతో సర్టిఫై చేయించాలి. 40 లక్షల టర్నోవర్ కలిగిన ప్రతి సంస్థ తమ లెక్కలను తప్పనిసరిగా సీఏలతో ఆడిట్ చేయించాలి. ఈ నేపథ్యంలో నిష్ణాతులైన సీఏల అవసరం భారీ స్థాయిలో ఉంది. కానీ డిమాండ్ కు తగినవిధంగా సీఏలు అందుబాటులో లేరు. కాబట్టి సీఏ కోర్సు పూర్తిచేసినవారికి వివిధ పరిశ్రమలు, కంపెనీలు రెడీకార్పెడ్ స్వాగతం పలుకుతున్నాయి.

సీఏ చేసినవారికి లభించే హోదాలు, ఉద్యోగాలు:

కంపెనీలకు మేనేజింగ్ డైరెక్టర్లుగా, ఫైనాన్స్ కంట్రోలర్, బీజే అకౌంటింగ్ ఆఫీసర్, మార్కెటింగ్ మేనేజర్, ఫైనాన్స్ అకౌంటింగ్, ఎగ్జిక్యూటివ్, ప్లాంట్ అకౌంటెంట్స్, సిస్టమ్ ఇంజనీయర్లుగా, టెక్నోఫంక్షనిస్టులుగా అవకాశాలు పొందొచ్చు. అంతే కాకుండా బ్రష్టిగా, ఆడిటింగ్ బ్రష్టిగా, వాల్యూయర్గా, మేనేజ్మెంట్ కన్సల్టెంట్గా, ట్యాక్స్ కన్సల్టెంట్గా ఉద్యోగాలు లభిస్తాయి.

జీతభత్యాలు:

ప్రాంతంలోనే కనీసం నెలకు ₹ 35000 నుంచి 50,000 వరకు, ఆరు నెలల అనుభవంతో నెలకు లక్షల్లోనే జీతాలు పొందొచ్చు.

ఐసీఏఐ చిరునామా:

ఐసీఏఐ ప్రధాన కార్యాలయం నోయిడాలో ఉంది. దక్షిణ భారతదేశంలో ఆంధ్ర ప్రదేశ్, తమిళనాడు, కర్ణాటక, కేరళ రాష్ట్రాలన్నింటికీ కలిపి చెన్నైలో ఐసీఏఐకు ఉప కేంద్రం ఉంది. అదేవిధంగా ఆంధ్రప్రదేశ్లో సీఏ భాషర్కు ఆనుబంధంగా హైదరాబాద్, విజయవాడ, గుంటూరు, విశాఖ పట్నం, నెల్లూరు, రాజమండ్రి, కాకినాడ, తిరుపతిలో ప్రాంతీయ కార్యాలయాలున్నాయి.

వెబ్సైట్: <http://icai.org/>

తాజా మార్పు..

డిగ్రీ విద్యార్థులకు నేరుగా ఐపీసీసీ కోర్సు:

నిన్నటివరకు సీఏ చేయాలనుకునేవారు తప్పనిసరిగా సీపీటీ పరీక్షను రాయొల్లివచ్చేది. అయితే ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ ఛార్టెడ్ అకౌంటెంట్స్ ఆఫ్ ఇండియా (ఐసీఏఐ) తమ చట్టంలో ఆగస్టు 1, 2012 నుంచి కొత్త మార్పులను తీసుకువచ్చి డిగ్రీ, పీజీ అర్హత పొందిన విద్యార్థులకు సీపీటీ పరీక్షను మినహాయించి నేరుగా సీఏ రెండో దశ అయిన ఐపీసీసీలో ప్రవేశాన్ని కల్పిస్తుంది. ఏదైనా విశ్వవిద్యాలయంలో రెగ్యులర్ కోర్సు ద్వారా, దూరవిద్య ద్వారా 55 శాతం మార్కులతో కామర్స్లో బ్యాచిలర్ డిగ్రీ/పీజీలో ఉత్తీర్ణత సాధించాలి.

ఇందులోనూ అకౌంటింగ్, ఆడిటింగ్, మర్చంట్

లాస్, కార్పొరేట్ లాస్, ఎకనామిక్స్, మేనేజ్మెంట్ (ఐసీ క్లాడింగ్ ఫైనాన్సియల్ మేనేజ్మెంట్), ట్యాక్స్ (ఐసీ క్లాడింగ్ డైరెక్ట్ ట్యాక్స్ అండ్ ఇన్వెస్ట్మెంట్ ట్యాక్స్ లాస్), కాస్టింగ్, విజనెస్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ లేదా మేనేజ్మెంట్ అకౌంటింగ్ సబ్జెక్టులలో ఏదైనా మూడు సబ్జెక్టులను చదివి ఉండాలి. అదేవిధంగా ఆ మూడు సబ్జెక్టులలో ఒక్కొక్కటి 100 మార్కులకు పరీక్ష నిర్వహించి ఉండాలి. ఈ సబ్జెక్టులు లేనివారు డిగ్రీ/పీజీలో 60 శాతం మార్కులతో ఉత్తీర్ణత సాధిస్తే నేరుగా ఐపీసీసీలోకి ప్రవేశించవచ్చు. అదేవిధంగా సీపీటీలోనూ కొన్ని మార్పులు జరిగాయి. ప్రతి సబ్జెక్టులోనూ 30 శాతం మార్కులు సాధించడంతోపాటు అన్ని సబ్జెక్టులలోనూ కలిపి 50 శాతం మార్కులు సాధించాలి.

తక్కువ పదాలతో స్పష్టంగా, భావ వివరణ..

డా॥బి.జి.బి.కృపాదానం
పీఠియర్ సెమిల్స్ ఫ్యాక్టరీ
ఆర్.సి. రెడ్డి స్టడీ సర్కిల్

పజ్జిక అడ్మినిస్ట్రేషన్.. సివిల్ సర్వీసెస్ మెయిన్స్ ఎగ్జామినేషన్లో క్రేజ్ ఆప్షనల్. పరీక్షకు హాజరయ్యే అభ్యర్థుల్లో దాదాపు 40 శాతం మంది అభ్యర్థులు పజ్జిక అడ్మినిస్ట్రేషన్ ఆప్షనల్ సబ్జెక్ట్ గా ఎంచు కుంటున్నారు. అటు క్రేజ్ అనే కోణం.. ఇటు అభ్యర్థుల శాతం రెండి టినీ పరిగణనలోకి తీసుకుంటే.. పకడ్బందీ ప్రెపరేషన్ తోనే ఈ క్రేజ్ ఆప్షనల్ లో ఈజీగా విజయం సాధించాచ్చు. ఈ క్రమంలో అక్టోబర్ అయిదు నుంచి మొదలు కానున్న సివిల్స్ మెయిన్స్ ఎగ్జామినేషన్స్ లో పజ్జిక అడ్మినిస్ట్రేషన్ ఆప్షనల్ పేపర్-1 విజయ వ్యూహాలు..

మీగతా అష్టనల్గతో పోల్చుకుంటే నల్లజ్జే వున్నారాల్లో చదువు కుని మోకువలు పొందిన అంకాలను భవిష్యత్తులో సివిల్ సర్వీసు ఉద్యోగ విధుల్లో నేరుగా అన్వయించడానికి అసౌకర్యం అధికంగా ఉన్న నల్లజ్జే వల్లనే అడ్డని స్టేషన్. ఈ విషయంపై అభ్యర్థుల్లోనూ బాగా అవగాహన పెరగడంతో ఈ నల్లజ్జేను అష్టనల్గగా ఎంచుకునే వారి సంఖ్య ఏటలా పెరుగుతుంది. అకడెమిక్గా డిగ్రీకల్, మేనేజ్మెంట్, హెస్స్ సేవధ్యం ఉన్న విద్యార్థులు సైతం వల్లనే అడ్డని స్టేషన్ను అష్టనల్గగా ఎంచుకుంటుండటమే ఇందుకు నిదర్శనం. జక.. పేవర్-1 ప్రివేషన్ విషయానికొస్తే..

‘సిద్ధాంతా’ల.. నుంచి సమకాలీనం దిశగా:

సివిల్ సర్వీసు పరీక్షల్లో మార్పులు తీసుకొస్తున్న యూనియన్ పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ అప్లైడ్ విషయంలోనూ ఏదీటా మార్పులకు శ్రీకారం చుడుతోంది. పబ్లిక్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ పేపర్-1 గతంలో పూర్తిగా పలు పరిపాలన సిద్ధాంతాల ఆధారంగా ఉండేది. కొంతమంది అభ్యర్థులకు 'ఆర్థం కాని' రీతిలో, ఎక్కువ మార్కులు పొందే వీలు లేకుండా ఉండేవి. ఇటీవల కాలంలో ఆ ధోరణి మారుతోంది. పేపర్ -2లో ఉండే భారతదేశానికి సంబంధించి పాలనాంశాలను ప్రస్తావిస్తూ ప్రశ్నలు అడుగుతోంది. ఈ ప్రశ్నలు సంబంధిత సిద్ధాంతం నేపథ్యాన్ని ఆధారంగా చేసుకుని సమాధానం ఇవ్వాలైన విధంగా ఉంటున్నాయి.

ఉదాహరణలు:
Bring out the various techniques of Organisation and Methods adopted in India to improve efficiency in administration?
వాస్తవానికి ఈ మాదిరి ప్రశ్నలు పేపర్-2లోని పాఠానా సంస్కరణల విధానాల్లోని విభాగం నుంచి కనిపించేవి. కాబట్టి అభ్యర్థులు ఆయా సిద్ధాంతాలను చదువుతున్నప్పుడే వాటిని సమకాలీన అంశాలతో సమన్వయం, అన్వయం చేసుకుంటూ సాగాలి.

పెరుగుతున్న చిన్న మార్కుల సంఖ్య:

మూడు వందల మార్పులకు ఉండే షేవర్-1లో గతంలో మొత్తం 60 మార్పుల ప్రశ్నలే వ్యాసరూప తరహాలో ఉండేవి. గత రెండేళ్లుగా ఈ విషయంలో యూపీఎస్సీ మార్పులు చేసింది. ఈ క్రమంలో 20 మార్పులకు ఉండే ఆరు ప్రశ్నలు ఇవ్వడం ప్రారంభించింది. 60 మార్పుల ప్రశ్నలను రెండింటికీ తగ్గించింది. దీంతో అభ్యర్థులు ప్రశ్న ఎన్నిమార్పులకు అడిగారు? అని ఆలోచించి ఆ మేరకే సమాధానం సూటిగా ఉండేలా రాయాలి. ఒకరకంగా ఈ చిన్నమార్పుల ప్రశ్నల వల్ల ప్రయోజనమే. 60 మార్పులకు ఎస్సీ తరహాలో ఉండే ప్రశ్నకు సమాధానం రాసి 40 మార్పులకు పైగా స్కోర్ చేయగలిగేలా ఎక్సామినర్స్ సులభమైనవిగా కాస్త క్లిష్టమైనవి వ్యవహరించే. ఈ సేవ ఢ్వారా 20 మార్పుల ప్రశ్నలకు సరైన సమాధానం రాస్తే వదిలించి వదిలించే మార్పులు సులభంగా పొందడానికి ఎంతో ఆస్కారం ఉంది.

జీఎస్.. ఎస్కేలకు బోనస్.. పబ్లిక్ అడ్మినిస్ట్రేషన్:

పబ్లిక్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ ఆఫీసర్లు అభ్యర్థులకు లబ్ధిం చే ఇతర

అదనపు ప్రయోజనాలు.. ఈ సర్టిఫికేట్‌ని అంకాలు జనరల్ స్టడీస్, జనరల్ ఎస్సైర్లలో పునరావృతం కావడం. జనరల్ స్టడీస్‌లోని పాటిబిల్ అంకాలు అదీక కాతం వచ్చికి అడ్మినిస్ట్రేషన్ నుంచే ఉంటున్నాయి. అదేవిధంగా జనరల్ ఎస్సై 'పేపర్'లో కనీసం ఒక ప్రశ్న వచ్చికి అడ్మినిస్ట్రేషన్ సంబంధం కలిగుంటోంది.

ప్రశ్నను అర్థం చేసుకోవాలి:

వచ్చిక్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ లో అడిగే ప్రశ్నలు ఇన్ స్టాంట్ గా ఉంటాయనే అభిప్రాయం విస్తృతంగా వెలడవుతోంది.

ఉదాహరణకు:

Management Information System (MIS) is subset of the over all internal control of an organisation to solve or organisation's problems. Examine?

ఈ ప్రశ్న వ్యవస్థ, ఆ వ్యవస్థలోని లోపాలు, సమస్యలు, వాటికి పరిష్కారాల విషయంలో సమాచార నిర్వహణ ప్రమేయానికి సంబంధించినది. ఒక అభ్యర్థికి ప్రశ్న చదివిన వెంటనే ఈ అంశాలన్నీ స్మరించాలి. అయితే ఎక్కువ మంది లోపాలు మాత్రమే రాస్తారు. దీంతో ఆశించిన మార్కులను పొందలేరు. దీనికి రెండు ముఖ్య కారణాలు అవి.. తెలుగు మీడియం అభ్యర్థులకు ఇంగ్లీష్ సబ్జెక్ట్పై అవగాహన లేకపోవడం; 'పరీక్ష' అనే ఒత్తిడికి గురి కావడం. ఈ రెండింటినీ విడనాడాలంటే పబ్లిక్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ విభాగంలోని వివిధ అంశాల ముఖ్యమైన పదకొండాల్నిపై అవగాహన ఏర్పరచుకోవాలి. ఇంగ్లీష్-తెలుగు అనువాదం చేసుకోవాలి. వాటిని సొంత నోట్స్లో పొందుపరుచుకోవాలి. ఒక అంశాన్ని ప్రత్యక్షంగా, పరోక్షంగా ఎలా అడిగే అవకాశం ఉంది? అనే ప్రివ్ లేవెన్ సమయంలో ఒక సుస్పత ఏర్పరచుకోవాలి.

పేపర్-1 స్కొరింగ్ చాప్టర్స్:

ప్రతి నవ్వెక్కిలోనూ కొన్ని స్కోరింగ్ చాప్టర్లు ఉంటాయి. అదేవిధంగా పవర్బి అడ్మినిస్ట్రేషన్ పేపర్-1లో ఉండే మొత్తం 12 చాప్టర్లలో కొన్ని స్కోరింగ్ చాప్టర్లు ఉన్నాయి. ఇవి..

- మొదటి చాప్టర్లోని సుమరిపాలన అంటే ఏంటి? ప్రైవేటీకేషన్, లిబరలైజేషన్, గ్లోబలైజేషన్ వల్ల రాబోస ప్పాలు; ప్రజాస్వామిని అనుగుణంగా పరిపాలన.
- మూడో చాప్టర్లోని పాలనా ప్రవర్తనలో.. పరిపాలనపై కమ్యూనికేషన్స్ - ప్రేరణ - నాయకత్వ లేమి వంటి సమస్యల ప్రభావం.
- నాలుగో చాప్టర్లోని శాఖీయపరమైన, కార్పొరేషన్ తరహా, కంపెనీ తరహా వ్యవస్థలు - ఏ తరహా మంచిది. ప్రపంచీకరణ నేపథ్యంలో ప్రభుత్వ వాణిజ్య సంస్థలు - వాటి ప్రాభవంపై ప్రభావం. ప్రభుత్వ-ప్రైవేటు భాగస్వామ్యం.
- అయిదో చాప్టర్లోని జవాబుదారీతనం-నియంత్రణ భావనలు. ఇందులోని అనేక అంశాలు వాస్తవ జీవితానికి సంబంధించినవే (ఉదా: సమాచార హక్కు; సామాజిక తనిఖీ; మీడియా; స్వచ్ఛంద సంస్థలు; న్యాయశాఖ క్రియాశీలత; పౌర సమాజం).
- ప్రగతి పాలనకు సంబంధించిన ఎనిమిదో చాప్టర్లోని

పర్వమాన దేశాల్లో తలెత్తుతున్న అభివృద్ధి సమస్యలు; మహిళా స్వయం సహాయక సంఘాలు; అభివృద్ధి సాధనలో ఉద్యోగిస్వామ్యం పాత్ర.

- విత్త పాలనకు చెందిన 12వ చార్జర్ ద్రవ్య, విత్త విధానాలు, ప్రభుత్వ రుణాలు, భాతాల నిర్వహణ-తనిఖీ తదితర అంశాలు.

సమకాలీన అంశాలతో ముడిపెడుతూ:

అభ్యర్థులు తాము రాసే సమాధానాలను సమకాలీన అంశాలను ఉపహరిస్తూ రాయడం ప్రయోజనం చేకూర్చుతుంది. ఉదాహరణకు ఖాతాల-నిర్వహణ తనిఖీకి సంబంధించి ప్రశ్న ఎదురైతే 2-జీ స్పెక్ట్రమ్ కుంభకోణం ద్వారా ప్రభుత్వానికి రూ. ఒక లక్షా డెబ్బ కోట్ల నష్టం జరిగినట్లు తేలిిన కాగితం నేపథ్యం గురించి ప్రస్తావించాలి, అదేవిధంగా నాయకత్వ లేమి, పేరణ (స్కూర్) లోపం గురించి ప్రశ్న ఎదురైతే ప్రస్తుతం దేశంలో నాయకత్వ లేమి ప్రధాన సమస్యగా మారిందని వివిధ వర్గాలు వ్యక్తం చేస్తున్న అభిప్రాయాలను ప్రస్తావించాలి.

మంచి మార్కుల సాధనకు:

ప్రీవరేషన్ సమయంలో ఎంత చదివినా తుది లక్ష్యం మంచి మార్కుల సాధనే. ఇందుకోసం ఏ మీడియం విద్యార్థులైనా అనుసరించాల్సిన వ్యూహాలు.

- సమాధానాన్ని తక్కువ పదాలతో స్పష్టంగా, జావాన్ని వివరణతో రాయాలి. అవసరమైనప్పుడు క్లుప్తంగా సమకాలీన అంశాలను అవి కూడా దేశంలో బోటుచేసుకుంటున్న వాటిని ఉదహరిస్తూ రాయాలి.
- ప్రతి ప్రశ్నకు జవాబులో మొదటి పేరాగ్రాఫ్‌లో అభ్యర్థులు తాము చెప్పదలచుకున్న విషయాన్ని క్లుప్తంగా తెలపాలి. తర్వాత ప్రశ్నలో లేవనెత్తిన అంశాలకే వివరణ ఇవ్వాలి. ఈ విషయంలో చాలా జాగ్రత్తగా వ్యవహరించాలి. చాలామంది అభ్యర్థులు సమాధానం రాసే సమయంలో అడిగిన ప్రశ్న నుంచి డీవీయేట్ అప్పుతారు. కాబట్టి ప్రతి రెండు నిమిషాలకోసారి తాము రాస్తూన్న సమాధానం ప్రశ్నకు సరిపడుతోందా? లేదా? గమనించుకుంటూ సాగాలి.
- జవాబులో ముగింపు విభాగంలో సదరు ప్రశ్నకు సంబంధించి అంశంపై తమ అభిప్రాయాన్ని తెలపాలి, పరిష్కార మార్గాలు పేర్కొనాలి.
- జవాబుని పేరాగ్రాఫ్‌లుగా విభజించి ప్రతి పేరాలోని మొదటి వాక్యం తాము చర్చించాల్సిన విషయాన్ని సూచించేట్లు ఉండేలా రాయాలి.
- ప్రతి పేరాగ్రాఫ్‌కు తదుపరి పేరాగ్రాఫ్‌తో సంబంధం ఉండేలా చూసుకోవాలి.

ప్రస్తుత సమయంలో అనుసరించాల్సిన పూర్వహాలు:

పల్లెకి ఆద్యుని సైబియన్స్ ఆఫ్సర్లగా తీసుకున్న అభ్యర్థులు అధికారాంతుకు ముందు ఇప్పటికీ ప్రపంచం పూర్తి చేసుకుని ఉంటారు. కాబట్టి ప్రస్తుతమున్న రెండు నెలల సమయంలో శాస్త్రీయ దృక్పథంతో అడుగులు వేయాలి. ఈ క్రమంలో అనుసరించాల్సిన మూలకాలు..

- ఒక నిర్దిష్ట పాఠ్యపుస్తక సంబంధించి 2010, 2011 సంవత్సరాల్లో మెయిన్స్ ఎగ్జామినేషన్‌లో అడిగిన ప్రశ్నలకు తకువ ప్రాధాన్యం ఇచ్చి.. మిగతా వాటిపై ఎక్కువ దృష్టి సారించాలి.
- ప్రస్తుత సమయంలో మరోసారి ప్రామాణిక పుస్తకాల ప్రివేషన్‌కంటే.. ఇప్పటికే తాము రూపొందించుచున్న సొంత నోట్స్‌ను రివిజన్ చేసుకోవాలి.
- విస్తృతంగా ఉండే సిలబస్‌లో అన్ని అంశాలపై వట్టు సాధించడం క్లిష్టమైన వ్యవహారం. కాబట్టి అత్యుత్తము గ్రూప్‌గా ఏర్పడి.. అంశాలను కేటాయించుచుని చదవాలి. ఆలా చదివిన వాటిని తర్వాత గ్రూప్ డిస్కషన్ చేయాలి.

- పెల్వే టెన్సిలు లేదా ఆయా కోటింగ్ ఇన్స్టిట్యూట్లు నిర్వహించే ప్రాక్టీస్ టెన్సిలకు హాజరు కావడం మంచిది.
- పెల్వే టెన్సిలు రాసే ఆభ్యర్థులు తాము రాసిన సమాధానాలను నిపుణులతో మూల్యాంకన చేయించుకుని తమ అవగాహన స్థాయిలను తెలుసుకోవాలి.

సమతుల్యత దృక్పథం:

పట్టిక ఆడ్మినిస్ట్రేషన్ ఆఫ్సర్ల పేపర్కు సమాధానం ఇచ్చే విషయంలో అభ్యర్థులు అనుసరించాల్సిన ముఖ్య ఛైబరి సమతుల్యత (బ్యాలెన్స్). కొన్ని ప్రశ్నలను ముఖ్యంగా ప్రభుత్వ విభాగాల జవాబుదారీతనం, వ్యవస్థలో రోపాలు తదితర ప్రశ్నలను వదలగానే.. అప్పటికే వాటిపై ప్రతికూల ఆపిప్రాయం ఉన్న అభ్యర్థులు తమ సమాధానాన్ని పూర్తిగా విమర్శల పరంపరతో సాగిస్తారు. ఇది సరికాదు. రోపాలను చెబుతూనే వాటిని ఎలా పరిష్కరించాలో సూచించే విధంగా సమాధానం రాయాలి.

Expected Questions:

- Wilson's vision of Public Administration is not relevant in Democratic era?
- Most of the countries are experiencing governance deficit evaluate?
- Taylor's Scientific management is neither scientific nor about management?
- Coordination is the first and most important principle of administration?
- Communication is the heart of the management. -comment?
- 'That approach is the best which is dynamic enough to address the relevant issues of an organisation' Discuss?
- 'The regulatory authorities are to be regulated' comment?
- The Public Private Partnership ends up in promoting the private interest at the cost of public.Examine?
- Do you agree with the view that Judicial control over the administration is far exceeding its limits?
- Citizen charters promotes administrative accountability. - Elaborate?
- Administrative tribunals are 20th Century's Unique contribution to public administration.Examine?
- Ecology and Administration have symbolic relationships.Discuss.
- The western models of development may not be relevant to developing societies critically examine?
- A sound promotional policy would attract and retain the talented people. Elaborate?
- In democratic Polity, policy formulation and its implementation is rather difficult.Examine?
- Do you agree with the argument that e-governance, assisted by IT is antipoor?
- The budgetary process in India is not democratic enough?Examine.
- Auditing is Postmortem in nature. comment?

సిలబస్లో మార్పులు.. మార్కులకు మార్గాలు

ఎ. అనిల్ కుమార్ రెడ్డి
పోటీ పరీక్షల నిపుణులు,
హైదరాబాద్

గ్రూప్-1 మెయిన్స్ ఎగ్జామినేషన్ విషయంలో అభ్యర్థులు క్లిష్టంగా భావించే పేపర్.. అయిదో పేపర్ (డేటా ఇంటర్ ప్రిటేషన్ అండ్ ప్రాబ్లమ్ సాల్వింగ్).
గణిత శాస్త్ర సంబంధమైంది కావడం; పదో తరగతి తర్వాత మ్యాథ్ మెటిక్స్ సబ్జెక్టును అధ్యయనం చేయని అభ్యర్థులు అనవసరమైన అందోళనకు గురి కావడమే ఇందుకు ప్రధాన కారణాలు. అంతేకాకుండా గత ఏడాది నుంచి పేపర్-5లో కొన్ని మార్పులు చేతు చేసుకున్నాయి. ఈ నేపథ్యంలో పేపర్-5లో మార్పులు; అభ్యర్థులు అనుసరించాల్సిన వ్యూహాలపై విశ్లేషణ..

అంధ్రప్రదేశ్ వచ్చి నర్సీస్ కమిషన్ గ్రూప్-1 మెయిన్స్లో గత ఏడాదిలో మార్పులు చేపట్టింది. ఇందులో ప్రధానమై నవి సెక్షన్-1, సెక్షన్-2లో ఇంటర్మీడియట్ చాప్టర్లను ప్రవేశ పెట్టడం. సెక్షన్-3లో ప్యాసేజ్ ఆధారిత ప్రశ్నలకు ప్రాధాన్యం పెంచడం.

సెక్షన్-3 మూడు ప్యాసేజ్లు.. 20 ప్రశ్నలు:
మారిన సిలబస్ ప్రకారం సెక్షన్-3లో మూడు ప్యాసేజ్లు ఇస్తారు. ప్రతి ప్యాసేజ్కు సంబంధించి నాలుగు ప్రశ్నలు చొప్పున 20 ప్రశ్నలు ఉంటాయి. ఒక్కో ప్రశ్నకు రెండున్నర మార్కుల చొప్పున మొత్తం 50 మార్కులు ఈ సెక్షన్కు కేటాయింబారు. మిగతా రెండు సెక్షన్లతో పోల్చితే కాస్త నమ యస్పూర్తి, సునిశిత పరిశీలన, విశ్లేషణ నైపుణ్యం ఉన్న అభ్యర్థులు ఎక్కువ మార్కులు పొందగలిగే విభాగమిది. నిర్దేశిత ప్యాసేజ్లు దేశ స్థితిగతులు (ఉదా: పరిపాలన, ప్రభుత్వ విధానాలు, అభివృద్ధి పథకాలు; సాంఘిక సమస్యలు)కు సంబంధించినవై ఉంటాయి. అభ్యర్థులు దాన్ని చదివి.. వివరణాత్మక సమాధానాలు రాసే విధంగా ప్రశ్నలు అడగొచ్చు. లేదా కొన్ని నిర్ధారణలు, నిర్ణయాలు, తీర్మానాలు, ప్రతిపాదనలు, వాదనలు ఇచ్చి అవి ఎంతవరకు వాస్తవమో విశ్లేషించమని అడగొచ్చు.

పట్టు ఇలా:
ముందుగా చెప్పుకున్నట్లు మిగతా సెక్షన్లకంటే ఎక్కువ మార్కుల సాధనకు ఆస్కారం ఉన్న ఈ సెక్షన్లో పట్టు సాధించాలంటే.. పలు సామాజిక, సమకాలీన అంశాలకు సంబంధించి ప్రసార మాధ్యమాల్లో వచ్చే వ్యాసాలను చదువుకుంటూ స్వీయ విశ్లేషణ సాగించాలి. ప్రతి వ్యాసం చదివాక అందులో వినియోగించిన పదజాలాన్ని, ఆ వ్యాసంలో పేర్కొన్న నిర్దిష్ట అభిప్రాయాలను గుర్తించాలి. ఆ అభిప్రాయానికి కారణాలను విశ్లేషించాలి. వీటన్నిటినీ సమీక్షించే సుకుని సొంతగా సారాంశాన్ని నోట్స్ రూపంలో రాసుకోవాలి. ముఖ్యంగా ప్రస్తుతం హాట్ టాపిక్స్గా ఉన్న అంశాలపై దృష్టి పెట్టాలి. ఎందుకంటే ఇటీవల కాలంలో గ్రూప్-1, సివిల్స్ వంటి పరీక్షల్లో సమకాలీన అంశాలకు ప్రాధాన్యం పెరుగుతోంది. కాబట్టి ప్రస్తుతం హాట్ టాపిక్స్పై దృష్టి పెడితే అవి పరీక్షలో అడిగే అవకాశం లేకపోలేదు.

పూర్తిగా చదివాలో:
ప్యాసేజ్ ఆధారిత ప్రశ్నల విషయంలో అభ్యర్థులు చేసే పొరపాటు.. ముందుగా ప్యాసేజ్ చదవకుండా.. కింద ఇచ్చిన ప్రశ్నల్లో చదువుతూ ఒక్కో ప్రశ్నకు సమాధానాన్ని ప్యాసేజ్లో అన్వేషించడం. ఈ వైఖరి సరికాదు. ప్యాసేజ్ ఆధారిత ప్రశ్నలైనప్పటికీ కొన్నిసార్లు ఇన్ డైరెక్ట్గా ఉంటాయి. (ఉదాహరణకు ప్యాసేజ్లో సారాంశాన్ని అడగడం లేదా వ్యాసకర్త ఉద్దేశాన్ని అడగడం లేదా ప్యాసేజ్ ఏ రంగానికి చెందినదో అడగడం తదితర). అంతేకాకుండా కొన్ని ప్రశ్నలు వివరణలు, విశ్లేషణలు అవసరమైనవిగా ఉంటాయి. కాబట్టి ప్రతి ప్యాసేజ్ను పూర్తిగా క్షుణ్ణంగా చదవాల్సి, ఆ ప్యాసేజ్ ఏ అంశానికి సంబంధించిందో గుర్తించాలి. అందులోని కీలక పదాలను గుర్తించాలి. దీనికోసం

ప్రీవరేషన్ సమయంలోనే ప్రత్యేక ప్రాక్టీస్ చేయాలి.

ఇంటర్మీడియట్:
అప్పనల్సే విధానానికి తెరదించి కామన్ షేపర్లకు శ్రీకారం చుట్టిన క్రమంలో తొలుత పేపర్-5కు ఎలాంటి చాప్టర్స్ ఉండేవి కాదు. కానీ గత గ్రూప్-1 నుంచి సెక్షన్-1, సెక్షన్-2లకు ఇంటర్మీడియట్ చాప్టర్లను ప్రవేశపెట్టడమే. అయితే ఇదే సమయంలో అభ్యర్థులకు మరో ఇబ్బంది కూడా ఉంది. అది ప్రశ్నల ఎంపిక. ఇచ్చిన రెండు ప్రశ్నల్లో ఏది ఎంచుకోవాలి? అనే విషయంలో స్పష్టత ఏర్పరచుకోవాలి. కొన్ని ప్రశ్నలు చదవగానే బాగా తెలిసినవిగా భావించి సాధన ప్రారంభిస్తారు. కానీ తర్వాత స్పెషివాల్ సమస్య సాధన క్రమంలో ఇబ్బందికు గురవుతారు. సమయం కూడా వృథా అవుతుంది. కాబట్టి ప్రశ్నల ఎంపిక విషయంలోనే చాలా జాగ్రత్తగా వ్యవహరించాలి. రెండు ప్రశ్నలను క్షుణ్ణంగా చదవాలి. అవసరమైతే ఇందుకోసం 20 నుంచి 30 సెకన్ల సమయం కేటాయించడానికి కూడా వెనుకాడొద్దు.

ప్రీవరేషన్ ఇలా..:
పేపర్-5 ప్రీవరేషన్ కోసం అభ్యర్థులు చాలా పకడ్బందీగా వ్యవహరించాలి. ఈ క్రమంలో సెక్షన్-1 సిలబస్ను పరిగణనలోకి తీసుకుంటే సగటు, నిష్పత్తి, శాతాలు అని కమిషన్ పేర్కొంది. వీటి ద్వారా దత్తాంశాన్ని మదింపు చేయడం, అన్వయించాల్సిన తీరులో ప్రశ్నలుంటాయి. కానీ గత గ్రూప్-1 మెయిన్స్ ప్రశ్న పత్రాలను విశ్లేషిస్తే ఇతర అంశాలపైనా సంసిద్ధత అవశ్యకంగా మారింది. ఈ క్రమంలో వ్యక్తిగత శ్రేణులు, సమాహాస శ్రేణులు, పౌనఃపున్య విభాజనాలకు సంబంధించి సగటు, మధ్యగత, బాహుళ్యం, వ్యాప్తి, మధ్యమ విచలనం, చతురాంశ విచలనం, క్రమ విచలనం, విస్తృతి, విచలన గుణకం, కాలం-దూరం, కాలం-పని వంటి అంశాలపై సాధన చేయాలి.

సెక్షన్-2లో:
ఈ విభాగంలో సిలబస్లో బొమ్మల రూపంలో ఇచ్చిన దత్తాంశాన్ని అన్వయించాల్సి ఉంటుంది. సిలబస్లో కూడా

ఈ నేపథ్యంలో పట్టికలు, బార్ చిత్రాలు (దిమ్మె చిత్రాలు), వృత్తరేఖా చిత్రాలు (పై చిత్రాలు), రేఖా చిత్రాలు (గ్రాఫ్స్) మొదలైన బొమ్మల రూపంలో ఇచ్చిన దత్తాంశాన్ని అన్వయించడం అని మాత్రమే ఉంది. దత్తాంశానికి సంబంధించి అనేవి రెండు ముఖ్య విభాగాలు. కాబట్టి.. అన్ని రకాల చిత్రాలకు సంబంధించి దత్తాంశ ప్రదర్శన అంశంపై ప్రీవరేషన్ సాగించడం అవసరం. దత్తాంశ అన్వయంపై ఎక్కువ సమయం కేటాయించాలి. అంతేకాకుండా ఈ సెక్షన్లో మంచి మార్కుల సాధనకు సెక్షన్-1 కోసం ఆధ్యయనం చేసిన సగటు, నిష్పత్తి, శాతాలకు సంబంధించి మౌలిక నూత్రాలు ఎంతో ఉపకరిస్తాయి. అంటే ఈ రెండు సెక్షన్లు ఒకదానికొకటి కాసంత అంతర్గత సంబంధం ఉందని చెప్పొచ్చు.

అతడమిక్స్ ఏదైనా:
సాధారణంగా పేపర్-5 అంటే మ్యాథ్ మెటిక్స్, ఇంజనీరింగ్ అభ్యర్థులకే అనుకూలం అనే అభిప్రాయం ఉంది. ముఖ్యంగా హ్యూమానిటీస్ అభ్యర్థుల్లో ఇది ఎక్కువే. అయితే ఎలాంటి అకాడమిక్ నేపథ్యం ఉన్న అభ్యర్థి అయినా.. కొన్ని ప్రాథమిక అంశాలపై పట్టుతో ఈ పేపర్-5లో రాణించొచ్చు.

- సంఖ్యలు-సంఖ్యామానాలు
- ప్రాథమిక గణిత పరిశ్రీయలు
- కారణాంకాలు, గుణిజాలు, క.సా.గు.
- భిన్నాల కూడికలు, తీసివేతలు, గుణకారాలు, భాగహారం, సాధారణ భిన్నం, మిశ్రమ భిన్నం.
- సమీకరణాలు-సాధన
- ఘాతాంకాలు-ఘాతాలు

వీటికోసం ఆరు, ఏడు తరగతుల్లోని గణిత పుస్తకాల్లోని కొన్ని అంశాలను ప్రాక్టీస్ చేయాలి. అవి..

- సంఖ్యలు-సంఖ్యామానాలు
- పూర్ణ సంఖ్యలు

- అకరణీయ సంఖ్యలు
- వ్యాపార గణితం
- బీజ గణితం
- సమీకరణాలు, అసమీకరణాలు
- వాస్తవ సంఖ్యలు
- బీజీయ సమాసాలు
- ఘాతాంకాలు, ఘాతాలు
- సమీకరణాలు, అసమీకరణాలు

అంచెలవారీగా:
పేపర్-5 పూర్తిగా ప్రాబ్లమ్స్ ఆధారితమైంది. అదేవిధంగా ఎక్కువ మార్కులు అందించేది కూడా. కాబట్టి అభ్యర్థులు ఒక నిర్దిష్ట సమస్యను సాధన చేసే క్రమంలో స్పెషివాల్ గా పరిష్కారానికి కృషి చేయాలి. అంతేకాకుండా పరీక్షలో నిర్దిష్ట సైప్స్ను అవసరమైన మేరకు వివరణ ఇవ్వాలి. దీని కోసం ఇప్పట్నుండే ప్రాక్టీస్ చేయాలి. మాక్ టెస్టులు, ప్రాక్టీస్ టెస్టులు సాధన చేయాలి. ఆప్టైమ్ తరహా పరీక్షలకు ఉపయోగపడే షార్ట్ కట్ మెథడ్స్ను డిస్కవరీ చేసి విధానంలో ఉండే గ్రూప్-1 మెయిన్స్లోనూ అమలు చేయడం సరికాదు.

టైం మేనేజ్మెంట్ కీలకం:
పేపర్-5 విషయంలో అధిక మార్కుల సాధనకు ఆస్కారం కల్పించే మరో ముఖ్యంశం సమయ పాలన. ముఖ్యంగా నాన్-మ్యాథ్స్ అభ్యర్థులు ఈ విషయంపై ప్రత్యేక శ్రద్ధ వహించాలి. తమ నైపుణ్యాలను బేరీజు వేసుకుని ఏ సెక్షన్కు ఎంత సమయం కేటాయించుకోవాలి? అనేదానిపై ఒక అవగాహనకు రావాలి. ప్రీవరేషన్కు కేటాయించే మొత్తం సమయంలో 25 నుంచి 30 శాతం సమయాన్ని పేపర్-5కు కేటాయించుకోవాలి. అదేవిధంగా.. ఈ టైం మేనేజ్మెంట్ను పరీక్ష హాల్లోనూ అమలు చేయాలి. ఉదాహరణకు ప్రశ్నపత్రం 2011 తరహాలో ఉంటుందనుకుంటే ఒక సగటు అభ్యర్థి సెక్షన్-1కి 50 నిమిషాలు; సెక్షన్-2కు 70 నిమిషాలు; సెక్షన్-3కి 60 నిమిషాలు కేటాయించుకోవచ్చు.

ప్రస్తుత సమయంలో:
ప్రస్తుతం అభ్యర్థులకు సుమారు నెలరోజుల సమయం అందుబాటులో ఉంది. ఈ సమయంలో అన్ని భావనలను, నూత్రాలను, ముఖ్యమైన పద్ధతులను క్షుణ్ణంగా రివిజన్ చేసుకోవాలి. కనీసం మూడు మాక్ టెస్టులకు హాజరై బలాలు, బలహీనతలను విశ్లేషించుకోవాలి. ఒక నిర్దిష్ట అంశాన్ని ఇప్పటి వరకు దృష్టి సారించని అభ్యర్థులు కనీసం ఆయా అంశాల ప్రాథమిక భావనల్లోనైనా దృష్టి పెట్టాలి. ఇప్పుడే ప్రీవరేషన్ మొదలు పెట్టిన అభ్యర్థులు ముఖ్యమైన పద్ధతులపై పట్టు సాధించేందుకు కృషి చేయాలి.

గత ప్రశ్న పత్రాల విశ్లేషణ:
పేపర్-5 విషయంలో అభ్యర్థులు గత ప్రశ్న పత్రాలను విశ్లేషించాలి. ఇది ఎంతో ప్రయోజనం చేకూర్చుతుంది. ఒక నిర్దిష్ట అంశానికి సంబంధించి ప్రశ్నను ఎలా అడిగారు? అని విశ్లేషించాలి. సమయం అందుబాటులో ఉంటే వాటి ప్రాక్టీస్ చేయడం కూడా ఉపకరించే అంశమే.

'డూ'స్ అండ్ 'డో'స్'

- కేవలం ఒక్క సమస్య సాధనకు అధిక సమయం కేటాయించొద్దు. సమస్య బాగా క్లిష్టంగా ఉందనుకుంటే వెంటనే మరో ప్రశ్న వైపు మళ్లాలి.
- కాలిక్యులేటర్ను బాగా ప్రాక్టీస్ చేయాలి.
- పరీక్ష హాల్లో.. తార్కిక ఆలోచన శక్తి అవసరం ఉన్న ప్రశ్నలను చివరి 20 నిమిషాల్లో ప్రారంభించకూడదు. వాటిని వీలైనంత ముందుగా పూర్తి చేసుకోవాలి.
- సమస్య సాధనలో స్పెషిఫ్ అవసరమే కానీ.. అనవసరమైన స్పెషిఫ్ వేసి సమయం వృథా చేసుకోవద్దు.
- సమస్య సాధనలో వినియోగించే స్పెషిఫ్కు వివరణ, విశ్లేషణ అవసరమే కానీ.. సులభమైన స్పెషిఫ్కు వాటిని రాయనక్కర్లేదు.

రిఫరెన్స్ బుక్స్

- సెక్షన్-1
- Quantitative Aptitude – R.S. Agarwal
- Business Statistics for B.com – Kalyani Publishers
- Quantitative Aptitude for CAT – K. Kundan & P. Pandey
- సెక్షన్-2
- Statistical Analysis, Graphs & Diagrams Spectrum book
- An Advanced Approach to Data Interpretation R.S. Agarwal
- సెక్షన్-3
- Analytical Reasoning M.k.Pandey

విదేశీ విద్యకు మార్గాలివే..

విదేశీ విద్య.. ప్రతి విద్యార్థి కల. విఖ్యాత యూనివర్సిటీలు.. అంతర్జాతీయ ప్రమాణాలతో కూడిన విద్య.. పరిశోధనలకు ప్రోత్సాహం.. అన్నింటికీ మించి జాబ్ మార్కెట్లో ఫారెన్ డిగ్రీకి ఉన్న డిమాండ్ దృష్ట్యా.. ప్రతి విద్యార్థి.. విదేశాల్లో మాస్టర్స్ చేయాలనుకుంటాడు.. ఈ క్రమంలో మన విద్యార్థులకు టాప్ డెస్టినేషన్స్ గా నిలుస్తోన్న దేశాలపై ఫోకస్..

అమెరికా, ఆస్ట్రేలియా, బ్రిటన్, కెనడా, న్యూజిలాండ్, జర్మనీ, సింగపూర్ దేశాలు మన విద్యార్థులకు పాపులర్ డెస్టినేషన్స్ గా నిలుస్తున్నాయి. విదేశీ వర్సిటీలు అడ్మిషన్ సమయంలో చాలా అంశాలను ఆధారం చేసుకుంటాయి. అకడెమిక్ రికార్డ్, శాట్/ జీఆర్ఈ/ జీమ్యాట్ టోఫెల్/ ఐఈఎల్టీఎస్ స్కోర్, స్టేట్మెంట్ ఆఫ్ పర్సన్, రీసెర్చ్-వర్క్ ఎన్స్ పీరియన్స్, రెజ్యూమె, పైనాన్సియల్ స్టేట్మెంట్.. తదితర విషయాలను పరిగణిస్తాయి.

ఈ స్కోర్లు తప్పనిసరి:

జీఆర్ఈ, టోఫెల్, ఐఈఎల్టీఎస్, ఎస్ఎల్(శాట్), జీమ్యాట్.. విదేశాల్లో చదువాల్సిన విద్యార్థులు ఈ పరీక్షల్లో కచ్చితంగా నిర్దేశించిన స్కోరు సాధించాలి. దేశాల వారిగా కావల్సిన పరీక్షలు, స్కోర్లను పరిశీలిస్తే..

- ▶ యూఎస్ఎల్లో ఎంఎస్ కోర్సులకు టోఫెల్/ఐఈఎల్టీఎస్, జీఆర్ఈ స్కోర్ తప్పనిసరి. బ్యాచిలర్ కోర్సులకు- టోఫెల్, శాట్ స్కోర్ ఉండాలి. మేనేజ్మెంట్ కోర్సుల్లో ప్రవేశానికి జీమ్యాట్ స్కోర్ తప్పనిసరి.
- ▶ కెనడాలో మాస్టర్స్, బ్యాచిలర్, డిప్లొమా కోర్సులకు టోఫెల్ (స్కోర్ 80/120), ఐఈఎల్టీఎస్ (8.5/9) తప్పనిసరి. కొన్ని వర్సిటీలు జీఆర్ఈ స్కోర్ను కూడా పరిగణిస్తున్నాయి. మేనేజ్మెంట్ కోర్సుల్లో ప్రవేశానికి జీమ్యాట్ స్కోర్ తప్పనిసరి.
- ▶ జర్మనీలో మాస్టర్ కోర్సులకు టోఫెల్ (స్కోర్ 80/120), ఐఈఎల్టీఎస్ (స్కోర్ 8.5/9) తప్పనిసరి. కొన్ని కోర్సులకు మాత్రం జీఆర్ఈ స్కోర్ అవసరం. మేనేజ్మెంట్ కోర్సుల్లో ప్రవేశానికి జీమ్యాట్ స్కోర్ అవసరం.
- ▶ ఆస్ట్రేలియాలోని వర్సిటీలకు ఐఈఎల్టీఎస్ (8.5/9, ఈ స్కోర్ యూనివర్సిటీలను బట్టి మారుతుంటుంది) తప్ప

నిసరి. మేనేజ్మెంట్ కోర్సుల్లో ప్రవేశానికి జీమ్యాట్, టోఫెల్ స్కోర్ అవసరం.

- ▶ సింగపూర్ వర్సిటీలు ఐఈఎల్టీఎస్ (6.5/9) స్కోర్ను పరిగణిస్తున్నాయి. టాప్ యూనివర్సిటీల్లో చేరాలంటే మాత్రం జీఆర్ఈ స్కోరు తప్పనిసరి. మేనేజ్మెంట్ కోర్సుల్లో ప్రవేశానికి జీమ్యాట్ స్కోర్ అవసరం.
- ▶ బ్రిటన్లోని యూనివర్సిటీలు ఐఈఎల్టీఎస్ (8.5/9, ఈ స్కోర్ యూనివర్సిటీలను బట్టి మారుతుంటుంది), టోఫెల్ స్కోర్ను కూడా పరిగణిస్తున్నాయి. మేనేజ్మెంట్ కోర్సుల్లో ప్రవేశానికి జీమ్యాట్ స్కోర్ అవసరం.
- ▶ న్యూజిలాండ్ వర్సిటీలు ఐటీఎస్ (6.5/9, ఈ స్కోర్ వర్సిటీలను బట్టి మారుతుంది) స్కోర్ చూస్తున్నాయి.

పాపులర్ కోర్సులు:

అమెరికాకు వెళుతున్న విద్యార్థులు అత్యధికంగా కంప్యూటర్ సైన్స్ ఎంబీఎస్ఎస్ఎస్ఎస్ అసెక్సి చూపిస్తున్నారు. తర్వాతి స్థానం ఐటీ, మేనేజ్మెంట్ అనుబంధ కోర్సులది. ఎలక్ట్రీకల్ ఇంజనీరింగ్, బయోటెక్నాలజీ, ఇతర ఇంజనీరింగ్ విభాగాలు, పీహెచ్డీ, స్పెషియల్ మేనేజ్మెంట్ కోర్సుల పట్ల కూడా మొగ్గు చూపుతున్నారు. ఆస్ట్రేలియాలో గ్రాడ్యుయేట్ స్టాయిలో ఇంజనీరింగ్, కంప్యూటర్ సైన్స్, మెడిసిన్, లైఫ్ సైన్స్, హోటల్ మేనేజ్మెంట్, ఏవియేషన్ కోర్సులు ప్రాధాన్యతా క్రమంలో ముందంజలో ఉంటున్నాయి. బ్రిటన్.. ఎంబీఏ, ఇంజనీరింగ్, కంప్యూటర్ సైన్స్, లా, మాన్ కమ్యూనికేషన్, మెడిసిన్ అండ్ లైఫ్ సైన్స్ కోర్సులకు బెస్ట్ అప్లికేషన్. జర్మనీ.. లైఫ్ సైన్స్, బయో సైన్స్, ఏరోనాటికల్ ఇంజనీరింగ్, టెక్నాలజీ, సంబంధిత కోర్సులకు నరైన వేదిక. న్యూజిలాండ్, సింగపూర్లో.. ఇంజనీరింగ్, ఎంబీఏ, హోటల్ మేనేజ్మెంట్, కంప్యూటర్ సైన్స్, మాన్ కమ్యూనికేషన్ కోర్సులు పాపులర్.

షాన్ ఎలా:

అకడెమిక్ షెడ్యూల్ ఒక్కో దేశానికి ఒక్కో రకంగా ఉంటుంది. ఆ మేరకు వీలైనంత ముందు సన్నాహాలు మెరుగు పెట్టాలి. ఇందుకోసం 8 నుంచి 12 నెలల మధ్యలో దరఖాస్తు చేసుకుంటే సంబంధిత ప్రక్రియ అటంకం లేకుండా ముగియడానికి, వీసా దరఖాస్తులకు తగిన సమయం లభిస్తుంది. అమెరికాలో సాధారణంగా ట్రైనింగ్ సెషన్ అడ్మిషన్లు జనవరిలో, పోల్ సెషన్ అడ్మిషన్లు సెప్టెంబర్లో జరుగుతాయి. వీటికోసం 8 నుంచి 10 నెలల మధ్యలో దరఖాస్తు చేసుకోవాలి. ఆస్ట్రేలియాలో ప్రతి ఏటా ఫిబ్రవరి, జూలైలో రెండుసార్లు అడ్మిషన్లు జరుగుతాయి. బ్రిటన్లో అడ్మిషన్ సెషన్.. సెప్టెంబర్, జనవరిలో రెండు దశలుగా ఉంటుంది. అధిక శాతం అడ్మిషన్లు సెప్టెంబర్లో ముగిస్తాయి. కాబట్టి ఈ సెషన్కు ప్రాధాన్యం ఇవ్వడం మంచిది. కెనడాలో కూడా జనవరి, సెప్టెంబర్ నెలల్లో, సింగపూర్లో మార్చి, జూలై నెలల్లో జరిగే ప్రవేశాలకు నాలుగు నెలల ముందు దరఖాస్తు చేసుకోవాలి. న్యూజిలాండ్లో ప్రతి ఏటా మార్చిలో అడ్మిషన్ సెషన్ ప్రారంభమవుతుంది. దీనికోసం 5 నెలల ముందు దరఖాస్తు చేసుకోవాలి.

వసతి:

అన్ని దేశాల్లో సాధారణంగా యూనివర్సిటీ క్యాంపస్ లోనే వసతి సౌకర్యం లభిస్తుంది. ఈ సౌకర్యం లభించని వారికి అక్కడి వర్సిటీల్లో ఉండే ఇండియన్ స్టూడెంట్స్ లేడా అసోసియేషన్ ను సంప్రదించి ప్రత్యామ్నాయ మార్గాలను ఎంచుకోవచ్చు. యూనివర్సిటీ అధికారులు కూడా షేర్డ్ ఆకామిడేషన్ వంటి సౌకర్యాలను కూడా కల్పిస్తారు.

ఖర్చులు:

ఎంచుకున్న దేశం, కోర్సు, వర్సిటీ ఆధారంగా ఖర్చు విషయంలో తేడాలు ఉంటాయి. అండర్ గ్రాడ్యుయేట్, గ్రాడ్యుయేట్ కోర్సులలో కూడా తేడా ఉంటుంది. అమెరికాలో

పీజలు.. చదువుతున్న స్ట్రీమ్ ను బట్టి 10 వేల నుంచి 25 వేల డాలర్ల మధ్యలో ఉంటాయి. నెలకు 600 నుంచి 1500 డాలర్ల వరకు ఖర్చవుతుంది.

బ్రిటన్ లో పీజ.. యూజీ కోర్సులకు 9,500 యూరోలు, పీజీ కోర్సులకు 12,000 పౌండ్లు, ఎంబీఏ కోర్సుకు 15000 యూరోలు. నెలవారీ ఖర్చు 600 నుంచి 1000 యూరోల మధ్యలో ఉంటుంది.

ఆస్ట్రేలియాలో యూజీ కోర్సులకు 10,000 నుంచి 16,500 ఆస్ట్రేలియన్ డాలర్లు, పీజీ కోర్సులకు 9,000 నుంచి 18,500 ఆస్ట్రేలియన్ డాలర్లు చెల్లించాలి. నెలవారీ ఖర్చు.. 1,500 ఆస్ట్రేలియన్ డాలర్లు.

కెనడాలో పీజలు.. యూజీ కోర్సులకు 13,500 డాలర్లు, ఇంజనీరింగ్ కోర్సులకు 15,500 డాలర్లు, ఎంబీఏకు 16,000 డాలర్లు, మెడిసిన్ 40,000 డాలర్లు. నెల వారీ ఖర్చులు.. 600 -1000 డాలర్లు. జర్మనీలో సెమిస్టర్ కు పీజ 500-1000 యూరోలు, నెలవారీ ఖర్చు 300 నుంచి 400 యూరోలు.

స్కాలర్ షిప్:

విదేశీ విద్యార్థులకు ఎంచుకున్న కోర్సు ఆధారంగా అక్కడి వర్సిటీలు, ప్రభుత్వాలు మెరిట్ ప్రాతిపదికగా స్కాలర్ షిప్స్, టీచింగ్ అసిస్టెంట్ షిప్, ఫెలో షిప్, రీసెర్చ్ అసిస్టెంట్ షిప్ రూపంలో విద్యార్థులకు చేయూతనిస్తున్నాయి.

పార్ట్ టైమ్ జాబ్:

పార్ట్ టైమ్ జాబ్ విషయానికొస్తే.. అమెరికాలో యూనివర్సిటీ క్యాంపస్ లోనే పార్ట్ టైమ్ జాబ్ చేసే వెసులుబాటు ఉంటుంది. వారానికి 20 గంటలపాటు వని చేయవచ్చు. బ్రిటన్, ఆస్ట్రేలియాలలో కూడా వారానికి 20 గంటలపాటు పార్ట్ టైమ్ జాబ్ చేసే సౌలభ్యం ఉంది. కెనడాలో మాత్రం వర్క్ పర్మిట్ ఉంటే పార్ట్ టైమ్ జాబ్ చేయవచ్చు. కోర్సు వ్యవధి ఉండే కాలం వరకే ఈ వర్క్ పర్మిట్ కు వ్యాలిడిటీ ఉంటుంది. జర్మనీలో సంవత్సరానికి 90 రోజులు వని చేయవచ్చు. కొన్ని యూనివర్సిటీలు మాత్రం సెలవుల్లోనే ఈ సౌలభ్యం కల్పిస్తాయి. సింగపూర్ లో అక్కడి ప్రభుత్వం ప్రకటించిన వర్క్ హాలిడే ప్రోగ్రామ్ తో సెలవు రోజుల్లో పూర్తి సమయం ఉద్యోగం చేసే సదుపాయం లభిస్తోంది.

వీసా:

ఫారెన్ ఎడ్యుకేషన్ క్రమంలో ప్రధాన ప్రక్రియ 'వీసా' పొందడం. అడ్మిషన్ లేదా కన్సర్వేషన్ లెటర్ సొంతం చేసుకోవడంతోనే ప్రారంభించాల్సిన ప్రక్రియ ఇది. సాధారణంగా అన్ని దేశాల్లో వీసా నిబంధనలు ఒకే తీరుగా ఉంటాయి. వీసా పొందే క్రమంలో అత్యంత కీలకం విద్యార్థి ఆర్థిక స్థాితి. అన్ని దేశాల ఎంబీఏలు వీసా మంజూరుకు సదరు విద్యార్థి ఆర్థిక స్థాితిపై సునిశిత పరిశీలన చేస్తున్నాయి. కోర్సు ఫీజు, సంబంధిత దేశంలో కోర్సు కాలవ్యవధిలో నివసించేందుకు అవసరమైన ఆర్థిక వనరులు ఉన్నాయా? లేవా? అనే విషయాలపై కచ్చితంగా ఉంటున్నాయి. అందుకే కోర్సు ఫీజు, జీవన వ్యయానికి సరిపడా నిధులు బ్యాంక్ అకౌంట్లో ఉండేలా ఏర్పాటు చేసుకోవాలి. అన్ని సమయాల్లో ఇది సాధ్యం కాదు అనే ఉద్దేశంతో.. అధిక శాతం దేశాలు.. థర్డ్ పర్సన్ స్పాన్సర్ షిప్ ను అనుమతిస్తున్నాయి. అన్ని దేశాల్లో స్టూడెంట్ వీసాలు అన్ని కోర్సులకు ఒకేలా ఉంటున్నాయి. అమెరికాలో విభజన ఉంటుంది. వీసా మంజూరుకు వర్సిటీలు ఇచ్చే అడ్మిషన్ కన్సర్వేషన్ లెటర్ ఉండాలి. దీన్ని 6-20 అని పిలుస్తారు. వీసా కోసం కోర్సు ప్రారంభానికి కనీసం రెండు నెలల ముందు.. తప్పనిసరి పరిస్థితుల్లో కచ్చితంగా రెండు వారాల ముందు దరఖాస్తు చేసుకోవాలి. వీసా సొంతమైతే సంబంధిత దేశంలో నిర్దేశ గంటలు పార్ట్ టైమ్ ఉద్యోగం చేసే సదుపాయం లభిస్తుంది.

వీసా అప్లికేషన్.. సమర్పించాల్సిన దాఖలు మెంట్లు..

- ▶ పాస్ పోర్ట్
- ▶ వీసా అప్లికేషన్
- ▶ వీసా ఫీజు డీటీ

బ్యాకీలాగ్స్ లేకుండా చూసుకోవాలి

వీసా ప్రొసెస్ లో అకడెమిక్ రికార్డు కీలకపాత్ర పోషిస్తుంది. సంబంధిత ఎగ్జామ్స్ లో చక్కని స్కోర్ తో పాటు అకాడెమిక్ రికార్డులో బ్యాకీలాగ్స్ లేకుండా ఉండడం కలిసి వచ్చే అంశం. బ్యాకీలాగ్స్ కారణంగా కొన్ని సార్లు వీసా మంజూరు చేయకపోవచ్చు. అయితే బ్యాకీలాగ్స్ సంబంధించి వివరణ ఇచ్చే అవకాశం ఉంటుంది. మన వాదన సహజంగా ఉంటే వీసా మంజూరు చేస్తారు. మరో కీలాంశం ఎస్ఎఫ్. దీని ద్వారా విద్యార్థి లీడర్ షిప్ స్పెల్స్, సంబంధిత కోర్సుపై అవగాహన, భవిష్యత్ లక్ష్యాలు తదితర విషయాలు తెలుస్తాయి. ఒకే సీటు ఉండి.. ఎక్కువ మంది అభ్యర్థులు పోటీ పడుతున్నప్పుడు ఎస్ఎఫ్ ద్వారానే అడ్మిషన్ కేటాయిస్తారు. జర్మనీలో కొన్ని స్పెషల్ యూనివర్సిటీలు ప్రీ ఎడ్యుకేషన్ ను ఆఫర్ చేస్తున్నాయి. వీటిల్లో అడ్మిషన్ పొందాలంటే మాత్రం జర్మన్ భాషలో డిప్లొమా ఉండాలి.

-జి. అరుణ్ జోసెఫ్,

హెడ్-గ్లోబల్ ఎడ్యుకేషన్-మార్కెటింగ్, విను అకాడెమీ, హైదరాబాద్.

- ▶ అడ్మిషన్/కన్సర్వేషన్ లెటర్
- ▶ అకాడెమిక్ ఆర్థిక సర్టిఫికేట్లు
- ▶ కోర్సు ఫీజు రసీదులు
- ▶ నిర్దేశిత పరీక్షల (జీఆర్ఈ తదితర) స్కోర్లు
- ▶ పైనాన్సియల్ స్టేట్మెంట్లు
- ▶ సదరు విద్యార్థిని వేరే వ్యక్తులు స్పాన్సర్ చేస్తే.. సంబంధిత స్పాన్సర్ ఇచ్చే లెటర్
- ▶ స్పాన్సర్ ఇన్ కమ్ ట్యాక్స్ స్టేట్మెంట్

స్టేట్మెంట్ ఆఫ్ పర్సన్:

ఫారెన్ ఎడ్యుకేషన్ లో మరో కీలక అంశం 'స్టేట్మెంట్ ఆఫ్ పర్సన్ (ఎస్ఎఫ్)'. ఓ విద్యార్థి సంబంధించి భవిష్యత్తు లక్ష్యాలు.. అప్పటి వరకు సాధించిన విషయాలు.. నిర్దేశిత కోర్సుకు సరితగేలా తమకున్న లక్షణాలు.. వంటి అంశాలను తెలియజేస్తూ రాసేదే ఎస్ఎఫ్. సంబంధిత రంగంపై తమలో ఉన్న ఆసక్తిని ఎస్ఎఫ్లో ప్రధానంగా వ్యక్తం చేయాలి. ఈ క్రమంలో నిర్దేశిత రంగానికి సంబంధించిన వ్యవహారాలపై తమకున్న పరిజ్ఞానం.. చిన్నప్పటి నుంచి ఆదిగా తమలో పెరిగిన ఉత్సాహాన్ని తెలియజేయవచ్చు.

అక్రెడిటేషన్:

ఇటీవలి కాలంలో ఫీక్ యూనివర్సిటీల భాగోతం బయటకు వస్తున్న తరుణంలో సంబంధిత ఏజెన్సీల అక్రెడిటేషన్ ఉన్న యూనివర్సిటీలనే ఎంచుకోవాలి. దేశాల వారిగా అక్రెడిటేషన్ సంస్థల వివరాలు..

- ▶ అమెరికా-ది కొన్సిల్ ఆఫ్ హయర్ ఎడ్యుకేషన్ అక్రెడిటేషన్
- ▶ బ్రిటన్-క్యాలిటీ అసూరెన్స్ ఏజెన్సీ ఫర్ హయర్ ఎడ్యుకేషన్
- ▶ ఆస్ట్రేలియా-కామన్వెల్త్ రిజిస్టర్ ఆఫ్ ఇన్ స్టిట్యూషన్స్
- ▶ న్యూజిలాండ్-న్యూజిలాండ్ క్వాలిఫికేషన్స్ అథారిటీ
- ▶ కెనడా-అసోసియేషన్ ఆఫ్ కెనడియన్ యూనివర్సిటీస్ + ప్రావిజనల్ ఛార్టర్
- ▶ జర్మనీ-ఏజెన్సీ ఫర్ సైన్సెస్ అండ్ ఇంజనీరింగ్
- ▶ సింగపూర్-సో సెంట్రల్ అథారిటీ (సింగపూర్ క్లస్-ఎ ప్రైవేట్ ఇన్ యెటీవ్)

విదేశీ విద్యకు సంబంధించిన వెబ్ సైట్లు

- www.ukvisas.gov.uk
- www.canada.co.in
- www.immi.gov.au
- www.educationusa.state.gov
- www.singaporeedu.gov.sg
- www.immigration.govt.nz
- www.studyin.de/en

అడ్వాన్స్ డ్గా షాన్ చేసుకోవాలి
ఫారెన్ స్టడీ డిగ్రీగా అలోచిస్తున్న విద్యార్థులు అడ్వాన్స్ డ్గా షాన్ చేసుకోవడం మంచిది. ఇంజనీరింగ్ విద్యార్థులు మూడో సంవత్సరం నుంచి ప్రీవరేషన్ ప్రారంభించాలి. గతంలో మాదిరిగా కాకుండా ఎస్ బీఐ, ఐటీఐ వంటి బ్యాంకులు విదేశీ చదువుకు లోన్స్ అందించడానికి ముందుకు వస్తున్నాయి. ఇందుకోసం ప్రత్యేకంగా కాలేజ్ క్యాంపస్ లను సందర్శిస్తున్నాయి కూడా. ప్రస్తుతం యూఎస్ లో వెలుగు చూస్తున్న ఫీక్ యూనివర్సిటీ నేపథ్యంలో.. యూనివర్సిటీ ఎంపిక పట్ల తగు జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలి. ఇంటర్నెట్ ద్వారా అక్కడి యూనివర్సిటీ క్యాంకింగ్, డిపార్ట్మెంట్ క్యాంకింగ్ ఆధారంగా వర్సిటీని ఎంచుకోవడం మంచిది. అన్ని దేశాల్లోనూ పార్ట్ టైమ్ జాబ్ చేసుకునే అవకాశం ఉంది. అమెరికాలో నైట్.. అక్కడి వర్సిటీలు అందించే స్కాలర్ షిప్స్, పార్ట్ టైమ్ జాబ్ తో సెకండ్ సెమిస్టర్ ఫీజు కూడా సంపాదించుకోవచ్చు.

విశ్వనాథ్ బాబు,
సీనియర్ మేనేజర్, విను కన్సల్టెన్సీ.

రెండోసారి ఉపరాష్ట్రపతిగా హమీద్ అన్సారి

అతపాటి శ్రీనివాసులు రెడ్డి
కరెంట్ అఫైర్స్ నిపుణులు

రాష్ట్రీయం

రాష్ట్రంలో క్రీడలకు 2 శాతం రిజర్వేషన్లు

ఆంధ్రప్రదేశ్ శ్రీధాకరులకు 2 శాతం రిజర్వేషన్లు కల్పిస్తూ ప్రభుత్వం ఆగస్టు 9న ఉత్తర్వులు జారీ చేసింది. విద్య, ఉద్యోగాల్లో ఈ రిజర్వేషన్ వర్తిస్తుంది. 29 శ్రీధాంకాల్లో రిజర్వేషన్లు వర్తింప చేస్తారు. శ్రీధా పోటీ, స్థాయి గెలుపొందిన వతకాల ప్రాధాన్యత వంటి అంశాలను పరిగణనలోకి తీసుకుని రిజర్వేషన్లు అమలు చేస్తారు.

ఐఐఐటీ శాస్త్రవేత్తకు-యంగ్ సైంటిస్ట్ అవార్డు

సీఎన్ఐఆర్-ఐఐఐటీకి చెందిన శాస్త్రవేత్త డాక్టర్ సూర్య ప్రకాశ్ సింగ్కు ప్రతిష్టాత్మక ఎన్ఎస్ఐఐ-యంగ్ సైంటిస్ట్ ఫౌండేషన్ జూరీ అవార్డు (2012) లభించింది. రసాయన శాస్త్ర రంగంలో విశేష కృషి చేసిన 35 ఏళ్లలోపు భారతీయ శాస్త్రవేత్తలకు ఎన్ఎస్ఐఐ (నేషనల్ అకాడమీ ఆఫ్ సైన్సెస్, ఇండియా) ఏటా ఈ అవార్డును ప్రకటిస్తుంది. ఐఐఐటీ రసాయన శాస్త్ర విభాగంలో పనిచేస్తున్న సూర్య ప్రకాశ్ డై సెన్సిటివ్ సోలార్ సెల్స్కు అవసరమైన పరికరాల తయారీ, పలువైన అడ్వాన్స్ సోలార్ సెల్స్ రూపకల్పనలో చేసిన కృషికి గుర్తింపుగా అవార్డు వరించింది. ఐఐఐటీ శాస్త్రవేత్తకు ఈ అవార్డు రావడం ఇదే తొలిసారి.

గొల్లభామ చీరలకు అంతర్జాతీయ ఖ్యాతి

మెదక్ జిల్లా సిద్దిపేట, దుబ్బాక ప్రాంతాల్లో చేసే తలు నేసిన గొల్లభామల చీరలకు జియోగ్రాఫి ఇండి కేషన్ అప్లికేషన్(జీపి) గుర్తింపు లభించింది. ఈ జీపి జాబితా వరుస సంఖ్య 188గా నిలవడంతో ఈ చీరలకు అంతర్జాతీయ ఖ్యాతి లభించింది. 1940లో సిద్దిపేటకు చెందిన రచ్చ రాందాస్, కాంటసాయిలు కలిసి మొదలు ఈ చీరను తయారు చేశారు.

పర్యాటక రంగంలో రెండోస్థానంలో రాష్ట్రం

స్వదేశీ పర్యాటకులను ఆకర్షించడంలో 2011లో ఆంధ్రప్రదేశ్ రెండో స్థానంలో నిలిచింది. కేంద్ర పర్యాటక శాఖ గణాంకాల ప్రకారం 2011లో 15.31 కోట్ల మంది రాష్ట్రాన్ని సందర్శించారు. కాగా 2011లో ఉత్తర ప్రదేశ్ను 15.54 కోట్ల మంది సందర్శించడంతో మొదటి స్థానంలో నిలిచింది. రెండోస్థానంలో ఆంధ్ర ప్రదేశ్, తమిళనాడు, కర్ణాటక, మహారాష్ట్ర తర్వాత స్థానాల్లో నిలిచాయి. విదేశీ పర్యాటకులను ఆకర్షించడంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ 13వ స్థానంలో నిలిచింది. మొదటి స్థానంలో మహారాష్ట్ర(24.7 శాతం), రెండో స్థానంలో తమిళనాడు(17.3 శాతం), మూడో స్థానంలో న్యూఢిల్లీ(11.1శాతం) నిలిచాయి. 2011లో మొత్తం 1.94 కోట్ల మంది విదేశీయులు భారత్ను సందర్శించారు.

జాతీయం

కొత్త ఈసీ నసీమ్ జైదీ

ఎన్నికల కమిషనర్ (ఈసీ)గా నయ్యద్ నసీమ్ అహ్మద్ జైదీ ఆగస్టు 7న నియమితులయ్యారు. ఇదివరకు ఈసీగా పనిచేసిన వీఎస్ సంపత్ ఎన్నికల ప్రధాన కమిషనర్గా పదోన్నతి పొందడంతో జైదీని కొత్త ఈసీగా రాష్ట్రపతి ప్రణబ్ ముఖర్జీ నియమించారు. జైదీ 2017 వరకూ ఈ పదవిలో కొనసాగుతారు. జైదీ యూపీ తీడర్కు చెందిన 1976 బ్యాచ్ ఐఎఎస్ అధికారి. జూలై 31న పౌర విమాన యాన శాఖ కార్యదర్శిగా పదవీ విరమణ చేసిన జైదీ అంతర్జాతీయ పౌర విమానయాన సంస్థల మండలిలో భారత్ ప్రతినిధిగా 2005-2008 వరకూ వ్యవహరించారు. భారత విమానాశ్రయాల సంస్థ డైరెక్టర్గా కూడా ఆయన పనిచేశారు. ముగ్గురు సభ్యుల ఎన్నికల కమిషన్లో మరో ఈసీగా హెచ్ఎస్ బ్రహ్మ ఉన్నారు.

విజయవంతమైన లగ్ని-2 క్షిపణి పరీక్ష

మధ్యతర శ్రేణి క్షిపణి-2ను భారత్ సైన్యం విజయవంతంగా పరీక్షించింది. ఒడిశా తీరం సమీపంలోని వీల్డ్ ఐలాండ్లోని ఇంటిగ్రేటెడ్ టెస్ట్ రేంజ్ నుంచి ఆగస్టు 9న ఈ పరీక్ష నిర్వహించారు. ఉపరితలం నుంచి ఉపరితలం లోకి ప్రయోగించిన ఈ క్షిపణి 2000 కి.మీ పైగా దూరం లోని లక్ష్యాన్ని చేరుచుగలదు. 17 టన్నుల బరువుగల ఈ క్షిపణి 1000 కిలోల పేలోడ్ను మోసుకుపోగలదు. ఇప్పటి

కే సైన్యంలో చేరిన ఈక్షిపణి సైన్యానికి శిక్షణనిచ్చే కార్యక్రమంలో భాగంగా ప్రస్తుత పరీక్షను నిర్వహించారు.

అరుణగ్రహంపై దిగిన క్యూరియోసిటీ

అమెరికా అంతరిక్ష పరిశోధన సంస్థ నాసా ప్రయోగించిన 'క్యూరియోసిటీ' శోధక నౌక ఆగస్టు 6 ఉదయం 11.01 నిమిషా లకు దిగ్విజయంగా అరుణగ్రహంపై కాలు మోపింది. ఎనిమిదిన్నర నెలల్లో సుమారు 56.7 కోట్ల కిలోమీటర్ల దూరం ప్రయాణించిన క్యూరియోసిటీ ఏడు నిమిషాల ఉత్పంతభరిత 'ఎంట్రీ డిసెంట్ అండ్ ల్యాండ్లింగ్' ప్రక్రియను ముగించి సురక్షితంగా అంగారకుడిపైకి చేరింది. అంగారకుడిపైకి చేరిన సమాచారంతోపాటు నిమిషాల వ్యవధిలో అక్కడి ఫొటోలను పంపడం మొదలుపెట్టింది. జీవం తాలూకూ ఆనవాళ్లు ఉండే అవకాశాలపై అంచనా వేయడానికి పంపించిన క్యూరియోసిటీ మనిషి ఇప్పటివరకూ అంతరిక్షంలోకి పంపిన శోధక నౌకల్లో అతిపెద్దది. ఇది అణుశక్తితో పనిచేస్తుంది. క్యూరియోసిటీలోని పూటోనియం బ్యాటరీ కనీసం పదేళ్లపాటు నిరాఘాటంగా పని చేయగలదు. నాసా ఈ ప్రాజెక్టు కోసం మొత్తం 250 కోట్ల డాలర్లు (రూ.పదివేల కోట్లపైనే) ఖర్చుపెట్టింది. దాదాపు టన్ను బరువు ఉన్న క్యూరియోసిటీ గారే శ్రేటర్(దాదాపు

154 కిలోమీటర్ల వ్యాసార్థమున్న లోయ)లో దిగింది.

రెండోసారి ఉపరాష్ట్రపతిగా అన్సారి

రెండోసారి ఉపరాష్ట్రపతిగా హమీద్ అన్సారి ఆగస్టు 11న ప్రమాణ స్వీకారం చేశారు. ఆగస్టు 7న జరిగిన ఉపరాష్ట్రపతి ఎన్నికల్లో అన్సారి 252 ఓట్ల మెజారిటీతో ఎన్నికయ్యారు. యూపీఎ అభ్యర్థిగా పోటీ చేసిన అన్సారి ఎన్డిఏ అభ్యర్థి జయంత్ర సింగ్పై విజయం సాధించారు. మొత్తం 790 మంది రాజ్యసభ, లోక్సభ సభ్యుల్లో మూడు భాగీలు పోగా 787 మందికి గానూ 736 మంది ఓటు హక్కును వినియోగించుకున్నారు. పోలైన ఓట్లలో 8 చెల్లలేదు. 47 మంది ఓటింగ్లో పాల్గొనలేదు. చెల్లిన 728 ఓట్లలో అన్సారికి 490, జయంత్ర సింగ్కు 238 ఓట్లు వచ్చాయి. సర్వేపల్లి రాధాకృష్ణన్ (1952 నుంచి 1962 వరకు) తర్వాత ఉపరాష్ట్రపతి పదవికి రెండుసార్లు ఎన్నికైన అభ్యర్థి అన్సారి. 75 ఏళ్ల అన్సారి 1961 బ్యాచ్కు చెందిన ఇండియన్ ఫారిన్ సర్వీస్ అధికారి. ఆస్ట్రేలియా, ఇరాన్, సౌదీ అరేబియా, ఆఫ్ఘనిస్తాన్, యూఎఈ దేశాల్లో ప్రధాన దౌత్య అధికారిగా పనిచేశారు. 1993-95 కాలంలో ఐక్య రాజ్యసమితిలో భారత శాశ్వత ప్రతినిధిగా పనిచేశారు. 2007 ఆగస్టు 11 నుంచి ఉపరాష్ట్రపతిగా ఉన్నారు.

క్రీడలు

రెజ్లింగ్లో సుశీల్ కుమార్కు రజతం

లండన్ ఒలింపిక్స్లో భారత్ రెజ్లింగ్ సుశీల్ కుమార్ 68 కేజీల ఫ్రీ స్టయిల్ విభాగంలో రజత పతకం సాధించాడు. దీంతో వరసగా రెండు ఒలింపిక్స్లో రెండు వ్యక్తిగత పతకాలు సాధించిన తొలి భారతీయుడిగా గుర్తింపు పొందాడు. 2008లో బీజింగ్ ఒలింపిక్స్లో సుశీల్ కుమార్ కాంస్య పతకం సాధించాడు. సుశీల్ కుమార్ స్వస్థలం ఢిల్లీ.

యోగేశ్వర్కు కాంస్యం

భారత్ రెజ్లింగ్ యోగేశ్వర్ దత్త కాంస్యం సాధించాడు. పురుషుల రెజ్లింగ్ 60 కిలోల ఫ్రీ స్టయిల్ విభాగంలో ఉత్తర కొరియాకు చెందిన జోంగ్ మయోంగ్పై విజయంతో యోగేశ్వర్ను కాంస్య పతకం వరించింది. క్యాలిఫోర్నియా నుంచి రెవేజ్ వరకు యోగేశ్వర్ తన హవా కొనసాగించాడు. ఫ్రీ క్వార్టర్స్లో ఓడినా... కీలమైన రెవేజ్లో మూడుబౌట్లు గెలిచి భారత్కు ఐదో పతకాన్ని అందించాడు. హర్యానాకు చెందిన యోగేశ్వర్ ఒలింపిక్స్లో పాల్గొనడం ఇది మూడోసారి.

100, 200 మీటర్ల రేసులో బోల్ట్ లెక్కార్డ్

100 మీటర్ల స్ప్రింట్ రేసులో ఉసేన్ బోల్ట్ (జమైకా) 9.63 సెకన్లలో లెక్కార్డ్ ఛేదించి చాంపియన్షిప్ను నిలబెట్టుకున్నాడు. లండన్ ఒలింపిక్స్లో ఆగస్టు 6న జరిగిన ఈ రేసులో బోల్ట్ లెక్కార్డ్ సృష్టించాడు. బీజింగ్ ఒలింపిక్స్ 100 మీటర్ల రేసును 9.69 సెకన్లలో పూర్తిచేసి నెలకొల్పిన రికార్డును బోల్ట్ లండన్లో అధిగమించాడు. బోల్ట్కు స్వర్ణపతకం దక్కగా మరో జమైకన్ మొహాన్ షేక్ 9.75 సెకన్లలో లెక్కార్డ్ను అధిగమించి రెండోస్థానంలో నిలిచి రజత పతకం సాధించాడు. ఆగస్టు 9న జరిగిన 200 మీ. పరు

గులో, ఉసేన్ 4 x 100 మీటర్ల రిలే పరుగులోను స్వర్ణ పతకాలు సాధించాడు. మూడు స్వర్ణాలు గెలిచిన తొలి స్ప్రింట్రింగ్గా రికార్డు నెలకొల్పాడు.

మేరీ కోమ్కు కాంస్య పతకం

భారత మహిళా బాక్సర్ మేరీ కోమ్ లండన్ ఒలింపిక్స్లో కాంస్య పతకం సాధించింది. ఆగస్టు 8న 51 కిలోల ప్లయ్ వెయిట్ సెమ్మీ ఫైనల్స్లో బ్రిటన్ బాక్సర్ నికోల్ ఆడమ్స్ చేతిలో మేరీకోమ్ ఓడిపోయింది. దీంతో ఆమెకు కాంస్యం దక్కింది. ఒలింపిక్స్లో మహిళల బాక్సింగ్ ప్రవేశ పెట్టిన తొలిసారి భారత్కు కాంస్య పతకం సాధించి పెట్టింది. అమెరికాకు పుట్టి బాల్లో స్వర్ణం:ఒలింపిక్ ఫుట్బాల్ స్వర్ణ పతకాన్ని అమెరికా గెలుచుకుంది. ఫైనల్స్లో జపాన్ను ఓడించింది. హాకీలో జర్మనీకి స్వర్ణం: హాకీలో జర్మనీకి స్వర్ణం. అమెరికాకు మహిళా బాస్కెట్ బాల్: మహిళా బాస్కెట్బాల్ టైటిల్ను అమెరికా గెలుచుకుంది. ఫైనల్స్లో ఫ్రాన్స్ను ఓడించి అమెరికా స్వర్ణం సాధించింది. నార్వేకి మహిళ హార్మోన్డబాల్: మహిళ హార్మోన్డబాల్లో నార్వే స్వర్ణం సాధించింది. మాంటెనెగ్రోను నార్వే ఓడించింది. పురుషుల హార్మోన్డబాల్లో స్వీడన్ను ఓడించి ఫ్రాన్స్ స్వర్ణం సాధించింది. మహిళా వాలీబాల్లో బ్రెజిల్కు స్వర్ణం: మహిళా వాలీబాల్లో బ్రెజిల్ స్వర్ణం సాధించింది. ఫైనల్లో బ్రెజిల్ అమెరికాను ఓడించింది. పురుషుల వాలీబాల్ టైటిల్ను రష్యా గెలుచుకుంది. ఫైనల్లో బ్రిటన్ను ఓడించి రష్యా విజయం సాధించింది.

లండన్ ఒలింపిక్స్లో అగ్రస్థానంలో అమెరికా ఆగస్టు 12న ముగిసిన లండన్ ఒలింపిక్స్లో 46 స్వర్ణపత

కాలతో అమెరికా అగ్రస్థానంలో నిలిచింది. రజత, కాంస్య పతకాలతో కలిపి మొత్తం 104 పతకాలు అమెరికా సాధించింది. 38 స్వర్ణాలతో చైనా, 29 స్వర్ణాలతో బ్రిటన్ రెండు, మూడు స్థానాల్లో నిలిచాయి. భారత్ రెండు రజతం, నాలుగు కాంస్య పతకాలతో మొత్తం 6 పతకాలు సాధించి 55వ స్థానంలో నిలిచింది. ఒలింపిక్స్లో భారత్ అత్యధికంగా 6 పతకాలు సాధించడం ఇదే తొలిసారి. మొత్తం 204 దేశాలు ఈ క్రీడల్లో పాల్గొన్నా 85 దేశాలు మాత్రమే పతకాలు సాధించాయి. భారత్ 55వ స్థానంలో నిలిచింది.

పతకాలు సాధించిన భారత్ విజేతలు

విజయకుమార్	-	మాటోంగ్	-	రజతం
సుశీల్ కుమార్	-	రెజ్లింగ్	-	రజతం
సైనా నెహ్రూ	-	బ్యాడ్మింటన్	-	కాంస్యం
గగన్ నారంగ్	-	మాటోంగ్	-	కాంస్యం
మేరీ కోమ్	-	బాక్సింగ్	-	కాంస్యం
యోగేశ్వర్ దత్త	-	రెజ్లింగ్	-	కాంస్యం

పతకాల పట్టికలో మొదటి పది దేశాలు

జట్టు	స్వ	ర	కాం	మొ
అమెరికా	46	29	29	104
చైనా	38	27	22	87
బ్రిటన్	29	17	19	65
రష్యా	24	25	33	82
ద.కొరియా	13	8	7	28
జర్మనీ	11	19	14	44
ఫ్రాన్స్	11	11	12	34
ఇటలీ	8	9	11	28
హంగేరీ	8	4	5	17
ఆస్ట్రేలియా	7	16	12	35

Q

డా. మురళీధరన్
డి.ఎం.ఎ. నెట్వర్క్

Ask the expert

బీఎస్సీ(అగ్రికల్చర్) కోర్సు వివరాలు..

బీఎస్సీ(మైక్రోబయాలజీ, కెమిస్ట్రీ, బోటనీ) చేశాను. మైక్రోబయాలజీ, కెమిస్ట్రీలలో ఏ కోర్సుకు అవకాశాలుంటాయి?

- రావణ కుమార్, తిరుపతి.

మైక్రోబయాలజీ, కెమిస్ట్రీ రెండింటిలోనూ మంచి అవకాశాలుంటాయి. అయితే మైక్రోబయాలజీ అనేది స్పెషలైజ్డ్ కోర్సు కావడంతో ఈ కోర్సు చేసిన వారికి ఉద్యోగావకాశాలు ఎక్కువేనని చెప్పొచ్చు. ప్రస్తుతం ప్రపంచవ్యాప్తంగా ప్రాచుర్యం పొందుతున్న రంగాల్లో మైక్రోబయాలజీ ఒకటి. మైక్రోబయాలజీస్టులు వ్యాధులు, వాటి కారణాలు, నివారణకు ఉపయోగించే ఔషధాలు వంటి అంశాలపై తమ పరిశోధనలు సాగిస్తుంటారు. మైక్రోబయాలజీలో పీజీ చేసిన తర్వాత మీకిష్టమైన ఆంశంలో పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేట్ కోర్సు లేదా అందుకు సంబంధించిన శిక్షణను తీసుకోవచ్చు. పరిశోధన రంగంలోకి కూడా ప్రవేశించవచ్చు. ఈ కోర్సు చేసిన వారికి వివిధ డయాగ్నోస్టిక్ సెంటర్లు, రీసెర్చ్ లేబొరేటరీల్లో అవకాశాలుంటాయి. కెమిస్ట్రీ విషయానికొస్తే... ఇందులో అవకాశాలు కొంత పరిమితం. ఈ ఆంశంలో మాస్టర్/ పీహెచ్డీ చేసిన వారికి ఫార్మస్ కంపెనీలు, లేబొరేటరీల్లో విరివిగా అవకాశాలుంటాయి. ఆంథ్రాకాసుండా విద్యా సంస్థల్లో లెక్క రక్తం పని చేసే అవకాశం కూడా ఉంటుంది. మన రాష్ట్రంలోని ఆర్జీ ప్రముఖ విశ్వవిద్యాలయాలు మాస్టర్/ పీహెచ్డీ స్థాయిల్లో కెమిస్ట్రీని అందిస్తున్నాయి. ఆయా పర్సంటి లు నిర్వహించే పరీక్షల ఆధారంగా ఆప్యన్స్ ఉంటుంది.

ఎంబీఏ(టిలికాం) కోర్సును అవర్ చేస్తున్న ఇన్స్టిట్యూట్లను తెలపండి?

- సబీమ్, కర్నూల్.

ఇటీవల కాలంలో మాస్టర్ ఆఫ్ టెక్నాలజీ ఇన్ ఫోటోగ్రఫీ(ఎంబీఏ) కోర్సులో సూతనంగా ప్రవేశపెట్టిన స్పెషలైజ్డ్ టెక్నాలజీ ఇన్ ఫోటోగ్రఫీ మేనేజ్మెంట్ ఒకటి. దేశంలో ప్రస్తుతం టెలికాం రంగం శరవేగంగా విస్తరిస్తుండడంతో ఈ కోర్సు చేసిన వారికి అవకాశాల పరంగా మంచి డిమాండ్ ఉంటుంది.

అవర్ చేస్తున్న ఇన్స్టిట్యూట్లు:

భారతి స్కూల్ ఆఫ్ టెలికమ్యూనికేషన్ టెక్నాలజీ అండ్

మేనేజ్మెంట్- బెబీ, ఢిల్లీ.

కోర్సు: ఎంబీఏ(టిలికాం సిస్టమ్స్ మేనేజ్మెంట్)
ఆర్డర్: బీఈ/బీటెక్/బీఆర్ఎస్/బీఫార్మసీ/అగ్రికల్చరల్ ఇంజనీరింగ్/ 60 శాతం మార్కులతో మాస్టర్స్ డిగ్రీ(ఫిజిక్స్/కెమిస్ట్రీ/మ్యాథ్/కామర్స్/ఎకనామిక్స్ సంబంధిత బ్రాంచ్ లలో)

ఎంపిక: రాతపరీక్ష, గ్రూప్ డిస్కషన్, ఇంటర్వ్యూ ద్వారా
వెబ్సైట్: <http://bstm.iitd.ac.in>

సింబయాసిస్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ టెలికాం మేనేజ్మెంట్- పుణే

కోర్సు: ఎంబీఏ-టిలికాం(సిస్టమ్స్ అండ్ ఫైనాన్స్/మా

ర్కెటింగ్ అండ్ ఫైనాన్స్ స్పెషలైజ్డ్ మార్కు)

ఆర్డర్: 50 శాతం మార్కులతో ఏదైనా గ్రాడ్యుయేషన్ ప్రవేశం: రాతపరీక్ష, గ్రూప్ డిస్కషన్, ఇంటర్వ్యూ ద్వారా
వెబ్సైట్: www.sitm.ac.in

అమిటీ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ టెలికాం టెక్నాలజీ అండ్ మేనేజ్మెంట్- నోయిడా

కోర్సు: ఎంబీఏ(టిలికమ్యూనికేషన్స్)

ఆర్డర్: బీటెక్/బీఎస్సీ(ఎలక్ట్రానిక్స్/ఐటీ)

ఎంపిక: క్యాట్/మ్యాట్/జేమ్యాట్ స్కోర్తోపాటు గ్రూప్ డిస్కషన్, ఇంటర్వ్యూ ఆధారంగా

వెబ్సైట్: www.amity.edu

బీఎస్సీ (అగ్రికల్చర్) కోర్సు వివరాలను తెలపండి?

- ప్రవీణ్, కర్నూల్.

బీఎస్సీ (అగ్రికల్చర్) కోర్సులో... ఆగ్రానమీ, హార్టికల్చర్, ఫ్లాంటి పాథాలజీ, ఎంటమాలజీ, అగ్రికల్చరల్ ఎకనామిక్స్, ఎక్స్టెన్షన్ ఎడ్యుకేషన్, జెనెటిక్స్, ప్లాంట్ ట్రీడింగ్, సాయల్ సైన్స్, ఫుడ్ టెక్నాలజీ, యూనివర్స్ హెల్థ్ డెవలప్ మెంట్ సబ్జెక్టులు. వీటి తోపాటు హ్యూమానిటీస్, అగ్రికల్చరల్ ఇంజనీరింగ్ వంటి ప్రాథమిక సబ్జెక్టుల బోధన కూడా తప్పనిసరి. కోర్సులో చేరిన విద్యార్థి... విత్తనోత్పత్తి, కొత్త పద్ధతుల అభివృద్ధి, చీదపీడల గుర్తింపు, నివారణ మార్గాలు కనుగొనడం, అగ్రికల్చరల్

మార్కెటింగ్, విత్తనాభివృద్ధి వంటి అంశాల్లో పూర్తిస్థాయి నైపుణ్యం సాధించేలా బోధన జరుగుతుంది. నాలుగేళ్ల పాటు 8 సెమిస్టర్ విధానంలో సాగే ఈ కోర్సులో... మొదటి సెమిస్టర్ మినహా యిస్తే... మిగతాదాంతా ప్రాక్టికల్ ఓరియంటెడ్.

అందువల్ల విద్యార్థులు ఆ కోర్సులో క్షేత్రస్థాయి పరిశీలనలకు అధిక ప్రాధాన్యం ఇవ్వాలి. ఏజ్ బీఎస్సీ ఉత్తీర్ణులకు ఇటు ప్రభుత్వ.. అటు ప్రైవేట్ రంగాల్లో పలు అవకాశాలు లభిస్తాయి. ఇటీవల ఇండియన్ ఫార్మేషన్ సర్వీస్ పరీక్షల్లో ఈ విద్యార్థులదే హవా. ప్రైవేట్ రంగంలోనూ ఉద్యోగాలు పెరుగుతున్నాయి. ర్యాబీస్, మోన్ శాంబో,

ఐటీసీ, ఆంధ్రా బ్యాంక్, ఓవీసీ, బ్యాంక్ ఆఫ్ బరోడా వంటి సంస్థలు కూడా ఏజ్ బీఎస్సీ విద్యార్థులను రిక్రూట్ చేసుకుంటున్నాయి. కేవలం బ్యాంక్ లో డిగ్రీకి పరిమితంగా కాకుండా... పీజీ కూడా చదివితే అవకాశాలు మరింత విస్తృతమవుతాయి. క్రాఫ్ ప్రొడక్షన్, ఎంటమాలజీ, ప్లాంటి పాథాలజీ, అగ్రికల్చరల్ ఎకనామిక్స్ తదితర విభాగాల్లో పీజీ చేసిన వారికి మంచి డిమాండ్ ఉంది. స్వయం ఉపాధి దిశగా అడుగులు వేయాలనుకుంటే... ఎంబీఏ (అగ్రికల్చరల్ మేనేజ్మెంట్) చదవాలి. దానివల్ల సొంతంగా యూనిట్లు ప్రారంభించే నైపుణ్యం వస్తుంది.

సైంటిస్ట్ స్పీక్స్

అవార్డు రావడంపై:

అవార్డు సాధించడానికి చాలా కష్టపడ్డా. అత్యంత క్లిష్టమైన పోటీలో విజేతగా నిలవడం నాలాంటి గ్రామీణ నేపథ్యం నుంచి వచ్చిన సైంటిస్టులకు చాలా అవసరం. అవార్డుకు ఎంపికవడం భవిష్యత్తులో మరింత అంకితభావంతో పని చేయడానికి ఉపయోగపడుతుంది.

బీఎస్సీ చదివేటప్పుడే:

సైన్స్ అంటే చాలా ఆసక్తి. ఏదైనా విషయాన్ని శోధించి, సాధిస్తే అందులో కలిగే ఆనందం ఎందులోనూ లభించదు. బీఎస్సీ చదువుతున్నప్పుడు సైన్స్ పాఠాలు వినే సైంటిస్ట్ కావాలని దృఢంగా నిర్ణయించుకున్నా. స్నేహితులంతా ఐఐఐటీలో చేరుతున్నా...నేనుమాత్రం సైంటిస్టుగానే స్థిరపడాలనుకున్నా.

వారణాసి నుంచి ఇపాన్... ఐఐసీటీ:

మా స్వస్థలం వారణాసి. ప్రాథమిక విద్య అంతా బినారీస్ లో జరిగింది. ఎంఎస్సీలో ఆర్గానిక్ కెమిస్ట్రీ, ఆలంబాద్ పర్సంటిల్ పీహెచ్డీ పూర్తి చేశాను. ఏడాదిపాటు హైదరాబాద్ లోని ఐఐసీటీ రీసెర్చ్ అసోసియేట్ గాను, పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేట్ లోని ఐపాన్ లోని ఇన్ సజోయా యూనివర్సిటీ ఆఫ్ టెక్నాలజీ; పోస్టాకా యూనివర్సిటీ, ఇపాన్ లో అసిస్టెంట్ ప్రొఫెసర్ గా, 2010-11లో ఆక్స్ ఫర్డ్ నేషనల్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ మెటీరియల్ సైన్స్ లో రీసెర్చ్ గా పనిచేశా. 2011లో ఐఐసీటీలో సైంటిస్ట్ గా ఉద్యోగం వచ్చింది.

పేదలకు చొకెన్ విద్యుత్తు:

ఆర్గానిక్ కెమిస్ట్రీలో డై సెన్సిటివ్ సోలార్ సెల్స్ కు అవసరమైన పరికరాల తయారీ, పలుకనైన ఆర్గానిక్ సోలార్ సెల్స్ రూపకల్పనపై పరిశోధన చేస్తున్నా. నేను పనిచేస్తున్న సోలార్ సెల్ ప్రాజెక్టు ప్రస్తుతం మార్కెట్లో సిలికాన్ సోలార్ సెల్ రూపంలో అందుబాటులో ఉంది. ఇది చాలా ఖరీదైనది. హైగా భారత్ లో సిలికాన్ లభించడం చాలా కష్టం. ఇప్పుడు నా పరిశోధన ద్వారా సిలికాన్ అవసరం లేనివి

సైన్స్ తో అద్భుతాలు సృష్టించాచ్చు

దంగా ప్రయోగం చేస్తున్నా. ఇది విజయవంతమైతే... ప్రత్యేక సోలార్ సెల్ ప్యానెల్ టెక్నాలజీతో ప్రతి ఒక్కరికీ అతి చౌకగా విద్యుత్తు వెలుగులు పంచవచ్చు.

ఇపాన్, వైనాలో అంకితభావమెక్కువ:

నేను ఇపాన్ లో ప్రొఫెసర్ గా, రీసెర్చ్ గా ఐదేళ్లున్నా. ఆక్స్ ఫర్డ్ సైంటిస్టులు చాలా అంకితభావంతో పనిచేస్తారు. ఏదైనా ఒకే ఒక్క లక్ష్యాన్ని, ప్రాజెక్టును ఎంచుకుని... ఎన్ని సమస్యలున్నా దాన్ని పూర్తిచేసి అనుకున్న ఫలితం సాధి

మూలం... కెమిస్ట్రీ, సైన్స్ విద్యార్థులకు ప్రస్తుతం పార్కా రంగం అపార అవకాశాలు కల్పిస్తోంది.

రసాయనశాస్త్రం చదివిన వాళ్లకు రీసెర్చ్ సెంటర్లు, పార్కారంగం, మెటల్లర్జీలో పరిశ్రమల్లో కెమికల్ ఎనలిస్ట్, టెక్నికల్ రైటర్స్ గా ఉద్యోగాలు లభిస్తాయి. సోలార్ విద్యుత్తు తయారీలో కీలకమైన డైమాల్లిక్టర్ల విభాగంలో అవకాశాలు పుష్కలం. ఈ రంగంలోకి వచ్చేవారికి సహనం తప్పనిసరి.

నాలాంటి గ్రామీణ నేపథ్యం నుంచి వచ్చిన శాస్త్రవేత్తకు యంగ్ సైంటిస్ట్ అవార్డు లభించడం.. పెద్దగిఫ్ట్. నా పరిశోధనలు విజయవంతమైతే.. దేశంలో అతి చౌకగా విద్యుత్తు వెలుగులు నింపవచ్చు. పరిశ్రమల అవసరాలకు అనుగుణంగా సిలబనీలో మార్పులు తెస్తే ఉద్యోగాలకు కొదవుండదు. పరిశోధన రంగంలో విద్యార్థులను ప్రోత్సహించడానికి ఇచ్చే అవార్డులు ఇంకా పెంచాలి అంటున్నాను హైదరాబాద్-ఐఐసీటీ శాస్త్రవేత్త డాక్టర్ సూర్యప్రకాశ్ సింగ్. ప్రతిష్టాత్మక ఎన్ఐఎస్ఐ-యంగ్ సైంటిస్ట్ ప్లాటినం జూబ్లీ అవార్డు(2012)కు ఎంపికైన సందర్భంగా సూర్యప్రకాశ్ తో ప్రత్యేక ఇంటర్వ్యూ..

పిల్లల్లో సైన్స్ పై ఆసక్తి పెంచాలి:

మిగిలిన రంగాలు, ఉద్యోగాల్లో ఆసక్తి లేకపోయినా కొంత కాలమైనా పనిచేయవచ్చు. సైన్స్ లో ఆలాశాదు. ఇష్టంలేకుండా ఇటువైపు వస్తే సమయం, వయసు రెండూ వృథా అవుతాయి. పరిశోధనలపట్ల విద్యార్థుల్లో ఆసక్తి పెరగాలంటే.. చిన్నప్పటినుంచే వారికి సైన్స్ ప్రాధాన్యత తెలిసేలా చేయాలి. అప్పుడే వాళ్లంతటా సైన్స్ కు కేరీగా ఎంచుకుంటారు. ప్రతి కాలేజీలో సైన్స్ గొప్పతనంపై సెమినార్లు, సమావేశాలు నిర్వహించాలి. వడో తరగతి స్థాయి నుంచే ఉపాధ్యాయులు సైన్స్ విలువపై విద్యార్థుల్లో ఆసక్తి

పెంచి పరిశోధనల అవసరాన్ని తెలియజేస్తాల్సి.

ఆసక్తి పెట్టుకోండి:

పరిశోధన రంగంలో ఆసక్తి ఉంటేనే రాణించగలం. ఒకరకంగా పరిశోధనకు ముందున్న పెట్టుబడి ఆసక్తి. పరిశోధన ఫలితాలు వెంటనే రావు. అందుకే సహనంతో ఉన్నవాళ్లే ఇందులోకి రావాలి. పరిశోధన రంగంలోకి అడుగుపెట్టిన ఏడాది, రెండేళ్లలో చాలా మంది ఫలితాలను ఆశిస్తారు. ఆలా చేయడంతో చాలామంది తమను తాము శాస్త్రవేత్తలుగా నిరూపించుకోలేకపోతున్నారు.

తీర్చిదిద్దాలి:

కాలేజీల నుంచి చదువుకుని వచ్చే విద్యార్థులకంటే... చదువుచెప్పే కాలేజీలు చాలా ఎక్కువగా ఉన్నాయి. ఒకరకంగా చెప్పాలంటే... విద్యార్థులు, కాలేజీల మధ్య నిష్పత్తిలో చాలా తేడా ఉంది. ఉద్యోగాలు రావడంలేదని చెప్పడమంటే సరైన విద్య అందలేదనే ఆధారం. పరిశ్రమలకు ఎలాంటి విద్యార్థులు అవసరమో తెలుసుకోవడం, వారిని ఆలా తీర్చిదిద్దడం ఉపాధ్యాయుల బాధ్యత.

పనిచేస్తే ఫలితమొస్తుంది:

నాణ్యత పెరగాలంటే ముందు సైన్స్ రంగం అవసరాలు, పరిశ్రమల అవసరాలు రెండూ తెలుసుకోవాలి. విద్యార్థుల ప్రాక్టికల్ నాలిడ్స్ పెంచాలి. ఉపాధ్యాయులు నాలిడ్స్ అవడేట్ చేసుకోవాలి.

ప్రాథమికస్థాయి నుంచే సిలబస్ లో మార్పులు తెస్తే ఇప్పుడున్న అధ్యాపకులు, రీసెర్చ్ కొరత ఏదీ ఉండదు. సైన్స్ పై ఆసక్తి పెంచడానికి ఇప్పుడిస్తున్న ప్రోత్సాహాలను పెంచాలి. సైంటిస్టులు విజయం సాధించడానికి దగ్గర దాల్చు లేవ.

సైన్స్ రంగమే కాదు... ఏదైనా సరే పనిలో నిజాయితీగా వ్యవహరిస్తే ఎక్కడైనా విజయం సాధించవచ్చు.

నా పరిశోధనలు విశ్వవ్యాప్తంగా మానవాళికి ఉపయోగపడేలా చేయడమే నా జీవిత లక్ష్యం.

భవిత

స్వర్ణయా వర్ధతే విద్య

యూజీసీ తీసుకున్న
తాజా నిర్ణయాలు,
చేపడుతున్న సంస్కరణలపై
కమిషన్ సభ్యులు
డాక్టర్ డి.ఎన్. రెడ్డితో
ప్రత్యేక ఇంటర్వ్యూ..

3

f Sakshi Bhavita TV Program on Facebook facebook.com/sakshibhavita

ఫీజు రీయింబర్స్ మెంట్..

ఆర్థిక ఇబ్బందులు కారణంగా రాష్ట్రంలో ఏ ఒక్క విద్యార్థి చదువు ఆగిపోకూడదనే ఉన్నతాశయంతో దివంగత మహానేత డాక్టర్ వై.ఎస్. రాజశేఖర రెడ్డి ప్రవేశపెట్టిన పథకమే ఫీజు రీయింబర్స్ మెంట్. ఎస్సీ, ఎస్టీ, బీసీ, మైనారిటీ, వికలాంగులు, ఈబీసీలు.. ఇలా ప్రతి విద్యార్థికి ఈ పథకాన్ని వర్తింపజేశారు. దాంతో లక్షల మంది మెడిసిన్, ఇంజనీరింగ్, ఫార్మసీ, అగ్రికల్చర్, ఎంబీబీ, ఎంసీఏ వంటి ప్రాఫెషనల్ కోర్సులు మొదలు బీటెక్, బీకాం, బీఎస్సీ వంటి సంప్రదాయ డిగ్రీ కోర్సుల్లో చేరి లబ్ధి పొందారు. మహానేత ఆశయంతో రూపొందిన ఫీజు రీయింబర్స్ మెంట్ పథకం ఇప్పుడు గందరగోళంలో పడింది. ఇంజనీరింగ్ కౌన్సిలింగ్ కు నోటిఫికేషన్ వెలువడిన నేపథ్యంలో ఫీజు రీయింబర్స్ మెంట్ కు తాజా ప్రతిపాదనలు, అర్హతలు, అందుకోవాలంటే తీసుకోవాల్సిన జాగ్రత్తలపై సమగ్ర కథనం.. !!

పీహెచ్డీ

దేశ ప్రగతికి ప్రధాన సాధనాలు పరిశోధనలే. అరటిపండు జన్మ్య విధానం నుంచి అంతరిక్ష శాస్త్రం వరకు అన్నిటా సరికొత్త ఆవిష్కరణలకు మూలం పరిశోధనలే. దీనికి మార్గం పీహెచ్డీ. చాలామందికి పీహెచ్డీ చేయాలని ఆకాంక్ష ఉన్నా.. సరైన అవగాహన లేక అవకాశాలను చేజార్చుకుంటున్నారు. ఈ క్రమంలో పీహెచ్డీలో ప్రవేశం, అర్హతలు, ఫెలోషిప్లు, ముఖ్యమైన సంస్థల వివరాలు..

సివిల్స్ మెయిన్స్ పబ్లిక్
అడ్మినిస్ట్రేషన్ పేపర్-2

2

కాంపిటిటివ్ గ్రెడెన్స్:

పాలిటెక్నిక్ లెక్చరర్స్ రిక్రూట్మెంట్
నోటిఫికేషన్...

5

గ్రూప్-1 మెయిన్స్ పేపర్-3
మోడల్ కొశ్చన్ పేపర్...

8

గ్రూప్-1 మెయిన్స్ పేపర్-4
మోడల్ కొశ్చన్ పేపర్..

9

ఫిజికల్ ఎడ్యుకేషన్

ఫిజికల్ ఎడ్యుకేషన్.. అకెడమిక్ అంశాలతోపాటు ఎక్స్ట్రా కలిక్యులర్ యాక్టివిటీస్ లో పాల్గొనుచునే దిశగా విద్యార్థులను నడిపించే తొలి సాధనం. ప్రతి పాఠశాలలో కచ్చితంగా ఒక పీరియడ్ ఫిజికల్ ఎడ్యుకేషన్ కు కేటాయించాలని ప్రభుత్వం కూడా ఆదేశించింది. దీంతో ఫిజికల్ ఎడ్యుకేషన్ ఇన్ స్పెక్టర్లకు అవకాశాలు మెరుగవుతున్నాయి.

4

ప్రతి ఆదివారం ఉదయం 9-30 నుంచి 10 గంటల వరకు.. మీ సాక్షి టీవీలో

మీరు ఉద్యోగావకాశాల కోసం ఎదురు చూస్తున్నారా? ఏపీపీఎస్సీ గ్రూప్స్, సివిల్స్, బ్యాంక్స్ వంటి పోటీ పరీక్షలకు సిద్ధమవుతున్నారా? అయితే సాక్షి భవిత టీవీ ప్రోగ్రాం చూడండి

వివిధ రంగాల్లో ఉపాధి.. కెరీర్ ఎంపికలో మెలకువలు.. తాజా ఉద్యోగాల సమాచారం..
అడ్మిషన్ వివరాలు.. విద్యా సమాచారం.. స్కాలర్ షిప్స్ వివరాలు... ఇంకా మరెన్నో...

భవిత

పీహెచ్‌డీ ఎట్ పాషన్.. హార్డ్‌వర్క్.. డెడికేషన్!!

పీహెచ్డీకి పురోపామ్... డాక్టర్ ఆఫ్ ఫిలాసఫీ, ఇక్కడ ఫిలాసఫీ అనేది చాలా విస్తృత పదం.. ఫిలాసఫీ సభ్యులతో పీహెచ్డీకి ఎలాంటి సంబంధం లేదు. అనేక దేశాల్లో యూనివర్సిటీలు అందించే అత్యున్నత డిగ్రీ పీహెచ్డీ. పీహెచ్డీ చేయాలనుకునే వ్యక్తి 'రిజిస్టర్ అలోచన'తో వినుతాత్మ అంశాన్ని చేపట్టి రోతుగా అధ్యయనం చేయాలి ఉంటుంది. సంబంధిత సభ్యులతో అప్పటికే పరిపూర్ణ నైపుణ్యం సాధించిన ప్రొఫెసర్/రీడ్ పర్యవేక్షణలో పరిశోధన కొనసాగించాలి. పీహెచ్డీ గురించి సాధారణంగా ఉన్న అభిప్రాయం- "కుటుంబాన్ని, నిద్రావశాలను, ఇతర ఆనందాలన్నింటినీ త్యాగం చేసి, ధ్యాన నిమగ్నులైన వారిని గతంలో సన్యాసులు అనేవారు. ఇప్పుడు పీహెచ్డీ స్టూడెంట్స్ అంటున్నారు". ఇష్టమైన అంశాన్ని ఎంచుకొని సరైన ప్రణాళికతో ముందుకెళ్లె. ఇతర కోర్సుల్లో పీహెచ్డీని పూర్తిచేయొచ్చు. ఉద్యోగాలు చేస్తూ పీహెచ్డీలో రాణించినవారెందరో.

- తన కీర్త్యులైన రంగంలో విస్తృత పరిశోధనలు చేసి మానవాళికి మేలుచేసే ఏదైనా కొత్త అంశాన్ని కనుక్కోవచ్చు.
- ఎవరూ న్యూజింపని టాపిక్స్ ఎంచుకొని లోతుగా సోదించడం ద్వారా సదరు సబ్జెక్టులో మానవ విజ్ఞానాన్ని

పీహెచ్డీలో ప్రవేశానికి వీలుకల్పించే సీఎస్ఎఆర్-నెట్, గేట్తోపాటు ఐఐఎంలు ఆఫర్ చేసే ఫెలో ప్రోగ్రామ్ ఇన్ మేనేజ్మెంట్ (పీహెచ్డీతో సమానం..)లో అడ్మిషన్కు ప్రామాణికమైన క్యాట్ నోటిఫికేషన్లు వెలువడ్డాయి. ఇంజనీరింగ్, మేనేజ్మెంట్, ఇతర వృత్తి విద్యా కాలేజీల్లో ప్రాఫెసర్ల కొరత తీవ్రంగా ఉందని స్వయంగా కేంద్ర ప్రభుత్వమే ప్రకటించింది. కాబట్టి పీహెచ్డీ పూర్తిచేసినవారికి భవిష్యత్లో అవకాశాలు అపారం. అటు అకాడెమిక్ రంగంలో అత్యున్నత స్థాయికి చేరుకోవడానికి.. ఇటు రీసెర్చ్లోనూ ఉత్తమంగా రాణించడానికి ఏకైక మార్గమైన పీహెచ్డీపై పుష్కల కథనం...

- మరింతగా పెంపొందించవచ్చు.
- పీహెచ్డీ పూర్తిచేస్తే... అకడమిక్ రంగంలో జాతీయం/ అంతర్జాతీయంగా అత్యున్నత స్థాయికి చేరుకోవచ్చు.
- పీహెచ్డీ ద్వారా కేరీర్ వరంగా ఆర్ అండ్ డీ విభాగాల్లో అకస్పటియ వేతనాలతో జాబ్స్ లభిస్తాయి.
- పీహెచ్డీ పూర్తైతే పేరు ముందు డాక్టర్ అని పెట్టుకోవచ్చు. అరుదైన గౌరవం, గుర్తింపు అందుకోవచ్చు.

- పీహెచ్డీకి కనీస అర్హత... సంబంధిత సబ్జెక్టులో రెహతం మార్కులతో పాస్టు గ్రాడ్యుయేషన్(పీజీ)
- పీజీతోపాటు యూజీసీ-నెట్ స్కోర్ కూడా తప్పనిసరి.
- కొన్ని యూనివర్సిటీలు సొంతంగా పీహెచ్డీ ప్రవేశ పరీక్షను నిర్వహిస్తున్నాయి. కొన్ని వర్సిటీలు గ్రాడ్యుయేట్ అప్లిట్యూడ్ టెస్ట్(గేట్), జూనియర్ రీసెర్చ్ ఫెలోషిప్ను కోరుతున్నాయి.
- ఐఐఐఐఎల్లో పీహెచ్డీతో సమానమైన ఫెలో ప్రోగ్రామ్ ఐన్ మేనేజ్మెంట్ కోసం క్యాట్/గేట్/జీఆర్ఈ/జీఆర్ఎఫ్(యూజీసీ/సీఎస్ఐఐఆర్)/సైట్ స్కోర్ ప్రామాణికం.
- కొన్ని వర్సిటీలు 60 శాతం మార్కులతో నాలుగేళ్ల ఇంజనీరింగ్తోపాటు వర్సెక్యూపీరియెన్స్ అడుగుతున్నాయి.
- ఇంజనీరింగ్ సైన్స్లో పీహెచ్డీని ప్రోత్సహించేందుకు యూజీసీ ఈ ఏడాది నుంచి సీఎస్ఐఆర్-నెట్ సబ్జెక్టుల్లో ఇంజనీరింగ్ సైన్స్ను చేర్చింది.
- పీహెచ్డీకి ఎలాంటి వయోపరిమితి లేదు.
- ఐఐఐఐటీ బెంగళూరు వంటి ఐన్స్టిట్యూట్లు ఇంటిగ్రేటెడ్ పీహెచ్డీని ఆఫర్ చేస్తున్నాయి.
- పీహెచ్డీలో ఫుల్ టైమ్, పార్ట్ టైమ్ కూడా ఉంది.

- ఫుల్ టైమ్ పీహెచ్డీ 3 ఏళ్ల నుంచి 6 ఏళ్లలో పూర్తిచేయాలి.
- పార్ట్ టైమ్ పీహెచ్డీ 4 ఏళ్ల నుంచి 7 ఏళ్లలో పూర్తిచేయాలి.

- పీహెచ్డీ పూర్తిచేయడం అనుకున్నంత కష్టమూ కాదు.. సులభమూ కాదు. పూర్తి అత్యవశ్యాసంతో ఎంచుకున్న టాపిక్పై నిజమైన ఆసక్తితో పనిచేస్తే నిర్భీత సమయం లోపు దాక్షరణ్ణి పొందొచ్చు.
- పీహెచ్డీ కంప్లీట్ చేసేందుకు.. ఎక్కువ సమయం కేటాయించడంతోపాటు పూర్తి ఆంకితభావంతో పనిచేయాలి
- విస్తృతస్థాయిలో పరిశోధన సాగించడానికిది సరైన సమయమేనా! అనేది ముందుగా ఆలోచించుకోవాలి.
- నాలుగేళ్లపాటు పరిశోధనలు చేసేందుకు అవసరమైన పైనాన్నియల్ సపోర్ట్ ఏర్పాటు చేసుకోవాలి.
- ఎంచుకున్న టాపిక్ స్పష్టంగా ఉండాలి. ఉదా:"స్టడీ ఆన్ ఇండియన్ పైనాన్నియల్ సిస్టమ్" కంటే "ఇంపాక్ట్ ఆఫ్ ఎఫ్డీఐఎస్ ఇన్ ఇండియా" మరింత సూటిగా ఉంటుంది.
- చాలా పర్సనల్లు దరఖాస్తుకు ముందే గైడ్ను చూసుకోకే మంటాయి. కాబట్టి ముందే రిసెర్చ్ ఆకానికి సంబంధించి సరైన గైడ్ను ఎంచుకోవాలి.
- విద్యార్థి ఎంచుకున్న టాపిక్ పట్ల గైడ్కు ఆసక్తి లేకుంటే.. పరిశోధన చాలా కష్టమవుతుంది.
- రిసెర్చ్ చేయాలనుకుంటున్న ఆశంపై ఆర్థికల్నీ ప్రచురితమయ్యేటటు చూసుకుంటే మేలు.

కేంద్రాల్లో, యూనివర్సిటీల్లో ఠీసర్స్కు అవకాశం లభిస్తుంది. సీఎస్ఎల్ఆర్ నెట్- డిసెంబర్ 2012కు సోటిఫికేషన్ వెలువడింది. కెమికల్ సైన్సెస్; ఎడ్, అట్యూస్సియర్, ఓషన్ అండ్ ప్లానెట్రీ సైన్సెస్; లైఫ్ సైన్సెస్; మ్యూథుమెడికల్ సైన్సెస్; ఫిజికల్ సైన్సెస్, ఇంజనీరింగ్ సైన్సెస్లో డిగ్రీ నిర్వహిస్తారు. క్యాట్ 2012, గేట్ 2013కు సోటిఫికేషన్ విడుదలైంది. వాస్తవానికి ఐఐటీల్లో ఎంట్రిలో ప్రవేశానికి నిర్వహించే గేట్ స్కార్డర్సు ఐఐటీల్లో పీహెచ్డీకి; అలాగే ఐఐఎంలలో ఎంబీ ఏలో ప్రవేశానికి నిర్వహించే క్యాట్ స్కార్డర్నే ఐఐఎంలు పీహెచ్డీతో సమానమైన ఫెలో ప్రోగ్రామ్ ఇన్ మేనేజ్మెంట్కు పరిగణనలోకి తీసుకుంటున్నాయి. ఐఐఎంలు అందిస్తున్న ఫెలోప్రోగ్రామ్ ఇన్ మేనేజ్మెంట్కు ఎంపికైనవారికి వరు ఐఐఎంలు మొదటి రెండేళ్లు నెలకు రూ.21,500; మూడో సంవత్సరం రూ.22,700; థీసీస్ సబ్జిక్ట్ ఛీఫ్ క నెలకు రూ.24,500 ఇస్తారు. దాంతో పాటు కంటిన్యూయింగ్ అలవెన్స్ కింద సంవత్సరానికి రూ.25,000; ఇంటర్మీడియట్ కాన్పురెన్స్, కంప్యూటర్ కొనుక్రీవడానికి కూడా చెలిస్తారు.

పీహెచ్డీలోకి ప్రవేశం ప్రవేశ పరీక్షతో మొదలై... ఇంట

ఎప్పుడు: ఏడాదికి ఒకసారి...ఆన్‌లైన్‌లో... ఆఫ్‌లైన్‌లో...
 పరీక్ష: సంబంధిత నణ్ణెక్కుపై ఆణ్ణెక్కివే తరహాలో..
 ఆర్జిత: ఇంజనీరింగ్/టెక్నాలజీ/ఆర్కిటెక్చర్‌లో బ్యాచిలర్
 డిగ్రీ... సైన్స్/మ్యాథమెటిక్స్/ స్టాటిస్టిక్స్‌లో పీఠ..
 వెబ్‌సైట్: www.gate.iitb.ac.in/gate2013/
 ఫెలోషిప్: రెండేళ్ళ నెలకు 18,000 షేఆర్‌ఎఫ్; ఆ తర్వాత
 నెలకు 18,000 ఎస్‌ఆర్‌ఎఫ్; ఏడాదికి రూ.30,000 కంటిన్
 జెన్సీ ఫండ్ లభిస్తుంది.

ఎప్పుడు: ఏడాదికిసారి.. ఆర్డర్: కనీసం 55 శాతం మార్కులతో ఎంఎస్సీ(ట్రైప్లె సైన్లెస్)/ఎంఎ(సోషల్ సైన్లెస్)...
ఫెలోషిప్: మొదటి రెండేళ్లు నెలకు రూ.16,000 స్టైపెండ్, ఏడాది 20 వేల కంటిన్యెన్సెన్సీ ఫండ్, తర్వాత సీనియర్ రీసెర్చ్ ఫెలో హోదా కల్పించి నెలకు రూ.18,000 ఇవ్వదు.
వెబ్సైట్: www.icmr.nic.in/jrf.htm

పప సబ్బెకులో

- లైఫ్ సైన్స్
- ఇంజనీరింగ్ సైన్స్
- లాంగ్వేజ్స్
- మాజుడమెట్స్
- లా.. ఇలా అనేక నడుతున్న పీపీఎడ్స్ చేయొచ్చు.
- సోషల్ సైన్స్
- మేనేజ్మెంట్
- ఫార్మసీ
- ఫిజికల్ సైన్స్

పీహెచ్డీకి పేరున్న ఇన్‌సిట్యూట్‌లు

- ఇండియన్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ టెక్నాలజీ (ఐఐటిఎస్)
- ఇండియన్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ మేనేజ్మెంట్స్ (ఐఐఎంఐ)
- చెన్నై మ్యాథమెటికల్ ఇన్స్టిట్యూట్ (సీఎంఐ)
- ఇండియన్ స్టాటిస్టికల్ ఇన్స్టిట్యూట్, కోల్కతా
- హైదరాబాద్ సెంట్రల్ యూనివర్సిటీ (హెచ్సీయూ)
- ఇండియన్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ సైన్స్, బెంగళూరు
www.iisc.ernet.in
- ఐఐఎస్ఈఆర్-పుణే www.iiserpune.ac.in
- టాటా ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ ఫండమెంటల్ రీసెర్చ్ (టీఐఎఫ్ఆర్)
www.tifr.res.in
- జవహర్లాల్ నెహ్రూ యూనివర్సిటీ (జీఎన్యూ)
www.jnu.ac.in
- ఎన్ఐఐఆర్సీ (నేషనల్ ట్రైయన్ రీసెర్చ్ సెంటర్)
www.nbrc.ac.in
- ఎఐఐఐ (నేషనల్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ ఇమ్యూనాలజీ)
www.nii.res.in
- బీఏఆర్సీ-బార్క్ www.barc.ernet.in
- నేషనల్ సెంటర్ ఫర్ బయోలాజికల్ సైన్సెస్
www.ncbs.res.in
- ఏఐఐఎంఎస్ (ఆల్ ఇండియా ఇన్స్టిట్యూట్ ఫర్ మెడికల్ సైన్సెస్)
www.aiims.ac.in
- జేఎన్ఎస్ఐఎస్ఆర్ (జవహర్లాల్ నెహ్రూ సెంటర్ ఫర్ అడ్వాన్స్డ్ సైంటిఫిక్ రీసెర్చ్) www.jncasr.ac.in
- సీసీఎంబీ (సెంటర్ ఫర్ సెల్బ్యూలార్ అండ్ మాలిక్యులార్ బయాలజీ)
www.cmb.res.in
- సీడీఎఫ్డీ (సెంటర్ ఫర్ డీవలప్డ్ ఫింగర్ ప్రింటింగ్ అండ్ దయాగ్నస్టిక్స్)
www.cdfd.org.in
- ఐసీజీఈబీ (ఇంటర్నేషనల్ సెంటర్ ఫర్ జెనెటిక్ ఇంజనీరింగ్ అండ్ బయోటెక్నాలజీ)
www.icgeb.org
- ఐజీబిఐ (ఇన్స్టిట్యూట్ ఫర్ జీనోమిక్స్ అండ్ ఇంటిగ్రేటెడ్ బయాలజీ)
www.igib.res.in
- సీఎఫ్టీఆర్ఐ (సెంట్రల్ ఫుడ్ టెక్నాలజికల్ రీసెర్చ్ ఇన్స్టిట్యూట్)
www.cftri.com

- ఐదవట్టులు, ఐదవంతులు, సెంట్రల్, స్టేట్ యూనివర్సిటీలు, డిస్ట్రిక్ట్ యూనివర్సిటీలు, ఇగ్నో వంటి దూరవిద్యను అందించే యూనివర్సిటీలు, ఇతర ఇన్స్టిట్యూట్‌లు ప్రతి ఏడాది ఏప్రిల్ నోటిఫికేషన్‌లు విడుదల చేస్తాయి.
- ఆయా వర్సిటీలు, ఇన్స్టిట్యూట్‌ల నోటిఫికేషన్‌లలో పేర్కొన్న మేరకు విద్యార్హతలు, ప్రవేశ పరీక్షల స్కోర్‌లతో నిర్దేశిత నమయంతోపు దరఖాస్తు చేసుకోవాలి.
- కొన్ని యూనివర్సిటీలు సొంతంగా రాత పరీక్ష, గ్రూప్ డిస్కంప్సీ, ఇంటర్వ్యూలను కూడా నిర్వహిస్తున్నాయి.
- పలు వర్సిటీలు డిస్కంప్సీ విధానంలో ఏప్రిల్ నోటిఫికేషన్ అవర్ చేస్తున్నాయి. వాటిలో చేరేముందు వాటికి ఉన్న గుర్తింపు, పరిశోధనలకు అవసరమైన ప్రోత్సాహం సౌకర్యాలు ఉన్నాయా లేదా పరిశీలించుకోవాలి.

- ఎందుకున్న టాపిక్పై సమగ్ర సినాప్సిస్ రాసి, గైడ్తో పైనల్లోనే చేయించుకోవాలి.
- ఆయా యూనివర్సిటీలు, ఇన్స్టిట్యూట్ల నోటిఫికేషన్ ప్రకారం- దరఖాస్తును పూర్తి చేసి పంపించాలి. నవరూ పర్సినల్, డిపార్ట్మెంట్ హెడ్ టాపిక్కు అనుమతిస్తారు.
- దరఖాస్తు చేసిన యూనివర్సిటీ నీ నిబంధనలను బట్టి రాత పర్సన్ / ఇంటర్వ్యూ, లేదా రెండూ ఉంటాయి.
- వీటిలోనూ ప్రతిభ చూపితే ప్రవేశం కలిగిస్తారు.
- దాంతో పీహెచ్డీలో మీ రిజిస్ట్రేషన్ పూర్తవుతుంది.

జేఆర్ఎఫ్(జూనియర్ రీసర్చ్ ఫెలోషిప్) పొందిన వారు యూనివర్సిటీ గ్రాంటిస్ కమిషన్ నుంచి ఫెలోషిప్ అందుకుంటారు. కాకపోతే ఆఫ్ ఫైనాన్షియల్ అండ్ ఇండస్ట్రియల్ రీసర్చ్(సీఎస్ఐఆర్)-నేషనల్ ఎలిజిబిలిటీ టెస్ట్లో జేఆర్ఎఫ్ అరణ సాధించిన విద్యార్థులకు వివిధ సీఎస్ఐఆర్

రూప్యతో ముగుస్తుంది. ప్రవేశ పరీక్షలు అత్యంత కీలకం. వీటిలో ప్రతిభ ఆధారంగానే ఫెలోషిప్ లభిస్తుంది. వీటి ద్వారా పీహెచ్డీలో ప్రవేశానికి ఇంటర్మీడియట్ లెవెల్ అందుతుంది. ప్రవేశ పరీక్షలు రెండు విధాలుగా ఉంటాయి. ఒకటి.. గేట్, క్యాట్, సీఎస్ఎలతో నెట్, డీబీటీ పీఐఐటీ, ఐసీ ఎంఆర్-జేఆర్ఎఫ్ వంటి జాతీయ ప్రవేశ పరీక్షలు; రెండు ఆయా ఇన్స్టిట్యూట్లు, సొంతంగా నిర్వహించుకునేవి. ఫెలోషిప్లను అందించే ప్రవేశ పరీక్షలకు అర్హత, నోటిఫికేషన్, పరీక్ష తీరుతెన్నులు తెలుసుకుంటే.. పీహెచ్డీలో ప్రవేశానికి మార్గం సుగమమైనట్లే!

పవ్వుడు: ఏటా రెండు సార్లు; జూన్, డిసెంబర్‌లలో..
అర్హత: కెమికల్ సైన్సెస్; ఎర్త్, ఆటోస్పీయర్, ఓషన్ అండ్
ప్లానెటరీ సైన్సెస్; ట్రైబ్ సైన్సెస్; మ్యూథుమెటికల్ సైన్సెస్;
ఫిజికల్ సైన్సెస్‌లలో 55 శాతం మార్కులతో పీజీ, ఇంజనీ
రింగ్ సైన్సెస్‌లో గ్రాడ్యుయేట్స్.
పరీక్ష: ఆగ్టోబర్‌ వీధానంలో ఉంటుంది.
ఫెలోషిప్: మొదటి రెండేళ్లు నెలకు రూ.16,000+ హౌస్‌రీం
స్టెయిఫెండ్, ఏటా 20వేల కంటిన్జెన్సీ ఫండ్, తర్వాత సీని
యర్ రీసర్చ్ ఫెలో హోదా కల్పించి నెలకు రూ.18,000+
హౌస్‌రీం ఇస్తారు.
వెబ్‌సైట్: www.csirhrdg.res.in

విప్పుడు: సంవత్సరానికి ఒకసారి
నోటిఫికేషన్:జనవరి-ఫిబ్రవరిలో; వర్గ్ ఏప్రిల్లో
అర్హత: బయోడిక్, సంబంధిత సజ్జెట్లో పీఠ/ బీడిక్
ఫెలోషిప్: జేఆర్ఎఫ్ నెలకు రూ.16,000+హౌస్ఆర్ఎఫ్,
తర్వాత ఎస్ఆర్ఎఫ్ నెలకు రూ.18,000+హౌస్ఆర్ఎఫ్తో
పాటు రూ. 30,000 కంటిన్యూయింగ్ గ్రాంట్ ఉంటుంది.
వెబ్సైట్: <http://oasis.mkcl.org/bet/>.

Dr. D.N.Reddy on UGC Latest decisions

ఉన్నత విద్యకు.. మరిన్ని ప్రోత్సాహకాలు

యూనివర్సిటీ గ్రాంట్స్ కమిషన్ (యూజీసీ).. దేశంలో ఉన్నత విద్యను ప్రోత్సహించడానికి.. విద్యా సంస్థల పనితీరును పర్యవేక్షించి, లోపాలను సరిదిద్ది, సరైన మార్గంలో నడిపించి.. దేశంలో విద్యార్థులకు రూపకల్పన చేయాలనే సమున్నత ఉద్దేశంతో కేంద్ర ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేసిన సమున్నత సంస్థ! ఈ క్రమంలో ఎన్నో ప్రతిష్టాత్మక ఇన్స్టిట్యూట్లకు రూపకల్పన చేసి ఎందరో శాస్త్రవేత్తలను అందించింది యూజీసీ.. తాజాగా తన పనితీరుకు మరింత మెరుగులు దిద్దుతోంది. ఈ క్రమంలో విద్యారంగంలో సంస్కరణల దిశగా శరవేగంగా కదులుతూ అందుకు అనుగుణంగా తీసుకుంటున్న నిర్ణయాలపై యూజీసీ సభ్యులు డాక్టర్ డి.ఎన్.రెడ్డితో ప్రత్యేక ఇంటర్వ్యూ..

యూనివర్సిటీల వివరాలు

సైట్ యూనివర్సిటీలు	294
సెంట్రల్ యూనివర్సిటీలు	44
ప్రైవేటు యూనివర్సిటీలు	134
దేశంలో మొత్తం డిప్లొ యూనివర్సిటీలు	130
డిగ్రీకాలేజీలు	33,000

విద్యా రంగం.. యూజీసీ తాజా గణాంకాలు

- దేశ జనాభాలో 12 నుంచి 22 ఏళ్ల వయోవర్గంలో ఏటా ఉన్నత విద్యలో చేరుతున్న వారి సంఖ్య 1.2 కోట్లు. (ఇది సరాసరి 17.2 శాతం).
- ఉన్నత విద్యకు వెళ్తున్న మహిళలు 15 శాతం.
- ఓబీసీలు 14 శాతం, ఎస్సీలు 11 శాతం, ఎస్టీలు 7 శాతం.
- రానున్న 12వ పంచవత్సర ప్రణాళికలో ఉన్నత విద్యలో చేరి వారి సంఖ్యను 30 శాతం వరకు పెంచాలని యూజీసీ లక్ష్యంగా నిర్దేశించుకుంది.
- దేశంలో వివిధ యూనివర్సిటీల్లో చదువుతున్న మొత్తం విద్యార్థులు 30 మిలియన్ల మంది.
- దూరవిద్యా విధానం ద్వారా ఉన్నత విద్యనభ్యసిస్తున్న విద్యార్థుల సంఖ్య 6 మిలియన్లు.
- దేశ బడ్జెట్లో ప్రాథమిక, సెకండరీ విద్యకు వెచ్చిస్తున్న నిధులు రూ.48 వేల కోట్లు.
- ఉన్నత విద్యకు దేశ బడ్జెట్లో వెచ్చిస్తున్న నిధులు రూ.18 వేల కోట్లు.
- దేశ బడ్జెట్లో మొత్తం విద్య కోసం వెచ్చిస్తున్న నిధుల శాతం 13%.

‘అవసరాలకు అనుగుణంగా ఉన్నత విద్యను ప్రోత్సహించడంలో భారతమావడం లేదు’.. యూజీసీ పనితీరు విషయంలో ప్రధానంగా వెల్లువెత్తుతున్న విమర్శ, దీనికి పరిష్కారంగా సరికొత్త విధానాలు, ఆలోచనలకు శ్రీకారం చుడుతోంది. అవి ముఖ్యంగా..

- యూనివర్సిటీలన్నిటినీ పనితీరుతో సంబంధం లేకుండా ఒకేగాటన కట్టి నిధులు కేటాయించే విధానానికి స్వస్తి పలకడం.
- విద్యార్థుల సంఖ్య, కోర్సుల నిర్వహణ, అధ్యాపక తీరు ప్రామాణికంగా చేసుకుని నిధులు కేటాయించే కొత్త విధానాన్ని ప్రవేశ పెట్టడం.
- నెట్ పరీక్షల్లో ప్రమాణాలు పెంచి, ప్రత్యేక ప్రశ్నల నిధికి రూపకల్పన చేయడం.
- పీహెచ్డీ ప్రవేశ పరీక్షల్లో ఉత్తీర్ణులకు కూడా ఫెలోషిప్లు మంజూరు చేయాలని సంకల్పించడం.

ఇలా.. ఉన్నత విద్య ఔత్సాహికుల సంఖ్యను, వర్సిటీల్లో నాణ్యత ప్రమాణాలు పెంచే దిశగా అనేక నిర్ణయాలు తీసుకుంది. వడకొండో ప్రణాళికలో నిర్దేశించిన.. అన్ని ‘జిల్లా కేంద్రాల్లో 384 మోడల్ డిగ్రీ కళాశాలలు ఏర్పాటు’ కార్యచరణలో 75 మాత్రమే పూర్తికాగా.. మిగతా వాటిని 2012లో పూర్తి చేయాలని లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది.

‘నెట్’లో సమూల సంస్కరణలు:

నేషనల్ ఎలిజిబిలిటీ టెస్ట్ (నెట్) పరీక్షలో సమూల సంస్కరణలకు యూజీసీ శ్రీకారం చుట్టింది. నెట్ పరీక్షలో ప్రస్తుత ప్రమాణాలను మరింత పెంచి.. పరీక్ష విధానాన్ని పటిష్టంగా తీర్చిదిద్దాలని భావిస్తోంది. ఇందుకోసం ఇకపై అన్ని నల్లెత్తులకు ప్రత్యేకంగా కొత్త బ్యాంక్ తయారు చేయాలని నిర్ణయించింది. ప్రస్తుతం యూజీసీ నెట్ పరీక్షకు నల్లెత్తుల వారిగా ప్రశ్నలు తయారు చేస్తున్న ప్రాఫెసర్లలో కొత్త వారికి బోటు కల్పించాలని నిర్ణయించింది. కొత్త ప్రాఫెసర్ల జాబితా ఇవ్వాలని బోర్డు సభ్యులందరికీ మార్గదర్శకాలు జారీ చేసింది. వీరంతా ఆగస్టు నెలలో నాటికి కొత్త బ్యాంకు తయారు చేసే ప్రాఫెసర్ల జాబితాను ఇవ్వనున్నారు. ఇది అమలైతే 28 నల్లెత్తుల్లో నిర్వహించే నెట్ పరీక్షకు ఒక్కో నల్లెత్తుకు 1000 ప్రశ్నలతో కొత్త బ్యాంకు సిద్ధం అవుతుంది.

పెరగనున్న ఫెలోషిప్లు:

యూజీసీ సరికొత్త చర్యల్లో మరో ప్రధానమైంది ఫెలోషిప్ల పరిధిని పెంచడం. ప్రస్తుతం ‘నెట్’ ఓపెన్ కేటగిరీ ఉత్తీర్ణులకు

లకు జూనియర్ రీసెర్చ్ ఫెలోషిప్ (జీఆర్ఎఫ్)కు మొదటి రెండేళ్లు నెలకు రూ. 16 వేలు, ఆ తర్వాత ఏడాది నెలకు రూ. 18 వేలు సీఆర్ఎఫ్ అందిస్తుంది. అదే విధంగా ఇంజనీరింగ్లో 50 మందికి.. పోస్ట్ డాక్టోరల్ విభాగంలో మహిళలకు 100 ఫెలోషిప్లు.. ఎస్సీ, ఎస్టీలకు 100, పీజీ స్కాలర్ షిప్స్ మరో 1,000 కొత్తగా అందించనుంది. బోధన రంగంలో ఉన్న బీదర్లకు ఇకపై 100 రీసెర్చ్ అవార్డులు, ఎమిరేట్స్ ఫెలోషిప్లు 200, రీసెర్చ్ ఫెలోషిప్లకు 100, ఇతరులకు 11 బోర్డుల ఇవ్వనున్నారు. మొత్తం మూడు వేలమందికి ఫెలోషిప్లు ఇవ్వాలని నిర్ణయించుకోగా యూజీసీ 2200, సీఎస్ఆర్ 800 కేటాయించనున్నాయి.

యూనివర్సిటీ పీహెచ్డీలకూ.. ఫెలోషిప్స్:

ప్రస్తుతం నెట్ ఆర్థిక సాధించిన విద్యార్థులకు మాత్రమే యూజీసీ జూనియర్ రీసెర్చ్ ఫెలోషిప్ (జీఆర్ఎఫ్) అందిస్తోంది. ఇకపై నెట్ పరీక్షలో ఆర్థిక సాధించకున్నా.. యూనివర్సిటీ స్టాయిలో నిర్వహించే పీహెచ్డీ ప్రవేశ పరీక్ష పాసిన వాళ్లకు, ఎంఫిల్ ఉత్తీర్ణులకు ఫెలోషిప్లు ఇవ్వనుంది.

- అంతేకాకుండా యూనివర్సిటీలు నిర్వహించే పీజీ ప్రవేశ పరీక్షల్లో మంచి ర్యాంకులు సాధించే 3,000 మంది విద్యార్థులకు యూజీసీ ప్రోత్సాహకాల పథకం ఈ ఏడాది నుంచి అమలు చేయాలని నిర్ణయించింది.

గెస్ట్ ఫ్యాకల్టీలకు.. బెస్ట్ హానరరీయం:

దేశవ్యాప్తంగా వివిధ యూనివర్సిటీల్లో అధ్యాపకులు, ఇతర ప్రాఫెసర్ల కొరత తీవ్రంగా ఉంది. దాంతో చాలాబోల్డు ప్రత్యేక అనుమతితో గెస్ట్ ఫ్యాకల్టీని నియమించుకుంటున్నారు. నెలకు, రోజుకు, గంటల ఆధారంగా రూ.5 వేల నుంచి రూ.25 వేల వరకు చెల్లిస్తున్నారు. ఇలా దేశవ్యాప్తంగా సుమారు 20 వేల మంది గెస్ట్ ఫ్యాకల్టీగా పనిచేస్తున్నట్లు అంచనా, వీరి బోధనలో మరింత నాణ్యత పెంచేలా వారిని ప్రోత్సహించేందుకు.. పనితీరు, బోధన ఆధారంగా మరో రూ.10 వేలు ఆదనంగా చెల్లించాలని యోచిస్తోంది. దీన్ని 12వ ప్రణాళికలో అమలు చేయనున్నారు.

నిధుల కేటాయింపులో సూతన విధానాలు:

దేశవ్యాప్తంగా అనేక యూనివర్సిటీలకు యూజీసీ ఏటా కేటాయిస్తున్న కోట్లాది రూపాయల నిధులు సకాలంలో ఖర్చుకాక తిరిగి వెనక్కు వచ్చేస్తున్నాయి. యూనివర్సిటీలకు నిధుల కేటాయింపులో స్పష్టమైన నిబంధనలు పాటించ

చకపోవడం.. కేవలం యూజీసీ నియమించిన ప్రత్యేక కమిటీ చేసే సిఫార్సుల ఆధారంగానే నిధులు విడుదల చేస్తుండడంపై ఎప్పటినుంచో విమర్శలు వెల్లువెత్తుతున్నాయి. ఈ విధానం కారణంగా బాగా పనిచేసే యూనివర్సిటీలకు నిధులు సరిపోవడం లేదని వర్సిటీల నుంచి వ్యతిరేకత వ్యక్తమవుతోంది. దాంతో ఇకపై కమిటీ సిఫార్సులకు అనుగుణంగా నిధులు మంజూరుచేసే విధానానికి యూజీసీ స్వస్తి పలకనుంది. దానికి బదులు.. ఆర్టెడిటేషన్, విద్యార్థుల సంఖ్య, నిర్వహణను కొద్దులు, పని చేస్తున్న ప్రాఫెసర్లు, విద్యార్థులకు ప్రవేశాలు కల్పిస్తున్న తీరు, మొత్తంమీద వర్సిటీ పనితీరు వంటి వలు ఆంశాల ఆధారంగా వర్సిటీలకు నిధులు కేటాయించే విధానాన్ని ఈ ఏడాది నుంచి అమలు చేయాలని యూజీసీ నిర్ణయించింది.

‘ఇన్స్టిట్యూట్’కు.. ‘ఇన్స్టిట్యూషన్’:

ప్రస్తుతమున్న యూనివర్సిటీల్లో వినూత్న, సృజనాత్మక కోర్సులు ప్రవేశపెట్టే వారికి.. ఇన్స్టిట్యూట్ యూనివర్సిటీలు స్థాపించడానికి ముందుకు వచ్చేవారికి.. ఇతర కొత్త వర్సిటీల ఏర్పాటుకు 12వ పంచవత్సర ప్రణాళికలో స్పెషల్ స్కీం పేరిట రానున్న ఆయిదేళ్లకు రూ.8 వేల కోట్లు కేటాయించింది. ఈ మొత్తంలో ఇన్స్టిట్యూట్ యూనివర్సిటీల ఏర్పాటుకు రూ. వంద కోట్లు నుంచి రూ. 300కోట్లు సృజనాత్మకత, ఉపాధి కల్పించే కోర్సులను ప్రోత్సహించడానికి రూ. 3 కోట్ల నుంచి రూ.25 కోట్లు, ఇన్స్టిట్యూట్ ప్రోగ్రామ్స్ నిర్వహణకు రూ. ఒక కోటి నుంచి 3కోట్లు బోర్డుల కేటాయించింది. ఈ కొత్త పథకం ఈ ఏడాది నుంచి అమలుకానుంది.

డిప్లొ వర్సిటీలకు పరీక్షరణ:

దేశవ్యాప్తంగా అనేక రాష్ట్రాల్లోని డిప్లొ యూనివర్సిటీల్లో ఎంబీబీఎస్ సీట్లు భర్తీలో అనుసరిస్తున్న విధానాలు నాగిరకంగా ఉండడంతోపాటు ప్రమాణాలను ఏ మాత్రం పాటించడంలేదనే వైనాన్ని యూజీసీ గుర్తించింది. దాంతో ప్రస్తుతమున్న విధానాన్ని సవరించి, డిప్లొవర్సిటీల్లో మెడికల్ సీట్లు భర్తీని మరింత పటిష్టం చేయడం కోసం టాండమ్ కమిటీని నియమించింది. ఈ కమిటీ తన నివేదికను ఇటీవల మానవ వనరుల ఆభివృద్ధి మంత్రిత్వ శాఖకు అందజేసింది. ఈ నివేదికలో ప్రస్తుత డిప్లొవర్సిటీలను పనితీరు ఆధారంగా ఏ, బీ, సీ, అనే మూడు కేటగిరీలుగా విభజించింది. ఇందులో సీ కేటగిరీలోకి 44 వర్సిటీలను చేరుస్తూ వీటి గుర్తింపును రద్దుచేయాలని నిర్ణయించింది. వీటిపై

కొన్ని వర్సిటీలు సుప్రీం కోర్టును ఆశ్రయించాయి. ఈ కేసు తీర్పు డిప్లొ వర్సిటీల్లో ప్రమాణాలపై యూజీసీ త్వరితగతిన నిర్ణయం తీసుకోనుంది.

ఒకేషనల్ ఎడ్యుకేషన్.. వెరీ ఇంఫార్మేటివ్:

విద్యార్థులను వృత్తి విద్య (ఒకేషనల్ ఎడ్యుకేషన్) వైపు ఆకర్షించుకునేందుకు ప్రత్యేక చర్యలకు శ్రీకారం చుడుతోంది. నేషనల్ ఒకేషనల్ ఎడ్యుకేషన్ క్వాలిఫికేషన్ ఫ్రేంవర్క్ పథకం కింద దేశంలోని ఒకేషనల్ డిగ్రీ కాలేజీల విద్యార్థులకు తక్షణం ఉద్యోగం సాధించే స్కిల్స్ నేర్పించడం.. ‘రెడి టు జాబ్’గా తీర్చిదిద్దడం కోసం ఈ ఏడాది నుంచి ప్రత్యేక పథకాన్ని అమలు చేయనుంది. ఈ మేరకు ఇకపై ఒక్కో కాలేజీకి ఏటా రూ.2 లక్షలు ఇవ్వనుంది.

ఈ-లెస్సన్స్:

యూనివర్సిటీల్లోని సోషల్ సైన్సెస్ పీజీ కోర్సుల్లో చదువుతున్న విద్యార్థులకు మరింత నాణ్యమైన బోధన అందించడం.. ప్రాఫెసర్ల కొరత ఉన్న వర్సిటీల్లో విద్యా ప్రమాణాలు పెంచే ఉద్దేశంతో యూజీసీ ఈ-లెస్సన్స్ తయారీ పథకం ప్రవేశ పెట్టాలని నిర్ణయించింది. దీని ప్రకారం- నిపుణులైన ప్రాఫెసర్లతో మొత్తం 75 నల్లెత్తుల్లో ఈ-లెస్సన్స్ తయారు చేసే సీడీల రూపంలో ఇచ్చే పథకానికి రూ.80 కోట్లు కేటాయించాలని నిర్ణయించింది.

స్కాలర్షిప్స్

నేషనల్ స్కాలర్షిప్ ఫర్ పర్సన్స్ విత్ డిజేబిలిటీస్

భారత ప్రభుత్వ సామాజిక న్యాయ, సాధికారత మంత్రిత్వ శాఖ వికలాంగ అభ్యర్థులకు స్కాలర్షిప్స్ అందించేందుకు ప్రకటన విడుదల చేసింది. వివరాలు.. కోర్సులు: పోస్ట్ మెట్రిక్/ పోస్ట్ సెకండరీ, టెక్నికల్, ప్రాఫెషనల్ కోర్సులు. పీజీ, పీహెచ్డీ.

అర్హత: అయా కోర్సులకు పేర్కొన్న నిర్దేశిత కనీస విద్యార్హ

తలతోపాటు 40 శాతం అంగవైకల్యం కలిగి వారు మాత్రమే అర్హులు.

- కుటుంబ నెల ఆదాయం రూ. 15 వేలకు మించకూడదు.
- మొత్తం స్కాలర్షిప్ల సంఖ్య: 500 వీటిలో 250 విద్యార్థినులకు.

స్కాలర్షిప్ మొత్తం:

- ఇంజనీరింగ్, మెడిసిన్, అగ్రికల్చర్, వెటర్నరీ, ఇటీ,

బయోటెక్నాలజీ, ఎడ్యుకేషన్ మేనేజ్మెంట్, ఆర్కిటెక్చర్, ఫిజియోథెరపీ, మ్యూజిక్ ఇతర వృత్తి విద్య కోర్సుల్లో పీహెచ్డీ, ఎంఫిల్, పీజీ విద్యార్థులకు: హాస్టల్ లర్నింగ్ నెలకు రూ. 1000; డి స్కాలర్షిప్ రూ. 700

- డిప్లొమా, సర్టిఫికేట్ స్థాయి ప్రాఫెషనల్ కోర్సులకు నెలకు: హాస్టల్ లర్నింగ్ రూ. 700; డి స్కాలర్షిప్ రూ.400
- స్కాలర్షిప్తోపాటు ఏడాదికి రూ. పది వేల సీలింగ్తో కోర్సు ఫీజు రీయంబర్స్మెంట్ సదుపాయం లభిస్తుంది.

దరఖాస్తు విధానం:

www.nhfdc.nic.in వెబ్సైట్ ద్వారా ఆన్లైన్లో దరఖాస్తు చేసుకోవాలి. పూర్తి చేసిన దరఖాస్తును ప్రింట్ తీసుకుని తాము చదువుతున్న కళాశాల ప్రెసిడెంట్ లేదా అధికారి అధికారి సంతకం చేయించాలి. వాటికి నిర్దేశిత డాక్యుమెంట్లను జత చేసి పంపించాలి.

దరఖాస్తు గడువు తేదీ: ఆగస్టు 31, 2012

వెబ్సైట్: www.socialjustice.nic.in లేదా www.nhfdc.nic.in

ఫిజికల్ ఎడ్యుకేషన్ దే పూచర్..

మన విద్యా విధానంలో.. క్రీడలు అంతర్భాగం అని చెప్పాల్సి ఉంది. చదువుతోపాటు క్రీడలు, సాంస్కృతిక కార్యక్రమాలు వంటి ఎక్స్ట్రా కరీక్యులర్ యాక్టివిటీస్ ఉన్నప్పుడే.. విద్యార్థి మానసికంగా.. శారీరకంగా పరిపూర్ణ వ్యక్తిగా ఎదిగే అవకాశం ఉంటుంది.. సృజనాత్మకత, నాయకత్వ లక్షణాలు.. విద్యార్థి దశ నుంచే పెంపొందించుకోవడానికి.. ఇవి ఎంతగానో దోహదం చేస్తాయి.. ఈ క్రమంలో విద్యార్థులకు క్రీడల పరంగా, శారీరకంగా కావల్సిన శిక్షణను ఇవ్వడానికి ప్రతి పాఠశాలలో పీఈటీ/పీడీ ఉంటారు. ఒరింపిక్స్ క్రీడల్లో మన క్రీడాకారులు ఆశించిన స్థాయిలో పతకాలు సాధించలేకపోయినా.. ప్రస్తుతం మన దేశంలో విద్యతో సమానంగా క్రీడలకు మరింత ప్రాధాన్యం ఇవ్వాలన్న నేపథ్యంలో.. ఫిజికల్ ఎడ్యుకేషన్ సంబంధించిన కోర్సులు, ఆఫర్ చేస్తున్న ఇన్స్టిట్యూట్లపై ఫోకస్..

మన రాష్ట్ర క్రీడాకారులు జాతీయ, అంతర్జాతీయ స్థాయిలో సాధిస్తున్న విజయాలు.. ఇటీవల రాష్ట్ర ప్రభుత్వం.. ప్రతి పాఠశాల కరీక్యులంలో క్రీడలకు తప్పనిసరిగా ఒక పీరియడ్ కేటాయింబాలని ఆదేశించడం.. ఫలితంగా ఫిజికల్ ఎడ్యుకేషన్ ప్రాముఖ్యం పెరిగింది. విద్యార్థి సర్వతోముఖాభివృద్ధికి దోహదం చేసే అంశాల్లో ఒకటైన.. ఫిజికల్ ఎడ్యుకేషన్ను పాఠశాల, కళాశాల స్థాయిలో నిర్వహించడానికి, క్రీడాకారుల ప్రతిభను ప్రోత్సహించే దశలోనే గుర్తించి.. వారిని మరింత మెరుగైన ఆటగాళ్లుగా తీర్చిదిద్దాలంటే.. ఫిజికల్ ఎడ్యుకేషన్ టీచర్ (పీఈటీ) / ఫిజికల్ డైరెక్టర్ తప్పనిసరి. ఫిజికల్ ఎడ్యుకేషన్ సంబంధించి పలు ఇన్స్టిట్యూట్లు వివిధ రకాల కోర్సులను ఆఫర్ చేస్తున్నాయి.

ఇన్ రూమ్ టు ప్రాక్టికల్:

ఫిజికల్ ఎడ్యుకేషన్ సంబంధించి అందుబాటులో ఉన్న కోర్సులను పరిశీలిస్తే.. థియరీ, ప్రాక్టికల్ సెషన్ రెండూ ఉంటాయి. మిగతా కోర్సుల మాదిరిగానే ఇందులో కూడా డిప్లోమా, బ్యాచిలర్, మాస్టర్, పీహెచ్డీ కోర్సులు ఉంటాయి. కొన్ని ఇన్స్టిట్యూట్లు, కోచింగ్ సెంటర్లు పలు స్పెషలైజేషన్

స్కోతో సర్టిఫికేట్ కోర్సులను కూడా ఆఫర్ చేస్తున్నాయి.

మన రాష్ట్రంలో:

మన రాష్ట్రంలో స్పోర్ట్స్ అండ్ ఫిజికల్ ఎడ్యుకేషన్ సంబంధించి డిప్లోమా స్థాయిలో డిపీఈడీ, బ్యాచిలర్ స్థాయిలో పీపీఈడీ, పీజీ స్థాయిలో ఎంపీఈడీ కోర్సులు అందుబాటులో ఉన్నాయి.

- యూజీడీపీఈడీ (అండర్ గ్రాడ్యుయేట్ డిప్లోమా ఇన్ ఫిజికల్ ఎడ్యుకేషన్): ఈ కోర్సుకు ఇంటర్మీడియట్/తత్సమానం పూర్తి చేసిన విద్యార్థులు అర్హులు. వయసు 16 ఏళ్లు నిండి ఉండాలి. రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా నిర్వహించే కామన్ ఎంట్రన్స్ టెస్ట్ ఆధారంగా ప్రవేశం కల్పిస్తారు. సంబంధిత నోటిఫికేషన్ మార్చి/ఏప్రిల్ లో వెలువడుతుంది.
- డిపీఈడీ (బ్యాచిలర్ ఆఫ్ ఫిజికల్ ఎడ్యుకేషన్): ఈ కోర్సుకు గుర్తింపు పొందిన యూనివర్సిటీ నుంచి డిగ్రీ పూర్తి చేసిన విద్యార్థులు అర్హులు. వయసు 19 ఏళ్లు నిండి ఉండాలి. రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా నిర్వహించే కామన్ ఎంట్రన్స్ టెస్ట్ ఆధారంగా ప్రవేశం కల్పిస్తారు. సంబంధిత నోటిఫికేషన్ మార్చి/ఏప్రిల్ లో వెలువడుతుంది.
- యూజీడీపీఈడీ/పీపీఈడీ కోర్సులలో ప్రెస్టిజ్ ఫుల్ ఆఫ్

ఫిజికల్ ఎడ్యుకేషన్, స్పోర్ట్స్ ఫిజియాలజీ, బయో మెకానిక్స్, స్పోర్ట్స్ సైకాలజీ, హిస్టరీ ఆఫ్ స్పోర్ట్స్, లెర్నింగ్ థియరీ, ఫిజికల్ ఫిట్నెస్, స్పోర్ట్స్ మేనేజ్మెంట్ తదితర సబ్జెక్టులను బోధిస్తారు. ప్రాక్టికల్ సెషన్లో గేమ్స్, ఫస్ట్ ఎయిడ్, యోగా తదితర అంశాలపై అవగాహన కల్పిస్తారు. మన రాష్ట్రంలో దాదాపు 10 నుంచి 20 కాలేజీలు ఈ కోర్సులను ఆఫర్ చేస్తున్నాయి.

- ఎంపీఈడీ (మాస్టర్ ఆఫ్ ఫిజికల్ ఎడ్యుకేషన్): డిపీఈడీ పూర్తి చేసిన అభ్యర్థులు దీనికి అర్హులు. రాష్ట్రంలోని అన్ని ప్రముఖ యూనివర్సిటీలు ఈ కోర్సును ఆఫర్ చేస్తున్నాయి. ఆయా వర్సిటీలు నిర్వహించే ఎంట్రన్స్ టెస్ట్ల ఆధారంగా ప్రవేశం ఉంటుంది. సంబంధిత నోటిఫికేషన్లు ఏప్రిల్/మేలో వెలువడుతాయి. ఈ కోర్సులో రీసెర్చ్ మెథడ్ ఇన్ ఫిజికల్ ఎడ్యుకేషన్, స్పోర్ట్స్ మేనేజ్మెంట్ అండ్ థియరీ మెథడ్స్, స్పోర్ట్స్ సైకాలజీ, కొన్ని లింగ్-గైడ్డ్స్, తదితర అంశాలు ఉంటాయి. నిర్దేశించిన జాబ్ థాలోంబి ఏదో ఒక క్రీడాకారిని ఎంచుకోవాలి.

ఎంపీఈడీ తర్వాత ఆసక్తిని బట్టి ఏదో ఒక విభాగంలో ఎంఫిల్, పీహెచ్డీ కోర్సులు చదివే అవకాశం ఉంది. అంతే కాకుండా పలు జాతీయ స్థాయి ఇన్స్టిట్యూట్లు/ యూనివర్సిటీలు.. స్పోర్ట్స్ కోచింగ్, ఫిట్నెస్ మేనేజ్మెంట్, స్పోర్ట్స్ మెడిసిన్ తదితర విభాగాల్లో సర్టిఫికేట్, డిప్లోమా, కోర్సులను ఆఫర్ చేస్తున్నాయి. ఈ కోర్సులను చేయడం ద్వారా కోచ్, ఫిజికల్ ట్రైనర్, స్పోర్ట్స్ ఆకాడెమీ డైరెక్టర్లుగా తెలిర్లో ఉన్నత స్థానానికి ఎదగడానికి అవకాశం ఉంటుంది.

తెలిర్.. అవకాశాలు:

ఫిజికల్ ఎడ్యుకేషన్ కోర్సులు పూర్తి చేసిన వారికి ప్రభుత్వ, ప్రైవేట్ రంగాలలో అవకాశాలకు కొదవలేదని చెప్పాల్సి ఉంది. ఉపాధ్యాయుల భర్తీ కోసం నిర్వహించే డిఎస్సీ పరీక్షకు ఈ కోర్సు పూర్తి చేసిన అభ్యర్థులు కూడా అర్హులే. ఇందులో విజయం సాధించడం ద్వారా ప్రభుత్వ పాఠశాలలో ఫిజికల్ ఎడ్యుకేషన్ టీచర్గా తెలిర్ ప్రారంభించవచ్చు. కాలేజీలు, యూనివర్సిటీలలో ఫిజికల్ డైరెక్టర్గా స్థిర పడవచ్చు. సంబంధిత కోర్సులను ఆఫర్ చేస్తున్న ఇన్స్టిట్యూట్లు/ కాలేజీ/యూనివర్సిటీల్లో ప్యాకల్గీగా కూడా పని చేయవచ్చు.

పెరుగుతున్న ప్రాధాన్యం

గతంలో పోల్చితే ప్రస్తుతం ఫిజికల్ ఎడ్యుకేషన్ కోర్సులు చేసే వారికి విద్య, ఉపాధి పరంగా అవకాశాలు పెరిగాయని చెప్పవచ్చు. డిఎస్సీ ద్వారా ప్రభుత్వ టీచర్లుగా తెలిర్ ప్రారంభించవచ్చు. టీచింగ్ ఎబిలీటీ, ఇంగ్లీష్ భాషలో సామర్థ్యం ఉంటే.. కార్పొరేట్ స్కూల్స్, కాలేజీలు, ఇంజనీరింగ్ కాలేజీల్లో పీఈటీ/పీడీగా పని చేసే అవకాశం ఉంటుంది. వేతనాలు కూడా ఆకర్షణీయంగా ఉంటాయి. నెలకు రూ.18 వేల నుంచి 25 వేల వరకు సంపాదించవచ్చు. ప్రస్తుత ప్రపంచంలో మారిన లైఫ్ స్టైల్ కారణంగా.. ఫిజికల్ ఫిట్నెస్ ప్రాధాన్యత పెరగడం.. డాక్టర్లు కూడా ఈ అంశాన్ని ప్రముఖంగా ప్రస్తావిస్తుండడంతో.. భవిష్యత్ అంతా ఫిజికల్ ఎడ్యుకేషన్ దేసని చెప్పవచ్చు. ఇతర రంగాలకు భిన్నమైంది ఫిజికల్ ఎడ్యుకేషన్. ఎందుకంటే ప్రాఫెషనల్ వర్క్లో భాగంగా.. సంబంధిత అంశాల్లో ఇజ్జనిషన్ ఉంటుంది. యాక్టివ్గా పాల్గొనడం ద్వారా మీ.. ఫిట్నెస్ను మెరుగుపరుచుకోవడమే కాకుండా.. విద్యార్థులకు లభి చేశారు తుంది. మరో ఇతర ప్రాఫెషనల్లోను ఈ అవకాశం ఉండదు. ఇంగ్లీష్ రాంగ్విట్, కమ్యూనికేషన్ స్కిల్స్, టీచింగ్ ఎబిలీటీ ఉంటే ఈ ప్రాఫెషనల్ రాజీంచవచ్చు. అదే విధంగా ఏదో ఒక స్పోర్ట్స్లో స్పెషలైజేషన్ ఉంటే కోచ్గా కూడా స్థిరపడవచ్చు. నేతాజీ సుభాష్ స్పోర్ట్స్ ఇన్స్టిట్యూట్, నాగార్జున యూనివర్సిటీ నిర్వహించే ఆరు వారాల సమ్మర్ క్యాంపులకు హాజరుకావడం కూడా తెలిర్ పరంగా ఉపకరిస్తుంది. ఎంపీఈడీ తర్వాత ఆసక్తిని బట్టి పీహెచ్డీ చేసే అవకాశం కూడా ఉంది.

పి. వెంకట రెడ్డి, ప్రెస్టిజ్ ఫుల్, యూనివర్సిటీ కాలేజ్ ఆఫ్ ఫిజికల్ ఎడ్యుకేషన్, ఉస్మానియా యూనివర్సిటీ.

పాఠశాల కరీక్యులంలో క్రీడల కోసం ప్రత్యేకంగా ఒక పీరియడ్ కేటాయింబాలనే ప్రభుత్వ ఆదేశం ఫలితంగా ప్రైవేట్ రంగంలో వీరికి అవకాశాలు పెరగడం తద్వారా.

ప్రభుత్వ, ప్రైవేట్ రంగాలలో నిర్వహించే వివిధ స్పోర్ట్స్ స్కూల్స్, హోల్ క్లబ్స్, స్పోర్ట్స్ ఆటారిటీ ఆఫ్ ఇండియా (సాయ), రాష్ట్ర క్రీడా సాధికారిత సంస్థలు, ఆకాడెమీలలో అడ్వైజరీగా, కోచ్లు, ఫిజికల్ ట్రైనర్గా అవకాశాలు ఉంటాయి. సొంతంగా స్పోర్ట్స్ స్కూలు, ఆకాడెమీలు, ఫిట్నెస్ సెంటర్లు, హోల్ క్లబ్లు స్థాపించుకోవడం ద్వారా స్వయం ఉపాధిని పొందవచ్చు.

స్పోర్ట్స్ మేనేజ్మెంట్

ఇటీవలి కాలంలో క్రీడా రంగం కూడా అవకాశాల వేదికగా మారుతోంది. ఇందులో తాజాగా చేరిన మరో విభాగం 'స్పోర్ట్స్ మేనేజ్మెంట్'. ముఖ్యంగా ఇటీవల కాలంలో వర్తమాన క్రీడాకారులు అంతర్జాతీయంగా సంచలనాలు సృష్టిస్తుండడంతో.. పాశ్చాత్య దేశాలకే పరిమితమైన 'స్పోర్ట్స్ మేనేజ్మెంట్' మన దేశంలోనూ బహుళ ప్రాచుర్యం సంతరించుకుంటూ ఉపాధి అవకాశాలకు సరికొత్త శ్రావణం అందించింది.

స్పోర్ట్స్ మేనేజ్మెంట్ అంటే:

వివిధ క్రీడలకు సంబంధించిన టోర్నమెంట్లను సక్రమంగా నిర్వహించడమే స్పోర్ట్స్ మేనేజ్మెంట్. ఒక స్పోర్ట్స్ ఈవెంట్ కు సంబంధించి పెద్దాల్లో రూపకల్పన మొదలు.. వర్తమాన

క్షణ, పోల్గొనే క్రీడాకారులు, అధికారులు, సంబంధిత వర్గాలకు తగిన సౌకర్యాలు కల్పించడం వరకు అన్నీ స్పోర్ట్స్ మేనేజ్మెంట్లో ముఖ్య విధులు. అంతేకాకుండా టోర్నీలకు తగిన ప్రదారం కల్పించడం, మార్కెటింగ్ వ్యవహారాలను పర్యవేక్షించే బాధ్యత కూడా వీరిదే.

అవకాశాలు:

వివిధ స్పోర్ట్స్ మేనేజ్మెంట్ సంస్థల్లో స్పోర్ట్స్ మేనేజర్గా అవకాశాలుంటాయి. ఆయా టోర్నమెంట్ల నిర్వహణ సమయంలో పీఆర్ఓగా కూడా వ్యవహరించవచ్చు. అంతేకాకుండా ప్రముఖ క్రీడాకారుల వ్యవహారాలను పర్యవేక్షించే వర్సనల్ మేనేజర్, ఏజెంట్స్, పీఆర్ఓలుగా అవకాశాలుంటాయి. టైగర్ స్పోర్ట్స్ మేనేజ్మెంట్ వంటి ప్రైవేట్ సంస్థలతోపాటు ప్రభుత్వ క్రీడా సంస్థల్లో కూడా వీరికి అవకాశాలుంటాయి. ప్రస్తుతం వివిధ క్లబ్బులు, హోటల్స్, రిసార్టులు, స్పోర్ట్స్ సెంటర్లు కూడా స్పోర్ట్స్ మేనేజర్లను నియమించుకుంటున్నాయి. విదేశాల్లోనూ అనేక అవకాశాలు ఉంటాయి. గ్లోబల్ స్పోర్ట్స్, వరల్డ్ టెల్, ఇంటర్నేషనల్ మేనేజ్మెంట్ గ్రూప్ వంటి అంతర్జాతీయ సంస్థలు స్పోర్ట్స్ మేనేజ్మెంట్లో డిప్లోమా ఉన్న వారిని రిక్రూట్ చేసుకుంటున్నాయి. ప్రపంచ ప్రఖ్యాత యూనివర్సిటీ ఆఫ్ వేల్స్, యూనివర్సిటీ ఆఫ్ బాల్ (లండన్) వంటి విద్యాసంస్థలు స్పోర్ట్స్ మేనేజ్మెంట్ చేసిన వారికి ప్యాకల్గీలుగా అవకాశం కల్పిస్తున్నాయి. దేశంలోని ప్రఖ్యాత మేనేజ్మెంట్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఇంఫో- అమ్మదాబాద్ వచ్చే విద్యా సంవత్సరం నుంచి స్పోర్ట్స్ మేనేజ్మెంట్ కోర్సును ప్రవేశ పెట్టనుంది. దీన్ని బట్టి ఈ కోర్సుకు ఎంత డిమాండ్ ఉందో అర్థం చేసుకోవచ్చు.

ఆఫర్ చేస్తున్న సంస్థలు-కోర్సులు:

- పీజీ డిప్లోమా ఇన్ స్పోర్ట్స్ మేనేజ్మెంట్
- అలగప్ప యూనివర్సిటీ - తమిళనాడు (డిసెంబర్ విధానంలో)
- వెబ్సైట్: www.alagappauniversity.ac.in
- ఇండియన్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ స్పోర్ట్స్ వెల్ఫేర్ అండ్ బిజినెస్ మేనేజ్మెంట్ - కోల్కతా
- వెబ్సైట్: www.iiswbm.edu
- లక్ష్మీబాయ్ నేషనల్ యూనివర్సిటీ ఆఫ్ ఫిజికల్ ఎడ్యుకేషన్- గ్యాలియర్.
- వెబ్సైట్: www.lniipe.gov.in
- ఎంబీఎ(స్పోర్ట్స్ మేనేజ్మెంట్): తమిళనాడు ఫిజికల్ ఎడ్యుకేషన్ అండ్ స్పోర్ట్స్ యూనివర్సిటీ-చెన్నై
- వెబ్సైట్: www.tnpsu.org

Polytechnic Lecturers Recruitment

869 పాలిటెక్నిక్ లెక్చరర్ పోస్టులు

జి. రమణ
వైస్ చైర్మన్, సాక్షి
విద్యా సంస్థలు, హైదరాబాద్

ఆంధ్రప్రదేశ్ పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ భారీ స్థాయిలో పాలిటెక్నిక్ లెక్చరర్స్ రిక్రూట్మెంట్ నోటిఫికేషన్ విడుదల చేసింది. గత పదేళ్లలో ఎన్నడూ లేనంతగా 869 ఖాళీల

భర్తీకి శ్రీకారం చుట్టింది. మొత్తం 20 సబ్ క్లులో లెక్చరర్స్ భర్తీ చేపట్టనుంది. దీంతో సహజంగా పోటీ అనివార్యం. ఈ నేపథ్యంలో ఈ పరీక్షలో రాణించేందుకు మెళకువలు..

భారీ సంఖ్యలో ఖాళీలు, యూజీసీ స్కేల్ వేతనాలు, ఇతర రంగాలతో పోల్చుకుంటే ఆకర్షణీయ ప్రోత్సాహకాలు తదితర కారణాలతో పాలిటెక్నిక్ లెక్చరర్స్ నోటిఫికేషన్ కు దరఖాస్తు చేసుకునే వారి సంఖ్య చాలా ఎక్కువగా ఉంటుంది. రాత పరీక్ష రెండు పేపర్లుగా ఉంటుంది. అవి..

- పేపర్-1 జనరల్ స్టడీస్
ఇది ఏ సబ్జెక్ట్ పోస్టుకైనా ఉమ్మడి పేపర్
- పేపర్-2 సంబంధిత సబ్జెక్ట్
ఇది అభ్యర్థి దరఖాస్తు చేసుకున్న సబ్జెక్ట్ ఆధారంగా ఉంటుంది.

ప్రశ్నల సరళి ఇలా:

రెండు పేపర్లలోని ప్రశ్నలు ఆప్టిమైజ్డ్ విధానంలో సగటున ఒక నిమిషంలో సమాధానం ఇచ్చేవిగా ఉంటాయి.

- పేపర్-1 జనరల్ స్టడీస్ ప్రశ్నలు గ్రూప్-2 స్థాయిలో ఉంటాయి. చరిత్ర, రాజనీతిశాస్త్రం, శాస్త్ర, సాంకేతిక రంగాలు, భౌగోళిక శాస్త్రం, మొంటర్ ఎవిలిటీ, ఎకానమీ తదితర విభాగాల నుంచి ప్రశ్నలు అడుగుతారు. గ్రూప్-2 స్థాయిలోని ప్రామాణిక పుస్తకాల ప్రవచనంతో ఈ విభాగంలో రాణించొచ్చు. 150 ప్రశ్నలు 150 మార్కులకు ఉంటాయి. సమయం రెండున్న గంటలు.

- పేపర్-2లో ఇంజనీరింగ్ సబ్జెక్ట్ పేపర్లలోని ప్రశ్నలు బీఈ/బీటెక్ స్థాయిలో ఉంటాయి. ఎక్కువగా ద్వితీయ, తృతీయ సంవత్సరం సిలబస్ నుంచి ప్రశ్నలు అడిగే అవకాశం ఉంది. 150 ప్రశ్నలు 300 మార్కులకు ఉంటాయి. సమయం రెండున్న గంటలు.

నాన్ ఇంజనీరింగ్ సబ్జెక్ట్ పేపర్లలోని ప్రశ్నలు బ్యాచిలర్ డిగ్రీ, పీజీలోని స్పెషలైజేషన్ సబ్జెక్టుల స్థాయిలో ఉంటాయి. ప్రశ్నల క్లిష్టత ఏపీసెట్, నెట్, జేఆర్ఎఫ్, గేట్ స్థాయిలో ఉంటుంది.

- ఓరల్ టెస్ట్ 50 మార్కులకు ఉంటుంది.

మెమోరీ టెస్ట్లో మెరుగ్గా:

ఈ పరీక్షలో విజయానికి ప్రవచనంతోపాటు మెమోరీ టెస్ట్ ను కూడా పాటించడం మేలు చేస్తుంది. ఉదాహరణకు 'దర్శిలామా' అనే పదం తెలుసుకుంటే ఇందులో రెండు ప్రశ్నలకు సమాధానం లభిస్తుంది. దర్శిలామా అంటే జోర్జ్ మతగురువు. లైలా అనేది గతంలో సంభవించిన తుఫాను. ఇలా ప్రవచన సమయంలో అభ్యర్థులు మెమోరీ టెస్ట్ అనుసరిస్తూ సాగితే పరీక్షలో మెరుగ్గా రాణించేందుకు అవకాశం ఉంటుంది. ముఖ్యంగా పేపర్-1 విషయంలో ఇవి ఎంతో మేలు చేస్తాయి. బ్యాచిలర్ డిగ్రీ స్థాయి వరకు ఇంజనీరింగ్ నేపథ్యంలో చదివిన విద్యార్థులు ఒక్కసారిగా జనరల్ నాలెడ్జ్, ఇతర సామాజిక అంశాలపై అవగాహన ఏర్పరచుకోవడంలో ఇబ్బందులు ఎదుర్కొంటారు. దీన్ని ఆధిగ మించాలంటే తమకు అనుకూలమైన రీతిలో మెమోరీ టెస్ట్స్ (విజువలైజేషన్, టాబ్యులేషన్ తదితర)ను అనుసరించాలి. ఇటీవల కాలంలో ఏపీసెట్ నిర్వహించిన గ్రూప్-1, గ్రూప్-2 సహా పలు పోటీ పరీక్షల జనరల్ స్టడీస్ ప్రశ్న పత్రాలను విశ్లేషించి, ప్రాక్టీస్ చేయడం వల్ల దాదాపు సగం విజయం సాధించినట్లే. జనరల్ నాలెడ్జ్, సమకాలీన అంశాలపై అవగాహన లేని విద్యార్థులు... ముందుగా సిలబస్ లో పేర్కొన్న ఆయా విభాగాలకు సంబంధించి ఆరు నుంచి పదో తరగతి వరకు అకాడెమీ పుస్తకాలపై అవగాహన ఏర్పరచుకోవాలి. తర్వాత ఆయా అంశాలను సమకాలీన అంశాలతో అనుసంధానం చేసుకోవాలి. కనీసం 110 మార్కులు సొంతం చేసుకునే విధంగా ప్రవచన పూర్తి చేసుకోవాలి.

ప్రవచన టిప్స్:

- ముందుగా ప్రతి సబ్జెక్ట్ లోని బేసిక్స్ పై పట్టు సాధించే

ప్రయత్నం చేయాలి. ఇందుకోసం ప్రామాణిక పుస్తకాలు చదవాలి.

- ఎందుకున్న పుస్తకంలో ఆప్టిమైజ్డ్ ఓరియంటెడ్ ప్రశ్నలపై దృష్టి సారించి ఎక్కువ ప్రాధాన్యం ఇవ్వాలి.
- పరీక్షలో ప్రశ్నలు మల్టీపుల్ థాయిస్ విధానంలో ఉంటాయి. కాబట్టి ప్రశ్నలకు చదవగానే ఇచ్చిన ఆప్షన్లలో సరైనది ఏదో? గుర్తించే నైపుణ్యం సొంతం చేసుకోవాలి. దీనికోసం ప్రవచన సమయంలో ప్రతి అంశానికి సంబంధించి కీలక పార్కులాలు, సిద్ధాంతాలను నోట్స్ రూపంలో పొందుపర్చుకోవాలి.
- ఒక నిర్దిష్ట అంశం చదవడం పూర్తయ్యాక దానిపై సెల్వ్ టెస్ట్ రాయాలి.
- క్లిష్టంగా భావించే అంశాలు, త్వరగా స్మరణకు రాని అంశాల విషయంలో నోట్స్ రూపొందించుకోవాలి.
- ప్రతి సబ్జెక్టుకు సంబంధించి ప్రామాణిక పుస్తకాలు చదువుతూనే.. ఆప్టిమైజ్డ్ విట్స్ ను ప్రాక్టీస్ చేయడం అలవర్చుకోవాలి.
- పరీక్ష ఆప్టిమైజ్డ్ ఉన్నప్పటికీ ప్రవచన డిస్క్రిప్టివ్ లో సాగించాలి. దీనివల్ల ప్రశ్నలను ఏ కోణంలో అడిగినా సమాధానం ఇవ్వగలిగే నైపుణ్యం లభిస్తుంది.
- ఇంజనీరింగ్ డిగ్రీ అర్హతగా జరిగే పరీక్షలు (ఉదా: గేట్, ఇండియన్ ఇంజనీరింగ్ సర్వీసెస్, ఏపీ జెన్ కో, ఏపీ ట్రాన్స్ కో తదితర) గత ప్రశ్న పత్రాలను ప్రాక్టీస్ చేయడం అదనపు ప్రయోజనంగా ఉంటుంది.
- అంతేకాకుండా ఇటీవల ఏపీసెట్ నిర్వహించిన ఆసి స్కెంట్ ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీర్స్ ప్రశ్న పత్రాలను క్లుప్తంగా విశ్లేషిస్తే.. ప్రశ్నలను ఏ కోణంలో అడిగే అవకాశం ఉందో తెలుస్తుంది.

సమయ పాలన ప్రధానం:

పాలిటెక్నిక్ లెక్చరర్స్ రిక్రూట్మెంట్ పరీక్షలో విజయానికి ప్రథమ సాధనం సమయ పాలన. కారణం రెండు పేపర్లలోని ప్రశ్నలన్నీ ఆప్టిమైజ్డ్ విధానంలో సగటున ఒక నిమిషంలో సమాధానం రాయాల్సిన విధంగా ఉంటాయి. కాబట్టి ప్రాప్తమెంటి ప్రశ్నలు ఎక్కువగా సాధన చేయాలి. ప్రతిరోజు పార్కులను పునర్గ్రహణ చేయడం, ఒక నిర్దిష్ట సమయ పరిమితి విధించుకుని ఆ సమయంలోనే పూర్తి చేసే విధంగా మోడల్ కొక్చిస్ సాధన చేయడం వంటి మెళకువలు పాటించాలి.

పాలిటెక్నిక్ లెక్చరర్స్ రిక్రూట్మెంట్

నోటిఫికేషన్ సమాచారం

మొత్తం ఖాళీలు: 869

పేస్కేల్: రూ.15,600-రూ.39,100+ ఏజీసీ రూ.5,400

ఆర్డర్: ఇంజనీరింగ్ సబ్జెక్టులకు సంబంధిత బ్రాంచ్ లో ప్రథమశ్రేణిలో బీఈ/బీటెక్ ఉత్తీర్ణత నాన్-ఇంజనీరింగ్ సబ్జెక్టులకు సంబంధిత స్పెషలైజేషన్ తో ప్రథమ శ్రేణిలో పీజీ ఉత్తీర్ణత (ఎస్సీ/ఎస్టీ వర్గాలకు అయిదు శాతం సడలింపు)

వయసు: జూలై 1, 2012 నాటికి 18 నుంచి 35 ఏళ్ల మధ్యలో ఉండాలి. (రిజర్వ్డ్ కేటగిరీ అభ్యర్థులకు నిబంధనలకు అనుగుణంగా గరిష్ట వయోపరిమితిలో సడలింపు ఉంటుంది)

దరఖాస్తు విధానం: ఆన్లైన్ ద్వారా దరఖాస్తు చేసుకోవాలి.

ఆన్లైన్ ఆప్టిమైజ్డ్ అందుబాటు తేదీలు: నవంబర్ 6, 2012 నుంచి డిసెంబర్ 6, 2012 వరకు

ఫీజు చలానా చెల్లింపు చివరి తేదీ: డిసెంబర్ 4, 2012 వరకు తేదీ: జనవరి 6, 2012

రాత పరీక్ష కేంద్రాలు: హైదరాబాద్, విశాఖపట్నం, విజయవాడ, తిరుపతి, వరంగల్

వెబ్సైట్: www.apspsc.gov.in

సబ్జెక్ట్ వారిగా ఖాళీల వివరాలు:

సివిల్ ఇంజనీరింగ్- 133; మెకానికల్ ఇంజనీరింగ్- 138; ఎలక్ట్రికల్ అండ్ ఎలక్ట్రానిక్స్ ఇంజనీరింగ్- 138; ఎలక్ట్రానిక్స్ అండ్ కమ్యూనికేషన్స్ ఇంజనీరింగ్- 130; కంప్యూటర్ ఇంజనీరింగ్- 49; టెక్నోలజీల్ టెక్నాలజీ- 8; ఇన్ఫర్మేషన్ టెక్నాలజీ- 4; ఆటో మొబైల్ ఇంజనీరింగ్- 5; ఫుడ్ వేర్ టెక్నాలజీ- 3; ప్లాస్టిక్ టెక్నాలజీ- 2; గార్మెంట్ టెక్నాలజీ-1; సెరామిక్ టెక్నాలజీ-1; లిథోగ్రఫీ-1; టెక్స్టైల్- 2; ఇంగ్లీష్-60; మ్యూజిమెంటేజ్-55; ఫిజిక్స్-60; కెమిస్ట్రీ-60; కమర్షియల్ అండ్ కంప్యూటర్ ప్రాక్టీస్- 18.

పరీక్షలో సమయాన్ని మూడు దశలుగా విభజించుకోవాలి.

- మొదటి దశలో.. సులభంగా, తక్కువ సమయంలో సమాధానం ఇవ్వగలిగిన ప్రశ్నలకు ఉపక్రమించాలి.
- రెండో దశలో ప్రాబ్లమ్స్, కొద్దిపాటి సమయం కేటాయించు అవసరమైన ప్రశ్నలపై దృష్టి సారించాలి.
- ఏమీ తెలియని ప్రశ్నలను, ఊహించి సమాధానం రాయొచ్చు లేదా ఎలిమినేషన్ టెక్నిక్ ద్వారా సమాధానం ఇవ్వొచ్చు అని భావించే ప్రశ్నలకు చివరి దశలో సమయం కేటాయించాలి.

Model Questions

ECE

- 1) The early effect in a bipolar junction transistor is caused by?
- a) fast turn on
  - b) fast turnoff
  - c) large collector base reverse bias
  - d) large collector base forward bias

Ans: c

EEE

- 1) Reluctance motors are?
- a) doubly excited
  - b) singly excited
  - c) either doubly excited or singly excited
  - d) none of the above

Ans: c

Civil

- 1) Pneumatic system makes use of?
- a) liquid
  - b) gas
  - c) air
  - d) compressed tiros gas

Ans: d

Mechanical

- 1) In flame hardening, gas used is?
- a) oxygen
  - b) propane
  - c) acefylene
  - d) nitrogen

Ans: b

Computers

- 1) The protocol data unit (PDU) for the application layer in the internet stack is?
- a) segment
  - b) data gram
  - c) message
  - d) frame

Ans: c

English

Reference books

EEE, ECE

- Network Theory(EEE,ECE)-Van Valkenburg
- Electronic Measurements A.K.Sahani
- Microwave Engineering (ECE) Kulkarni
- Power Electronics (EEE) Rashid, singh
- Electrical Machine (EEE) Nagarath kotari
- Engineering Mechanics Timoshendo & Young
- Strength of Materials P. Beer, Jhanto wott, Sadu singh
- Thermo dynamics P.K. Nag, Cengel
- PowerPlant Engineering P.K. Nag, Rajput

- 1) One of the great Indian English writers MulkRaj Anand died in the year?

a) 2004 b) 2003 c) 2005 d) 2002

Ans: a

Physics:

- 1) The homogeneity of time leads to the law

of conservation of?

- a) linear momentum
- b) angular momentum
- c) energy
- d) parity

Ans: c

Chemistry

- 1) Consider the ground state of Cr atom (Z=24). The numbers of electrons with the azimuthal quantum numbers, l=1 and 2 are respectively?

- a) 12 & 4
- b) 12 & 5
- c) 16 & 4
- d) 16 & 5

Ans: b

Mathematics

- 1) A fair dice is rolled twice. The probability that an odd number will follow an even number is?

- a) 1/2
- b) 1/6
- c) 1/3
- d) 1/4

Ans: d

POLYTECHNIC LECTURERS GATE - 13 AP GENCO
BATCH START ON 26-08-2012
G-12, SWARNAJAYANTHI COMPLEX, AMERPET HYDERABAD.
040-23731234, 9494941234.

ఫీజు రీయింబర్స్మెంట్ ఆంక్షలు... వై.ఎస్.

శ్రీవలం ఇంజనీరింగ్, ఎంబీఏ, ఎంసీఏ వంటి ప్రొఫెషనల్ కోర్సుల్లో కాకుండా కాకుర్మీషన్ పద్ధతిలో ఇంటర్మీడియట్ మొదలు సంప్రదాయ పీజు కోర్సుల వరకు వై.ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి ప్రభుత్వం ఫీజు రీయింబర్స్మెంట్ పథకాన్ని వర్ధిల్లించింది. కానీ ఇప్పటి ప్రభుత్వం మాత్రం ఈ పథకానికి పలు పరిమితులు విధిస్తోంది. ఈ సదుపాయాన్ని పొందాలనుకునే వారిపై అనేక ఆంక్షలు విధిస్తోంది. 'విద్య కోసం పెర్మిట్' అయ్యే పట్టుబడిగా చూడాలి' అని ఈ పథకం ప్రారంభం సమయంలో దివంగత నేత వై.ఎస్. రాజశేఖర రెడ్డి చెప్పిన మాటలను పేద చెప్పిన పేదతోంది. వీటన్నింటికీ చెయ్యమన్న కారణం ప్రభుత్వంపై భారం పడుతుంది.

మూల కారణం.. ఏకీకృత ఫీజుల విధానం:

ఫీజు రీయింబర్స్మెంట్ విషయంలో ప్రభుత్వం పేర్కొంటున్న 'ఒక నష్ట భారం' అనే వాదనకు మూల కారణం సుప్రీంకోర్టు వెలువరించిన ఏకీకృత ఫీజు విధానం. రాష్ట్రంలోని కొన్ని ప్రైవేటు కళాశాలలు తాము ఏవంటే ఈ ప్రమాణాల ప్రకారం కళాశాలలను నిర్వహిస్తున్నామని.. ప్రస్తుతమున్న రూ. 31,700 ఫీజు ద్వారా నిర్వహణ సౌధ్యం కాదని.. ఫీజుల పెంపు కావాలని సుప్రీంకోర్టుకు వెళ్లడంతో ఏకీకృత ఫీజు విధానం నిర్ణయం వెల్లడైంది. ఈ మేరకు 183 కళాశాలలు తమ కళాశాలల ప్రమాణాల విషయంలో అభివృద్ధి కూడా సమర్పించాయి. దీంతో ఆ కళాశాలల్లో 40 శాతం నుంచి 150 శాతం వరకు ఫీజులు పెరిగి అవకాశం ఏర్పడింది. ఈ క్రమంలో ఏడాదికి రూ. 50 వేల నుంచి రూ. లక్షల వరకు చేతి పట్టింది తదితరం.

ఈ పరిస్థితుల్లో.. విమర్శల సేవల్లో రాష్ట్ర అడ్మినిస్ట్రేషన్ అండ్ ఫీజు రెగ్యులేటరీ కమిషన్ (ఎఎఫ్ఆర్సీ) కమీషన్ ఫీజు రూ. 50,200గా పేర్కొంది. గత ఏడాది వరకు ఇంజనీరింగ్ ఫీజు రూ. 31,700 మొత్తాన్ని రీయింబర్స్ చేస్తున్న ప్రభుత్వం.. కిర్లొ ఫీజు రూ. 50,200

అనేసరికి కంగుపించి. ఈ మొత్తాన్ని రీయింబర్స్ చేయలేమంటూ లేతు లిక్కిసింది. ఒక్కసారిగా ఆయా వర్గాల నుంచి తీవ్ర వ్యతిరేకత వెల్లడి క్రింది. దీంతో ప్రసారాలోచనలో పడిన ప్రభుత్వం నష్ట నివారణ చర్య లకు పూనుకుంది. మరోసారి ఎఎఫ్ఆర్సీ కంగులోకి దిగి కామన్ ఫీజు రూ. 35 వేలుగా ఉంటుందని పేర్కొంది. ఈ మేరకు రాష్ట్రంలోని ఆయా కళాశాలల నుంచి.. ఆ మొత్తాన్నే వసూలు చేస్తామంటూ హామీ పత్రాలు స్వీకరించింది. ఈ క్రమంలో రాష్ట్రంలోని మొత్తం 183 ఇంజనీ రింగ్ కళాశాలల్లో 483 కళాశాలల యాజమాన్యాలు దీనికి అంగీకారం తెలిపాయి. ఇప్పటికే అత్యున్నత ప్రమాణాలు పోటీపెట్టామని అధిక మొత్తాల్లో ఫీజుల వసూలుకు అవకాశం కల్పించాలని అభివృద్ధి నమ ర్పించిన 183 కళాశాలల్లో 70 కళాశాలలు కూడా రూ. 35 వేల కామన్ ఫీజు నిర్ణయానికి అంగీకారం తెలిపాయి. మిగతా 63 కళాశాలలు మాత్రం తాము కళాశాలల నిర్వహణ, పోల్డర్ల వేతనాలకు ఇచ్చే దీర్ఘకాల ప్రకారం ఫీజులు నిర్ణయించాలని పట్టుబడుతున్నాయి. వీటిలో ఫీజు రూ. లక్ష దాటి అవకాశం ఉంది.

కోర్సులపై... కోత:

ఫీజుల పెంపు కారణంగా రీయింబర్స్మెంట్ బడ్జెట్ పెరగడం జాయం అని తెలచడంతో ప్రభుత్వం మొదటగా వృద్ధి సాధించిన ఆంక్షం కొన్ని కోర్సులను ఈ వధకం నుంచి తొలగించడం. ప్రస్తుతం ఇంజనీ నుంచి పీహెచ్డీ వరకు సంప్రదాయ, ప్రొఫెషనల్ కోర్సులను అభ్యసిస్తున్న విద్యార్థులకు ఈ సౌకర్యం లభిస్తుందగా ఇకపై శివలం జ్ఞాన్మయోజ్ సైన్స్ కోర్సులకే పరిమితం చేయాలని.. పీజీ, పీహెచ్డీ కోర్సులను వధకం వరించి నుంచి తప్పించాలని యోచిస్తోంది. అంతేకాకుండా ఈ పథకం పరిధిలో ఉన్న పాఠామెదికల్ కోర్సుల్లో ఏడు కోర్సులను, ఒక ఏడాది వ్యవధి గల సర్టిఫికేట్ కోర్సులను వధకం నుంచి గణించే తప్పించింది.

'అంతే ఇస్తాం.. అపై మీదే వారం':

ఫీజు రీయింబర్స్మెంట్ విషయంలో ప్రభుత్వ తాజా రోజు ఇదే. నిన్న మొన్నటి వరకు రూ. 31,700 మాత్రమే రీయింబర్స్మెంట్ చేస్తామని మిగతా మొత్తాన్ని విద్యార్థులే భరించాలని మంత్రివర్గ ఉపసంఘం తెల్పి చెప్పింది. అయితే తర్వాత వెల్లడైన విమర్శల కారణంగా.. ఒక్కో విద్యార్థికి రూ. 35 వేల వరకు భరించేందుకు సిద్ధమైంది. ఈ క్రమంలో కళాశాలలను ఒప్పించే విధంగా ఎఎఫ్ఆర్సీ ద్వారా కామన్ ఫీజు రూ. 35 వేలుగా నిర్ణయించింది. దీనికి 483 కళాశాలలు అంగీకారం తెలిపినప్పటికీ మిగతా 205 కళాశాలల విషయంలో స్పష్టత రాలేదు. అవి కామన్ ఫీజు రూ. 35వేలు కాకుండా ఇంకా పెంచుకుంటామంటే.. ఏమీ చేయలేని పరిస్థితి. వాటిలో కొన్ని కళాశాలల్లో రూ.75 వేల నుంచి రూ. లక్ష, మరికొన్ని కళాశాలల్లో రూ. 50 వేల నుంచి రూ. 75 వేలు.. ఇతర కళాశాలల్లో రూ. 35 వేల ఫీజులు ఉండే అవకాశం ఉంది. ఏ కాలిటర్ ఏంకే ఫీజు ఉన్నా ప్రభుత్వం మాత్రం రూ. 35 వేలు మాత్రమే రీయింబర్స్ చేస్తామంటుంది. నిర్దేశిత కామన్ ఫీజుకు మించిన మొత్తాన్ని విద్యార్థులే భరించాలని స్పష్టం చేసింది. అయితే విమర్శల వారిన పడకుండా.. ఫీజులో తేడా మొత్తా

రెండు కేటగిరీల్లో సీట్ల కేటాయింపు

రాష్ట్రంలోని ఇంజనీరింగ్, మేనేజ్మెంట్ తదితర వృత్తి విద్యా కళా శాలల్లో సీట్లను రెండు కేటగిరీల్లో (ఎ, బి) కేటాయిస్తారు. ఎ-కేటగి రీ అంటే కర్నూలు కోటా. మొత్తం సీట్లలో 70 శాతం సీట్లను ఆయా ప్రవేశ పరీక్షలు (ఎంసీబీ, ఇసబీ తదితర) ద్వారా ఆదా రంగా ఎ-కేటగిరీ పరిధిలో కేటాయిస్తారు. ఫీజు రీయింబర్స్మెంట్ కేవలం ఎ-కేటగిరీ సీట్లకే లభిస్తుంది. మిగతా 30 శాతం సీట్లు బి-కేటగిరీ. వీటిని మేనేజ్మెంట్ కోటా అంటారు. వీటిని ఆయా కళాశాలల యాజమాన్యాలే భర్తీ చేసుకునే వీలుంటుంది. దీనికి తప్పనిసరిగా రెండు దినపత్రికల్లో ప్రకటన ఇవ్వాలి. నిర్దేశిత ఆకెడెమిక్ కోర్సులో 50 శాతం ఉత్తీర్ణత సాధించి, సంబంధిత ప్రవేశ పరీక్షల్లో అర్హతైన వారికే బి-కేటగిరీ సీట్లు కేటాయించాలి. ఫీజు మొత్తాలను కూడా ఎఎఫ్ఆర్సీ నిర్ణయిస్తుంది. బి-కేటగిరీలో ఉండే 30 శాతం సీట్లలో మొదటి 15 శాతం సీట్లను ఎన్ఆర్ఐ కోటాలో భర్తీ చేసుకోవచ్చు. ప్రవాస భారతీయుల వారసులు లేదా వారు స్వావర్తన చేసిన వ్యక్తులు మాత్రమే అర్హులు.

ఫీజు రీయింబర్స్మెంట్.. దివంగత ముఖ్యమంత్రి దాక్షర్ వై.ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి వేద 2007-08 వరకు కేంద్ర ప్రభుత్వ నిధులతో కేవలం ఎస్సీ, ఎస్టీ వర్గాలకే పరిమితమై పాలయ్యాన్ని. ఇతర వెనుకబడిన వర్గాలకూ అందించాలనే ఆశాంక్షతో 2008-09 ప్రభుత్వ నిధులతో ఫీజు రీయింబర్స్మెంట్ సదుపాయానికి శ్రీకారం చుట్టారు. తర్వాత అగ్రవర్గ పేదలు కూడా ఉన్నత విద్యనభ్యసించాలనే ఉద్దేశంతో 2009-10 బ్యాచ్(వర్గ) వర్గాలకూ విస్తరించారు. ఇంతలా.. ఎస్సీ, ఎస్టీ మొదలు అగ్రవర్గ పేదల కోర్సులో విద్యను అందించాలనే దివంగత నేత వై.ఎస్. రూపకల్పన చేసిన ఫీజు రీయింబర్స్మెంట్ కమ్యు కుంటున్నాయి. ఉన్నత విద్య అంటే 'లండన్ డ్రాక్స్' అనే అపోహ నుంచి దిశా నడిపించిన ఫీజు రీయింబర్స్మెంట్.. తాజా ప్రభుత్వ నిధులతో మళ్లీ 'అం పడింది. ఈ నేపథ్యంలో ఫీజు రీయింబర్స్మెంట్ అమలు తీరుతున్నాయి, తాజా నిబం

నకి బ్యాంకు రుణం ఇప్పిస్తామని. వడ్డీ రాయితీ తప్పిస్తామని కోర్సు పూర్తయ్యాక ఆ రుణ మొత్తాన్ని చెల్లించే విధంగా బ్యాంకింగ్ వర్గా లను ఒప్పిస్తామని చెబుతోంది.

వాస్తవానికి అన్ని మ్యూరిటీలు, కొల్లెడర్ సెక్యూరిటీలు అందించగలిగే విద్యార్థులకు సైతం విద్యార్థులూ అందించేందుకు సమా ల్గ్ కొర్రలు పెడుతున్న బ్యాంకులు.. పేద విద్యార్థుల విషయంలో ఉదారంగా వ్యవహ రిస్తాయా? ప్రభుత్వ హామీకి అంగీకరి స్తాయా? అనేది మిలియన్ డాలర్ల ప్రశ్న. అంతేకాకుండా ప్రతి బ్యాంకు ఒక అర్హత సంవ త్సరంలో నిర్ణీత మొత్తాన్ని రుణ కేటాయింపు లక్ష్యంగా నిర్దేశించుకుంటాయి. ఆ మేరకే రుణాల మంజూరు చేస్తాయి.ప్రస్తుత అర్హత సంవ త్సరంలో అన్ని బ్యాంకులు కలిపి 2,200 కోట్లగా నిర్ణయించుకున్నాయి. ఇలా పరిమితం నేపథ్యంలో ప్రభుత్వం చెబుతున్న 'అదనపు ఫీజుకు బ్యాంకు రుణం' అనే హామీ వాస్తవరూపం చాలచ్చడం సందేహాస్పదమే.

బ్యాంకర్లతో సమావేశమే?

అన్నిటికంటే మరో ముఖ్యమైన అంశం.. 'బ్యాంకు రుణం' విషయంలో ఇప్పటి వరకు ప్రభుత్వం బ్యాంకర్లతో ఎలాంటి సంప్రదింపులు చేయ

ఎఎఫ్ఆర్సీ లంటే?

గతంలో ఎన్నడూ లేని విధంగా అందరినోటా విని పిస్తున్న మాట అడ్మిన్స్ట్రేషన్ అండ్ ఫీ రెగ్యులేటరీ కమి షన్ (ఎఎఫ్ఆర్సీ).. రాష్ట్రంలోని వృత్తి విద్యా కళా శాలలు, ఇతర కళాశాలల్లో ప్రవేశాలు, ఫీజులను పర్య వేక్షించి, నిర్ణీత ఫీజు మొత్తాలను నిర్దేశించే విధా గమే ఎఎఫ్ఆర్సీ. 2005 వరకు రాష్ట్రంలోని వృత్తి

విద్యా కళాశాలల్లో ఫీజులు యాజమాన్యాల ఇష్టా నుసారంగా ఉండటంతో ఆ విషయంపై కొందరు సుప్రీంకోర్టుకు వెళ్లారు. ఫలితంగా రాష్ట్రంలో కళా శాలల్లో ప్రవేశాలు, ఫీజుల మొత్తాలు నిర్ణయానికి సంబంధించి హైకోర్ట్ రిట్రైర్ ఇడ్ సత్వరంలో ఒక ప్రత్యేక విభాగాన్ని ఏర్పాటు చేయాలని కోర్టు తీర్పు నిచ్చింది. దీంతో 2008లో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఎఎఫ్ఆ

ఇన్కం సర్టిఫికేట్ సాందాలంటే.. ఇలా:

ఫీజు రీయింబర్స్మెంట్ సదుపాయాన్ని అందు కునే క్రమంలో విద్యార్థులు కొన్నిలింగ్ సమ యంలో తప్పనిసరిగా జతచేయాల్సిన పత్రం ఇన్కం సర్టిఫికేట్. దీన్ని పొందే ప్రక్రియ..

- విద్యార్థులు తమ మందల పరిధిలో ఎమ్మార్వో కార్యాలయాల్లో అభించే ఇన్కం సర్టిఫికేట్ దర జాన్సును తీసుకోవాలి.
- అందులోని వివరాలను పూర్తి చేయాలి.
- ఆ దరఖాస్తులోనే ఆనుబంధంగా విద్యార్థులు తల్లిదండ్రుల కుటుంబ వార్షికదాయ వివరాలు

నమైవే అని భృవీకరిస్తూ ఇద్దరు గెజిటెడ్ అధికా రులు సంతకం చేయాల్సిన సమాచారం రెండు ఉంటాయి. వాటిపై ఇద్దరు గెజిటెడ్ అధికారు లతో సంతకం చేయించాలి. రెండు సమాచా రంపై ఒకే అధికారి సంతకం చేస్తే ఆ దరఖాస్తు చెల్లదు.

- కుటుంబ వార్షికదాయం రూ. లక్షలోపు ఉందని ఆధారం చూపించుకు రేషన్కార్డ్ జిరాఫ్ట్ కాపీని జతచేయాలి.
- నిర్ణీత సమాచారాన్ని దరఖాస్తును పూర్తి చేశాక పది రూపాయలు విలువ గల నాన్-జ్యూరీషి యల్ సాంప్లీ పేపర్పై విద్యార్థి పేరు, తల్లిదండ్రుల వార్షికదాయాలు పేర్కొంటూ నోటరీ

'అన్ని సబ్జెక్టుల్లో ఉత్తీర్ణత'.. అహేతుక నిబంధన

ప్రభుత్వం తాజా ప్రతిపాదిస్తున్న పాపైతేనే (అన్ని సబ్జెక్టుల్లో ఉత్తీర్ణత సాధిస్తేనే) ఫీ రీయింబర్స్మెంట్ వధకం చెల్లవలసిన అర్హత లభిస్తుందనే నిబంధన అహేతుకంగా ఉందని విద్యార్థి క్లు విమర్శిస్తున్నారు. ఇంటర్మీడియట్ వరకు చ్చానీ రూం తెల్పింగ్, జ్ఞామీలు వాతావరణం; కార్పొరేట్ కళాశాలల్లో ఇట్టి పద్ధతిలో సాగిన చదువులకు.. దానికి భిన్నంగా ఉండే ఇంజనీ రింగ్ కోర్సుకు పర్య సమతుల్యం సాధించడానికి విద్యార్థు లకు సమయం పడుతుందని, మొదట్లో వెనుకంబలో ఉన్నా కొర్సు పూర్తయ్యే నాటికి వైపుద్యాలు సాధిస్తారు.. దీన్ని పరిగ ఇనలోకి తీసుకోకుండా ఇలాంటి నిబంధన విధించడం సరికా దని అంటున్నారు. దీనికి జేఎన్టీయూ (హైదరాబాద్) లో 20 10-11లో ఇంజనీరింగ్ దివస సంవత్సరం పూర్తి చేసుకుని ఇయబిబిబిబి బ్యాచ్ పరిధిలో ప్రవర్తన నిదర్శనం.

రాష్ట్రంలోని ఇంజనీరింగ్ కళాశాలల్లో అత్యధిక కళాలలకు ఆనుబంధ యూనివర్సిటీ జేఎన్టీయూ హైదరాబాద్. ఈ వర్సిటీ పరిధిలో 2010-11లో ఇంజనీరింగ్ పూర్తి చేసుకున్న బ్యాచ్ ఉత్తీర్ణత కాతాను సంవత్సరం వారిగా..

- 2007-08 (మొదటి సంవత్సరం): 80.15 శాతం
  - 2008-09 (ద్వితీయ సంవత్సరం): మొదటి సెమిస్టర్ 44.85 శాతం; రెండో సెమిస్టర్ 51.41 శాతం
  - 2009-10 (తృతీయ సంవత్సరం): మొదటి సెమిస్టర్ 50.23 శాతం; రెండో సెమిస్టర్ 58.01 శాతం
  - 2010-11 (దివస సంవత్సరం): మొదటి సెమిస్టర్ 65.69 శాతం; రెండో సెమిస్టర్ 85.74 శాతం.
- అంటే మొదటి సంవత్సరంలో 30.15 శాతం మాత్రమే ఉన్న ఉత్తీర్ణత శాతం.. విద్యార్థులు క్రమేణా తమ నైపుణ్యాలను మెరుగుపరచుకోవడం, కలిగ్గులను అదాప్ట్ చేసుకోవడం వంటి కారణాల ఫలితంగా బ్యాచ్ పూర్తయ్యే నాటికి 85.74 శాతానికి పెరిగింది.

Fee Reimbursement

ఆశయాలు.. విద్యార్థుల ఆశలు.. నీటి పాలు

విద్యార్థులకు అందించిన వరం..
సీఎస్ ఫీజు రీయంబర్స్మెంట్ సదు
నుంచి బీసీ విద్యార్థులకు రాష్ట్ర
కాకర్ వై.ఎస్. రాజశేఖర రెడ్డి. ఆ
0 నుంచి ఈబీసీ (ఎకనామిక్లీ
వరకు ప్రతి ఒక్కరికీ.. కోరుకున్న
రియంబర్స్మెంట్ పథకంపై కారు
'అందరికీ అందుబాటులో' అనే
దాని ద్రాక్షగా మారే ప్రమాదంలో
సలలు, ప్రతిపాదనలపై ఫోకస్...

'ప్రతిభావంతులైన విద్యార్థుల మేధానం, ఆర్థిక కారణాల వల్ల చదువుకు దూరం కాకుండు. అందుకే ఫీజు రీయంబర్స్మెంట్ పథకం అందుబాటులోకి తెచ్చాలి.'
- వివేకానంద్ డి.ఎస్.రాజశేఖర రెడ్డి
మలు సందర్భాల్లో ఉన్నత విద్య కొనసాగించుటకు భరోసా ఇవ్వాలి.

'ఫీజు రీయంబర్స్మెంట్ పేరిట ఎంత భారం మోస్తాం. కేవలం ఫీజు రీయంబర్స్మెంట్ వస్తుందనే చదువుకునే విద్యార్థులు, ఫీజు రీయంబర్స్మెంట్ కోసమే విద్యార్థుల కల్యాణాలు ఉన్నాయి. ఇలాగైతే ఎలా?'
- ప్రస్తుతం ప్రభుత్వంలోని మలు వర్గాలు వ్యక్తం చేస్తున్న మాటలు.

పోవడం. 'ఇంతమొత్తం ఇస్తాం. మిగతా మొత్తానికి రుణాలు ఇవ్వాలి' ప్రభుత్వం ఇప్పటివరకు చలా చెబుతోంది. కానీ దీనిపై రాష్ట్ర స్థాయిలో బ్యాంకర్లతో ఇంతవరకు ఎలాంటి సంప్రదింపులు నిర్వహించలేదు. జాతీయ స్థాయిలో ఉన్నత విద్యను ప్రోత్సహించే దిశగా ఇండియన్ బ్యాంకర్స్ అసోసియేషన్, కేంద్ర ప్రభుత్వం సంయుక్తంగా రూపొందించిన విద్యా రుణ పథకం పరిధిలో విద్యార్థులకు మంజూరు చేయడానికి సవాళ్ల సందేహాలు వ్యక్తం చేస్తున్న బ్యాంకులు.. రాష్ట్ర స్థాయిలో ఫీజు రీయంబర్స్మెంట్ బ్యాంక్ మొత్తానికి రుణం కోసం వెళ్లే నియమం విషయంలో ఉదాహరణగా వ్యవహరిస్తాయని భావించడం కద్దే!

సజాగానే భారమా?

పెరిగే ఫీజులను రీయంబర్స్ చేయడం భారం అంటూ ప్రభుత్వ వర్గాలు చెబుతున్నప్పుడు వాస్తవమేనా అంటే.. కాదనే చెప్పాలి. కోర్టు తీర్పును అమలు చేస్తే ప్రస్తుత ఆర్థిక సంవత్సరంలో రూ. 80 కోట్ల ఆదనపు భారం పడుతుంది. ఇది రాష్ట్ర బడ్జెట్లో 0.7 శాతం. నాలుగైతే తర్వాత ఆ భారం 1832 కోట్లకు చేరుకుంటుంది. ఇది ఆదికారవర్గాల అందనా. ఏడాది 28 లక్షల మందికి

అని సీపీఎస్సీ చేసింది. బియ్యంపై టెక్స్ట్ గా పైకోర్ట్ రిట్రైట్ జడ్జి. మెంబర్ సెక్రటరీగా ఉన్నత విద్యా శాఖ ప్రెసిడెంట్ సెక్రటరీ, ఇతర సభ్యులుగా ఉన్నత విద్యామండలి ప్రెసిడెంట్, సాంకేతిక విద్యాశాఖ కమిషనర్, జెమినిటీయా-హార్ వైస్ చాన్సలర్ వ్యవహరించి ఈ కమిటీ కేవలం సీపీఎస్సీ మాత్రమే చేయగలదు.

- ఈబీసీ సర్టిఫికేట్ కోసం వినియోగించాలి.
- కాన్స్టేబుల్ అనే కాలమ్ వక్రం ఈబీసీ అని పేర్కొనాలి.
- ఈ దరఖాస్తును పూర్తి చేయాలి. ఇవ్వకం సర్టిఫికేట్ దరఖాస్తు చూపిస్తే దీనికి కూడా పది రూపాయల విలువగల నాన్-జ్యూడిషియల్ స్టాంప్ పేపర్ పై నోటరీ ఆఫీడవిట్ చేయించాలి.
- వీటన్నిటిని మీ-సేవ కేంద్రాల్లో అందజేయాలి.
- తర్వాత వారం నుంచి పది రోజుల వ్యవధిలో ఈబీసీ సర్టిఫికేట్ చేరితండుతుంది.
- కొన్సెలింగ్లో రీయంబర్స్మెంట్ సదుపాయం పొందాలంటే కర్పితంగా ఈ రెండు సర్టిఫికేట్లతో వెరిఫైమెంట్ మాజరు కావాలి.

లబ్ధి చేకూరే విషయంలో ఈ మొత్తాలను భారంగా పరిగణించకూడదు. ఉన్నత విద్యార్థులను తీర్చిదిద్దడమే దోహద పడాలనేది విద్యా వేత్తలు, నిపుణులు సూచిస్తున్నారు.

ఆ కొద్ది మొత్తానికి కొర్రలు:

కళాశాలలు ఏ, డి, సీ, కీటగిరిలుగా ఎంత ఫీజులు వసూలు చేస్తా.. సీనియర్/స్టాఫ్ పేరిట... ఏఎఫ్ఆర్ఎస్ నిర్ణయించిన కామన్ ఫీజు రూ. 35 వేలు మాత్రం రీయంబర్స్ చేయడానికి మాత్రమే మొగ్గు చూపుతున్న ప్రభుత్వం కొద్ది మొత్తం విషయంలో వెనుకంజ వేస్తోంది. ఉదాహరణకు సుప్రీం తీర్పు ప్రకారం కనీస ఫీజు రూ. 50,200 వసూలు చేసే కళాశాలలో చేసే విద్యార్థికి ప్రభుత్వ సీనియర్ ప్రకారం రూ. 35 వేలు సీనియర్ ఫీజు.. మిగతా మొత్తం 15 వేలు. ఈ మొత్తాన్ని రెట్టింపే స్థితి ప్రభుత్వానికి లేదని! వాస్తవానికి కుటుంబ వార్షికాదాయం రూ. 10 వేలు దాటని ఎస్సీ, ఎస్టీ, డిసీ వర్గాలకు చెందిన కుటుంబాల సంఖ్య లక్షల్లోనే ఉంటుంది. కేవలం కొద్ది మొత్తం విషయంలో ప్రభుత్వ విషయ వ్యవధాన మూడు లక్షల మంది ప్రతిభావంతులైన పేద విద్యార్థులకు ఉన్నత విద్యకు దూరం కావాలనే పరిస్థితి ఏర్పడింది. ఇప్పటికే ఫీజు రీయంబర్స్మెంట్ లబ్ధిదారుల్లో ఎస్సీ, ఎస్టీలకు కేంద్ర ప్రభుత్వ నిర్ణయం అందుతున్నాయి. ఇక మిగిలింది ఓబీసీ, ఈబీసీ వర్గాలు. మొత్తం లబ్ధిదారుల్లో 75 నుంచి 80 శాతం మంది ఈ వర్గాల వారే. అంటే స్టాఫ్లు, సీనియర్ పేరిట ఫీజు రీయంబర్స్మెంట్ పథకానికి ఉపయోగం నల్లనే పోతే దిశగా ప్రభుత్వం కదులుతోంది.

బకాయిలకే సరిపోని.. బడ్జెట్ కేటాయింపులు:

మహానీత వై.ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి మరణం తర్వాత ఫీజు రీయంబర్స్మెంట్ విషయంలో కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం సీతనన్నే వేస్తోంది. 2010-11 నుంచి 2012-13 వరకు ఈ పథకానికి కేటాయించిన బడ్జెట్ మొత్తం లక్షల పరిధిలోనే.. అది అప్పటికే ఉన్న బకాయిలకే సరిపోవడం లేదు. 2010-11 బడ్జెట్లో రీయంబర్స్మెంట్ పథకానికి రూ. 3,732.92 కోట్లుగా అందనా వేసారు. కానీ అప్పటికే బకాయిలు రూ. 2,083.28 కోట్లు. ఈ రెండింటి తేలుకుతున్న కూడా ఆ ఆర్థిక సంవత్సరంలో కేటాయించిన మొత్తం రూ. 2,287 కోట్లు. 2011-12లో రూ. 2913.47 కోట్లు; 2012-13లో రూ. 3,800 కోట్లు కేటాయించింది. ప్రస్తుత ఆర్థిక సంవత్సరంలో కేటాయించిన 3800 కోట్లు మొత్తం ఖర్చయినా 2011-12 విద్యా సంవత్సరంలో ఇలా బకాయిల మొత్తం రూ. 400 కోట్లు. ఇలా.. ఏటా ఫీజు రీయంబర్స్మెంట్ విషయంలో దిశ్చరూపు చూస్తూ బకాయిలకే సరిపోని విధంగా ప్రభుత్వం కేటాయింపులు చేస్తోంది. వై.ఎస్. హయాంలో మాత్రం 2004-05 ఆర్థిక సంవత్సరం మినహా ఆయన జీవించి ఉన్నంతవరకు ఫీజు రీయంబర్స్మెంట్ విషయంలో బడ్జెట్ అందనానంతరే కేటాయింపుల మొత్తమే ఎక్కువగా ఉండేది ఈ పథకానికి ఆయనిచ్చిన ప్రాధాన్యం అర్థం చేసుకోవచ్చు.

లక్షల మందికి అన్యాయం:

తాజా నిబంధనల కారణంగా లక్షల మంది విద్యార్థులపై భారం పడనుంది. ఇప్పటికే వ్యక్త విద్యా కోర్సుల్లో రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా దీని విద్యా

ఏదీ తేలకుండానే.. కాన్సెలింగ్ షెడ్యూల్ భారం!

ఫీజులు, ఫీజు రీయంబర్స్మెంట్ విధానంలో అంశాలు, విమర్శలు కారణాలతో ఈ ఏడాది ఇంజనీరింగ్ కొన్సెలింగ్లో తీవ్రమైన బాద్యం జరిగింది. కోర్టుల ఆదేశాలతో అఫీడవిట్ రూపంలో కొన్సెలింగ్ షెడ్యూల్ సమర్పించాల్సిన పరిస్థితి ఉత్పన్నమైంది. ఇలా ఎల్లకేటం కొన్సెలింగ్ షెడ్యూల్ భారమైంది. గత ఏడాది వరకూ ఉన్న ఫీజు రీయంబర్స్మెంట్ విధివిధానాలు కూడా ప్రకటించారు. కానీ ఈ ఏడాది ఫీజులు, రీయంబర్స్మెంట్ మొత్తం విషయంలో ఎలాంటి విధివిధానాలు ఖరారు కాలేదు. దీంతో కొన్సెలింగ్ రోజున ఇవ్వకం సర్టిఫికేట్ అదానంగా పైసా రెట్టింబరుగా సీటు ఖరారు చేసుకునే పరిస్థితి ఉంటుందా? లేదా? ఇబ్బందులు కట్టాలా? ఒకవేళ సీనియర్ విద్యార్థుల మొత్తం రెట్టింబరు? వంటి సందేహాలతో విద్యార్థులు తీవ్ర ఆందోళనకు లోనవుతున్నారు. సర్టిఫికేట్ వెరిఫైమెంట్ తేదీ నాటికి ఫీజుల విషయంలో స్పష్టత తెల్పామని రాష్ట్ర ఉన్నత విద్యా మండలి ప్రకటించినా.. అది వాస్తవం దాల్చుతుందా? లేదా? అనేది మిలియన్ల దాదర్శ ప్రశ్న!!

ర్థులు 2.81 లక్షల మంది; ఈబీసీ విద్యార్థులు 1.87 లక్షల మంది ఉన్నారు. వీరంతా రీయంబర్స్మెంట్ రెస్ట్రీక్టెడ్ దిశగా కదులుతున్నారు. ఇక ప్రస్తుత విద్యా సంవత్సరాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకుంటే.. కేవలం ఒక్క ఎంసీటిలోనే ఉత్తీర్ణత సాధించి కొన్సెలింగ్ కోసం ఎదురు చూస్తున్న విద్యార్థుల సంఖ్య 2.07.473. ఎంబీఏ, ఎంబీఏ, ఎంబీఏ ఎస్ ఇతర కోర్సుల్లోని విద్యార్థులకు కూడా రెట్టింబరు ఆ సంఖ్య మొత్తం అయిదు లక్షలకుపైగానే ఉంటుంది. దీనిలో దాదాపు 70 నుంచి 75 శాతం వరకు ఫీజు రీయంబర్స్మెంట్ లబ్ధిదారులే ఉంటారనేది ఆదికార వర్గాల పేర్కొంటున్న అంశం. వీటి, పీహెచ్డీ విద్యార్థులను ఫీజు రీయంబర్స్మెంట్ పథకం నుంచి మినహాయించాలనే ఆలోచన కారణంగా దాదాపు రెండు లక్షల మందికి అన్యాయం జరుగుతుంది.

అంశాలు... ఏటా రెట్టింపు

ఉన్నత విద్యార్థులకు రూపొందించే ఫీజు రీయంబర్స్మెంట్ పథకానికి మంగళం పంపడానికి పరిపరి విధాలుగా ప్రయత్నిస్తోంది. ఈ క్రమంలో మహానీత మరణం తర్వాత.. ఈ పథకం లబ్ధిదారుల ఎంపిక విషయంలో అంశాలపై అంశాలు విధిస్తోంది. వై.ఎస్. రాజశేఖర రెడ్డి పాలనలో 2000-10 విద్యా సంవత్సరం వరకు ఎలాంటి అంశాలు లేకుండా సాఫీగా సాగిన వదనంపై.. 2010-11 నుంచి అంశాల పేరుగల వదులూనే ఉన్నాయి. ఇవ్వకం సర్టిఫికేట్ దరఖాస్తు సమూహంలో మార్పుతో మొదలైన అంశాలు పాస్ పర్మిటేట్ వరకు సాగుతున్నాయి. వై.ఎస్. పాలన సమయంలో.. ఆ తర్వాత విధి విధానాలను పరిశీలిస్తే అంశాలు రేలుతెచ్చుతున్నాయి. అదే..

2010-11లో అంశాలు:

- వై.ఎస్. ప్రభుత్వం పెల్వీ పైసాన్నే కోర్సుల్లోనూ ఫీజు మొత్తాన్ని రీయంబర్స్ చేయాలి.. 2010-11 నుంచి రూ. 20 వేలు మాత్రమే రెట్టింబరు, మిగతా మొత్తాన్ని విద్యార్థులే రెట్టింబరువాలని ప్రభుత్వం పేర్కొంది.
- కర్పితంగా 75 శాతం పోజులు ఉండాలి. వాస్తవానికి అలాగే మిగతా ప్రభుత్వంలో 65 శాతం పోజులు ఉంటే.. అలాగే గృహ శాఖలు సర్టిఫికేట్ అదానంగా చూపిస్తే మరో పది శాతం పోజులు రెట్టింబరు. కానీ ఫీజు రీయంబర్స్మెంట్ పథకం పొందాలంటే మాత్రం 75 శాతం పోజులు విషయంలో ఎలాంటి మినహాయింపు లేదు.
- వై.ఎస్. ప్రభుత్వం కొనసాగిన సమయంలో ఉత్తీర్ణత, అనుభవితతో సంబంధం లేకుండా రీయంబర్స్మెంట్ సదుపాయం లభించేది. కానీ 2010-11లో మాత్రం పై తరగతికి ప్రమాప్త అయితేనే పథకం ద్వారా లబ్ధి పొందే అవకాశం.

2011-12లో అంశాలు:

- వై.ఎస్. హయాంలో ఇంటర్మీడియట్ మొదలు వీటి వరకు ప్రాధికారం. ప్రాపెషనల్లోని అన్ని కోర్సులకు సదుపాయం ఉండాలి.. 2011-12లో పాదామెడికల్లోని కొన్ని కోర్సులు, అదే విధంగా ఏడాది కాల వ్యవధి గల సర్టిఫికేట్ కోర్సులను రీయంబర్స్మెంట్ నుంచి తొలగించారు.
- ఓసీ, డిసీ లకు 30 పేజీ; ఎస్సీ, ఎస్టీలకు 34 పేజీ గరిష్ట పయోజనీత విధించారు.
- బ్యాచిలర్ డిగ్రీ తర్వాత డిప్లొమా పోజులకు కూడా ఉన్న సదుపాయాన్ని కేవలం ఒక వీటికే పరిమితం చేశారు.
- గేట్, జేపాట్ ద్వారా ఎంబీబీ. ఎంపార్సెస్ కోర్సుల్లో చేరిన వారిని పథకం నుంచి తొలగించారు. కారణం వారికి స్కాలర్ షిప్ లభిస్తుందని చెప్పడమే.

2012-13లో ప్రతిపాదిత అంశాలు:

- వీటి, పీహెచ్డీ అభ్యయనం చేస్తున్న అభ్యర్థులను ఫీజు రీయంబర్స్మెంట్ పరిధి నుంచి తొలగించడం.
- గత ఏడాది అఫీడవిట్, బ్యాంకు అకౌంట్, సెలెక్షన్ తప్పనిసరిగా పేర్కొన్న ప్రభుత్వం ఈ ఏడాది.. మార్చి 31 నాటికి అదార్ కార్డ్ ఉన్న వారిని పరిగణిస్తామని పేర్కొంది.
- 2010-11 విధించిన 'పై తరగతికి ప్రమాప్త అయితేనే' అనే నిబంధనకు మురింత పడుతు పెట్టుకున్నారు. ఇకపై అన్ని సభ్యత్వంలో ఉత్తీర్ణత సాధిస్తేనే రెస్ట్రీక్టెడ్ చేస్తారు.

ప్రణాళిక-ప్రణాళికేతర వ్యయ ధోరణులు...

డా॥ తమ్మ కోటిరెడ్డి
ప్రాసెసర్, ఐఐఎస్ హైదరాబాద్

తిరోగమనం, వృద్ధికాలంలో కేంద్ర బ్యాంకు పరపతి విధానాన్ని వివరించండి?

పరపతి నియంత్రణ అనేది కేంద్ర బ్యాంకు ముఖ్య విధి. తిరోగమన కాలంలో ఆర్థిక వృద్ధి మందగించిన కారణంగా ఆర్థిక వ్యవస్థలో నిరాశా వాదం పెరుగుతుంది. పెట్టుబడి, ఉపాధి, ఆదాయాలు తక్కువ స్థాయిలో ఉంటాయి. తిరోగమనం ఎక్కువ కాలం కొనసాగితే దేశంలో

మాంద్యం పరిస్థితులు ఏర్పడతాయి. ఈ సేవధ్యంలో కేంద్ర బ్యాంకు తన పరపతి విధానం ద్వారా ఆర్థిక వ్యవస్థ పురోగమనానికి తగిన చర్యలు చేపడుతుంది. దేశంలో ఆర్థిక స్థిరత్వం, ధరల స్థిరత్వం, పూర్వోద్ధృగిత సాధనకు కేంద్ర బ్యాంకు తన ద్రవ్య విధాన సాధనా లైన బ్యాంకు రేటు, నగదు నిల్వల నిష్పత్తి, రెపోరేటు, ఎస్ఎల్ఆర్, బహిరంగ మార్కెట్ చర్యలను వినియోగించుకుంటుంది. తిరోగ మన కాలంలో విస్తరణ ద్రవ్య విధానాన్ని అమలించడం ద్వారా ఆర్థిక వ్యవస్థలో ద్రవ్యత్వం పెరుగుదలకు చర్యలు తీసుకుంటుంది. ఉత్పాదక రంగాలపై పెట్టుబడులు పెంచడం ద్వారా ఆర్థిక స్థిర త్యాన్ని తీసుకురావడానికి కేంద్ర బ్యాంకు పరపతి విధానాన్ని ఉప యోగిస్తుంది.

విస్తరణ ద్రవ్య విధానం ఆర్థిక వ్యవస్థలో వృద్ధి రేటు పెరుగుద లకు దోహదపడుతుంది. అధిక వృద్ధి నమోదవుతున్న పరిస్థితుల్లో ద్రవ్యోల్బణ సమస్యలు ఏర్పడతాయి. ద్రవ్యోల్బణం కారణంగా అల్పదాయ వర్గాల ప్రజలు అనేక సమస్యలు ఎదుర్కోవాల్సి వస్తుంది. మరోవైపు ఉత్పత్తి, పంపిణీలపై ప్రతికూల ప్రభావాన్ని చూపుతుంది. ద్రవ్యోల్బణాన్ని అదుపు చేసి ధరల స్థిరత్వం, ఆర్థిక స్థిరత్వం సాధనకు కేంద్ర బ్యాంకు తన సాధనాలైన బ్యాంకు రేటు, ఎస్ఎల్ఆర్, నగదు నిల్వల నిష్పత్తి, బహిరంగ మార్కెట్ చర్యలు, రెపో రేట్లను కఠినంగా వినియోగిస్తుంది. తద్వారా దేశంలో ద్రవ్య సమస్య తగ్గించడానికి చర్యలు తీసుకుంటుంది. ద్రవ్య సమస్య తగ్గిన పరిస్థితుల్లో ఆర్థిక వ్యవస్థలో కొనుగోలు శక్తి, వస్తు, సేవలకు డిమాండ్ తగ్గి ద్రవ్యోల్బణం నియంత్రణలోకి వస్తుంది. కేంద్ర బ్యాంకు పరిమాణాత్మక సాధనాలతోపాటు గుణాత్మక సాధనాలను కూడా విరివిగా వినియోగించడం ద్వారా పరపతిని నియంత్రణకు చర్యలు తీసుకోవాలి.

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర పారిశ్రామికాభివృద్ధిలో ఏర్పడు తున్న అవరోధాలను వివరించండి?

పారిశ్రామిక రంగ అభివృద్ధిలో వనరుల లభ్యతకు తగి నట్లుగా ప్రగతి జరగలేదు. అయినా పారిశ్రామిక విత్త సంస్థల ఏర్పాటు, సంబంధిత విధానాల ద్వారా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పారిశ్రామికాభివృద్ధి కోసం కృషి చేసింది. 1982 వరకు కూడా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పారిశ్రామిక రంగానికి సంబంధించి ఒక సమగ్ర విధానాన్ని రూపొందించలేదు. ఆంధ్రప్రదేశ్లో పారిశ్రామిక ప్రగ తి మూలాధారం తొలుత ఇక్కడ స్థాపించిన ప్రభుత్వ రంగ సంస్థలే. సంస్కరణల ముందు కాలంలో పోల్చితే సంస్కరణల తర్వాత కాలంలో పారిశ్రామికా భివృద్ధి మందగించింది. సంస్కరణల అమలు కాలంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం టాక్సెట్ 2005 పేరుతో నూతన పారిశ్రామిక విధానాన్ని రూపొందించింది. సహకార చట్టంలో భారీ మార్పులను ఈ విధానంలో ప్రవేశ పెట్టారు. పారిశ్రామిక పెట్టుబడుల ప్రోత్సాహక విధానం 2005-10 నాణ్యతతోకూడిన మౌలిక సౌక ర్యాలను పరిశ్రమలకు కల్పించాలి. తద్వారా ప్రపంచ

నాణ్యత ప్రమాణాలకు ఆంధ్రప్రదేశ్ను వేదికగా మార్చాలనే ఉద్దేశంతో ఈ విధానాన్ని రూపొందిం చారు. సూక్ష్మ, చిన్న, మధ్యతరహా, భారీ పరిశ్రమల కోసం 'పారిశ్రామిక పెట్టుబడుల ప్రోత్సాహక విధానం 2010-15'ను ప్రభుత్వం ప్రకటించింది.

సంస్కరణల కాలంలో అమలు చేసిన పారిశ్రా మిక సంస్కరణల వల్ల తీవ్రమైన పోటీ పరిస్థితులు ఏర్పడ్డాయి. దీంతో చిన్నతరహా పరిశ్రమలు ఆ పోటీని తట్టుకోలేక రుగ్గుతకు గురయ్యాయి. పారిశ్రా మిక సంస్కరణలు ఆ రంగంపై విస్తరణ ప్రభావాలను చూపలేదు. దాంతో రాష్ట్ర స్థూల దేశీయోత్పత్తిలో తగ్గిన వ్యవసాయ రంగం వాటాను పారిశ్రామిక రంగం భర్తీ చేయలేకపోయింది. పారిశ్రామిక సంస్థలు దీర్ఘకాలిక వ్యవస్థాపరమైన సమస్యలను ఎదుర్కోలేక పోవ డంతో పారిశ్రామిక వృద్ధి అశించినంతగా జరగలేదు. ప్రైవేటీకరణ ప్రక్రియను.. పరిశ్రమల మధ్య పోటీత త్యాన్ని పెంపొందించడానికి సాంకేతికాభివృద్ధిని సాధించడానికి ఉద్దేశించినప్పటికీ.. రాష్ట్రంలోని పరిశ్ర మలు సంస్కరణల ధాటికి నిలబోకులేకపోయాయి.

రాష్ట్రంలోని భారీ పరిశ్రమలు ఎక్కువగా ప్రభుత్వ రంగంలోనే ఉండడం.. ప్రభుత్వ రంగ సంస్థల సంస్క రణలు, ఉపసంహరణ విధానాల కారణంగా రాష్ట్ర పారిశ్రామికాభివృద్ధిలో ఒడిదుడుకులు ఏర్పడ్డాయి. దీనికితోడు మౌలిక సౌకర్యాలు కొరత కారణంగా ప్రైవేట్, విదేశీ పెట్టుబడులను పారిశ్రామిక రంగం ఆక ర్షించలేకపోతుంది. ఉత్పాదక శక్తిని అల్పంగా వినియో గించుకోవడం, యాజమాన్య నిర్వహణలో అవకతవ కలు, రాజకీయ జోక్యం, లోపభూయిష్టమైన యంత్రాంగం వల్ల కూడా ప్రభుత్వ రంగ సంస్థలు సమర్థంగా పని చేయలేకపోతున్నాయి.

తయారీ రంగంలో వృద్ధి క్షీణించడంతో పారిశ్రా మిక రంగ వృద్ధిలో ఒడిదుడుకులు ఏర్పడుతున్నాయి. పెరుగుతున్న పారిశ్రామిక రుగ్గుత పెట్టుబడుల పెరు గుదలకు అవరోధంగా మారింది. రాష్ట్రంలో సమోదైన చిన్నతరహా పరిశ్రమలు రుగ్గుతకు గురై అనేక సంస్కృత ర్యక సమస్యలు ఎదుర్కొంటున్నాయి. పారిశ్రామిక రంగం విస్తరణలో ప్రాంతీయ అసమానతలు కూడా సమగ్ర పారిశ్రామికాభివృద్ధికి అడ్డంకిగా మారాయి.

రాష్ట్ర ప్రభుత్వ మూలధన వ్యయంలోని వివిధ లంకాలను పేర్కొని, ప్రణాళిక-ప్రణాళికేతర వ్యయ ధోరణులను వివరించండి?

ఆర్థికాభివృద్ధి సేవధ్యంలో ఉత్పాదక సంపద, ఆస్తు లను సృష్టించడానికి ప్రభుత్వం చేసే వ్యయాన్ని మూలధన వ్యయం అంటారు. దీర్ఘకాల భారీ ప్రాజె క్టులు, పరిశ్రమల ఏర్పాటుపై ఈ వ్యయం చేయడం వల్ల ఆర్థికాభివృద్ధి రేటు వేగం పుంజుకుంటుంది. మూలధన వ్యయాన్ని సాధారణ సేవలు, సాంఘిక సేవలు, ఆర్థిక సేవలపై వినియోగిస్తారు.

సాధారణ సేవలపై వ్యయం 6 శాతం వరకు ఉంటుంది. గత దశాబ్దపుర కాలంలో సాంఘిక సేవ లపై వ్యయం సుమారు 14 శాతానికి చేరుకుంది. ఆర్థిక సేవలైన విద్యుచ్ఛక్తి ప్రాజెక్టుల నిర్మాణం, నీటిపారు దల, గ్రామీణాభివృద్ధిపై మూలధన వ్యయం క్రమంగా పెరుగుతుంది. మొత్తం మూలధన

వ్యయంలో ఆర్థిక సేవలపై చేసే వ్యయం సుమారు 80 శాతం వరకు ఉంటుంది. 2012-13 బడ్జెట్లో మూల ధన వ్యయంలో భాగంగా నీటిపారుదల, వరదల నివారణకు ప్రాధాన్యమిస్తూ రూ.13935 కోట్లు, తర్వాత రవాణ రంగానికి రూ.2791 కోట్లు కేటాయిం చారు. 1995-96లో మొత్తం మూలధన వ్యయం రూ.2422 కోట్ల నుంచి 2012-13 బడ్జెట్లో రూ.199 72.80 కోట్లకు పెరిగింది.

1987-88 తర్వాత బడ్జెట్ విశ్లేషణలో ప్రభుత్వ వ్యయాన్ని ప్రణాళిక వ్యయం, ప్రణాళికేతర వ్యయంగా వర్గీకరించారు. గత దశాబ్దపుర కాలంగా ప్రణాళికా వ్యయంలో పెట్టుబడి వ్యయం కంటే రెవెన్యూ వ్యయం ఎక్కువగా ఉన్నట్లు తెలుస్తుంది. ప్రాజెక్ట్, పరిశ్రమల పెట్టుబడి కంటే వాటి నిర్వహణపైనే ప్రభుత్వం ఎక్కు వగా వ్యయం చేస్తుంది. ప్రణాళికా వ్యయాన్ని రెవెన్యూ భాతాలోనూ, మూలధన భాతాలోనూ చూపిస్తారు.

1988-99లో మొత్తం వ్యయంలో ప్రణాళికా వ్యయం రూ.6747 కోట్లు (25.33 శాతం) కాగా 2012-13 బడ్జె ట్లో ఇది రూ.54090 కోట్లకు (37.04 శాతం) చేరు కుంది. మరోవైపు మొత్తం వ్యయంలో ప్రణాళికేతర వ్యయం మూడొంతులుగా ఉంది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వ రుణాలపై వడ్డీ చెల్లింపులు పెరగడంతో ప్రణాళికేతర వ్యయం, రెవెన్యూ వద్ద చెల్లింపులు పెరుగుతూ ఉన్నాయి.

ప్రణాళికేతర వ్యయాన్ని కూడా రెవెన్యూ భాతా, మూలధన భాతా రెండింటిలోనూ చూపిస్తారు. 1988- 99లో ప్రణాళికేతర వ్యయం రూ.19887 కోట్లు (74.66 శాతం). 2012-13 బడ్జెట్లో ఇది రూ.91824 కోట్లకు (62.9 శాతం)చేరుకుంది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మొత్తం వ్యయంలో ప్రణాళికా వ్యయం, పైన పేర్కొన్న కాలంలో 25 నుంచి 37 శాతానికి పెరిగింది. కాగా ప్రణాళికేతర వ్యయం 74 నుంచి 62 శాతానికి తగ్గింది.

మాదిరి ప్రశ్నాపత్రం

- భారతదేశంలో ఆదాయ అసమానతలకు గల కారణాలను పేర్కొని పెరుగుతున్న జాతీయాదాయం సామాజిక శ్రేయస్సుకు దారితీసిందా లేదా అనే అంశాన్ని పరిశీలించండి?
లేదా
జాతీయాదాయంలోని వివిధ భావనలను తెలిపి జాతీయాదాయ లెక్కింపు ప్రాధాన్యతను వివరించండి?
- 11వ ప్రణాళికలో వనరుల కేటాయింపు విధానాన్ని తెలిపి ఈ ప్రణాళిక విజయాలను విమర్శనాత్మకంగా పరిశీలించండి?
లేదా
సంస్కరణల కాలంలో ప్రభుత్వ, ప్రైవేట్ రంగాల పాత్రల్లోని మార్పులను వివరించండి?
- ప్రపంచీకరణ ప్రభావం పేదరిక నిర్మూలనకు ఎంత వరకు దోహదపడిందో వివరించండి?
లేదా
ఆర్థికాభివృద్ధిపై నిరుద్యోగం ప్రభావాన్ని వివరించండి?
- తిరోగమనం, అధిక వృద్ధి కాలాలలో కేంద్ర బ్యాంకు

- పరపతి విధానం, ప్రాధాన్యం తెలపండి?
లేదా
సంస్కరణల కాలంలో బ్యాంకింగేతర ఆర్థిక సంస్థల పురోగతిని వివరించండి?
- ప్రభుత్వ వ్యయ ధోరణులను వివరించండి?
లేదా
భారతదేశ ప్రభుత్వ రుణ మార్కెటును తెలిపి అధిక రుణ ప్రభావం ఆర్థికవ్యవస్థపై ఏ విధంగా ఉంటుందో వివరించండి?
- ఆంధ్ర-తెలంగాణా ప్రాంతాల్లో స్వాతంత్ర్యానికి ముందు కౌలుదారీ విధానాలను వివరించండి?
లేదా
భూ సంస్కరణలకు సంబంధించిన శాసనాలను తెలిపి, అవి అచరణలో ఎంత వరకు విజయం సాధించాయో వివరించండి?
- వ్యవసాయ రంగంలో సాంకేతిక విజ్ఞానం ఆంధ్రప్రదేశ్లో గ్రామీణ పేదరిక నిర్మూలనకు ఎంత వరకు దోహదపడిందో వివరించండి?
లేదా
ఆంధ్రప్రదేశ్ అవతరణ తర్వాత సంభవించిన నిర్మాణాత్మక మార్పులను వివరించండి?
- ఆదాయం, ఉపాధి పరంగా ఆంధ్రప్రదేశ్లోని వివిధ

- ప్రాంతాల్లో వివిధ రంగాల్లోని మార్పులను పరిశీలించండి?
లేదా
ఆంధ్రప్రదేశ్లో వివిధ దశాబ్దాలలో జనాభా తీరు తెన్నులను పరిశీలించి ఇటీవలి కాలంలో జనాభా వృద్ధి రేటు తగ్గుదలకు ఏ కారకాలు దోహదపడ్డాయో వివరించండి?
- ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ మూలధన వ్యయంలోని వివిధ అంశాలను తెలిపి ప్రణాళిక, ప్రణాళికేతర వ్యయ ధోరణులను వివరించండి?
లేదా
ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర పన్నుల స్వరూపాన్ని వివరించండి?
- ప్రణాళిక అమల్లో భాగంగా ప్రభుత్వ రంగ పెట్టుబడి ఆధారాలు, వాటి ధోరణులను తెలపండి?
లేదా
లక్ష్యాల్లో సాధనలో ప్రణాళికలు విజయం సాధించాయని మీరు భావిస్తున్నారా-వ్యాఖ్యానించండి?
- ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో పారిశ్రామికాభివృద్ధిలో ఏర్పడుతున్న అవరోధాలను వివరించండి?
లేదా
రాష్ట్రంలో ప్యాజర్ల రంగ ప్రగతిని వివరించి వాటి అభి

- వృద్ధి చర్యలు సూచించండి?
- రాష్ట్రంలో పంటల తీరు స్వరూపాన్ని వివరించి పంటల తీరు మెరుగుదలకు చర్యలు సూచించండి?
లేదా
1) వ్యవసాయ వ్యయాలు, ధరల కమిషన్ విధులు?
2) మద్దతు ధరల ధోరణులు?
- రాష్ట్రంలోని మూడు ప్రాంతాల్లో ఆదాయ అసమానతలకు గల కారణాలను వివరించండి?
లేదా
ప్రాంతీయ సమతౌల్య అభివృద్ధిలో భాగంగా సామాజిక రంగ అభివృద్ధికి ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్యలు వివరించండి?
- గ్రామీణ రుణగ్రస్తత, సంస్థాపరమైన పరపతి ఆధారాల మధ్య సంబంధాన్ని పరిశీలించండి?
లేదా
సహకార సంస్థలు ఎదుర్కొంటున్న సవాళ్లను తెలిపి వాటి అభివృద్ధికి చర్యలు సూచించండి?
- రాష్ట్రంలో రవాణా రంగం ఎదుర్కొంటున్న సమస్యలను వివరించండి?
లేదా
1) ఐటీ ప్రోత్సాహక విధానం?
2) బ్యాంకింగ్-సమాచార రంగ ప్రగతి?

నిత్యం కరువు సంభవించే ప్రాంతాలు..

సి. హరికృష్ణ
సినిమా ఫ్యాన్సీ, హైదరాబాద్

కరువు లంటే ఏంటి? భారత్ లోని కరువు పీడిత ప్రాంతాలు ఏవి? కరువు నివారణకు భారత ప్రభుత్వం నిర్వహిస్తున్న కార్యక్రమాల గురించి వివరించండి?

జి: దీర్ఘకాలంపాటు ఒక ప్రాంతంలో వర్షపాతం లేక తీవ్ర నీటి కొరత పరిస్థితులు ఏర్పడటమే కరువు. వాతావరణ విభాగం ప్రకారం సాధారణ వర్షపాతంలో 75 శాతం తక్కువ వర్షం సంభవించిన ప్రాంతం కరువు పీడిత ప్రాంతం. జాతీయ విపత్తు నిర్వహణ సంస్థ ప్రకారం వ్యవసాయానికి, మానవులకు, ఇతర జీవులకు, పారిశ్రామిక, సామాన్య ఆవసరాలకు నీటి లభ్యత లేకపోవడం కరువు. ఏడాదికి సగటున 75 సెంటీ మీటర్లకంటే తక్కువ వర్షపాతం గల ప్రాంతాలను కరువు పీడిత ప్రాంతాలుగా గుర్తిస్తారు.

కరువు ప్రధానంగా మూడు రకాలు. అవి..

వాతావరణ (మెటీయోరాలజికల్) కరువు: ఒక ప్రాంతంలోని సగటు ఆవపాతం కంటే తక్కువ వర్షపాతం సమోదాన పరిస్థితి వాతావరణ కరువు. సగటు వర్షపాతానికి 20 నుంచి 59 శాతం తక్కువైనప్పుడు కరువు. 60 శాతం కంటే తక్కువ సంభవించినప్పుడు తీవ్ర కరువు సంభవిస్తాయి.

జల సంబంధ (హైడ్రాలజికల్) కరువు: ఉపరితల నీరు బాగా తగ్గి, వాగులు, నదీనీళ్లు, రిజర్వాయర్లు ఎండిపోయిన పరిస్థితిలో జలసంబంధ కరువు సంభవిస్తుంది.

వ్యవసాయ (అగ్రికల్చరల్) కరువు: వంటి అభివృద్ధి సమయంలో నేలలో తేమ తగ్గి, వాతావరణ ఉష్ణోగ్రత పెరిగి, దిగుబడి క్షీణించడం కారణంగా ఏర్పడే కరువు.

దేశంలో 2/3వ వంతు ఉపరితల ప్రాంతంలో వంద సెంటీ మీటర్లకంటే తక్కువ వర్షపాతం సమోదానవుతోంది. 141 మిలియన్ హెక్టార్ల వ్యవసాయ భూమిలో 68 శాతం ప్రాంతం కరువుకు గురయ్యే ప్రమాదం ఉన్నట్లు తెలిసింది. ఇందులో 50 శాతం ప్రాంతం నిరంతర కరువు పీడిత ప్రాంతంగా గుర్తించారు. దేశంలో నిత్యం కరువు సంభవించే ప్రాంతాలు..

- పశ్చిమ కనుమల నుంచి తూర్పునకు 80 కిలో మీటర్ల దూరంలో గల కృష్ణానది తీర ప్రాంతాలు. ■ అహ్మదాబాద్, జలందర్, కాన్పూర్ పరిసర ప్రాంతాల్లోని ఇసుక నేలలు, ఎడారి ప్రాంతాలు. ■ తమిళనాడులోని కోయంబ తూర్పు, తిరువల్లూరి ప్రాంతాలు. ■ ఒడిశాలోని కలహండి ప్రాంతం. ■ పశ్చిమబెంగాల్ లోని పురూబియా, మీర్జాపూర్ పీఠభూములు. ■ ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని తెలంగాణ, రాయల సీమ ప్రాంతాలు. ■ గుజరాత్ లోని కచ్, సౌరాష్ట్ర ప్రాంతాలు. ■ రాజస్థాన్ లోని థార్ ఎడారి ప్రాంతం.

కరువు పీడిత ప్రాంతాల సమస్యలను అధిగమించడానికి, కరువు పరిస్థితుల నివారణకు Drought Prone Areas Programme (DPAP) ను కేంద్ర ప్రభుత్వం 1973-74లో ప్రారంభించింది. ఎడారి ప్రాంత అభివృద్ధికి ఏడు రాష్ట్రాల్లోని 98 జిల్లాల్లో 1977-78లో ఔరెక్ట్ డెవలప్ మెంట్ ప్రోగ్రాం (డిడీపీ)ను ప్రభుత్వం ప్రారంభించింది. కరువు పీడిత ప్రాంతాల్లో బీడు భూముల అభివృద్ధి కోసం 1989-90లో ప్రత్యేక ఇంటిగ్రేటెడ్ వేస్ట్ ల్యాండ్ డెవలప్ మెంట్ ప్రోగ్రాం (ఇడబ్ల్యూడిపీ)ని కేంద్రం ప్రారంభించింది. డీపీఎఫ్, డీడీపీలు ఆములు కాని ప్రాంతాల్లో ఐడబ్ల్యూడిపీని ఆములు చేశారు. ఏప్రిల్ 1, 1995 నుంచి మూడు కార్యక్రమాలు వాటర్ షిప్ అభివృద్ధి కార్యక్రమంలో భాగంగా అమలవుతున్నాయి. 2008లో ప్రణాళిక సంఘం విడుదల చేసిన సరికొత్త మార్గదర్శకాల ఆధారంగా ఫిబ్రవరి 26, 2009న ఇంటిగ్రేటెడ్ వాటర్ షిప్ మేనేజ్ మెంట్

ప్రోగ్రాంకు రూపకల్పన జరిగింది. పై మూడు పథకాలు ప్రస్తుతం ఈ ప్రోగ్రాం పరిధిలోనే అమలవుతున్నాయి.

వాటర్ షిప్ లంటే ఏంటి? వాటర్ షిప్ సాధారణ లభ్యవృద్ధి ప్రక్రియను వివరించండి? సుస్థిర లభ్యవృద్ధికి వాటర్ షిప్ వివిధంగా సరైన దృక్పథమో తెలియజేయండి?

జి: ఒక నది లేదా వాగుకు సంబంధించిన క్యాచ్ మెంట్ ప్రాంతం వాటర్ షిప్. ఇది జీవ హైడ్రాలజికల్ ప్రమాణం. ఒక నది లేదా వాగులోకి వచ్చి చేరే నీటి ప్రవాహ ప్రాంతం. ఒక వాటర్ షిప్ ప్రాంతంలోని నీరు, నేల, వృక్షజాలం, జంతువులు వంటి సహజ వనరుల పరిరక్షణ, పునరుద్ధరణ యుక్తతను వినియోగించడాన్ని వాటర్ షిప్ అభివృద్ధి పథకం అంటారు. పర్యావరణం, సహజ వనరుల మధ్య, మానవులు, ఇతర జీవుల మధ్య సమతుల్యతను అభివృద్ధి చేయడంలో వాటర్ షిప్ నిర్వహణ కీలక పాత్ర పోషిస్తుంది. జిల్లా గ్రామీణాభివృద్ధి ఏజెన్సీల అనుమతితో ప్రాజెక్ట్ ఇంప్లి మెంటింగ్ ఏజెన్సీ (ఏఎఫ్ఎ) అధ్యక్షులలో మూడు దశల్లో వాటర్ షిప్ కొనసాగుతుంది.

ప్రారంభదశ: నేల సహజ గుణం, నేల ఉపయోగం, ప్రాంత సామాజిక-ఆర్థిక స్థితిగతులు, ప్రజల మనోభావాలు, పరిరక్షణ సమస్యలను అధ్యయనం చేసి వాటర్ షిప్ ప్రాంతాన్ని ఎంపిక చేయాలి. ఈ దశలో వాటర్ షిప్ అభివృద్ధి చేయదలచిన ప్రాంతాల్లో ప్రజలకు అవగాహన కల్పిస్తారు. గ్రామస్థాయిలో వాటర్ షిప్ కమిటీలను, స్వయం సహాయక సంఘాలను ఏర్పాటు చేస్తారు. వివిధ సర్వేల ద్వారా సేకరించిన సమాచారం ఆధారంగా అభివృద్ధి ప్రణాళికను పీఠవిలోని వాటర్ షిప్ డెవలప్ మెంట్ టీం నిర్వహిస్తుంది.

అభివృద్ధి దశ: ఇది ముఖ్యమైన దశ. ట్రీప్లెంట్ దశ అని కూడా అంటారు. క్యాచ్ మెంట్ ప్రాంతంలో అభివృద్ధి పనులు నిర్వహిస్తారు. రుతుపవనాలకు ముందు చెరువులు, వాగులు, బావుల్లో పూడికతీత నిర్వహించాలి. నీటి నిల్వకు చెక్ డ్యాంలను, ఇంకుడు బావులను, చెరువులను, కొలనులను నిర్మిస్తారు. భూగర్భ జల వనరుల లభ్యత ఆధారంగా బోరు బావులను కూడా ఏర్పాటు చేస్తారు. పశుగ్రాసం, వంటి చెరకు, కలప, హాల్మికల్లో అభివృద్ధి కోసం నర్సరీలను ఏర్పాటు చేస్తారు. పశువుల మేతకు అవసరమైన మైదాన ప్రాంతాన్ని కూడా అభివృద్ధి చేస్తారు. స్వయం సహాయక బృందాల నిర్వహణలో సెరికల్చర్, ఎపికల్చర్, కోక్ పెంపకం, పశు సంపద నిర్వహణ కోసం ప్రత్యేక వెటర్నరీ విభాగాలను అభివృద్ధి చేస్తారు. నీటి లభ్యత ఆధారంగా కొలనుల్లో, చెరువుల్లో చేపల పెంపకం కార్యక్రమాన్ని చేపడతారు. ఈ రకమైన వాటర్ షిప్ విధానం జీవ ఇంద నాలు, వాయు శక్తి, సౌర శక్తి వంటి పునర్నియోగ వనరుల అభివృద్ధికి అనుకూలం.

ముగింపు దశ: మూడు, నాలుగోశ్రావణ సాగే వాటర్ షిప్ అభివృద్ధి ద్వారా ఆ ప్రాంతంలో మెరుగైన సామాజిక-ఆర్థిక స్థితిగతులను అంచనా వేస్తారు. ఇది ఒకటింటి సంపత్తురాలపాటు కొనసాగుతుంది. ఆ తర్వాత గ్రామస్థాయి వాటర్ షిప్ డెవలప్ మెంట్, స్వయం సహాయక బృందాల నిర్వహణలో సుస్థిర అభివృద్ధి వినియోగం కొనసాగుతుంది.

వాటర్ షిప్ విధానం ద్వారా ఒక ప్రాంతంలోని పర్యావరణ పరిస్థితులు మెరుగుపడతాయి. ప్రజల జీవనశైలిలో ప్రగతిశీల మార్పులు తీసుకొచ్చే ఏ ప్రభుత్వ కార్యక్రమమైనా కేవలం ఆర్థిక ప్రయోజనాలు అందించకుండా పర్యావరణాన్ని పెంపొందించాలి. వాటర్ షిప్ దృక్పథం ఇదే సూత్రంపై ఆధారపడి ఉంటుంది. వాటర్ షిప్ ద్వారా భూగర్భ జలవనరులు అభివృద్ధి చెందుతాయి. వంటి చెరకు, పశుగ్రాసం లభ్యత పెరుగుతుంది. నేల క్రమశ్చ యాన్ని అరికట్టవచ్చు. అదనంగా వరద నియంత్రణ, వన్య జీవుల జీవ వైవిధ్య సంరక్షణ, పాడి పరిశ్రమ అభివృద్ధి, గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో ఆర్థిక ప్రగతి, పర్యావరణ సమతుల్యత, తాగునీటి లభ్యత, దారిద్ర్య నిర్మూలన వంటివి సాధ్యమవుతాయి.

భారత్ పై శీతోష్ణస్థితి మార్పు ప్రభావాలు ఏంటి? శీతోష్ణస్థితి సవాళ్లను ఎదుర్కోవడానికి భారత్ తీసుకున్న చర్యలు ఏంటి?

జి: శీతోష్ణస్థితి మార్పు ద్వారా తీవ్రస్థాయి ప్రభావాలకు గురవుతున్న దేశాల్లో ముఖ్యమైంది భారత్. దేశ పర్యావరణ, సామాజిక-ఆర్థిక స్థితిగతులపై ప్రభావం ఉంటుందని 2010లో Indian Network for Climate Change Assessment (INCAA) నివేదిక పేర్కొంది. వ్యవసాయ రంగం ప్రధానంగా వర్షాధార వ్యవసాయంపై తీవ్ర ప్రభావం ఉంటుందని 2007లో Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) స్పష్టం చేసింది. రుతుపవనాలు అలస్యం కావడం, రెండు వర్షాల మధ్య అంతరం పెరగడం, వంటివా లంలో విపరీత ఉష్ణోగ్రతలు వంటి ప్రభావాలు ఇప్పటికే స్పష్టంగా కనిపిస్తున్నాయి. రబీ ఉష్ణోగ్రతలు పెరగడం ద్వారా గోధుమ దిగుబడిపై ప్రభావం పడింది. పొడవైన తీర రేఖ ఉండటంతో సముద్ర మట్టం పెరిగినప్పుడు, గుజరాత్, ఆంధ్రప్రదేశ్ అండ్ నికోబార్, గోవా తీరం ముంపు నకు గురయ్యే ప్రమాదముంది. ఇప్పటికే తీర ప్రాంతాల్లో లవణీయత పెరిగింది. శీతోష్ణస్థితి మార్పు ద్వారా తుఫాన్ తీవ్రత పెరగనుంది. వీటికి తోడు తాగునీటి కొరత, మలేరియా-మైలేరియా వంటి వ్యాధుల అధిక వ్యాప్తి ఇతర ప్రభా

వాలుగా ఉంటున్నాయి. ఒక డిగ్రీ ఉష్ణోగ్రత పెరిగితే గోధుమ ఉత్పత్తిలో ఆరు మిలియన్ టన్నుల ఉత్పత్తి తగ్గుతుందని అధ్యయనాల్లో తెలిసింది.

అభివృద్ధి చెందిన దేశాలతో పోలితే.. గ్రీన్ హౌస్ ఉద్గారాల విడుదల సగటులో భారత్ చివరి స్థానం(122)లో ఉంది. 2008 నాటికి కార్బన్ డై ఆక్సైడ్ ఉద్గారాల సగటు 1.52 టన్నులు. అమెరికా ఉద్గారాల సగటు 19 టన్నులు. 2030-31 నాటికి దేశ ఉద్గారాల సగటు 2.77 నుంచి 5 టన్నుల వరకు ఉండొచ్చని అంచనా. శీతోష్ణస్థితి మార్పు ప్రభావాలను సమర్థంగా ఎదుర్కోవడంతోపాటు ఆహార, శక్తి రంగాల్లో భద్రత సాధించే లక్ష్యంతో 2008లో భారత ప్రభుత్వం National Action Plan on Climate Change (NAPCC) ప్రణాళికను విడుదల చేసింది.

ఇందులో భాగంగానే జాతీయ స్థాయిలో ఎనిమిది మిషన్లను ఏర్పాటు చేసింది. శక్తి భద్రతను పెంచడానికి జాతీయ సౌర మిషన్, నేషనల్ మిషన్ ఆన్ ఎనీవ్యూస్ మెంట్ ఎనర్జీ ఎఫ్ డివైలప్ మెంట్ కార్యక్రమాలను రూపొందించింది. వ్యవసాయానికి, తాగునీరు, ఆవాసాలు, హిమాలయాల ఆవరణల వ్యవస్థల భద్రతకు ఉద్దేశించి మరో ఆరు మిషన్లు రూపకల్పన చేసింది. 2020 నాటికి.. 2005 వరకు ఉన్న ఉద్గారాలను 20 నుంచి 25 శాతానికి స్వచ్ఛందంగా తగ్గించున్నట్లు కూడా భారత్ 2009లోనే ప్రకటించింది. జాతీయ స్థాయిలోనే కాకుండా, రాష్ట్ర స్థాయిలో కూడా కొన్ని ప్రణాళికలు ఆమల్లో ఉన్నాయి. 2011లో దర్బన్ సదస్సులో భారత్ కీలక పాత్ర వహించి 'దర్బన్ ప్లాట్ ఫాం'ను ఖరారు చేయడంలో తోడ్పడింది. దీని ప్రకారం 2015 నాటికి అందరికీ ఆమోదయోగ్యంగా ఉండే ఒప్పందం ఏర్పరచుకుని 2020 నాటికి అమల్లోకి వస్తుంది.

వేపర్-4 (సైన్స్ & టెక్నాలజీ) మోడల్ వేపర్

సెక్షన్-1

1. ఎ) దేశ సైన్స్ విధానంలోని మానవ వనరుల అభివృద్ధి పూర్వోన్మి చర్చించండి? (లేదా)
బి) I. జాతీయ గ్రామీణ ఆరోగ్య మిషన్ అంటే?
II. జాతీయ ఆహార భద్రత మిషన్ అంటే?
2. ఎ) భారత అంతరిక్ష రంగంలో పీఎస్ఎల్వీ ప్రాధాన్యతను వివరించండి? (లేదా)
బి) I. మేఘ-ట్రాపిక్స్ ఏంటి?
II. రికార్డ్-1 అంటే ఏంటి?
3. ఎ) గ్రామీణాభివృద్ధిలో ఐటీ పాత్ర చర్చించండి?/ బి) I. కమ్యూనికేషన్లలో కంప్యూటర్ల పాత్ర?
II. బ్రాడ్ బ్యాండ్ గేట్ కంప్యూటర్ల పాత్ర?
4. ఎ) భారత్ లో అణుశక్తి వినియోగం గురించి రాయండి? (లేదా)
బి) I. శక్తి భద్రతలో పునర్నియోగ శక్తి వనరుల పాత్ర?
II. పునర్నియోగ శక్తి వనరుల ఉత్పాదన?
5. ఎ) I. సునామీ అంటే ఏంటి? కారణాలు ఏంటి?
II. దేశంలో సునామీ నిర్వహణ గురించి రాయండి? (లేదా)
బి) భారత్ లో వర్షమాన శాస్త్ర సాంకేతిక అభివృద్ధి గురించి రాయండి?

సెక్షన్-2

6. ఎ) I. జీవ సాంకేతిక విజ్ఞానం ఉపయోగాలు?
II. దేశంలో జీవ సాంకేతిక విజ్ఞానం అభివృద్ధి?/ బి) I. రికాంబినెంట్ టీకా అంటే ఏంటి?
II. రికాంబినెంట్ టీకా ఉత్పత్తి విధానాన్ని వివరించండి?
7. ఎ) I. వన్య జీవులు ఎదుర్కొంటున్న ప్రమాదాలు ఏంటి? వాటి సంరక్షణకు తీసుకుంటున్న చర్యలు ఏంటి? (లేదా)
బి) I. వ్యవసాయ ఆవిర్భావ నిదర్శనాలు ఏంటి?
II. వ్యవసాయ ఆవిర్భావ కేంద్రాలు ఏంటి?
8. ఎ) మూలకాల పరిశోధన వల్ల ప్రయోజనాలు? దేశంలో ఈ పరిశోధన గురించి రాయండి? బి) ఇంధన భద్రతలో జీవ ఇందనాల పాత్రను చర్చించండి?

9. ఎ) చితుస్గున్యా వ్యాధి కారకం, ఇన్సెక్షన్ విధానాలు, లక్షణాలు, నివారణ చర్యల గురించి రాయండి? (లేదా)

బి) దేశంలో బర్డ్ ఫ్లూ వ్యాధి గురించి రాయండి? బర్డ్ ఫ్లూ వ్యాధిపై తీసుకొన్న చర్యలు?

10. ఎ) I. అధునిక టీకా అంటే ఏంటి?
II. హెపటైటిస్ టీకా ఉత్పత్తి విధానాన్ని వివరించండి? (లేదా)

బి) నిర్ధారణ (డయాగ్నోసిస్)లో ఇమున్ సలాజికల్ పద్ధతుల గురించి రాయండి?

సెక్షన్-3

11. ఎ) పర్యావరణవాదం అంటే ఏంటి? సమకాలీన పర్యావరణ వాదం గురించి రాయండి? (లేదా)
బి) పర్యావరణ విభాగాలు, వాటి లక్షణాలు?

12. ఎ) I. 'డ్యాం'ల రకాలు ఉదాహరణలతో రాయండి? II. 'డ్యాం'ల ద్వారా కలిగే ప్రయోజనాలు, సంభవించే నష్టాలు గురించి రాయండి? (లేదా)

బి) I. దేశంలో కరువు పీడిత ప్రాంతాలు ఏంటి? II. కరువు నిర్వహణకు ప్రభుత్వ కార్యక్రమాలు?

13. ఎ) I. ఆహార శృంఖలం అంటే ఏంటి? II. ఉదాహరణలతో ఆహార శృంఖలాల రకాలు తెలియజేయండి? III. ఆవరణ వ్యవస్థలో ఆహార శృంఖలాల ప్రాధాన్యత ఏంటి? (లేదా)

బి) I. జీవ వైవిధ్య హాట్ స్పాట్ భావన ఎలా అభివృద్ధి చెందిందో వివరించండి? II. భారత్ లో గుర్తించిన జీవ వైవిధ్య హాట్ స్పాట్ ల గురించి రాయండి?

14. ఎ) శబ్ద కాలుష్య కారకాలు, ప్రభావాలు, నివారణ చర్యల గురించి రాయండి? (లేదా)
బి) I. ఘన వ్యర్థ పదార్థాల విడుదలకు కారణాలు, వాటి ప్రభావాలు ఏంటి?

II. ఘన వ్యర్థ పదార్థాల నిర్వహణ, రీసైక్లింగ్ పాత్రను చర్చించండి?

15. ఎ) I. వాటర్ షిప్ అభివృద్ధిని వివరించండి? II. సుస్థిర అభివృద్ధికి వాటర్ షిప్ వివిధంగా సరైన దృక్పథమో వివరించండి? (లేదా)

బి) మానవ ఆరోగ్య నిర్వహణలో ఇన్ ఫ్ల్యూంస్ టెక్నాలజీ ద్వారా చేకూరే ప్రయోజనాలు ఏంటి?

సిద్ధాంతాలు, సమకాలీన అంశాల సమన్వయంతో..

డా.బి.జె.బి.కృపాదానం
పీఠాధిపతి, పబ్లిక్ పాలిటిక్స్
ఆర్.సి.ఆర్.సి.సి.సి.

సివిల్ సర్వీస్ మెయిన్స్ ఎగ్జామినేషన్ కు ఆప్షనల్ గా పబ్లిక్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ ను ఎంచుకున్న అభ్యర్థులు కాస్త సులభంగా భావించేది పేపర్-2. కారణం.. ఇది పూర్తిగా భారత పరిపాలనకు సంబంధించి కావడమే. అంతేకాకుండా సమకాలీన అంశాల ప్రస్తావన కూడా ఎక్కువగా ఉండటమే. ఇలా సులభంగా భావిస్తూనే.. అభ్యర్థులు పారపాట్లు చేసే ప్రమాదం ఉంది. కాబట్టి సులువుగా ఉండే విభాగంలో పారపాట్లు లేకుండా పక్కదారిగా ప్రెపరేషన్ సాగించడానికి.. మరిన్ని మార్కుల సాధనకు సూచనలు..

పబ్లిక్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ ఆప్షనల్ పేపర్-2లో అడిగే ప్రశ్నలు అధిక శాతం ప్రస్తుతం సమకాలీనంగా సాగుతున్న పాలన ఆధారంగానే ఉంటాయి. అంతేకాకుండా మరోవైపు భారత రాజనీతి శాస్త్రంలో ముడిపడి ఉంటాయి. ఉదాహరణకు: రాష్ట్రపతి, మంత్రిమండలి, కేంద్ర సచివాలయం, గవర్నర్, రాష్ట్ర మంత్రి మండలి, సచివాలయం; సుప్రీంకోర్టు, హైకోర్టులు, పార్లమెంట్ వనీశీరు విధానం, కేంద్ర ఎన్నికల సంఘం తదితర రాజ్యాంగబద్ధ సంస్థలు. పేపర్-2కి ప్రత్యేకంగా పుస్తకాలు లభించవు. అంతేకాకుండా యూపీఎస్సీ తాను నిర్దేశించిన సిలబస్ కే కట్టుబడి ప్రశ్నలు అడగాలనే నిబంధన కూడా లేదు. దీంతో ఈ పేపర్ లో అడిగే ప్రశ్నలు సమకాలీన అంశాలపై దృష్టి పెట్టాల్సిన విధానం ఉంటాయి. కాబట్టి అభ్యర్థులు సిలబస్ లో పేర్కొన్న చాప్టర్ ను చదివేటప్పుడే వాటికి సంబంధించి సమకాలీనంగా బోటుచేసుకుంటున్న పరిణామాలను అనుసంధానం చేసుకోవాలి. అంతేకాకుండా ప్రతి సబ్జెక్టుకు సంబంధించి కొన్ని నిర్దిష్ట పదజాలం (జాక్సన్స్) ఉంటుంది. వాటిపై అవగాహన ఏర్పరచుకోవాలి. సమాధానంలో సందర్భానుసారం ప్రస్తావించాలి. అప్పుడే ఎగ్జామినర్ కు సదరు అభ్యర్థికి సబ్జెక్టుపై అవగాహన ఉందనే ఆలోచన కలుగుతుంది.

పేపర్-1 సిద్ధాంతాలను అన్వయించుకుంటూ:

పబ్లిక్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ ఆప్షనల్ లోని పేపర్-1లో సిలబస్ ఆసాంతం ప్రభుత్వ పాలనకు సంబంధించి సిద్ధాంతపరమైన అంశాలతో కూడి ఉంటుంది. ఈ క్రమంలో పేపర్-2కి ప్రెపరేషన్ సాగించే సమయంలో ఆయా అంశాలకు సంబంధించి పేపర్-1లో ఉండే మూల సిద్ధాంతాలను బేరీజు వేసుకుంటూ సాగాలి. పరీక్షలో తామిచ్చే సమాధానాల్లో కూడా ఇవి ప్రతిబింబించేలా వ్యవహరించాలి. ఉదాహరణకు: రాష్ట్రపతి అధికారాలు, విధులను చదివేటప్పుడు రాష్ట్రపతి వ్యవస్థ కార్యనిర్వాహక వర్గమని, అది ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వంలోని మూడు ప్రధానాంగాల్లో ఒకటి.. దానిని ఒకవైపు శాసన శాఖ, మరోవైపు న్యాయశాఖ

నియంత్రిస్తాయనే సిద్ధాంతపర భావాలను గుర్తించాలి.

సిలబస్ సులభం.. మార్కులు కష్టం:

అధికశాతం మంది అభ్యర్థులు పేపర్-2ను సులభంగా భావిస్తారు. ప్రశ్నలు సేరుగా ఉంటాయని, మంచి మార్కులకు అస్సారం ఉంటుందని భావిస్తారు. కానీ వాస్తవానికి పేపర్-1తో పోలితే పేపర్-2లో మార్కుల సాధన కష్టం. దీనికి కారణం కూడా అభ్యర్థుల ఆలోచనా దృక్పథమే.

ఉదాహరణకు: చాలా మంది అభ్యర్థులు భారతదేశ పాలన అంటే కేవలం రాజకీయ వ్యవస్థ అనే అపోహతో ఉంటారు. ఇదే క్రమంలో తామిచ్చే సమాధానాలను కూడా సాదాసీదాగా, వార్తాపత్రికల్లో ప్రచురితమయ్యే వ్యాసాల మాదిరిగా రాస్తారు. కానీ ఇది సరికాదు.

ప్రతి ప్రశ్నకు ఒక సిద్ధాంత పరమైన భావన ఉంటుంది. సదరు ప్రశ్నకు సమాధానం ఇచ్చేటప్పుడు దాన్ని ప్రస్తావిస్తూ సమాధానం రాయాలి. అలాకాకుండా నేరుగా సమాధానం ఇవ్వకూడదు.

ఉదాహరణకు: ఉదారవాదం, ప్రైవేటీకరణలు ప్రభుత్వ రంగ సంస్థల ప్రాధాన్యతను తగ్గించలేవు? అనే ప్రశ్నకు సమాధానం ఇచ్చేటప్పుడు.. అధికశాతం మంది అభ్యర్థులు ఉదారవాదం, ప్రైవేటీకరణ భావాలను వివరించి, ప్రభుత్వ రంగ సంస్థల ప్రాధాన్యత ఎందుకు తగ్గదు.. అనే కోణంలో వివరణ ఇస్తారు.

కానీ ఈ ప్రశ్నకు సమాధానం ఇవ్వాలన్న తీరు ఇది కాదు. ఈ ప్రశ్నకు సమాధానంలో.. ప్రభుత్వ రంగ సంస్థల ఏర్పాటు ఉద్దేశం ఏంటి? ఉదారవాదం, ప్రైవేటీకరణ సేవ వ్యయం కూడా భారత వంటి వర్తమాన దేశాల్లో ఆ సంస్థల ఆవసరమేంటి? అవి ఏ విధంగా ఓ వైపు ప్రజావసరాలను తీరుస్తూ, మరోవైపు మార్కెట్ శక్తుల రాజాపక్షను నియంత్రిస్తాయి? ఆ ప్రభుత్వ రంగ సంస్థలు పరోక్షంగా ఉపాధి కూడా కల్పిస్తాయి.. అనే అంశాల ప్రస్తావన తప్పనిసరిగా ఉండాలి. అప్పుడే ఆ సమాధానానికి పరిపూర్ణత చేకూరుతుంది. అంటే.. ఒకవైపు విషయ పరిజ్ఞానాన్ని, మరోవైపు

నేపథ్యాన్ని, ఆ విషయంపై సమయస్ఫూర్తిని మేకవిస్తూ సమాధానం రాయాలి.

అన్నీ ముఖ్యమే:

ప్రస్తుతం యూపీఎస్సీ ప్రశ్నల తీరులో మార్కులను పరిశీలిస్తే.. ప్రాధాన్యత, అప్రాధాన్యత చాప్టర్ నే భావనకు దూరంగా ఉండాలి. కారణం ఇటీవల కాలంలో స్వల్ప సమాధాన ప్రశ్నల సంఖ్య పెరుగుతోంది. దీంతో ఈ పేపర్ లోని మొత్తం 14 చాప్టర్ లోని అన్ని అంశాలను స్మరించే తీరులో ప్రశ్నలు ఉంటున్నాయి. కాబట్టి ప్రతి అభ్యర్థి అన్ని చాప్టర్ పైనా దృష్టి సారించాల్సిందే.

అయితే మొదటి పేపర్-1, పేపర్-2లో ఒకేమాదిరిగా ఉన్న చాప్టర్ లోని ఉన్నాయి. అవి..

- పేపర్-1లోని 4వ చాప్టర్ - పేపర్-2లోని 3వ చాప్టర్.
  - పేపర్-1లోని 9వ చాప్టర్ - పేపర్-2లోని 8వ చాప్టర్.
  - పేపర్-1లోని 11వ చాప్టర్ - పేపర్-2లోని 10వ చాప్టర్.
  - పేపర్-1లోని 12వ చాప్టర్ - పేపర్-2లోని 9వ చాప్టర్.
- ఇప్పటికే పేపర్-1లో పైన పేర్కొన్న చాప్టర్ లో పూర్తి స్థాయిలో పట్టు సాధించిన అభ్యర్థులు.. పేపర్-2లో అదే మాదిరిగా ఉన్న చాప్టర్ ను తక్కువ ప్రాధాన్యత ఇచ్చినా వచ్చాలేదు.
- ఇవి కాకుండా.. పేపర్-2లో మంచి మార్కుల కోసం ఎక్కువ దృష్టి సారించాల్సిన చాప్టర్లు
- చాప్టర్-1 (భారత పాలన పరిణామం)
  - చాప్టర్-4 (కేంద్ర ప్రభుత్వం, పాలన)
  - చాప్టర్-5 (ప్రణాళికలు - ప్రాధాన్యత)
  - చాప్టర్-6 (రాష్ట్ర ప్రభుత్వం - పాలన)
  - చాప్టర్-7 (స్వాతంత్ర్యానంతరం జిల్లా పాలన)
  - చాప్టర్-11 (గ్రామీణాభివృద్ధి)
  - చాప్టర్-12 (పట్టణ స్థానిక ప్రభుత్వం)
  - చాప్టర్-13 (శాంతి భద్రతల పాలన - నిర్వహణ)
  - చాప్టర్-14 (భారత పాలనలో ప్రధానాంశాలు)

ప్రస్తుత సమయంలో ఇలా:

వాస్తవానికి పేపర్-2ని సులభంగా భావించినప్పటికీ పేపర్-1లో పోలితే సిలబస్ పరిధి విస్తృతమే. అంతేకాకుండా అధిక శాతం అంశాలు సమకాలీన సంబంధంగా ఉంటాయి. వీటికి సమాచారం ప్రామాణిక గ్రంథాల్లో లభించదు. దీంతో అభ్యర్థులు చేసే పారపాట్లు మార్కెట్లో లభిస్తున్న అన్ని రకాల మెటీరియల్స్ ను సేకరించడం. ఇది సరికాదు. అన్నిటిలోనూ సమాచార సారాంశం ఒకటి ఉంటుంది. కానీ విశ్లేషణ నాణ్యతలో బేదాలు ఉంటాయి. కాబట్టి విశ్లేషణాత్మకంగా ఉంటూ విలువైన సమాచారాన్ని అందించే మెటీరియల్ ను ఎంచుకోవాలి. ఇందుకోసం అవ

సరమైతే కోటింగ్ నిపుణులు, అప్పటికే విజయం సాధించిన అభ్యర్థుల సలహాలు స్వీకరించాలి. ప్రస్తుతం సమయం తక్కువగా ఉంది కాబట్టి.. ఈ సమయంలో ఆయా అంశాలు చదువుతూ సొంత నోట్స్ రూపొందించుకోవడం అవసరమైన పరిణామం కాదు. దీనికి బదులు ప్రతి చాప్టర్ పూర్వగానే దానికి సంబంధించి సెల్ఫ్ టెస్ట్ రాసుకోవాలి.

శాస్త్రీయ దృక్పథంతో అంశాల ఎంపిక:

సిలబస్ విస్తృతం.. అందువాటలోని సమయం పరిమితం. దీంతో అభ్యర్థుల్లో ఆందోళన సహజం. కానీ కొద్దిపాటి శాస్త్రీయ దృక్పథాన్ని అనుసరిస్తూ ఈ సమస్యను అధిగమించొచ్చు. పరీక్షలో మెరుగైన ప్రదర్శనకు పునాదులు వేసుకోవచ్చు. ఈ క్రమంలో ముందుగా యూపీఎస్సీ గత రెండేళ్లలో అడిగిన ప్రశ్నలను పరిశీలించాలి. వాటిపై తక్కువ స్థాయిలో దృష్టి పెట్టి మిగతావాటికి ఎక్కువ ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలి. యూపీఎస్సీ ప్రశ్న పత్రాలను విశ్లేషిస్తే గత రెండేళ్లలో ఇచ్చిన ప్రశ్నలను ఇవ్వడం అనేది సాధారణ పరిస్థితుల్లో జరగదు.

తర్వాత ప్రస్తుతం వివాదాస్పదంగా ఉన్న అంశాలపై దృష్టి పెట్టాలి. ఉదాహరణకు.. తాజాగా జోగ్ల సాగం సేవ వ్యయం కాక (కంప్లైట్ అండ్ ఆడిటర్ జనరల్); రాష్ట్రపతి ఎన్నిక, ధరల పెంపు సమయంలో ప్రభుత్వంలోని మిత్రపక్షాల ప్రభుత్వ వ్యతిరేక ధోరణి సేవవ్యయంలో సంకీర్ణ వ్యవస్థ; పౌర సమాజం చొరవతో రూపొందిన లోక్ పాల్ వ్యవస్థ వంటివి. ఈసారి ఈ మూడింటిలోంచి ఒక ప్రశ్న కచ్చితంగా అడిగే అవకాశం ఉంది.

అకడిమికిగా టెక్నికల్ సేవవ్యయం ఉన్న అభ్యర్థులు కూడా కంగారుపడకుండా సులభంగా ఈ పేపర్ లో రాణించొచ్చు. కారణం పబ్లిక్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ అంటేనే ఒక శాస్త్రం. దీన్ని ఆర్థం చేసుకోవడం, శాస్త్రీయంగా జవాబులు ఇవ్వడం సులభమే.

రిఫరెన్స్ రీడింగ్స్:

అభ్యర్థులు ప్రామాణిక గ్రంథాలతోపాటు ఇతర మార్గాల ద్వారా కూడా సమాచార సేకరణ.. (ముఖ్యంగా సమకాలీన అంశాలపై అవగాహన కోసం) చేయాలి. ఇందుకోసం ప్రముఖ దినపత్రికలు; యోజన; కురుక్షేత్ర; ఎకనామిక్స్ అండ్ పాలిటిక్స్ వీక్లీ; సెమినార్ వంటి మాసపత్రికలను తప్పనిసరిగా చదవాలి. ప్రస్తుత సమయంపై లోకసభ టీవీ, ఇతర టీవీ ఛానల్స్లో.. మేధావులు, రాజకీయ నాయకుల సమక్షంలో నిర్వహించే చర్చావేదికలు; ఆశాశవాజీ రేడియోలో ప్రతిరోజు రాత్రి 9:15 గంటలకు ప్రసారమయ్యే ఆరోజు ప్రధానాంశంపై చర్చలను అనుసరించాలి.

Important Questions:

- 1) Kautilya's administration maxims are relevant to modern Indian administration?
- 2) The British India continued the legacy of Mughul rule?
- 3) Rippon sowed the seeds of modern local self government of india?
- 4) Globalisation is posing challenges to the value premises of our constitution?
- 5) Bureaucracy strengthened the democratic values in India- Analyse?
- 6) It is time to windup the public sector undertakings given their poor performance record. Examine?
- 7) India is experiencing Judicialised administration. Examine?

- 8) Planning commission is dead. Long live planning. Comment?
- 9) Liberalisation requires indicative rather than directive planning. Do you agree?
- 10) The DPC is a paper Tiger. Critically Examine?
- 11) It is a good policy option to merge Finance commission with the planning commission and to give the later a constitutional status. Discuss?
- 12) With the increasing role played by the regional parties, the Chief Ministers have become the king makers at the national level. Discuss?
- 13) With the multiplicity of functional departments, the collectors of office is losing its significance. Discuss?

- 14) District administration plays a key role in democratic decentralization. Examine?
- 15) Capacity building is more than training. Discuss?
- 16) The promotion and the pay should be linked to productivity. Do you agree?
- 17) 'Civil Service neutrality is not tenable'. Critically examine?
- 18) Do you think that C&AG is exceeding its jurisdiction while commenting on the 2G spectrum allocation and recently the allocation of coal blocks to private parties?
- 19) Most of the recommendations of second administrative reforms commission are yet to be implemented. Comment?
- 20) Natural rural health mission is making a significant impact on the well being of

- rural poor. Elaborate?
- 21) Population, traf fic congestion, housing and transportation problems are major hurdles to urban development. Elaborate?
- 22) The investigating agencies like C.B.I. and C.I.D. are to be given autonomy to ensure their effective functioning. Discuss?
- 23) The out dated police Act of 1861 is to be replaced with an Act that reflects the needs of 21st century?
- 24) 'Regulatory commissions are to be strengthened'. Comment?
- 25) National Human Rights Commission can play a more effective role if it is given constitutional status with necessary infrastructure and resources. Examine?

2012 మిస్ వరల్డ్ వెస్ జియా యూ

ఆకాశాబి శ్రీనివాసులు రెడ్డి
కరెంట్ అఫైర్స్ నిపుణులు

అంతర్జాతీయం

అమెరికా హైపర్ సోనిక్ విమాన పరీక్ష విఫలం

అమెరికా ప్రయోగించిన 'ఎక్స్-51' పేజ్ రైడర్ అనే మానవ రహిత విమాన పరీక్ష విఫలమైంది. గంటకు 6,900 కిలోమీటర్ల వేగంతో ప్రయాణించేందుకు ఉద్దేశించిన ఈ విమాన పరీక్షను ఆగస్టు 14న నిర్వహించింది. స్కామ్ టెట్ ఇంజన్తో నడిచే పేజ్ రైడర్ నియంత్రణ కోల్పోయి పసిఫిక్ మహాసముద్రంలో కూలింది.

మిస్ వరల్డ్ వెస్ జియా యూ

చైనాకు చెందిన వెస్ జియా యూ (23) 2012 ప్రపంచ సుందరిగా ఎంపికయ్యారు. ఆగస్టు 18న ఓర్హోన్ (చైనా)లో జరిగిన పోటీలో వెస్ జియా యూ విజేతగా నిలిచి ప్రపంచ సుందరి కిరీటాన్ని దక్కించుకుంది. మొదటి రన్నరప్ గా సోఫీ మార్ట్స్ (వేల్స్), రెండో రన్నరప్ గా జెస్సికా కహ్లాబి (ఆస్ట్రేలియా) నిలిచారు. భారత్ కు చెందిన వాన్యా మిశ్రాకు ఆరో స్థానం దక్కింది. చైనాకు ఈ టైటిల్ రావడం ఇది రెండో సారి. 2007లో ఆ దేశానికి చెందిన జాంగ్ జిలీన్ మిస్ వరల్డ్ కిరీటం దక్కించుకుంది.

అవార్డులు

పట్నాయక్ కు డామెన్ డబ్లిన్ అవార్డు

ప్రతిష్టాత్మక డామెన్-డబ్లిన్ అవార్డు-2012 ఒడిశా రాష్ట్ర లెఫ్టినెంట్ అడిటారి డా. పి.వి.కె.పట్నాయక్ కు లభించింది. కుష్టు వ్యాధి నిర్మూలనకు చేసిన కృషికి గాను ఆయనకు ఈ అవార్డు దక్కింది. గతంలో ఈ పురస్కారం లభించిన వారిలో మదర్ థెరిస్సా, బాబా ఆమ్మే తదితరులు ఉన్నారు. ఈ అవార్డును డామెన్-డబ్లిన్ సొసైటీ ఫర్ లెఫ్టినెంట్ ఎయిడ్ అందజేస్తుంది. దీన్ని 1944లో అమెరికా సైన్యానికి చెందిన మెడికల్ కోర్ ప్రారంభించింది. కుష్టు వ్యాధి నివారణకు విశేష కృషి చేసిన వారికి ఈ అవార్డును బహుళకరిస్తారు.

మెహతాకు రాజీవ్ సద్భావన అవార్డు

జైపూర్ కేంద్రంగా పని చేసే భగవాన్ మహావీర్ వికలాంగ్ సేవా సమితి వ్యవస్థాపకుడు డీఆర్ మెహతా ఈ ఏడాది రాజీవ్ గాంధీ జాతీయ సద్భావన అవార్డుకు ఎంపికయ్యారు. ఆసియా, ఆఫ్రికా, దక్షిణ అమెరికాల్లోని 28 దేశాల పేద ప్రజలకు ఈ సంస్థ ఉచితంగా సేవలు అందిస్తుంది. న్యూఢిల్లీలో ఆగస్టు 19న జరిగిన కార్యక్రమంలో ప్రధానమంత్రి మన్మోహన్ సింగ్ మెహతాకు ఈ పురస్కారాన్ని అందజేశారు.

జాతీయం

మన్మోహన్ రికార్డు

భారతదేశ 66వ స్వాతంత్ర్య దినోత్సవం సందర్భంగా ప్రధానమంత్రి మన్మోహన్ సింగ్ ఆగస్టు 15న ఎర్రకోటపై వరుసగా తొమ్మిదోసారి త్రివర్ణ పతాకాన్ని అవిష్కరించారు. తద్వారా జవహర్ లాల్ నెహ్రూ, ఇందిరాగాంధీల తర్వాత ఎర్రకోటపై ఎక్కువ సార్లు త్రివర్ణ పతాకాన్ని అవిష్కరించిన ప్రధానమంత్రిగా రికార్డు సృష్టించారు. తొలి ప్రధాని జవహర్ లాల్ నెహ్రూ 17 సార్లు, ఇందిరాగాంధీ 16 సార్లు ఎర్రకోటపై జెండాను అవిష్కరించారు. మన్మోహన్ 2004 ఆగస్టు 15న తొలి సారిగా ఎర్రకోటపై జెండా ఎగరవేశారు. మన్మోహన్ కంటే ముందు ఆ పదవిలో ఉన్న బీజేపీ నేత వాజ్ పేయి ఆరు సార్లు జాతీయ పతాకాన్ని రణ చేశారు.

2012-13 లో 6.7 శాతం వృద్ధి

2012-13లో స్థూల దేశీయోత్పత్తి వృద్ధిరేటు 6.7 శాతంగా ఉండగలదని సీ. రంగరాజన్ నేతృత్వంలోని ప్రధానమంత్రి ఆర్థిక సలహా మండలి(పీఎంఈఎస్) రూపొందించిన ఆర్థిక వ్యవస్థ అంచనాల నివేదిక అంచనా వేసింది. ఈ నివేదికను పీఎంఈఎస్ ఆగస్టు 17న ప్రధానమంత్రి మన్మోహన్ సింగ్ కు సమర్పించింది. వ్యవసాయ వృద్ధిరేటు 0.5 శాతంగా (2011-12లో 2.8 శాతం), తయారీ రంగ వృద్ధి రేటు 4.5 శాతంగా (2011-12లో 2.5 శాతం), మైనింగ్ రంగంలో వృద్ధి 5.3 శాతంగా (2011-12లో 3.4 శాతం), సేవల రంగంలో వృద్ధి 8.9 శాతంగా (2011

-12లో 3.4 శాతం) నమోదయ్యే అవకాశం ఉన్నట్లు నివేదిక పేర్కొంది. వాణిజ్య లోటు 18,110 కోట్ల డాలర్లుగా ఉండవచ్చని అంచనా వేసింది. దేశీయ పొదుపు రేటు 31.7 శాతంగా ఉంటుందని పేర్కొంది. అంతర్జాతీయ ఆర్థిక అనిశ్చితి ప్రభావం నుంచి మన ఆర్థిక వ్యవస్థ బయటపడి మళ్ళీ పుంజుకోవాలంటే మౌలిక రంగంలో పెట్టుబడులను మరింత పెంచేలా చర్యలు తీసుకోవాలని సూచించింది.

ఆర్థిక శాఖ ముఖ్య సలహాదారుగా రాజన్

కేంద్ర ఆర్థిక శాఖ ముఖ్య సలహాదారుగా (సీఈఎ) రఘురాం జి.రాజన్ ఆగస్టు 11న నియమితులయ్యారు. ప్రస్తుతం ఈయన చికాగో విశ్వవిద్యాలయానికి చెందిన టూత్ సూల్ ఆఫ్ బిజినెస్ లో ప్రొఫెసర్ గా విధులు నిర్వహిస్తున్నారు. రాజన్ గతంలో ప్రధానమంత్రి మన్మోహన్ సింగ్ కు గౌరవ ఆర్థిక సలహాదారుగా, అంతర్జాతీయ ద్రవ్య నిధి (ఐఎంఎఫ్)లో ఆర్థిక వేత్తగా పని చేశారు.

భారత్ కు ఎంబ్రాయెర్ 145

గగన తల నిఘాను మరింత పటిష్ఠం చేసేందుకు ఉద్దేశించిన ఎంబ్రాయెర్ 145 నిఘా విమానాన్ని భారత్ సమకూర్చుకుంది. దీనికి ఎంబ్రాయెర్ 145 ఏకాదశివ్యాసీ (ఎయిర్ బోర్న్ ఎర్లీ వార్షింగ్ అండ్ కంట్రోల్ ఎయిర్ క్రాఫ్ట్)గా పేరు పెట్టారు. బ్రెజిల్ కంపెనీ ఎంబ్రాయెర్ తయారు చేసిన ఈ విమానంలో భారత్ తొలిసారిగా స్వదేశీ పరిజ్ఞానంతో అభివృద్ధి చేసిన యాక్టివ్ ఎలక్ట్రానిక్ స్కాన్ అగ్రే(ఏఈఎస్ఎ) రాడార్ ను అమర్చారు. ఆగస్టు 17న బ్రెజిల్ లోని శావ్ జోస్ దాస్ కాంపోసిలో జరిగిన కార్యక్రమంలో భారత రక్షణ శాఖ ఉన్నతాధికారులకు బ్రెజిల్ కంపెనీ ఈ విమానాన్ని అప్పగించింది.

నాన్ని అప్పగించింది. 2014 నాటికి ఇటువంటి మూడు విమానాలతోపాటు ఇతరతా సాంకేతిక సహకారం అందించాలని బ్రెజిల్ కంపెనీతో భారత్ కుదుర్చుకున్న 210 మిలియన్ డాలర్ల ఒప్పందంలో భాగంగా తొలి విమానం మన దేశానికి అందింది. ఇది శత్రు క్షిణిణులు, యుద్ధ విమానాలను ఆన్ని వైపుల నుంచి పసిగట్టగలదు.

కేంద్ర మంత్రి విలాస్ రావ్ దేశ్ ముఖ్ మృతి

కేంద్ర శాస్త్ర, సాంకేతిక శాఖ మంత్రి విలాస్ రావ్ దేశ్ ముఖ్ (67) ఆగస్టు 14న చెన్నైలో కాలేయ వ్యాధితో మరణించారు. 1980లో తొలిసారి లాతూర్ స్థానం నుంచి మహారాష్ట్ర అసెంబ్లీకి ఎన్నికయ్యారు. ఆయన రెండు స్థానాలు (1999-2003, 2004-08 మధ్య కాలంలో) మహారాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రిగా పని చేశారు. 2009 నుంచి కేంద్రమంత్రిగా కొనసాగుతున్నారు.

చిత్రకారుడు కాపు రాజయ్య మృతి

ప్రముఖ చిత్రకారుడు కళారత్న కాపు రాజయ్య (83) ఆగస్టు 20న మెదక్ జిల్లా సిద్దిపేటలో మరణించారు. ద్రావిడ్ జాతి చిత్రకళా ఎందరికో తల్లిదండ్రులైన రాజయ్య అంతర్జాతీయ ఖ్యాతి గడించారు. 1990లో ఆయన కల్లుగీత కార్మికుల జీవితంపై రూపొందించిన చిత్రానికి జాతీయ అవార్డు లభించింది. 1990లో కేంద్ర అకాడమీ పురస్కారం 2000లో రాష్ట్ర ప్రభుత్వ హంస పురస్కారంతో పాటు అనేక సత్కారాలు ఆయన పొందారు.

క్రీడలు

అంతర్జాతీయ క్రికెట్ నుంచి వైదొలగిన లక్ష్మణ్

హైదరాబాద్ కు చెందిన క్రికెట్ శ్రీదాశారుకు వీవీఎస్ లక్ష్మణ్ (37) అంతర్జాతీయ క్రికెట్ నుంచి వైదొలగుతున్నట్లు ఆగస్టు 19న ప్రకటించారు. 1996లో టెస్ట్ కెరీర్ ప్రారంభించిన లక్ష్మణ్ 1998లో వన్డేలో ఆరంగేట్రం చేశాడు. ఇప్పటి వరకు 134 టెస్టులు ఆడి 17 సెంచురీలతో 8781 పరుగులు, 81 వన్డేల్లో ఆరు సెంచురీలతో 2398 పరుగులు చేశాడు. 2001లో కోల్ కతా టెస్ట్లో ఆస్ట్రేలియాపై సాధించిన 281 పరుగులు.. భారత బ్యాట్స్ మెన్ టెస్టుల్లో చేసిన మూడో అత్యుత్తమ వ్యక్తిగత స్కోర్. లక్ష్మణ్ కు 2001లో అర్జున, 2011లో పద్మశ్రీ అవార్డులు లభించాయి. 2002లో విశ్లేషణ క్రికెటర్ ఆఫ్ ది ఇయర్ గా నిలిచాడు.

2012 క్రీడా బహుమతులు

2012 సంవత్సరానికి రాజీవ్ భేదరత్న, అర్జున అవార్డులను కేంద్ర ప్రభుత్వం ఆగస్టు 19న ప్రకటించింది. ఇద్దరు శ్రీదాశారులకు సంయుక్తంగా రాజీవ్ భేద రత్న, 25 మందికి అర్జున అవార్డులు దక్కాయి. భేద రత్న లభించిన వారికి

మొదటితోపాటు రూ.7.5 లక్షలు, అర్జున అవార్డు కింద మొదలతో రూ. 5 లక్షల సగటు బహుళకరిస్తారు.

రాజీవ్ భేదరత్న:
విజయ్ కుమార్ (పూటంగ్), యోగేశ్వర్ దత్ (రెజింగ్), వీరేంద్రా జటివల ముగిసిన లండన్ ఒలింపిక్స్ లో పతకాలు సాధించారు.

అర్జున అవార్డులు:
దీపిక, జోంటో దేవి (ఆర్పర్), సుధా సింగ్, కవితా రౌత్ (అథ్లెటిక్స్), అశ్విని పాన్నప్ప, పారుపల్లి కళ్యాణ్ (బ్యాడ్మింటన్), ఆదిత్య మెహతా (బిలియర్డ్స్), విశాస్ కృష్ణన్ (బాక్సింగ్), యువరాజ్ సింగ్ (క్రికెట్), సర్దార్ సింగ్ (హాకీ), యష్ పాల్ సోలంకీ (జూడో), అనూప్ కుమార్ (కబడ్డీ), నమీర్ సుహాగ్ (పోలో), అన్నరాజ్ సింగ్, ఓంకార్ సింగ్, జైదేవ్ కర్నాకర్ (పూటంగ్), దీపికా పల్లికర్ (స్కాట్స్), సందీప్ సెజ్వాల్ (స్విమ్మింగ్), సోనియా చాను (వెయిట్ లిఫ్టింగ్), నర్సింగ్ యాదవ్, రాజిందర్ కుమార్, గీతా పోగటి (రెజింగ్), చిమల్ జిత సింగ్ (పుష్ప), దీపా మల్లిక్ (అథ్లెటిక్స్-పారాలింపిక్స్), రామేశ్వర్ సింగ్ (అథ్లెటిక్స్-పారాలింపిక్స్).

ఫెడరల్ సిన్హాటి టైటిల్

ఏటీపీ సిన్హాటి మాస్టర్స్ టెన్నిస్ పురుషుల సింగిల్స్ టైటిల్ ను రోజర్ ఫెడరర్ (స్విట్జర్లాండ్) గెలుచుకున్నాడు. ఆగస్టు 20న సిన్హాటి (అమెరికా)లో జరిగిన ఫైనల్లో నోవోక్ జకోవిచ్ కు ఓడించాడు. తద్వారా ఓపెన్ కళంలో

ఐదుసార్లు సిన్హాటి మాస్టర్స్ టైటిల్ ను నెగ్గిన తొలి ప్లేయర్ గా రికార్డు నెలకొల్పాడు. అంతేకాకుండా అత్యధికంగా 21 మాస్టర్స్ టైటిల్స్ తో రాఫేల్ నాదల్ పేరిట ఉన్న రికార్డును ఫెడరర్ సమం చేశాడు. మహిళా సింగిల్స్ టైటిల్ ను చైనాకు చెందిన లీనా గెలుచుకుంది. పురుషుల డబుల్స్ లో భారత్ కు చెందిన మహ్మద్ ఖాసత్, రోహన్ బోపన్నలను ఓడించి రాబర్ట్ లిండ్ స్ట్రెడ్ (స్వీడన్), హోరియా టికాపు (రోమేనియా) టైటిల్ సాధించారు.

టిస్సుల్లో నెంబర్ వన్ దక్షిణాఫ్రికా

ఇంగ్లండ్ - దక్షిణాఫ్రికా మధ్య జరుగుతున్న టెస్ట్ సిరీస్ ను గెలుచుకోవడం ద్వారా.. దక్షిణాఫ్రికా జట్టు టెస్టుల్లో ప్రపంచ నెంబర్ వన్ స్థానాన్ని దక్కించుకుంది. గతేడాది భారత్ నుంచి టాప్ ర్యాంకును ఇంగ్లండ్ సాధించింది.

దీపిక పల్లికర్ రికార్డు

భారత శ్రీదాశారు దీపిక పల్లికర్ ఆస్ట్రేలియా స్కాట్స్ ఓపెన్ లో సెమీ ఫైనల్స్ కు ప్రవేశించింది. తద్వారా ఈ టోర్నమెంట్ లో సెమీస్ కు చేరుకున్న తొలి భారత శ్రీదాశారు పల్లికర్ రికార్డు సృష్టించింది. సెమీఫైనల్స్ లో ఇంగ్లండ్ కు చెందిన తారా మస్సార్ చేతిలో ఓడిపోయింది.

Q

డా. మురళీధరన్
టి.ఎం.ఎ. నేతృత్వ

Ask the expert

సీడిఎస్ పరీక్ష వివరాలను తెలపండి?

డిప్లొమా స్టూడెంట్ లెటర్ లా, పేటెంట్ 'లా' లో డిప్లొమా కోర్సులను ఆఫర్ చేస్తున్న ఇన్స్టిట్యూట్ లెటర్?

-రవికాంత్, పద్మావతి నగర్.

డిప్లొమా ఇన్ లెటర్ లా కోర్సును ఆఫర్ చేస్తున్న ఇన్స్టిట్యూట్ లు:

- డి లా ఇన్స్టిట్యూట్-న్యూఢిల్లీ, డిప్లొమా ఇన్ లెటర్ అండ్ లెటర్ వేర్ కోర్సును ఆఫర్ చేస్తుంది. అర్హత: డిగ్రీ ఇన్ లా లేదా ఎంఎ (సోషల్ సైన్సెస్). వివరాలు: www.ilideli.org
- యూనివర్సిటీ ఆఫ్ ఫుజై, డిప్లొమా ఇన్ లెటర్ అండ్ లెటర్ వేర్ కోర్సును ఆఫర్ చేస్తుంది. అర్హత: ఏదైనా డిగ్రీ. వివరాలు: www.unipune.ac.in

పేటెంట్ 'లా' లో డిప్లొమా కోర్సులను ఆఫర్ చేస్తున్న ఇన్స్టిట్యూట్ లు:

- నల్సార్ యూనివర్సిటీ ఆఫ్ లా- హైదరాబాద్. కోర్సు: పేటెంట్ డిప్లొమా ఇన్ పేటెంట్ లా (కాంటాక్ట్ కమి వెబ్సైట్ లింక్). వెబ్సైట్: www.nalsarpro.org
- ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ ఇంటెలిక్చువల్ ప్రాపర్టీ స్టడీస్-ఎన్ ఎంఎంఎన్ డిప్లొమా కోర్సు: పేటెంట్- పేటెంట్ అండ్ ప్రాక్టీస్ ప్రవేశం: అకాడమిక్ అర్హతలు, అనుభవం ఆధారంగా వివరాలు: www.iips.ac.in
- ఆకాడమి ఆఫ్ ఇంటెలిక్చువల్ ప్రాపర్టీ స్టడీస్-ముంబై కోర్సు: పేటెంట్ - పేటెంట్ మేనేజ్మెంట్ ప్రవేశం: ఇంటర్మీడియట్ ఆధారంగా. వివరాలు: www.aips.ac.in

సీడిఎస్ సబ్-ఇన్స్పెక్టర్ పోస్టులను ఏ విధంగా భర్తీ చేస్తారు?

-చరణ్, కొత్తపేట.

సీడిఎస్ సబ్ ఇన్స్పెక్టర్ పోస్టుల భర్తీ కోసం స్టాఫ్ సెలక్షన్ కమిషన్ (ఎన్ఎస్సీ).. కంప్లైడ్ గ్రాడ్యుయేట్ లెవల్ ఎగ్జామినేషన్ నిర్వహిస్తుంది. అర్హత: గుర్తింపు పొందిన యూనివర్సిటీ నుంచి ఏదైనా గ్రాడ్యుయేషన్. వయసు: 20-27 ఏళ్లు. నిబంధనలకనుగుణంగా వయో సడలింపు ఉంటుంది. నిర్దేశించిన విధంగా కారీరక ప్రమాణాలు

ఉండాలి. అవి.. ఎత్తు-165 సెం.మీ.(పురుషులు), చాలీ కనీసం 76 సెం.మీ. విస్తీర్ణం ఉండాలి. ఊపిరి పీల్చక ముందు, పీల్చిన తర్వాత ఛాతీలో వ్యత్యాసం 5 సెం.మీ. తప్పనిసరి. మహిళలు ఎత్తు-150 సెం.మీ. ఎత్తుకు తగ్గ బరువు తప్పనిసరి. నిర్దేశించిన అభ్యర్థులకు కారీరక ప్రమాణాల్లో కూడా మినహాయింపు ఉంటుంది. ఎంపిక విధానం: రెండు దశలుగా ఉంటుంది. మొదటి దశలోని రాత పరీక్షను.. టైర్ 1, టైర్ 2 రెండు పేపర్లుగా ఆన్లైన్ మల్టిపుల్ చాయిస్ పద్ధతిలో ఇంగ్లీష్, హిందీ

భాషల్లో నిర్వహిస్తారు. టైర్ 1లో జనరల్ ఇంటెలిజెన్స్, జనరల్ అవేర్నెస్, స్థూలమరికల్ అప్లిట్యూడ్, ఇంగ్లీష్ కాంప్రెహెన్షన్ అంశాలు ఉంటాయి. ఈ దశ క్వాలిఫై అయిన వారికి మాత్రమే టైర్ 2కు హాజరయ్యే అవకాశం ఉంటుంది. ఇందులో అర్హమేటిక్ ఎడిలిటీస్, ఇంగ్లీష్ కాంప్రెహెన్షన్ విభాగాలు ఉంటాయి. ఇందులో అర్హత సాధిస్తే పర్యవర్త ఇంటర్మీడియట్/ పర్యవర్తాల్లో టైర్ నిర్వహించి చివరగా నియామకం ఖరారు చేస్తారు. వివరాలు: <http://ssc.nic.in>

సీడిఎస్ పరీక్ష వివరాలను తెలపండి?

-విక్టోరియా, వరంగల్.

ఆర్మీ, నేవీ, ఎయిర్ ఫోర్స్.. త్రివిధ దళాల్లో కేరీర్ ప్రారంభంలోనే కమిషన్ ర్యాంక్ ఆఫీసర్ గా అడుగుపెట్టేందుకు అవకాశం కల్పిస్తుంది.. కంప్లైడ్ డిప్లొమా సర్టిఫైడ్ ఎగ్జామినేషన్ (సీడిఎస్). యూనియన్ పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ (యూపీఎస్సీ) నిర్వహించే ఈ పరీక్ష ద్వారా మిలటరీ, ఎయిర్ ఫోర్స్, నేవీ, ఆఫీసర్స్ ట్రైనింగ్ ఆకాడమీలో ప్రవేశం లభిస్తుంది. అర్హత: ఇండియన్ మిలటరీ ఆకాడమీ, ఆఫీసర్ ట్రైనింగ్ ఆకాడమీ పోస్టులకు ఏదైనా డిగ్రీ, నావల్ ఆకాడమీకి ఇంజనీరింగ్ డిగ్రీ. ఎయిర్ ఫోర్స్ ఆకాడమీకి ఏదైనా డిగ్రీ (ఇంటర్మీడియట్ లో మ్యాథమెటిక్స్ ఫిజిక్స్ చదివి ఉండాలి). సీడిఎస్ పరీక్షలో ఉత్తీర్ణత సాధించి.. ఆ తర్వాత సర్వీస్ సెలక్షన్ బోర్డ్ ఇంటర్వ్యూ, పర్యవర్త ఇంటర్వ్యూలో కూడా ఎంపికైన వారికి ముందుగా త్రివిధ దళాలకు చెందిన ట్రైనింగ్ ఆకాడమీలో శిక్షణనిస్తారు. ఆర్మీ కోసం ఇండియన్ మిలటరీ ఆకాడమీ (డెహ్రాడూన్), నేవీ కోసం ఇండియన్ నేవల్ ఆకాడమీ (కేరళ), ఎయిర్ ఫోర్స్ కోసం ఇండి

యన్ ఎయిర్ ఫోర్స్ ఆకాడమీకి చెందిన వివిధ ప్రాంతాల్లో.. పురుషులు, మహిళల పార్ట్ సర్వీస్ కమిషన్ కోసం ఆఫీసర్ ట్రైనింగ్ ఆకాడమీ (డెహ్రాడూన్)లో శిక్షణనిస్తారు. శిక్షణ పూర్తయ్యాక ఆయా దళాల్లో కమిషన్ ర్యాంక్ అధికారి హోదాలో నియామకం ఖరారు చేస్తారు. సీడిఎస్ రాత పరీక్ష రెండు విధాలుగా ఉంటుంది. మిలటరీ, నేవీ, ఎయిర్ ఫోర్స్ ఆకాడమీ టెస్టింగ్ లకు ఒక విధంగా.. ఆఫీసర్స్ ట్రైనింగ్ ఆకాడమీ (ఓటీఏ) టెస్టింగ్ లకు మరో విధంగా ఉంటుంది. మిలటరీ, నేవీ, ఎయిర్ ఫోర్స్ రాత పరీక్షలో ఇంగ్లీష్, జనరల్ నాల్స్, ఎడిమెంటరీ మ్యాథమెటిక్స్ అంశాల నుంచి ప్రశ్నలు వస్తాయి. అప్లికేట్ పద్ధతిలో నిర్వహించే ఈ పరీక్షలో ఆయా నష్టకుల్లో వదో తరగతి స్థాయిలోనే ప్రశ్నలడుగుతారు. సీడిఎస్ సోటిఫికేషన్ ప్రతి ఏడాది సాధారణంగా రెండు సార్లు ఆగస్టు, మార్చి నెలల్లో వెలువడుతుంది. ఆగస్టు సోటిఫికేషన్కు ఫిబ్రవరిలో, మార్చి సోటిఫికేషన్కు ఆగస్టులో రాత పరీక్ష నిర్వహిస్తారు. వివరాలు: www.upsc.gov.in

ఎంటికీ (బయోటెక్నాలజీ) కోర్సును ఆఫర్ చేస్తున్న ఇన్స్టిట్యూట్ లెటర్?

-స్వేచ్ఛ, నల్గొండ.

బయోటెక్నాలజీ గ్రాడ్యుయేట్లుకు పారామ్యాట్రికల్ కంపెనీల్లో, కెమికల్, అగ్రికల్చరల్ సంబంధిత పరిశ్రమల్లో, బయోప్రాసెసింగ్ ఇండస్ట్రీలతోపాటు రీసెర్చ్ అండ్ డెవలప్ మెంట్ లేబొరేటరీల్లో ఉద్యోగావకాశాలు ఉంటాయి. ఇందులో మాస్టర్ డిగ్రీ చేయడం ద్వారా మరిన్ని అవకాశాలను సొంతం చేసుకోవచ్చు. ప్రతి ఏడాది నిర్వహించే గ్రాడ్యుయేట్ అప్లిట్యూడ్ టెస్ట్ ఇంజనీరింగ్ (గేట్).. పరీక్షలో క్వాలిఫై కావడం ద్వారా ఎంటికీ (బయోటెక్నాలజీ) కోర్సు చేయొచ్చు. గేట్ స్కోర్ ఆధారంగా దేశంలోని అన్ని ప్రముఖ ఇన్స్టిట్యూట్ లు/పర్యవర్తలు ఎంటికీలో ప్రవేశం కల్పిస్తాయి. ఈ కోర్సును ఆఫర్ చేస్తున్న కొన్ని పర్యవర్తలు:

- ఇబిటి-బరగంపూర్ వివరాలు: www.iit-kgp.ac.in
- ఇబిటి-గోపాల వివరాలు: www.iitg.ac.in
- వెల్లూర్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ టెక్నాలజీ-వెల్లూర్ వివరాలు: www.vit.ac.in

ఎడ్యూ ఇన్ఫో

ఎల్ఐఎస్ గోల్డెన్ జూబ్లీ స్కాలర్ షిప్

లైఫ్ ఇన్స్పిరేషన్ కార్పొరేషన్ ఆఫ్ ఇండియా (ఎల్ఐఎస్).. సామాజిక బాధ్యతలో భాగంగా ప్రతిభావంతులైన విద్యార్థులను ప్రోత్సహించడానికి ప్రతి ఏటా గోల్డెన్ జూబ్లీ స్కాలర్ షిప్ ప్లస్ను అందజేస్తుంది. అర్హతగా వెనుకబడిన విద్యార్థులను ప్రోత్సహించి వారికి మెరుగైన అవకాశాలను కల్పించడానికి ఎల్ఐఎస్ ప్రతి ఏటా ఈ స్కాలర్ షిప్లను ప్రధానం చేస్తుంది. ఈ క్రమంలో 2012 సంవత్సరానికి గోల్డెన్ జూబ్లీ స్కాలర్ షిప్ కోసం నోటిఫికేషన్ వెలువడింది.

ప్రభుత్వ/ప్రభుత్వ గుర్తింపు పొందిన కాలేజీలు/ ఇన్స్టిట్యూట్ లు/ యూనివర్సిటీలలో డిగ్రీకల్, బీటెక్నల్, గ్రాడ్యుయేషన్, ప్రొఫెషనల్, డిప్లొమా కోర్సులు చదివే విద్యార్థులకు ఈ స్కాలర్ షిప్లను అందజేస్తారు. కోర్సు పూర్తయ్యే వరకు స్కాలర్ షిప్ చెల్లిస్తారు.

అర్హత: 2011-12 విద్యా సంవత్సరంలో 60 శాతం మార్కులు/తత్సమాన గ్రేడ్తో 12వ తరగతి/తత్సమాన ఉత్తీర్ణులై ఉండాలి. మెడిసిన్, ఇంజనీరింగ్, ఏదైనా గ్రాడ్యుయేషన్, డిప్లొమా/తత్సమానం, నేషనల్ కౌన్సిల్ ఫర్ ఓపీఎస్ ట్రైనింగ్ (ఎన్సీవీటీ) గుర్తింపు పొందిన ఇన్స్టిట్యూట్ ల నుంచి బీటెక్నల్ కోర్సులో.. ఏదో ఒక కోర్సు చదువుతూ ఉండాలి. ఈ విద్యా సంవత్సరం నుంచి 60 శాతం మార్కులతో 10వ తరగతి ఉత్తీర్ణులైన విద్యార్థులు కూడా ఈ స్కాలర్ షిప్ నకు అర్హులు. తల్లిదండ్రులు/సంరక్షకుని వార్షికాదాయం రూ.లక్షలోపు ఉండాలి. స్కాలర్ షిప్ విలువ: సంవత్సరానికి రూ.10 వేలు. దీన్ని నెలకు రూ.1000 చొప్పున 10 నెలలపాటు లబ్ధిదారుల

బ్యాంక్ అకౌంట్లోకి ట్రాన్స్ఫర్ చేస్తారు. నిబంధనలకు లోబడి రెన్యూవల్ ఉంటుంది. అవి.. ప్రొఫెషనల్ కోర్సుల్లో 55 శాతం మార్కులు, సాధారణ డిగ్రీ/తత్సమాన, మిగతా కోర్సుల్లో 50 శాతం మార్కులు తప్పకుండా సాధించాలి. హాజరు పరంగా కూడా మంచి రికార్డు ఉండాలి. లేకుంటే స్కాలర్ షిప్ రెన్యూవల్ చేయరు. ఎంపిక విధానం: మెరిట్, ఫ్యామిలీ బ్యాగ్రౌండ్, వార్షికాదాయం తదితర అంశాలాధారంగా ఎంపిక ఉంటుంది. దరఖాస్తుదారుల్లో అతి తక్కువ ఆదాయం ఉన్న వారికి మొదట ప్రాధాన్యత ఇస్తారు. దరఖాస్తు విధానం: ఆన్లైన్ ద్వారా దరఖాస్తు చేసుకోవాలి. దరఖాస్తుల స్వీకరణకు చివరి తేదీ: ఆగస్టు 31, 2012. వివరాలు: www.licindia.in

విక్టోరియా ఇండియా పీహెచ్డీ స్కాలర్ షిప్

ఆస్ట్రేలియాలోని విక్టోరియా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం.. ప్రతిభావంతులైన భారతీయ విద్యార్థులను ప్రోత్సహించడానికి విక్టోరియా ఇండియా పీహెచ్డీ స్కాలర్ షిప్ను ప్రకటించింది. విక్టోరియా ప్రభుత్వం, ఆస్ట్రేలియా ఇండియా ఇన్స్టిట్యూట్ లు సంయుక్తంగా ఈ స్కాలర్ షిప్ ను ఆఫర్ చేస్తున్నాయి. దీని ద్వారా విక్టోరియా రాష్ట్రంలో నిర్దేశించిన యూనివర్సిటీలలో భారతీయ విద్యార్థులకు పీహెచ్డీ చేసే అవకాశం ఉంటుంది. స్కాలర్ షిప్ నకు ఎంపికైన విద్యార్థులకు ట్యూషన్ ఫీజు నుంచి మినహాయింపు లభిస్తుంది. అంతేకాకుండా నివాసం, ప్రయాణం, తదితర ఖర్చుల నిమిత్తం ఒక్కో విద్యార్థికి మూడేళ్లపాటు 90,000 ఆస్ట్రేలియన్ డాలర్లను చెల్లిస్తారు. డయాబెటిస్ ప్రివెన్షన్, ఇన్ఫెక్షన్ ప్రొటెక్షన్ రెగ్యులేషన్ ఇన్ ది ఫైనాన్షియల్ సర్వీసెస్ ఇండస్ట్రీ, నోవల్ మీన్స్ ఆఫ్ డ్రగ్ డెలివరీ, ఆప్టికల్ ట్రాన్స్మిషన్ టెక్నాలజీ, ట్రేజీ

మెంట్ ఆఫ్ లైఫ్ సైన్స్ డిస్కవరీ వంటి స్పెషలైజేషన్లు అందుబాటులో ఉంటాయి. అర్హత: భారతీయ పౌరులై ఉండాలి. పీహెచ్డీ వర్క్ లో ఎక్కువ భాగం విక్టోరియాలో పూర్తి చేయాలి. ఆస్ట్రేలియన్ డాక్టరేట్ డిగ్రీకి సమానమైన అర్హత కలిగి ఉండకూడదు. అకాడమిక్ గా ఉన్న స్థాయిలో ప్రతిభ మాంచివాలి. భారత-విక్టోరియా రెండు ప్రాంతాలకు ఉపయోగకరమైన అంశాలను ఎంపిక చేసుకోవాలి. ఎంపిక చేసుకున్న అంశంపై పీహెచ్డీ ప్రపోజల్ ను పంపించాలి. పోర్టోఫోలియో చేసిన అభ్యర్థులకు సెలక్షన్ కమిటీ ఎంపిక చేస్తుంది. ఎంపికైన అభ్యర్థులకు పీహెచ్డీ కాలంలో విక్టోరియా ప్రభుత్వం 90,000 ఆస్ట్రేలియన్ డాలర్లను అందజేస్తుంది. దరఖాస్తులు: ఆగస్టు 30, 2012 నుంచి ప్రారంభమవుతాయి. దరఖాస్తులు స్వీకరణకు చివరి తేదీ: అక్టోబర్ 31, 2012.

అభ్యర్థులు ఎంచుకోవాల్సిన యూనివర్సిటీలు:

- డికిన్ యూనివర్సిటీ
- లాట్రోబ్ యూనివర్సిటీ
- మోనాష్ యూనివర్సిటీ
- ర్యూట్ యూనివర్సిటీ
- స్విన్బర్న్ యూనివర్సిటీ
- యూనివర్సిటీ ఆఫ్ మెల్ బోర్న్
- యూనివర్సిటీ ఆఫ్ బల్లార్ట్
- విక్టోరియా యూనివర్సిటీ
- ఆస్ట్రేలియన్ కేథలిక్ యూనివర్సిటీ

వివరాలు: www.aii.unimelb.edu.au

పశు సంవర్ధక శాఖలో జాబ్లు

ఆంధ్రప్రదేశ్ పశు సంవర్ధక శాఖ, వెటర్నరీ అసిస్టెంట్ పోస్టుల భర్తీ కోసం నోటిఫికేషన్ విడుదల చేసింది.

మొత్తం భాగీల సంఖ్య: 609 (క్లాస్-ఎ: 558, క్లాస్-బి: 21) జోన్ల వారీగా భాగీల వివరాలు: జోన్-1: 71 (క్లాస్-ఎ: 70, క్లాస్-బి: 1), జోన్-2: 89 (క్లాస్-ఎ: 88, క్లాస్-బి: 3), జోన్-3: 371 (క్లాస్-ఎ: 70, క్లాస్-బి: 301), జోన్-4: 120 (క్లాస్-ఎ: 115, క్లాస్-బి: 5), జోన్-5: 104 (క్లాస్-ఎ: 99, క్లాస్-బి: 5), జోన్-6: 154 (క్లాస్-ఎ: 148, క్లాస్-బి: 6).

అర్హత: క్లాస్-ఎ: డిగ్రీ (యానిమల్ హెల్త్/డరీ). క్లాస్-బి: వెటర్నరీ సైన్స్ ఇన్ మైక్రోబయాలజీ/ పారామ్యాట్రికల్/ఎపిడీమియాలజీ/వైరాలజీ/ఇమ్యూనాలజీ/పాథాలజీ/బయోటెక్నాలజీలో పీజీ. వయసు: 18 నుంచి 36 ఏళ్లు. దరఖాస్తుల స్వీకరణకు చివరి తేదీ: ఆగస్టు 20, 2012. వివరాలు: <http://ahfd.ap.nic.in/>

విజయ బ్యాంక్

విజయ బ్యాంక్, క్షరీకల్ కేడర్ పోస్టుల భర్తీ కోసం నోటిఫికేషన్ విడుదల చేసింది. మొత్తం పోస్టుల సంఖ్య: 800 అర్హత: 50 శాతం మార్కులతో ఇంటర్మీడియట్/ తత్సమాన లేదా ఏదైనా డిగ్రీ. వయసు: 18 నుంచి 28 ఏళ్లు. ఎంపిక విధానం: ఇంటివీవ్ కామన్ రిటెన్ ఎగ్జామ్ స్కోర్. ఇంటర్మీడియట్ ఆధారంగా. దరఖాస్తు: ఆన్లైన్ ద్వారా దరఖాస్తు చేసుకోవాలి. ఆన్లైన్ రిజిస్ట్రేషన్ ప్రారంభం: ఆగస్టు 16, 2012. ఆన్లైన్ రిజిస్ట్రేషన్ ముగింపు: సెప్టెంబర్ 5, 2012. వివరాలు: http://ibpsreg.sifytest.com/vijayabank_aug12

భవిత

స్వర్ణయా వర్ధతే విద్య

ఏ టు జెడ్ అబౌట్

ఎంసెట్ ఇంజనీరింగ్ వెబ్ కాన్సెలింగ్

5

f Sakshi Bhavita TV Program on Facebook facebook.com/sakshibhavita

INSIDE!

BANK INTERVIEWS

వ్యక్తిత్వం, గుణ గణాలకే పెద్దపీట

తాజాగా వివిధ బ్యాంకులు వివిధ విభాగాల్లో దాదాపు 3500 పోస్టుల భర్తీ కోసం నోటిఫికేషన్లు విడుదల చేశాయి. ఐబిపీఎస్ కామన్ రిటెన్ ఎగ్జామ్ లో అర్హత సాధిస్తే ఈ ఉద్యోగాలకు సంబంధించి తొలి దశను విజయవంతంగా చేధించినట్లే. మలి దశ ఇంటర్వ్యూను అధిగమిస్తే.. సమున్నతమైన కెరీర్ మీ సొంతం.. ఈ నేపథ్యంలో.. ఇంటర్వ్యూ దశలో రాణించడానికి పాటించాల్సిన వ్యూహాలు.

4

The Graduate Aptitude Test in Engineering

GATE 2013

దేశంలో ప్రతిష్టాత్మక ఇండియన్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ టెక్నాలజీ(ఐఐఐటీ), ఇండియన్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ సైన్స్ (ఐఐఎస్ఎస్)-బెంగళూరు, నేషనల్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ టెక్నాలజీ(నిట్)లు సహా ఏ ఇన్స్టిట్యూట్ లోనైనా.. గేట్ స్కీర్తో ఎంట్రీ/పీహెచ్డీ కోర్సుల్లో ప్రవేశంతోపాటు.. పీఎస్యూలు ఎంట్రీలెవల్ రికార్డుమెంట్స్ కు గేట్ స్కీర్ను ప్రాతిపదికగా తీసుకుంటున్నాయి. ఈ నేపథ్యంలో గేట్-2013 నోటిఫికేషన్.. వివరాలు.. ప్రవరేషన్ ప్లాన్..

2

సీఎస్ఐఆర్-
నెట్ సమాచారం..
ప్రవరేషన్ వ్యూహాలు.

3

జూనియర్ ఇంటర్మీడియేట్
అకడెమిక్ గైడెన్స్..
మ్యాథమెటిక్స్, బయాలజీ

6,7

గ్రూప్-1 మెయిన్స్ జనరల్ ఎస్సీ,
పేపర్-2 ప్రశ్నలు-సమాధానాలు,
మోడల్ పేపర్

8,9

ఫార్మస్ కాన్సిల్ ప్రెసిడెంట్
జి. సురేశ్తో ఇంటర్వ్యూ..

11

ప్రతి ఆదివారం ఉదయం 9-30 నుంచి 10గంటల వరకు.. మీ సాక్షి టీవీలో

మీరు ఉద్యోగావకాశాల కోసం ఎదురు చూస్తున్నారా? ఏపీపీఎస్సీ గ్రూప్స్, సివిల్స్, బ్యాంక్స్ వంటి పోటీ పరీక్షలకు సిద్ధమవుతున్నారా? అయితే సాక్షి భవిత టీవీ ప్రోగ్రాం చూడండి

వివిధ రంగాల్లో ఉపాధి.. కెరీర్ ఎంపికలో మెలకువలు.. తాజా ఉద్యోగాల సమాచారం..
అడ్మిషన్స్ వివరాలు.. విద్యా సమాచారం.. స్కాలర్షిప్స్ వివరాలు... ఇంకా మరెన్నో...

భవిత

భావి శాస్త్రవేత్తలకు.. సీఎస్ఎఆర్ - నెట్

డా.వి. చంద్రమోహన్
డైరెక్టర్, ఎరుడైటీ విద్యా సంస్థలు,
హైదరాబాద్

పరిశోధనలో ప్రగతికి సాహసాలు. పరిశోధకులుగా లేదా యూనివర్సిటీలో బోధకులుగా స్థిరపడాలంటే పీహెచ్డీ తప్పనిసరి. సీఎస్ఎఆర్ - నెట్లో జేఆర్ఎఫ్ అవకాశం దక్కితే దేశంలో పేరున్న ఐఐటిలు/ఎన్ఐటీలు/ యూనివర్సిటీలు/ లేబొరేటరీల్లో పరిశోధనలతోపాటు నెలకు రూ.16,000 స్టైఫెండ్గా పొందొచ్చు. నెట్ లెక్చరర్షిప్నకు అర్హత సాధిస్తే డిగ్రీ కళాశాలల్లో లెక్చరర్ పోస్టులకు దరఖాస్తు చేసుకోవచ్చు. ఈసారి నిర్వహించనున్న 'నెట్'లో కొన్ని మార్పులు, చేర్పులు జరిగాయి. ఈ సేవధ్యంలో సీఎస్ఎఆర్-నెట్ పరీక్ష విధానంపై ఫోకస్...

కౌన్సిల్ ఆఫ్ సైంటిఫిక్ అండ్ ఇండస్ట్రియల్ రీసెర్చ్ (సీఎస్ఐఆర్) ఏడాదికి రెండుసార్లు జూలైలో సీఎస్ఎఆర్-యూజీసీ నెట్ను నిర్వహిస్తుంది. అటు దేశవ్యాప్తంగా ఉన్న వివిధ యూనివర్సిటీలు, కళాశాలల్లో లెక్చరర్గా అడుగుపెట్టాలన్నా... ఇటు దేశంలో ఐఐటిలు, వివిధ ఆర్ అండ్ డి ఇన్ స్టిట్యూషన్స్లో పీహెచ్డీ చేస్తూ ప్రతి నెలా జూనియర్ రీసెర్చ్ ఫెలోషిప్ పొందాలన్నా నెట్లో ఉత్తీర్ణత తప్పనిసరి.

పరీక్షాంశాలు:

మొత్తం ఆరు అంశాల్లో పరీక్ష నిర్వహిస్తారు. అవి.. కెమికల్ సైన్సెస్, ఎర్త్ సైన్సెస్, లైఫ్ సైన్సెస్, మ్యాథమెటికల్ సైన్సెస్, ఫిజికల్ సైన్సెస్, ఇంజనీరింగ్ సైన్సెస్. అభ్యర్థి పీజీలో చదివిన సబ్జెక్టులకు సంబంధించిన అంశంపై పరీక్ష రాసుకోవచ్చు.

విభాగాలు-సబ్జెక్టులు:

- కెమికల్ సైన్సెస్: ఎనలిటికల్ కెమిస్ట్రీ; ఇనార్గానిక్ కెమిస్ట్రీ; ఆర్గానిక్ కెమిస్ట్రీ; ఫిజికల్ కెమిస్ట్రీ మొదలైనవి.
- ఎర్త్ సైన్సెస్: జియాలజీ; జియోఫిజిక్స్; మెటియోరాలజీ; ఓషనోగ్రఫీ; ఫిజికల్ జియోగ్రఫీ మొదలైనవి.
- లైఫ్ సైన్సెస్: బయో కెమిస్ట్రీ; బయో డైవర్సిటీ అండ్ టాక్సినమీ; బయో టెక్నాలజీ; బోటనీ; జెనెటిక్స్; మైక్రో బయాలజీ; ఫిజియాలజీ; జీవాలజీ మొదలైనవి.
- మ్యాథమెటికల్ సైన్సెస్: ఆప్లైడ్ మ్యాథమెటిక్స్; ప్యూర్ మ్యాథమెటిక్స్; స్టాటిస్టిక్స్ మొదలైనవి.
- ఫిజికల్ సైన్సెస్: ఆటామిక్ అండ్ మాలిక్యులర్ ఫిజిక్స్; క్లాసికల్ డైనమిక్స్; కంప్యూటేషనల్ ఫిజిక్స్; ఎలక్ట్రో మ్యాగ్నెటిక్స్; ఎక్స్పెరిమెంటల్ డిజైన్; ఎలక్ట్రానిక్స్; న్యూక్లియర్ అండ్ పార్టికల్ ఫిజిక్స్; క్వాంటం ఫిజిక్స్; థర్మో డైనమిక్స్ మొదలైనవి.
- ఇంజనీరింగ్ సైన్సెస్: ఏరోస్పేస్; సివిల్; కెమికల్;

ప్రవేశన ప్లాన్

పార్ట్-ఎ అందరికీ కామన్గా ఉంటుంది. ఇందులో అత్యధిక మార్కులు సాధించాలంటే.. బేసిక్ మ్యాథ్ మెటిక్స్, అర్థమెటిక్స్, స్టాటిస్టిక్స్, ప్రాబబిలిటీ, మెన్యురేషన్, జామెట్రీ, బేసిక్ న్యూమరికల్ ఆప్టిమైజేషన్, వెక్టర్, నాన్ వెక్టర్, గ్రాఫ్ ఇతర ప్రశ్నలు ఉంటాయి. ఇవన్నీ కూడా సైన్స్ ఓరియంటేషన్తో సమన్వయపాదన పూర్తయ్యేలా ఉంటాయి. టాటా మెక్స్ గ్రాహికల్, ఆర్ఎస్ అగర్వాల బుక్స్ కొంతవరకు ఉపయోగపడతాయి. కోచింగ్ ఇన్స్టిట్యూట్స్లో సాంతంగా తయారుచేసిన మెటీరియల్ అందిస్తారు.

విద్యార్థి ఎంచుకున్న సబ్జెక్ట్ ఆధారంగా ప్రశ్నలు ఆడిగ్ పార్ట్-బి, పార్ట్-సి లలో అత్యధిక మార్కులు సాధించాలంటే ఆయా సబ్జెక్టుల్లో వచ్చిన ఇంటర్మీడియట్ నెట్ ఎడిషన్తోపాటు సబ్జెక్ట్ ఎక్స్పర్ట్ రాసిన పుస్తకాలను చదవాలి. వీటితోపాటు డిగ్రీ, పీజీ ప్రామాణిక పాఠ్యపుస్తకాలను అధ్యయనం చేస్తే అత్యధిక మార్కులు సాధించొచ్చు.

కంప్యూటర్ సైన్స్ అండ్ ఇన్ఫర్మేషన్ టెక్నాలజీ; ఈసీఈ; ఎలక్ట్రికల్; ఇన్ఫ్రమెంటేషన్; మెకానికల్; మైనింగ్; మెటల్లర్జికల్ ఇంజనీరింగ్ మొదలైనవి.

అర్హత: నాలుగేళ్ల బీఎస్ ప్రోగ్రామ్/బీఈ/బీటెక్/బీఫార్మ్/ఎంబీబీఎస్/ఇంటిగ్రేటెడ్ బీఎస్-ఎంఎస్/ఎమ్మెస్సీలో జనరల్, ఓబీసీ విద్యార్థులు 55 శాతం మార్కులతో ఉత్తీర్ణత. ఎస్సీ, ఎస్టీలు, కారీరక వికలాంగులకు 50 శాతం. చివరి సంవత్సరం పరీక్షలు రాయనున్న విద్యార్థులూ అర్హులే. వయసు: జేఆర్ఎఫ్ కోసం: జూలై 1, 2012 నాటికి 28 ఏళ్లు మించరాదు. ఓబీసీ, ఎస్సీ, ఎస్టీ, వికలాంగులు, మహిళలకు వయోపరిమితిలో పదేళ్లు సడలింపు ఉంటుంది. లెక్చరర్షిప్ కోసం: ఎలాంటి వయోపరిమితి లేదు.

తాజా మార్పు.. ఇంజనీరింగ్ సైన్సెస్:

ఈ ఏడాది డిసెంబర్లో జరగనున్న సీఎస్ఎఆర్-నెట్కు సంబంధించి కొన్ని మార్పులు జరిగాయి. ఇంతకు ముందు వరకు కెమికల్ సైన్సెస్, ఫిజికల్ సైన్సెస్, మ్యాథమెటికల్ సైన్సెస్, లైఫ్ సైన్సెస్, ఎర్త్ సైన్సెస్లలో మాత్రమే పరీక్ష నిర్వహిస్తుండగా.. తాజాగా ఇంజనీరింగ్ సైన్సెస్ను కూడా చేర్చారు.

సీఎస్ఎఆర్-నెట్ పరీక్షలో.. చేర్పులు:

సీఎస్ఎఆర్-నెట్ పరీక్షలో అందరికీ కామన్ పేపర్ అయిన పార్ట్-ఎకు సంబంధించిన సీలబస్ మారింది. ఇంతకు ముందు జనరల్ సైన్స్, క్వాంటిటీటీవ్ రీజనింగ్ అండ్ ఎనాలిసిస్, రీసెర్చ్ ఆప్టిమైజేషన్ ఉండగా.. ఈసారిలాటికల్ రీజనింగ్, గ్రాఫికల్ ఎనాలిసిస్, ఎనలిటికల్ అండ్ న్యూమరికల్ ఎవిలిటీ, క్వాంటిటీటీవ్ కంపారిజన్, సిరీస్ ఫార్వర్డ్, పజిల్స్ జనరల్ ఆప్టిమైజేషన్ పరీక్షించేలా ప్రశ్నలుంటాయి. అయితే ప్రశ్నల సంఖ్యలో.. మార్కుల విధానంలో ఎలాంటి మార్పు లేదు. పార్ట్-ఎలో మొత్తం 20 ప్రశ్నలలో 15 ప్రశ్నలకు సమాధానాలు గుర్తించాలి. ఒక్కో ప్రశ్నకు రెండు మార్కులు.

లైఫ్ సైన్సెస్లో బీటెక్ విద్యార్థులకు అవకాశం:

లైఫ్ సైన్సెస్లో కేవలం ఎంఎస్సీ విద్యార్థులే కాకుండా బీటెక్ బయో టెక్నాలజీ/బయో ఇన్ఫర్మేటిక్స్/బయో మెడికల్ ఇంజనీరింగ్/బీఫార్మ్/బీఎస్సీ (అగ్రికల్చర్) విద్యార్థులు కూడా పోటీపడొచ్చు.

పరీక్ష విధానం:

మొత్తం 200 మార్కులు. అన్నీ మల్టిపుల్ చాయిస్ ప్రశ్నలే ఉంటాయి. వ్యవధి 3 గంటలు. ఇంజనీరింగ్ సైన్సెస్ మినహా మిగిలిన అన్ని సబ్జెక్టులకు ప్రశ్నపత్రం హిందీ, ఇంగ్లీష్ మాధ్యమాల్లో ఉంటుంది. ప్రశ్నపత్రంలో మూడు భాగాలుంటాయి. అవి...

పార్ట్-ఎ: ఈ విభాగం అందరికీ కామన్. ఇందులో లాజికల్ రీజనింగ్, గ్రాఫికల్ అనాలిసిస్, ఎనలిటికల్ అండ్ న్యూమరికల్ ఎవిలిటీ, క్వాంటిటీటీవ్ కంపారిజన్, సిరీస్ ఫార్వర్డ్, పజిల్స్ వంటి అంశాల్లో విద్యార్థి జనరల్ ఆప్టిమైజేషన్

డ్ను పరీక్షించేలా ప్రశ్నలుంటాయి. ఈ విభాగం నుంచి ఆడిగ్ 20 ప్రశ్నల్లో ఏవైనా 15 ప్రశ్నలకు సమాధానం రాయాలి. ఒక్కో ప్రశ్నకు రెండు మార్కులు.

పార్ట్-బి: అభ్యర్థి ఎంచుకున్న సబ్జెక్టుపై ఉంటుంది. ఆయా సబ్జెక్టులలో అభ్యర్థికున్న పరిజ్ఞానాన్ని ప్రశ్నించే విధంగా ప్రశ్నలుంటాయి. సీలబస్లోని అన్ని టాపిక్లకు సంబంధించిన ప్రశ్నలు ఈ విభాగంలో వస్తాయి. అయితే అభ్యర్థి ఎంచుకున్న సబ్జెక్టుకు బట్టి ప్రశ్నల సంఖ్య మారుతుంది.

కెమికల్ సైన్సెస్: ఎర్త్ సైన్సెస్: లైఫ్ సైన్సెస్: అభ్యర్థి ఎంచుకున్న సబ్జెక్టుకు బట్టి ఈ విభాగాలలో ఒక్కోదానిలో మొత్తం 50 మల్టిపుల్ చాయిస్ ప్రశ్నలుంటాయి. ఏవైనా 35 ప్రశ్నలకు సమాధానాలు ఇవ్వాలి. ఒక్కో ప్రశ్నకు రెండు మార్కులు. పార్ట్-బి మొత్తం మార్కులు 70.

మ్యాథమెటికల్ సైన్సెస్: ఇందులో 40 ప్రశ్నలుంటాయి. ఇందులో ఏవైనా 25 ప్రశ్నలకు సమాధానాలు గుర్తిస్తే సరిపోతుంది. ఒక్కో ప్రశ్నకు మూడు మార్కులు. మొత్తం మార్కులు 75.

ఫిజికల్ సైన్సెస్: ఇంజనీరింగ్ సైన్సెస్: ఇందులో మొత్తం 25 ప్రశ్నలుంటాయి. అభ్యర్థి ఏవైనా 20 ప్రశ్నలకు సమాధానాలు గుర్తించాలి. ఒక్కో ప్రశ్నకు 3.5 మార్కులు. మొత్తం మార్కులు 70.

పార్ట్-సి: అభ్యర్థి ఎంచుకున్న సబ్జెక్టుపై ప్రశ్నలుంటాయి. ఆయా సబ్జెక్టులలో అభ్యర్థి పరిజ్ఞానాన్ని పరీక్షించే విధంగా, సమన్వయ పూర్వకమైన ప్రశ్నలు ఎక్కువ ఉంటాయి. పార్ట్-సిలో కూడా అభ్యర్థి ఎంచుకున్న సబ్జెక్టుకు బట్టి ప్రశ్నల సంఖ్యలో మార్పులుంటాయి.

కెమికల్ సైన్సెస్: లైఫ్ సైన్సెస్: ఇందులో మొత్తం 75 ప్రశ్నలుంటాయి. ఏవైనా 25 ప్రశ్నలకు సమాధానాలు గుర్తిస్తే సరిపోతుంది. ఒక్కో ప్రశ్నకు 4 మార్కులు.

ఎర్త్ సైన్సెస్: ఇందులో మొత్తం 40 ప్రశ్నలుంటాయి. వీటిలో ఏవైనా పది ప్రశ్నలకు సమాధానాలు ఇవ్వాలి. ఒక్కో ప్రశ్నకు 10 మార్కులు.

మ్యాథమెటికల్ సైన్సెస్: ఇందులో మొత్తం 60 ప్రశ్నలుంటాయి. ఏవైనా 20 ప్రశ్నలకు సమాధానాలు గుర్తించాలి. ఒక్కో ప్రశ్నకు 4.75 మార్కులు.

ఫిజికల్ సైన్సెస్: ఇందులో మొత్తం 30 ప్రశ్నలుంటాయి. ఏవైనా 20 ప్రశ్నలకు సమాధానాలు ఇస్తే సరిపోతుంది. ఒక్కో ప్రశ్నకు 5 మార్కులు.

ఇంజనీరింగ్ సైన్సెస్: మొత్తం 70 ప్రశ్నలుంటాయి. ఇందులో ఏవైనా 20 ప్రశ్నలకు సమాధానాలు గుర్తించాలి. ఒక్కో ప్రశ్నకు 5 మార్కులు.

ఫెలోషిప్:

మొదటి రెండేళ్లు నెలకు ₹16,000 చెల్లిస్తారు. ఏడాదికి ఒక సారి కాంటిన్జెన్సీ గ్రాంటిగా ₹20,000 చెల్లిస్తారు. ఆ తర్వాత ప్రతిభ ఆధారంగా మూడో సంవత్సరంలో సీనియర్ రీసెర్చ్ ఫెలోషిప్ (ఎస్ఆర్ఎఫ్) హోదా కల్పించి నెలకు ₹18,000 చెల్లిస్తారు. గరిష్టంగా ఐదేళ్ల వరకు ఫెలోషిప్ లభిస్తుంది.

మరో చక్కని అవకాశం దాక్టర్ శ్యామ్ ప్రసాద్ ముఖర్జీ ఫెలోషిప్:

సీఎస్ఎఆర్ నెట్ పరీక్షలో మంచి మెరిట్ మార్కులు సాధించిన విద్యార్థులకు దాక్టర్ శ్యామ్ ప్రసాద్ ముఖర్జీ ప్రత్యేక ఫెలోషిప్ను అందిస్తున్నారు. విద్యార్థుల్లో శాస్త్రీయ పరిజ్ఞానాన్ని పెంపొందించడంతోపాటు పరిశోధనలు చేసే విద్యార్థులను ప్రోత్సహించడం ఈ ఫెలోషిప్ ఉద్దేశం. దీనిద్వారా మొదటి రెండేళ్లు నెలకు ₹20,000 స్టైఫెండ్ ఇస్తారు.

విద్యార్థి ప్రతిభను బట్టి గరిష్టంగా ఐదేళ్ల వరకు ఈ ఫెలోషిప్ను అందిస్తారు. మూడో ఏడాది నుంచి నెలకు ₹24,000 ఇవ్వడంతోపాటు ఏడాదికి ₹70,000 కాంటిన్జెన్సీ గ్రాంటి కూడా చెల్లిస్తారు.

దరఖాస్తు విధానం: ఆన్లైన్, ఆఫ్లైన్ విధానాల్లో దరఖాస్తు చేసుకోవచ్చు. నిర్దేశిత ఇండియన్ బ్యాంక్ బ్రాంచ్లో జనరల్ అభ్యర్థులు ₹400, ఓబీసీలు (నాన్ క్రిమీయల్) ₹200, ఎస్సీ, ఎస్టీ, వికలాంగులు ₹100 చెల్లించి ఇన్ఫర్మేషన్ బులెటిన్, దరఖాస్తు పొందొచ్చు.

రాష్ట్రంలో పరీక్ష కేంద్రాలు: హైదరాబాద్, గుంటూరు

ముఖ్య తేదీలు:

ఆన్లైన్ దరఖాస్తుల ప్రారంభం: ఆగస్టు 21, 2012
ఆన్లైన్ దరఖాస్తులకు చివరి తేదీ: సెప్టెంబర్ 19, 2012
ప్రింటింగ్ దరఖాస్తులను పంపడానికి చివరి తేదీ: సెప్టెంబర్ 24, 2012
పరీక్ష తేదీ: డిసెంబర్ 23, 2012 (ఆదివారం)
వెబ్సైట్: www.csirhrdg.res.in

ఉత్తీర్ణత శాతం చాలా తక్కువ.. ఎందుకు?

మనరాష్ట్రం నుంచి ఏడాది వాడొచ్చు 30,000 మంది సీఎస్ఎఆర్-యూజీసీ నెట్ రాస్తున్నారు. ఈ ఏడాది నుంచి కొత్తగా ఇంజనీరింగ్ సైన్సెస్ను కూడా చేర్చడంతో ఆ సంఖ్య పెరిగే అవకాశాలున్నాయి. అత్యధికంగా కెమికల్ సైన్సెస్ విభాగాన్ని ఎంచుకుంటున్నారు. ఉత్తీర్ణత శాతం మాత్రం 2 శాతం మించడం లేదు. జాతీయస్థాయిలో రాసినవారిలో 4 శాతం మంది మాత్రమే ఉత్తీర్ణులవుతున్నారు. దీనికి కారణం ఎక్కువ మంది విద్యార్థులకు సబ్జెక్టుపై పట్టు లేకపోవడమే. ఇంతకుముందు మన రాష్ట్రంలో బీఎస్సీ (ఆనర్స్) కోర్సు ఉండేది. తర్వాత కాలంలో ఈ కోర్సును తొలగించారు. బీఎస్సీ ఆనర్స్లో ఏ సబ్జెక్టునైతే ఎంచుకుంటామో ఆ సబ్జెక్టుకు చెందిన పేపర్లు ఎక్కువగా ఉంటాయి. దానివల్ల ఆ సబ్జెక్టును విస్తృతంగా చదవాల్సి ఉంటుంది. దాంతో విద్యార్థులకు సబ్జెక్టుపై అసాధారణ పట్టు లభిస్తుంది. సాధారణ బీఎస్సీ డిగ్రీలో మూడు సబ్జెక్టులు చదవాల్సి రావడం వల్ల ఒకే సబ్జెక్టుపై విద్యార్థులు దృష్టి సారించలేకపోతున్నారు. బీఎస్సీ ఆనర్స్ను మళ్లీ ప్రవేశపెడితే పరిశోధనలు చేయాలనుకునే విద్యార్థులకు మేలు కలుగుతుంది. డిగ్రీలో మొదటి ఏడాది నుంచే సబ్జెక్టు ఓరియంటేషన్తో చదవడంతోపాటు ప్రాక్టికల్స్కు పెద్దపీట వేయాలి. పీజీలోనూ ఇదేవిధంగా చేస్తే సీఎస్ఎఆర్-నెట్లో నులుపుగా విజయం సాధించొచ్చు.

వ్యక్తిత్వం, గుణగణాలకే పెద్దపీట

ప్రస్తుత జాబ్ మార్కెట్లో.. బ్యాంకింగ్ రంగానిదే హవా.. గత కొంత కాలంగా విస్తరిస్తున్న సేవలు.. పెరుగుతున్న అవసరాలకనుగుణంగా సిబ్బంది నియామకం కోసం బ్యాంకులు వివిధ విభాగాల్లో వేల పోస్టులను భర్తీ చేస్తున్నాయి. ఇటీవలి కాలంలో పలు బ్యాంకులు దాదాపు 3500 పోస్టుల భర్తీ కోసం నోటిఫికేషన్లు విడుదల చేశాయి. ఐటీపీఎస్ కామన్ రిటెన్ ఎగ్జామ్లో అర్హత సాధిస్తే ఈ ఉద్యోగాలకు సంబంధించి తొలి దశను విజయవంతంగా చేదించి నట్టి. మరి దశ ఇంటర్వ్యూను అధిగమిస్తే.. సమున్నతమైన కెరీర్ సాంతమవుతుంది..

ఈ నేపథ్యంలో.. ఇంటర్వ్యూ దశలో రాణించడానికి పాటించాల్సిన వ్యూహాలు..

ఇంటర్వ్యూను ఉద్దేశ్యం సాధించే చక్కటి వేదికగా భావించాలి. అప్పుడే అత్యవశ్యానంతో ఇంటర్వ్యూ చేయవచ్చు. ఇంటర్వ్యూ బోర్డులో సాధారణంగా సైకాలజిస్ట్తో కలిపి నలుగురు సభ్యులు ఉంటారు. ఈ సైకాలజిస్ట్ మీ కదలికలను నిరంతరం పరిశీలిస్తుంటారు. బ్యాంకింగ్ రంగంపై మీ అసక్తి.. ఇందులోకి రావడానికి కారణం.. ఈ రంగానికి సరితూగుతారా? లేదా? అనే లక్షణాలకు ఇంటర్వ్యూలో ప్రాధాన్యతనిస్తారు. అదే విధంగా మీ వ్యక్తిత్వాన్ని కూడా అంచనా వేస్తారు.

ప్రతి కదలికను పరిశీలిస్తారు

ఇంటర్వ్యూ దాదాపు 15 నుంచి 25 నిమిషాలు ఉంటుంది. ఇంటర్వ్యూ ప్యానల్లో నలుగురు సభ్యులు ఉంటారు. రెణ్యుమే ఆధారంగా ప్రశ్నలు అడుగుతారు. మొత్తం ఇంగ్లీషులోనే ఉంటుంది. ఇంటర్వ్యూ హాల్లోకి ప్రవేశించినప్పటి నుంచి.. పూర్తయ్యే వరకు పూర్తిగా అత్యవశ్యానంతో ఉండాలి. బోర్డు సభ్యులు మన ప్రతి కదలికను క్షుణ్ణంగా పరిశీలిస్తుంటారు. కాబట్టి సమయస్ఫూర్తిగా వ్యవహరించాలి. మొదట మన ప్రొఫైల్కు సంబంధించిన ప్రశ్నలు, తర్వాత ఈ రంగాన్ని కెరీర్గా ఎంచుకోవడానికి కారణం? ప్రీమియస్ జాబ్ ఎక్స్పీరియెన్స్ ఉంటే దానికి సంబంధించిన సమాచారం తెలుసుకుంటారు. కరెంట్ అఫైర్స్పై కూడా ప్రశ్నలు వేస్తారు. చాలా మంది అభ్యర్థులు ఈ అంశంలోనే సరిగా సమాధానాలు చెప్పలేకపోతున్నారు. కాబట్టి ఈ అంశంపై దృష్టి సారించాలి. ఇంటర్వ్యూ రోజు న్యూస్ పేపర్లలో వచ్చిన వార్తల నుంచి కచ్చితంగా ప్రశ్నలు వస్తాయి. బ్యాంకింగ్ ఆపరేషన్స్పై అవగాహనను కూడా పరీశీలిస్తారు. బ్యాంకింగ్ రేట్లు.. రెపో రేట్లు, ఎస్ఎల్ఆర్, సీఆర్ఆర్ తరహా అంశాలను క్షుణ్ణంగా తెలుసుకోవాలి. ఎటువంటి తడబాటు లేకుండా సూటిగా, స్పష్టంగా సమాధానాలు చెప్పాలి. డ్రెస్సింగ్ సెన్సిబుల్ కూడా ముఖ్యం. ఏదైనా ప్రశ్నకు సమాధానం తెలియకపోతే.. తెలియదు, రాదు, గుర్తులేదు తరహాలో కాకుండా "Actually I have an idea about this topic but unfortunately unable to recollect at present" అని సమాధానం ఇవ్వాలి.

రాము సిద్ధాంత, ఎన్టీహెచ్-పులిచర్ల

ఎటువంటి ప్రశ్నలు:

ఇంటర్వ్యూ సమయం 15-20 నిమిషాలు ఉంటుంది. అన్ని బ్యాంకుల ఇంటర్వ్యూలో అభ్యర్థిలోని ఎమోషనల్ కోషి యెంటీను పరిశీలిస్తారు. జాబ్కు సరిపడ స్కిల్స్ ఉన్నాయా? వ్యక్తిగత నేపథ్యం? కరెంట్ అఫైర్స్? బ్యాంకింగ్ రంగంపై మీకు ఉన్న అవగాహనను పరీక్షించే ప్రశ్నలు అడుగుతారు. అభ్యర్థులు అందించిన రెణ్యుమే ఆధారంగా కూడా ప్రశ్నలడిగే అవకాశాలున్నాయి. ఈ క్రమంలో.. మీ గురించి చెప్పండి? బ్యాంకింగ్ రంగాన్ని కెరీర్గా ఎంచుకోవడానికి కారణం? వ్యక్తిగత, ఆకడెమిక్ నేపథ్యం? బ్యాంకింగ్ ఆపరేషన్స్-చదవాలంటే ప్రశ్నలు? బలాలు, బలహీనతలకు సంబంధించిన ప్రశ్నలు? రాబోయే వడ్డీల కెరీర్ను ఏ విధంగా ప్లాన్ చేసుకోవాలనుకుంటున్నారా? ఇటీవలి కాలంలో జాతీయంగా, అంతర్జాతీయంగా జోటు చేసుకున్న సంఘటనలపై ప్రశ్నలు ఎదురవుతాయి. జాబ్ ప్రొఫైల్, ఉద్యోగ అనుభవం ఉన్నవారిని, రంగం మారుతున్న వారిని సంబంధిత రంగానికి సంబంధించి ప్రశ్నలు అడిగే అవకాశముంది.

రిక్రూట్మెంట్ విధానం బ్యాంకు, పోస్టును బట్టి వేర్వేరుగా ఉంటుంది. క్లరికల్ కేడర్ పోస్టులను మాత్రం ఐటీపీఎస్ స్కూర్, ఇంటర్వ్యూ ద్వారా భర్తీ చేస్తారు. పీఓ/మేనేజ్మెంట్ ట్రైని/స్పెషలిస్ట్ ఆఫీసర్ పోస్టుల రిక్రూట్మెంట్ మాత్రం ఐటీపీఎస్ స్కూర్, గ్రూప్ డిస్కషన్, ఇంటర్వ్యూ ఆధారంగా ఉంటుంది. స్పెషలిస్ట్ ఆఫీసర్ పోస్టులకు నిర్వహించే ఇంటర్వ్యూలో పోస్టును బట్టి ప్రొఫెషనల్/డిక్లెక్టర్ నాలెడ్జిను కూడా పరీక్షిస్తారు.

ఉదాహరణలతో:

ఇంటర్వ్యూలో అభ్యర్థులు అన్ని ప్రశ్నలకు సమాధానాలు చెప్పాలని.. అన్నీ తెలిసి ఉండాలని ఏ బోర్డు సభ్యుడూ ఆశించదు. అభ్యర్థి తనకు తెలిసిన విషయాలను ఆర్గనైజ్ చేసుకొని సమాధానం చెప్పాలి. విమర్శనాత్మక ధోరణి కాకుండా సమాధానం 'బ్యాల్ఎన్స్'గా ఉండాలి. సమాధానాలకు ఒకట్రెండు ఉదాహరణలు జోడిస్తే పోటీలో మీరొక ఆడుగు ముందుకేసినట్టి. అభ్యర్థిలోని సహనాన్ని పరీక్షించడానికి కొన్నిసార్లు ఉద్దేశపూర్వకంగానే విసిగించే ప్రశ్నలు అడిగే అవకాశముంటుంది. అలాంటి ప్రశ్నలు ఎదురైనప్పుడు సహనం కోల్పోకుండా స్పందించడం ఎంతో ప్రధానం. ముఖ్యంగా అభ్యర్థులు కరెంట్ అఫైర్స్లో పొరపాటు చేస్తుంటారు. కాబట్టి ఈ అంశంపై దృష్టి పెట్టాలి. ఇంటర్వ్యూ తేదీకి ముందు ఏదాది కాలంలో రాష్ట్రంలో, దేశం, ప్రపంచంలో జోటు చేసుకున్న సంఘటనలపై అవగాహన కలిగి ఉండాలి. అదేవిధంగా అభ్యర్థులు తమ స్వప్రలానికి ఉన్న ప్రాధాన్యత, ఇటీవల అక్కడ సంభవించిన ప్రధాన సంఘటనలను తెలుసుకోవాలి. బ్యాంకింగ్ రంగంలో వాడే పదాలు.. సీఆర్ఆర్, ఆర్ఆర్ఆర్, రూపాయి విలువలో హెచ్చుతగ్గులు, ఎస్ఎల్ఆర్, వడ్డీ రేట్లు హెచ్చుతగ్గులు, ఆకౌంట్స్, బ్యాంకింగ్ ఆపరేషన్స్ గురించి అవగాహన పెంచుకోవాలి. ఏ బ్యాంకులో ఇంటర్వ్యూకు వెళుతున్నారో.. ఆ బ్యాంకు ప్రొఫైల్ తెలుసుకోవాలి. భారత ఆర్థిక వ్యవస్థ, ఆర్థిక వ్యవస్థలో బ్యాంకింగ్ రంగం పాత్ర, ప్రవృత్తరచిత్ర విధానం, బ్యాంకులందించే సేవల గురించి కూడా అవగాహన పెంచుకోవాలి. ఇంటర్వ్యూ రోజు.. ఆ

రోజు న్యూస్ పేపర్లలో వచ్చిన వార్తల నుంచి కచ్చితంగా ప్రశ్నలు వస్తాయి. కాబట్టి డిస్ట్ విడిగా దృష్టి సారించాలి.

స్కిల్స్కే పెద్ద పీట:

అభ్యర్థి గుణగణాలను, వ్యక్తిత్వాన్ని పరీక్షించేందుకే పెద్ద పీట వేస్తారు. కమ్యూనికేషన్ స్కిల్స్, ఇతరులతో ప్రవర్తించే రీతి, క్లిష్ట పరిస్థితుల్లో అభ్యర్థి స్పందన, ఆఫ్టిట్యూడ్, నిరంతరం కొత్త విషయాలను నేర్చుకోవాలనే తపన, సందర్భానుసారంగా సమయస్ఫూర్తిగా వ్యవహరించడం, జట్టుతో కలిసి పనిచేయడం, ఆలోచనలో స్పష్టత, ఉన్నత స్థానాలను నిర్వహించే సామర్థ్యం వంటి అంశాలను క్షుణ్ణంగా పరిశీలిస్తారు. వీటిపైనే విజయం ఆధారపడి ఉంటుంది. హాబీస్ కూడా కీలక పాత్ర పోషిస్తాయి. వీటి ఆధారంగా మీ వ్యక్తిత్వంపై ఒక అంచనాకు వచ్చే అవకాశం ఉంది. కాబట్టి ఈ విషయంలో జాగ్రత్తగా వ్యవహరించాలి.

ఫిజికల్ అప్యియెన్స్:

ఫిజికల్ అప్యియెన్స్ కూడా కీలక పాత్ర పోషిస్తుంది. 'ఫస్ట్ ఇంప్రెషన్ ఈజ్ బెస్ట్ ఇంప్రెషన్'.. అభ్యర్థులు కచ్చితంగా గుర్తుంచుకోవాల్సిన విషయం. కాబట్టి ఇంటర్వ్యూ రోజు అభ్యర్థి తనను తాను ప్రెజెంటే చేసుకునే క్రమంలో దుస్తుల డగ్గురుండి పాదరక్షల వరకు పలు అంశాల్లో జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలి. ఫ్యాషన్బుల్ కాకుండా హుందాగా ఉండేలా ఫార్మల్ దుస్తులను మాత్రమే ధరించాలి. పురుష అభ్యర్థులైతే విడిగా ఇన్షర్ట్ చేయడంతోపాటు ఫార్మల్ షూస్ వేసుకోవాలి. మహిళా అభ్యర్థులైతే సల్వార్ కమీజ్ లేదా చీరను ధరించాలి. ప్రాటేషనల్/స్పెషలిస్ట్ ఆఫీసర్ ఉద్యోగానికి వెళ్తుంటే మాత్రం కనీసం టై అవసరం.

గ్రామర్ కాదు ప్రధానం:

ఇంటర్వ్యూ పూర్తిగా ఇంగ్లీష్ భాషలోనే ఉంటుంది. సమాధానాలను ఇచ్చే క్రమంలో ఇంగ్లీష్ నుంచి ఇతర భాష/మాతృభాషలోకి ఏ విధంగా మారకూడదు. ఇంటర్వ్యూలో ముఖ్యంగా కమ్యూనికేషన్ స్కిల్స్ను టెస్ట్ చేస్తారు. సమాధానాన్ని ఎంత స్పష్టంగా, సూటిగా, అత్యవశ్యానంతో ప్రెజెంటే చేస్తున్నారనే అంశానికి మాత్రమే ప్రాధాన్యత ఇస్తారు. కాబట్టి గ్రామర్ ఎర్రర్స్ను పట్టించుకోకుండా సమాధానాన్ని సూటిగా చెప్పాలి. ఇంటర్వ్యూ చివర్లో స్థానిక భాష/మాతృభాషలో మీ సామర్థ్యాన్ని పరీక్షించడానికి ఒకటి, రెండు ప్రశ్నలు వేస్తారు. వాటికి బోర్డు అనుమతితో సంబంధిత భాషలోనే సమాధానం చెప్పాలి.

ఇంటర్వ్యూ గదిలో:

బోర్డ్ గదిలోకి వెళ్లేముందు ఒకసారి తలుపు తట్టి లోపలికి రావచ్చా అని అడిగి లోపలికి వెళ్లి. లోపలికి వెళ్లిన తర్వాత వారిని గ్రీట్ చేసి, వారు కూర్చోమనేవరకు ఎదురుచూసి, తర్వాత నిర్దేశించిన స్థానంలో కూర్చోవాలి. అలా కూర్చుంటున్నప్పుడు మరి చిగ్గిదునుకుని కాకుండా ప్లీజింగ్గా కనిపిస్తూ కూర్చోవాలి. ఇంటర్వ్యూ బోర్డు సభ్యులకు సమాధానాలిచ్చేటప్పుడు వారి కళ్ల వైపు చూస్తూ మాట్లాడాలి. ఏ సభ్యుడి ప్రశ్నకు సమాధానం ఇస్తే వారి వంకే చూడాలి. ఇంటర్వ్యూ ముగిశాక బయటకు వచ్చే ముందు మరొకసారి బోర్డుకి కృతజ్ఞతలు చెప్పి బయటకు రావాలి.

సూటిగా, సరళంగా, స్పష్టంగా

బ్యాంకుల్లో రిక్రూట్మెంట్ కోసం నిర్వహించే ఇంటర్వ్యూ ఏ విధంగా ఉంటుంది? ఎలాంటి ప్రశ్నలు అడుగుతారు? సక్సెస్ సాధించటం కష్టమా? ఇటువంటి

నందేహాలు సాధారణంగా ఆశావహుల్లో మెదులుతుంటాయి. ఇక్కడ గమనించాల్సిన అంశం.. బ్యాంకింగ్ రంగం ఇతర రంగాలకు భిన్నమైంది కాదు. ఇతర రంగాల్లోని ఇంటర్వ్యూ ప్రక్రియనే ఇక్కడ అనుసరిస్తారు. క్లరికల్ కేడర్ పోస్టుల్లో నేర్చుకునే లక్షణాలు ఉన్న అభ్యర్థికి పెద్ద పీట వేస్తారు. పీఓ/స్పెషలిస్ట్ ఆఫీసర్ పోస్టులకు మాత్రం నిర్వహణ సామర్థ్యాన్ని ప్రధానంగా పరిశీలిస్తారు. ఇంటర్వ్యూలో గ్రామర్కు పెద్ద ప్రాధాన్యం ఉండదు. సూటిగా, సరళంగా, స్పష్టంగా ఏ విధంగా సమాధానాన్ని ప్రెజెంటే చేస్తున్నారనే అంశాన్ని పరిశీలిస్తారు. వ్యక్తిగత నేపథ్యం, కెరీర్ ప్లానింగ్, బ్యాంకింగ్ చదవాలో ఆపరేషన్స్తోపాటు కరెంట్ అఫైర్స్, జీత అంశాల నుంచి ప్రశ్నలు అడుగుతారు. కరెంట్ అఫైర్స్, జీతపై ఎక్కువ దృష్టి సారించాలి. మనోజ్ సీఐ, ట్రిమి ఇన్స్టిట్యూట్, హైదరాబాద్.

తాజా నోటిఫికేషన్లు

విజయ బ్యాంక్

ప్రాటేషనల్ క్లరికల్ కేడర్

పోస్టుల సంఖ్య: 800

కటాఫ్ స్కూర్: జనరల్-156, ఎస్సీ-146, ఎస్టీ-136, ఓబీసీ-151, పీడబ్ల్యూడీ-105.

వివరాలకు: http://ibpsreg.sifyit.com/vijayabank_aug12/

అలహాబాద్ బ్యాంక్

క్లరికల్ కేడర్(సింగిల్ విండో ఆపరేటర్)

పోస్టుల సంఖ్య: 1100

కటాఫ్ స్కూర్: 120 రిజర్వ్డ్-105

వివరాలకు: www.allahabadbank.com

ఇండియన్ బ్యాంక్

మొత్తం ఖాతాలు: 215

కటాఫ్ స్కూర్:

లీగల్ ఆఫీసర్: 121 (రిజర్వ్డ్-113)

కంప్యూటర్/ఇటీ ఆఫీసర్: 134 (రిజర్వ్డ్-125)

రూరల్ డెవలప్మెంట్/అసిస్టెంట్ మేనేజర్

(ఆగ్రికల్చరల్): 112 (రిజర్వ్డ్-104)

రాజ్ భాష అధికారి/హిందీ ఆఫీసర్/అసిస్టెంట్ మేనేజర్ (ఓఎల్): 96 (రిజర్వ్డ్-90)

వివరాలకు: www.indianbank.in

కర్ణాటక బ్యాంక్

క్లరికల్ కేడర్ - పోస్టుల సంఖ్య: 1000

కటాఫ్ స్కూర్: 120

వివరాలకు:

http://ibpsreg.sifyit.com/krtcl_aug12

కార్పొరేషన్ బ్యాంక్

పోస్టుల సంఖ్య: 431

కటాఫ్ స్కూర్:

వర్చువల్ ఆఫీసర్: జనరల్-124, రిజర్వ్డ్-114.

ఇటీ ఆఫీసర్: జనరల్-128, రిజర్వ్డ్-120.

ఆగ్రికల్చరల్ ఫీల్డ్ ఆఫీసర్:

జనరల్-112, రిజర్వ్డ్-104.

ఆఫీషియల్ లాంగ్వేజ్ ఆఫీసర్:

జనరల్-96, రిజర్వ్డ్-90.

లా మేనేజర్: జనరల్-121 రిజర్వ్డ్-113

వివరాలకు: www.corpbank.com

దోష్

- వాచ్ వైపు చూసుకోవడం.
- జుట్టుపై చేయి పెట్టుకోవడం.
- శబ్దం చేసే షూస్ ధరించడం.
- టేబుల్పై చేతులు పెట్టడం.
- శరీరాన్ని కదిలించడం.
- దిగ్గరగా నవ్వుడం.
- వేరే ఉద్యోగ ప్రయత్నాలు చేస్తున్నట్లు చెప్పడం.

దూస్

- ప్యానల్ సభ్యులందరి వైపు చూస్తూ విషి చేయాలి.
- ప్రశాంతంగా ఉండాలి.
- ఆ రోజు పేపర్ క్షుణ్ణంగా చదవడం అవసరం.

ఎంసెట్ వెబ్ కౌన్సిలింగ్... విధి విధానాలు

1

రిజిస్ట్రేషన్:

కౌన్సిలింగ్కు రాష్ట్రవ్యాప్తంగా 58 సహాయక కేంద్రాలను ఏర్పాటు చేశారు. దగ్గరలోని ఏదైనా హెల్ప్‌లైన్ సెంటర్‌కు వెళ్లి సర్టిఫికేట్ వెరిఫికేషన్‌కు హాజరు కావాలి. తర్వాత ర్యాంకుల వారీగా ప్రాధాన్యత క్రమంలో విద్యార్థులను పిలుస్తారు. అక్కడ ఉండి అధికారికి మీ ఎంసెట్ ర్యాంకు కార్డు ఇవ్వాలి. మీ ర్యాంకును పిలిచిన వెంటనే రిజిస్ట్రేషన్-కౌన్సిలింగ్ ఫీజు చెల్లించి రోజుకు రూ.500కు మీ సెల్‌ఫోన్ నంబర్‌ను నమోదు చేయించుకోవాలి. కంప్యూటర్ ఆపరేటర్ నుంచి 'రిజిస్ట్రేషన్, వెరిఫికేషన్ ఫార్మ్' తీసుకోండి. అందులో ఫోన్ నెంబర్ సరిగా నమోదు అయిందో లేదో చూడండి. లాగిన్ వడ్ నెంబర్ కలిగిన ప్రాక్ట్ కార్డ్ మీకు ఇస్తారు. కళాశాలల ఎంపిక కోసం ఆప్షన్లను నమోదు చేయడానికి తప్పనిసరిగా ఇది మీకు కావాలి. ఆనంతరం మీ హాల్ టికెట్ నెంబరు, ర్యాంకును రిజిస్ట్రేషన్ రూమ్ సంతకం చేయాలి. దాంతో మీ రిజిస్ట్రేషన్ ప్రక్రియ పూర్తవుతుంది.

2

సర్టిఫికేట్ వెరిఫికేషన్:

మీకు అందజేసిన రిజిస్ట్రేషన్, వెరిఫికేషన్ ఫార్మ్‌లోని మీ వివరాలను సరి చూసుకోవాలి. పేరు, లోకల్ పేరియా, మేల్/ఫిమేల్, కేటగిరీ, మైనారిటీ, ప్రత్యేక రిజర్వేషన్ కేటగిరీ, పుట్టిన తేదీ, ఫోన్ నెంబర్, ప్రాక్ట్ కార్డ్ నెంబర్, ఫీజు రీయింబర్స్‌మెంట్ అర్హత ఉందో? లేదో వంటి వివరాలు సరిగా ఉన్నాయో లేదో చెక్ చేసుకుని... తప్పులుంటే వెరిఫికేషన్ ఆఫీసర్ వద్ద వెంటనే సరిదిద్దించుకోవాలి. అక్కడ ఇద్దరు అధికారులుంటారు. వారిలో ఒక అధికారి ఎస్సీ, ఎస్టీ, బీసీ అభ్యర్థులకు కుల ప్రతిపత్తి పత్రాలను చూస్తారు. ఆ తర్వాత వేరొక అధికారి ర్యాంకు కార్డు, హాల్ టికెట్, మార్కుల మొమో, స్టడీ సర్టిఫికేట్, ఆదాయ సర్టిఫికేట్‌లను పరిశీలిస్తారు. ఓసీ కేటగిరీ అభ్యర్థులు మాత్రం నేరుగా సర్టిఫికేట్ వెరిఫికేషన్ అధికారి దగ్గరకు వెళ్లాలి. ఇదంతా పూర్తయ్యాక మీ నుంచి తీసుకున్న మొత్తం సర్టిఫికేట్లకు సంబంధించిన ఓ రోజు ఇస్తారు. తర్వాత బ్రాంచ్, కాలేజీకి సంబంధించిన సూచనల కోసం బ్రీఫింగ్ హాల్‌కు వెళ్లాలి.

3

ఆప్షన్స్ ఇవ్వడంలో ప్రాధాన్యాలపై సూచనలు:

ఇన్స్ట్రక్షన్ బుక్‌లోలో పేర్కొన్న కాలేజీలు, అవి ఆఫర్ చేసే బ్రాంచ్‌లతోపాటు ఇతర సమాచారం పరిశీలించాలి. ఇది మీరు కాలేజీలను ప్రాధాన్యత క్రమంలో ఎంచుకోవడానికి తోడ్పడుతుంది. ఆప్షన్స్ ఇవ్వడం అంటే... మీరు చేరాలనుకుంటున్న కాలేజీ, బ్రాంచ్‌లను ప్రాధాన్యత క్రమంలో పేర్కొనడమే. కీలకమైన కాలేజీల కోడ్ వట్టిక, ఆయా కాలేజీలు ఆఫర్ చేస్తున్న బ్రాంచ్‌ల కోడ్స్, మాన్యువల్ ఆప్షన్ ఫార్మ్‌ను బ్రీఫింగ్ అధికారి నుంచి తీసుకోవాలి. ఆయన ఆప్షన్ల ఇచ్చే ప్రక్రియను, మాన్యువల్ ఆప్షన్ ఫార్మ్‌ను నింపే విధానాన్ని వివరిస్తారు.

4

ఆప్షన్ల ఇచ్చే ప్రక్రియపై కసరత్తు:

ఎంచుకోవాలనుకునే బ్రాంచ్ కోడ్, జిల్లా కోడ్, కాలేజీ కోడ్‌ను మాన్యువల్ ఆప్షన్ ఫార్మ్‌లో మీ ప్రాథమ్యాలవారీగా రాయాలి. మొదటి ప్రాథమ్యంగా జీఎన్‌టీయూ కళాశాలలో సీఎస్‌ఈ కోర్సులో చేరాలి అని భావిస్తే ఆ కాలేజీకి ఎదురుగా ఉన్న సీఎస్‌ఈ బ్రాంచ్ కింద ఉన్న బాక్స్‌లో (1) అని సూచించాలి. రెండో ఆప్షన్‌గా మెకానికల్ ఇంజనీరింగ్‌లో చేరాలనుకుంటే... ఆప్షన్ నెంబర్‌ను (2)గా పేర్కొనాలి. తర్వాత సీఎస్‌ఈ బ్రాంచ్‌లో జాబ్ లేకుంటే... సీటు ఆలాట్ మెంట్ కోసం మెకానికల్ బ్రాంచ్‌ను పరిగణనలోకి తీసుకుంటారు. ఆప్షన్ సంఖ్య క్రమంలో ఆయా కాలేజీలు,

రాష్ట్రంలో లక్షలాదిమంది విద్యార్థులు ఎంతో ఉత్సాహంగా ఎదురు చూస్తున్న ఇంజనీరింగ్ కౌన్సిలింగ్ ప్రారంభమైంది. వివిధ దశలతో కూడిన వెబ్ కౌన్సిలింగ్‌లో రిజిస్ట్రేషన్ నుంచి సీట్ అలాట్‌మెంట్ వరకు ఎటువంటి పొరపాట్లకు తావు లేకుండా జాగ్రత్తగా ఆప్షన్స్ ఇవ్వాలి. ఈ సేవల్లో వెబ్ కౌన్సిలింగ్‌లో దశలు... జాగ్రత్తలు...

కోర్సుల్లో జాబ్‌లు, లోకల్ పేరియా, కులం, ర్యాంక్, మేల్/ఫిమేల్ అంశాలపై సీట్ ఎలాట్‌మెంట్ ఉంటుంది. కాబట్టి అభ్యర్థి తాను చేరదలచుకున్న కళాశాలకు వీలైనన్ని ఎక్కువ ఆప్షన్లను ఇచ్చుకోవాలి. ఒకే కాలేజీకి సంబంధించిన కోర్సులను ఒకే క్రమంలో కాకుండా వివిధ క్రమ సంఖ్యల వద్ద ఎంచుకోవచ్చు. మాన్యువల్ ఆప్షన్ ఫార్మ్‌ను దగ్గర ఉంచుకుని అత్యంత ప్రాధాన్యత ఉన్న కళాశాలల ఆప్షన్లను ముందు క్రమంలో పేర్కొనాలి.

5

ఇంటర్నెట్ ద్వారా ఆప్షన్ల ఇచ్చే ప్రక్రియ:

ఇంటర్నెట్ ద్వారా మీ ఆప్షన్లు ఎంచుకునే విధానం ఇక్కడ ఉంటుంది. హెల్ప్‌లైన్ సెంటర్, లేదా ఇంటర్నెట్ కేఫ్, లేదా ఇంట్లోనే ఇంటర్నెట్ ద్వారా ఆప్షన్ల ఇవ్వచ్చు. విద్యార్థి తాను చేరాలనుకునే కాలేజీ, బ్రాంచ్ ఆప్షన్ వంటి వివరాలతో నింపిన మాన్యువల్ ఫార్మ్‌ను చూసుకుంటూ... ఇంటర్నెట్ ద్వారా కంప్యూటర్ స్క్రీన్‌పై ఆప్షన్స్ ఎంటర్ చేయాలి.

ఆప్షన్స్‌ను స్క్రీన్‌పై ఎలా ఎంటర్ చేయాలి?

ఇంటర్నెట్‌లో <http://apeamcet.nic.in> వెబ్‌సైట్ ఓపెన్ చేయాలి. హోం‌పేజీలో... వెబ్ కౌన్సిలింగ్, క్యాంపడేట్స్ రిజిస్ట్రేషన్ ఫర్ వెబ్ కౌన్సిలింగ్, క్యాంపడేట్స్ లాగిన్ తదితర సమాచారం ఉంటుంది. 'క్యాంపడేట్స్ లాగిన్'ను ఎంచుకొని ఆప్షన్ల ఇవ్వడానికి ముందు 'క్యాంపడేట్స్ రిజిస్ట్రేషన్' పై క్లిక్ చేసి రిజిస్ట్రేషన్ నంబర్, ఎంసెట్ హాల్ టికెట్ నంబర్, ఎంసెట్ ర్యాంక్, పుట్టిన తేదీ వివరాలను నమోదు చేయాలి. తర్వాత 'జనరేట్ పాస్‌వర్డ్' పై క్లిక్ చేయాలి. అలాగే ఎంటర్ పాస్‌వర్డ్ బాక్సులో కనీసం 8 క్యారెక్టర్ల పాస్ వర్డ్ ఎంటర్ చేయాలి. ఆ 8 క్యారెక్టర్లలో కనీసం ఒకటిగా కచ్చితంగా అంకె అయి ఉండాలి. ఉదాహరణకు EAMCET12, ALEKHYA9. అదే పాస్‌వర్డ్‌ను రీఎంటర్ పాస్‌వర్డ్‌లో ఇంకోసారి ఎంటర్ చేయాలి. తర్వాత మొత్తం నెంబర్, ఈమెయిల్ వడ్ ఎంటర్ చేయాలి. ఆనంతరం 'సేవ్ పాస్‌వర్డ్' పై క్లిక్ చేయాలి. రిజిస్ట్రేషన్ పూర్తయ్యాక 'లాగ్ అప్' పై క్లిక్ చేయాలి. దీంతో 'క్యాంపడేట్స్ రిజిస్ట్రేషన్' ప్రక్రియ పూర్తవుతుంది. ఆ తర్వాత హోం‌పేజీకి వెళ్లి 'క్యాంపడేట్స్ లాగిన్' ఆప్షన్‌ను క్లిక్ చేయాలి.

ఆప్షన్ల ఇచ్చే:

'క్యాంపడేట్స్ లాగిన్' అనేదానిలో ప్రాక్ట్ కార్డ్ మీద ఉన్న లాగిన్ వడ్ నెంబర్, ఎంసెట్ హాల్ టికెట్ నంబర్, పాస్ వర్డ్, పుట్టిన తేదీ వివరాలు నమోదుచేసి 'సైన్‌ఇన్' మీద క్లిక్ చేయాలి. ఇదయ్యాక కంప్యూటర్‌పై డిస్‌క్ ఆయ్ సూచనలను, డిక్షరీషన్ పరిశీలించి 'చెక్‌బాక్స్' పై క్లిక్ చేసి కన్ఫర్మ్ చేయాలి. తర్వాత 'ఆప్షన్ ఎంట్రి ఫార్మ్' లేదా 'హెల్ప్ స్క్రీన్' మీద క్లిక్ చేస్తే మెనూ వలె స్క్రీన్ కనిపిస్తాయి. వీటిని చదివాక 'Click here to Enter Options' బటన్

ను క్లిక్ చేస్తే... వివిధ జిల్లాల 'చెక్ బాక్స్' స్క్రీన్ మీద కనిపిస్తాయి. ఆప్షన్స్ ఎంచుకునే స్క్రీన్ కనిపించడం కోసం 'Display Option Entry form' మీద క్లిక్ చేయాలి. 'ఆప్షన్ ఎంట్రి' పూర్తయ్యాక 'సేవ్ ఆప్షన్స్' పై క్లిక్ చేయాలి. ఆప్షన్స్ ఇచ్చిన ప్రతిసారి 'సేవ్ ఆప్షన్స్'ను క్లిక్ చేస్తుంటారు. ఇచ్చిన ఆప్షన్లను 'పూర్వ ఆండ్ ఫ్రంట్ ఆప్షన్స్'ను క్లిక్ చేసి చూసుకోవచ్చు. తర్వాత 'సేవ్ ఆండ్ లాగ్ అప్' మీద క్లిక్ చేస్తే... ఆ నమయం వరకు చేర్చిన ఆప్షన్ల వివరాలు సేవ్ అయి స్క్రీన్‌పై వస్తాయి. విద్యార్థి ఇచ్చిన ఆప్షన్లను ఎన్నిసార్లు చూసుకోవచ్చు. గడువు చివరి రోజున అభ్యర్థి ఇచ్చిన ఆప్షన్లను ఫ్రీజ్ చేస్తారు. వీటిని మార్చాలనుకుంటే... నిర్ణీత తేదీలోగా ఒకసారి మాత్రమే మార్చుకోవచ్చు.

6

సీట్ అలాట్‌మెంట్:

నిర్దేశించిన తేదీన విద్యార్థి మెరిట్, కేటగిరీ, సెక్స్, లోకల్ పేరియా మొదలైనవాటి ఆధారంగా సీటు కేటాయింపు జరుగుతుంది. ఇదే సైన్‌లో అలాట్‌మెంట్. దీన్ని డౌన్‌లోడ్ చేసుకోవాలి. మొదటి విడత కౌన్సిలింగ్‌లో సీట్ రాకపోతే రెండో విడత కౌన్సిలింగ్‌కు హాజరుకావచ్చు. మొదటిసారి సర్టిఫికేట్ వెరిఫికేషన్ చేసుకున్నట్లు తెలిస్తే రెండో విడత కౌన్సిలింగ్‌కు సర్టిఫికేట్ వెరిఫికేషన్ అవసరం లేదు. లేదంటే సర్టిఫికేట్ వెరిఫికేషన్ చేయించుకోవాలి. సీటు వచ్చినా దాంతో మీరు సంతృప్తి చెందకపోతే...రెండో విడత కౌన్సిలింగ్‌లో పాల్గొనొచ్చు.

ఫీజులు... ఫీజు రీయింబర్స్‌మెంట్ విధివిధానాలు

గందరగోళం... ఆయామయం నడుమ ఎట్టకేలకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పుట్టి విద్యా కళాశాలలకు ఫీజులు నిర్ధారించింది. ప్రస్తుత విద్యా సంవత్సరానికి మాత్రమే ఈ ఫీజులు ఉంటాయని ప్రభుత్వం నోటిఫై చేసింది. నిర్ధారించిన ఫీజులన్నీ క్రైతస్థాయి తనిఖీలకు లోబడి ఉంటాయని పరతులు విధించింది. ఫీజు కనిష్టంగా ₹ 35000 ఉండగా, గరిష్టంగా ₹ 1,05,000 గా ఉంది.

వేతన వ్యయ నివేదికలు సమర్పించిన 67 కళాశాలలకు వివిధ ఫీజులను ఆదేశపన్ను, ఫీజుల నియంత్రణ కమిటీ ప్రతిపాదించగా ప్రభుత్వం వాటిని యథాతథంగా ఆమోదించింది. ఈ 67 కళాశాలల్లో కళాశాలను బట్టి గరిష్టంగా 1,05,000 ఉండగా, కనిష్టంగా ₹ 51800 గా ఉంది. ఈ 67 కళాశాలలు కాకుండా హామీ పత్రాలు ఇచ్చిన మిగిలిన 578 కళాశాలలకు ₹ 35,000 ఫీజుగా ప్రభుత్వం నోటిఫై చేసింది. ఎలాంటి హామీ పత్రాలు, ఆఫీడవిట్లు సమర్పించని కళాశాలలకు ₹ 35,000 ఫీజు మాత్రమే వర్తిస్తుందని హైకోర్టు తేల్చిచెప్పింది. ఆగస్టు 29వ తేదీలోగా ఈ కళాశాలలు అఫీడవిట్లు సమర్పిస్తే ₹ 50,200 ఫీజును

7

ఫీజుల చెల్లింపు:

సీటు కేటాయింపు జరిగాక ఫీజు చెల్లించేందుకు చలాన్‌ను డౌన్‌లోడ్ చేసుకోవాలి. ఈ చలాన్ ద్వారా ఫీజును ఆంధ్రాబ్యాంక్/ఇండియన్ బ్యాంక్ ఏ శాఖలోనైనా చెల్లించి రసీదు పొందాలి.

8

కళాశాలలో చేరడం:

ఫీజు చెల్లించాక నిర్దేశిత గడువు తేదీలోగా సీట్ అలాట్‌మెంట్ అర్హు, ఫీజు రోజు చూపించి మీకు కేటాయించిన కాలేజీలో జాయినింగ్ రిపోర్ట్ ఇవ్వాలి. లేకపోతే సీటు రద్దవుతుంది. ఫీజు రీయింబర్స్‌మెంట్‌కు అర్హులైన వారు సీట్ అలాట్ మెంట్ ఆర్డర్‌తో కాలేజీలో చేరొచ్చు.

ముఖ్య తేదీలు:

సర్టిఫికేట్ వెరిఫికేషన్:

ఆగస్టు 27 నుంచి సెప్టెంబర్ 6 వరకు
ఆగస్టు 30-45001-60,000 ర్యాంకు వరకు
ఆగస్టు 31-60,001-80,000 ర్యాంకు వరకు
సెప్టెంబర్ 1-80,001-1,00,000 ర్యాంకు వరకు
సెప్టెంబర్ 2-1,00,001-120,000 ర్యాంకు వరకు
సెప్టెంబర్ 3-120,001-140,000 ర్యాంకు వరకు
సెప్టెంబర్ 4-140,001-160,000 ర్యాంకు వరకు
సెప్టెంబర్ 5-160,001-180,000 ర్యాంకు వరకు
సెప్టెంబర్ 6-180,001- చివరి ర్యాంకు వరకు

ఆప్షన్ ఎంట్రి:

ఆగస్టు 30, 31 (1 నుంచి 40,000 ర్యాంకు వరకు)
సెప్టెంబర్ 1, 2 (40,001 నుంచి 75,000)
సెప్టెంబర్ 3, 4 (75,001 నుంచి 105,000)
సెప్టెంబర్ 5, 6 (105,001 నుంచి 155,000)
సెప్టెంబర్ 7, 8 (155,001 నుంచి చివరి ర్యాంకు వరకు)

ఆప్షన్ మార్పు:

సెప్టెంబర్ 9, 10 తేదీల్లో

సీట్ ఎలాట్‌మెంట్:

సెప్టెంబర్ 12, 2012
నందేహాల్ నివృత్తి టోల్ ఫ్రీ నెంబర్: 1800-425-8368
వెబ్‌సైట్: www.apeamcet.nic.in

ఖరారు చేయాలని స్పష్టం చేసింది.

తనిఖీలకు లోబడి ఫీజులు:

ఫీజుల ఖరారు జీవోలో ప్రభుత్వం పరతులు విధించింది. ట్యాక్స్‌పోర్ట్ తనిఖీలకు లోబడి ఫీజులు వర్తిస్తాయని జీవోలో పేర్కొంది. ట్యాక్స్‌పోర్ట్ కమిటీల తనిఖీల ఆనంతరం నచ్చిన ప్రమాణాలు లేని కళాశాలలకు, వ్యయ నివేదికల్లో పేర్కొన్నంత ఖర్చు లేదని తేలిన కళాశాలలకు ఫీజులు తగ్గే అవకాశం ఉంది.

రీయింబర్స్‌మెంట్‌పై ఉత్సాహం:

ప్రభుత్వం నిర్దేశించిన ఫీజులతో మంచి ర్యాంకులు సాధించిన విద్యార్థులకే ఎక్కువ నష్టం జరగనుంది. మెరిట్ ర్యాంకులు సాధించిన విద్యార్థులు సాధారణంగా యూనివర్సిటీల క్యాంపస్ ఇంజనీరింగ్ కళాశాలలను ఎంచుకుంటారు. ఇవి బట్టి అయితే ప్రైవేటు ఇంజనీరింగ్ కళాశాలల్లో టాప్-20 కళాశాలల్లో చేరడానికి ఆసక్తి చూపుతారు. ఈ సేవల్లో ప్రభుత్వం ₹ 35000 ఫీజు మాత్రమే చెల్లించాలనే ఆలోచనలో ఉండటంతో మిగిలిన ఖరారు విద్యార్థులే మోయాల్సిన పరిస్థితి తలెత్తింది. ₹ ప్రభుత్వం ₹ 35000 ఇస్తే కనిష్టంగా ₹ 16000, గరిష్టంగా ₹ 70,000 విద్యార్థులు భరించాల్సి వస్తుంది.

మ్యాథమెటిక్స్‌లో... మంచి మార్కుల కోసం...

ఎంపీసీ.. ఇంటర్నెట్ యెట్ విద్యార్థుల్లో సగం మంది ఎంచుకునే గ్రూప్. కారణం.. భవిష్యత్తులో ఇంజనీరింగ్, సైన్సెస్లో ఉన్నత విద్య, ఉద్యోగ అవకాశాలను అందుకునే క్రమంలో తొలి అడుగు కావడమే. ఇదే కారణంగా కొందరు విద్యార్థులు స్వతహాగా వ్యక్తిగత ఆసక్తితో ఈ గ్రూప్ ను ఎంచుకుంటే.. మరికొందరు విద్యార్థులు తమ తల్లిదండ్రుల ఆకాంక్ష మేరకు అడుగు పెడతారు. ఏ కారణంతో కాలుమోపినా అడుగులు తడబడకుండా చూసుకోవాలి. ఎంచుకున్న గ్రూప్ లో అందలాలు అందుకునేలా యత్నించాలి. ఇందుకోసం తొలిరోజు నుంచే శ్రమించాలి. ఈ క్రమంలో మ్యాథమెటిక్స్ లో రాణించేందుకు, అల్టిమ్యా గుండె గాబరా అనే ఆందోళన నుంచి ఆసక్తి పెంచుకుంటే అంతా సులభమే అనే స్థాయికి చేరుకునేందుకు సూచనలు..

అకడెమిక్ గా కూడా కచ్చితత్వం

ఓరియంటల్ ప్రాజెక్టుకు ప్రాధాన్యమిచ్చారు. మరోపైపు
మ్యాచ్స్-1 బిల్ కూడా మార్పులు చేసుకున్నాయి.
ముఖ్యంగా ఐఐటీ-జేఈఈ, ఏఐఈఈఈ వంటి పరీక్షల్లో
ఎంతో ప్రాధాన్యం ఉండే లాలెంజ్ మీన్ పాలిట్రా
సిద్ధాంతం, కోర్స్ సిద్ధాంతాలను పొందుప
రిచారు. దీంతోపాటు ఇప్పటికే ఉన్న
సెట్స్, సీక్వెన్స్ అండ్ సీరీస్, మ్యాథమేటిక్ రీజ
నింగ్ లతోనూ కొన్ని అడవనపు అంశాలు చేర్చుతూ.. అప్డేట్
షన్ ఓరియంటల్ గా రీవైడ్ చేశారు. వాస్తవానికి ఈ తరహా
సిలబస్ వల్ల విద్యార్థులు క్లాస్ రూం లెర్నింగ్ కోసే సగం
సమైక్యత సేర్పాటు చేయబడింది.

‘మ్యూజమెటిక్స్.. మదర్ ఆఫ్ ఆల్ సైన్సెస్’... ఆసాంతం సూత్రాలు, సిద్ధాంతాలతో మమేకమై ఉండే మ్యూజమెటిక్స్లో... మెరుగైన ప్రదర్శన దిగగా విద్యార్థులంతా... గుర్తుంచుకోవాల్సిన మొదటి సిద్ధాంతం. భవిష్యత్తు విజయాలకు తొలి సాధనం. అందుకే... ఎంపీసీలో సొంత అభిరుచితో చేరినా.. ఇతరుల నలహాలు, సూచనలతో చేరినా ఈ సూక్తిని అనుసరిస్తే ఆవకాశాలను మెరుగుపరుచుకోచ్చు.

సంగా ఉన్న భావనలు, అన్వయ పద్ధతులపై ఆవగాహన ఏర్పడుతుంది. ఇలా ప్రతి ఫార్ములాకు ఈ తరహా ప్రవచన సాగిస్తే ఎలాంటి క్లిష్టమైన సమస్యనైనా సులువుగా సాధించే నైపుణ్యం ఆలవడుతుంది. అంతేకాకుండా ప్రతి సజ్జక్తుకు వచ్చే నోట్స్ తోపాటుంచాలి. అందులో ప్రతి టాపిక్ కు మూడు నుంచి అయిదు పేజీలు ఉండేలా చూసుకోవాలి. సదరు టాపిక్ చదువుతున్నప్పుడే ముఖ్యాంశాలను ఆ నోట్స్లో రాసుకోవాలి.

అభిన్నుంది.

తెల్పింగ్తోపాటు విద్యార్థులు అలవర్చుకోవాల్సిన లక్షణం కొత్తనింగ్ నేచర్ (ప్రశ్నించే తత్వం). చాలామంది విద్యార్థులు తమకు నందేహాలున్నా సహచరులు అవహేళన చేస్తారనే? లేదా స్టేజ్ ఫియర్ వంటి కారణాలతో విస్మరిస్తారు. దీన్ని అధిగమించాలి. తెల్లకర్ ఒక అంకాన్ని ఒక పద్ధతిలో బోధిస్తున్నప్పుడు; మరో పద్ధతి గురించి అడగొచ్చు. ఇక.. మరుసటి రోజు క్లాస్రూంలో బోధించనున్న అధ్యాపాన్ని లేదా అంకాన్ని ముందురోజు ఒకసారి చదివితే క్లాస్రూంలో మిగతావారికంటే ముందంజలో ఉండే ఆస్కారం లభిస్తుంది.

సమయ పాలనకు సముచిత ప్రాధాన్యం:

మ్యూడమెటిక్స్ విషయంలో విద్యార్థులు సమయ పాలన (టైం మేనేజ్మెంట్)కు సముచిత ప్రాధాన్యం ఇవ్వాల్సిందే. ప్రస్తుతం అన్ని కళాకాలల్లో కనీసం మూడు గంటల క్లాస్ రూం టీచింగ్ విధానం సాగుతోంది. విద్యార్థులు డీంతో సరిపెట్టుకోకుండా సొంతంగా మరో రెండు గంటలు తీచా యిండుకోవాలి, అదే విధంగా ఆయా ఆంశాలకు.. అకడెమిక్స్, కాంటిబిటీటీవీగా కల్చిస్తున్న వెయిటేజీని పరిగణనలోకి తీసుకుని దానికనుగుణంగా ఆయా టాపిక్స్ను ప్రాధాన్యతా క్రమంలో చదవాలి. అవి..

■ ట్రేడ్ గోమెట్ల ■ ట్రేడ్ గోమెట్లలో హత్యపన్ను ■ హైదరాబాద్ లో
 పంక్షన్ ■ ప్రావర్తన్ ఆఫ్ బ్రూయింగ్ టెక్నాలజీస్ ■ కోఆర్డినేట్ సిస్టమ్
 ఆఫ్ 2డి, 3డి ■ లాజిక్స్ ఆఫ్ 2డి ■ స్ప్రియట్ లైన్స్ ■ పెయిర్డ్
 ఆఫ్ స్ప్రియట్ లైన్స్ ■ పంక్షన్స్ (గ్రాఫ్) ■ ఇన్వర్స్ ట్రేడ్ గోమెట్
 ట్రేక్ పంక్షన్ ■ లిమిట్స్ ■ కంటిన్యూటీ ■ డిఫరెన్షియల్ లిమిట్,
 డిఫరెన్షియల్ టెక్నిక్స్ ■ అప్లికేషన్స్ ఆఫ్ డిఫరెన్షియల్స్
 ■ వెక్టర్స్ 3డి.

వీటన్నిటికీ డిసెంబర్ చివరికి లేదా జనవరి మొదటి వారానికి పూర్తి చేసుకునేలా ప్రణాళిక రూపొందించుకోవాలి. ఆ తర్వాత పూర్తి సమయాన్ని రివిజన్ కేటాయిం చాలి. సాధారణంగా మార్చిలో వార్షిక పరీక్షలు ఉంటాయి కాబట్టి ఫిబ్రవరి నెలలో ప్రీ-పైస్ట్ పరీక్షలు రాయడానికి ప్రాధాన్యం ఇవాలి.

కనీసం మూడు ప్రీ-ఫైనల్ పరీక్షలకు హాజరై, వాటిలో తమ ప్రదర్శనను విశ్లేషించుకోవాలి. బంహీనంగా ఉన్న చాప్టర్లపై మరోసారి దృష్టి కేంద్రీకరించాలి.

సరిగా వింటే.. సగం సక్సెస్:

అధ్యాపకులు బోధించే అంశాన్ని ఏకాగ్రతతో వింటే ఆ అంశంలో సగం పట్టు లభించినట్లే. విద్యార్థులకు ఒక అంశంపై అవగాహన ఏర్పడే విషయంలో శాస్త్రీయ పద్ధతుల్లో నిర్వహించిన పలు సర్వేల్లో తేలిన సత్యం. కాబట్టి క్లాస్ రూంలో లెక్చరర్ చెప్పటమనేది ఏకాగ్రతతో విధానం. ఇంటికివెళ్ళే వయస్సుకుందా అనే ధోరణి ఏ మాత్రం సరికాదు. అంతేకాకుండా నిర్దిష్ట అంశాన్ని బోధించటమనేది టెక్నిక్‌లతో దానికి సంబంధించిన ముఖ్యాంశాలను అందరికైనా చేసుకోవడం. ముఖ్యమైన పాఠ్యాలాలను రన్‌వేగ్ నోట్స్‌లో పొందుపర్చుకోవడం, లెక్చరర్ చెప్పే పార్ట్‌కట్ మెథడ్స్‌ను నోట్ చేసుకోవడం వంటి చిట్కాలు పాటించాలి. వాస్తవానికి పార్ట్‌కట్ మెథడ్స్ తొలుత కష్టంగా అనిపిస్తాయి. దానికంటే సంప్రదాయ పద్ధతిలో స్టెప్పివారి విధానంలో సమస్యను సాదించడమే సులభం అనిపిస్తుంది. కానీ కొద్దిగా సమయం కేటాయిస్తే.. పార్ట్‌కట్ మెథడ్స్‌పై అవగాహన ఏర్పడుతుంది. భవిష్యత్తులో కాంపీటీటివ్ పరీక్షల దృక్పథానికి ఇది లాభదాయకంగా ఉంటుంది.

ತೆರ್ರಿಂಗ್ ಸಿಕ್ವೆನ್ಸ್ .. :

మ్యాథమెటిక్స్లో తెలిసికొని స్పెల్స్ పెరగాలంటే ప్రాక్టీస్ తోనే సాధ్యం. ఇతర సజ్జతల మాదిరిగా పుస్తకం లేదా క్లాస్ నోట్స్లోని అంశాలను చదువుతూ సాగితే ప్రయోజనం శూన్యం. కచ్చితంగా 'పేపర్, పెన్సు చేతిలో' పెట్టుకుని ప్రాక్టీస్ చేయాలింది. ఈ ప్రాక్టీస్ కూడా మూస ధోరణిలో కాకుండా శాస్త్రీయంగా ఉండాలి. ఈ క్రమంలో ప్రతి నమూనాను అంబిడెవర్ (స్పెల్)గా సాధించాలి.

తొలుత ప్రతి చాఫ్టర్‌కు సంబంధించి బోర్డ్ సిలబస్, ఆందులోని కాన్సెప్ట్స్ పరిష్కార అవగాహన ఏర్పరచుకోవాలి. అదే చాఫ్టర్‌లోని ఎక్సర్‌సిజ్స్ యూనిట్లలో ఇచ్చిన సమస్యలను పరిష్కరించాలి, అంతేకాకుండా ప్రతి చాఫ్టర్‌కు ముందుగా ఉండే సీనార్స్‌ను కచ్చితంగా చదివి ఆవగాహన ఏర్పరచుకోవాలి.

అధిశేషన్ మెదక్ విషయంలో విద్యార్థులు తమ భవిష్యత్తు లక్ష్యం ఆధారంగా వ్యాసాన్ని అనుసరించాలి. ఉదాహరణకు ఒక విద్యార్థికి 'ఎంసెట్' మాత్రమే లక్ష్యమైతే అప్లికేషన్స్ కు కానింత తక్కువ ప్రాధాన్యమిచ్చినా సరిపోతుంది. కానీ ఐబిటీ-జేఈఈ వంటి జాతీయ స్థాయి పరీక్షలు లక్ష్యంగా పెట్టుకున్న విద్యార్థులు మాత్రం అధిశేషన్ విషయంలో లోతైన అవగాహన ఏర్పరచుకోవాలి. ఈ క్రమంలో ప్రీపరేషన్ సమయంలోనే ముందుగా.. ఈ జాతీయ స్థాయి పరీక్షల్లో అడిగే ప్రశ్నల శైలికి అధిక ప్రాధాన్యం ఇవ్వాలి. కారణం.. ఆ ప్రశ్నలు ఒకటి లేదా అంతకంటే ఎక్కువ కాన్సెప్టుల కలయికతో ఉంటాయి. వీటిని సాధిస్తే రాష్ట్ర స్థాయిలో ఎంసెట్ కు ప్రీపరేషన్ సులభం అవుతుంది. అదే విధంగా

అకడెమిక్+ కాంపిటీటివ్:

భవిష్యత్తులో పోటీ పరీక్షలను లక్ష్యంగా పెట్టుకున్న విద్యార్థులు మొదటి సంవత్సరం నుంచే ఆ దిశగా అడుగులు వేయాలి. రెండేని అనుసంధానం చేసుకుంటూ ప్రీవరేషన్ సాగించాలి. ఒక నిర్దిష్ట సమస్యను సాధించేటప్పుడు అకడెమిక్ కోణంలో అంచెలవారీ వ్యాహాన్ని అనుసరించాలి, అదే సమయంలో కాంటిబిటీవీ పరీక్షల కోణంలో ఆ సమస్యలో సమీక్షింకత్తెన కాన్సెప్ట్స్, అప్లికేషన్ మెథడ్స్ను గుర్తించాలి. నదరు సమస్య పరిష్కారం పూర్తి కాగానే ముఖ్యమైన కాన్సెప్ట్స్ను, అప్లికేషన్స్ను నోట్స్లో పొయింట్ల రూపంలో పొందుపరచుకోవాలి.

మారింది సిలబస్.. మూరాలి దృక్పథం:

జాతీయ స్థాయిలో ఒకే డిమ్యుడి ప్రవేశ పరీక్ష అనే ప్రతిపాదన నేపథ్యంలో.. ఆ పరీక్షలకు మన విద్యార్థులను సంసిద్ధులను చేసే విధంగా ఇంటర్మీడియట్ బోర్డ్ ఈ విద్యా సంవత్సరం (2012-13) నుంచి కొత్త సిలబస్ కు శ్రీకారం చుట్టింది. ముఖ్యంగా మ్యాథమెటిక్స్ విషయంలో మార్పులు ఎక్కువగానే ఉన్నాయి. రెండో సంవత్సరంలోని మాట్రిస్ అండ్ డిటర్మినెంట్స్ ను మొదటి సంవత్సరంలో (మ్యాథ్స్-1ఎ) చేర్చడం.. అంతేకాకుండా అప్లికేషన్ ఓరియెంటిడ్ మెథడ్స్ కు ప్రాధాన్యం ఇస్తూ సిలబస్ రూపకలన జరిగింది. అదేవిధంగా ప్రతి చాపర్లోనూ అప్లికేషన్

కాన్సెప్టుపై పట్టు సాధించాలంటే:

మ్యాథమెటిక్స్లో మంచి మార్కులకు ఉపకరించే మరో సాధనం కాన్సెప్టు. వీటిపై పట్టు పెరిగేకొద్దీ.. అంతేస్థాయిలో నట్టెలో నైపుణ్యాలు సొంతమవుతాయి. దీనికోసం చేయాలిందలా.. ఒక సూత్రం ఆధారంగా రూపొందిన ప్రాబ్లమ్సు.. విద్యార్థి వలు రకాలుగా పరిష్కరించేందుకు కృషి చేయాలి. ఆ క్రమంలో నడచు నమస్కృత అంతర్

టాపిక్స్ వారిగా ప్రిపరేషన్ టిప్స్

అల్టిమేట్:
ఈ విభాగంలో అధికకాతం లాజిక్ ఓపియొందిగ ఉంటాయి. (ఉదా: పెర్చుటేషన్స్ అండ్ కాంబినేషన్స్ ప్రాబలిమీటీ, లాజిక్స్ ఆఫ్ రూటీన్స్ ఆఫ్ క్వాడ్రాటిక్ ఈక్వేషన్స్, జామెట్రీకల్ అల్జీబ్రాస్ ఆఫ్ కాంప్లెక్స్ నెంబర్స్ వెక్టర్స్, గెజీ-జామెట్రీ). వీటికి సంబంధించి నమస్కృత సాధించే క్రమంలో ఫార్ములాలకంటే కాన్సెప్టుకు ప్రాధాన్యమివ్వాలి.

பிஞ்சுமேல்:

వాస్తవానికి ఈ విభాగాన్ని విద్యార్థులు చాలాక్లిష్టంగా భావిస్తారు. కారణం ఇందులో విస్తృత సంఖ్యలో ఉండే పాఠ్య

లాటే. అయితే ఆ ఫార్ములా వెనుక భావనలను అర్థం చేసుకుని, సమన్వయో అన్వయస్థి నులభంగానే ఉంటాయి. ఈ విభాగం నుంచి ధైర్యో కోశస్సం నంభ్య తక్కువే. కానీ ఇందులోని కాన్సెప్టుస్ అవగాహన కోఆర్డినేట్ జామెట్రీ, కాలిక్యులస్ లకు ఎంతగానో ఉపయోగపడతాయి. కాబట్టి ట్రీగోమెట్రీలో ఎంత ఎక్కువ ప్రాక్టీస్ చేస్తే, అంత ఎక్కువ ప్రయోజనం అని గుర్తించాలి.

కోఆరినేట్ జామెట్టి:

ద్రోణముగ్ధుల కంటే కాసేపు సులభంగా ఉండే విధానము. ఇందులోనూ పాఠ్యులు, కాన్సెప్టుల సంఖ్య అధికమే. ముఖ్యంగా కోనిక్ సెక్షన్లుగా పేర్కొనే నర్మల్స్, పారాబోల్, ఎలిప్స్, హైపర్బోలాలోని ఈక్వేషన్స్ అప్రొక్షిమేట్ అండే నార్మల్ టు ఎ కర్వ్ (Equations of a

tangent and normal to a curve) లో కాన్వెక్స్ ఎక్కువగా ఉంటాయి. అంతేకాకుండా లోకస్, దాని సంబంధ అంశాలపై ఎక్కువ అవగాహన పొందితే అది కోఆర్డినేట్ జామెంటీని సులభతరం చేస్తుంది.

కాలిక్యులస్:

విదేశీషణాత్మక నైపుణ్యాలు అవసరమైన కాన్వెన్ట్ ఆధారిత అంశాలుండే విభాగం కాలిక్యులేస్. ఈ విభాగానికి ఫంక్షన్స్ వెన్నెముక వంటివి. కాబట్టి వీటిపై కచ్చితంగా అవగాహన పొందాల్సిందే. ఆన్లైన్ ప్రమేయాల ధర్మాల్పై (ఉదా: ట్రిగ్నోమెట్రీక్, ఆల్జీబ్రీక్, ఇన్వర్స్ ట్రిగ్నోమెట్రీక్, లాగార్థిమిక్, ఎక్స్పానెన్షియల్, సిగ్నమీ తదితర). ఈ విభాగంలోని ప్రశ్నలకు గ్రాఫ్స్, స్కెటేలు ఎంతో అవసర మవుతాయి. కాబట్టి వీటిపై ఎక్కువ దృష్టి సారించాలి.

ఆసక్తి.. ఆలంబన

చివ్వుతో చేరినా.. ఇతరుల ప్రోద్బలంతో చేరినా... పదో తరగతి వరకు ఉన్న సిలబస్ కైలికి.. ఇంట రీడియట్ సిలబస్ కైలికి మధ్య తేడాతో చాలామంది విద్యార్థులు మ్యాట్స్ మహా టిప్ అనుకుంటారు. మహా టిప్ అనే ఆందోళన నుంచి మార్పులకు మంచి సాధనం మ్యాట్స్ అనే ఆలోచన స్థాయి చేరుకోవడానికి ప్రతి విద్యార్థి ముందుగా అలవర్చుకోవాల్సింది 'ఆసక్తి'. ఈ ఆసక్తి పెరగాలంటే లక్ష్యం కళ్ళముందు కదులు తుండాలి. ఫార్ములాలు, కాన్సెప్ట్స్, షార్ట్ కట్ మెమోర్స్ ను ఒక క్రమ పద్ధతిలో సొంత నోట్స్ లో అమర్చుకోవడం.. ప్రతి దాష్టర్ పూర్వగానే వాటి ఆధారంగా రివిజన్ చేసుకోవడం, ప్రతి వారం చివర ఆ వారంలో నేర్చుకున్న అంశాలను రివిజన్ చేసుకోవడం వంటి నిరంతర ప్రవేశపెట్టిన ప్లాన్ ను పాటించాలి. అంతేకాకుండా క్లాస్ రూంలో ఏమైనా సందేహాలు వస్తే లెక్చరర్ ను అడగడానికి ఏ మాత్రం సందేహించొద్దు. లెక్చరర్ బోధించేటప్పుడే ఏకాగ్రతతో వింటేనే ఒక అంశం తనకు అర్థమైందా? లేదా? అనే విషయం తెలుస్తుంది.

-ఎం.ఎన్.రావు, శ్రీచైతన్య విద్యా సంస్థలు

దైనందిన జీవితంతో అన్వయించుకుంటూ...

వాస్తవానికి బ్రిటీష్ గ్రూప్ లో చేరే విద్యార్థులంతా ఎంట్రీ ఎస్ లక్ష్మంగా అడుగుపెట్టేవారే. తల్లిదండ్రులు, ఇతరుల నలహాలు, సూచనలతో ఈ గ్రూప్ ఎంచుకునే వారి సంఖ్య తక్కువే. అయితే ఇప్పుడు లేకున్నా ఈ గ్రూప్ లో చేరే విద్యార్థులు తమ భవిష్యత్తును సుస్థిరం చేసుకునేందుకు కృషి చేయాలి. బలవంతంగా బరిలో దిగినా.. తాము బలోపేతం అయ్యేందుకు కృషి చేయాలి. ఈ క్రమంలో ముందుగా సజ్జెక్ట్స్ అసక్తి పెంచుకునే దిశగా కృషి చేయాలి. మన దైనందిన జీవితంలో గోడరించే బయాలజీ సంబంధ పరిణామాలు (పరిసరాలు, మొక్కలు, జంతువులు తదితర) ప్రత్యక్షంగా పరిశీలిస్తే.. క్రమేణా అసక్తి పెరుగుతుంది.

క్లౌస్ రూం పాత్ర కీలకం:

బయాలజీ సజ్జెక్ట్ లో అవగాహన విషయంలో క్లౌస్ రూం పాత్ర ఎంతో కీలకమని చెప్పొచ్చు. ఇంటర్మీడియట్ స్థాయిలో 50 మంది విద్యార్థులనుండి తరగతి గదిలో 80 శాతం మంది విద్యార్థులకు.. లెక్చరర్ చెప్పే అంశంలో 90 శాతం చేరుతుంది. అదే 60 నుంచి 80 మంది వరకు విద్యార్థులనుండి తరగతి గదిలో 50 శాతం మంది విద్యార్థులకు మాత్రమే 90 శాతం పాఠ్యాంశం చేరుకుంటుంది.

దైనందిన జీవితంతో అన్వయించుకుంటూ:

ఇక క్లౌస్ రూంలో చెప్పిన పాఠ్యాంశాన్ని దైనందిన జీవితంతో అన్వయించుకుంటే సజ్జెక్ట్ మరింత సులభంగా అవగతం అవుతుంది. ఉదాహరణకు మొక్కల్లో కిరణజన్య

అడుగుపెట్టే ముందే ఆ దిశగా కృషి చేయాలి. వదో తరగతి వరకు బయాలజీకల్ సైన్స్ నిపై దృష్టి సారించకపోయినా.. ఈ దశలో అది తప్పనిసరి. ప్రథమ సంవత్సరంలో అడుగు పెట్టే విద్యార్థులు వదో తరగతి పుస్తకాలను ఒకసారి పునశ్చరణ చేసుకోవడం ఉపకరిస్తుంది. ఇలా జేసిక్స్ పై పట్టు సాధిస్తే బయాలజీ భారం తొలగించుకోవచ్చు.

తులనాత్మక అధ్యయనం:

బయాలజీలో విద్యార్థులకు లభించే మరో అనుకూల అంశం తులనాత్మక అధ్యయనం. జీవశాస్త్రంలోని చాలా పాఠ్యాంశాలు.. జంతు, వృక్ష శాస్త్రాలకు పోలికతో ఉంటాయి. (ఉదా: కణ శాస్త్రం, కణజీవ శాస్త్రం, బాహ్య-అంతర నిర్మాణం, జీవ శాస్త్రం, జీవ సాంకేతిక శాస్త్రం, ప్రాథమిక శరీర దృశ్య శాస్త్రం, జన్యు మార్పిడులు తదితరాలు). జంతుశాస్త్రంలోని ఒక అంశాన్ని చదివేటప్పుడు.. వృక్ష శాస్త్రంలో దానికి సరితూగే అంశాన్ని బోర్డు వేసుకుంటూ చదివితే సులభంగానూ, అసక్తిగానూ ఉంటుంది.

పదాల మధ్య తేడాను గుర్తించాలి:

ఈ సజ్జెక్ట్ విషయంలో విద్యార్థులు అప్రమత్తంగా వ్యవహరించాల్సిన మరో అంశం.. పదాల మధ్య తేడాను గుర్తించాలి. చాలా పదాలు ఒకే మాదిరిగా ఉంటాయి. దీంతో విద్యార్థులు సమాధానం ఇచ్చే సమయంలో కన్ఫ్యూజ్ అవుతారు. తెలియకుండానే తప్పు సమాధానం ఇస్తారు. ఉదాహరణకు: కణ శాస్త్రం, కణ జీవ శాస్త్రం రెండూ వేర్వేరు

గత అయిదేళ్ల ప్రశ్న పత్రాలను పరిశీలించాలి. బోర్డ్ పరీక్షల దృక్పథంలో ప్రశ్న పత్రాలను విశ్లేషిస్తూ.. వాటిలో ఆయా అంశాలకు లభిస్తున్న వెయిటేజీ ఆధారంగా ఆతి స్వల్ప సమాధాన ప్రశ్నలు, స్వల్ప సమాధాన ప్రశ్నలు, వ్యాసరూప సమాధాన ప్రశ్నలను గుర్తించి చదవాలి. ఎంట్రీస్ బిస్ట్రల దృక్పథంలో.. అన్ని సూక్ష్మ అంశాలపై అవగాహన ఏర్పరచుకోవాలి. ఇక.. కాన్సెప్ట్ ఆధారిత ప్రీవీషన్ క్రమంలో ఒకే ప్రశ్నను రకరకాలుగా రూపొందించుకోవడం, చదివేటప్పుడే ఎందుకు? ఏమిటి? (ఉదా: అలికేంద్ర బలం, అవకేంద్ర బలం తేడా?) అని ప్రశ్నించుకుంటూ సాగడం వంటి పూర్వహాలు అనుసరించాలి. అయితే ఈ సజ్జెక్ట్ సంబంధించి కాన్సెప్ట్ ఆధారిత సమాధానాల అవశ్యకత కొంత తక్కువే. ఎంట్రీస్ బిస్ట్రలలోని ఎస్ డ్లస్ అండ్ రీజన్ తరహా వాటికి మాత్రం అవసరం.

రెండింటి సమన్వయం:

ఇకపై జాతీయ స్థాయిలో ఎంట్రీఎస్ లో ప్రవేశానికి ఒకే పరీక్ష జరగనుంది. దీంతో లక్షల మందితో పోటీ పడాల్సిన పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. దీంతో ప్రథమ సంవత్సరం నుంచే ఈ దిశగా అడుగులు వేయాలి. ఆయా పాఠ్యాంశాలను ఆకడెమిక్ కోణంలో చదువుతూనే బహుశైలిక ప్రశ్నలను పోటీ పరీక్షల కోసం ప్రాక్టీస్ చేయాలి. దీనికోసం ప్రత్యేకంగా సమయం కేటాయించుకోవాలి.

క్లిటికల్ థింకింగ్ ఎంతో ముఖ్యం:

బయాలజీకి సంబంధించి క్లిటికల్ థింకింగ్ ఎంతో ముఖ్యమైందిగా పేర్కొనొచ్చు. ఈ లక్షణం అలవడాలన్నా ఎందుకు? ఏమిటి? అని ప్రశ్నించుకునే సహజ లక్షణం అవసరం.

ఉదాహరణకు ఎయిమ్స్ లో అడిగిన ప్రశ్నను గమనిస్తే.. People living at high altitude like Simla and Peaks of mountains have rosy cheeks? what is the reason?

- 1) low temperature
- 2) consumption of apples
- 3) mountain goat meat eating
- 4) high RBC count

ఈ ప్రశ్నకు సమాధానం 4. కానీ చాలామంది పొరపాటులో దాన్ని గుర్తించలేకపోయారు. దీనికి కారణం క్లిటికల్ థింకింగ్ కానీ లోపించడమే.

డ్రాయింగ్స్ కు అధిక ప్రాధాన్యం:

బ్రిటీష్ తీసుకున్న విద్యార్థులు అధిక ప్రాధాన్యం ఇవ్వబడ్డాయి విభాగం డ్రాయింగ్స్. బోర్డ్ పరీక్షల్లో బోటనీ, జీవాలజీ ఒక్కో సజ్జెక్ట్ నుంచి కనీసం పదిమార్లు డ్రాయింగ్ సంబంధిత ప్రశ్నలు ఉంటాయి. నేరుగా సంబంధిత డ్రాయింగ్ వేయండి? అని అడగొచ్చు. మరోవైపు పోటీ పరీక్షల్లోనూ డ్రాయింగ్ ఆధార ప్రశ్నలు ఉంటాయి. ఏదైనా ఒక

అభిరుచిని పెంచుకోవాలి

బ్రిటీష్ గ్రూప్ ను ఎంచుకున్న విద్యార్థులు ముఖ్యంగా బయాలజీ విషయంలో అభిరుచిని పెంచుకోవాలి. తొలిరోజు నుంచే ఆకడెమిక్, కాంపిటిటివ్ పోటీ పరీక్షల కోణంలో ప్రీవీషన్ సాగిస్తే బయాలజీలో సులభంగానే పట్టు సాధించొచ్చు. ముఖ్యంగా పోటీ పరీక్షల్లో బయాలజీ ప్రాధాన్యం ఎక్కువ. కాబట్టి ఈ సజ్జెక్ట్ పై టైం మేనేజ్మెంట్ వరంగా కూడా అధిక ప్రాధాన్యమివ్వాలి. అంతేకాకుండా ఈ సజ్జెక్ట్ లోని సాంకేతిక పదాలపై అవగాహన ఏర్పరచుకోవాలి. చాలామంది విద్యార్థులు వీటికి తగినంత ప్రాధాన్యం ఇవ్వరు. దీని వల్ల అజ్ఞేష్ టైమ్ పరీక్షల్లో నష్టపోతారు. ముఖ్యమైన పదాలను అబ్రివేషన్స్, యాంటానీమ్స్ రూపంలో పొందుపర్చుకోవాలి. ఇది రివిజన్ సమయంలో ఉపకరిస్తుంది.

కె. జగన్ మోహన్ రావు,

వైస్ చైర్మన్, నారాయణ విద్యా సంస్థలు

బొమ్మ ఇచ్చి అందులోని భాగాలను గుర్తించమని ఆడగొచ్చు. కాబట్టి డ్రాయింగ్ ప్రాక్టీస్ చేయాలి. ఈ క్రమంలో ముందుగా ఒక చిత్రాన్ని పెన్సిల్ తో అవుట్ లైన్స్ వేసుకోవాలి. దాన్ని పుస్తకంలోని వాస్తవ చిత్రంతో సరిచూసుకుని ఇతర భాగాలను రూపొందించాలి. ప్రతి డ్రాయింగ్ ను కనీసం మూడుసార్లు ప్రాక్టీస్ చేయాలి. దీనికోసం ప్రత్యేకంగా సమయం కేటాయించాలి. అంతేకాకుండా థియరీ పాఠాలను చదువుతున్న సమయంలో నిరాసక్త కలిగినప్పుడు ఆ సమయాన్ని కూడా డ్రాయింగ్ ప్రాక్టీస్ కు కేటాయిస్తే బోరింగ్ మూడ్ నుంచి బయటపడతారు.

టైం మేనేజ్మెంట్:

బయాలజీ విషయంలో సమయ పాలన కచ్చితంగా పాటించాలి. సాధారణంగా క్లౌస్ రూం టీచింగ్ సమయాన్ని మినహాయిస్తే సగటున ప్రతి ఆరు గంటల సమయం ఆంధ్రబాటలో ఉంటుంది. ఈ సమయాన్ని ఒక రోజు జీవాలజీ, మరోరోజు బోటనీకి కేటాయించుకోవాలి. పాఠ్యాంశంలోని అనవసరమైన వాటిని విస్మరించాలి. ఇవేంటో తెలియాలంటే గత కొన్నేళ్ల ప్రశ్న పత్రాలను పరిశీలించాలి. డిసెంబర్ నాటికి సిలబస్ పూర్తి చేసుకునే స్టడీ ప్లాన్ రూపొందించుకోవాలి. జనవరి, ఫిబ్రవరి నెలల్లో ప్రీ-ఫైనల్ పరీక్షలు రాయాలి. స్టడీ ప్లాన్ ను అమలు చేసే క్రమంలో ముందుగా వెరీ షార్ట్ ఆన్సర్ కోశ్చన్స్ పై దృష్టి పెట్టాలి. ఇక షార్ట్ ఆన్సర్ కోశ్చన్స్, లాంగ్ ఆన్సర్ కోశ్చన్స్ ను పటాలతో సహా ప్రాక్టీస్ చేయడం లాభిస్తుంది. అంతేకాకుండా బయాలజీలో అధ్యాపకాలవారిగా ముఖ్యమైన వాటిని గుర్తించి వాటిని ఆకడెమిక్ సంవత్సరం మొదటి భాగంలోనే పూర్తి చేసుకునేలా టైం ప్లాన్ రూపొందించుకోవాలి. ఇలా అన్ని రకాలుగా పకడ్బందీ పూర్వహాలు అడుగులు వేస్తే ప్రథమ సంవత్సరం తొలి రోజునుంచే విజయం దిశగా వయనించొచ్చు.

ముఖ్యమైన పాఠ్యాంశాలు:

స్వరూప శాస్త్రం, కణ జీవశాస్త్రం, అంతర్నిర్మాణ శాస్త్రం, వృక్షరాజ్యం, సూక్ష్మజీవ శాస్త్రం, బయాలజీ అండ్ హ్యూమన్ వెల్ ఫేర్, వృక్ష శరీరదృశ్య శాస్త్రం-నత్రజని జీవక్రియలు, జంతు సహచర్యాలు, ఫెరిటిమా; టీనోపోరా; హెమికార్టెజీ; బొద్దింకలో రక్తప్రసరణ; ప్రత్యుత్పత్తి వ్యవస్థలు; మానవ శరీర దృశ్యశాస్త్రం; ప్రత్యుత్పత్తి; ఆరోగ్యం; వ్యాధులు; రిప్రొడక్టివ్ హెల్త్; మానవ మెదడు; చెవి; కన్ను; జన్యుశాస్త్రంలో ప్లేయెక్షట్రాఫి; పాలిజీనిక్; అనువంశికత; డెలెనిమియా; డౌన్స్ సిండ్రోమ్ మొదలైనవి; మానవ జీవ పరిణామం; యానిమల్ హబ్బిండరీ; ఎన్విరాన్మెంట్ టల్ బిహ్యూన్.

భవిష్యత్తులో మెడికల్ కోర్సుల్లో చేరి వైద్య వృత్తిలో అడుగుపెట్టడమే లక్ష్యంగా పెట్టుకున్న విద్యార్థులకు తొలి మెట్టు బ్రిటీష్. ఈ గ్రూప్ లో ప్రధానమైన సజ్జెక్ట్ బయాలజీ. త్వరలో.. దేశ వ్యాప్తంగా ఉన్న వైద్య కళాశాలల్లో ఎంట్రీఎస్, బిడిఎస్ కోర్సుల్లో ప్రవేశానికి జాతీయ స్థాయిలో ఒకే పరీక్ష (నేషనల్ ఎలిజబిలిటీ కమ్ ఎంట్రీస్ ఎగ్జామినేషన్-నీట్ యూజీ)ను నిర్వహించడానికి కూడా రంగం సిద్ధమవుతోంది. ఈ నేపథ్యంలో విద్యార్థులు మొదటి సంవత్సరం నుంచే బయాలజీపై పట్టు సాధించేందుకు కృషి చేయాలి. ఇందుకోసం సలహాలు..

సంయోగ క్రియ; జీవుల పెరుగుదల పరిణామ క్రమాలను పరిశీలించడం వంటి ప్రయోగాలు చేయాలి. ఇలా బయాలజీలోని చాలా అంశాలను దైనందిన జీవితంతో అన్వయించుకుంటూ చదివే అవకాశం ఉంటుంది. ముఖ్యంగా ప్రాక్టికల్స్ ఉండని ప్రథమ సంవత్సరం విద్యార్థులు ఇలాంటి చిట్కాల వల్ల ప్రత్యక్ష పరిజ్ఞానం పొందొచ్చు.

బోర్డ్ ఫీలవకుండా:

వదో తరగతి వరకు సైన్స్ లో సరిగా దృష్టి సారించని విద్యార్థులకు ఇంటర్మీడియట్ స్థాయిలో బయాలజీ కొంత క్లిష్టంగానే ఉంటుందని చెప్పొచ్చు. అంతేకాకుండా బొమ్మలు, గ్రాఫ్ లతో కూడిన ఈ సజ్జెక్ట్ ను కొంత బోర్డిగా కూడా భావించే అవకాశం ఉంది. కానీ దాన్ని విడదాచాలి. భవిష్యత్తు లక్ష్యాన్ని గుర్తుకుంటుంటే.. దీంతో అసక్తి ఏర్పడుతుంది. తద్వారా ఏకాగ్రతతో పాఠం వినే నైపుణ్యం అలవడుతుంది. క్లౌస్ రూంలో వినడే ముఖ్యమని భావించాలి. డయాగ్రామ్స్ విషయంలో విజువలైజేషన్ దృక్పథంతో సాగాలి. తరగతి విరామ సమయంలో అప్పటి వరకు చెప్పిన అంశాలను ఒక్కసారి పునశ్చరణ చేసుకోవాలి. ముఖ్యంగా డయాగ్రామ్స్ విషయంలో.. లెక్చరర్ నడచు డయాగ్రామ్ ను ఏ క్రమంలో ఆకృతీనిచ్చారు? అందులోని ముఖ్య భాగాలేంటి? వాటి ఉపయోగాలేంటి? అనే అంశాలను పునశ్చరణ చేసుకోవాలి. అంతేకాకుండా వాటిని వెంటనే నోట్స్ లో పొందుపర్చుకోవాలి.

జేసిక్స్ పై పట్టు కోసం:

బయాలజీలో జేసిక్స్ పై పట్టు సాధించాలంటే క్లౌస్ రూంలో

అంశాలు. కానీ చాలా మంది హడావుడిలోనో, లేదా కన్ఫ్యూజ్ గురయ్యో ఒకదానికి మరొక దాని సమాధానం ఇస్తారు.

అదే విధంగా

- Eugenics: అనువంశిక సూత్రాలను అన్వయించి మానవ సంశ్లేషాన్ని పెంచడం
- Euphenics: వ్యాధి లక్షణాలను బట్టి కొన్ని అనువంశిక వ్యాధులకు చికిత్స చేయడం.
- చాలామంది ఈ రెండు పదాల మధ్య ఉన్న రెండు అక్షరాల తేడాను గమనించక పొరపాటు చేస్తారు.
- కాబట్టి ఆయా పదాల మధ్య సునిశిత పరిశీలన చేయాలి. పాఠం వింటున్నప్పుడే ఒక అంశానికి చెందిన బోధాలు, పోలికలు ఏంటో గుర్తించాలి.

ఆందోళన వద్దు:

సాధారణంగా బయాలజీ పుస్తకాలు వందల పేజీలతో విద్యార్థులను ఆందోళన చెందించేవిగా ఉంటాయి. కానీ ఈ సమస్యను సులభంగానే అధిగమించొచ్చు. ప్రస్తుతం మారిన సిలబస్ ప్రకారం రూపొందిన పుస్తకాల్లో ప్రతి పాఠ్యాంశంలోని ముఖ్యమైన నిర్వచనాలు, సాంకేతిక పదాలు, డెరివేషన్స్ ను హైలైట్ చేస్తూ ముద్రించడం జరిగింది. వీటిని చదువుతూనే సాంత నోట్స్ రూపొందించుకోవాలి. కేవలం నిర్దేశిత పాఠ్యపుస్తకాలకే పరిమితం కావాలి. మార్కెట్ లో లభించే పలు పుస్తకాల అవసరం ఇప్పుడే ఏర్పడదు. ప్రస్తుత విద్యార్థులు ఆకాడెమిక్ బుక్స్ చదివితే సరిపోతుంది. అంతేకాకుండా ఆకడెమిక్, కాంపిటిటివ్ పరీక్షల

దైవ కణం.. విశ్వ సృష్టికి మూలాధారం..

సి. హరికృష్ణ
సెలెక్ట్ ఫ్యాకల్టీ, హైదరాబాద్

ఈ సంవత్సరం విశ్వవ్యాప్తంగా.. శాస్త్ర, సాంకేతిక విభాగంలో చరిత్ర సృష్టించిన అంశం దైవకణాన్ని గుర్తించడం. ప్రపంచ వ్యాప్తంగా అనేక దేశాలకు చెందిన వందలాది శాస్త్రవేత్తలు పాల్గొనుచుకుని ఎన్నో ఏళ్లు శ్రమించిన తర్వాత సాంతమైన ఈ విజయాన్ని.. విశ్వసృష్టి మూలాధారాల అన్వేషణలో తొలి మైలురాయిగా భావించాచ్చు. ఇక పోటీ పరీక్షల దృక్కోణంలో పరిశీలిస్తే.. ఇంత ప్రాధాన్యమున్న అంశాన్ని ఇటు గ్రూప్స్-1 మెయిన్స్, అటు సివిల్స్ మెయిన్స్ లో అడిగే అవకాశాలు ఎక్కువే. ఈ నేపథ్యంలో దైవకణం పరిశోధనపై ప్రత్యేక వ్యాసం..

మూల విజ్ఞాన రంగంలో మనిషి సాధించిన ఆతి ముఖ్యమైన విజయం.. హిగ్స్ బోసన్ కణం ఉనికిని గుర్తించడం. మౌలిక భౌతిక శాస్త్రంలో మనిషి అధిగమించిన ప్రధాన మైలురాయి ఇది. అయితే ఇది ప్రారంభం మాత్రమే. విశ్వ సృష్టికి మూలాధారంగా భావిస్తున్న ఈ దైవకణం కోసం సాగించే అన్వేషణలో ప్రస్తుత విజయాన్ని ఒక గొప్ప స్ఫూర్తిగా భావించవచ్చు.

హిగ్స్ నేతృత్వంలో కొత్త సిద్ధాంతం:

విశ్వం రెండు ప్రమాణాలతో తయారై ఉంటుంది. అవి పదార్థం, శక్తి. పదార్థానికి మూలం పరమాణువు. ప్రాచీన భారత దేశంలోని షట్పదర్పణలో ఒకటైన వైశేషికలో పరమాణు సిద్ధాంతాన్ని చర్చించడం జరిగింది. పూర్వం పరమాణువు విభజించే వీలు లేదు అనే భావన ఉండేది. తర్వాతి కాలంలో అది విభజనీయమేనని, అందులోనూ మూడు ప్రాథమిక కణాలు (ప్రోటాన్లు, ఎలక్ట్రాన్లు, న్యూట్రాన్లు) ఉంటాయని గుర్తించారు.

వీటి ఉనికి కారణమేంటి? వీటికి ద్రవ్యరాశి ఏ విధంగా ఉంది? అనే ప్రశ్నలకు సమాధానంగా 1960లలో ఇంగ్లండ్ లోని ఎడిన్బర్గ్ విశ్వవిద్యాలయ భౌతిక శాస్త్రవేత్త ప్రొఫెసర్ పీటర్ హిగ్స్, మరో అయిదుగురు మూడు బృందాలుగా పనిచేస్తూ పార్టికల్ ఫిజిక్స్ లో ఒక కొత్త సిద్ధాంతాన్ని స్వతంత్రంగా ప్రతిపాదించారు. ఈ సిద్ధాంతం ప్రకారం ప్రాథమిక కణాలు ఒక శక్తి క్షేత్రంలో మరో ముఖ్యమైన కణంతో ప్రభావితమై ఉండటం ద్వారానే ద్రవ్యరాశి ఏర్పడుతుంది. ఈ సిద్ధాంతం వల్ల ప్రాథమిక కణాలను వివరించే ఒక ప్రామాణిక నమూనా అవిష్కృతమైంది. దీని ప్రకారం 14 చిలియన్ సంవత్సరాల క్రితం బిగ్ బ్యాంగ్ (ఒక మహా విస్ఫోటం) సంభవించి విశ్వం అవిర్భవించింది. ఆ నమయంలో ఏర్పడిన పదార్థంలో 12 ఉప పరమాణు కణాలు, ఆరు బల వాహకాలు (Force Carriers) ఉంటాయి. వీటిలో ఒకటి.. పరమాణు కణాలు, పరమాణువులకు, పదార్థానికి, తద్వారా యావత్ విశ్వానికి ద్రవ్యరాశిని ఇస్తుంది. కాబట్టి

దీనికి ప్రసిద్ధ సోబర్ గ్రహీత, భౌతిక శాస్త్రవేత్త లియోన్ లిడెర్మెన్ దైవకణంగా పిలిచారు. పీటర్ హిగ్స్ పేరు కలిపేలా దీనికి హిగ్స్ కణం (Higgs Particle) అని పేరు పెట్టారు.

హిగ్స్-బోసన్ పేరు ఇలా:

భారత శాస్త్రవేత్త సత్యేంద్రనాథ్ బోస్ 1920లలో క్వాంటం మెకానిక్స్ పై పరిశోధనలు చేసి ఒక బ్రిటిష్ పత్రికకు వంపిన ప్రతిపాదన తిరస్కారానికి గురైంది. ఆ తర్వాత ఆయన తన ఆధ్వర్యాన్ని ఆర్బిఎస్ పేరిట పంపారు. బోస్ ఆధ్వర్యం ప్రాధాన్యతను గుర్తించిన బెన్ స్టీన్ పత్రికలో ప్రచురితమయ్యేలా చేశారు. బోస్ పరిశోధన ద్వారా 'బోస్-బెన్ స్టీన్ కండిన్సేట్' భావన అవిర్భవించింది.

బోస్ పరిశోధన కణ భౌతిక శాస్త్ర (Particle Physics)లో కొత్త అధ్యయనానికి కారణమైంది. బోస్, బెన్ స్టీన్ పరిశోధనల ఆధారంగానే పీటర్ హిగ్స్, తదితరులు పరిశోధనలు నిర్వహించారు. కాబట్టి ఈ దైవకణానికి హిగ్స్-బోసన్ అని పేరు పెట్టారు.

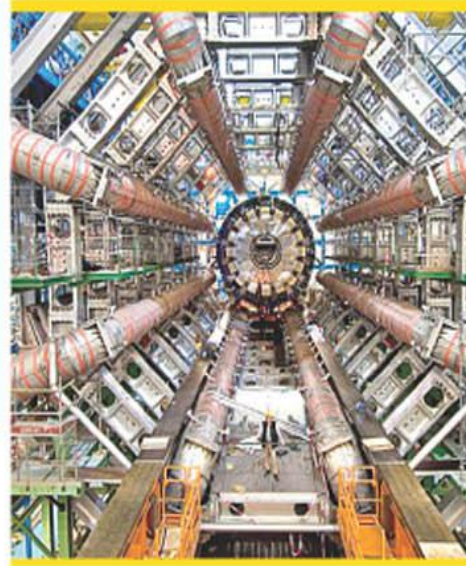
ఈ హిగ్స్-బోసన్ కణం ఉనికిని గుర్తించి నిర్ధారించే లక్ష్యంతో జెనీవాలోని ఐరోపా అణు పరిశోధన కేంద్రం (సెర్న్) పరిశోధనలను సాగిస్తోంది. ఈ ఏడాది జూలై 4వ తేదీన ఈ కేంద్రం నిర్వహణ పరిధిలోని లార్గ్ హేజ్ డిస్కవరీ (LHC) అనే అత్యధునిక అణు స్థాపనలో నిర్వహించిన పరిశోధనలో హిగ్స్-బోసన్ లక్షణాలకు దేరువగా ఉన్న కణాన్ని గుర్తించినట్లు శాస్త్రవేత్తలు వెల్లడించారు.

మూడు దశాబ్దాల క్రితమే మొదలైన అన్వేషణ:

హిగ్స్-బోసన్ అన్వేషణ 1980లలో ప్రారంభమైంది. తొలుత షికాగోలోని టెక్సాస్ కొల్లెడర్ వద్ద ఈ అన్వేషణ ప్రారంభమైంది. తర్వాత సెర్న్ వద్ద అటువంటి పరిశోధనలోనే పరిశోధన కొనసాగింది.

2010లో సెర్న్ వద్ద LHC ఏర్పాటుపడడంతో సరికొత్త పరిశోధనలు ప్రారంభమయ్యాయి. LHC అనేది 27 కిలోమీటర్ల పొడవైన భారీ గొట్టంలో ఏర్పాడిన పరిశోధన కేంద్రం. దీన్ని స్విట్జర్లాండ్-ఫ్రాన్స్ సరిహద్దు వద్ద వంద మీటర్ల లోతులో ఒక సారంగంలో ఏర్పాటు చేశారు. మూడు చిలియన్ యూలోలతో నిర్మితమైన ఈ పరిశోధన కేంద్రం ప్రపంచంలోనే అతిపెద్ద పార్టికల్ యాక్సిలరేటర్. (కణాల మేగాన్ని ప్రేరేపించే మేగత్వరణ వంటిది) LHCలో రెండు ప్రోటాన్ల కిరణాలను వ్యతిరేక దిశలో ఒక దానికొకటి ఢీ కొట్టించడం ద్వారా ప్రతి సెకనుకు కొన్ని మిలియన్ల కణ తాడనాలు సంభవించి, బిగ్ బ్యాంగ్ ప్రారంభ సెకన్లోని చిలియన్ వంతు కాలం నాటి పరిస్థితులను సృష్టిస్తారు. అదే సమయంలోనే హిగ్స్-బోసన్ క్షేత్రం ఏర్పడే అవకాశం ఉంది. ప్రోటాన్లను అత్యధికంగా 14 TeV (టెరా ఎలక్ట్రాన్ వోల్ట్స్) మేగానికి ప్రేరేపించే సామర్థ్యం LHCకి ఉన్నప్పటికీ.. అది ప్రస్తుతం 7TeV వద్ద పని చేస్తోంది.

2011 డిసెంబర్ నాటికి 7TeV వద్ద 400 బ్రిలియన్ ప్రోటాన్-ప్రోటాన్ తాడనాలను నిర్వహించిన పరిశోధనల నుంచి సమాచారాన్ని సేకరించడం జరిగింది. ఈ రకమైన తాడనాల వద్ద మాత్రమే 125 గిగా ఎలక్ట్రాన్ వోల్ట్స్ ద్రవ్యరాశి గల హిగ్స్-బోసన్ కణం ఏర్పడుతుంది. అయితే హిగ్స్

-బోసన్ను కనిపెట్టడానికి శాస్త్రవేత్తలు ఒక కచ్చితత్వ లక్ష్యాన్ని నిర్దేశించుకున్నారు. దాన్ని సిగ్మా-5గా పేర్కొంటారు. దీని ఆర్థం 3.5 మిలియన్లలో ఒక వంతు తప్పుదోర్లే అవకాశం. LHC నుంచి సేకరించే సమాచారాన్ని కంప్యూటర్ల సహాయంతో సిగ్మా-5 కచ్చితత్వ స్థాయికి సరిపడే గణాంకాలను సేకరిస్తారు. డిసెంబర్ 2011లో శాస్త్రవేత్తలు సిగ్మా-3 కచ్చితత్వానికి సరిపడే గణాంకాలను సేకరించారు. సిగ్మా-3 అంటే 750లో ఒక వంతు తప్పుదోర్లే అవకాశం ఉన్నట్లు.

ఏప్రిల్ 5 నుంచి జూన్ 18 వరకు 8Gev శక్తి వద్ద నిర్వహించిన 500 బ్రిలియన్ ప్రోటాన్-ప్రోటాన్ తాడనాల వల్ల సేకరించిన సమాచారం విశ్లేషణ ద్వారా లభించిన గణాంకాల్లో కొత్త కణాన్ని సిగ్మా-5 కచ్చితత్వ స్థాయిలో సెర్న్ శాస్త్రవేత్తలు గుర్తించారు.

రెండు బృందాల ఆధ్వర్యంలో:

ఈ కణంపై సెర్న్కు చెందిన రెండు శాస్త్రవేత్తల బృందాలు స్వతంత్రంగా పనిచేశాయి. ఇందులో ఒకటి ATLAS (A Toroidal LHC Apparatus - ఎ టరాయిడల్ ఎల్ హెచ్ ఐఎస్ అపారటస్) కాగా.. మరోటి CMS (Compact Muon Solenoid - కాంపాక్ట్ మ్యూయన్ సాలినాయిడ్). సీఎంఎస్ బృందం సిగ్మా-5 స్థాయి వద్ద ద్రవ్యరాశి కలిగిన కొత్త కణాన్ని 0.6 GeV దోషంతో గుర్తించగా.. ATLAS బృందం 125.3 GeV ద్రవ్యరాశి కలిగిన కొత్త కణాన్ని 0.6 GeV దోషంతో గుర్తించింది.

ప్రపంచ వ్యాప్తంగా భౌతిక శాస్త్రవేత్తలు అశ్రద్ధవశాన లయ్యే విధంగా సిగ్మా-5 కచ్చితత్వ స్థాయిలో కొత్త కణాన్ని సెర్న్ శాస్త్రవేత్తలు గుర్తించగలిగారు. ఈ అవిష్కారానికి మూలాధారమైన శాస్త్రవేత్త పీటర్ హిగ్స్ కూడా ఈ కొత్త కణం ప్రకటన సమయంలో ఉన్నారు. 'నా జీవిత కాలంలో ఇది సాధ్యమవుతుందని ఊహించలేదు' అని ఆయన పేర్కొన్నారు. ఎల్ హెచ్ ఐఎస్ గుర్తించిన ఈ కొత్త కణం హిగ్స్-బోసన్ను దాదాపు అనుగుణంగానే ఉంది. అయితే నిర్దిష్టంగా తేల్చేందుకు మరింత గణాంక సమాచారం సెర్న్కు అవసరమవుతుంది.

వచ్చే ఏడాది మరింత సమాచారం:

మార్చి 2013లో ఎల్ హెచ్ ఐఎస్ ద్వారా ప్రస్తుతం లభించిన సమాచారంకంటే మూడింతల ఎక్కువ సమాచారం లభించనుంది. అప్పుడు లభించే సమాచారం ఆధారంగా కొత్త కణాన్ని హిగ్స్-బోసన్నాగా కూడా ప్రకటించే అవకాశాలు న్నాయి.

2013 మార్చి-2015 మార్చి వరకు నిర్వహణ నిమిత్తం ఎల్ హెచ్ ఐఎస్ మూసే వేస్తారు. ఆ కాలంలో శాస్త్రవేత్తలు అధిక శక్తి కోసం దీని రీవైరింగ్ చేస్తారు. ప్రస్తుతం ఉన్న 7, 8 TeV స్థాయి నుంచి గరిష్ట శక్తి 14 TeV వద్ద పనిచేసే స్థాయికి దీన్ని అభివృద్ధి చేస్తారు.

'ప్రాజెక్టు భారత్ చారిత్రక పేజీ'

హిగ్స్-బోసన్ ప్రాజెక్ట్లో భారత ముద్ర కూడా ఉంది. ఈ పరిశోధనలో భారత శాస్త్రవేత్తలు, పరిశోధన కేంద్రాలు, సంస్థలు పాల్గొనుచున్నాయి. సెర్న్ నిర్వహించిన ఈ ప్రయోగంలో వంద మందికిపైగా భారత శాస్త్రవేత్తలు పాల్గొన్నారు. ఈ పరిశోధనలో పాల్గొనుచున్న సెర్న్ ఇన్స్టిట్యూట్స్..

- భువనేశ్వర్ లోని ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ ఫిజిక్స్
- ముంబైలోని టాటా ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ ఫండమెంటల్ రీసెర్చ్
- కోల్ కతాలోని సాహా ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ న్యూక్లియర్ ఫిజిక్స్
- అలహాబాద్ లోని హరిశ్చంద్ర రీసెర్చ్ ఇన్స్టిట్యూట్
- ఇండోర్ లోని రాజారామన్న సెంటర్ ఫర్ అడ్వాన్స్డ్ టెక్నాలజీ
- ఇండోర్ లోని ఇండో-జర్మన్ టూల్ రూమ్

శాస్త్రవేత్తలు ఈ పరిశోధనలో పాల్గొన్నారు. ఇవన్నీ అణుశక్తి విభాగంలోని ఎయిడెడ్ సంస్థలు. అదేవిధంగా కోల్ కతాలోని వేరియబుల్ ఎనర్జీ సైక్లోట్రాన్, జమ్ము, గౌహాటి, రాజస్థాన్, అలీగఢ్ ముస్లిం విశ్వ విద్యాలయాలు, కోల్ కతాలోని బోస్ ఇన్స్టిట్యూట్, ఐఐఐటీ-ముంబై కూడా ఈ పరిశోధనలో పాల్గొనుచున్నాయి. భారత పాత్రను కొనియాడుతూ సెర్న్ ప్రతినిధి గువారో గియుబెలిన్ 'ఈ ప్రాజెక్టు భారత్ చారిత్రక పేజీ' అని వ్యాఖ్యానించారు. కోల్ కతాలోని ఎస్ఐఎస్ఐ శాస్త్రవేత్తలు కాంపాక్ట్ మ్యూయన్ సాలినాయిడ్ను రూపొందించారు. అంతేకాకుండా లక్షలాది ఎలక్ట్రాన్ విలపను చండీగఢ్ లోనే తయారు చేశారు. అదేవిధంగా ఎల్ హెచ్ ఐఎస్ ఉన్న సారంగానికి హైడ్రాలిక్ స్టాండ్లను భారత్ లోనే తయారు చేయడం విశేషం. భారత శాస్త్ర, సాంకేతిక విభాగం, అణుశక్తి విభాగం కూడా సెర్న్ లో కలిసి పని చేశాయి.

ఎల్ హెచ్ ఐఎస్ లోని ముఖ్యమైన విడి భాగాలను రాజారామన్న సెంటర్ ఫర్ అడ్వాన్స్డ్ టెక్నాలజీ రూపొందించగా.. ఇండో-జర్మన్ టూల్ రూమ్.. ఎల్ హెచ్ ఐఎస్ నిర్దిష్ట ప్రదేశంలో అమర్చడానికి ఉపయోగించే జాక్ లను తయారు చేసింది.

2015 మార్చి తర్వాత 13.8 TeV శక్తి వద్దకు దీనిలో పరిశోధనలు చేయడం జరుగుతుంది. ఇలాంటి శక్తి వద్ద 125 GeV ద్రవ్యరాశి కలిగిన హిగ్స్-బోసన్ కంటే అధిక ద్రవ్యరాశి (2000 GeV) కలిగిన కొత్త కణాలను గుర్తించడం సాధ్యమవుతుంది.

భవిష్యత్తులో మరిన్ని విషయాలు:

సమీప భవిష్యత్తులో ఎల్ హెచ్ ఐఎస్ ద్వారా సేకరించే సమాచారం, అందే గణాంకాలు, వాటి ఫలితాలు భౌతిక శాస్త్ర పరిశోధనలో ఎన్నో కొత్త విషయాలను తెరచికి తీసుకురానున్నాయి. ఇప్పటి వరకు పదార్థ ఉనికికి కారణం అవుతున్నట్లుగా భావిస్తున్న 'నిర్దిష్ట నమూనా'ను ధ్రువీకరించడం తోపాటు ప్రాథమిక, ఉప పరమాణు కణాలను మరింత ఆర్థం చేసుకోవడంలో ఈ పరిశోధన తోడ్పడుతుంది. కృష్ణ పదార్థం, కృష్ణ శక్తి, సమాంతర విశ్వాలు వంటి అంశాలను ఇది వివరించదు. విశ్వంలో ప్రతి కణానికి కనిపించని, అధిక ద్రవ్యరాశి, గురుత్వాకర్షణ శక్తి ఉన్న సమాంతర కణాలను వివరించే నూవర్ సిమెట్రి సిద్ధాంతం కూడా హిగ్స్-బోసన్ ద్వారా ప్రభావితం కానుంది.

కాబట్టి హిగ్స్-బోసన్ నిర్ధారణ కేవలం ప్రారంభం మాత్రమే. విశ్వంపై మరింత అవగాహన పొందే విషయంలో ఇది ఒక ముందడుగు అవుతుంది.

దైవకణ పరిశోధన.. కొన్ని విశేషాలు

- తొలుత 1964లో పీటర్ హిగ్స్ తోపాటు ఆరుగురు శాస్త్రవేత్తల బృందం దైవకణానికి సంబంధించి పరమాణు ప్రతిపాదన చేసింది.
- ఎల్ హెచ్ ఐఎస్ లో అత్యంత శీతల ఉష్ణోగ్రత ఉంటుంది (మైనస్ 271 డిగ్రీలు).
- ఈ సారంగంలో న్యూట్రోన్ల సెకనుకు 11 వేల రెట్లు వేగంతో ప్రయాణిస్తుంది.
- సెర్న్ హాల్లేవేర్ పరికరాల్లో ముఖ్యమైంది ఎనిమిది వేల టన్నుల బరువున్న అయస్కాంతం.
- పరిశోధనల్లో పాల్గొన్న మొత్తం శాస్త్రవేత్తలు 12,000.
- పరిశోధనకు చేసిన ఖర్చు- 21 వేల కోట్లు.
- దైవకణం ఉనికి దౌరీకింది అని ప్రకటించిన వ్యక్తి సెర్న్ డైరెక్టర్ జనరల్ రాల్ఫ్ హ్యామెర్

భారత యూనియన్‌లో నిజాం రాజ్యం విలీనం..

తె. యాశ్వాంత్ బాబు

రైజర్ - జీవీ స్టడీ సర్కిల్, గుంటూరు.

శివాజీ ఉత్థానానికి దోహద పడిన పరిస్థితులను తెలపండి?

జ: ఒకవైపు ఆఖండమైన మొఘల్ సామ్రాజ్యం, మరోవైపు బలీష్టమైన దక్కన్ రాజ్యాలు, వీటి ప్రభావాన్ని తట్టుకొని శివాజీ మరాఠాల స్వతంత్ర రాజ్యంగా స్వరాజ్యాన్ని నిర్మించడం మధ్య యుగ భారతదేశ చరిత్ర

లో ఒక అపూర్వ ఘట్టం. ఈ స్వరాజ్య నిర్మాణానికి శివాజీకి అనేక పరిస్థితులు తోడ్పడ్డాయి. అవి..

భౌగోళిక పరిస్థితులు:

మరాఠ ప్రాంతం ఉత్తరాన వింధ్య- సాతూరా పర్వతాలు, తూర్పున పీఠభూమి, పశ్చిమాన సహ్యాద్రి పర్వతాలతో పరివేష్టితమై ఉంది. చుట్టూ ఉన్న కారడవులు, కొండలు, లోయలు ఈ ప్రాంతాన్ని విదేశీ దండయాత్రలకు అనుకూలతను కలిగించాయి. స్థానికుల గెరిల్లా యుద్ధ పద్ధతికి అనుకూలతను కలిగి శత్రు సైన్యాన్ని సులభంగా మట్టుపెట్టి అవకాశం కలిగించాయి. చీలి ఉన్న పర్వత శ్రేణులు సహజ రక్షణ కవచంగా ఉండడమే కాక తక్కువ ఖర్చుతో శత్రు దుర్భేద్య కోటల నిర్మాణానికి అనువుగా ఉన్నాయి. మరాఠా ప్రాంతమంతా రాతిమయం, నిస్సార వంతం. జీవకోపాది ఆతి కష్టం. ఇదే మరాఠిలో కష్టించే గుణానికి దారితీసింది. ఆర్థిక అసమానతలు లేకపోవడం, అభివృద్ధికి దూరంగా మిగిలిన ప్రాంతంతో మేరుగా ఏకాంతంగా ఉండడం మరాఠాల్లో ఐక్యతకు అవకాశం ఏర్పడింది. అందుకే బీదునాద్ సర్కార్ 'ప్రకృతి మరాఠాల్లో స్వయం సమృద్ధిని, ముక్కుసూటితనాన్ని, సామాజిక సమానత్వాన్ని కలిగించి తద్వారా మనిషిని మనిషిగా గుర్తించి గౌరవించే గుణాన్ని రూపొందించింది' అని పేర్కొన్నారు.

మత సాంస్కృతిక పరిస్థితులు:

ఒక వైపు భక్తి ఉద్యమం, మరోవైపు మొఘల్ వ్యతిరేక ఉద్యమాలతో మరాఠి భాషా సంస్కృతుల్లో గొప్ప మార్పు సంభవించి శివాజీ ప్రాబల్యానికి దోహదపడింది. భక్తి ఉద్యమ కారులు జ్ఞానేశ్వర్, నామ్దేవ్ ఏకనాథ్, తుకారాం, రాందాస్ తదితరులు వందరిపురం కేంద్రంగా భక్తి ఉద్యమాన్ని ప్రచారం చేశారు. అసమానతలు, మూఢనమ్మకాలను నిరసించారు. ఈ చర్యలు స్వరాజ్య నిర్మాణానికి అవసరమైన భావ సంపదను అందించాయి. భక్తి కవుల వల్ల మరాఠి భాషా మారి ప్రజలను సాంస్కృతికంగా ఐక్యం చేయడంలో దోహదపడింది. సమర్థ రామదాసు తన మహారాష్ట్ర దర్శ ప్రచారం ద్వారా మరాఠీలకు ఒక రాజకీయ దృక్పథాన్ని కలిగించడమే కాక శివాజీకి స్వరాజ్య నిర్మాణంలో ఉత్తేజంగా పనిచేశాడు.

రాజకీయ పరిస్థితులు:

మరాఠీలు బీజాపూర్, గోల్కొండ, అహ్మద్ నగర్ రాజ్యాల్లో పలు సైనిక పాలనా పదవులలో నియమితులయ్యారు. దీని వల్ల పాలనలో అనుభవం సాధించారు. మాలిక్ అంబర్ ద్వారా గెరిల్లా యుద్ధ విద్యను నేర్చుకున్నారు. మొఘలులు బలీష్టమైన దక్కన్ రాజ్యాలను అంతం చేసి స్వరాజ్య నిర్మాణానికి అడ్డంకులను తొలగించడం కూడా లాభించింది.

శివాజీ నాయకత్వం:

ఈ పరిస్థితులన్నింటి సమన్వయంతో స్వరాజ్య నిర్మాణం అనే బృహత్ కార్యాన్ని పూర్తి చేయగల సమర్థ నాయకత్వాన్ని శివాజీ అందించాడు. ఒక చిన్న జాగీర్దారుగా జీవి తాన్ని ప్రారంభించి మొఘలులు, అదిల్షాహీలతో నిరం

తరం పోరాడుతూ ఆ ప్రాంతాలను ఆక్రమించుకుంటూ స్వరాజ్యాన్ని ఒక పటిష్ట హిందూ రాజ్యంగా తీర్చి దిద్దాడు.

నిజాం రాజ్యం భారత యూనియన్‌లో విలీనమయ్యేందుకు కారణమైన సంఘటనలు వివరించండి?

జ: 1947 నాటి నిజాం రాజ్యంలో తెలంగాణా, మరట్యాదా, కన్నడ ప్రాంతాలు అంతర్భాగాలుగా ఉండేవి. 1947-48 మధ్య జరిగిన సంఘటనలు నిజాం రాజ్యం భారత యూనియన్‌లో విలీనమయ్యేందుకు దోహదపడ్డాయి.

నిజాం స్వతంత్ర ప్రకటన:

1947 జూన్ 3 నాటి మౌంట్ బాటన్ ప్రణాళిక ప్రకారం స్వదేశీ సంస్థానాలు పాకిస్థాన్‌లో లేదా భారత యూనియన్‌లో చేరవచ్చు. వీటికి అంగీకరించని నాటి నిజాం.. నిజాం రాజ్యం స్వతంత్రంగా ఉంటుందని ప్రకటించారు.

విలీనోద్యమం ప్రారంభం: 1947 మే 7న హైదరాబాద్ ను సందర్శించిన జాతీయ నాయకుడు జయప్రకాశ్ నారాయణ నిజాం భారత యూనియన్‌లో చేరాలని పిలుపునిచ్చారు. అందుకు నిజాం జయప్రకాశ్ నారాయణను తన రాజ్యం నుంచి బహిష్కరించారు. దాంతో హైదరాబాద్ రాష్ట్ర కాంగ్రెస్ విలీనోద్యమాన్ని ప్రారంభించింది. రామానంద తీర్థ 21వేల మందితో సత్యాగ్రహం నిర్వహించారు. విలీనోద్యమ నిర్వహణకు జోంబాయి, షోలాపూర్ లో ప్రాంతీయ కార్యాలయాలు ఏర్పడ్డాయి.

నిజాం ఆణిదాత చర్యలకు తోడు రజాకార్ల దాడులూ మొదలయ్యాయి. నిజాం అణిదాతలను లెక్క చేయకుండా రామానంద తీర్థ, కె.వి. రంగారెడ్డి, మర్రి చెన్నారెడ్డి, జి.వి. నర్సింగరావు మొదలైన వారు ఆగస్టు 7న విమానం ద్వారా తప్పించుకుని నిర్వహించాలని పిలుపునిచ్చారు. భారత స్వాతంత్ర్య దినోత్సవంపై నిజాం విధించిన నిషేధాలు ఉల్లంఘించి రామానంద తీర్థ తనకు నెహ్రూ స్వయంగా బహూకరించిన జాతీయ పతాకాన్ని హైదరాబాద్ లోని సుల్తాన్ బజార్ లో ఎగురవేశారు.

యథాతథ ఒప్పందం: దీని కాల పరిమితి ఏడాది. తాత్కాలిక శాంతి కోసం నిజాం భారత్ యూనియన్ తో 1947 నవంబరు 29న యథాతథ ఒప్పందం చేసుకున్నారు. దీని ప్రకారం గతంలో బ్రిటిష్ వున్న రక్షణ, విదేశీ వ్యవహారాలు వంటివి యూనియన్ కు చెందుతాయి. యూనియన్ తరపున హైదరాబాద్ లో ఏజెంట్ జనరల్ ను నియమిస్తారు.

ఉల్లంఘన: నిజాం యథాతథ ఒప్పందాన్ని పలుసార్లు ఉల్లంఘించారు. భారత కరెన్సీ నిజాం రాజ్యంలో చెల్లదని ప్రకటించారు. ఏజెంట్ జనరల్ కె. ఎం. మున్షీ తగిన గౌరవ మర్యాదలు కల్పించకుండా అవమానించారు. ఆక్రమ ఆయుధాల సేకరణకు ప్రయత్నించారు. పాకిస్థాన్ ఆర్థిక మంత్రి హైదరాబాద్ ను, నిజాం ప్రధాని అలీ పాకిస్థాన్ ను సందర్శించారు. రజాకార్లు భారత యూనియన్ పై జీవోద్దేశ ప్రకటించి కవ్వంపు చర్యలకు పాల్పడ్డారు. 1948 మార్చి 31న భాగీం రిజ్వుల్ ఫలో డిల్లీ అనే నినాదంతో ఎర్రకోటపై అసఫ్ జాహ్ పతాకాన్ని ఎగురవేస్తానని ప్రకటించారు.

తమ వ్యతిరేక వార్తలు రాసిన షోయబుల్లాఖాన్ ను హత్య చేశారు. రజాకార్ల సంస్థను నిషేధించమన్న భారత్ అభ్యర్థనను తిరస్కరించారు. పాకిస్థాన్ సలహాపై యూఎన్ సోషల్ అఫ్ఫైర్స్ ఛీఫ్ సెంటురు 10, 1948న ఒక బృందాన్ని పంపించారు. పోలీసు చర్య: ఈ పరిస్థితుల్లో ఏజెంట్ జనరల్ నివేదికను అనుసరించి భారత ప్రభుత్వం జనరల్ జి.ఎన్. బొదర్ ఆధ్వర్యంలో సెప్టెంబరు 13న పోలీస్ చర్యను ప్రారంభించింది. సెప్టెంబరు 17 నాటికి నిజాం సేనలు ఓడిపోయి జనరల్ ఇబ్రహీం లొంగిపోయారు. భాగీం రిజ్వుల్ ప్రధాని లాయక్ అలీ పాకిస్థాన్ కు పారిపోయారు. ఎం.కె. వెల్లోడి అనే సీవీల్ సర్వీస్ అధికారి హైదరాబాద్ సీఎంగా నియమితులయ్యారు. దీంతో భారతదేశ గర్భంలోని పుండు తొలగి పోయింది అని వల్లభాయ్ పటేల్ ప్రకటించారు. 1952లో ఎన్నికల ద్వారా బూర్గుల రామకృష్ణారావు సీఎంగా ఎంపిక

య్యారు. నిజాం 1956 వరకు రాజ ప్రముఖ్ గా కొనసాగాడు. ఈ విధంగా దేశంలోనే అతిపెద్ద సంస్థానం హైదరాబాద్ భారత యూనియన్ లో విలీనమైంది.

నిజాం రాజ్యానికి సాలార్ జంగ్ చేసిన సేవలు తెలపండి?

జ: సాలార్ జంగ్ అసలుపేరు సవాబ్ తురబ్ అలీఖాన్. 1853 నుంచి 1883 వరకు 'సాలార్ జంగ్' బిరుదుతో నాసిర్ ఉద్దౌలా, అఫ్జల్ ఉద్దౌలా, మీర్ మహబూబ్ అలీఖాన్ అనే నిజాంల వద్ద దివాన్ గా పనిచేశారు. నిజాం పాలనా వ్యవస్థలను మధ్యయుగపు పోకడల నుంచి విముక్తి చేసేందుకు పలు సంస్కరణలు ప్రవేశపెట్టారు.

సాలార్ జంగ్ సంస్కరణలు:

ఆర్థిక సంస్కరణలు: తాను రాజ్యానికి వచ్చేనాటికి నిజాం రాజ్యం తీవ్ర ఆర్థిక సంక్షోభంలో కూరుకొని దివాళి తీసే పరిస్థితుల్లో ఉంది. ఓవైపు బ్రిటిష్ వర్తకు రూ. లక్షల బకాయిలు, మరోవైపు ప్రభుత్వ రోజువారీ ఖర్చులకు రోహిల్లా దగ్గర నిజాం సగలు తాకట్టులో ఉన్నాయి. ఈ పరిస్థితులను చక్కదిద్దేందుకు పలు కఠిన చర్యలు తీసుకున్నారు. సెన్సు సహకార ఒప్పందంపై సంతకం చేసినందున అనేక సైనికోద్యోగాలను రద్దు చేశారు. రైత్యాల్ని విధానం ప్రవేశపెట్టి శిస్తు వసూలుకు రెవెన్యూ ఉద్యోగులను నియమించారు. 1857

తిరుగుబాటులో బ్రిటిష్ వర్తకు మద్దతివ్వడం, రూ. 50 లక్షల రుణమాఫీని పొందడంతోపాటు వారికిచ్చిన ధారాశీ, రాయచూర్ జిల్లాలను వెనక్కి తీసుకొచ్చారు. హైదరాబాద్ లో కేంద్ర టంకాలను ఏర్పాటు చేసి, హోలీసిక్స్ అనే వెండి నాణేన్ని ప్రవేశపెట్టారు. హైదరాబాద్-వాడి రైలు మార్గం ద్వారా నిజాం సంస్థానాన్ని మిగిలిన దేశంతో అనుసంధానించి వ్యాపార, వాణిజ్య వృద్ధికి కృషి చేశారు.

రెవెన్యూ సంస్కరణలు: 1865లో జిలాబందీ అనే రెవెన్యూ విభాగాన్ని ప్రవేశపెట్టారు. నిజాం రాజ్యాన్ని 14 జిల్లాలుగా విభజించి జిల్లాకు అవల్ తాలూకాదార్లను, వారి కింద దుయం తాలూకాదార్లను, సోయం తాలూకాదార్లను నియమించారు. 14 జిల్లాలను 5 డివిజన్లుగా విభజించి సదర్ తాలూకాదార్లను డివిజన్ అధికారిగా నియమించారు.

పోలీసు సంస్కరణలు: రెవెన్యూ శాఖలో భాగంగా ఉన్న పోలీసు శాఖను విడదీసి మహారాష్ట్ర ఎ-కొత్వాలి అనే పోలీసు శాఖను ఏర్పాటు చేశారు. నిజామత్ అనే ప్రత్యేక పోలీసు దళాన్ని ఏర్పాటు చేసి పోలీసు వ్యవస్థను పునర్వ్యవస్థీకరించారు. జిల్లా నుంచి కింది స్థాయి వరకు మూడంచెల అధికారులను నియమించారు. జిల్లాస్థాయిలో ముహతా మిన్, తర్వాతి విభాగంలో అమీన్ కింది స్థాయిలో బోకిదార్లు నియమించారు.

న్యాయ సంస్కరణలు: క్రమానుగత శ్రేణిలో సివిల్, క్రిమినల్ న్యాయస్థానాలు ఏర్పాటు చేశాడు. బుజుంగ్, దివానీ, ఖర్చీ, పోజీదార్ అదాలత్ లను స్థాపించాడు. మీర్ ఆదిల్, మీర్ యున్సిఫ్ లను జిల్లా స్థాయి జడ్జిలుగా నియమించాడు. మహాకామా-ఎ-సదర్ పేరుతో హైకోర్టు, మజ్లిస్-ఎ-మురాఫా పేరుతో సుప్రీం కోర్టును ఏర్పాటు చేశారు.

పేపర్-2 మోడల్ పేపర్

సెక్షన్-1

1. ఎ) భారతదేశంలో వర్తకానికి లేదా కుల వ్యవస్థ క్రమ పరిణామం గురించి రాయండి? (లేదా) వి) మహాయాన మత అవతరణకు కారణాలను తెలుపుతూ ఇది గాంధార, మధుర, ఇతర శిల్ప కళా శైలులకు ఏ విధంగా దోహద పడిందో తెలపండి?
2. ఎ) శివాజీ ఉత్థానానికి దోహదపడిన పరిస్థితులను గురించి తెలపండి? (లేదా) వి) విజయనగర రాజులు వాస్తు శిల్ప కళలు, సాహిత్యానికి చేసిన సేవను మదింపు చేయండి?
3. ఎ) 1857 తిరుగుబాటు ప్రథమ భారత స్వాతంత్ర్య సంగ్రామం అనే వ్యాఖ్యను విమర్శనాత్మకంగా చర్చించండి? (లేదా) వి) జాతీయోద్యమ అవిర్భావ కారణాలు తెలపండి?
4. ఎ) భారతదేశంలోని 19, 20 శతాబ్దాల్లో జరిగిన కుల ఉద్యమాల స్వభావాన్ని తెలపండి? (లేదా) వి) సామాజిక, మత సంస్కరణోద్యమాలు సాధించిన విజయాలు, చైతన్యాలను బోధింపు చేయండి?
5. ఎ) మతతత్వ వాద అవిర్భావం, అది అభివృద్ధి చెందిన విధానాన్ని చర్చించండి? (లేదా) వి) జాతీయవాద సాహిత్యాన్ని గురించి వివరించండి?

సెక్షన్-2

6. ఎ) ఇర్వాలు అంధ్ర సంస్కృతికి చేసిన సేవ ఎటువంటిది? (లేదా) వి) 'తెలుగు సాహిత్యంలో వేంగి చాళుక్యులకు ఒక ప్రత్యేక స్థానముంది' చర్చించండి?
7. ఎ) 1000-1565 మధ్యకాలంలో ఆంధ్రదేశంలోని సామాజిక, మత పరిస్థితులను గురించి చర్చించండి? (లేదా) వి) 'తెలుగు సాహిత్యంలో మొల్లకు ఒక ప్రత్యేక స్థానముంది' నిరూపించండి?
8. ఎ) ఆంధ్రలో సామాజిక, సాంస్కృతిక చైతన్యానికి దోహదపడిన పరిస్థితులను వివరిస్తూ ఈ ఉద్యమంలో కందుకూరి వీరేశలింగం పాత్రను వివరించండి? (లేదా) వి) ఆంధ్రలో సహాయ నిరాకరణోద్యమం జరిగిన

తీరును వివరించండి?

9. ఎ) నిజాం రాజ్యానికి సాలార్ జంగ్ చేసిన సేవను తెలపండి? (లేదా) వి) తెలంగాణలో 1938లో జరిగిన వందేమాతర ఉద్యమాన్ని గురించి రాయండి?
10. ఎ) నిజాం రాజ్యం భారత్ యూనియన్ లో విలీనమయ్యేందుకు దోహదపడిన సంఘటనలు గురించి రాయండి? (లేదా) వి) తెలంగాణ సాయుధ పోరాటానికి కారణాలు, అది సాధించిన ఫలితాలను గురించి రాయండి?
11. ఎ) పాదమిక హక్కులు, అదే సూత్రాల మధ్య గల సంబంధాన్ని విమర్శనాత్మకంగా రాయండి? (లేదా) వి) రాజ్యాంగ పరిణామ క్రమం గురించి వివరించండి?
12. ఎ) 'గవర్నర్ కేంద్ర ప్రభుత్వ ఏజెంట్ కాదు, రాజ్యాంగ పరిరక్షకుడు' అని వ్యాఖ్యానించండి? (లేదా) వి) 'రాజ్యాంగబద్ధ సంస్థల కంటే రాజ్యాంగేతర సంస్థలే ఎక్కువ ఆధికారాలు, విధులు ఉన్నాయి', ఆర్థిక సంఘం, ప్రణాళికా సంఘాలను దృష్టిలో ఉంచుకొని దీనిని విమర్శనాత్మకంగా పరిశీలించండి?
13. ఎ) 'జనరల్ షాల్ అవినీతి నిర్మూలనకు ఏకైక పరిష్కారమా' చర్చించండి? (లేదా) వి) దత్త శాసనం వల్ల చేకూరే లాభాలు, నష్టాలను తెలపండి?
14. ఎ) సవరణకు అవకాశం లేని రాజ్యాంగం నియంతృత్వం వంటిది' వ్యాఖ్యానించండి? (లేదా) వి) పంచాయతీరాజ్ సంస్థల పనితీరు ఆశించినట్లు లేకపోవడంలో ప్రభుత్వాల పాత్ర?
15. ఎ) ఎస్సీ, ఎస్టీలపై అత్యాచారాల నివారణ చట్టం అమలును విమర్శనాత్మకంగా పరిశీలించండి? (లేదా) వి) మహిళల అభివృద్ధి కోసం రాజ్యాంగం కల్పించిన రక్షణలు, అవి అమలువుతున్న తీరును మదింపండి?

ఫోర్ట్ జాబితాలో మెర్కెల్కు మొదటి స్థానం

ఆకాశానికి శ్రీనివాసులు రెడ్డి
గతంలో లక్ష్మీ నిపుణులు

జాతీయం

లక్ష్మీ-1 పరీక్ష విజయవంతం

పూర్తి స్వదేశీ పరిజ్ఞానంతో రూపొందించిన తేలిక పాటి అతి చిన్న పైలట్ రహిత విమానం 'లక్ష్మీ-1' పరీక్ష విజయవంతమైంది. దీన్ని ఆగస్టు 23న ఒడిశాలోని బాలసోర్ జిల్లా చాంది పూర్ ఇంటిగ్రేటెడ్ టెస్ట్ రేంజ్ నుంచి ప్రయోగించారు. ఆరు అడుగుల పొడవు ఉండే ఈ విమానం 30-35 నిమిషాల వరకు ప్రయాణిస్తుంది. వైమానిక దళ పైలట్లతో పాటు సాధారణ పైలట్ల ఇతర కోసం రూపొందించిన 'లక్ష్మీ-1'ను నేలపై నుంచి రిమోట్ సాయంతో నియంత్రించవచ్చు. బెంగళూరులోని ఏరోనాటిక్ డెవలప్ మెంట్ ఎస్టాబ్లిష్మెంట్ దీన్ని రూపొందించింది.

న్యాయమూర్తిగా బాధ్యతలు నిర్వహించారు.

వృద్ధి-2 పరీక్ష విజయవంతం

వృద్ధి-2 బాలిస్టిక్ క్షిపణి పరీక్షను ఒడిశాలోని బాలాసోర్ లోని ఇంటిగ్రేటెడ్ టెస్ట్ రేంజ్ నుంచి ఆగస్టు 25న విజయవంతంగా నిర్వహించారు. అణ్వస్త్ర సామర్థ్యంగల ఈ క్షిపణి ఉపరితలం నుంచి ఉపరితలంలో 350 కి.మీ. దూరంలోని లక్ష్యాలను ఛేదించగలదు. 500 కిలోల సంప్రదాయ అణ్వస్త్రాలను మోసుకుపోగలదు. 9 మీటర్ల పొడవు, 1 మీటరు వ్యాసం గల ఈ క్షిపణిలో ఘన ఇంధనాన్ని ఉపయోగిస్తారు. దీన్ని ఇప్పటికే సైన్యంలో ప్రవేశపెట్టారు.

కోస్తా రాధా క్షస్తర్లు ప్రారంభం

కోస్తా తీరంలో నిఘాను పెంచే దుకు ఉద్దేశించిన కోస్తా రాధా క్షస్తర్లను మహారాష్ట్ర రాష్ట్ర క్షస్తర్లను రక్షణమంత్రి ఎ.కె. ఆంటోని ముంబైలో ఆగస్టు 25న ప్రారంభించారు. ఈ రాధాక్షస్తర్ 10 నాటి కల్ మైక్ల దూరం వరకు పరిశీలించగల తెలంగాణను ఏర్పాటు చేశారు. ఇందులో వైట్ విజన్, ఆటోమేటిక్, ఐడెంటిఫికేషన్ సిస్టమ్, థెర్మల్ సెన్సార్లు ఉంటాయి. కోస్తా రాధాక్షస్తర్ ఏర్పాటు ప్రాజెక్ట్ కింద మొదటి దశలో రూ.600 కోట్ల ఖర్చుతో కోస్తా తీరంలో 46 స్టాటిక్ సోన్సార్లు ఏర్పాటు చేస్తారు.

రాజ్యసభ ఉపాధ్యక్షుడిగా కురియన్

రాజ్యసభ ఉపాధ్యక్షుడిగా కాంగ్రెస్ సీనియర్ నాయకుడు పి.జె. కురియన్ ఆగస్టు 21న ఏకగ్రీవంగా ఎన్నికయ్యారు. ఉపాధ్యక్షుడిగా ఉన్న కె. రహ్మాన్ ఖాన్ పదవీ కాలం ఏప్రిల్లో ముగియడంతో కురియన్ ఎన్నిక అనివార్యమైంది.

క్యాబ్ చైర్మన్ గా జస్టిస్ ఆలం

కేంద్ర పరిపాలన ట్రైబ్యునల్ (క్యాబ్) చైర్మన్ గా జస్టిస్ నయ్యద్ రఫత్ ఆలం ఆగస్టు 8న బాధ్యతలు స్వీకరించారు. గతంలో ఈయన అలహాబాడ్ హైకోర్టు ప్రధాన

అంతర్జాతీయం

ఫోర్ట్ జాబితాలో మెర్కెల్కు మొదటి స్థానం

2012 సంవత్సరానికి ప్రపంచంలో శక్తివంతమైన మహిళల జాబితాను ఫోర్ట్స్ పత్రిక ఆగస్టు 22న విడుదల చేసింది. 100 మంది మహిళలతో కూడిన జాబితాలో జర్మనీ ఛాన్సలర్ ఎంజెలా మెర్కెల్కు మొదటి స్థానం దక్కింది. గతేడాది ఆమె రెండోస్థానంలో ఉన్నారు. ద్వితీయస్థానంలో అమెరికా విదేశాంగ మంత్రి హిల్లరీ క్లింటన్, తృతీయ స్థానంలో బ్రిటిష్ అధ్యక్షురాలు దిల్మా రౌసెఫ్ నిలిచారు. అమెరికా అధ్యక్షుడు బామా బారక్ మిషన్ లకు ఏడోస్థానం దక్కింది. ఈ జాబితాలో కాంగ్రెస్ పార్టీ అధ్యక్షురాలు సోనియా గాంధీ ఆరోస్థానంలో నిలిచారు. గత సంవత్సరం ఈ జాబితాలో అమెరికా ఏడోస్థానం దక్కింది. భారత్ కు చెందిన ఇంద్ర నూయా (పెన్సిల్వేనియా) 12వ స్థానం, పదవీ వారీయర్ (సిస్కో) సిస్టమ్స్ సీటీవో 58వ స్థానం, చందా కొచ్చర్ (ఐసీఐ సీఐఎస్) 58వ స్థానం, కిరణ్ మజుందార్ (బయో కాన్ అధిపతి) 80వ స్థానంలో ఉన్నారు.

పాలపుంతను పోలిన జంట గెలాక్సీలు

అంతరిక్షంలో మన పాలపుంతను పోలిన జంట గెలాక్సీలను ఖగోళ శాస్త్రవేత్తలు తొలిసారిగా కనుగొన్నారు. పాలపుంత తరహా వర్ణాలకారపు గెలాక్సీలు విశాల విశ్వంలో సర్వసాధారణంగా కనిపించేవే అయినా, తాజాగా గుర్తించిన జంట గెలాక్సీల్లో మన పాలపుంత మాదిరి పోలికలు చాలా కనిపించాయి. ఈ జంట గెలా

క్సీల్లోనూ పాలపుంత మాదిరిగానే ఉపగ్రహ కక్ష్యలూ, మగిలానిక్ మేఘాలూ ఉన్నాయి. పాలపుంతలో కనిపించే అతి అరుదైన మగిలానిక్ మేఘాలు తాజాగా గుర్తించిన జంట గెలాక్సీల్లోనూ కనిపిస్తున్నాయని వెస్టర్న్ ఆస్ట్రేలియా పరిశోధకీ చెందిన ఖగోళ శాస్త్రవేత్త డాక్టర్ ఆరోన్ రాబోథమ్ చెప్పారు.

డబ్ల్యూటీవోలో చేరిన రష్యా

ప్రపంచ వాణిజ్య సంస్థ (డబ్ల్యూటీవో)లో రష్యా ఆగస్టు 22న చేరింది. 18 సంవత్సరాల చరిత్ర తర్వాత డబ్ల్యూటీవోలో రష్యా సభ్యత్వం పొందింది. గత జూలైలో రష్యా ఉభయ సభలు డబ్ల్యూటీవోలో చేరితూ ఆమోదం తెలిపాయి. అంతర్జాతీయ వాణిజ్యంలో సమతూకం సాధించేందుకు దిగుమతి సుంకాలు, సబ్సిడీలపై డబ్ల్యూటీవో అంక్షలు విధిస్తుంది. డబ్ల్యూటీవో చేరిక వల్ల తయారీ రంగం, వ్యవసాయ రంగం డెబ్బతింటాయని రష్యా ప్రతిపక్షాలు ఆందోళన వ్యక్తం చేస్తున్నాయి.

ఇథియోపియా ప్రధాని జెనాబీ మృతి

ఇథియోపియా ప్రధాన మంత్రి మెలెస్ జెనాబీ (57) అనారోగ్యంతో ఆగస్టు 21న మరణించారు. జెనాబీ 1995 నుంచి ఇథియోపియా ప్రధానిగా ఉన్నారు. 1991లో నియంత కల్చర్ యొగిస్తూ హైలే మారియం పాలన ముగియడంతో మెలెస్ కు చెందిన ఇథియోపియన్ పీపుల్స్ రివల్యూషనరీ డెమోక్రటిక్ ఫ్రంట్ అధికారం లోకి వచ్చింది. జెనాబీ 1995, 2000, 2005, 2010 ఎన్నికల్లో విజయం సాధించారు.

వార్తల్లో వ్యక్తులు

మంత్రిగా జానారెడ్డి రికార్డు

ఆంధ్రప్రదేశ్ లో సుదీర్ఘ కాలం మంత్రిగా కొనసాగి రాష్ట్ర పంచాయతీరాజ్ శాఖ మంత్రి కె. జానారెడ్డి రికార్డు నెలకొల్పారు. ఆగస్టు 24 నాటికి ఆయన మంత్రిగా 14 సంవత్సరాలు 11 నెలలు పదవీ కాలాన్ని చేసుకున్నారు. దీంతో 14 సంవత్సరాల 10 నెలల 28 రోజులు మంత్రిగా పని చేసిన కాసు బ్రహ్మానంద రెడ్డి ముఖ్యమంత్రిగా కూడా పని చేశారు. జానారెడ్డి ఎన్టీఆర్ హయాంలో ఆపద్ధ్యంతో కలిపి మూడు పర్యాయాలు..1983, 1984, 1985లలో (6 ఏళ్ల రెండు రోజులు) మంత్రిగా పని చేశారు. తర్వాత 1992 కోట్ల విజయభాస్కర్ రెడ్డి మంత్రి వర్గంలో నాలుగో దశా రెండేళ్ల రెండు నెలల నాలుగు రోజుల పాటు మంత్రిగా బాధ్యతలు నిర్వహించారు. 2004 నుంచి మంత్రిగా కొనసాగుతున్నారు.

నీల్ ఆర్కెస్ట్రాంగ్ మృతి

చంద్రుడిపై కాలు మోపిన తొలి మానవునిగా చరిత్ర క్రిస్ నీల్ ఆర్కెస్ట్రాంగ్ (82) ఆగస్టు 25న అమెరికాలోని సిన్సిసిటీలో మరణించారు. 1969 జూలై 20న అపోలో 11 వ్యోమనౌక ద్వారా ఆర్కెస్ట్రాంగ్ చంద్రునిపై అడుగుపెట్టారు. ఈయనతో పాటు చంద్రమండల యాత్రకు వెళ్లిన బృందంలో ఎడ్వీన్ ఆల్లిన్, మైకేల్ కాల్నిన్ ఉన్నారు. ఆర్కెస్ట్రాంగ్, ఎడ్వీన్ ఆల్లిన్లు మూడు గంటలపాటు చంద్రుడిపై గడిపారు. సమానాలు సేకరించి ఫోటోలు తీసారు. ఆర్కెస్ట్రాంగ్ 1930 ఆగస్టు 5న అమెరికాలోని ఒహియో రాష్ట్రంలో జన్మించారు.

గంగాధర్కు సాహిత్య అకాడమీ అవార్డు

తెలుగు చిన్న కథల రచయిత వేంపల్లి గంగాధర్కు కేంద్ర సాహిత్య అకాడమీ యువ పురస్కార అవార్డు లభించింది. ఆయన రాసిన 'మొలకల పున్నమి'కి ఈ పురస్కారం దక్కింది.

గుంటూరు రైతుకు శాసనంగ్ అవార్డు

గుంటూరు జిల్లా రూపనగుంట్లకు చెందిన తొండేపి గురవయ్య ప్రతిష్టాత్మక 'శాసనంగ్ ఇన్స్టిట్యూట్ కో'షంట్ అవార్డును సొంతం చేసుకున్నారు. వ్యవసాయ రంగంలో రైతులకు శ్రమ తగ్గించి, సమయాన్ని ఆదా చేసే 'హార్విస్ట్రయర్'ను కనుగొన్నందుకు ఈ అవార్డు దక్కింది. నిర్వాహకులు ప్రకటించిన మొత్తం మూడు అవార్డుల్లో గురవయ్య రెండో స్థానం పొంది రూ.3 లక్షల ప్రైజ్ మనీ, ధ్రువీకరణ పత్రం సాధించారు. కాగా ప్రథమ బహుమతిని (5 లక్షలు) అహ్మదాబాద్ కు చెందిన యువ ఇంజనీర్ లియో మావేలీ సొంతం చేసుకున్నారు. రక్తం గడ్డకట్టేందుకు ఉపకరించే 'అక్వియాస్టాట్'ను ఈయన రూపొందించారు. జీవబీబీఎస్ గా పిలిచే జియో థెర్మల్ పీసీఎస్ కనుగొన్న ముంబైకి చెందిన అరుణ్ షిరోయి మూడో ప్రైజ్ (2 లక్షలు)ను సొంతం చేసుకున్నారు. వినూత్న ఆలోచనలతో నూతన ప్రయోగాలకు శ్రీకారం చుట్టే విభిన్న రంగాలవారికి ఏటా ఇచ్చే ఈ అవార్డులకు దేశ వ్యాప్తంగా భారీ పోటీ ఉంటుంది. గురవయ్య కనుగొన్న ఈ 'హార్విస్ట్రయర్' పరికరం వల్ల తక్కువ సమయంలో, కూలీల అవసరం లేకుండా ట్రాక్టర్ కు అమర్చుకుని రైతులు విత్తనాలను ఇల్లుకోవచ్చు.

క్రీడలు

క్రీడా అవార్డులు

బ్రోజాచార్య అవార్డులు: క్రీడా రంగంలో కోచ్ లకు ఇచ్చే ప్రతిష్టాత్మక బ్రోజాచార్య అవార్డుకు 2012 సంవత్సరానికి ఆరుగురు కోచ్ లు ఎంపికయ్యారు. అస్తాం షేర్ఖాన్ నేతృత్వంలోని కమిటీ వీరిని ఎంపిక చేసింది. వివరాలు.. యశ్వీర్ సింగ్ (రెజింగ్); వీరేంద్ర పూరియా (అథ్లెటిక్స్); సునీల్ దేవాస్ (కబడ్డీ); హరీందర్ సింగ్ (హాకీ); సత్యపాల్ (పారా అథ్లెటిక్స్); ఫెర్మాంజెజ్ (క్యూబా, బాక్సింగ్); విదేశీ కోచ్ కు ఈ అవార్డు దక్కడం ఇదే ప్రథమం. ధ్యాన్ వండ్ అవార్డులు: ఈ అవార్డులు నలుగురు మాజీ క్రీడాకారులకు దక్కాయి. వివరాలు.. జగ్ రాజ్ సింగ్ మాన్ (అథ్లెటిక్స్); గుణ్ దీప్ కుమార్ (హాకీ); వినోద్ కుమార్ (రెజింగ్); సుఖవీర్ సింగ్ టోకాస్ (పారా స్క్వాడ్స్). లైఫ్ టైం అచీవ్ మెంట్ అవార్డు: జె.ఎస్. బాటియా (అథ్లెటిక్స్), భవానీ ముఖర్జీ (టేబుల్ టెన్నిస్) ఈ అవార్డుకు ఎంపికయ్యారు. రాష్ట్రీయ ఖేల్ ప్రోత్సాహన్ పురస్కార: క్రీడలను ప్రోత్సహించినందుకుగాను ఇచ్చే ఈ అవార్డు స్టేట్ అథారిటీ ఆఫ్ ఇండియా, రైల్వే స్పోర్ట్స్ ప్రమోషన్ బోర్డ్, సర్వీసెస్ స్పోర్ట్స్ కంట్రోల్ బోర్డ్, ఎయిర్ ఇండియా స్పోర్ట్స్ ప్రమోషన్ బోర్డుకు దక్కింది.

భారత్ కు అండర్-19 ప్రపంచకప్

అండర్-19 క్రికెట్ ప్రపంచకప్ ను భారత్ గెలుచుకుంది. టోన్స్ విల్డే (ఆస్ట్రేలియా)లో ఆగస్టు 26న జరిగిన ఫైనల్ లో ఆస్ట్రేలియాను 6 వికెట్ల తేడాతో ఓడించింది. ఈ బోర్డుమెంట్ ను భారత్ మూడోసారి గెలుచుకుంది (2000, 2008లలో కూడా విజేతగా నిలిచింది). భారత జట్టు కెప్టెన్ ఉస్మాన్ చంద్ 'మ్యాన్ ఆఫ్ ది మ్యాచ్'గా, ఆస్ట్రేలియా కెప్టెన్ బెన్ స్టో 'మ్యాన్ ఆఫ్ ది సీరీస్'గా ఎంపికయ్యారు.

లాన్స్ పై జీవితకాల నిషేధం

ప్రఖ్యాత సైక్లిస్ట్ లాన్స్ ఆర్మెస్ట్రాంగ్ పై అమెరికా యాంటి డోపింగ్ ఏజెన్సీ (యూఎన్ డోపింగ్) జీవితకాల నిషేధం విధించింది. దీంతో 1998 నుంచి ఇప్పటి వరకు సాధించిన అన్ని విజయాలు రద్దవుతాయి. యూఎన్ డోపింగ్ తనపై చేస్తున్న ఆరోపణలపై పోరాడ కూడదని ఆర్మెస్ట్రాంగ్ నిర్ణయం తీసుకోవడంతో నిషేధం అనివార్యమైంది. 1996లో వ్యవహార క్యాన్సర్ బారిన పడ్డాడు. బతకడం ఆసాధ్యమనుకున్న దశ నుంచి పలు శస్త్ర చికిత్సలతో కోలుకున్నాడు. తిరిగి సైక్లింగ్ సాధన ఆరంభించి.. 1999 నుంచి 2005 వరకు వరుసగా ఏడు టూర్స్ టైటిళ్లు గెలుచుకున్నాడు. ఈ విషయంతో ప్రపంచవ్యాప్తంగా క్యాన్సర్ రోగులందరిలో ధైర్యాన్ని నింపాడు.

ఫార్మసీ కోర్సుల్లో కొత్త సిలబస్!!

మున్నందు ఫార్మసీ రెగ్యులేటరీ, ఫార్మకో విజిలెన్స్, క్వాలిటీ అప్యూరెన్స్, డ్రగ్ డిస్కవరీ... విభాగాలకు భవిష్యత్తు అద్భుతంగా ఉండనుంది. ఇకపై ప్రతి ఫార్మసీ కాలేజీ తమకు అనుమతించిన సీట్లలో ఎవరెవరు చదువుతున్నారో పేర్లవారిగా పూర్తి వివరాలు వెబ్సైట్లో ఉంచాల్సిందే. ఈ కొత్తవిధానాన్ని మరో పదిహేను రోజుల్లో ప్రవేశపెట్టబోతున్నాం. యూజీ, పీజీ చదివే ఫార్మసీ విద్యార్థులకు ఉపాధి కల్పించేలా ప్రతి కాలేజీ కచ్చితంగా ప్లీస్మెంట్ అధికారిని నియమించాలి. భారత్లో ఫార్మసీ చదివిన విద్యార్థులకు దుబాయ్, సౌదీ, ఇతర మిడిల్ ఈస్ట్ దేశాల్లో వేలల్లో వేతనాలు లభిస్తున్నాయి. త్వరలోనే దేశ వ్యాప్తంగా యూజీ, పీజీ ఫార్మసీ కోర్సుల్లో కొత్త సిలబస్ను ప్రవేశ పెడతామంటున్నారు ఫార్మసీ కౌన్సిల్ ఆఫ్ ఇండియా(పీసీఐ) ప్రిసిడెంట్ జనురేజీ. ఇటీవల హైదరాబాద్ వచ్చిన ఆయన్ను సాక్షి భువన ప్రత్యేక ఇంటర్వ్యూ చేసింది. ఆ వివరాలు...

ఎదురుమాస్తున్నాయి. దేశ విదేశాల్లో కొత్త ట్రాన్స్ ఫార్మాటు, ఉత్పత్తులను విక్రయించడానికి ఆయా దేశాల లైసెన్సుల కోసం కంపెనీలు ప్రయత్నాలు చేస్తున్నాయి. దాంతో నిపుణుల అవసరం భవిష్యత్తులో భారీగా పెరగబోతోంది. ఈ అవసరాలను తీర్చడానికి ఆవిష్కరించిన కొత్త కోర్సులకు సంబంధించిన సిలబస్ రూపకల్పనను కూడా ఫార్మసీ కౌన్సిల్ సిద్ధం చేస్తోంది. అండర్ గ్రాడ్యుయేషన్ విభాగంలో కోర్సులు చేసినవారికైతే మార్కెటింగ్, ప్రొడక్ట్ ట్రాండింగ్, ఫార్మకో విజిలెన్స్ విభాగాల్లో అనేక కార్పొరేట్ ఆస్పత్రుల్లో అవకాశాలకు ధోరణి.

దేశంలోనూ, రాష్ట్రంలోనూ ఫార్మసీ కాలేజీల సంఖ్య ఎక్కువగా ఉంది. దాంతో కొత్తకాలేజీల అనుమతులు నిలిపివేయాలనే ఒత్తిడి తీవ్రమవుతోంది. దీని వల్ల కలిగే మేలు?

కొత్త కాలేజీలకు ఇకనుంచి అనుమతులు ఇవ్వద్దంటూ చాలా ప్రైవేటు కాలేజీలు ఒత్తిడి తెస్తూనే.. మరోవైపు తమ కాలేజీల్లో అదనపు సీట్లు పెంచాలని డిమాండ్ చేస్తుండడం

దేశంలో ఫార్మసీ రంగం గురించి చెప్పండి?

ప్రస్తుతం దేశంలో ఫార్మా ఉత్పత్తుల వ్యాపారం అంచనా రూ.75,000 కోట్లు. మొత్తం ఉత్పత్తిలో 50 శాతం 100 దేశాలకుపైగా ఎగుమతవుతోంది. దేశంలో ఫార్మా రంగంలో విస్తృతస్థాయిలో పరిశోధనలు జరుగుతున్నాయి. మరోవైపు దేశ, విదేశీ కంపెనీలు ఈ రంగంలో కొత్తగా ఆడుగుపెడుతున్నాయి. దాంతో దేశ ఫార్మా రంగం భవిష్యత్తు ఉజ్వలంగా ఉండనుంది. వచ్చే ఏడాది ఫార్మా రంగానికి 10,000మంది పీజీ విద్యార్థుల అవసరమంది. నిన్నుమొన్నటివరకు కేవలం బీఫార్మసీ పూర్తిచేస్తే చాలు.. కంపెనీలు ఉద్యోగాలివ్వడానికి ముందుకొచ్చేవి. కానీ ఇప్పుడు పెరిగిన పోటీ, నాణ్యత పెంచడం తప్పనిసరి కావడంతో కంపెనీలు నియామకాల్లో పీజీ చేసినవారే ఆధిక ప్రాధాన్యం లభిస్తోంది. ఒకరకంగా చెప్పాలంటే.. ఫార్మా కంపెనీలో పనిచేసేవాళ్లకు హైలీ అడ్వాన్స్డ్ నాలెడ్జ్ అవసరం ఇప్పుడు బాగా పెరిగింది. అందుకే ప్రస్తుత పరిస్థితుల్లో కనీసం పీజీ ఉంటేనే ఫార్మసీ కంపెనీలో జాబ్ గ్యారెంటీ.

ఫార్మాను కెరీర్ గా ఎంచుకుంటే భవిష్యత్తుకు గ్యారెంటీ ఉంటుందా? ఈ రంగంలో అవకాశాలెలా ఉన్నాయి?

ఫార్మసీ రంగంలో ఎప్పటికప్పుడు కొత్త సవాళ్లు ఎదురవుతుంటాయి. ప్రస్తుతం రెగ్యులేటరీ (వివిధ దేశాల్లో కంపెనీల ఏర్పాటు, మందుల అమ్మకాల లైసెన్సుల అనుమతులకు సంబంధించిన పనులు); ఫార్మకో విజిలెన్స్ (జనరేట్ డేటా ఆఫ్ సైడ్ ఎఫ్ ఫెక్ట్స్ అండ్ మేజర్ రికార్డ్స్); క్వాలిటీ అప్యూరెన్స్; డ్రగ్ డిస్కవరీ విభాగాల్లో ఉద్యోగావకాశాలు అపారం. మందులు, రసాయన, ఇతర ఔషధ కంపెనీలు ఈ విభాగాల్లో అర్హత, నైపుణ్యాలన్న అభ్యర్థుల కోసం

మార్పులు చేయాలని నిర్ణయించాం. ప్రస్తుతమున్న పాత సిలబస్ స్థానే హార్డ్ కోర్ సైన్స్ పై దృష్టిసారించాం. ఇప్పటికే దాదాపు ప్రక్రియ అంతా పూర్తయింది. వచ్చే ఏడాది నుంచి దేశవ్యాప్తంగా యూజీ, పీజీ ఫార్మసీ కోర్సుల్లో కొత్త సిలబస్ను ప్రవేశపెడుతున్నాం.

బీఫార్మసీ, ఎంఫార్మసీ విద్యార్థుల్లో జాబ్ కు ఉపయోగపడే స్కిల్స్ ఉండడంలేదు. ఫలితంగా కంపెనీలు వారికి ఉద్యోగాలివ్వడానికి అసక్తికూపడంలేదు? పరిష్కారం?

చాలా కాలేజీల్లో ఇప్పటికీ సరైన సౌకర్యాలలేవు. దీనివల్ల విద్యార్థులు కోర్సు పూర్తయినా కంపెనీల అవసరాలకు తగ్గట్టు తయారుకాలేకపోతున్నారు. కాలేజీల్లో సౌకర్యాలు, ప్రమాణాల పెంపును రాత్రికిరాత్రే ఆశించలేం. విద్యార్థులు కాలేజీలో చెప్పినా, చెప్పకపోయినా ఫార్మసీ కంపెనీలను ఆకట్టుకోవాలంటే.. కమ్యూనికేషన్, లాంగ్వేజ్ స్కిల్స్ మెరుగుపరచుకోవాలి. కాలేజీలు సైతం ప్రమాణాలు పెంచేందుకు కృషిచేయాలి. ప్రతి ఫార్మసీ కాలేజీ కచ్చితంగా ప్లీస్మెంట్ అధికారిని నియమించాలి. అలాచేస్తేనే కొంతవరకు ఫలితాలు ఆశించవచ్చు.

ఫార్మసీలో కేవలం ఉద్యోగం కోసమే చేరేవారు ఎక్కువ. ఉన్నత చదువులకు వెళ్లేవారు తక్కువ. కారణం?

ఫార్మసీలో అండర్ గ్రాడ్యుయేషన్ చదువుతున్న మొత్తం విద్యార్థుల్లో 40 శాతం మంది మాత్రమే ఉన్నత విద్యకు వెళ్తున్నారు. ఈ సంఖ్య పెరగాల్సిన అవసరమంది. డిమాండ్ కు సరిపడేంతగా పీజీ సీట్లు లేకపోవడం కూడా ప్రస్తుత పరిస్థితికి కారణం. ప్రస్తుతం దేశంలో బీఫార్మసీ సీట్ల సంఖ్య 80,000 ఉండగా.. పీజీ సీట్లు 15,000 మాత్రమే.

ఫార్మసీలో పీసీఐ కొత్త కోర్సులు ప్రవేశపెట్టే ఆలోచన ఏమైనా ఉందా?

ట్రైకోకోర్సులు ప్రవేశపెట్టేందుకు కసరత్తు చేస్తున్నాం. సాధారణ డిగ్రీ విద్యార్థులకు సైతం డిప్లోమా కోర్సులు అందుబాటులోకి తెచ్చే ప్రయత్నం జరుగుతోంది. అలాగే ఫార్మసీ రంగంలో ఉన్నవాళ్లకు, బయట విద్యార్థులకు వీలెండ్ కోర్సులు అందించాలనుకుంటున్నాం. రెండేళ్లలో ఇవి కొలిక్కివస్తాయి.

యూజీ, పీజీ ఫార్మసీ కోర్సులు పూర్తిచేసిన విద్యార్థులకు విదేశాల్లో ఎలాంటి అవకాశాలున్నాయి?

ప్రపంచవ్యాప్తంగా భారతీయ విద్యార్థులకు విదేశీ ఫార్మా రంగంలో అవకాశాలు విస్తృతం. ప్రధానంగా మిడిల్ ఈస్ట్ సహారాలో ఇండియన్ ఇప్పటికే పెద్ద సంఖ్యలో ఉద్యోగాలు చేస్తున్నారు. దుబాయ్, సౌదీలో ఫార్మసీలో పీజీ చేసిన వాళ్లకు అడిగినంత జీతాలు ఇవ్వడానికి సైతం అక్కడ కంపెనీలు సిద్ధపడుతున్నాయి. బీఫార్మసీ పూర్తి చేస్తే.. మిడిల్ ఈస్ట్ దేశాల్లో నెలకు రూ.75,000నుంచి రూ.లక్ష వరకు.. అమెరికాలో వార్షిక వేతనం రూ.25లక్షల వరకు ఉంటోంది.

ఏపీలో చాలా ఫార్మసీ, నర్సింగ్ కాలేజీల్లో కనీస సౌకర్యాలు, ల్యాబ్ లు లేకుండానే నడుస్తున్నాయి. వీటిల్లో సౌకర్యాల మెరుగుకు ఎలాంటి చర్యలు తీసుకుంటున్నారు?

దేశవ్యాప్తంగా చాలా ఫార్మసీ కాలేజీలను కౌన్సిల్ తనిఖీచేసింది. చాలా కాలేజీల్లో సౌకర్యాలుంటున్నా.. నాణ్యమైన అధ్యాపకుల కొరత మాత్రం అధికంగా ఉంది. ఇప్పటికీ సగానికిపైగా కాలేజీల్లో సరైన ప్యాకల్టీ లేదు. వాస్తవానికి యూజీసీ నిబంధనల ప్రకారం- ఫార్మసీ లెక్చరర్లకు నెలకు రూ.35వేల జీతం ఇవ్వాలి ఉండగా.. కాలేజీలు

మాత్రం రూ.15వేలకు మించి ఇవ్వడంలేదు. దాంతో ప్రతి భావంతులు బోధనకు ఇష్టపడడంలేదు. అంతిమంగా బోధనలో నాణ్యత లోపించి విద్యార్థులు నష్టపోతున్నారు. నైపర్ లాంటి జాతీయ ఫార్మసీ పరిశోధన సంస్థల తోడ్పాటుతో ఈ కాలేజీల్లో నాణ్యత పెంచే ప్రయత్నాలు చేయాలనే సూచనలు వస్తున్నా.. నైపర్ కు చెందిన చాలా క్యాంపస్ లు ఇంకా మౌలికసదుపాయాలు సమకూర్చుకునే దశలోనే ఉన్నాయి.

ఫార్మసీ కౌన్సిల్ ఆఫ్ ఇండియా భవిష్యత్తు లక్ష్యాలు?

కాంపెనీల్ని విత్ స్టూ కోర్సెస్.. ఫార్మసీ రంగం ఎప్పటికీ పురుషుల కొత్తగా ఉంటుంది. ఈ రోజు డ్రగ్ రేపటికీ పాతదై పోతుంది. నిరంతర మార్పులు, సంస్కరణలు చేస్తేనే ఈ రంగంలో ఎవరికైనా మనుగడ. ప్రపంచ ఫార్మారంగంలో భారత్ తిరుగులేని విధంగా ఎదిగేలా చేయడం మా ప్రధాన లక్ష్యం. ఒకరకంగా చెప్పాలంటే.. ప్రపంచ దేశాల్లో ఫార్మా రంగంలో భారత్ తిరుగులేని శక్తిగా ఎదగాలి. ఇందుకోసం మా వంతు ప్రయత్నాలు చేస్తున్నాం. ఫార్మసీ స్థులకు, పరిశోధన సిబ్బందికి పునశ్చరణ తరగతులు, నాలెడ్జ్ అప్ డేట్ జరిగేలా కృషిచేస్తున్నాం. డబ్ల్యూహెచ్ ఐతోను భాగస్వామ్య ఒప్పందాలు చేసుకునే ప్రయత్నాలు చేస్తున్నాం.

ఫార్మసీ చదివినవాళ్లలో సగానికిపైగా విదేశాలకు వెళ్లిపోతున్నారు. ఇక్కడ అవకాశాల్లోకపోవడమే కారణమా?

విదేశాలతో పోల్చితే భారత్ లో గ్రాడ్యుయేట్, అండర్ గ్రాడ్యుయేట్ ఫార్మసీ విద్యార్థులకు అవకాశాలు బాగానే ఉన్నాయి. సమస్యల్లా.. విదేశాలతో పోల్చితే ఇక్కడ జీతాలు చాలా తక్కువ కావడం. అందుకే చాలామంది విదేశాలకు వెళ్లిపోతున్నారు. అత్యధికస్థాయిలో దేశంలో తయారువుతున్న ఫార్మసీ గ్రాడ్యుయేట్లు కొంతకాలం తర్వాత తిరిగి దేశానికి వస్తున్నారు. వీరివల్ల ఇక్కడ ఫార్మసీ ఇండస్ట్రీ అభివృద్ధి చెందుతోంది.

ఫార్మసీ రంగానికి ఏపీ హబ్ గా మారుతోందంటున్నారు కదా.. భవిష్యత్తులో ఎలా ఉండబోతోంది?

ఔషధాల తయారీకి వాడే కెమికల్స్ ఉత్పత్తిలో ప్రపంచం లోనే హైదరాబాద్ కు ప్రత్యేక స్థానం. ఇక్కడ ఉత్పత్తితోస్తూ కెమికల్స్ కొనుగోలు చేసేందుకు దేశవిదేశాలు ఇక్కడకు వస్తున్నాయి. ఒకరకంగా చెప్పాలంటే.. ప్రపంచంలో ఏ ఫార్మసీ, డ్రగ్ కంపెనీ అయినాసరే కచ్చితంగా హైదరాబాద్ నుంచి కెమికల్స్ దిగుమతి చేసుకోవాల్సిందే. కెమికల్ లేవరంగా అభివృద్ధి సాధిస్తున్నా.. హైదరాబాద్ లో ఆర్ అండ్ డీ విభాగం ఆశించినంతగా ఎదగడంలేదు. దేశం మొత్తంమీద 30 శాతం ఇండస్ట్రీయల్ జాబ్స్ ఒక్క హైదరాబాద్ లోనే ఉన్నాయి.

ఫార్మసీని కెరీర్ గా ఎంచుకునే విద్యార్థులకు ఎలాంటి స్కిల్స్ అవసరం? కోర్సు పూర్తైనా ఉద్యోగాలు రాని విద్యార్థులకు మీ సలహా?

కమ్యూనికేషన్, లాంగ్వేజ్ స్కిల్స్, నాలెడ్జ్, ఫార్మారంగం ప్రగతిని ఎప్పటికప్పుడు గమనిస్తూ.. అవసరాలకు అనుగుణంగా కొత్త పరిజ్ఞానాన్ని అందిపుచ్చుకోవాలి. కొత్త అప్లికేషన్స్ ను ఔపోసన పట్టాలి. కంపెనీలు, వాటి ఉత్పత్తులు, అమ్మకాలు వంటివాటిపై పరిజ్ఞానం పెంచుకోవాలి. ఇలా చేస్తే కచ్చితంగా ఉద్యోగం సాధించొచ్చు. ఇప్పటికే యూజీ, పీజీ కోర్సులు పూర్తైనా అవకాశాలు లభించని విద్యార్థులు కమ్యూనికేషన్ స్కిల్స్ తోపాటు అదనంగా ఏదైనా పాఠేస్ లాంగ్వేజ్ నేర్చుకోవాలి. చదువుతున్న సమయంలో పట్టుసాధిస్తే ఫార్మసీ విద్యార్థి ఎవరైనా సరే సగం విజయం సాధించినట్లే. ఫార్మసీలో సక్సెసుకు సజ్జెక్ట్ కీలకం!!

send your feedback to:
sakshieducation@gmail.com

Q

డా. మురళీధరన్
డి.ఎం.ఎ. నెట్వర్క్

Ask the expert

ఎంబీఏ(ఐటీ) కోర్సును ఆఫర్ చేస్తున్న వివిఎంలు?

బీటెక్ (సీఎస్) పూర్తి చేశాను. గేమింగ్లో తెలివైన ప్రారంభించాలనుకుంటున్నాను. సంబంధిత వివరాలను తెలపండి?

- వీఆర్.కె.ఎస్. నర్సయ్య

ఎంటర్ప్రైజ్ మెంట్ రంగంలో గేమింగ్ రంగానికి మంచి డిమాండ్ ఉంది. కంప్యూటర్, మొబైల్స్, ఇంటర్నెట్ తదితర గాడ్జెట్స్ ఫలితంగా గేమింగ్కు ప్రాధాన్యత పెరిగింది. ఈ క్రమంలో నూతన గేమ్స్ డెవలప్, సంబంధిత రంగాల్లో డిమాండ్కు సరిపడ మానవ వనరులు అందుబాటులో లేవు. దీంతో ఈ రంగాన్ని తెలివైన ఎంబీఏ/బీటెక్ వారి సంఖ్య రోజు రోజుకు పెరుగుతుంది. సృజనాత్మకత, టెక్నాలజీతో ప్రయోగాలు చేయాలనుకునే వారికి ఈ రంగం నూట అవకాశం. ఒక గేమ్ను రూపొందించే క్రమంలో.. స్టోరీ రాయడం, డిజైనింగ్, ప్రోగ్రామింగ్, యానిమేషన్ అండ్ టెస్టింగ్ వంటి పలు దశలు ఉంటాయి. గేమ్ డిజైనింగ్, ప్రోగ్రామింగ్, ఆర్టిస్ట్రీ, నెట్ వర్క్, ప్రోగ్రామర్, స్క్రిప్ట్ రైటర్, ఆడియో/సౌండ్ ఇంజనీర్, గేమ్ టెస్టర్, గేమ్ మేనేజ్మెంట్ వంటి ఉద్యోగావకాశాలు లభిస్తాయి. గేమింగ్కు సంబంధించి సర్టిఫికేట్ నుంచి పీజీ డిప్లొమా వరకు కోర్సులు అందుబాటులో ఉన్నాయి. ఈ కోర్సులను పూర్తి చేసి గేమింగ్లో తెలివైన ప్రారంభించవచ్చు.

ఆఫర్ చేస్తున్న ఇన్స్టిట్యూట్లు:

- ▶ ఐకాట్ డిజైన్ అండ్ మీడియా కాలేజ్- హైదరాబాద్
వివరాలకు: www.icat.ac.in
- ▶ ఎరీనా యానిమేషన్-హైదరాబాద్
వివరాలకు: www.arena-multimedia.com
- ▶ పికాసో యానిమేషన్ కాలేజ్-హైదరాబాద్
వివరాలకు: www.picasso.co.in
- ▶ ఎస్ఆర్ఎం యూనివర్సిటీ-తమిళనాడు
వివరాలకు: www.srmuniv.ac.in

ఎంబీఏ(ఐటీ)ని ఆఫర్ చేస్తున్న వివిఎం లేవి?

- చంద్ర, మహబూబ్ నగర్

ప్రస్తుతం జాబ్ మార్కెట్లో ఎంబీఏ(ఐటీ) డిగ్రీకి మంచి డిమాండ్ ఉంది. ఈ కోర్సు పూర్తి చేసిన వారికి మైక్రో సాఫ్ట్, టీసీఎస్, ఇన్ఫోసిస్, ఐటీఎం వంటి టాప్ ఎంపీఎస్ సీలర్.. ప్రాజెక్ట్ మేనేజర్, సిస్టమ్ డిజైనింగ్/ఆర్కిటెక్ట్, డేటా అనాలిస్ట్, అప్లికేషన్ సపోర్ట్ అనలిస్ట్, సాల్యూషన్ ఆర్కిటెక్ట్, ప్రాసెస్ మేనేజర్ వంటి అవకాశాలు ఉంటాయి. పలు ఇండియన్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ మేనేజ్మెంట్(ఐఎంఎం)లు ఎంబీఏ(ఐటీ)/తత్సమాన కోర్సులను ఆఫర్ చేస్తున్నాయి. క్యాట్ స్కూర్, జీడీ/రాతవర్గ్, ఇంటర్నెట్ ద్వారా ప్రవేశం ఉంటుంది.

ఆఫర్ చేస్తున్న ఇన్స్టిట్యూట్లు:

- ▶ ఐఎంఎం-అహ్మదాబాద్

కోర్సు: పీజీపీ (కంప్యూటర్ అండ్ ఇన్ఫర్మేషన్ సిస్టమ్) వివరాలకు: www.iimahd.ernet.in

- ▶ ఇండియన్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ మేనేజ్మెంట్-బెంగళూరు
కోర్సు: పీజీపీ ఇన్ సాఫ్ట్వేర్ ఎంటర్ప్రైజ్ మేనేజ్మెంట్
వివరాలకు: www.iimb.ac.in
- ▶ ఇండియన్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ మేనేజ్మెంట్-కోల్కత్తా
వివరాలకు: www.iimk.ac.in
- ▶ ఇండియన్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ మేనేజ్మెంట్-కోల్కత్తా
కోర్సు: పీజీపీ ఇన్ కంప్యూటర్ ఎంటర్ప్రైజ్ మేనేజ్మెంట్
వివరాలకు: www.iimcal.ac.in
- ▶ ఇండియన్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ మేనేజ్మెంట్-లక్నో
వివరాలకు: www.iiml.ac.in

క్యాడ్, కామ్ కోర్సులను ఆఫర్ చేస్తున్న ఇన్స్టిట్యూట్ లేవి?

- రాజు, ఉప్పల్

గతంలో బిల్డింగ్లు, కాంప్లెక్స్, మెషిన్ డిజైనింగ్ డ్రాయింగ్ బోర్డు రూపొందించేవారు. ప్రస్తుతం టెక్నాలజీ అందుబాటులోకి రావడంతో ఈ పనులను ప్రత్యేక సాఫ్ట్వేర్తో కంప్యూటర్పై డిజైన్ చేస్తున్నారు. ఈ క్రమంలో ప్రాచుర్యంలోకి వచ్చిన కోర్సులు.. కంప్యూటర్ ఎంటర్ప్రైజ్ డిజైన్(క్యాడ్)/కంప్యూటర్ ఎంటర్ప్రైజ్ మ్యాను ఫ్యాక్చరింగ్ (క్యామ్), ఆర్కిటెక్చర్, మెకానికల్, సివిల్ ఇంజనీరింగ్, ఆటోమొబైల్ రంగాల్లో ఈ కోర్సులు చేసిన వారికి అవకాశాలు ఉంటాయి.

సెంట్రల్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ టూల్ డిజైన్-హైదరాబాద్, పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేట్ డిప్లొమా ఇన్ క్యాడ్/క్యామ్ పర్ టూల్ ఇంజనీరింగ్(పీజీడీసీటీఈ), మాస్టర్ సర్టిఫికేట్ ఇన్ క్యాడ్/క్యామ్, మెకానికల్ క్యాడ్/క్యామ్, ఆటోమొబైల్ క్యాడ్/క్యామ్, వివరాలకు: <http://qcadd.com>

/కామ్ కోర్సులను ఆఫర్ చేస్తుంది.

వివరాలకు: citindia.org

సికింద్రాబాద్లోని క్యాడ్ సెంటర్ ఆటోక్యాడ్ 2డి, ప్రోఈ అండ్ అనాలిస్ వంటి క్యాడ్/క్యామ్ సాఫ్ట్వేర్ కోర్సులను అందిస్తుంది. వివరాలకు: www.caddcentre.ws

స్టేట్ బోర్డ్ ఆఫ్ టెక్నికల్ ఎడ్యుకేషన్ అండ్ ట్రైనింగ్(ఎస్బీ టెక్)కు అనుబంధంగా ఉన్న జైత్ర ఇంజనీరింగ్ సర్వీస్ ప్రాఫెషనల్ ఆటోక్యాడ్ ట్రైనింగ్ కోర్సును ఆఫర్ చేస్తుంది. వివరాలకు: www.jytra.com

క్యాడ్ ఇంజనీరింగ్ క్యాడ్ సర్వీస్-హైదరాబాద్, క్యాడ్/ కామ్ / సీఈ/ జీఎస్ కోర్సుల్లో ప్రాజెక్ట్ ఓరియెంటెడ్ ట్రైనింగ్ను అందజేస్తుంది. వివరాలకు: <http://qcadd.com>

ఎంబీఏ(అగ్రి బిజినెస్)ను అందిస్తున్న సంస్థలేవి?

- కుమార్, తిరుపూరు

వ్యవసాయ, సంబంధిత ఉత్పత్తుల మార్కెటింగ్, ప్రాడక్షన్, ట్రేడింగ్ విభాగాల్లో పనిచేయడానికి ఎంబీఏ(అగ్రి బిజినెస్) చేసిన అభ్యర్థులు అవసరం. ఇందులో ఆగ్రికల్చర్ ఫైనాన్స్/బ్యాంకింగ్, ట్రేడ్ పాలసీ, అగ్రి ప్రాసెసింగ్, మార్కెటింగ్, రాజిస్ట్రేషన్ అండ్ ఇన్సూరెన్స్ మేనేజ్మెంట్ తదితర స్పెషలైజేషన్స్ ఉంటాయి. ఈ కోర్సు పూర్తి చేస్తే వ్యవసాయ, అనుబంధ పరిశ్రమలు, పెన్సి స్టెడ్స్, పెర్మిట్టెడ్ సంబంధి పరిశ్రమల్లో మార్కెటింగ్ మేనేజర్, ప్లాంట్ మిల్ మేనేజర్, రీసెర్చ్ అనలిస్ట్, ఆగ్రికల్చర్ లోన్ ఆఫీసర్, మీట్ మార్కెటింగ్ మేనేజర్ వంటి వివిధ హోదాల్లో స్థిరపడొచ్చు.

ఆఫర్ చేస్తున్న ఇన్స్టిట్యూట్లు:

- ▶ నేషనల్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ అగ్రికల్చరల్ ఎక్స్టెన్షన్ మేనేజ్మెంట్-హైదరాబాద్.
వివరాలకు: www.manage.gov.in
- ▶ సింబయాసిస్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ ఇంటర్నేషనల్ బిజినెస్-పుణే
వివరాలకు: www.siib.ac.in
- ▶ అన్నామలై యూనివర్సిటీ - తమిళనాడు
వివరాలకు: <http://annamalaiuniversity.ac.in>
- ▶ యూనివర్సిటీ ఆఫ్ కేరళ - త్రిశూర్
వివరాలకు: www.kau.edu

ఆస్కే అజ్... ask us...

ఇంజనీరింగ్ బ్రాంచ్లు, కాలేజీ ఎంపిక, బ్రాంచ్ సెలక్షన్, తెలివైన స్కాప్, సాఫ్ట్ స్కాప్, ప్లీస్ మెంట్స్ పై మీ సందేహాలకు టీసీఎస్ వైస్ ప్రెసిడెంట్ వి. రాజన్న సమాధానాలిస్తారు. మీ సందేహాలను పంపించండి...
sakshieducation@gmail.com

సక్సెస్ స్పీక్స్

మాది వరంగల్ జిల్లా. డిప్లొమర్లు అక్కడే చదివాను. ప్లీస్ హైదరాబాద్లో పూర్తి చేశాను. నాన్న ఈఎన్టీ స్పెషలిస్ట్. అమ్మ గౌరవాలతో. చిన్నప్పటి నుంచి వీరి ప్రోత్సాహం ఉండేది. దీని వల్ల కఠినమైన పరీక్షల్లో కూడా ఇబ్బందిపడకుండా అనుకున్న విషయాలు సాధించగలిగాను.

లక్ష్యం సాధించా:

వైద్యవిద్యనందించడంలో ఎయిమ్స్ దేశంలోనే ప్రతిష్టాత్మక సంస్థ. ఇక్కడ ఎంబీబీఎస్ చేస్తే భవిష్యత్తు అద్భుతంగా ఉంటుంది. అందుకే ఎలాగైనా ఎయిమ్స్లో ఎంబీబీఎస్ చేయాలని లక్ష్యంగా పెట్టుకున్నా. ప్రణాళికాబద్ధంగా ప్రీపేర్ కావడంతో మంచి మార్కులు వచ్చాయి. ఎయిమ్స్ ఈ ఏడాది నుంచి ఢిల్లీ క్యాంపస్కు అనుబంధంగా పోట్లా, భువనేశ్వర్, రుషికేష్, రాయపూర్లో కొత్త క్యాంపస్లు ప్రారంభిస్తోంది. వీటిలో ఏదో ఒక క్యాంపస్లో సీటు వచ్చే అవకాశం ఉంది. ఎయిమ్స్లో సీటు సాధించాలనే లక్ష్యం నెరవేరినందుకు సంతోషంగా ఉంది.

అందుకే మెడిసిన్:

వైద్యవిద్య ద్వారా పది మందికి ఉపయోగపడవచ్చు. ఇంట్లో అమ్మనాన్న కూడా వైద్యులే. దాంతో స్వతహాగానే నాక్కూ ఆసక్తి ఏర్పడింది.

ఇంట్లో ప్రోత్సాహంతో మెడిసిన్ను తెలివైన ఎంబీబీఎస్ వాలని నిర్ణయించుకున్నా. పదో తరగతి తర్వాత సైన్స్ అంటే ఆసక్తి పెరిగింది. పైగా ఇందులో ఎప్పటికప్పుడు

న్యూరోసర్జన్ అవుతా!!

గ్రామీణ ప్రాంత విద్యార్థులు వైద్యవిద్యలో రాణించడం అంత సులువేం కాదు. పోటీ తీవ్రంగా ఉండే జాతీయస్థాయి వైద్యప్రవేశ పరీక్షలో సీటు సాధించాలంటే.. కఠోర శ్రమ అవసరం. దాంతోపాటు కార్యాచర్యాల లోగా చదవాలి. చిన్నప్పటినుంచి వైద్యవృత్తిలో ప్రవేశించాలనేది నా కోరిక. భవిష్యత్తులో న్యూరాలజిస్ట్గా పేరు తెచ్చుకోవడమే ధ్యేయం అంటున్నాను కామరెడ్డి అనూప్. అత్యంత కష్టంగా భావించే ఎయిమ్స్ ప్రవేశ పరీక్షలో దక్షిణభారతదేశం నుంచి ఎంపికైన ఇద్దరు విద్యార్థుల్లో ఈమె ఒకరు. అనూప్తో సాక్షి భవిష్యత్ సక్సెస్ టాక్...

కొత్త విషయాలు నేర్చుకోవచ్చు. బయటజీవితం ఇష్టమైన సజ్జెక్టు. ప్లీస్ హై (మార్కులు 979) తర్వాత ఎంసెట్కు బాగా ప్రీపేర్ కావడంతో 22వ ర్యాంకు వచ్చింది.

పలు ప్రవేశ పరీక్షలు రాశా:

జాతీయస్థాయి మెడిసిన్ ప్రవేశ పరీక్షలు అంటే ఆసక్తి. వీటివల్ల పోటీ ప్రపంచంలో మనం ఎక్కడున్నామో, మన స్థాయి ఏంటో తెలుస్తుంది. ఎంసెట్తోపాటు జాతీయ స్థాయిలో నిర్వహించే జిఎమ్ఆర్, బీహెచ్ఎం, ఎం మ్మి వంటి పరీక్షలు రాశాను. ప్రస్తుతం ఉస్మానియా మెడికల్ కాలేజీలో ఎంబీబీఎస్లో చేరాను. ఎయిమ్స్లో సీటు ఏ క్యాంపస్లో వస్తుంది? అనే దాన్నిబట్టి చేరాలా? వద్దా? నిర్ణయించుకుంటాను.

సీట్లు తక్కువ.. అందుకే బాగా కష్టపడ్డా:

ఎయిమ్స్లో మెడిసిన్ సీట్లు చాలా తక్కువ. అసాధారణంగా కష్టపడితేనేగాని సీటు లభించదు. అందుకే రోజుకు 8 నుంచి 8 గంటలపాటు చదివాను. ఎంసెట్ పూర్తయ్యాక దృష్టంతో ఈ పరీక్షపై పెట్టాను. ప్రధానంగా పాత ప్రశ్నపత్రాలను పాలో అవడంతో పరీక్ష విధానంపై అవగాహన వచ్చింది. పైగా ఈ ఏడాది పరీక్ష పాత సిలబస్ ప్రకారం నిర్వహించడం కలిసి వచ్చింది. వచ్చే సంవత్సరం నుంచి కొత్త సిలబస్లో సీట్ ఉంటుంది. దాంతో ఈసారి ఎలాగైనా సీటు సాధించాలనుకుని ప్రీపేర్య్యా. సజ్జెక్టులను కార్యాచర్యాలతో ప్రీపేర్ కావడంతో రివిజన్ కొంచెం సులువైంది. ఫిజిక్స్ సజ్జెక్టుపై బాగా దృష్టిసారిండా. జీకే చాలా కష్టంగా ఉండడంతో కొన్ని అదెంట్ చేయలేక

పోయా. నెగెటివ్ మార్కులకు ఉండడంతో తెలిసిన ప్రశ్నలకే సమాధానాలు రాశాను. తెలియని ప్రశ్నలను వదిలేశా.

ఇలా ప్రీపేర్ చేశా:

సైన్స్ సజ్జెక్టులను అర్థం చేసుకుని కార్యాచర్యాలతోగా చదివితే వట్టు దొరుకుతుంది. దీంతో ఎలాంటి ప్రవేశపరీక్షల్లోనైనా రాణించడానికి అవకాశం ఉంటుంది. ఎంసెట్, ఎయిమ్స్ ప్రవేశపరీక్షల్లో చాలా తేడా ఉంటుంది. ఎయిమ్స్ పరీక్షకు బాగా ప్రీపేర్ చేసే సీటు అశుభం. పైగా ఇక్కడ నెగెటివ్ మార్కులకు, సీట్లు తక్కువ, సిలబస్ పరిధి చాలా ఎక్కువ. కాబట్టి ఎంసెట్లో దీన్ని పోల్చలేం. కాకపోతే సజ్జెక్టును బట్టి వట్టుకుండా అర్థం చేసుకుని చదివితే విజయం ఎవరికైనా దక్కుతుంది. పోటీ ఎక్కువగా ఉండే ఈ పరీక్షల్లో సజ్జెక్టు సందేహాలు ఏ చిన్నవి వచ్చినా వదలకుండా చదవాలి. ప్రతి విషయాన్ని బాగా విశ్లేషించుకోవాలి. ఎయిమ్స్ లాంటి పరీక్షలకు పాత ప్రశ్నపత్రాలను పాలో అవడం చాలా ముఖ్యం. కానీ చాలామంది విద్యార్థులు ఈ విషయంలో నిర్లక్ష్యంగా ఉంటారు. అలాగే జీకే పార్ట్ కొంచెం కఠినంగానే ఉంటుంది. కరెంట్ అఫైర్స్ అవసరం లేదనుకుంటే స్కూరింగ్లో వెనుకబడిపోతారు.

న్యూరోసర్జన్ అవుతా:

న్యూరోసర్జన్ కోర్సు, సజ్జెక్టు అంటే ఆసక్తి ఉంది. ఎంబీబీఎస్ పూర్తయ్యాక పీజీ చేసి న్యూరోసర్జన్ కావాలనేది నా కోరిక. ఎయిమ్స్, జిఎమ్ఆర్లో ఎంబీబీఎస్ చేసిన విద్యార్థులకే పీజీ సీట్లో ఎక్కువ ప్రాధాన్యం ఉంటుంది. బయట విద్యార్థులకు అవకాశాలు తక్కువ. అయినాసరే జిఎమ్ఆర్ పొందిచ్చేరి. లేదా చండీగడ్లో పీజీ చేస్తా.